Rambøll
Olof Palmes Allé 22
DK-8200 Aarhus N

Christina Birch
Byplanlægger, Arkitekt

Lokal tlf.: 76812256
Mobil tlf.: 24474239
chrbi@vejle.dk

Her bor vi:
Kirketorvet 22
7100 Vejle

9. april 2026

J. nr.: 01.02.05-P16-12-24

§ 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven til Rekreativt område ved Herningvej, Jelling

Vejle Kommune har d. 13. december 2024 modtaget anmodning om at gennemføre en miljøvurdering af Rekreativt område ved Herningvej, Jelling jævnfør miljøvurderingsloven.

Projektet er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) bilag 2 pkt. 12 e) om "Turisme og fritid, forlystelsesparker og lign.".

Vejle Byråd har d. 25. marts 2026 truffet afgørelse om at give tilladelse til projektet, som beskrevet i miljøvurderingsrapporten, jævnfør § 25 i miljøvurderingsloven.

Afgørelse

Jævnfør miljøvurderingslovens § 25, gives der tilladelse til etablering af et rekreativt område der midlertidigt kan anvendes til afholdelse af Jelling Musikfestival i en kort periode hvert år, som reguleret i lokalplan nr. 1425 og tillæg nr. 2 til Vejle Kommuneplan 2025 - 2037 samt miljøvurderingsrapporten.

Projektet vurderes ikke at have væsentlige skadelige virkninger på miljøet, og kan derfor realiseres på betingelse af nedenstående.

Der er i afgørelsen lagt særlig vægt på, at der i forhold til beskyttet natur ved afværgeforanstaltninger som indskrevet i vilkårene undgås, at der sker skade på § 3 beskyttet natur.

Teknik & Miljø
Plan & Energi

Kirketorvet 22 , 7100 Vejle
Tlf.: 76812256
plan@vejle.dk
www.vejle.dk

CVR Nr. 29 18 99 00

Åbningstider
Fremmøde
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Telefon
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Der er i afgørelsen særlig lagt vægt på, at :

- I forhold til Natura 2000-områder sker der ingen påvirkning.

- Samlet set vurderes det, at konsekvensen for kulturarvselementer, herunder det UNESCO udpegede Verdensarvsområde Jelling Monumentområde, vil være moderat.
  Der vil ikke ske fysiske ændringer af de arealer der er omfattet af udpegningerne og brugen af arealerne til andre formål end landbrugsmæssige, sker i en kort periode i forbindelse med afholdelse af Jelling Musikfestival.

- Samlet set vurderes det, at konsekvensen for landskabet vil være moderat.
  Der vil ikke ske fysiske ændringer af de arealer der er omfattet af udpegningerne og brugen af arealerne til andre formål end landbrugsmæssige, sker i en kort periode i forbindelse med afholdelse af Jelling Musikfestival.

- Den samlede konsekvens for Klima (oversvømmelse) vurderes at være moderat og positiv for den fulde driftsfase – både for parken og for festivalperioden. Der er udarbejdet en vandhåndteringsplan for at håndtere den fremtidige håndtering af regnvand.

- Det samlede bidrag af drivhusgasser til klimasystemet vil være minimalt og den samlede konsekvens vurderes at være begrænset.

- Samlet set vurderes det, at der ikke vil ske ødelæggelse bilag IV-arters, fugles og fredede arters yngle- og rasteområder herunder ved påvirkning fra støj, lys og arealinddragelse.

- I driftsfasen under den midlertidige afholdelse af festivalen vurderes intensiteten af være middel sammenlignet med trafikken i den nuværende situation pga. den øgede mængde trafikanter og konsekvensen ved midlertidig lukning af Mangehøje. For driftsfasens midlertidige anvendelse som festivalområde vurderes konsekvensen at være begrænset.

Samlet set vurderes det, at påvirkning fra støj på menneskers sundhed vil være moderat, da påvirkningen foregår midlertidig i en kort begrænset periode på op til 5 dage i træk 1 gang årligt, men kan virke generende.
Det er praksis, at støj fra koncerter ikke vurderes som støj fra virksomheder, fordi de i høj grad er karakteriseret ved et vis antal arrangementer pr. år. Det er derfor karakteristisk for regulering af støj fra udendørs koncerter og andre lejlighedsarrangementer, at der tages hensyn til, at de forekommer få gange om året i velkendte og afgrænsede tidsrum.

Vilkår

Tilladelsen gives på følgende vilkår:
Projektet skal etableres i overensstemmelse med lokalplan nr. 1425.

Der skal gennemføres følgende afværgetiltag, som kan hindre, mindske eller kompensere for påvirkningen af miljøet i § beskyttet natur:

Det eksisterende dræn med udløb til søen, som forløber fra øst mod vest i delområde R1, skal opretholdes, hvilket vil bidrage til at mindske påvirkningen af § 3 beskyttede søer.

Overvågning

Udover den overvågning der er fastsat i forskellige lovgivninger, er der ikke udarbejdet et overvågningsprogram, da det ikke er vurderet, at der forekommer væsentlige påvirkninger af miljøet.

Offentlighedens deltagelse

Offentligheden har været inddraget i processen.

Afgrænsningen af miljørapporten og indledende dialog om indholdet af lokalplanen og kommuneplantillægget har været i offentlig høring, samt sendt til berørte myndigheder. Høringen er foretaget fra d. 13. januar 2025 til d. 27. januar 2025.

I forbindelse med processen for udarbejdelse af planer og miljøvurdering har Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune afholdt en idefase (1. offentlighedsfase) for Rekreativt område ved Herningvej, Jelling. I idéfasen er offentligheden og nedenstående berørte parter blevet hørt for bl.a. at få bemærkninger til fastlæggelse af indholdet i den samlede miljøvurderingsrapport.

Ved høringen har berørte myndigheder og offentligheden kunnet komme med forslag til, hvilke miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, de ønsker belyst, hvor omfattende og detaljerede oplysningerne skal være, og hvilke alternativer, de ønsker vurderet, samt fremkomme med forslag og idéer i øvrigt.
Der indkom 5 høringssvar fra berørte myndigheder og offentligheden.
Som følge af bemærkningerne undersøges i miljøvurderingsrapporten og planlægningen, udover de i afgrænsningsudtalelsens allerede nævnte emner:

Miljøvurderingsrapport:
• Påvirkningen af monumentområdet og bufferzonen i anlægs- og driftsfasen.
• Påvirkningen af kulturhistoriske værdier, herunder kulturmiljø, i anlægs- og driftsfasen.
• Påvirkningen af The Wider Setting i anlægsfasen.

Afgrænsningsudtalelsen er vedlagt som bilag til miljøvurderingsrapporten.

Resume af bemærkninger og Vejle Kommunes bemærkninger til disse, er vedlagt som bilag til miljøvurderingsrapporten.

Forslag til lokalplan, kommuneplantillægget samt miljørapporten og nærværende udkast til § 25-tilladelse, har været i offentlig høring fra 7. november 2025 – 7. januar 2026.
Der indkom 9 høringssvar med indsigelser og bemærkninger i høringsperioden.
Høringssvarene har alene givet anledning til at anbefale ændringer i lokalplanens redegørelse.

Projektet

Det ansøgte projekt omfatter etablering af et rekreativt areal nord for Jelling by. Projektområdet omfatter et areal til park, samt landbrugsjorde. Det samlede projektområde kan midlertidigt anvendes til afholdelse af Jelling Musikfestival i en kort periode årligt.

Vejle Kommune ønsker at etablere et nyt rekreativt område ved Herningvej, Jelling, som størstedelen af året fungerer som parkområde og i visse delområder landbrugsarealer.
Det rekreative område indrettes med enkelte permanente bygninger herunder kontor- og værkstedsfaciliteter til Jelling Festival, samt stier, shelter og bålplads til besøgende. Området vil fremstå som en park med bl.a. volde, beplantning, belysning og regnvandsbassiner.
En kortere, sammenhængende periode hvert år, vil der være en midlertidig anvendelse af det rekreative område, som festivalplads til Jelling Musikfestival. Derudover vil der, i forbindelse med Jelling Musikfestival, være tilhørende campområder og parkeringspladser, indenfor projektområdet.

Offentliggørelse

Afgørelsen vil blive offentliggjort på Vejle Kommunes hjemmeside den 9. april 2026.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Fødevareklagenævnet over både retlige spørgsmål og kommunens skøn. Klagen skal inden for 4 uger efter afgørelsen er meddelt, sendes til Natur- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen.

For fritagelse af brug af klageportalen sendes begrundet anmodning til plan@vejle.dk eller Teknik & Miljø, Kirketorvet 22, 7100 Vejle.

Det koster et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer at klage. For oplysning om gebyr, og hvem der kan fritages for brug af Klageportalen, se Natur- og Fødevareklagenævnets hjemmeside

Frist for indbringelse for domstolene er 6 måneder.

I øvrigt

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Tilladelsen gælder kun for det ansøgte, og erstatter ikke tilladelser efter anden lovgivning, som er nødvendig for projektets realisering.

Venlig hilsen

Christina Birch

SAMMENFATTENDE REDEGØRELSE

Miljøvurdering af forslag til lokalplan nr. 1425 og tillæg nr. 2
Rekreativt område ved Herningvej, Jelling

VEJLE KOMMUNE

Godkendt i byrådet 25.03.2026
Offentliggjort 09.04.2026

Forord

Hvad er en miljøvurdering?

I henhold til miljøvurderingsloven skal der foretages miljøvurdering af planer og programmer, som kan få en væsentlig indvirkning på miljøet.

På alle planer gennemføres en screening for, om planens påvirkning af miljøet har en karakter og et omfang, der kræver, at der gennemføres en miljøvurdering. Såfremt en plan falder ind under lovens bilag 1 eller 2, skal planen miljøvurderes.

En miljøvurdering omfatter en vurdering af planens sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Hvad er en sammenfattende redegørelse?

Ved den endelige vedtagelse af et planforslag, der er omfattet af kravet om miljøvurdering, skal myndigheden udarbejde en sammenfattende redegørelse.

Redegørelsen skal indeholde:

• Hvordan miljøhensyn er integreret i planen,

• hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,

• hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der også har været behandlet, og

• hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen.

Hvordan behandles en miljøvurdering?

En miljøvurdering behandles efter miljøvurderingsloven. Bl.a. skal borgerne kunne tage stilling til miljøvurderingen og komme med indsigelser og ændringsforslag. Efter indsigelsesfristens udløb skal byrådet tage endelig stilling til miljøvurderingen, herunder eventuelle indsigelser og ændringsforslag fra borgere og myndigheder, ved at der udarbejdes en sammenfattende redegørelse. Indsigelserne kan medføre ændringer i planforslaget. Når planen med den sammenfattende redegørelse er endeligt vedtaget, offentliggøres dette på kommunens hjemmeside.

LOV OM MILJØVURDERING

Ved den endelige vedtagelse af et planforslag, der er omfattet af kravet om miljøvurdering, skal myndigheden udarbejde en sammenfattende redegørelse.

Redegørelsen skal indeholde:

• Hvordan miljøhensyn er integreret i planen,

• hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,

• hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der også har været behandlet, og

• hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen.

Lokalplan 1425 og tillæg nr. 2 til Vejle Kommuneplan 2025 - 2037

Vejle Kommune ønsker at etablere et rekreativt område med festivalplads nord for Jelling. Dette vil sikre Jelling By en park, mens en ny festivalplads vil sikre fortsatte udviklingsmuligheder for musikfestivalen i Jelling, samt forbedre de logistiske og tekniske forhold.

Der er udarbejdet en samlet miljørapport og miljøkonsekvensrapport, kaldet "Miljøvurderingsrapport" for planerne og projektet jævnfør miljøvurderingslovens § 18, stk. 2, da anlægget findes på lovens bilag 2 pkt. 12 e) om Turisme og fritid, forlystelsesparker og lignende.

Etableringen af rekreativt område nord for Jelling kræver, at der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for projektet. Formålet med rapporten er at beskrive og vurdere de påvirkninger som projektet vil have på miljøet.

Udover en miljøkonsekvensrapport er der gennemført en miljøvurdering i form af en miljørapport af kommuneplantillæg nr. 2 og lokalplan nr. 1425.

Da kravene til indholdet i miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten er overlappende, er miljøkonsekvensrapporten udarbejdet, så den også opfylder lovkravene til en miljørapport.

Miljørapporten har fungeret som et oplysningsgrundlag for udarbejdelse, høring og vedtagelse af planforslagene.

Denne Sammenfattende redegørelse omhandler miljøvurderingen af planerne.

Forslag til lokalplan nr. 1425 og tillæg nr. 2 Rekreativt område ved Herningvej, Jelling er miljøvurderet i forhold til:

- Landskab
- Kulturarv – herunder Heritage Impact Assessment vedr.

  Jelling Monumentområde
- Klima (drivhusgasser)
- Klima (oversvømmelse)
- Biodiversitet
- Natura 2000
- Befolkning
- Menneskers sundhed

INTEGRERING AF MILJØHENSYN

I udarbejdelse af planerne er der taget hensyn til miljøet.

Lokalplan 1425 og kommuneplantillæg nr. 2 har til formål at sikre mulighed for udvikling bynære rekreative fritidsformål, herunder en naturnær park med festivalplads og faciliteter knyttet til disse.

Planerne har samtidig til formål at sikre, at Verdensarvsområde Jelling (Monumentområdet), verdensarv bufferzone, værdifuldt kulturmiljø og fredet område ikke påvirkes af aktiviteterne inden for lokalplanområdet. Dette sikres ved, at der i planenerne er indarbejdet bestemmelser omkring anvendelse af delområder, beplantning, bebyggelse og terrænregulering, samt hvilke delområder der ikke må bebygges, beplantes eller terrænreguleres.

Landskab og Kulturarv – herunder Heritage Impact Assessment vedr. Jelling Monumentområde

I forbindelse med udarbejdelse af miljørapporten er der udarbejdet visualiseringer og Heritage Impact Assessment, for at sikre, at planernes indhold tager mest muligt hensyn til landskabet og verdensarven i nærområdet. Visualiseringerne er anvendt som redskab til at fastlægge bestemmelser omkring maksimal højde på bygninger og beplantning, for at sikre udsynet

over landskabet, set fra bl.a. Nordhøjen og Sydhøjen.

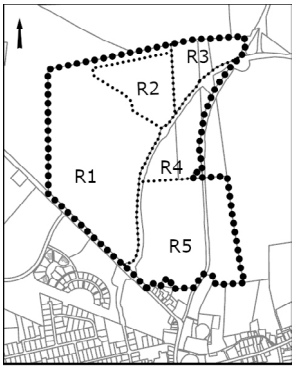

Lokalplanens område er inddelt i 5 delområder.
Delområderne R4 og R5 øst/syd-øst for vejen Mangehøje ligger nærmest Jelling Monumentområde, og der er i planerne derfor særskilte bestemmelser for områderne af hensyn til udsyn fra Monumentområdet, samt af hensyn til diverse beskyttelseslinjer indenfor delområderne.

Planerne fastlægger, at delområderne R4 og R5 skal anvendes til landbrugsarealer i landzone, med mulighed for anvendelse til andre formål i en kortvarig periode i forbindelsel med afholdelse af musikfestival i Jelling. Planerne giver derfor ikke mulighed for inddragelse til byudvikling, terrænregulering eller etablering af faste anlæg eller byggeri i Delområde R4 og R5. Lokalplanen indeholder desuden bestemmelser der fastlægger, at delområderne kun må anvendes midlertidigt til bestemte festival-formål i en kortere periode, end i delområde R1, R2 og R3.

Lokalplanen indeholder bestemmelser om, i hvilken periode afholdelse af musikfestival i Jelling må ske, af hensyn til udsigten fra Monumentområdet, herunder højene. Lokalplanen skelner mellem delområderne R1, R2 og R3, hvor opstilling og nedtagning af festival må vare fra primo april til ultimo juni, mens arealerne i delområderne R4 og R5 må anvendes til opstilling, afholdelse af festial og nedtagning i perioden primo maj til medio juni. Den resterende del af året skal delområde R4 og R5 anvendes som dyrkede arealer. Delområderne skal henligge uforstyrrede, og der kan derfor ikke ske bebyggelse, beplantning, eller terrænregulering.

Der er således i planlægningen taget hensyn til udsyn fra Monumentområdet, samt til de beskyttelseslinjer der berører delområderne R4 og R5, ved at planlægningen sikrer, at der ikke kan ske permanent terrænregulering, beplantning eller bebyggelse i delområderne nærmest Monumentområdet (Delområde R4 og R5).

Samtidig er der i planlægningen taget hensyn til, at permanente ændringer indenfor Delområde R1 tilpasses bedst muligt. Varig beplantning vil kunne skjule byggemulighederne i byggezonerne, og bestemmelser om beplantningstyper og beplantningens maksimale højde vil sikre, at den fremtidige beplantning vil fremstå som levende hegn i landskabet, uden at hindre den større samlede udsigt fra Monumentområdet.

Klima (oversvømmelse)

Der er i forbindelse med udarbejdelse af lokalplan nr. 1425 udarbejdet en vandhåndteringsplan for området. Formålet med vandhåndteringsplanen er at sikre, at vand i parken og dermed på festivalpladsen håndteres på en måde, så der ikke sker oversvømmelser inden for området, og så der ikke er en øget risiko for oversvømmelse uden for området efter etablering af det rekreative område. I lokalplanen udlægges der to regnvandsbassiner samt LAR-løsninger som grøfter og lignende, så overfladevand styres til regn-

vandsbassinerne. Indenfor lokalplanområdet er der lavninger, der vurderes at være i risiko for at blive påvirket af skybrud.

Biodiversitet

Lokalplanen udlægger en bufferzone i 10 meter omkring de to § 3 beskyttede søer. I bufferzonen kan der udlægges og anlægges sti, men der må ikke udstykkes grunde, etableres bebyggelse eller anlæg.

For driftsfasen gennemføres et afværgetiltag for at hindre, mindske eller kompensere for det rekreative områdes påvirkninger af miljøet. I stedet for bassinudløb til eksisterende drænledning sikres et udløb til nærliggende sø, hvilket vil bidrage til at mindske påvirkningen af den § 3 beskyttede sø.

Befolkning

I forbindelse med afholdelse af festivalen på den nye lokalitet vil dele af det eksisterende vejnet ved Mangehøje og Herningvej blive lukket, for at etablere en sikker korridor mellem festivalpladsen (delområde R1), parkeringspladser (delområde R3 og R4), campområder (delområde R2 og R5) og Jelling by.

Al trafik med publikum festivalens parkeringsområder ankommer fra øst via Mangehøje. Tung trafik med logistik til festivalen ledes via Herningvej til festivalpladsen. Herved adskilles festivalens publikum og logistik. Fra Jelling bymidte og station vejledes gående og cyklister ad en ønsket rute gennem byen.

Der iværksættes afhjælpende tiltag som manuel trafikregulering og midlertidig signalstyring i belastede kryds, i Jelling såfremt der under festivalen opstår fremkommelighedsproblemer.

Menneskers sundhed

Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj og støv skal være overholdt.

Udnyttelse af delområde R1 til rekreativ anvendelse som park kræver, at de bynære rekreative formål ikke påvirkes væsentligt af trafikstøj fra Herningvej og Mangehøje. Der er derfor i lokalplanen indarbejdet bestemmelser om etablering af støjvolde langs de to veje. Voldene skal beplantes af hensyn til oplevelsen - både i parken, langs Herningvej og Mangehøje - samt den visuelle oplevelse af det samlede landskab nord for Monumentområdet, set fra Jelling Monumenterne. Beplantning af støjvoldene skal sikre, at voldene kommer til at fremstå som levende hegn i landskabet.

I forbindelse med afholdelse af den årlige musikfestival i Jelling vil der blive afholdt koncerter på festivalpladsen i delområde R1 i op til fem sammen-

hængende dage. Der vil desuden forekomme støj fra campområderne.

Sammenlignet med den nuværende festivalplads ved Mølvangvej vil der ved den nye festivalplads ved Herningvej generelt være større afstand til boliger, fordi den omkringliggende beboelse er spredt, og den nye festivalplads grænser ikke op til et sammenhængende boligområde, som den nuværende festivalplads gør.

I forbindelse med den midlertidige anvendelse af lokalplanområdet til musikfestival i Jelling vil der primært være støjende aktiviteter, når der spilles koncerter inden for delområde R1 på parkens festivalplads. Støjende aktiviteter vil kun foregå i et begrænset tidsrum inden for den ene uge, hvor festivalen afholdes. Der vil også være et øget støjniveau fra campområderne, som dog vil være betydeligt begrænset i forhold til det fra koncerter.

Lokalplanen og tillægget vurderes generelt ikke at skabe en forringelse af miljøet med de afbødende foranstaltninger, der er indarbejdet i planerne, og er derfor vedtaget endeligt.

MILJØRAPPORTENS OG OFFENTLIGHEDENS INDFLYDELSE

Miljørapporten har fungeret som et oplysningsgrundlag for udarbejdelse, høring og vedtagelse af planforslagene.

I forbindelse med udarbejdelse af miljørapporten er der udarbejdet visualiseringer af projektet. Visualiseringerne har fungreret som et grundlag for bestemmelser omkring etablering af beplantning, bygnings- og beplantningshøjder af hensyn til udsyn fra Monumentområdet.

Visualiseringerne har været fremvist for offentligheden til det afholdte borgermøde, samt som bilag til den offentliggjorte miljørapport.

I forbindelse med udarbejdelse af planerne og det konkrete projekt har der været afholdt borgerinddragelse, samt inddragelse af relevante myndigheder:

Afgrænsningen af miljørapporten og indledende dialog om indholdet af planerne har været i offentlig høring hos borgere og relevante myndigheder i januar 2025. Der indkom 5 høringssvar med bemærkninger fra myndigheder og borgere.

Der blev afholdt borgermøde i november 2025, i forbindelse med den offentlige høring af planerne.

Lokalplanen, kommuneplantillægget, miljørapporten og § 25-tilladelsen har været i mindst 8 ugers høring, i perioden november 2025 til januar 2026. Høringen er offentliggjort på www.plandata.dk, samt www.vejle.dk

Der blev sendt høringsbrev til naboer der er blevet konkret vurderet til at kunne opleve, at festivalmusik, støj fra camps eller trafik bliver øget i forholdt

til tidligere, fordi ejendommene ligger i umiddelbar nærhed til lokalplanområdet.

Der blev sendt høringsbrev til Slots- og Kulturstyrelsen, som har videreformidlet høringen til UNESCOs Verdensarvskomité.

Der indkom i høringsfasen 9 høringssvar med bemærkninger.

UNESCO meddelte i december 2025, at Vejle Kommune kunne forvente at modtage svar på høringen sidst i januar 2026. Vejle Kommune har ikke modtaget høringssvar fra UNESCO pr. 18. februar 2026.

HØRING

Høringssvarene omhandler især frekvensen af afholdelse af arrangementer i det fremtidige rekreative områder. Her er der både bemærkninger for og imod afholdelse af flere arrangementer i løbet af året.

På baggrund af høringssvarene anbefaler Teknik & Miljø, at der tilføjes et afsnit i lokalplanens redegørelse omkring anvendelse.

Anvendelse
Lokalplanområdet opdeles i fem delområder: R1, R2, R3, R4 og R5, som vist på kortbilag 1.
Lokalplanområdet skal anvendes til bynære rekreative fritidsformål, i princippet som vist på kortbilag 3A. Området må desuden anvendes til afholdelse af den årlige muskfestival i Jelling, i princippet som vist på kortbilag 3B.
Lokalplanen fastlægger dels permanent anvendelse af delområde R1 til naturnær park med festivalplads og faciliteter knyttet til disse, og dels kortvarig anvendelse af lokalplanens fem delområder i forbindelse med afholdelse af den årlige musikfestival i Jelling.

NYT AFSNIT:
"Anvendelse til bynære rekreative fritidsformål i parken omfatter mulighed for bl.a. afholdelse af arrangementer/events, der ud fra en konkret vurdering vurderes at kunne passe ind i området.
Der foreslås udarbejdet en forvaltningsplan for parken. En forvaltningsplan vil kunne udstikke retningslinjer for parkens drift og brug, herunder mht. frekvens og typer af arrangementer/events, samt give mulighed for løbende at varetage hensynet til Monumentområdet, m.v. via en samarbejdsgruppe af relevante parter".

ALTERNATIVER

Alternativet til projektet er, at det ikke gennemføres og projektområdet fortsat anvendes til landbrugsformål, dette kaldes 0-alternativet. Der er ikke vurderet på andre alternativer end 0-alternativet i miljørapporten, "idet det ikke har været muligt for Vejle Kommune at finde relevante alternative placeringer til et lignende anlæg i Jelling-området."

"Hvis planforslagene og projektet ikke vedtages, forventes området fortsat at være landbrugsjord. Der er ingen eksisterende plangrundlag vedtaget for området.

Der forudsættes at den eksisterende drift af området fortsætter sammen med

aktivitetstyper og omfang som hidtil og at musikfestivalen i Jelling forbliver og fortsætter på sin nuværende placering nord for Mølvangvej.

Den nuværende festivalplads grænser op til en større § 3-beskyttet mose på 11,5 ha. Desuden grænser den nuværende festivalplads op til et større boligområde mod øst.

I forbindelse med realisering af planerne og projektet forventes der vil forekomme færre gener fra støj for naboer, da den nærmeste beboelse til plan- og projektet er spredt. Desuden forventes det også at de forstyrrelser for dyrearter, der holder til i mosen ved den nuværende festivalplads, mindskes.

OVERVÅGNING

Da det ikke er vurderet, at der forekommer væsentlige påvirkninger af miljøet, er der ikke udarbejdet et overvågningsprogram i miljørapporten.

VEJLE KOMMUNE

Teknik & Miljø - Plan & Energi
Kirketorvet 22 - 7100 Vejle
Tlf.: 76 81 22 30
Mail: plan@vejle.dk

MILJØVURDERINGS-RAPPORT FOR REKREATIVT OMRÅDE NORD FOR JELLING

September 2025

RAMBØLL

vejle KOMMUNE

Rekreativt område nord for Jelling

Revision	3.0
Dato	29. september 2025
Udarbejdet af	KLDN, KNHS, EMSF, CMOT, FRRN, ILDR, STS, KHON, SIRF, JDJN, MRTV, STS, ZMK, KAES, MKKN
Kontrolleret af	KSV, KHON, KDFE, FEHV, LDGB, STHA, SDJN
Godkendt af	SDJN
Beskrivelse	Miljøvurderingsrapport af planer og projekt for Rekreativt område nord for Jelling

1. FORORD

Etableringen af rekreativt område nord for Jelling kræver, at der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Formålet med rapporten er at beskrive og vurdere de påvirkninger som projektet vil have på miljøet. Det rekreative område vil have en permanent anvendelse som park og en midlertidig anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling. Rapporten skal give myndighederne et godt beslutningsgrundlag, inden de afgør, om projektet skal realiseres.

Udover en miljøkonsekvensrapport skal der gennemføres en miljøvurdering i form af en miljørapport af kommuneplantillæg nr. 2 og lokalplan nr. 1425, som er udarbejdet for det rekreative område, nord for Jelling. Da kravene til indholdet i miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten er overlappende, er miljøkonsekvensrapporten udarbejdet, så den også opfylder lovkravene til en miljørapport. Den samlede rapport kaldes fremover miljøvurderingsrapport.

Plangrundlaget er udformet for at kunne realisere projektet, og følger derfor i høj grad projektets udformning. I plangrundlaget er der indarbejdet mulighed for større rummelighed i forhold til projektets omfang af udformning for at sikre, at projektet kan realiseres inden for lokalplanens rammer, i tilfælde af der skal foretages mindre tilpasninger i den videre projektering. Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i den størst mulige potentielle påvirkning fra planerne og projektet. Der vurderes, at der er tale om meget begrænsede forskelle på omfanget af planernes og projekts rummelighed, og på baggrund af dette kan betragtes som sammenfaldende i praksis. Der er i de særskilte miljøkapitler redegjort for de forskelle, der kan forekomme.

Forslag til kommuneplantillæg nr. 2 til Vejle Kommuneplan 2025-2037 og lokalplan nr. 1425 Rekreativt område ved Herningvej, Jelling med tilhørende miljøvurderingsrapport sendes i offentlig høring i perioden fra d. 5. november 2025 til d. 7. januar 2026. Yderligere oplysninger kan findes på plandata.dk og Vejle Kommunes hjemmeside: www.vejle.dk.

Miljøvurderingsrapporten er udgivet af Vejle Kommune og udarbejdet af Rambøll.

INDHOLD

1.	FORORD	3
2.	IKKE-TEKNISK RESUME	7
2.1	Metode til vurdering	7
2.2	Planerne og projektet	7
2.3	Landskab	8
2.4	Kulturarv	9
2.5	Klima (oversvømmelse)	10
2.6	Klima (drivhusgasser)	10
2.7	Biodiversitet	11
2.8	Natura 2000	12
2.9	Befolkning	12
2.10	Menneskers sundhed	13
2.11	Afværgetiltag	13
3.	INDLEDNING	14
3.1	Baggrund for projektet	14
3.2	Miljøvurdering	14
3.3	Miljøvurderingens faser	15
3.4	Læsevejledning	16
4.	PROJEKTBESKRIVELSE	18
4.1	Projektets formål	18
4.2	Placering og geografi	18
4.3	Projektets indretning	27
4.4	Anlægsfase	32
4.5	Driftsfase – permanent anvendelse	36
4.6	Driftsfase - midlertidig anvendelse	39
4.7	Risiko for større uheld og katastrofer	45
5.	BESKRIVELSE AF NYT PLANGRUNDLAG	47
5.1	Kommuneplantillæggets hovedpunkter	47
5.2	Lokalplanens hovedpunkter	47
5.3	Lokalplanens omfang og delområder	51
5.1	Forskelle på omfang af plangrundlag og projektet	52
6.	ALTERNATIVER	53
6.1	0-alternativet	53
7.	KUMULATIVE EFFEKTER	54
8.	LOVGRUNDLAG OG PLANFORHOLD	55
8.1	Planloven	55
8.2	Miljøvurderingsloven	55
8.3	Museumsloven	56
8.4	Miljøbeskyttelsesmål	56
8.5	Byggeloven	56
8.6	Vejloven	57
8.7	Vandløbsloven	57
8.8	Vandforsyningsloven	57
8.9	Miljøaktivitetsbekendtgørelsen	57
8.10	Anden relevant lovgivning	57
8.11	Vejle Kommuneplan 2025-2037	57
8.12	Øvrige planforhold	62
8.13	Miljøbeskyttelsesmål	62
9.	AFGRÆNSNING AF MILJØPÅVIRKNINGER	63
10.	METODE TIL VURDERING AF MILJØPÅVIRKNINGER	64
10.1	Vurdering af den anvendte viden	64

10.2	Vurdering af miljøkonsekvenser	64
11.	LANDSKAB	68
11.1	Metode og datagrundlag	68
11.2	Generelle forhold og miljøstatus	69
11.3	Miljøpåvirkninger	74
11.4	Kumulative effekter	74
11.5	Visuel påvirkning af landskabet	75
11.6	Afværgetiltag	98
11.7	Overvågning	98
11.8	Sammenfattende vurdering	98
12.	KULTURARV	99
12.1	Metode og datagrundlag	99
12.2	Generelle forhold	100
12.3	Miljøpåvirkninger	101
12.4	Kumulative effekter	102
12.5	Påvirkning af det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne"	102
12.6	Påvirkning af Monumentområdet i Jelling	106
12.7	Påvirkning af bufferzonen	111
12.8	Påvirkning af det "The wider setting"	115
12.9	Afværgetiltag	119
12.10	Overvågning	119
12.11	Sammenfattende vurdering	119
13.	KLIMA (DRIVHUSGASSER)	120
13.1	Metode og datagrundlag	120
13.2	Generelle forhold	120
13.3	Miljøpåvirkninger	120
13.4	Kumulative effekter	121
13.5	Påvirkning af klima som følge af drivhusgasudledning	121
13.6	Afværgetiltag	126
13.7	Overvågning	126
13.8	Sammenfattende vurdering	126
14.	KLIMA (OVERSVØMMELSE)	127
14.1	Metode og datagrundlag	127
14.2	Generelle forhold	127
14.3	Miljøpåvirkninger	127
14.4	Kumulative effekter	128
14.5	Påvirkning af oversvømmelsesrisikoen	128
14.6	Afværgetiltag	131
14.7	Overvågning	131
14.8	Sammenfattende vurdering	131
15.	BIODIVERSITET	132
15.1	Metode og datagrundlag	132
15.2	Generelle forhold	132
15.3	Miljøpåvirkninger	133
15.4	Kumulative effekter	134
15.5	Påvirkning af bilag IV-arter	134
15.6	Påvirkning af fuglearter	146
15.7	Påvirkning af fredede padder	152
15.8	Påvirkning af § 3-beskyttede søer	157
15.9	Afværgetiltag	161
15.10	Sammenfattende vurdering	161
16.	BEFOLKNING	163
16.1	Metode og datagrundlag	163
16.2	Generelle forhold	163
16.3	Miljøpåvirkninger	163
16.4	Kumulative effekter	164

16.5	Påvirkning af trafikale forhold og trafiksikkerhed	164
16.6	Afværgetiltag	175
16.7	Overvågning	175
16.8	Sammenfattende vurdering	175
17.	MENNESKERS SUNDHED	176
17.1	Metode og datagrundlag	176
17.2	Generelle forhold	176
17.3	Miljøpåvirkninger	177
17.4	Kumulative effekter	177
17.5	Påvirkning af støj for naboer	177
17.6	Afværgetiltag	185
17.7	Overvågning	186
17.8	Sammenfattende vurdering	186
18.	SAMMENFATNING AF MANGLENDE VIDEN	187
19.	SAMMENFATTENDE MILJØPÅVIRKNINGER	188
19.1	Samlet vurdering	188
20.	SAMMENFATNING AF AFVÆRGETILTAG	191
20.1	Fastlagte afværgetiltag	191
21.	SAMMENFATNING AF FORSLAG TIL OVERVÅGNING	192
21.1	Overvågningsprogram	192
22.	REFERENCER	193

BILAG

Bilag 1: Masterplan, permanent anvendelse
Bilag 2: Masterplan, midlertidig anvendelse
Bilag 3: Visualiseringer
Bilag 4: Heritage Impact Assessment (dansk version)
Bilag 5: Notat om besigtigelse af træer ved rekreativt område nord for Jelling
Bilag 6: Vandhåndteringsplan
Bilag 7: Notat om støj fra musikfestivalen i Jelling
Bilag 8: Trafikal analyse af ny festivalplads
Bilag 9: Visualizations
Bilag 10: Feltbesigtigelse af § 3-beskyttede søer
Bilag 11: Væsentlighedsvurdering
Bilag 12: Heritage Impact Assessment (english version)
Bilag 13: Afgrænsningsudtalelse

2. IKKE-TEKNISK RESUME

Det følgende er en sammenfatning af miljøvurderingsrapporten, hvor de vigtigste oplysninger og vurderinger er trukket frem for at give et hurtigt overblik over planerne og projektet for et rekreativt område ved Herningvej nord for Jelling, der skal fungere permanent som park og midlertidigt anvendes til musikfestivalen i Jelling. I denne miljøvurderingsrapport vurderes planernes og projektets miljøpåvirkninger. Afgrænsning af vurderingerne kan findes i bilag 13 Afgrænsningsudtalelse.

Det er vurderet, at der er tale om små forskelle på omfanget af projektet og plangrundlagets rummelighed, at de i praksis kan betragtes som næsten sammenfaldende, hvorfor de er beskrevet og vurderet samlet.

2.1 Metode til vurdering

Vurdering af påvirkningen af de enkelte miljøemner sker ud fra den ændring af miljøforholdet (f.eks. fredede padder), der sker i forhold til et referencescenarie. Referencescenariet beskriver de eksisterende forhold for f.eks. fredede padder og den sandsynlige udvikling af miljøemnet, hvis planerne og projektet ikke gennemføres.

For hvert af miljøforholdene laves der en vurdering på baggrund af sårbarhed, intensitet, geografisk udbredelse og varighed som samlet udgør konsekvensen af en miljøpåvirkning, som kan være ubetydelig, begrænset, moderat eller væsentlig, som både kan være positiv og negativ.

- Ubetydelig: Ubetydelige påvirkninger helt uden irreversible effekter eller slet ingen påvirkning.
- Begrænset: Ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet eller kun mindre forbedringer.
- Moderat: Mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlige eller uacceptable.
- Væsentlig: Påvirker miljøemnet langvarigt eller vedvarende i et stort område, og/eller kan medføre irreversible skader eller forbedringer af miljøemnet i betydeligt omfang.

Metoden bruges ikke til vurdering af Natura 2000 og bilag IV-arter, som vurderes efter særlige kriterier.

2.2 Planerne og projektet

På en del af plan- og projektområdet nord for Jelling ønsker Vejle Kommune at lave en park for byens borgere, som skal bindes sammen med byen via en sti langs Herningvej. Parken vil være inden for delområde R1 (se Figur 2-1).

Parken vil få et præg af en by- og naturnær park med forskellige rekreative faciliteter som stier og bålpladser, og vil være beskyttet af støjvolde med tæt beplantning mod trafikstøjen fra Herningvej og Mangehøje. Forud for den rekreative park vil der være en anlægsfase på cirka 3 år, hvor der vil være forskellige slags anlægsarbejder med bl.a. terrænregulering, etablering af regnvandsbassiner, stier, veje og enkelte erhvervs- og servicebygninger. Anlægsarbejdet vil kun foregå inden for plan- og projektområdets delområde R1, dog vil der også kunne være arbejde med terrænregulering inden for delområde R2.

En gang om året vil hele plan- og projektområdet kunne bruges til musikfestivalen i Jelling, hvor parken vil være selve festivalpladsen med koncerter. Det vil sige, at de to delområder R4 og R5, som er tættest på kulturarvsarealet monumentområdet i Jelling og delområderne R2 og R3 længere mod nord, kun vil blive brugt af musikfestivalen i Jelling til camp- og parkeringsområder i en periode mellem primo april og ultimo juni. Inden for den periode vil selve afholdelsen af musikfestivalen vare i 5 sammenhængende dage, og så vil der være cirka 8 uger inden til opstilling af faciliteter og cirka 4 uger til nedtagning efter. Delområderne R4 og R5 vil samlet set kun blive brugt til festival-

relaterede aktiviteter i op til 6 uger om året. Resten af året, hvor der ikke er festivalaktiviteter, vil delområderne R2, R3, R4 og R5 igen kunne bruges som landbrugsjord.

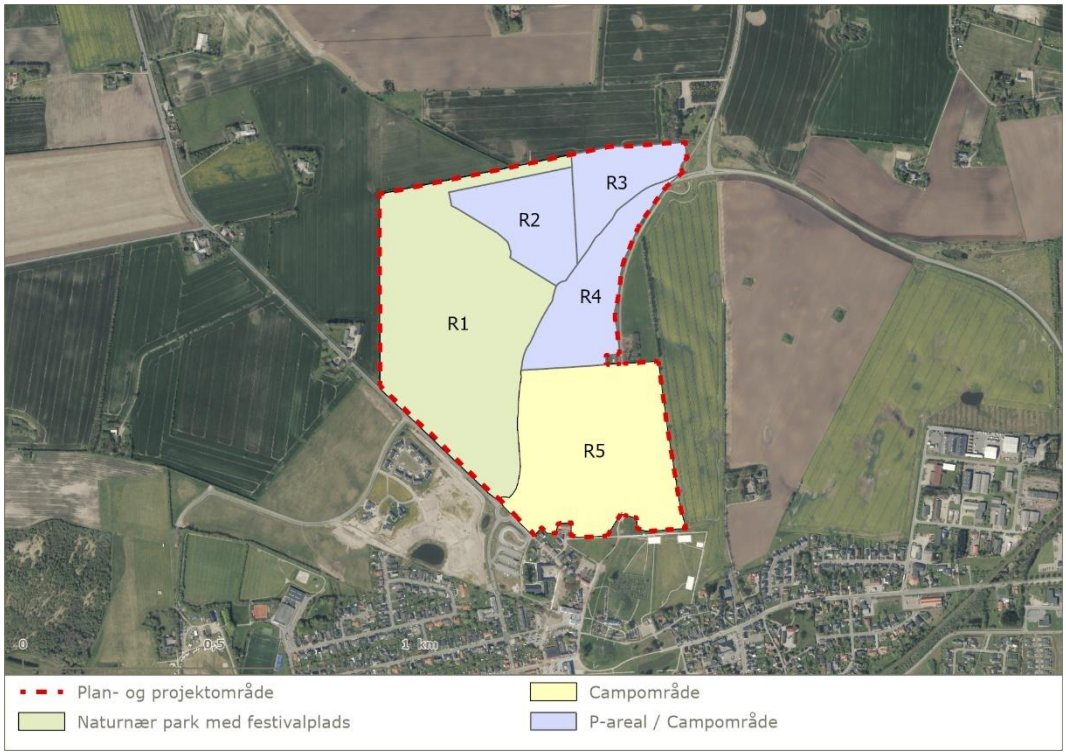

Figur 2-1. Plan- og projektområdet inkl. delområder R1, R2, R3, R4 og R5.

2.3 Landskab

Store dele af plan- og projektområdet er beliggende i et bundmorænelandskab, der strækker sig fra vest og nord for plan- og projektområdet. Den sydlige og østlige del af plan- og projektområdet er karakteriseret som et dødislandskab, der omfatter størstedelen af landskabet i og omkring Jelling. Terrænet i og omkring Jelling er højtliggende. Historisk set har Jelling by været en lille landsby med små bebyggelser frem til 1800-tallet, hvor udviklingen af byen ændrede karakter, bl.a. ved etablering af jernbaneforbindelse gennem byen, Jelling Statsseminarium og erhvervsdrift.

Med etablering af et rekreativt område vurderes det, hvordan planlægningen og projektet påvirker de visuelle forhold i landskabet, i anlægsfasen med dertilhørende anlægsaktiviteter og i driftsfasen med hhv. den permanente anvendelse som park og midlertidigt under afholdelse af musikfestivalen.

Landskabet er sårbart overfor anlæg og ændringer, der kan skærme for de lange kig, forstyrrer oplevelsen eller ændrer på selve landskabets karakter. Påvirkningen fra planerne og projektet vil primært ses og opleves tæt på, fordi terræn, spredt beplantning og bebyggelse skærmer, så man ikke oplever plan- og projektområdet fra længere afstande. Festivalfaciliteterne i en periode på omkring 13 uger mellem primo april og ultimo juni (herunder opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af musikfestivalen i Jelling i 5 dage og nedtagning i cirka 4 uger) vil ikke at kunne ses på en 1 km afstand.

Hvor meget den visuelle ændring af landskabet i anlægsfasen, driftsfasen for parken og driftsfasen for den midlertidige festival vil betyde varierer afhængig af hvor henne i landskabet, man befinder sig. Den største ændring af landskabet vil opleves under den midlertidige periode for festivalen, hvor også hele plan- og projektområdet tages i brug i en kort periode. Samlet set vurderes det, at konsekvensen for landskabet vil være moderat, fordi der sker forstyrrelser og permanente ændringer i det nære landskab omkring plan- og projektområdet, som vil skærme for de lange kig og medføre ændringer landskabets helt nære området, som vil påvirke oplevelsen af selve landskabet. Dog vil der ikke ske permanente ændringer inden for de mest sårbare områder.

2.4 Kulturarv

Nær det rekreative område nord for Jelling, befinder der sig værdifuld national - og international kulturarv i form af Jelling-monumenterne. Jelling-monumenterne er udpeget som et værdifuldt kulturmiljø og er desuden optaget på UNESCO Verdensarvsliste.

2.4.1 Værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne"

Det vurderes at det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er sårbare overfor aktiviteter og anlæg der kan eller vil forstyrre eller dominere oplevelsen af kulturmiljøet.

Anlægsaktiviteterne og de permanente ændringer og aktiviteterne i driftsfasen vil ikke foregå indenfor det værdifulde kulturmiljø, men vil grænse op til udpegningen. Ændringerne og aktiviteterne er knyttet til plan- og projektområdet og den umiddelbare nærhed. De ændringer, der vil opleves, vil generelt være genkendelige elementer for området, men kan forstyrre en mindre del af udsigten dog uden at dominere oplevelsen af det værdifulde kulturmiljø. Samlet vurderes det derfor at konsekvensen er begrænset for anlægsfasen og den permanente driftsfase.

I perioden for den midlertidige anvendelse af plan- og projektområdet til musikfestivalen i Jelling vil to af delområderne (R4 og R5) midlertidigt fungere som camp- og parkeringsområder, indenfor kulturmiljøet. Aktiviteterne inden for delområde R4 og R5 vil dog kun vare 6 uger årligt fra primo maj til medio juni. På de resterende delområder, uden for kulturmiljøet, vil festivalen virke forstyrrende og dominerende i en kort periode på omkring 13 uger mellem primo april til ultimo juni (herunder opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af musikfestivalen i 5 dage og nedtagning i cirka 4 uger). Derfor vurderes den samlede konsekvens for kulturmiljøet at være moderat for driftsfasens midlertidige anvendelse.

2.4.2 Monumentområde i Jelling

Monumentområdet i Jelling er et kulturarvsareal med fredede fortidsminder, som er udpeget af Slots- og Kulturstyrelsen.

Monumentområdet er sårbart overfor aktiviteter eller anlæg i dets omgivelser, der kan forstyrre den visuelle oplevelse fra monumentområdet og indsigten til monumentområdet.

Anlægsaktiviteterne vil foregå uden for og med afstand til selve monumentområdet. Det samme gælder for driftsfasens permanente anvendelse som park, hvor aktiviteterne og ændringerne desuden vil være genkendelige for området. Samlet vurderes det derfor at konsekvensen er begrænset for anlægsfasen og driftsfasens permanente anvendelse.

Den midlertidige anvendelse til musikfestivalen i Jelling vil kunne virke forstyrrende for udsigten og indsigten til Monumentområdet. Camp- og parkeringsområderne på delområde R4 og R5 vil dog kun vare 6 uger årligt fra primo maj til medio juni. På de resterende delområder, uden for kulturmiljøet, vil der samlet set være festivalaktiviteter i en kort periode på omkring 13 uger mellem primo april til ultimo juni (herunder opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af musikfestivalen i 5 dage og nedtagning i cirka 4 uger) og konsekvensen vurderes samlet set at være moderat.

2.4.3 Bufferzonen

Omkring Jelling-monumenterne er der en officiel verdensarvs bufferzone. Formålet med bufferzonen er at beskytte det, der er beliggende indenfor zonen. Bufferzonen skal ses som en integreret del af beskyttelse, bevarelse og forvaltning af UNESCO Verdensarv.

Bufferzonen er sårbar overfor aktiviteter eller anlæg inden for zonen, der kan forstyrre den visuelle oplevelse fra og indsigten til Monumentområdet som terrænreguleringer og ny bebyggelse. Alle anlæg og aktiviteter i forbindelse med anlægsfasen og driftsfasens permanente anvendelse foregår uden for bufferzonen. Derfor vurderes konsekvensen at være ubetydelig.

For den midlertidige anvendelse til musikfestivalen i Jelling vil aktiviteterne virke forstyrrende og dominerende for udsigten og indsigten til monumentområdet. Camp- og parkeringsområderne på delområde R4 og R5 vil dog kun vare 6 uger årligt fra primo maj til medio juni. På de resterende delområder, uden for kulturmiljøet, vil der samlet set være festivalaktiviteter i en kort periode på omkring 13 uger mellem primo april til ultimo juni (herunder opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af musikfestivalen i 5 dage og nedtagning i cirka 4 uger) og konsekvensen vurderes samlet set at være moderat.

2.4.4 "The wider setting"

"The wider setting" er betegnelsen for "bagtæppet" for oplevelsen og selve forståelsen af et verdenskulturarvs-objekt, der er optaget på UNESCOs Verdensarvsliste. "The wider setting" for Jelling-monumenterne dækker det areal, der kan ses mod nordøst, nord og nordvest, når man står ved Jelling-monumenterne og mod øst mod Jelling by.

"The wider setting" er sårbart overfor aktiviteter og anlæg, der kan forstyrre den visuelle oplevelse af landskabet fra Jelling-monumenterne og dermed "bagtæppet".

Påvirkningen af "the wider setting" er begrænset til at foregå inden for og nær selve plan- og projektområdet og vil forstyrre "bagtæppet" afhængig af den konkrete karakter og omfang af anlæg og aktiviteter. Anlægsaktiviteterne vil opleves som mere forstyrrende end oplevelsen af den permanente park, som vil være omgivet af beplantning, men vurderes begge at have en begrænset konsekvens. Under den midlertidige musikfestival i Jelling vil der være en større forstyrrelse dog i en kort periode på omkring 13 uger mellem primo april til ultimo juni (herunder opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af musikfestivalen i Jelling i 5 dage og nedtagning i cirka 4 uger). For delområderne R4 og R5 øst for Mangehøje vil der dog kun foregå festivalaktiviteter i op til 6 uger. Derfor vil den samlede konsekvens være moderat for driftsfasens midlertidige anvendelse.

2.5 Klima (oversvømmelse)

Plan- og projektområdet består primært af moræneler, som har en meget dårlig nedsivningsevne og kan derfor potentielt blive oversvømmet ved skybrud eller ekstreme regnhændelser. I forbindelse med planerne og projektet er der udarbejdet en vandhåndteringsplan for den fremtidige håndtering af regnvand.

Plan- og projektområdet er sårbart overfor regnbetingede oversvømmelser pga. den dårlige nedsivningsmulighed som dog opvejes af de omkringliggende grønne områder og at hyppigheden af skybrud er lav. Ved at ændre på parkens befæstelsesgrad og terrænregulere, etablere grøfter og bassiner inden for delområde R1 vil risikoen for oversvømmelse blive mindre. For resten af plan- og projektområdet vil der ikke ske ændringer, som kan påvirke oversvømmelsesrisikoen i forhold til i dag. Den samlede konsekvens vurderes derfor at være moderat og positiv for den fulde driftsfase – både for den permanente anvendelse til park og for den midlertidige anvendelse til musikfestivalen i Jelling.

2.6 Klima (drivhusgasser)

Inden for delområde R1 ændres arealanvendelsen fra landbrugsdrift til drift af et rekreativt område med permanent anvendelse som park og midlertidigt til musikfestivalen i Jelling.

Klimaet er meget sårbart overfor drivhusgasudledning, fordi det globale klima i forvejen har en stor global belastning og har haft det gennem mange år. Ved at anlægge den rekreative park vil der med anlægsmaskiner og -aktiviteter være en udledning af drivhusgasser, som vil påvirke det globale klima. Men på grund af anlægsaktiviteternes omfang i en afgrænset periode vil udledningerne sammenlignet med de samlede udledninger i Vejle Kommune være begrænset. For både den permanente drift af parken og den midlertidige under musikfestivalen i Jelling vil udledningen primært komme fra festivalaktiviteterne – særligt køretøjer. Denne påvirkning vil være begrænset forhøjet i

forhold til i dag, hvor musikfestivalen i Jelling afholdes på en lokalitet ca. 1 km fra plan- og projektområdet. Det samlede bidrag af drivhusgasser til det globale klima vil være minimalt og den samlede konsekvens vurderes at være begrænset.

2.7 Biodiversitet

Plan- og projektområdet er beliggende i et område der primært består af marker, læhegn og to §-3 beskyttede søer. Indenfor og nær plan- og projektområdet er der observeret og registreret flere fuglearter (84 arter observeret inden for de sidste 5 år) og fredede padder (skrubtudse, butsnudet frø og lille vandsalamander).

2.7.1 Bilag IV-arter

Der er ikke fundet eller registreret bilag IV-arter inden for plan- og projektområdet og området er ikke en vigtig vandrerute for arterne. Derfor vil der ikke ske ødelæggelse eller forstyrrelse af bilag IV-arters yngle- og rasteområder herunder ved påvirkning fra støj, lys og arealinddragelse.

Da der holdes en afstand på mere end 200 meter fra anlægsaktiviteter til nærmeste egnede yngle- og rasteområder for flagermus, vil de ikke blive forstyrret i anlægsfasen. Flagermusarter, der yngler og raster i bygninger i nærheden af plan- og projektområdet vil ikke blive påvirket af støj i forbindelse med den midlertidige anvendelse til musikfestival i Jelling, da påvirkning fra støj vurderes at være minimal inde i bygningerne, hvor de potentielt opholder sig. Træerne i og nær plan- og projektområdet reducerer ikke støj fra festivalen i lige så høj grad som bygninger gør, men da det vurderes at træerne ikke er ynglested for flagermus, er individerne ikke sårbare overfor forstyrrelse under driftsfasens midlertidige anvendelse for musikfestivalen i Jelling.

I forbindelse med realiseringen af planerne og projektet vil der ikke forekomme drab eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for de berørte bilag IV-arter, og derfor vurderes det samlet set, at der ikke vil ske en forringelse af den økologiske funktionalitet for arterne.

2.7.2 Fugle

Læhegn og marker kan være områder hvor fugle yngler, raster eller fouragerer. Fuglene er sårbare overfor ændringerne og aktiviteterne, fordi det kan betyde, at fugle vil fortrække sig fra området. Dog vil anlægsarbejderne have karakter af almindelig anlægsstøj og aktivitet og driftsfasens permanente anvendelse som rekreativ park vil desuden på længere sigt forbedre levevilkårene for særligt småfuglearter. Derfor vil den samlede konsekvens være begrænset men positiv. Under driftsfasen midlertidige anvendelse for musikfestivalen i Jelling vil der være betydeligt mere støj, belysning og menneskelige aktiviteter i en kort periode på omkring 13 uger mellem primo april til ultimo juni (herunder opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af musikfestivalen i Jelling i 5 dage og nedtagning i cirka 4 uger). Konsekvensen vil for den midlertidige være moderat.

2.7.3 Fredede padder

Indenfor plan- og projektet er der to beskyttede søer, hvor der i den ene er fundet skrubtudse. Begge søerne vurderes at være et egnede levested for fredede padder. Skrubtudse er ikke truet ifølge Den Danske Rødliste og er generelt almindeligt forekomne i Danmark.

Den ændrede anvendelse af landbrugsarealerne og terrænreguleringen omkring søerne forringer ikke tilstanden af søerne og medfører dermed ikke tab af yngle- og levesteder. Plan- og projektområdet har ud over søerne begrænset med levesteder og paddeaktivitet. I forbindelse med parken vil der komme mere beplantning og dermed skabe flere mulige skjulesteder for padder.

Daglig kørsel med maskiner under anlægsperioden og når der skal opstilles og nedtages festivalen, vil i meget begrænset omfang overlappe med padders vandring, da padder primært er nataktive. Planlægningen og projektet sikrer, at der holdes en afstand på 10 meter fra søerne under både anlæg af parken og afholdelse af festivalen, for at mindske forstyrrelser. Særligt i de fem dage hvor festivalen afholdes vil der være kraftig øget aktivitet fra mennesker. Hele perioden, hvor den

midlertidige anvendelse vil foregå, er i perioden, hvor padderne yngler og primært vil være i søerne. Hvis der er rastende padder indenfor plan- og projektområdet, kan der være risiko for forstyrrelse og fortrængning. Under festivalen vil der blive sat hegn op omkring festivalpladsen og campområderne. Samlet vurderes det derfor at konsekvensen er begrænset for anlægsfasen og driften af parken, og moderat for den midlertidige festivalperiode, hvor risikoen for forstyrrelse og fortrængning af padder er størst.

2.7.4 § 3-beskyttede søer

Ifølge Naturbeskyttelsesloven må der ikke ske tilstandsforringelse i § 3-beskyttede naturtyper. Indenfor plan- og projektområdet er der to § 3-beskyttede søer.

Våde naturtyper som søer er generelt sårbare overfor ændringer i hydrologien i områder omkring søen, som så kan ændre søernes tilstand. Hvis der skal foretages midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet, kan søen blive påvirket ved en mindre vandstand. Påvirkningens omfang vil afhænge af placeringen af pumper, hvor meget der grundvandssænkes og hvor længe, men forventes ikke at påvirke nærmere end 300 meter fra søerne. Ud fra et forsigtighedsprincip vurderes der på, at der potentielt skal foretages en midlertidig grundvandssænkning. Samlet vurderes det derfor at konsekvensen ved anlægsfasen er begrænset.

For den samlede driftsfase (både som park og område for musikfestivalen i Jelling) vil de permanente ændringer i afvandingsforholdene inden for plan- og projektområdets delområde R1 og R2 betyde, at en del af det vandopland, der tidligere har ledt til søen (den vestlige af de to) ikke længere vil være tilgængeligt. Det kan medføre udtørring af søen eller en betydeligt mindre mængde vand i søen. Det vil påvirke arter af planter og dyr, der er tilknyttet habitatet på lang sigt og kan føre til en tilstandsændring. Konsekvensen er derfor væsentlig. Ved at fastholde det eksisterende drænudløb til søen, som dog sandsynligvis vil have et lidt mindre udløb end på nuværende tidspunkt, kan søens tilstand opretholdes, på trods af vandtilførslen fra en del af vandoplandet ledes væk fra søen. Tilstanden af søen kan opretholdes, da søens tilstand kan tåle en mindre tilført vandmængde end i dag. Derved vurderes konsekvensen for § 3-beskyttede søer at være moderat.

2.8 Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område er N81 'Øvre Grejs Ådal', der ligger ca. 3 km fra projektområdet. Området indeholder § 3-beskyttede naturtyper og arter. Det vurderes at planerne og projektet ikke vil medføre væsentlig påvirkning af beskyttede naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget, da der ikke er overlap mellem plan- og projektområdet eller udbredelse af de påvirkninger, der kan påvirke habitatnatur.

2.9 Befolkning

I forbindelse med planerne og projektet kan de trafikale forhold og trafiksikkerheden potentielt ændre sig som følge af anlægsaktiviteter og den ændrede arealanvendelse til park og midlertidigt under musikfestivalen i Jelling.

I anlægsfasen vurderes det hvordan den øgede trafik fra anlægsarbejdet påvirker de trafikale forhold og trafiksikkerhed. Den øgede trafik består af transport af tunge køretøjer, entreprenørmaskiner og transport af materialer. I forhold til den eksisterende trafik på vejnettet herunder den nuværende tunge trafik på de overordnede veje vil den ekstra trafik ikke være mærkbar. For anlægsfasen vurderes konsekvensen for befolkningen i forhold til trafik at være begrænset.

I driftsfasens midlertidige anvendelse til musikfestivalen i Jelling vil der være en større mængde trafikanter på vejnettet. Derudover vil Mangehøje midlertidig være lukket. Dette vil dog kun være i en meget kort periode. Baseret på den nuværende trafik vurderes konsekvensen af være begrænset.

2.10 Menneskers sundhed

Generelt har mennesker en middel til høj sårbarhed overfor længerevarende støj, som kan medføre sygdomme som tinnitus og hjertekarsygdomme, påvirke koncentration, søvn mv. I forbindelse med den midlertidige anvendelse til musikfestivalen i Jelling vil der primært være støjende aktiviteter, når der spilles koncerter inden for delområde R1. Støjende aktiviteter vil kun foregå i et begrænset tidsrum inden for den ene uge, hvor musikfestivalen i Jelling afholdes. Der vil også være et øget støjniveau fra campområderne, som dog vil være betydeligt begrænset i forhold til det fra koncerter Fordi påvirkningen foregår i en kort periode årligt, men her kan virke generende, vurderes det samlet set at have en moderat konsekvens på menneskers sundhed.

2.11 Afværgetiltag

Fordi realisering af planerne og projektet vil medføre en væsentlig indvirkning på § 3-beskyttede søer, skal der gennemføres afværgetiltag, der kan afbøde påvirkningen:

- Det eksisterende dræn med udløb til søen, som forløber fra øst mod vest i delområde R1, skal opretholdes, hvilket vil bidrage til at mindske påvirkningen af § 3-beskyttede søer.

3. INDLEDNING

Kapitlet beskriver projektets baggrund, kravet om at gennemføre miljøkonsekvensvurdering for konkrete projekter og strategisk miljøvurdering af planer og programmer, samt samordning med Natura 2000 vurderinger. Desuden beskrives en læsevejledning til miljøkonsekvensrapporten.

3.1 Baggrund for projektet

Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune har modtaget en ansøgning for planlægning om etablering af et rekreativt område nord for Jelling. Anlæg & Infrastruktur, Teknik & Miljø, i Vejle Kommune er bygherre på projektet. Som en del af projektet er der to anvendelser, hhv. permanent anvendelse som park og midlertidig anvendelse til musikfestival i Jelling. Den permanente anvendelse omfatter en del af det samlede projektområde, hvor parkområdet etableres og driftes. Ved den midlertidige anvendelse vil parkområdet kunne anvendes til festivalplads og de omkringliggende arealer til parkering og campområder i perioden for festivalen. I samme forbindelse er der søgt om, at der udarbejdes nyt kommuneplantillæg og en lokalplan - og at det konkrete projekt gennemgår en frivillig miljøkonsekvensvurdering (MKV).

Vejle Kommune har valgt at udarbejde en lokalplan og et kommuneplantillæg for det rekreative område ved Herningvej og gennemføre den dertilhørende miljøvurderingsproces, fordi projektet og de dertilhørende planer er vurderet at medføre potentielt væsentlige påvirkninger på miljøet.

3.2 Miljøvurdering

Bestemmelserne om miljøkonsekvensvurdering af konkrete projekter (MKV) og strategisk miljøvurdering af planer og programmer (SMV) findes i miljøvurderingsloven (Miljøministeriet, 2023a) der implementerer EU's 'Direktiv om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet' og 'Direktiv om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet' i den danske lovgivning.

3.2.1 Pligt til miljøkonsekvensvurdering af projektet

Projektet for et rekreativt område ved Herningvej er omfattet lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (Miljøministeriet, 2024). Projektet falder ind under lovens bilag 2 pkt. 12 e) om "Turisme og fritid, Forlystelsesparker og lign.".

Bygherren har anmodet Vejle Kommune som miljøvurderingsmyndighed om, at projektet skal undergå en miljøvurdering, da det ikke kan afvises, at projektet kan få væsentlig indvirken på miljøet. Der er derfor udarbejdet denne miljøkonsekvensrapport, der indeholder de oplysninger, som er nævnt i miljøvurderingslovens § 20 (Miljøministeriet, 2023a).

3.2.2 Pligt til miljøvurdering af planer

Planforslagene med et kommuneplantillæg og en lokalplan til realisering af projektet for nyt rekreativt område nord for Jelling er ligeledes omfattet af miljøvurderingsloven. Planforslagene er miljøvurderingspligtige, fordi de udgør det plangrundlag, som muliggør et projekt, der skal miljøkonsekvensvurderes.

Miljøvurderingen af planforslagene er integreret i miljøkonsekvensrapporten efter miljøvurderingsbekendtgørelsens § 6 om anvendelse af en fælles eller samordnet procedure eller en kombination af disse for miljøvurderingerne. Dermed omfatter denne rapport både en miljøkonsekvensvurdering af projektet og en miljøvurdering af det tilhørende plangrundlag.

Da kravene til indholdet i miljøkonsekvensrapport og miljørapporten stort set er identiske, og dokumenterne udarbejdes samtidig og altovervejende omfatter det samme areal og projekt, er nærværende miljøvurderingsrapport udarbejdet, så den både opfylder miljøvurderingslovens bilag 4 om oplysninger til miljørapporten og lovens bilag 7 om oplysninger til miljøkonsekvensrapporten.

Når begrebet miljøvurderingsrapport bruges fremadrettet, refereres der dermed til den kombinerede miljøkonsekvensrapport for projektet og miljørapport for plangrundlaget.

3.2.3 Konsekvensvurdering af Natura 2000-område

Der er i forbindelse med afgrænsningen af miljøvurderingsrapporten foretaget en væsentlighedsvurdering i forhold til de nærliggende Natura 2000-områder. Det udelukkes, at planerne og projektet kan have en væsentlig påvirkning af et Natura 2000-område. Derved foretages der ikke en konsekvensvurdering for at afgøre, om planerne og projektet er skadeligt for områdets udpegningsgrundlag jf. habitatbekendtgørelsens § 6(Miljøministeriet, 2023b).

3.3 Miljøvurderingens faser

Udarbejdelsen og vedtagelsen af en miljøkonsekvensvurdering er en længere proces, som kan opdeles i fem faser. Processen for en miljørapport af kommuneplantillæg og lokalplan skal igennem de samme faser. Nedenstående faser er dermed gældende for nærværende miljøvurderingsrapport.

Fase 1: Debatfasen

Forud for udarbejdelsen af miljøvurderingsrapporten har Vejle Kommune afholdt en debatfase i perioden fra den 13. januar til den 27. januar 2025.

I debatfasen blev der udsendt et debatoplæg, og med baggrund heri kunne borgere, myndigheder og andre interesserede komme med deres kommentarer, forslag til afgrænsning af miljøvurderingsrapportens emner og input til den videre proces. Debatfasen var ligeledes en høring i forhold til input til indhold i forslaget til kommuneplantillæg og lokalplan (se fase 2 nedenfor).

Fase 2: Afgrænsningsudtalelse

Myndighederne har ansvaret for, at der udarbejdes en afgrænsning, der fastlægger, hvilke emner bygherre skal medtage i miljøvurderingsrapporten, se kapitel 9.

Vejle Kommune har i henhold til miljøvurderingslovens §§ 32 og 35 foretaget en høring af berørte myndigheder om indholdet af afgrænsningen.

Høringen forløb inden for samme periode som debatfasen. Bemærkningerne er behandlet i en afgrænsningsudtalelse i bilag 13 og opsummeret i kapitel 9 om afgrænsningen af miljøvurderingsrapporten.

Fase 3: Miljørapport for planerne og miljøkonsekvensrapport for projektet

Bygherres rådgiver udarbejder miljøvurderingsrapporten, der giver en samlet beskrivelse af projektet og det tilhørende plangrundlag samt deres miljøpåvirkninger. Myndigheden for miljøvurderingsrapporten gennemgår rapporten jf. miljøvurderingslovens § 24, stk. 1 samt § 12 stk. 1, 2, 3 og 4 og beder om eventuelle yderligere oplysninger, hvis miljøvurderingsrapporten er mangelfuld.

Fase 4: Offentlig høring

Miljøvurderingsrapporten sendes sammen med udkast til tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 i offentlig høring i 9 uger fra den 5. november 2025 til d. 7. januar 2026. Det tilhørende plangrundlag i form af forslag til lokalplan og kommuneplantillæg offentliggøres og sendes i høring sammen med miljøvurderingsrapporten efter byrådsbehandlingen.

Fase 5: Beslutning

Efter den offentlige høring behandles og vurderes indsigelser og bemærkninger. Der udarbejdes en sammenfattende redegørelse, som blandt andet forholder sig til høringsindlæggene. Resultatet af høringen vil indgå i myndighedernes beslutning om, hvorvidt der skal meddeles tilladelse til projektet og det tilhørende plangrundlag.

Confidential

Hvis det besluttes, at planerne og projektet skal gennemføres, vil Vejle Byråd vedtage kommuneplantillæg og lokalplan, samt give en VVM-tilladelse (§ 25-tilladelse) efter miljøvurderingsloven.

Projektet kræver desuden tilladelse efter en række andre regler, som fremgår af kapitel 8 om lovgrundlag og planforhold. Der vil i den forbindelse være klagemulighed, og der vedlægges en klagevejledning i forbindelse med meddelelsen af hver enkelt tilladelse.

3.4 Læsevejledning

I miljøvurderingsrapporten og dertilhørende materiale bruges der følgende definitioner:

- Planområdet og projektområdet er overlappende og kaldes derfor for plan- og projektområdet.
- I anlægsfasen er det anlæg af de permanente anlæg og bygninger, som beskrives og vurderes – ikke opsætning af midlertidige anlæg og bygninger i forbindelse med musikfestivalen i Jelling, som f.eks. scenebygninger mv.
- I driftsfasen vurderes derpå to forskellige anvendelser, hhv. permanent og midlertidig:
    - Størstedelen af året (omkring 39 uger fra juli til april) vil plan- og projektområdet anvendelse som rekreativt parkområde med bebyggelse. Det udgør den permanente anvendelse. På arealer der ikke er inddraget permanent til parkområdet, vil de anvendes til jordbrug.
    - En mindre del af året (omkring 13 uger mellem primo april og ultimo juni) vil plan- og projektområdet anvendes i forbindelse med musikfestivalen i Jelling. I perioden fra starten af maj til slutningen af juni kan der ske opstilling i 8 uger, afholdelse af selve musikfestivalen i 5 dage og nedtagning i 4 uger. Musikfestivalen i Jelling inkl. aktiviteter før og efter udgør den midlertidige anvendelse. Her inddrages delområder til forskellige specifikke midlertidige anvendelser (campområder og parkering).

Miljøvurderingsrapporten og plandokumenterne findes kun digitalt, og de kan hentes på Vejle Kommunes hjemmeside og på plandata.dk. Miljøvurderingsrapporten beskriver miljøpåvirkninger fra projektet og planerne, og indeholder følgende kapitler:

Ikke-teknisk resume

I kapitel 2 beskrives ikke-teknisk resume, der er en sammenfatning af miljøvurderingsrapporten, hvor de vigtigste oplysninger og vurderinger er trukket frem for at give et hurtigt overblik over projektet og dets miljøpåvirkninger.

Indledning

I kapitel 3 beskrives baggrunden for igangsætningen af projektet og planlægningen for det samt pligten til miljøvurdering og miljøvurderingens faser.

Projektbeskrivelse

I kapitel 4 angives en detaljeret beskrivelse af projektet, og af hvordan det vil blive gennemført.

Beskrivelse af nyt plangrundlag

I kapitel 5 angives planforslagenes hovedindhold.

Alternativer

I kapitel 5.1 beskrives alternativer herunder 0-alternativet. 0-alternativet er referencescenariet, som miljøpåvirkningerne vurderes på baggrund af.

Kumulative effekter

I kapitel 7 beskrives de konkrete projekter og planer, der i samspil med rekreativt område ved Herningvej og det tilhørende plangrundlag kan medføre kumulative effekter, der kan forstærke eller modvirke projektets og plangrundlagets konsekvenser for miljøet.

Lovgrundlag og planforhold
I kapitel 8 beskrives den relevante lovgivning og andre gældende planer af betydning for projektet.

Afgrænsning af miljørapport
I kapitel 9 angives, hvilke emner der medtages i miljøvurderingsrapporten.

Metode til miljøvurdering
I kapitel 10 beskrives den metode, der er anvendt for at kunne foretage en systematisk vurdering af de miljøpåvirkninger, som projektet og planforslagenes indhold medfører.

0-alternativet
I kapitel 5.1 beskrives den sandsynlige udvikling af miljøet, hvis planer og projektet ikke realiseres.

Miljøpåvirkninger
I kapitel 1 til 17 beskrives og vurderes de miljøpåvirkninger, som projektet og planforslagenes indhold vil medføre for de medtagne miljøfaktorer (landskab, kulturarv, klima (drivhusgasser), klima (oversvømmelse), biodiversitet, befolkning og menneskers sundhed), hvor de sandsynlige væsentlige indvirkninger skal vurderes.

Sammenfatning af manglende viden og usikkerheder
I kapitel 18 sammenfattes mangler og usikkerheder i oplysninger og data lagt til grund for vurderingerne af miljøpåvirkningerne.

Sammenfatning af miljøpåvirkninger
I kapitel 19 opsummeres vurderingerne af projektets miljøpåvirkninger.

Sammenfatning af afværgetiltag
I kapitel 20 beskrives de afværgetiltag, der kan hindre, minimere eller kompensere for projektets væsentlige miljøpåvirkninger. Der er ikke krav om afværgetiltag for uvæsentlige miljøpåvirkninger.

Sammenfatning af forslag til overvågning
I kapitel 21 beskrives de tiltag, der inddrages i et overvågningsprogram af de væsentlige miljøpåvirkninger, som forskellige faser af projektet forventes at medføre. Overvågningen gør det muligt at gribe ind, hvis miljøpåvirkningerne er væsentligt anderledes end forventet.

For at få et hurtigt overblik over miljøvurderingsrapportens hovedindhold kan man eventuelt nøjes med at læse det ikke-tekniske resumé og sammenfatningen af projektet og planernes miljøpåvirkninger i kapitel 19.

Sidst i miljøvurderingsrapporten findes en samlet fortegnelse over bilag og referencer i kapitel 22. Referencerne fremgår også løbende i de enkelte kapitler som henvisning til den samlede liste bagerst i rapporten. Hvor det er muligt, er der i referencelisten indsat et link til, hvor referencen kan findes online.

4. PROJEKTBESKRIVELSE

Vejle Kommune ønsker at etablere et rekreativt område, der fungerer permanent som park for byens borgere med bl.a. shelterpladser mv. Midlertidigt vil parken også kunne anvendes som festivalplads for musikfestivalen i Jelling. Hele området til park og festival vil blive tilpasset Jelling by og byens historie, herunder den nære beliggenhed til monumentområdet.

Musikfestivalen vil sikre tilpasning til Jelling by gennem bl.a. crowd-managment, der sørger for at styre, organisere og monitorere festivalgæsternes færden under afholdelse af musikfestivalen i Jelling, som guides helt fra Jelling Station til festivalområdet udenom Monumentområdet. Arealerne ved Gormshallen vil ligesom i dag fortsat anvendes til medarbejdere under festivalen.

I det følgende beskrives hvor det rekreative område nord for Jelling vil være beliggende, hvordan projektet udformes, etableres og anvendes, når det fungerer hhv. permanent som park og midlertidig anvendelse til musikfestivalen i Jelling. Den midlertidige anvendelse beskrives som en del af driftsfasen.

4.1 Projektets formål

Formålet med at etablere et rekreativt område nord for Jelling er, at Vejle Kommune ønsker at etablere et nyt område, som skal anvendes som park for byens borgere. Parken etableres med enkelte permanente bebyggelser. I en kortere periode om året omdannes plan- og projektområdet til midlertidig anvendelse for musikfestivalen i Jelling.

I forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling, vil der ud over selve festivalpladsen være tilhørende campområder og parkeringspladser. Camp- og parkeringsområder er beliggende indenfor projektområdet.

4.2 Placering og geografi

Projektet er placeret i landzone på landbrugsjord nord for Jelling ved Herningvej og Mangehøje. Det fulde projektområde har et omfang på ca. 60,4 ha, hvoraf ca. 23,8 ha vil være permanent inddraget. Musikfestivalen i Jelling vil i forbindelse med projektet flytte ca. 1 km nordøst for sin nuværende placering. Projektområdet er vist på Figur 4-1 med permanente anlæg og Figur 4-2 med midlertidige anlæg i forbindelse med musikfestivalen.

Selve parken vil bestå af beplantede jordvolde, lavninger, plateauer samt tekniske elementer som grøfter, trug, regnvandsbassin, faste køreveje og stier samt enkelte permanente bygninger. Selve det rekreative område vil størstedelen af året være frit tilgængelig som et grønt parkområde. I den del af året, hvor der ikke afholdes musikfestival i Jelling, kan de resterende markarealer inden for projektområdet fortsat anvendes til landbrugsmæssige formål.

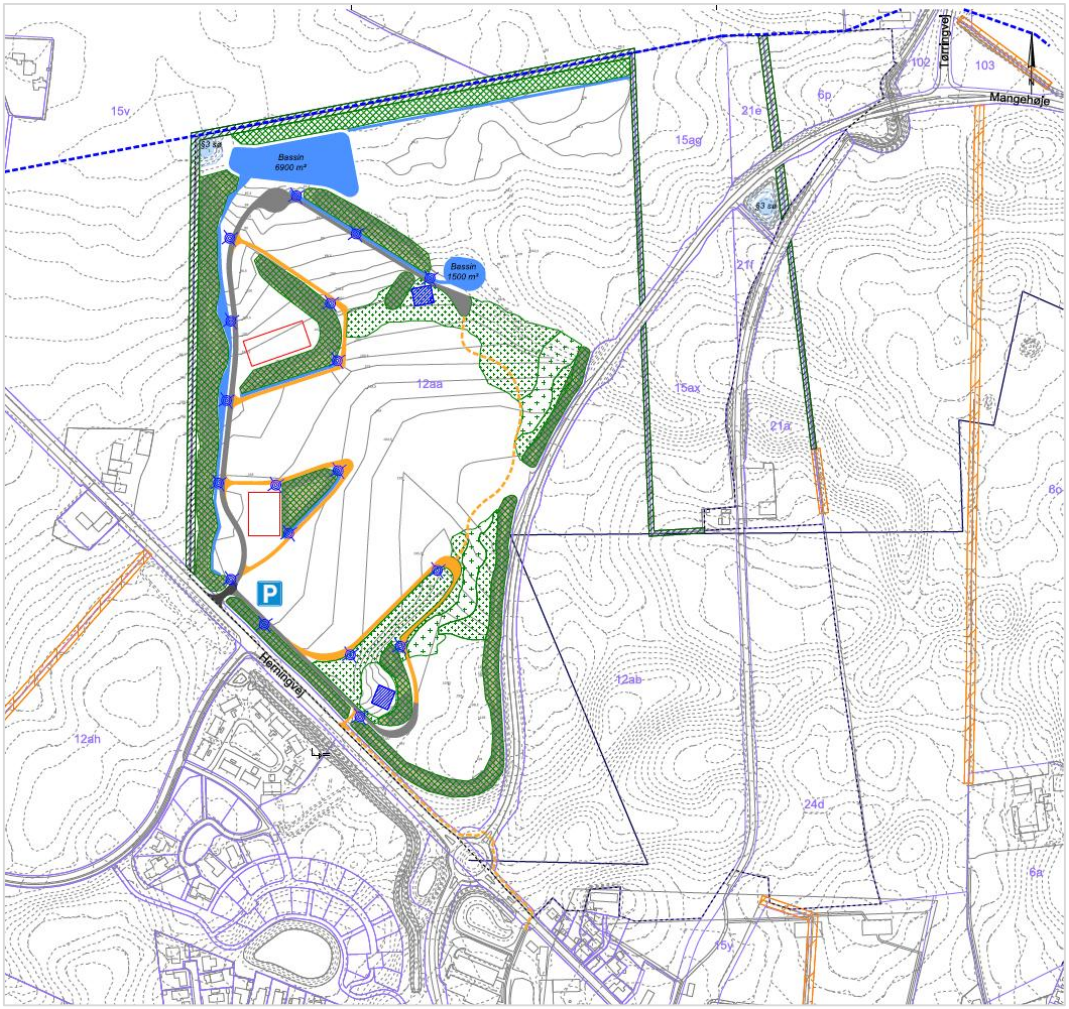

Figur 4-1. Masterplan for den permanente anvendelse som park. Se bilag 1 for fuld størrelse og med signaturforklaring.

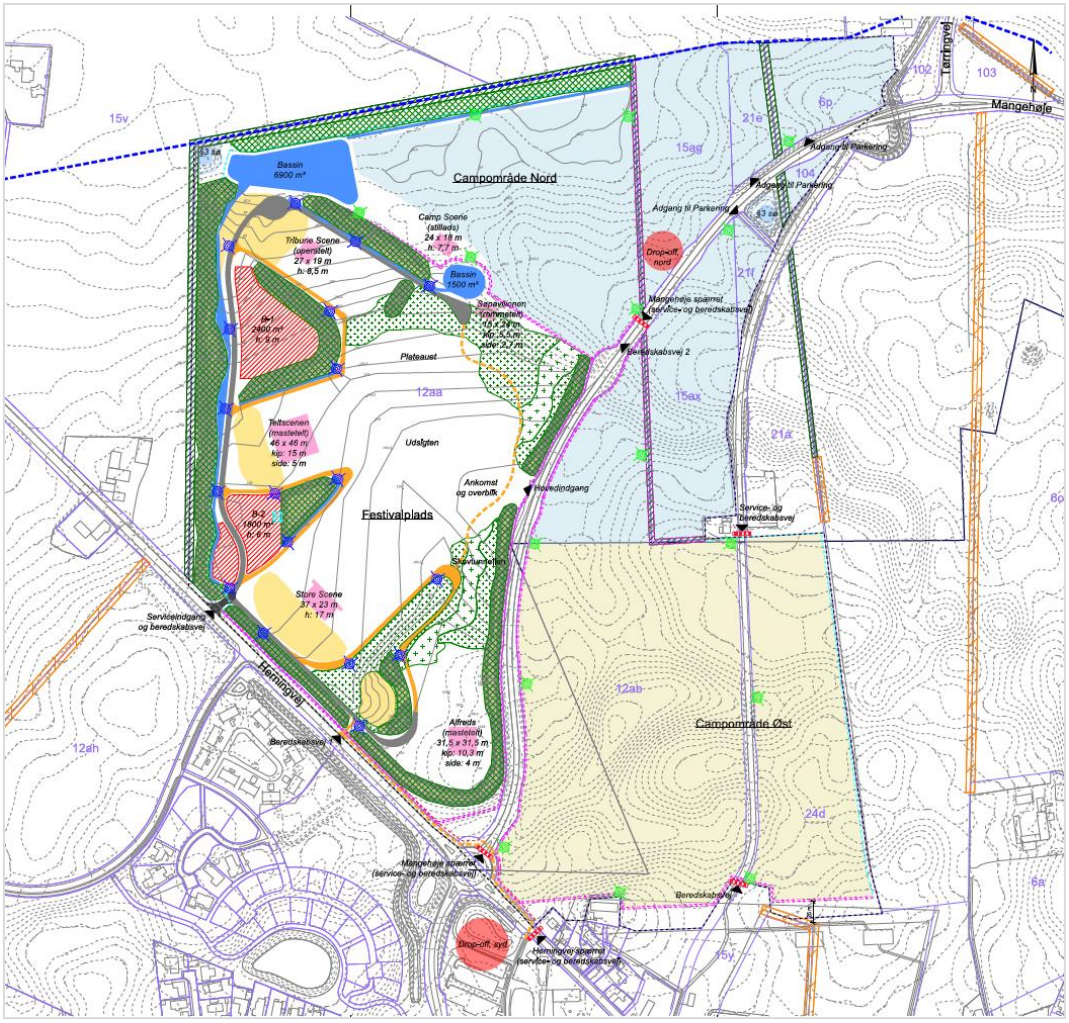

Figur 4-2. Masterplan for den midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling. Se bilag 2 for fuld størrelse og med signaturforklaring.

4.2.1 Matrikler

I nedenstående tabel fremgår de matrikler, der indgår i projektet.

Tabel 4-1. Matrikler der indgår i projektet midlertidigt og permanent.

Matr. nr.	Ejerlaug	Ejer	Adresse	Areal, cirka m2	Heraf vejareal, cirka m2	Delområde og anvendelse	Anvendelsesperiode
6p	Jelling By, Jelling	Privatperson	Tørringvej 6, 7300 Jelling	14.100	0	Parkeringsområde	Midlertidig
12aa	Jelling By, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	313.100	0	Park, festivalplads og campområde	Permanent
12ab	Jelling By, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	130.500	0	Camp- og parkeringsområde	Midlertidig
15ag	Jelling By, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	25.000	0	Parkeringsområde	Midlertidig
15ax	Jelling By, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	29.800	0	Parkeringsområde	Midlertidig
21e	Jelling By, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	7.300	0	Parkeringsområde	Midlertidig
21f	Jelling By, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	3.400	300	Parkeringsområde	Midlertidig
24d	Jelling By, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	48.900	0	Campområde	Midlertidig
104	Jelling By, Jelling	Vejle Kommune	Mangehøje 20, 7300 Jelling	2.200	0	Parkeringsområde	Midlertidig
7000a	Jelling By, Jelling	-	-	3.500	3.500	Offentlig vej	Permanent
7000bu	Jelling By, Jelling	-	-	21.600	21.600	Offentlig vej	Midlertidig
7000f	Jelling By, Jelling	-	-	4.900	4.900	Offentlig vej	Midlertidig

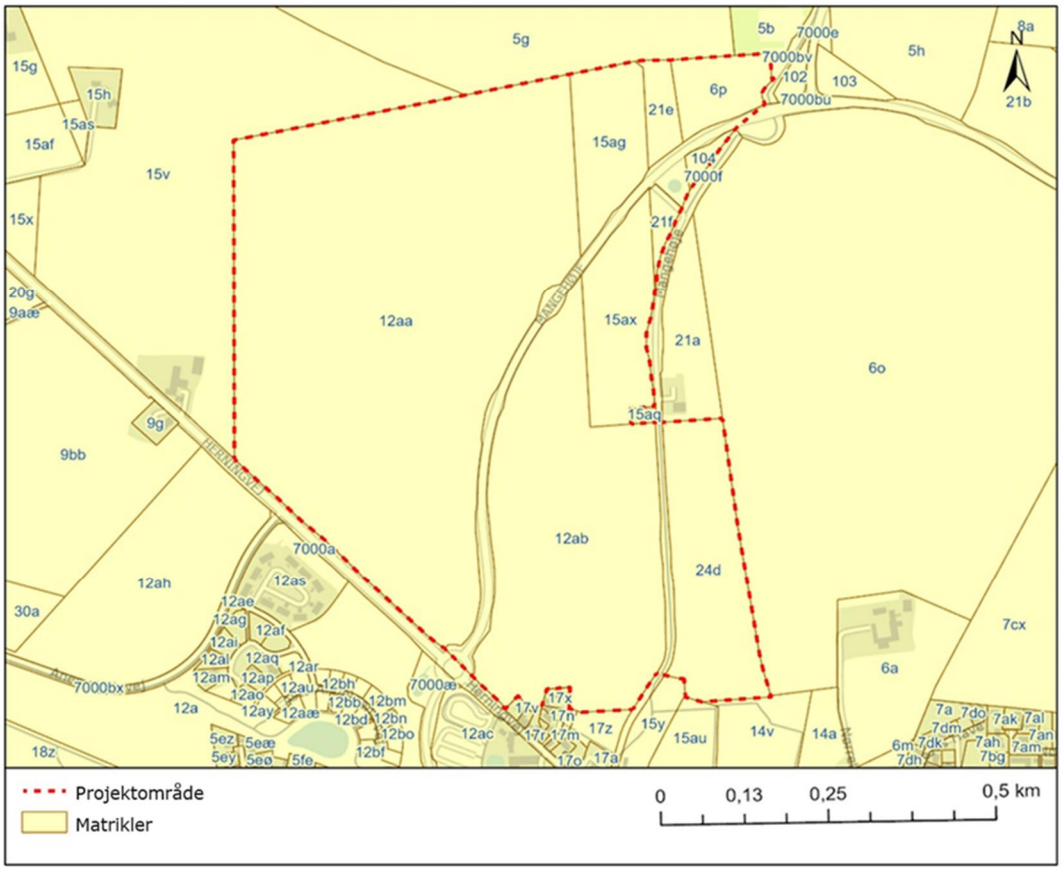

Figur 4-3. Kort over matrikler der indgår permanent og midlertidigt i projektet (se anvendelser for de enkelte matrikler i Tabel 4-1).

4.2.2 Naboarealer

Projektområdet er omgivet af landbrugsområder med tilhørende spredte landejendomme mod nord, øst og vest. Syd for projektområdet ligger Jelling by med bl.a. beboelsesejendomme og flere kulturhistoriske værdier herunder Jelling-monumenterne, som er udpeget som UNESCO Verdensarv.

I anlægsfasen vil der ikke inddrages yderligere arealer end dem nævnt i afsnit 4.2.1.

4.2.3 Terrænet

Projektområdet er i dag dyrkede markarealer. Området er opdelt i to af vejen Mangehøje. Terrænet på den vestlige side af Mangehøje falder fra syd mod nord til en lavning, der leder vandet ud af området mod nordvest. Terrænet på den østlige side af Mangehøje er opdelt i to, forstået sådan at for den sydlige del falder terrænet mod lavning midt i området. Denne lavning er meget stor og vand der ender her, vil ikke løbe videre. For den nordlige del af dette område falder terrænet fra syd mod

nord, med to dybe lavninger hvor der samles vand, inden det løber mod nord. På Figur 4-4 ses terrænforholdene inden for området.

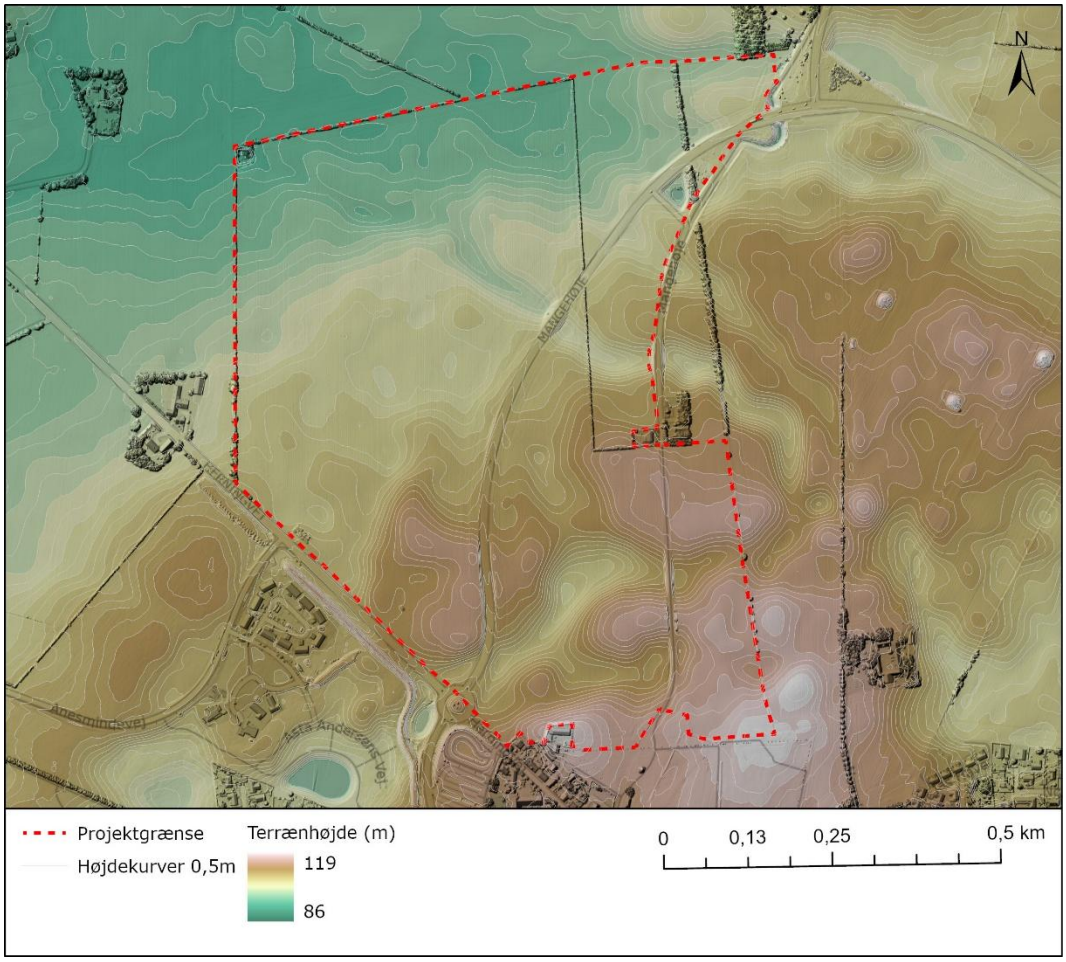

Figur 4-4. Terrænforholdene som de er i dag indenfor projektområdet.

4.2.4 Eksisterende bygninger

Der er ikke bygninger beliggende i projektområdet i dag.

4.2.5 Veje, p-pladser og stier

Den rutenummererede landevej Mangehøje (442) strækker sig fra nord/syd gennem projektområdet. Vejen Mangehøje vil blive friholdt for byggeaktiviteter, men ikke friholdt fra anlægstrafik. Derudover vil vejen være delvist afspærret i perioden på en uge, hvor musikfestivalen i Jelling afholdes. Parallelt med landevejen Mangehøje, er der en sidevej, Mangehøje, der fungerer som adgangsvej til to boliger og har sammenhæng med et stisystem langs Tørringvej via en stitunnel under Mangehøje. Sidevejen vil blive friholdt for byggeaktiviteter og anlægstrafik. Sidevejen vil være delvist afspærret efter de to boliger, i perioden for afholdelse af selve festivalen, men anvendes som adgang til parkeringspladser og eksisterende boliger.

Den rutenummererede landevej Herningvej (442) forløber syd for projektområdet. Der etableres en dobbeltrettet fællessti på den nordlige side af Herningvej for gående mellem Jelling by og det rekreative område. Der vil desuden være anlægstrafik på Herningvej i forbindelse med etablering af den rekreative park på delområde R1. I den midlertidige fase vil Herningvej være den primære adgangsvej for logistiktransport til festivalområdet i perioden for afholdelse af festivalen. Nuværende adgangsforhold til projektområdet vises på Figur 4-5.

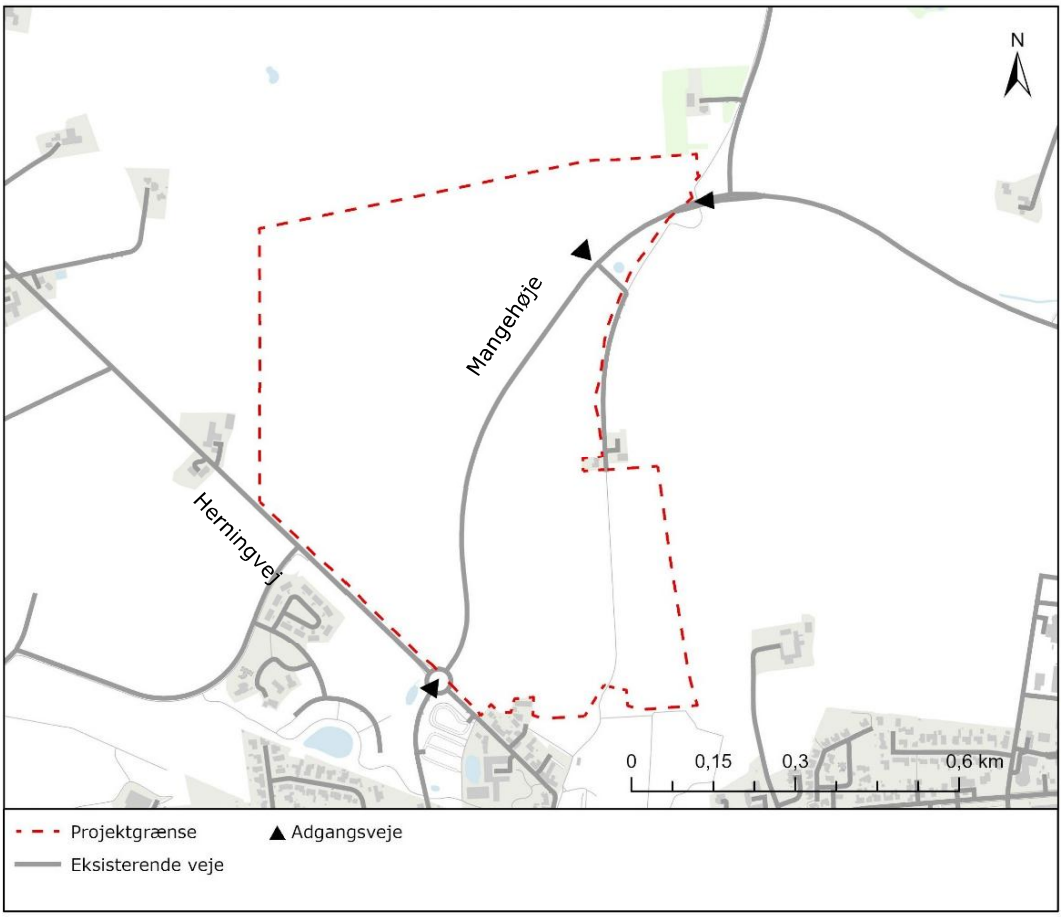

Figur 4-5. Eksisterende vejadgange til projektområdet.

I dag er der ikke parkering indenfor projektområdet, men syd for projektområdet er der p-pladser, der er tilknyttet Monumentområdet.

Der er ikke stier indenfor projektområdet i dag, men der er et stisystem gennem Monumentområdet ved projektområdets sydøstlige hjørne. Stien har sammenhæng med Tørringvej via en stitunnel under Mangehøje. Efter de to boliger (ved Mangehøje) overgår Mangehøje til en sti, som spærres ifm. afholdelse af musikfestivalen.

4.2.6 Kulturhistoriske værdier

En del af projektområdets sydøstlige del ligger indenfor det værdifulde kulturmiljø nr. 181 "Jelling monumenterne" og kirkebyggelinje for Jellinge Kirke. Monumentområdet syd for projektområdet er en del af UNESCOs Verdensarv. En del af projektområdet er desuden beliggende indenfor bufferzonen for verdensarv og kulturarvsareal af international betydning, hvor der er stor mulighed for at støde på arkæologiske fund. I forbindelse med miljøvurderingen vil der blive udarbejdet en Heritage Impact Assessment for at vurdere projektets miljøpåvirkningen på UNESCOs Verdensarv.

4.2.7 Fortidsminder

Vejlemuseerne vurderer, at der er stor risiko for at finde fortidsminder inden for projektområdet. Vejlemuseerne anbefaler, at der efter retningslinjerne i Museumsloven, foretages arkæologiske forundersøgelser af de arealer indenfor projektområdet, hvor der skal foretages jordarbejder. Jordarbejder vil foregå indenfor projektområdets delområder R1 og R2. Jordarbejder der inkluderer terrænregulering, medfører kørespor fra tunge maskiner og tryk af jordlagene i øvrigt, kan udgøre en trussel mod kendte og skjulte fortidsminder. Efter Vejlemuseernes anbefaling foretages arkæologiske forundersøgelser forud for sådanne påvirkninger. Der er ingen beskyttede diger indenfor projektområdet.

4.2.8 Bilag IV-arter

Der er ikke registreret bilag IV-arter inden for projektområdet.

1500 meter syd for projektområdet er der registreret stor vandsalamander. Odder er registreret ved østsiden af Fårup sø ca. 2,5 km syd for projektområdet i 2023 og i Grejs Å i 2022. Birkemus er registeret flere gange i Jelling Skov i forbindelse med NOVANA-overvågningsprogram. Der er registreret forekomst af 9 forskellige arter af flagermus indenfor en radius af 5 km fra projektområdet. Det drejer sig om brunflagermus, brun langøre, damflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus. Det kan ikke udelukkes, at der findes yngle- og rastesteder for flagermus inden for 1 km fra projektområdet. Spidssnudet frø er blandt andet observeret i 2022 ved Grejs Å ca. 2,4 km syd for projektområdet.

4.2.9 Fuglearter

Der er flere læhegn indenfor projektområdet, der kan være potentielle ynglesteder for fuglearter i området. I yngleperioden er det ikke tilladt at forstyrre fuglene, ved f.eks. fældning af læhegn.

4.2.10 Øvrige registreringer af planter og dyr i og omkring projektområdet

I forbindelse med projektet er der udført en naturkortlægning af området, for at registrere hvilke øvrige planter og dyr der opholder sig i projektområdet (se kapitel 2.7 om Biodiversitet og bilag 5 og 10).

4.2.11 Miljømæssige designforudsætninger

Nenstående miljømæssige forhold er undersøgt og lagt til grund som designforudsætninger for skitseprojekteringen af det rekreative område ved Herningvej.

<u>Klima og øget nedbør</u>

Projektområdet består af moræneler. Moræneler har meget lav nedsivningsevne, og området forventes derfor ikke at være nedsivningsegnet. Fordi projektområdet er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, må der som udgangspunkt ikke ske nedsivning af overfladevand i området. Nitratfølsomme indvindingsområder er områder, hvor grundvandet er særligt sårbart over for forurening med nitrat. Forurening med nitrat kommer pga. landbrugets brug af kvælstofgødning (Danmarks Nationalleksikon, 2015).

Klimaforandringerne har igennem de seneste ca. 15 år bevirket, at der falder kraftigere og hyppigere regn, end der gjorde for bare 20 år siden. Denne tendens formodes som minimum at fortsætte et godt stykke ud i fremtiden. Konsekvenserne af dette er bl.a. et behov for afvandingssystemer for regnvand med større forsinkelsesvoluminer. Med projektet udarbejdes der derfor en vandhåndteringsplan (se bilag 6).

<u>Strømningsveje</u>

Projektområdet er forholdsvis kuperet, og der står vand i flere dybe lavninger. Ud fra beregningerne i vandhåndteringsplanen, se bilag 6, anvendes der en regndybde på 35 mm for stuvningsvolumener i eksisterende terræn vest for Mangehøje for en skybrudshændelse på 100 år fratrukket hverdagsregnen på 5 år. For stuvningsvolumener i eksisterende terræn øst for Mangehøje er regndybden 73 mm, da hverdagsregnen ikke fratrække, for en skybrudshændelse på 100 år.

I projektområdet er der én betydende strømningsvej mod det nordvestlige område. Vandoplandene til denne strømningsvej udgøres af stort set hele projektområdet på den vestlige side af Mangehøje samt halvdelen af området øst for Mangehøje. For den sydlige del og den østlige del af projektområdet (beliggende øst for vejen Mangehøje), er der ikke nogen strømningsveje ud af området, men et dybdepunkt midt i hvert af områderne.

Drikkevandsinteresser

Projektområdet er beliggende inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

Grundvandsstand

Ved en screening for fremtidig grundvandsstand i databasen HIPP (Klimadatastyrelsen, n.d.-b) i projektområdet vurderes det, at vandet vil stå tættere på terræn end 1 meter.

Dræn

Der er kendskab til flere eksisterende dræn omkring projektområdet. Nord for projektområdet er der et hoveddræn tilsluttet Styvel Bæk med udløb til det offentlige vandløb Omme Å. Øst for projektområdet er et eksisterende drænsystem med udløb til Hørup Bæk. Gennem projektområdet vest for Mangehøje løber et dræn mod en § 3-beskyttet sø, hvorfra vandet løber videre mod Omme Å.

Støj

Det rekreative områdes delområde R1 og R2 er omkranset af landevejene Mangehøje og Herningvej mod hhv. øst og syd. Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj (Miljøstyrelsen, n.d.) og en række relevante kriterieværdier for støj anvendes som grundlag for et støjmæssigt hensigtsmæssigt design af det rekreative område. I forbindelse med projektet etableres der støjvolde langs Mangehøje og Herningvej.

Beskyttet natur

Der er to § 3-beskyttede søer indenfor projektområdet, en beliggende i nordvestlige hjørne, og en beliggende i projektområdets nordøstlige hjørne. De § 3-beskyttede søer bevares og sikres under anlægsaktiviteterne med en tilstrækkelig afstand, som er minimum 10 meter. Der vil desuden sikres at der holdes afstand under afholdelse af selve festivalen, bl.a. ved opsætning af midlertidigt hegn.

Derudover findes der to moser beliggende ca. 800 meter vest for projektområdet. Der er ikke registeret vandløb inden for projektområdet og nærmeste er beliggende ca. 1 km øst for projektområdet.

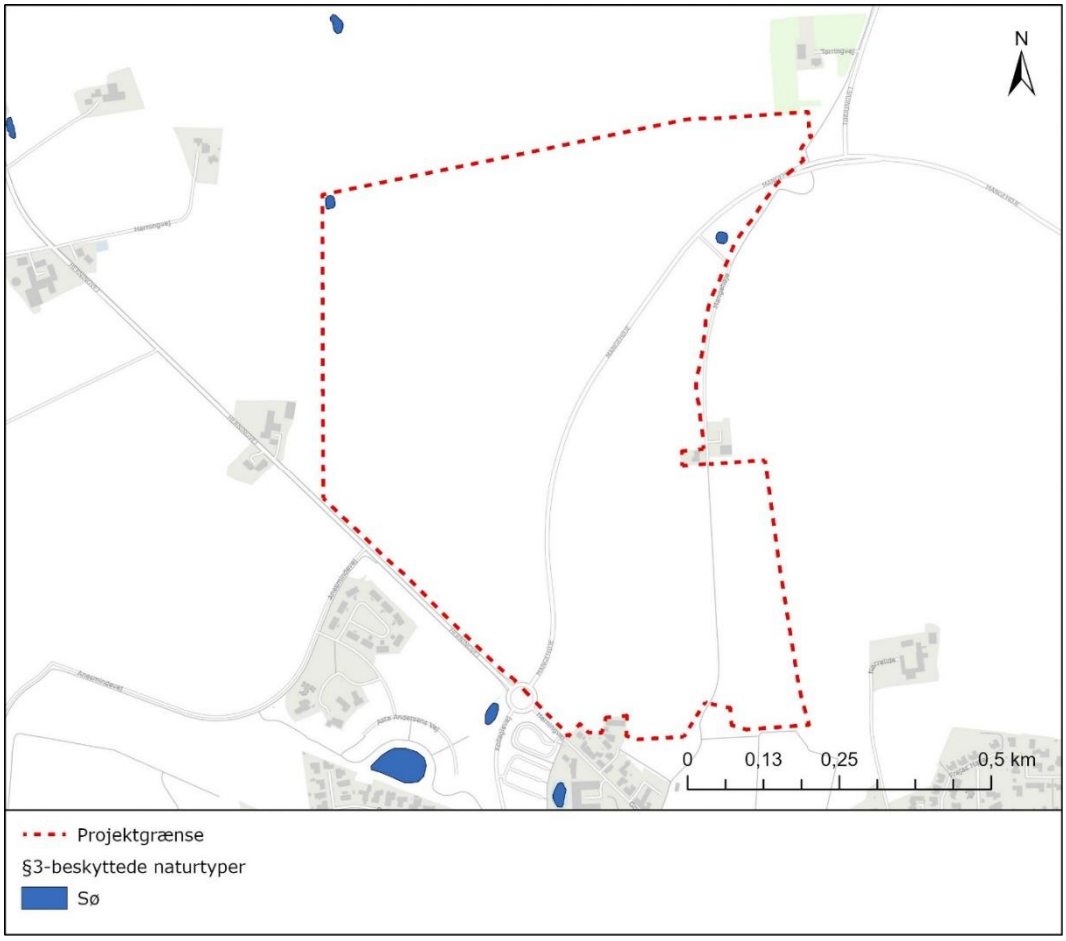

Figur 4-6. § 3-beskyttet natur i og nær projektområdet.

4.3 Projektets indretning

I det følgende beskrives projektområdets indretning under den permanente anvendelse som park. Midlertidige aktiviteter ifm. afholdelse af musikfestivalen i Jelling og indretning heraf beskrives under driftsfasen i afsnit 4.6.

4.3.1 Trafikanlæg

Der etableres vejadgang fra projektområdet til Herningvej. Selve indkørslen til parken etableres i asfalt og den resterende del af den 2-sporede vej vil være med grus. Derudover vil der etableres enkelte interne 1-sporede veje i grus. Der vil desuden anlægges stisystem i parken samt en sti langs Herningvej, der skaber sammenhæng med eksisterende stisystem i Jelling by. Se masterplanen for den permanente anvendelse på Figur 4-1.

4.3.2 Parkbeplantning

I parken anlægges der grøn beplantning, herunder træer, buske og krat. I projektet anvendes betegnelserne læhegn, lunde, beplantede støjvolde og beplantede jordvolde. Støjvolde etableres som afskærmning for støj og jordvolde etableres af landskabelige hensyn.

Beplantningen anlægges på alle støjvolde og jordvolde, og vil være minimum 10 m bredt. Beplantningen vil bestå af min. 10 forskellige arter af en blanding af hjemmehørende træer og buske velegnet til læhegn.

Beplantningen på støjvoldene og jordvoldene vil anlægges med 3 rækker, med høje træer inderst, et mellemlag af mellemstore træer og buske og yderst en kant af lavere buske og urter. Blomstrende og frugtbærende arter vil desuden indgå i beplantningen samt arter med høstfarver.

Generelt vil træer og buske fremstå u-klippede med deres naturlige vækstform og udtryk.

Lunden ud mod Mangehøje og Herningvej skal bestå af en større mængde af bund- og mellemlag planter (80 %), for at holde læhegnet i en lavere højde. Desuden skal beplantningen være så tæt, at der ikke er kig til parken langs Mangehøje. Lunden skal have en færdig højde på 8-15 m og skal primært bestå af arter fra plantelistens bund- og mellemlag.

Læhegn mod Mangehøje vil have en fuldt udvokset højde på 12-13 m. Læhegn mod Herningvej og i øvrige områder med en fuldt udvokset højde på 12-15 m, og i projektets vestlige område naturlig vokse sammen med de eksisterende læhegn, og vil have en fuldt udvokset højde på 20 m og med enkelte træer op til 25 m. Efter cirka 3-10 år vil læhegnene generelt nå en højde på 5 meter.

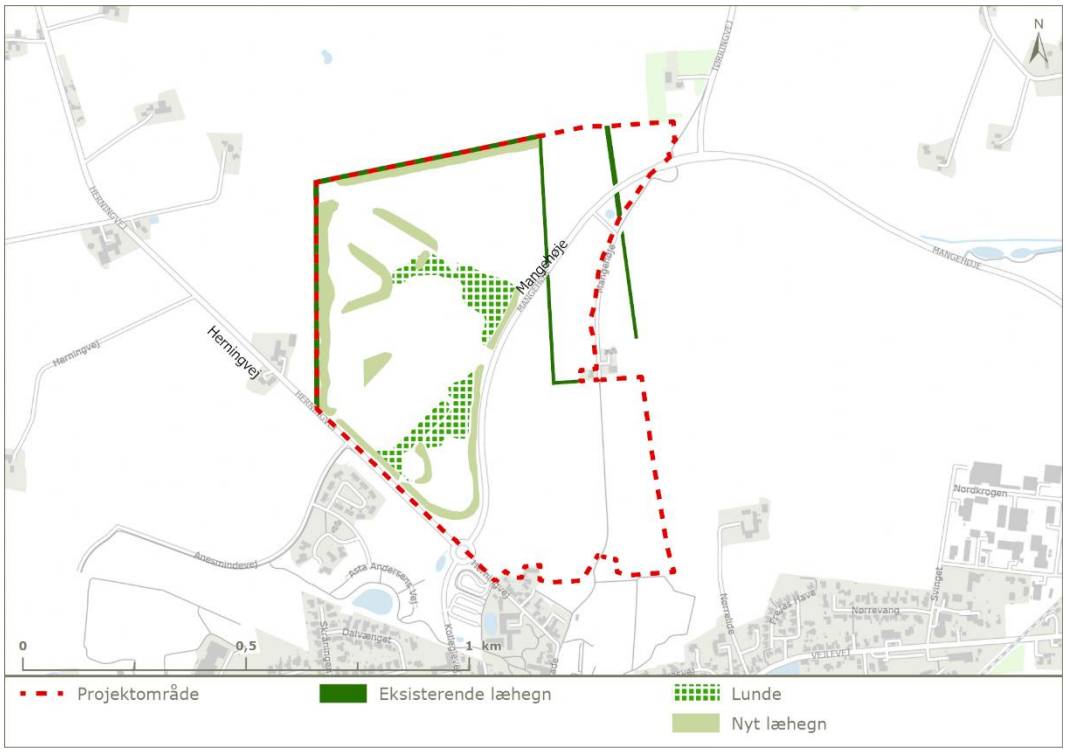

Figur 4-7. Oversigt over ny plantning (lunde og læhegn) og eksisterende læhegn inden for projektområdet.

4.3.3 Terrænregulering

Hele projektområdet ligger i dag i et kuperet landskab, hvor der indenfor selve projektområdets delområde R1 og R2 vil ske terrænregulering. Generelt vil terrænmæssige bearbejdning søges minimeret ved at tilpasse sig til eksisterende terrænforhold inden for projektområdet og med volde indarbejdet som landskabelige elementer. Volde vil kun etableres inden for R1 og vil være ca. 2,5-3,5 meter høje.

I delområde R1 (parkområdet) vil der desuden maksimalt ske terrænregulering på +/- 5 meter, og inden for delområde R2 vil der maksimalt ske terrænregulering på +/- 2 meter.

Der vil ikke ske terrænregulering på de resterende delområder (R3, R4 og R5).

4.3.4 Ny bebyggelse

Der vil i anlægsperioden blive etableret forventeligt samlet set ca. 4.200 m2 permanent bebyggelse inden for selve parkområdet (delområde R1). Bebyggelsen vil som udgangspunkt blive opført til anvendelse af musikfestivalen i Jelling til brug som kontor, værksted og lagerfaciliteter, der dog kun må indrettes i tilknytning til musikfestivalen i Jelling. Derudover er der indenfor parken mulighed for etablering af naturaktiviteter som f.eks. shelter/bålhytte og offentlige toiletter.

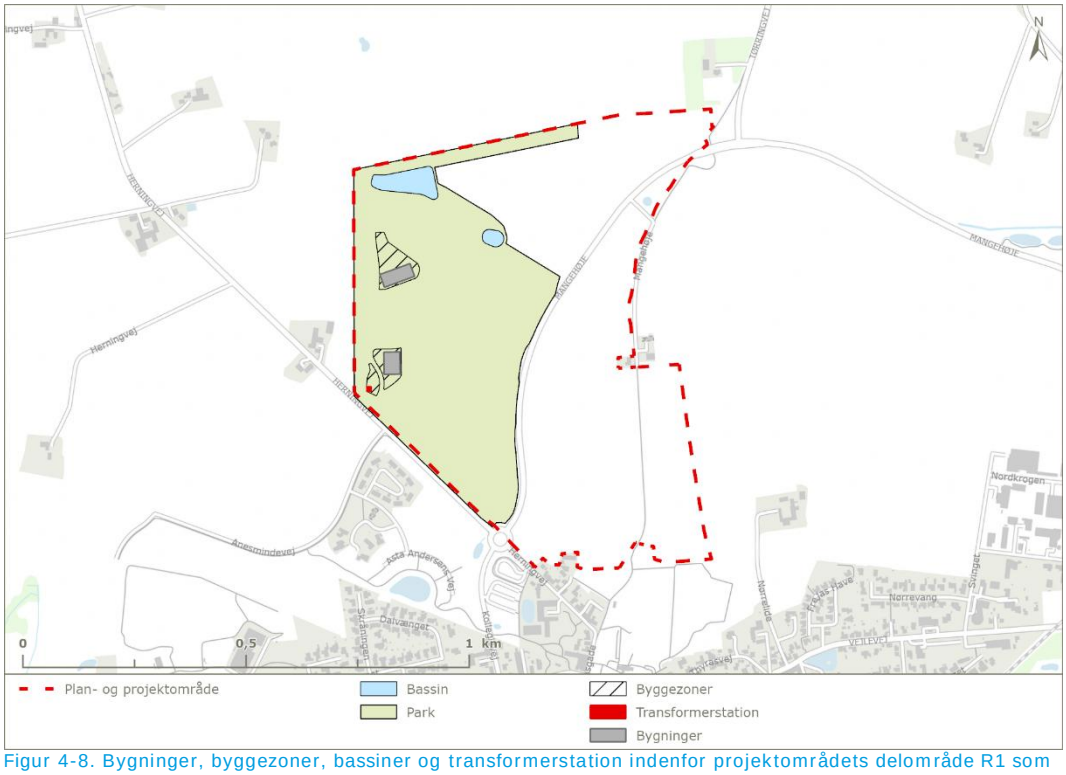

Figur 4-8. Bygninger, byggezoner, bassiner og transformerstation indenfor projektområdets delområde R1 som park.

Bygningerne vil etableres i et fælles arkitektonisk udtryk. Derudover etableres der en transformerstation indenfor projektområdet i byggezone B1 eller B2.

Bebyggelse til kontor- og serviceerhverv skal opføres inden for de to byggezoner B1 og B2. Bebyggelsen i byggezone B1 (nord) er 2.400 m2 med en maksimal højde på 9 meter. Bebyggelsen i byggezone B2 (syd) er 1.800 m2 med en maksimal højde på 6 meter.

4.3.5 Forsyning

Projektets ressourceforbrug er angivet i afsnit 4.4.11 for anlægsfasen og afsnit 4.5.3 for driftsfasen.

4.3.6 Regnvandsanlæg

Vand, Teknik & Miljø, Vejle Kommune stiller krav om, at håndtering af regnvand udføres således:

- Der må ikke ske skader på nye bygninger under ekstremregn inden for området
- Regnvandshåndteringen indenfor området må ikke påvirke omgivelserne udenfor området negativt i forhold til eksisterende forhold.
- Der stilles ikke krav om tilbageholdelse af skybrudsvand i lavninger.

Projektområdet er i forhold til regnvandshåndtering opdelt i to områder; arealet hhv. øst og vest for Mangehøje. Af vandhåndteringsplanen (se bilag 6) fremgår det, at der ikke er nogen afløbsmulighed for skybrudsvandet i det østlige område.

For det vestlige område, ledes hverdagsregn til to større forsinkelsesbassiner og derfra til et eksisterende hoveddræn umiddelbart nord for projektområdet, for at sikre en afledningskoefficient på 5 l/s, se Figur 4-9. I tilfælde af at bassinet ikke når at blive tømt inden en 100-årshændelse, kan der afledes overfladevand til nabomatriklen mod nord, som for de nuværende forhold.

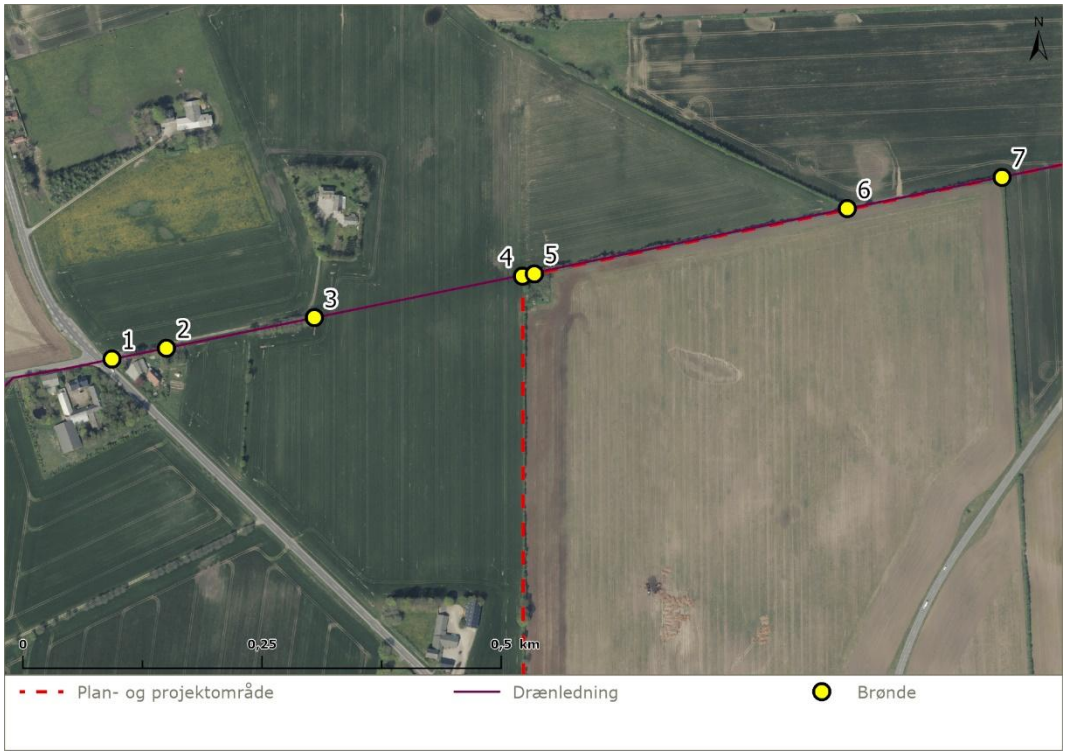

Figur 4-9. Dræn umiddelbart nord for projektområdet og gule cirkler der markerer omtrentlig placering af brønde.

Der er minimum en kilometer til nærmeste recipient i fugleflugt fra centrum af projektområdet. Placering af nærmeste vandløb/bæk ses af Figur 4-10. Drænledning, som de fremtidige forsinkelsesbassiner tilkobles, er vist med rød, og projektområdet markeret med sort ring. Drænledningen er tilsluttet Styvel Bæk med udløb til det offentlige vandløb Omme Å.

Figur 4-10. Afstand til recipienter. Sort cirkel markerer omtrentlig placering af projektområdet.

Langs voldene inden for den vestlige del af delområde R1 vil der blive etableret afvandingselementer i form af trug eller grøftebassiner. Grøftebassinerne fungerer som en række af små aflange bassiner med overløb til næste grøftebassin. Dette kombineret med bassiner i den nordlige del af projektområdet. Grøftebassinerne vil i kombination med to bassiner placeret i det nordligste område af det rekreative område give det nødvendige forsinkelsesvolumen til håndtering af hverdagsregnen.

For det nordøstlige bassin sker der ingen stuvning ved tilbagestuvning fra bassinet mod vest, men fra et mindre opland mod syd, se Figur 4-11.

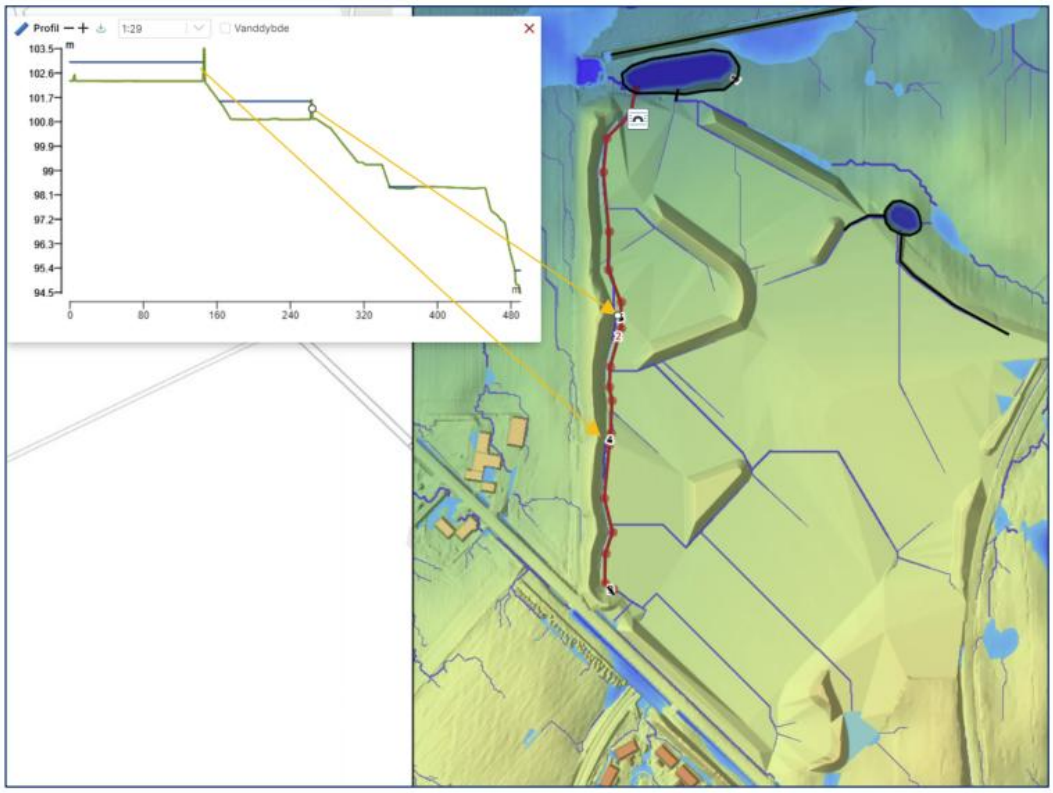

Figur 4-11. Oversigt over skitseret grøfteforløb og forsinkelsesbassiner i området. Samt principper for grøfter med opstuvning og overløbskant/dæmning

Af Figur 4-12 ses en principskitse for hvordan det er muligt at indbygge grøftebassinerne i projektområdet. Der skal for hver dæmning etableres en vandbremse og rør i bunden af grøften, så grøftebassinerne kan tømmes helt under tørvejr. Dvs. at de enkelte grøftebassiner skal etableres med fald mod nord.

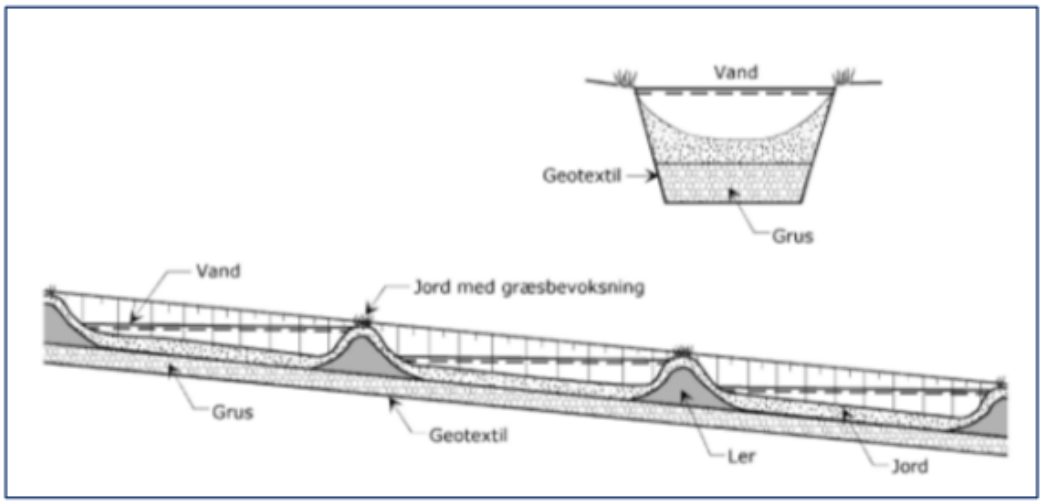

Figur 4-12. Principskitse for grøftebassiner med dæmninger og opstuvning.

4.4 Anlægsfase

4.4.1 Tidsplan for anlægsfasen

Det forventes, at anlægsfasen kan opstartes i medio 2026 og med en varighed på ca. 3 år frem. En mere detaljeret tidsplan for anlægsarbejdet vil blive udarbejdet i forbindelse med detailprojektering af anlægget.

4.4.2 Aktiviteter

Anlægsarbejdet vil omfatte etablering af det rekreative område inden for delområde R1, som er parken samt terrænregulering inden for delområde R2. Anlægsaktiviteterne opdeles i 3 overordnet faser:

- Fase 1 – Jordindbygning
- Fase 2 – Jordindbygning, byggemodning og beplantning
- Fase 3 – Byggemodning, byggeri og beplantning

Fase 1 omfatter jordindbygning ved afgravning og tilkørsel af jord til etablering af bassin, grøfter, volde samt terrænregulering, herunder successiv græssåning. Fase 1 har en varighed af ca. 12-13 måneder.

Fase 2 omfatter fortsat jordindbygning, herunder successiv græssåning og beplantning, samt etablering af forsyningsledninger: spildevand, vand, el og tomrør. Fase 2 har en varighed af ca. 7 måneder.

Fase 3 omfatter fortsatte byggemodningsaktiviteter som etablering af forsyningsledninger samt veje og stier, herunder successiv græssåning og beplantning. Yderligere omfatter fasen evt. byggeri af kontorbygning og lagerhal/værksted. Fase 3 har en varighed af ca. 12 måneder.

Anlægsarbejderne vil foregå i tidsrummet 7:00–18:00 i hverdagene og 7:00–14:00 på lørdage.

4.4.3 Indretning og aktiviteter

I hele anlægsfasen etableres der midlertidige arbejds- og oplagspladser med parkering og skurby. Anstillingspladsen placeres nær adgangsvejen fra Herningvej.

Anstillingspladsen er ca. 8.500 m2 og er indhegnet med byggepladshegn. Pladsen består af køreareal, parkeringspladser, skurvogne, containere, areal til arbejdskøretøjer, oplagsplads samt førstehjælp.

I fase 1 forventes der op til 20 personer på pladsen, dette kræver tilsvarende antal parkeringspladser samt 4 skurvogne.

I fase 2 forventes der op til 30 personer på pladsen, dette kræver tilsvarende antal parkeringspladser samt 6 skurvogne.

I fase 3 forventes der op til 40 personer på pladsen, dette kræver tilsvarende antal parkeringspladser samt 8 skurvogne.

Anstillingspladsen forsynes ved tilslutning til eksisterende spildevand, vand og ny transformerstation.

4.4.4 Byggemodning

Terrænet reguleres i forhold til de planlagte færdigkoter ved etablering af bassin, grøfter og volde. Successivt med terrænregulering udføres græssåning af arealer samt beplantning, hvor der ikke udføres yderligere anlægsarbejder. Forsyningsledninger til spildevand, vand, el og øvrige tomrør

udføres i sammenhæng med udførelse af belægninger til nye vej- og stianlæg. Afslutningsvis opsættes belysningsmaster og øvrigt nødvendigt vejudstyr samt supplerende græssåning og beplantning.

4.4.5 Transportbehov

I anlægsfasen for etablering af det nye rekreative område forventes der at være et øget antal af transportere i form af tunge køretøjer og håndværkerbiler i projektets forskellige anlægsfaser. I forbindelse med jordtilkørslen skal der leveres ca. 22.500 vognlæs svarende til ca. 60 kørsler pr. dag.

Yderligere omfang og sammensætning af anlægstrafikken til de øvrige faser er på nuværende tidspunkt ukendt og vil blive detaljeret som en del af den videre projektudvikling. De mest intensive perioder for anlægstrafikken forventes at ligge i første halvdel af anlægsperioden, hvor der vil være en del jordarbejde og dermed tung trafik til og fra projektområdet. Den tunge trafik forventes at bestå af bl.a. lastbiler, borerigge (til geotekniske boringer), rammemaskiner og dumpers.

Anlægstrafikkens opland er på nuværende tidspunkt ukendt, men der må forventes en forholdsvis ligelig fordeling ud på det overordnede vejnet i retning mod Give via Herningvej og mod Vejle via Mangehøje. Kun en meget lille del af anlægstrafikken forventes at benytte de øvrige mindre veje omkring Jelling by som f.eks. Fårupvej, Mølvangvej eller Tørringvej.

4.4.6 Adgangsvej til byggeplads

Anlægstrafikkens eneste adgang til det rekreative områdes delområde R1 og R2, hvor der sker anlægsarbejde, skal ske fra Herningvej ca. 400 meter nordvest for rundkørslen Herningvej/Mangehøje/Kollegievej. Mangehøje og Herningvej vil fungere som rute for anlægstrafikken til delområderne. Adgangsvejen vil opretholdes i driftsfasen.

De interne køreveje vil, afhængig af projektets stade, etableres med kørepladser eller grus.

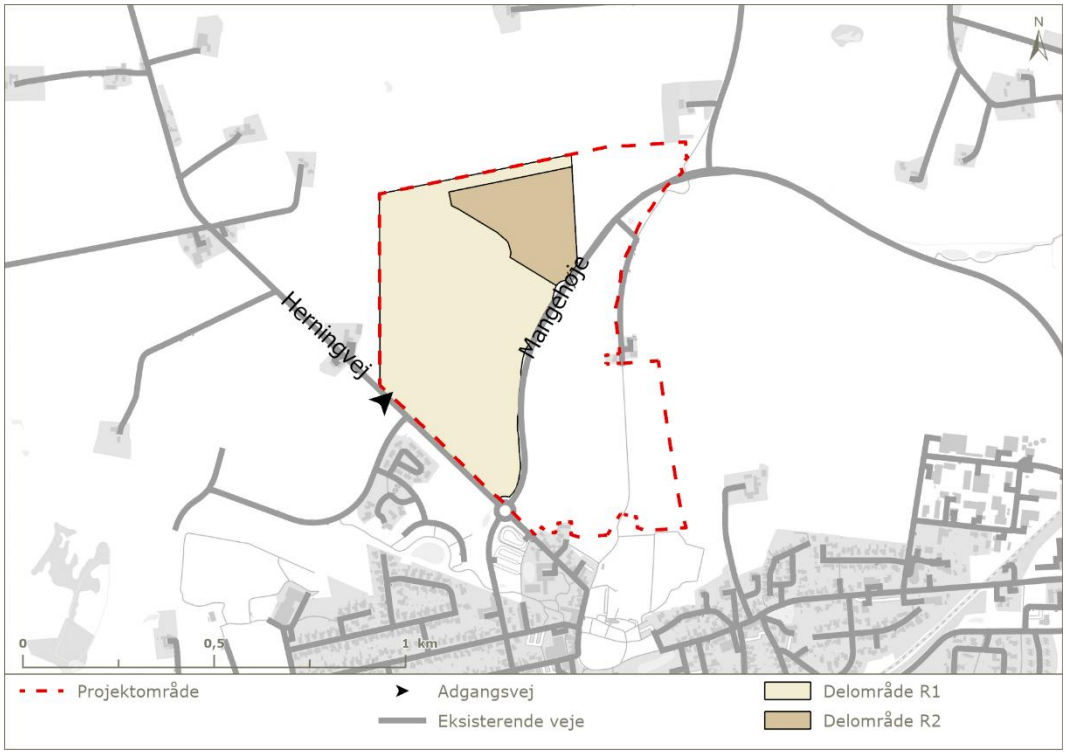

Figur 4-13. Adgangsvej til projektområdet i anlægsfasen.

4.4.7 Afspærringer

Der etableres ikke spærringer i forbindelse med anlægsarbejdet, men entreprenører og transportører instrueres i at anvende de større veje; Herningvej og Mangehøje til området.

4.4.8 Ny bebyggelse

Der etableres fundamenter til bygningerne, i byggezone B1 og B2 som nævnt i afsnit 4.3.4, der skal bære tagkonstruktionerne. Aktivitetsrækkefølgen er som oplistet herunder:

a) Der udføres udgravning til fundaments- og ledningsarbejder.
b) Herefter udføres fundamenter og ledningsarbejder inkl. til- og omkringfyldning.
c) Terrændæk opbygges og støbning af gulv udføres.
d) Opstilling af præfabrikerede vægge.
e) Facadearbejder, tagkonstruktion samt vinduer og døre mv.
f) Efterfølgende udføres installationsarbejderne med teknikrum og hovedføringsveje.
g) Kompletteringsarbejder (gulve, indvendige vægge, vinduer, lofter mv.).

Belægning

Der etableres servicevej rundt om bassiner for adgang til vedligeholdelse i grus, græsarmering eller lignende permeabel befæstelse. Langs Mangehøje og Herningvej udlægges en bufferzone på 3-5 m til vedligeholdelsesspor.

4.4.9 Jordhåndtering

Terrænreguleringen udføres ved hhv. afrømning af muldjord samt indbygning/afgravning/levering af råjord. Jordarbejder udføres i etaper rundt på pladsen, således evt. sætninger sker inden videre indbygning.

Der vil maksimalt ske terrænregulering på 5 meter og op til en fremtidig kote på 110. Terrænreguleringen vil have karakter af almindeligt anlægsarbejde i forhold til arbejdstimer, belysning, støj og trafikgener.

Samlet skal der indbygges ca. 60.000 m³ muld, hvor af ca. 10.000 m³ tilkøres samt indbygges ca. 290.000 m³ råjord, hvoraf ca. 260.000 m³ er tilkørt. Den tilkørte jord er ren, og vil blive tilkørt fra andre projekter med jordoverskud.

Projektområdet er ikke kortlagt iht. jordforurening.

4.4.10 Grundvandssænkning

I anlægsfasen kan det blive nødvendigt at foretage midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet.

4.4.11 Ressourceforbrug

I anlægsfasen vil der blive etableret en skurby, der skal anvendes af anlægsarbejderne. Skurbyen vil bestå af midlertidige kontorbygninger, toiletfaciliteter, el- og vandforsyning og spildevandsafløb (se under Spildevand). Vandforsyningen vil forsyne byggepladsen med brugsvand svarende til maksimalt forbrug i en almindelig husstand, hvorfor der kan etableres en midlertidig forsyning fra en af de nærliggende ejendomme.

Elforbrug

Under anlæg vil der være elforbrug i skurvogne samt til belysning og andre aktiviteter under processen.

Elforbrug i skurvogne er ca. 6.000 kWh/år, hvis der anvendes varmepumper, er forbruget dog ca. 1.200 kWh/år. Derfor er der konservativt beregnet med 3.000 kWh/år.

I fase 1 med 4 skurvogne forventes et forbrug på 8.000 kWh samt et procesforbrug på 122.500 kWh.

I fase 2 med 6 skurvogne forventes et forbrug på 5.400 kWh samt et procesforbrug på 82.500 kWh.

I fase 3 med 8 skurvogne forventes et forbrug på 13.500 kWh samt et procesforbrug på 153.750 kWh.

Total under anlægsfasen forventes et forbrug på 385.650 kWh.

Vandforbrug

Vandforbruget pr. person på byggepladsen er sat til 30 liter/person i døgnet, herudover kommer et forbrug til aktiviteter under anlægsarbejdet.

I fase 1 med 20 personer forventes et forbrug på 147.000 liter samt et procesforbrug på 245.000 liter.

I fase 2 med 30 personer forventes et forbrug på 99.000 liter samt et procesforbrug på 110.000 liter.

I fase 3 med 40 personer forventes et forbrug på 246.000 liter samt et procesforbrug på 41.000 liter.

Total under anlægsfasen forventes et forbrug på 888.000 liter svarende til 888 m3.

Brændstof

Fossile brændstoffer anvendes under anlægsfasen til arbejdskøretøjer herunder lastbil, gravemaskine, gummiged, varevogn, personbil, special transporter samt diverse lifte, mini-gravere og generatorer.

Dieselforbruget i anlægsfasen forventes at udgøre 1.600.000 liter.

4.4.12 Spildevand

Ved afledning af vand og spildevand fra skurby, byggeplads og øvrige faciliteter i anlægsfasen, forventes det at der blive etableret som evt. nedgravede opsamlingstanke, der skal tømmes med jævne mellemrum. Dette gøres ved brug af samletanke. Det kræver en særskilt tilladelse til afledning af spildevand til renseanlæg. Alternativt opsamles spildevand i samlebrønd og pumpes via trykledning i Herningvej til rensningsanlæg.

I anlægsfasen forventes ca. 123.000 liter spildevand svarende til 123 m3. Mængden svarer til 25% af brugsvandforbruget under anlægsfasen.

4.4.13 Belysning

Byggepladsernes arbejdsområde og adgangsveje vil under byggeriet blive oplyst. Belysningen tilpasses i forhold til årstid og behov i forhold til gennemførelse af de planlagte aktiviteter. Skurby og adgangsveje skal være oplyst med minimum 25 lux. Desuden skal Arbejdstilsynets regler for indretning af byggepladser følges.

Belysningen kan forsynes med skumringsrelæ, således det kun er tændt, når det er mørkt, og med ur-styring, så det slukker uden for arbejdstid. Belysningen opsættes således, at belysning af omgivelserne begrænses. Det er muligt, at der vil være tændt lys om natten for at modvirke tyveri og hærværk.

Arbejdsbelysningen vil være nedadrettet og dermed have en kortere påvirkningsradius. Lyset slukkes uden for arbejdstid, og de nataktive flagermus vil derfor kun blive udsat for lys i begrænset grad

4.4.14 Støvbekæmpelse

Støv kan forekomme i opstillingsfasen og generelt i tørre perioder og begrænses med vanding af terrænarealer efter behov.

4.4.15 Affald

Affald fra byggepladsen skal sorteres og opsamles i lukkede container på byggepladsen i henhold til Vejle Kommunes regulativ for erhvervsaffald. Affald skal bortskaffes til en modtager, som har miljøgodkendelse til at modtage dette.

4.4.16 Afvanding

I anlægsfasen håndteres regnvand som ved eksisterende forhold i projektområdet i dag.

4.5 Driftsfase – permanent anvendelse

I dette kapitel beskrives de aktiviteter, der vil foregå i driftsfasen i forbindelse med projektets permanente anvendelse som rekreativt området med park og et område med kontor- og serviceerhverv knyttet til musikfestivalen i Jelling. Beskrivelse af de aktiviteter, der vil foregå som følge af musikfestivalen i Jelling, beskrives i afsnit 4.6.

4.5.1 Forventet driftsstart

Det forventes at det nye rekreative område vil være klar til drift efter ca. 3 års anlægsarbejdet, der påbegyndes i 2026.

4.5.2 Indretning og aktiviteter

Al permanent indretning og aktivitet af projektområdet vil foregå på den vestlige side af Mangehøje. I driftsfasen vil den permanente anvendelse i projektområdet omfatte aktiviteter i forbindelse med driften af området og af musikfestivalen i Jellings kontor- og serviceerhvervsfaciliteter i form af kontorer, lager- og værksteder m.v. Aktivitet i værkstedet består i, at en gruppe frivillige, der bygger ting til næste års festival. Der bygges f.eks. stakit og terrassemoduler i træ, eller bygges lidt interiør, f.eks. til boderne, i metal. Som nævnt under anlægsfasen vil der bl.a. være etableret beplantede støjvolde mod omkringliggende veje, regnvandsbassiner og -grøfter, ny beplantning, interne volde omkring ny bebyggelse, vejadgange, stisystem, parkering mv. Se masterplan for den permanente anvendelse (bilag 1) for fuld størrelse.

4.5.3 Ressourceforbrug

Ressourceforbruget for den samlede bebyggelse på projektområdet er opgjort på vand-, el- og varmeforbrug. Den samlede bebyggelse omfatter følgende:

Kontorbygning (2.400 m2 i to etager) forventes at indeholde:

- Køkken og tekøkken
- Toiletter
- Muligvis badefaciliteter
- 6 arbejdspladser og et mindre antal flexpladser
- Normal udendørs belysning

Servicefaciliteter - værksted og lager (1.800 m2) forventes at indeholde:

- Tekøkken
- Toiletter
- Muligvis badefaciliteter
- Maskiner som svejseanlæg, rundsave, søjlebormaskine og båndsliber

- Normal udendørs belysning
- Op til 20 brugere 1-2 gange om ugen

Vandforbrug

Vandforbruget pr. person på arbejdspladsen er sat til 20 liter/person i døgnet.

For kontorbygningen giver det et forbrug på ca. 26.400 liter med 6 medarbejdere i 220 dage om året.
For værksteds- og lagerfaciliteterne givet det et forbrug på ca. 26.400 liter med 20 brugere, 1-2 gange om ugen.

Samlet forbrug er 52.800 liter svarende til ca. 53 m3.

Elforbrug

Elforbruget pr. person med typisk kontorbrug omfattende belysning, PC, skærme, printere mv. samt kaffemaskine, køleskabe og ventilation udgør ca. 2.500 kWh om året.

Derudover kommer forbrug til opvarmning med varmepumpe, der udgør ca. 60.000 – 100.000 kWh/år.

For kontorbygningen giver det et forbrug på ca. 75.000 – 115.000 kWh om året.

Værksteds- og lagerfaciliteterne bruger hvad der svarer til et mindre tømrerværksted, med begrænset anvendelse til 1-2 dage om ugen, hvilket udgør 20.000 – 40.000 kWh.

Dertil kommer forbrug til begrænset opvarmning med varmepumpe. Forbruget estimeres at udgøre ca. 30.000 – 50.000 kWh om året.

For værksteds- og lagerfaciliteterne giver det et forbrug på ca. 50.000 – 90.000 kWh om året.

Samlet forbrug er ca. 125.000 – 205.000 kWh om året.

Spildevandsforbrug

Spildevandsforbruget udgør ca. 80-90 % af det samlede vandforbrug, da en stor del af vandet bruges til aktiviteter, der generer spildevand, som vask, bad og toiletskyl.

Samlet forbrug er ca. 45.000 liter svarende til ca. 45 m3. Håndtering af spildevand er beskrevet i afsnit 4.5.6.

Affald

Der vil blive være skraldespande indenfor parkens område og affaldscontainere i forbindelse med kontor- og serviceerhverv. Affald vil blive tømt ud fra den gældende affaldsordning i Vejle Kommune.

4.5.4 Trafik

I driftsfasen for den permanente anvendelse vil der være adgang til området fra Herningvej. Vejadgangen fra Herningvej bruges hele året som indkørsel til parken herunder til kontor- og servicefaciliteter. Yderligere vil der fra Herningvej, midt mellem vejadgangen og rundkørslen, være adgang for bløde trafikanter til parken i sammenhæng med en ny stiforbindelse langs Herningvej.

Veje og stier

Der etableres en ny permanent stiforbindelse på nordsiden af Herningvej med forbindelse til den eksisterende sti ved Gormsgade. I driftsfasen vil stiforbindelsen til parken fra Jelling by langs Herningvej fungere som en del af det samlede stisystem inden for projektområdet.

Parkeringspladser

I driftsfasen vil der være bilparkeringspladser i sammenhæng med kontor- og servicefaciliteter samt i den sydlige del af parkområdet med adgang fra Herningvej til rekreativ brug af parken.

I byggezone B1 og B2 er der parkering i sammenhæng med kontor- og servicefaciliteter, hvor der etableres op til 25 p-pladser. I den sydlige del af park etableres op til 10 p-pladser, til rekreativ brug af parken. Yderligere etableres min. 2 handicap p-pladser i nærheden af udvalgte faciliter.

Brand og redning

Den sydlige vejadgang fra Herningvej fungerer som beredskabsvej. Desuden er der en beredskabsvej mod øst fra Mangehøje.

Hastighed

Hastighederne på de omkringliggende veje (Mangehøje og Herningvej) er på 80/90 km/t og i forbindelse med afholdelse af festivalen vil antallet af tung trafik til projektområdet øges. Der vil være etableret permanente støjvolde med beplantning mod Mangehøje og Herningvej som sikrer, at grænseværdierne for støj i det rekreative område overholdes året rundt.

4.5.5 Støj og emissioner

Støj og vibrationer

For projektområdet vil støjgrænsen være 58 dB (for rekreative områder i det åbne land). Der vil ikke være gener fra støj og vibrationer under den permanente drift af det rekreative område fra kontor- og servicefaciliteter eller intern trafik. Støjvoldene langs de omkringliggende veje sikrer det rekreative område mod støjgener fra trafikken på bl.a. Mangehøje og Herningvej.

Emissioner

De emissioner, der vil være i forbindelse med drift af det rekreative område, vil være forbundet til parken og det permanente energiforbrug for området.

Lugt

Der vil ikke forekomme lugtgener i driftsfasen.

Støv

Der vil ikke forekomme støvgener i driftsfasen.

4.5.6 Belysning

Der vil være permanent belysning, i form af parkbelysning (4,5 m høje) placeret inde i parken. Der vil være ca. 20 parklamper. Parkbelysning placeres strategisk i forhold til anvendelse af arealet som parkområde generelt.

4.5.7 Håndtering af spildevand

Der skal udarbejdes et spildevandsplantillæg for projektområdet, idet det i dag ligger uden for spildevandsplanens oplande. Vejle Spildevand A/S oplyser at projektområdet er planlagt spildevandskloakeret, hvor der etableres stik ind til området for spildevandsafledning.

I forbindelse med værkstedbygningen skal der være en udendørs vaskeplads til at skylle festivaltoiletterne, når festivalen er afviklet. Der skal anlægges fast belægning med opsamling i forbindelse med etablering af vaskepladsen, så spildevandet ikke siver ned i jorden.

4.5.8 Vedligehold

For det rekreative område vil der være almindelige vedligeholdelse af veje og stier.

Beplantningen indenfor området vedligeholdes ved beskæring og udtynding hvert 5 år og som minimum hver 10. år. Almindelige græsslåning vil forekomme.

Bygninger, udstyr og øvrige faciliteter i parken undergår almindelige vedligeholdelse.

4.6 Driftsfase - midlertidig anvendelse

I dette kapitel beskrives de aktiviteter, der vil foregå i driftsfasen i forbindelse med projektets midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling.

4.6.1 Forventet opstart

Det forventes, at den nye festivalplads for musikfestivalen i Jelling vil være klar til drift ca. 3 år efter anlægsfasens opstart i 2026.

4.6.2 Indretning og aktiviteter

Selve park- og festivalområdet omfatter delområde R1 som udgør ca. 23,8 ha af selve projektområde og vil i en periode på omkring 13 uger mellem primo april og ultimo juni hvert år rumme musikfestivalen i Jelling. Perioden vil rumme cirka 8 uger til opstilling, fem dage (normalt sidste weekend i maj) til afholdelse af musikfestivalen i Jelling og cirka 4 uger til nedtagning. Øst for Mangehøje må perioden for opstilling, afholdelse og nedtagning dog kun vare i op til 6 uger.

I perioden for musikfestivalen vil parken (delområde R1) blive indrettet med midlertidige scener og boder. Festivalen afholdes over fem dage normalt hen over den sidste weekend i maj, hvor den sidste dag strækker sig hen over midnat med koncerter til kl. 01:45. Festivalen har i alt ca. 38-40.000 gæster i dag og fremtidigt op til 50.000 gæster, og dermed skal den nye festivalplads kunne rumme op til 20% flere gæster. Festivalens spilletider foregår normalt onsdag i tidsrummet 16:15 – 01:40, torsdag i tidsrummet 12:15 – 01:45, fredag i tidsrummet 12:30-01:45 og lørdag i tidsrummet 12:30 – 01:45. Der vil på sigt være mulighed for at udvide tidsrummet for spilletiderne til at matche lokalplanens rummelighed.

Campområderne udgør ca. 22 ha, fordelt på to arealer hhv. nord og øst for festivalpladsen. Parkeringsarealerne har et samlet areal på ca. 11,5 ha og er placeret sammenhængende i projektområdets nordøstlige del.

Den primære opstilling af scener og indretning af festivalpladsen forventes at blive påbegyndt ca. 8 uger inden festivalens officielle åbning. Dog kan der forekomme arbejdskørsel i ugerne op til den egentlige opstillingsfase indledes. Umiddelbart efter festivalens afslutning påbegyndes nedtagningen af scene og festivalplads, hvilket forventes at strække sig over 4 uger med arbejdskørsel samt efterfølgende afsluttende aktiviteter af mindre karakter. Se masterplan for den midlertidige anvendelse (bilag 2) for fuld størrelse.

<u>Bebyggelse</u>

Der etableres midlertidige faciliteter i forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling:

- Scener, herunder:
  - Store Scene, areal: 37x23 meter. Højde: 17 meter Placering: mellem B2 og Beredskabsvej 1.
  - Teltscenen, areal: 46x46 meter. Højde: 15 meter i kip og 5 meter i siderne. Placering: mellem B1 og B2.
  - Alfreds, areal: 31,5x31,5 meter. Højde: 10,3 meter i kip og 4 meter i siderne. Placering: Øst for Beredskabsvej 1 og vest for Mangehøje.
  - Tribune Scene, areal: 27x19 meter. Højde: 8,5 meter. Placering: mellem B1 og største bassin.

  - Søpavillionen, areal: 15x24 meter. Højde: 5,5 meter i kip og 2,7 meter i siderne. Placering: mellem lille bassin og vest for Mangehøje.
  - Camp Scenen, areal: 24x18 meter. Højde 7,7 meter. Placering: nord for lille bassin.
- Backstageområde med tilhørende faciliteter
- Teknik- og servicefaciliteter
- Barer, madboder og servicefaciliteter
- Toiletter og badefaciliteter
- Belysning af festivalpladsen, parkering og camping
- Mobilmast på hjul placeret i byggezone B1 eller B2 mellem Store Scene og Teltscenen. Højde: 40 meter.
- Hegn, herunder:
  - Der opstilles hegn hele vejen rundt om festivalpladsen og campområderne. Der opsættes dobbelthegn der er to meter høj og en indbyrdes afstand på tre meter mod alle offentlige arealer og mellem festivalpladsen og campområde.
  - Der opsættes enkelt hegn der er 2 meter højt, mod øvrige private arealer langs festivalpladsen og campområderne.

Under afholdelse af selve musikfestivalen i Jelling opsættes en midlertidig mobilmast på hjul opstillet hvert år for at kunne håndtere mobilaktiviteten fra festivalgæsterne. Den midlertidige mobilmast er 40 m høj og er påmonteret på ladet af en mindre lastbil i neutrale farver. Se nedenstående billeder af mobilmastens synlighed i- og omkring festivalpladsen.

Figur 4-14. Midlertidig mobilmast på den nuværende festivalplads for musikfestivalen i Jelling og på billederne ovenfor indretning af festivalen. Kilde: Jelling Musikfestival

De midlertidige konstruktioner opbygges af færdige moduler som samles på stedet. Alle midlertidige konstruktioner fjernes helt fra området efter endt festival.

Kapacitet

Med den nye festivalplads øges kapaciteten for festivalgæster med op til 20% svarende til 50.000 antal personer sammenlignet med den nuværende festivalplads, hvor der er kapacitet til 38-40.000 antal personer.

I campområderne er der plads til følgende:

- Camping Nord: 6.000 personer
- Camping Øst: 10.500 personer

Belysning

I forbindelse med afholdelse af festivalen suppleres den permanente parkbelysning med midlertidig belysning (orienteringslys) – både frontstage og backstage samt i campområderne. Derudover vil der under festivalperioden opføres midlertidigt orienteringslys/"gadelys". Armaturer placeres så de vender væk fra Monumentområdet og generer omgivelserne mindst muligt.

Skilte, flag og bannere

I området mellem festivalpladsen og Jelling midtby vil der, under festivalen, etableres skiltning bl.a. til wayfinding og nudging af festivalgæster. Der opsættes skiltning til guidning af trafik jf. bilag 8.

Under festivalen opsættes følgende:

- Flag og installationer ved indgang
- Flag / vimpler ifm. scener / boder
- Borde/bænke og reposer til ophold
- Installationer til modtagelse af affald
- Afskærmning på hegn som banevare af plast eller lignende langs Mangehøje og på hegn ind mod Monumentområdet med "naturmotiver"
- På Store Scene vil der blive opsat plastbanevarer/reklamer på siderne af scenen.

Hegn og adgangskontrol

Der opstilles hegn hele vejen rundt om festivalpladsen og campområderne. Der opsættes dobbelthegn, der er to meter høj og en indbyrdes afstand på tre meter mod alle offentlige arealer og mellem festivalpladsen og campområderne. Mellem dobbelthegn vil der være vagtkontrol.

Der vil der være runderende beredskab på festivalpladsen, campingområder og parkering og vagter der foretager adgangskontrol. Desuden servicefunktioner, der varetager guidning af kørende og gående trafik i umiddelbar nærhed af festivalpladsen.

Der opsættes enkelt hegn der er 2 meter højt, mod øvrige private arealer langs festivalpladsen og campområderne. Der etableres adgangskontrol ved alle service- og beredskabsveje.

4.6.3 Ressourceforbrug

Vandforbrug

Under afholdelse af festivalen, vil der være behov for vandforsyning til hygiejne, madlavning og drikkevand til festivalens gæster og medarbejdere.

Musikfestivalen i Jelling oplyser at det forventelige forbrug udgør ca. 800 m3 vand.

Elforbrug

Der etables en grundforsyning, som skal levere en grundandel. Under afholdelse af festivalen vil der rundt omkring på festivalpladsen være generatorer, der sikrer strøm til boder og madlavning, scener, toiletskyl og opladning af mobiltelefoner. Generatorerne vil løbende køre i tomgang, når der ikke er et stort strømbehov.

Behovet for strøm i forbindelse med musikfestivalen i Jelling antages at være det samme ved den nye placering inden for plan- og projektområdet som for den nuværende placering.

Varmeforbrug

Varmeforbruget i perioden under afholdelse af festivalen vil kun komme fra de permanente bygninger og vil dermed ikke være højere end for den resterende del af året.

Brændstof

Fossile brændstoffer anvendes under afholdelse af festivalen til generatorer samt diverse køretøjer – til drift og service.

Jelling Musikfestival oplyser at dieselforbruget udgør ca. 42.000 liter og benzinforbruget udgør ca. 500 liter.

Affald

Under musikfestivalen i Jelling indsamles alt affald til festivalens genbrugsplads. Der vil blive afsat arealer tæt på, hvor affaldet produceres til opsamling af affaldet. Opsamling sker enten i affaldsposer eller affaldsbeholdere på festivalpladsen. Det sikres, at den nødvendige skiltning, f.eks. det fælles piktogramsystem, påsættes alle affaldsbeholdere, så det er letforståeligt for alle gæster at sortere affald. På festivalpladsen er der et pantsystem, der samler det meste emballage ind såsom krus, rør etc. Internt i plan- og projektområdet sorteres affaldet, afhentes og køres på genbrugspladsen, hvor det håndteres.

I campområderne sorteres der i fire fraktioner i opstillede affaldsstativer. I forbindelse med afholdelse af festivalen vil der desuden være behov for at affaldsindsamle på parkeringspladser, campområder og langs Mangehøje.

I Jelling by udenfor festivalpladsen opstilles affaldsbeholdere, der serviceres og håndteres af en lokal forening.

Efter festivalen rydder mandskabet fra musikfestivalen i Jelling op og fjerner alt det, der kan enten genbruges direkte eller genanvendes. Det resterende affald samles ind og kasseres som restaffald.

Musikfestivalen i Jelling samarbejder med Jelling Vognmandsforretning, der opererer som festivalens renovatør, og sørger for at ressourcerne kommer de rigtige steder hen i forhold til genbrug og genanvendelse.

Affaldsløsninger skal indrettes på en måde, så de ikke giver anledning til lugtgener for naboer. Affaldsløsningen skal have en kapacitet til at rumme affaldet produceret fra festivalgæster mellem tømninger.

4.6.4 Trafik

Trafik til campområderne og parkeringsområderne er midlertidige og anvendes kun ifm. afholdelse af festivalen. I forbindelse med miljøvurdering af planerne og projektet er der udarbejdet et trafiknotat (se bilag 8)

Opstilling og nedtagning af festivalen

Transport med materiel til opstilling og nedtagning af scene og festivalpladsen vil blive foretaget via Herningvej mens mindre leverancer af f.eks. hegn, skraldespande mv. vil blive håndteret til den nordlige og sydlige del af festivalområdet via Mangehøje. Der vil generelt ikke blive foretaget ændringer i form af vej- eller stilukninger samt ændret tilgængelighed for trafikanterne under opstilling og nedtagning af festivalen. Dog pålægges leverandørerne et forbud mod gennemkørsel af Jelling by via Kollegievej.

Den maksimale intensitet i opstillings- og nedtagningsfasen vurderes at være op til ca. 25 lastbiler om dagen i kortvarige og mest intensive perioder og ellers ca. 5-10 lastbiler om dagen i den resterende del af perioden. Derudover forventes der et mindre antal personbiler til frivilligt personale, der assisterer. Trafikmængden svarer til ca. 3 lastbiler pr. time i den travleste periode eller én ekstra lastbil hvert 20 minut. I de øvrige perioder forventes ca. 1 lastbil pr. time indenfor normal arbejdstid.

Under festivalen

I forbindelse med gennemførelse af festivalen på den nye lokalitet forventes kapaciteten af kunne øges med op til ca. 20% i forhold til det nuværende antal gæster til musikfestivalen i Jelling. Dette giver en samlet kapacitet på 50.000 gæster med en forventet trafikmængde til og fra festivalpladsen på 10-11.000 køretøjer pr. dag på festivalens første tre dage (onsdag til fredag). På lørdage, hvor den generelle trafik er mindre, forventes der ca. 14.000 køretøjer til og fra festivalområdet. Om søndagen forventes trafikken at være ca. 6.500 køretøjer.

Under afholdelse af selve festivalen vil Mangehøje blive lukket sydvest for krydset Mangehøje/Tørringvej dog med mulighed for tilkørsel til festivalens parkeringsområder og drop-off zone. Ligeledes vil Mangehøje blive lukket øst for rundkørslen Mangehøje/Herningvej. Beredskab vil fortsat have adgang til festivalområdet forbi lukningerne på Mangehøje og Herningvej.

Vejspærringerne vil blive etableret som tunge afspærringer (terrorsikring) men med beredskabssluser, der sikrer udrykningskøretøjers passage.

Udover den forventede trafik som generes af festivalens gæster forventes det desuden at ca. 700 lastbiler vil køre til og fra området i forbindelse med opstilling og nedtagning af scener samt varelevering, renovation og lignende under festivalen – afviklingen af tung trafik under festivalen fremgår af bilag 8.

Der forventes ligeledes ca. 300 biler, lastbiler eller minibusser under festivalen til artister og leverandører.

Adgang til naboejendomme ændres ikke på baggrund af driften i forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling

Bløde trafikanter sikres adgang til festivalområdet fra nord ad Tørringvej til Jelling by via Mangehøje (mod vest).

Midlertidige parkeringsområder etableres i tilknytning til Mangehøje vest for Tørringvej. Yderligere etableres en drop-off zone primært til bil- og bustrafik. Syd for rundkørslen Herningvej/Mangehøje etableres en drop-off zone på eksisterende parkeringsarealer. Drop-off zonen etableres primært til taxi- og bustrafik.

4.6.5 Støj og emissioner

Støj og vibrationer

Der vil være støj i forbindelse med afholdelse af festivalen. Støjniveauet vil svare til den der allerede forekommer ved afholdelse af festivalen på den eksisterende plads ca. 1 km sydvest for plan- og projektområdet. Ved den nye placering vil der være nye naboer (herunder beboelsesejendomme) som grænser direkte op til støjende arealer. Under koncerter vil støjen være domineret af højtaleranlæg, som vil være placeret flere steder inden for festivalpladsen. Koncerter kan forekomme til omkring kl. 02:00 om natten med en efterfølgende periode, hvor festivalgæster forlader områder mod campområderne og parkeringsarealerne. På campområder kan der forekomme støj fra bl.a. musikanlæg. Festivalen afholdes normalt omkring sidste weekend i maj over en periode på

fem dage hvert år og med hhv. ca. 8 uger til opsætning og 6 uger til nedtagning, der afvikles i afgrænsede og kendte tidsrum.

Emissioner
Under afholdelse af festivalen forventes det at der forekommer emissioner i forbindelse med energiforbruget til elektricitet.

Lugt
Under afholdelse af musikfestivalen i Jelling forventes det, at der kan forekomme lugtgener f.eks. fra affald, toiletfaciliteter, madboder mv. Dette vil dog være midlertidigt og begrænset til ugen, hvor selve festivalen afholdes.

Støv
Støv kan forekomme i sommerhalvåret og bekæmpes med vanding af terrænarealer efter behov.

Lys
I forbindelse med afholdelse af festivalen suppleres den permanente parkbelysning med midlertidig belysning (orienteringslys) – både frontstage og backstage. Derudover vil der under festivalperioden opføres midlertidigt orienteringslys/"gadelys" på campområderne. Armaturer placeres så de generer omgivelserne mindst muligt.

4.6.6 Håndtering af spildevand
Under afholdelse af festivalen vil der opsættes flere mobile toiletter og flere vandposter til drikkevand. Afløb til spildevand fra mobile toiletfaciliteter forventes at blive etableret som opsamlingstanke, der skal tømmes med jævne mellemrum.

4.6.7 Vedligehold
Efter afholdelse af festivalen vil græsarealerne inden for det rekreative område gennemgås med vurdering om behov for gensåning.

4.7 Risiko for større uheld og katastrofer
I forbindelse med festivalens afholdelse udarbejdes der årligt en detaljeret sikkerhedsplan i samarbejde med relevante myndigheder. Sikkerhedsplanen er udarbejdet efter Rigspolitiets vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsplan for større udendørs musikarrangementer o. lign., Justits- og Kulturministeriets vejledning om sikkerhed ved udendørs musikarrangementer o. lign. samt øvrige relevante love og vejledninger.

Festivalen besøges af et bredt udsnit af den danske befolkning. Unge, ældre, børn og familier. Festivalen henvender sig bredt og publikum er den typiske danske familie samt unge, der gerne vil feste og have det sjovt. Gennemsnitsalderen er vurderet til omkring 30 år; men aldersspredningen er fra 0 – til 80 år.

Publikum er fortrinsvis unge og midaldrende voksne. Der er en god stemning og stor villighed til at hjælpe hinanden og lytte til festivalens instrukser. Musikfestivalen i Jelling tiltrækker fortrinsvis unge mennesker, der er etablerede i samfundet og føler en tiltrækning af festivalens hyggelige opstilling, intense stemning og venlige miljø. Grupperinger, der i forhold til risikoprofil distancerer sig fra det omgivende samfund, findes typisk ikke blandt publikum. Derfor må publikummet på musikfestivalen i Jelling karakteriseres som sikkert og forudsigeligt.

Der vil til hver koncert være udarbejdet en særskilt risikoanalyse, der beskriver publikumssammensætning og publikumsprofil, hvor også forventelig publikumsadfærd beskrives.

Festivalen har en kompetent og professionel sikkerhedsorganisation samt en etableret kriseledelsesfunktion, der tager sit udgangspunkt i "ISO 22301:2019 Societal security – Business continuity management systems"

I tilfælde af ændringer i risikobilledet, vil der altid være en opdateret risikoanalyse på festivalens beredskabskontor (BSK). Denne risikoanalyse foretages sammen med relevante myndigheder.

5. BESKRIVELSE AF NYT PLANGRUNDLAG

For at kunne realisere projektet er der udarbejdet et kommuneplantillæg og en lokalplan, hvis hovedindhold fremgår af nedenstående.

Kommuneplantillægget er udarbejdet på baggrund af et ønske om at ændre anvendelsen af arealerne til bynære rekreative fritidsformål, herunder som en naturnær park med festivalplads og faciliteter til musikfestivalen i Jelling.

5.1 Kommuneplantillæggets hovedpunkter

Forslag til kommuneplantillæg nr. 2 til Vejle Kommuneplan 2025-2037 udlægger to nye rammeområder, henholdsvis 3.R.11 og 3.R.12 for Rekreativt område ved Herningvej i Jelling (hhv. nordvest og sydøst for Mangehøje).

Kommuneplanramme 3.R.11 fastlægger anvendelse til bynære rekreative fritidsformål i form af naturnær park med festivalplads, samt camping, parkering o.l. i forbindelse med musikfestival i Jelling. Der må alene indrettes kontor- og serviceerhverv i tilknytning til musikfestivalen i Jelling.

Inden for rammeområde 3.R.11 er den maksimale bygningshøjde 9 meter og det maksimale antal etager er 2.

Kommuneplanramme 3.R.12 fastlægger anvendelse til bynære rekreative fritidsformål i form af camping, parkering o.l. i forbindelse med musikfestival i Jelling. Området må ikke bebygges.

Begge rammeområder forbliver i landzone og hensyn til verdensarv skal vægtes højt.

Rammeområderne er beliggende i et område, hvor kommuneplanen ikke specificerer fremtidig udnyttelse. Derfor udarbejdes der et nyt kommuneplantillæg for at sikre overensstemmelse mellem planlægningen og kommuneplanen.

5.2 Lokalplanens hovedpunkter

Forslag til lokalplan nr. 1425 for Rekreativt område ved Herningvej, Jelling omfatter et område med et areal på cirka 60,4 ha nord for Jelling, der er vist på Figur 5-1. Lokalplanen har til formål at muliggøre, at området benyttes til bynære rekreative fritidsformål, herunder som naturnær park og som festivalplads til afholdelse af musikfestivalen i Jelling. Lokalplanen fastlægger anvendelse i området for en midlertidig og en permanent situation, hhv. under festivalen og resten af året, hvor parken anvendes til rekreative fritidsformål.

Lokalplanområdet er opdelt i fem delområder: R1, R2, R3, R4 og R5 som vist på nedenstående figur. Delområdernes anvendelse er opsummeret i Tabel 5-1.

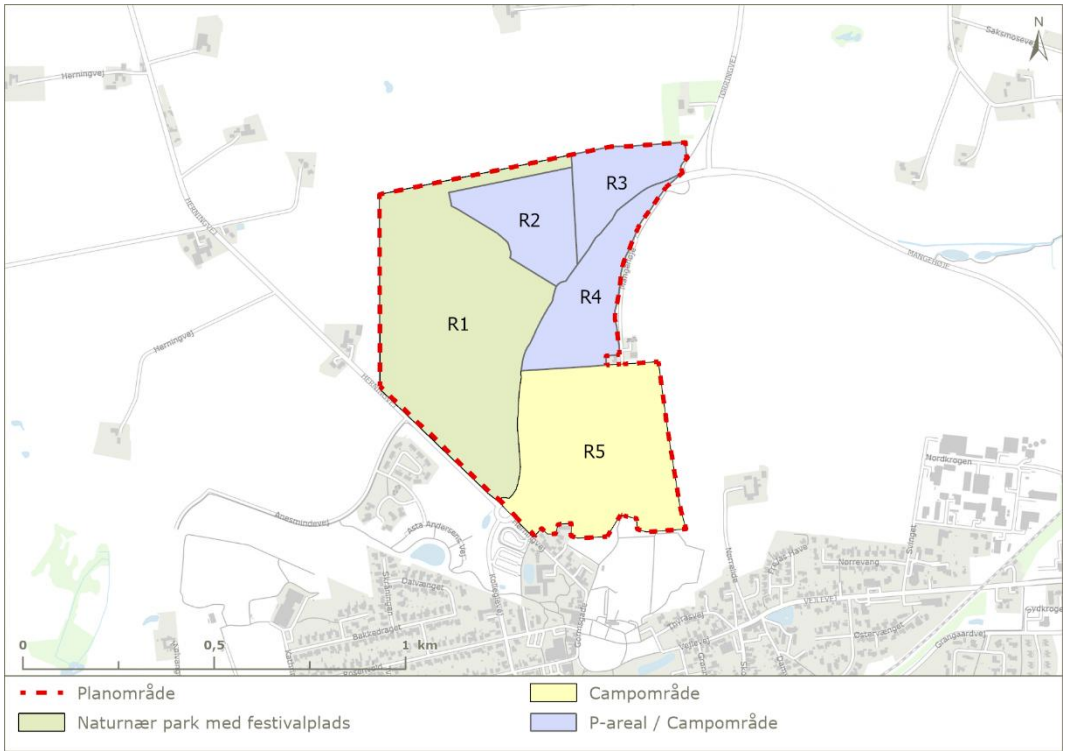

Figur 5-1. Lokalplanområdet med delområderne R1, R2, R3, R4 og R5.

Lokalplanen indeholder desuden bestemmelser om, at der skal etableres støjafskærmende foranstaltninger som beplantede jordvolde langs Herningvej og Mangehøje af hensyn til trafikstøj. Derudover indeholder lokalplanen bestemmelser om, at der skal etableres beplantede jordvolde af landskabelige hensyn, som er placeret mod områdets vestlige afgrænsning og omkring scenepladser. Der sikres en buffer på 10 meter omkring § 3-beskyttede søer.

Der kan etableres beplantning som en variation af træer og buske samt løsninger til håndtering af regnvand. Lokalplanen indeholder bestemmelser om ubebyggede arealer som tager udgangspunkt i en særlig vægtning af de landskabelige hensyn inden for lokalplanområdet og sammenhængen til de omkringliggende omgivelser. Særligt er der et ønske om at tilgodese de nationale interesser for udsigten fra Monumentområdet, der ligger sydøst for lokalplanområdet og som er udpeget som verdensarv.

Lokalplanområdet vejbetjenes via Herningvej og under festivalen er området vejbetjent af vejene Herningvej og Mangehøje. Se illustrationsplaner Figur 5-2 og Figur 5-3 for lokalplanens indretning. Delområderne er forklaret ovenfor på Figur 5-1.

Figur 5-2. Illustrationsplan for den permanente anvendelse. Kilde: Rambøll.

Figur 5-3. Illustrationsplan for den midlertidige anvendelse. Kilde: Rambøll.

5.3 Lokalplanens omfang og delområder

Lokalplanen indeholder bestemmelser for permanent og midlertidig anvendelse inden for delområde R1, R2, R3, R4 og R5.

Tabel 5-1. Oversigt over lokalplanens delområder

Delområde	Beskrivelse
R1	Delområdet må anvendes til naturnær park med festivalplads og faciliteter knyttet til disse. Der kan udlægges areal til fællesfaciliteter og mindre bygninger og anlæg for parkens rekreative anvendelse. Derudover kan der opføres transformerstationer, regnvandsbassiner, LAR-løsninger og tekniske anlæg til områdets forsyning. Derudover kan der etableres beplantede volde til støjskærmende foranstaltninger og af landskabelige hensyn, samt etableres beplantning i lunde. Bygninger i tilknytning til musikfestivalen kan kun etableres inden for byggefelterne B1 og B2. Planen kan desuden muliggøre afgræsning med får indenfor dette delområde. Under festivalen kan området anvendes til koncerter og lignende aktiviteter, samt camping, parkering og lignende. Der må opsættes en telemast til mobildækning med en højde på maksimalt 40 meter.
R2	Delområdet kan terrænreguleres og må anvendes til camping, parkering og lignende. Området skal tilbageføres til landbrugsdrift, når der ikke afholdes musikfestival længere.
R3	Delområdet må anvendes til camping, parkering og lignende i forbindelse med den årlige musikfestival. Området skal tilbageføres til landbrugsdrift, når der ikke afholdes musikfestival.
R4	Delområdet må anvendes til camping, parkering og lignende i forbindelse med den årlige musikfestival. Området skal tilbageføres til landbrugsdrift, når der ikke afholdes musikfestival længere.
R5	Delområdet må anvendes til camping og lignende i forbindelse med den årlige musikfestival. Langs Herningvej kan der udlægges en befæstet sti i asfalt eller lignende. Området skal tilbageføres til landbrugsdrift, når der ikke afholdes musikfestival længere.

5.1 Forskelle på omfang af plangrundlag og projektet

Plangrundlaget for Rekreativt område ved Herningvej i Jelling er udformet for at kunne realisere projektet og følger derfor generelt projektets udformning. I plangrundlaget er der indarbejdet en større rummelighed i forhold til projektets omfang og udformning for at sikre, at projektet kan realiseres inden for lokalplanens rammer, hvis der skulle ske mindre tilpasninger i den videre projektering. Det vurderes, at der er tale om så små forskelle på omfanget af projektet og plangrundlagets rummelighed, at de i praksis kan betragtes som næsten sammenfaldende.

6. ALTERNATIVER

Alternativet til projektet er at det ikke gennemføres og projektområdet fortsat anvendes til landbrugsformål, dette kaldes 0-alternativet. Der vurderes ikke på andre alternativer end 0-alternativet.

6.1 0-alternativet

0-alternativet beskriver den sandsynlige udvikling af miljøet, hvis planerne og projektet ikke realiseres. 0-alternativet er dog ikke en status quo, men en beskrivelse af udviklingen på kort, mellem og lang sigt, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Beskrivelsen af den sandsynlige miljøudvikling sker frem til år 2034, hvor det vurderes, at det rekreative område nord for Jelling vil være realiseret og de miljømæssige konsekvenser heraf har manifesteret sig.

Hvis planforslagene og projektet ikke vedtages, forventes området fortsat at være landbrugsjord. Der er ingen eksisterende plangrundlag vedtaget for området. Der forudsættes at den eksisterende drift af området fortsætter sammen med aktivitetstyper og omfang som hidtil og at musikfestivalen i Jelling forbliver og fortsætter på sin nuværende placering nord for Mølvangvej. Den nuværende festivalplads grænser op til en større § 3-beskyttet mose på 11,5 ha. Desuden grænser den nuværende festivalplads op til et større boligområde mod øst. I forbindelse med realisering af planerne og projektet forventes der vil forekomme færre gener fra støj for naboer, da den nærmeste beboelse til plan- og projektet er spredt. Desuden forventes det også at de forstyrrelser for dyrearter, der holder til i mosen ved den nuværende festivalplads, mindskes.

0-alternativet uddybes for de enkelte miljøfaktorer i de følgende kapitler, hvor det sammen med beskrivelsen af miljøstatus for miljøfaktorerne udgør det referencescenarie, som miljøkonsekvenserne af det rekreative område nord for Jelling skal vurderes i forhold til.

7. KUMULATIVE EFFEKTER

Kapitlet beskriver konkrete projekter og planer, der i samspil med rekreativt område ved Herningvej og det tilhørende plangrundlag kan medføre kumulative effekter, der kan forstærke eller modvirke projektets og plangrundlagets konsekvenser for miljøet.

Andre planer eller projekter kan medføre kumulative effekter, der typisk ses som en forstærket effekt af projektets miljøpåvirkninger. Men der kan også være tale om nye miljøpåvirkninger, som opstår i samspillet mellem projekter og planer, eller modsatrettede påvirkninger, der mindsker en plans eller et projekts miljøpåvirkninger.

De planer og projekter, der i det følgende inddrages i miljøkonsekvensvurderingen som kumulative, er udpeget på baggrund af, at et projekt eller en plan opfylder følgende kriterier:

- Projektet eller planen medfører potentielt en påvirkning af de samme miljøfaktorer som rekreativt område ved Herningvej.
- Projektet eller planen har en påvirkningszone, der overlapper med påvirkningszonen fra rekreativt område ved Herningvej.
- Projektet eller planen anlægges og er i drift i en periode, der overlapper med eller ligger i forlængelse af projektperioden for rekreativt område ved Herningvej.

Planer og projekter, der opfylder ovenstående, skal indgå i miljøvurderingsrapporten som potentielt kumulative planer og projekter, og deres samspil med miljøpåvirkningerne fra projektet for rekreativt område ved Herningvej og de tilhørende plangrundlag beskrives og vurderes i kapitel 11-17, hvor konsekvenserne for de enkelte miljøfaktorer behandles. De relevante planer og projekter beskrives i det følgende.

7.1.1 Lokalplan nr. 1235 Område til boliger, offentlige og rekreative formål ved Herningvej, Jelling

Lokalplan nr. 1235 udlægger lokalplanområdet til offentlige formål som faciliteter i forbindelse med Monumentområdet og oplevelsescenteret Kongernes Jelling, rekreative formål samt boligområde med ca. 100 – 170 boliger. Mod Herningvej er der jf. lokalplanen etableret en støjvold samt en adgangsvej til boligområdet. Internt i lokalplanområdet sikres håndtering af regnvand i form af flere regnvandsbassiner og -lavninger. Derudover skal realisering af lokalplanen skabe en rekreativ grøn kile, der forbindelser Kongernes Jelling og Monumentområdet i øst med boligområdet og Gormshallen med boldbaner i vest.

De eventuelle kumulative effekter beskrives og vurderes nærmere i kapitlerne om de enkelte miljøfaktorer i kapitel 11-17.

8. LOVGRUNDLAG OG PLANFORHOLD

I kapitlet beskrives den relevante lovgivning for projektet og herunder nødvendige tilladelser. Derudover beskrives de gældende planforhold for projektet og vurderes i forhold til den nye planlægning, der udarbejdes for at realisere projektet.

Det præciseres, hvor det er væsentligt for vurderingerne at skelne imellem projektet og planerne for projektet.

8.1 Planloven

Projektet og planerne er omfattet af lov om planlægning (By- Land og Kirkeministeriet, 2024). Projektet er beliggende i et område uden gældende kommuneplanramme og lokalplan. Forud for påbegyndelsen af anlægsarbejdet ved rekreativt område nord for Herningvej skal der vedtages et kommuneplantillæg og en lokalplan, der muliggør projektet, jf. planloven. For den nye lokalplan er følgende punkter i planloven relevante.

Planloven angiver i § 13, stk. 2, at "en lokalplan skal tilvejebringes, før der gennemføres større udstykninger eller større bygge- eller anlægsarbejder, herunder nedrivninger af bebyggelse, og i øvrigt når det er nødvendigt for at sikre kommuneplanens virkeliggørelse".

Planloven angiver i § 15 krav om, at "en lokalplan skal indeholde oplysninger om planens formål og retsvirkninger. Formålet skal fastlægge den planlægningsmæssige begrundelse, f.eks. varetagelse af klimatilpasning eller forebyggelse af forurening".

Af planlovens § 15 stk. 2 fremgår emner, der kan fastsætte bestemmelser om i lokalplanen.

Planloven angiver i § 16 krav om, at "en lokalplan skal ledsages af en redegørelse for, hvorledes planen forholder sig til kommuneplanen og øvrig planlægning for området". Det er i lokalplanen relevant at redegøre for, om lokalplanens virkeliggørelse er afhængig af tilladelser eller dispensationer fra andre myndigheder end kommunalbestyrelsen, jf. stk. 2.

Planlovens § 23 c giver mulighed for at vedtage tillæg til kommuneplanen, som ændrer på dele af kommuneplanen, der ikke er truffet beslutning om i en planstrategi. Før udarbejdelsen af sådanne forslag til tillæg skal der indkaldes til ideer og forslag. Der har været indkaldt til ideer og forslag forud for udarbejdelsen af kommuneplantillægget og lokalplanen for rekreativt område ved Herningvej.

8.2 Miljøvurderingsloven

Planerne (hhv. kommuneplantillæg og lokalplan) "Rekreativt område ved Herningvej, Jelling" og "Rekreativt område ved Mangehøje, Jelling" og projektet "rekreativt område nord for Jelling" er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM) (Miljøministeriet, 2023a). Der skal udarbejdes en miljøvurdering af planer og programmer samt en miljøkonsekvensrapport, når projekter er omfattet af bilag 1 eller der er truffet afgørelse om miljøvurdering af projekter omfattet af bilag 2. Det er obligatorisk at udføre en miljøkonsekvensvurdering for projekter på bilag 1, mens det for projekter på bilag 2 skal vurderes via en screening, om projektet kan påvirke miljøet væsentligt, og der derved bliver pligt til at gennemføre en miljøkonsekvensvurdering.

Rekreativt område nord for Jelling er listet på miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 12e "Turisme og fritid, Forlystelsesparker og lign.". Bygherre har anmodet om, at projektet undergår en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens 19, stk. 4. Det nye plangrundlag er ligeledes miljøvurderingspligtigt, fordi det er en forudsætning for realisering af projektet, der miljøvurderes.

8.3 Museumsloven

Museumsloven har blandt andet til formål at sikre kultur- og naturarven i forbindelse med den fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejder mv., herunder arkæologiske og naturhistoriske undersøgelsesopgaver i tilknytning hertil (Kulturministeriet, 2014). Museumsloven angiver i § 27 stk. 2, at "*findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum*".

Anlæg og Infrastruktur under Teknik og Miljø i Vejle Kommune, er bygherre på projektet og skal underrette Vejlemuseerne senest samtidig med, at der meddeles byggetilladelse, jf. museumslovens § 24 (Kulturministeriet, 2014).

Vejlemuseerne har vurderet, at der skal foretages en større forundersøgelse, som ifølge museumsloven betales af bygherre.

Ved vurderingen heraf har styrelsen særligt lagt vægt på:

- At det skal undersøges, om der er væsentlige fortidsminder på det aktuelle område for at afklare om en egentlig arkæologisk undersøgelse er nødvendig.
- At det aktuelle areal topografisk set generelt er højtliggende tæt ved vandskellet og med vidt udsyn til alle sider. Det højeste punkt er en bakketop helt mod syd beliggende 109 moh hvorfra der er udsigt til kirken og højene i Jelling. Herfra falder terrænet gradvis mod nordvest.
- At der indenfor det aktuelle areal med metaldetektor er fundet en sejlstampe fra 1400-tallet. Det aktuelle areal er beliggende i umiddelbar tilknytning til et kulturarvsareal af international betydning udpeget omkring Jelling-monumenterne.
- At forundersøgelser sydvest for arealet i forbindelse med byggemodning ikke har påvist væsentlige fortidsminder, ej heller er der gjort fund i forbindelse med etableringen af ringvejen der afgrænser arealet mod øst.
- Det skal med forundersøgelsen afklares, om der er fortidsminder indenfor plan- og projektområdet. Museet foretager en foreløbig registrering af de fortidsminder, som fremkommer ved den arkæologiske forundersøgelse. Hvis der ved forundersøgelsen fremkommer fortidsminder, som museet vurderer, kan være væsentlige, fremsender museet et budget for en egentlig arkæologisk undersøgelse til godkendelse i styrelsen. Styrelsen vil herefter træffe afgørelse om, i hvilket omfang der er tale om væsentlige fortidsminder, samt i hvilket omfang der for bygherres regning, skal udføres en egentlig arkæologisk undersøgelse inden disse kan fjernes (Vejlemuseerne via Slots- og Kulturstyrelsen, 2024).

8.4 Miljøbeskyttelsesmål

Ifølge miljøvurderingsloven skal der redegøres for de miljøbeskyttelsesmål, der fremgår af national og international lovgivning, politikker mm., og som er relevante for gennemførelse af rekreativt område nord for Jelling og det tilhørende plangrundlag. De relevante miljøbeskyttelsesmål og hensyn hertil er indarbejdet i kapitlerne om miljøvurdering af de enkelte miljøfaktorer i miljøkonsekvensrapporten, hvor det er vurderet relevant.

8.5 Byggeloven

Byggeloven er en rammelov, der formulerer det overordnede formål med lovgivningen på byggeområdet, herunder "at sikre, at bebyggelse udføres, indrettes og bruges således, at den frembyder tilfredsstillende tryghed i brand- og sikkerheds- og sundhedsmæssig henseende; at sikre, at bebyggelse og ejendommens ubebyggede arealer får en tilfredsstillende kvalitet under hensyn til den tilsigtede brug og vedligeholdes forsvarligt; at sikre, at byggeskader udbedres; at fremme handicaptilgængelig indretning at bebyggelse; at fremme arkitektonisk produktivitet; at fremme

foranstaltninger, som kan modvirke unødvendigt ressourceforbrug i bebyggelse; at fremme foranstaltninger, som kan modvirke unødvendigt råstofforbrug i bebyggelser" (Social- og Boligministeriet, 2016)

Lokalplanen for projektet har indarbejdet bestemmelser om projektets bebyggelse, herunder bygningshøjder, bygningsarealer, arkitektonisk udtryk og terrænregulering. For forhold, der ikke er reguleres i lokalplanen, gælder de almindelige bebyggelsesregulerende bestemmelser i byggeloven og bygningsreglementet. Byggelovgivningens krav om byggetilladelse og anmeldelse samt krav til konstruktioner og brandforhold gælder uanset lokalplanen. Vejle Kommune er myndigheden, der meddeler byggetilladelsen.

8.6 Vejloven

Vejloven har blandt andet til formål "*at fremme trafiksikkerheden og trafikafviklingen*" (Transportministeriet, 2024) Af lovens §2 fremgår, at "*Loven finder anvendelse på offentlige veje og offentlige* stier" (Transportministeriet, 2024)

I projektet indgår etableringen af nye adgangsveje til området, både i form af nye vejtilslutninger til offentlig vej, etablering af nye kørearealer og stier gennem området. Efter vejlovens §49 kræver etableringen af nye adgangsveje og stier tilladelse fra Vejle Kommune, der er vejmyndighed.

8.7 Vandløbsloven

Vandløbsloven har til formål at "sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand, men at det skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden (Miljøministeriet, 2019) lovgivning" (Miljøministeriet, 2023a) Af lovens §2 fremgår det, at "loven finder også anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, danne og andre lignende indvande" (Miljøministeriet, 2019)

Projektet indebærer en bearbejdning af terrænet inden for området. Her er det relevant at være opmærksom på vandløbslovens bestemmelser i §6. Det kræver tilladelse fra Vejle Kommune som vandmyndighed, hvis der ændres på "vands naturlige afløb til anden ejendom eller hindrer det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme".

8.8 Vandforsyningsloven

Ved grundvandssænkning med forventede oppumpede vandmængder større end 100.000 m3/år skal der søges om tilladelse til grundvandssænkning efter vandforsyningsloven (Miljø- og Ligestillingsministeriet, 2024)

8.9 Miljøaktivitetsbekendtgørelsen

I henhold til Miljøaktivitetsbekendtgørelsen skal entreprenører senest 14 dage før frembringende bygge- og anlægsarbejder påbegyndes, anmelde disse til Vejle Kommune (Miljø- og Ligestillingsministeriet, 2017b).

8.10 Anden relevant lovgivning

Der er i de enkelte miljøkapitler nedenfor behandler yderligere relevant lovgivning, der hvor det er afgørende for de faglige vurderinger omfattende f.eks. habitatbekendtgørelsen og lov om vandplanlægning.

8.11 Vejle Kommuneplan 2025-2037

Et projekt og en lokalplan skal være i overensstemmelse med den kommunale planlægning, og i det følgende vurderes det, om projektet og lokalplanen for Rekreativt område ved Herningvej er i overensstemmelse med kommuneplanen 2025-2037 for Vejle Kommune. Det angives, om projektet og lokalplanen er i konflikt med relevante overordnede mål, konkrete retningslinjer samt rammeområder i kommuneplanen.

8.11.1 Hovedstruktur

Kommuneplanens hovedstruktur er gennemgået, og det vurderes, at lokalplanen er i overensstemmelse med kommuneplanens overordnede mål.

8.11.2 Retningslinjer

Retningslinjerne i Vejle Kommuneplan er gennemgået, og det vurderes, at projektet og planerne er i overensstemmelse med Vejle Kommuneplans retningslinjer. De relevante retningslinjer er beskrevet nærmere nedenfor:

Landbrug: Retningslinje for særligt værdifuldt landbrugsområde

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt. Landbrugsjord er en begrænset ressource, og derfor er det vigtigt i videst muligt omfang at sikre den værdifulde landbrugsjord mod anden anvendelse. Det er derfor Trekantområdets mål at skabe klare rammer for en bæredygtig udvikling af landbrugserhvervet.

Trekantområdets udgangspunkt er, at de arealer, der i dag bruges til landbrugsformål, er værdifulde. Der er imidlertid en række andre arealinteresser, der har indflydelse på brugen af landbrugsjorden, hvilket bevirker, at landbrugets interesser ikke altid kan vægtes højest.

Ved byerne vil der være en løbende afvejning mellem byernes udviklingsmuligheder og landbrugets investeringssikkerhed. Derfor er det vigtigt at have fokus på de udlagte byudviklingsområder, herunder landsbyer og perspektivområder, som giver et billede af byernes fremtidige udviklingsretning. Der er desuden knyttet en række rekreative interesser til de bynære landbrugsområder, som skal indgå i interesseafvejningen. Ligeledes må vigtige infrastrukturanlæg have en højere prioritet end det enkelte landbrugs udviklingsmuligheder.

Størrelsen af den permanente udtagelses af landbrugsjord til rekreative formål og yderligere den midlertidige til festivalaktiviteter, vurderes ikke at have væsentlig betydning for varetagelsen af udviklingsmuligheder for landbruget. Generelt vurderes udviklingsmuligheder for landbruget ikke at ændres væsentligt, da der fortsat vil være landbrugspligt på arealerne for de midlertidige camp- og parkeringsområder. Der er tale om en afvejning af Jelling bys udviklingsmuligheder, herunder behov for oplevelser og rekreation mod landbrugsinteresser generelt.

Planerne og projektet vurderes derfor at være i overensstemmelse med retningslinjen.

Kulturhistorie: Retningslinje for kulturmiljøer og kulturhistoriske værdier i Vejle Kommune

Udpegningen af kulturmiljøer fremhæver en række særligt værdifulde kulturhistoriske træk i området. Der er lagt vægt på kulturmiljøer med egnskarakteristiske eller særlige kulturhistoriske træk samt koncentrationer af kulturspor, som i sammenhæng beskriver en historisk periode eller forløb.

Udpegningen af kulturmiljøer i kommuneplanen udelukker imidlertid ikke, at der kan ske udvikling inden for områderne, men sikrer, at udviklingen sker med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier.

Jelling Monumentområde og området nordfor er udpeget som kulturmiljø. Det er et danmarkshistorisk kulturmiljø der omfatter Jelling Kirke, gravhøje, runesten og palisade, der symboliserer Rigets samling og overgang fra hedensk til kristen tro. Området nord for kirken indeholder desuden ældre gravhøje, hvoraf tre er fredede og ti er overpløjede.

Kulturmiljøet er sårbart over for ændringer i omgivelser, terrænændringer og slørende beplantning.

En stor del af Delområde R5 omfattes af kulturmiljøudpegningen. Delområdet skal fremover være landbrugsareal i landzone, og kan jf. planerne og projektet for rekreativt område nord for Jelling kun i kortere perioder i forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling anvendes til andre formål. Planerne og projektet giver ikke mulighed for inddragelse til byudvikling, terrænregulering, eller etablering af faste anlæg eller byggeri i disse delområder, af hensyn til Bufferzonen og Monumentområdet.

Gennem vurderingerne i kapitel 12 og bilag 4 Heritage Impact Assessment (dansk version) er det godtgjort, at beskyttelses- og bevaringsmæssige interesser sikres. Planerne og projektet vurderes derfor at være i overensstemmelse med retningslinjen.

Kulturhistorie: Retningslinjer for kirkeomgivelser

Kirkerne udgør en vigtig kulturhistorisk arv, der rækker mere end 800 år tilbage, og nogle kirker udgør derfor landets ældste bygninger. Variationer i udformningen af kirkerne afspejler den tid, kirkerne er blevet opført eller ombygget i. Forskellene kan også afspejle det lokale landskabs muligheder og begrænsninger og dermed fortælle om de vilkår, vores forfædre var underlagt.

Inden for kirkeomgivelserne må der kun planlægges for og udføres aktiviteter inden for byggeri, anlæg, råstofgravning m.v., hvis der tages hensyn til kirkernes landskabelige beliggenhed, samspil med det nære bebyggelsesmiljø eller udsigten til og fra kirken, og det kan godtgøres, at de beskyttelsesmæssige og bevaringsmæssige interesser ikke tilsidesættes.

Ved Jelling Kirke, er Kirkeomgivelserne i forbindelse med udarbejdelse af lokalplan nr. 104 for "området ved kroen, kirken og højene i Jelling" i 1988 fastlagt til at omfatte samme område, som lokalplan nr. 104 omfattede på daværende tidspunkt. Der er dermed ikke fastlagt kirkeomgivelser, som nærområgivelser og fjernomgivelser. Kirkeomgivelserne for Jelling Kirke følger Lokalplan nr. 104 i udstrækning og omfatter dermed ikke lokalplanområdet for lokalplan nr. 1425.

Planerne og projektet vurderes derfor at være i overensstemmelse med retningslinjen.

Kulturhistorie: Retningslinje for Monumentområdet i Jelling

Jelling By og Monumentområdet udgør en helhed. Jelling har en række funktioner, der kan støtte op om monumentområdet med udstillingsbygning, bycenter med handel, service, parkering, station og boliger. Bufferzonen omfatter den del af byen, som har det tætteste samspil med monumentområdet, og som naturligt afgrænses af de tværgående veje. Bufferzonen er et område, hvor bebyggelse og anvendelse har relation til monumentområdet. Det kan f.eks. være bygningshøjder, materialer, indkig og udsigter. En del af bufferzonen mod nord mod det åbne land er sikret med en udsigtsfredning.

Inden for bufferzonen for monumentområdet, må der i henhold til monumentområdets status som verdensarv og de særlige kulturhistoriske værdier af national betydning ikke etableres anlæg eller byggeri, som virker forstyrrende på monumentområdet.

Ved bebyggelse og anlæg eller ved inddragelse af arealer til byudvikling indenfor bufferzonen skal der tages hensyn til de kulturhistoriske værdier, og det skal godtgøres i hvert enkelt tilfælde, at beskyttelses- og bevaringsinteresserne sikres.

Lokalplanens areal omfatter ikke arealer indenfor Jelling Monumentområde. Delområde R4, samt del af Delområde R5 omfattes af bufferzonen for monumentområdet. Delområderne skal også fremover være landbrugsarealer i landzone, og kan jfr. denne lokalplan kun i kortere perioder i forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling, anvendes til andre formål. Lokalplanen giver ikke mulighed for inddragelse til byudvikling eller etablering af faste anlæg eller byggeri i disse delområder, af hensyn til bufferzonen og Monumentområdet.

Planerne og projektet vurderes derfor at være i overensstemmelse med retningslinjen.

Turisme: Retningslinje for ferie- og fritidsanlæg
Plan- og projektområdet udlægges til rekreativt område med mulighed for afholdelse af musikfestival.

Nye ferie- og fritidsanlæg skal placeres i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser, og på en sådan måde, at de indgår i og forbedrer byens rekreative områder.

Ifølge Vejle Kommuneplan skal nye ferie- og fritidsanlæg i Vejle Kommune desuden bidrage til at forbedre de tilknyttede trafikale forhold og fremkommelighed og at områdernes oplevelsesøkonomiske potentiale understøttes ved udvikling og etablering af nye oplevelsesmuligheder.

Med den nye planlægning og projektet vil en del af området kunne anvendes permanent til rekreativt bynært parkområde og i en periode årligt som festivalplads for musikfestivalen i Jelling. Planen indeholder desuden bestemmelser, som sikrer de trafikale forhold og fremkommelighed i forbindelse med den bynære park og ved afholdelse af musikfestival. Planerne og projektet er derfor i overensstemmelse med retningslinjen.

Fritidsoplevelser: Retningslinje for rekreative stier og friluftsområder
Inden for en del af plan- og projektområdet forløber en del af en national cykelrute.

Dispositioner, som forhindrer opretholdelsen eller forringer værdien af nationale og regionale vandre- og cykelruter, må ikke foretages.

Men planerne og projektet vil en mindre del af cykelruten inden for området afspærres i en meget kort periode årligt og det vil være nødvendigt med en alternativ rute. Det vurderes ikke, at planerne og projektet forringer værdien af cykelruten, men sikrer yderligere adgang til naturen med etablering af et rekreativt område som naturnær park og sti hertil fra Jelling by. Planerne og projektet er derfor i overensstemmelse med retningslinjen.

Miljøforhold: Retningslinje for arealer til støjfølsom anvendelse
Ved udlæg af områder til støjfølsom anvendelse på støjbelastede arealer skal det ved bestemmelser i og udformning af lokalplaner sikres, at de vejledende støjgrænser overholdes. Dette gælder såvel boligområder som rekreative områder og støjfølsomme erhvervs- og centerområder. I forbindelse med udlæggene bør der tages stilling til behovet for støjdæmpende foranstaltninger og zoneopdeling af områderne, så der sikres acceptable støjforhold. Ved lokalplanlægning tages der udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støjfølsom anvendelse.

Arealanvendelser som f.eks. sommerhusområder, campingpladser i naturområder og rekreative områder med offentlig adgang betragtes som særligt støjfølsomme, hvor grænsen for acceptabel støj er lavere end for boligområder. For disse arealanvendelser kan støjniveauet derfor være uacceptabelt også uden for den samlede planlægningsafstand. For disse arealanvendelser må der derfor også uden for planlægningszonen foretages en særlig støjmæssig vurdering.

Der udlægges et rekreativt areal i landzone, ved støjbelastede veje Mangehøje og Herningvej. Med planerne og projektet sikres støjmæssige tiltag som etablering af støjvolde langs Herningvej og Mangehøje for at sikre et acceptabelt støjniveau inden for det rekreative parkområde. Planerne og projektet er derfor i overensstemmelse med retningslinjen.

Skovrejsning uønsket: retningslinje for skovrejsningsområder uønsket i Trekantområdet
Ifølge retningslinje for skovrejsningsområder uønsket i Vejle Kommuneplan 2025-2039, er området nord for Monumentområdet i Jelling udpeget, fordi skovrejsning her er uforenelig med stedets andre planlægnings- og beskyttelseshensyn;

Dels det nationale kulturarvsareal, udpeget på Monumentområdet, dele af den omkringliggende Jelling by samt det åbne landskab mod nord (hvor det åbne landskab desuden er sikret med en udsigtsfredning), og dels de kulturhistoriske bevaringsværdier i form af udpegning af Verdensarvsområde Jelling og verdensarv bufferzone nord for.

Skovrejsningsområde uønsket er udpeget for et område, der omfatter højene i den centrale del af Verdensarvsområde Jelling, verdensarv bufferzonen nord for, samt mindre arealer mod øst, vest og nord, der varierer i størrelse og vurderes udpeget på mere løseligt niveau, idet der ikke kan genfindes historiske referencer i læhegn, marklodder, terrænkoter eller lignende.

Det vurderes, at vejen Mangehøje giver en naturlig afgrænsning af skovrejsningsområde uønsket i forhold til den landskabelige oplevelse af Monumentområdets omgivelser. Samtidig gælder, at der allerede i dag på matr.nr. 12aa, Jelling By, Jelling frit kan etableres læhegn og lignende vest for vejen Mangehøje, (dog undtagen på de højst 50 m² areal, der er omfattet af verdensarv bufferzone og den tilhørende udsigtsfredning).

Inden for området for lokalplan nr. 1425 ønskes der etableret læhegn og beplantede jordvolde som afgrænsning af et rekreativt område som park og midlertidig til festivalplads vest for Mangehøje, og vejen vil således afgrænse det åben landskabsrum.

Samlet set vurderes det ikke væsentligt at fastholde skovrejsningsområde uønsket bag evt. læhegn m.v. vest for Mangehøje, som med kommuneplantillægget for rekreativt område nord for Jelling fjernes fra udpegningen.

Med det nye kommuneplantillæg for området vurderes lokalplanlægningen og projektet at være i overensstemmelse med retningslinjen.

Klimatilpasning: Oversvømmelse og erosion

Planlægning af nye byområder, fortætning af eksisterende by, særlige tekniske anlæg eller ændret arealanvendelse med videre inden for områder med risiko for oversvømmelse og erosion må kun ske under hensyntagen til anvendelse af afværgeforanstaltninger, som sikrer mod oversvømmelse eller erosion.

Områder, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion, udpeges i kommuneplanen. Med planlovens nye regler har kommunerne mulighed for at kræve, at en bygherre skal sikre, at der etableres afværgeforanstaltninger i de områder, som i kommuneplanen er udpeget som potentielt oversvømmelses- eller erosionstruede.

Bygherre skal udarbejde en vandhåndteringsplan, inden en lokalplan kan realiseres. Vandhåndteringsplanen skal godkendes af Vejle Kommune inden vedtagelse af lokalplanen. Hvis der efterfølgende sker ændringer, som har indflydelse på vandhåndteringen, skal der udarbejdes en revideret vandhåndteringsplan, som skal godkendes af Vejle Kommune.

Indenfor lokalplanområdet er der lavninger, der vurderes at være i risiko for at blive påvirket af skybrud.

Der er i forbindelse med udarbejdelse af lokalplan nr. 1425 udarbejdet en vandhåndteringsplan for området. Formålet med vandhåndteringsplanen er at sikre, at vand på det rekreative område håndteres på en måde så der ikke sker oversvømmelser indenfor området, og så der ikke sker en øget risiko for oversvømmelse udenfor området efter etablering af det rekreative område.

Planerne og projektet vurderes derfor at være i overensstemmelse med retningslinjen.

8.12 Øvrige planforhold

8.12.1 Vandområdeplan for Jylland og Fyn 2021-2027

Planlægningen og projektet for opførelse af et rekreativt område ved Herningvej er omfattet af vandområdeplan for Jylland og Fyn(Miljøministeriet, 2025). Vandområdeplanerne tager afsæt i EU's Vandrammedirektiv (Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, n.d.-b), og Danmark har i lighed med de øvrige EU-medlemslande forpligtet sig til at implementere direktivet. Målet er at opnå "god miljøtilstand" for alt overfladevand. I dansk lovgivning er dette implementeret ved lov om vandplanlægning, som er grundlag for Vandområdeplanerne (Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, n.d.-b) Loven beskriver de tiltag, som skal iværksættes for at opnå "god miljøtilstand". Tilstanden er opnået for overfladevand, når både den økologiske tilstand og den kemiske tilstand er god.

Iht. Vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter må der ikke ske en forringelse af eksisterende tilstande eller hindres målopfyldelse for vandområder målsat i vandområdeplanerne

Projektet og plangrundet vurderes ikke at være i konflikt med vandområdeplan for Jylland og Fyn 2021-2027.

8.12.2 Region Midtjyllands Udviklingsstrategi 2019-2039

Plan- og projektområdet for rekreativt område ved Herningvej er omfattet af den regionale udviklingsstrategi for Region Midtjylland (Region Midtjylland, 2019).Det er formålet med udviklingsstrategien at sætte retningen for de regionale indsatser i samarbejde med regionens aktører. I udviklingsstrategien formuleres fire strategispor, som skal understøtte en samlet vision om en attraktiv og bæredygtig region for alle. Etablering af rekreativt område ved Herningvej underbygger strategispor 01 om at give borgerne mulighed for at leve det gode liv i hele regionen. Under overskriften *Et attraktivt kulturliv i hele regionen* bidrager planlægningen og projektet med bedre faciliteter for afholdelse af musikfestival i Jelling som stort kulturarrangementer, som et fyrtårnsprojekt for kulturlivet.

Planerne og projektet er i tråd med strategispor 03 om at tage hånd om klima, miljø og ressourcer for at sikre en bæredygtig udvikling. Under overskriften *Klimaforandringer håndterer vi i fællesskaber* udarbejdes der for projektområdet en regnvandshåndteringsplan, som skal sikre en sammenhængende klimatilpasning af området.

Projektet og plangrundlaget vurderes derfor ikke at være i konflikt med Region Midtjyllands Udviklingsstrategi 2019-2030.

8.13 Miljøbeskyttelsesmål

Ifølge miljøvurderingsloven skal der redegøres for de miljøbeskyttelsesmål, der er relevante for planerne og projektet samt beskrives, hvordan der er taget hensyn til disse mål. Dette er blevet gjort løbende gennem miljøvurderingsrapporten de steder, hvor det er vurderes relevant.

9. AFGRÆNSNING AF MILJØPÅVIRKNINGER

Ifølge miljøvurderingsloven § 23 skal Vejle Kommune udarbejde en udtalelse om afgrænsningen, der beskriver hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten. Målet er at afgrænse indholdet i miljøkonsekvensrapporten, så den kun indeholder miljøpåvirkninger, som kan være potentielt væsentlige for miljøet.

Formålet med at fokusere på potentielt væsentlige miljøfaktorer og miljøemner i miljøkonsekvensrapporten er at målrette den offentlige debat om planerne og projektet og den politiske beslutningsproces, så planernes og projektets vigtigste miljøpåvirkninger behandles.

Afgrænsningen er udformet, så det er sikret, at kravene i miljøvurderingslovens § 20 og bilag 7 til indholdet i miljøkonsekvensrapporten er opfyldt. I afgrænsningen for miljøkonsekvensrapportens indhold indgår både positive og negative miljøpåvirkninger.

Afgrænsningen har været sendt i offentlig høring. Der er i høringen indkommet 8 høringssvar.

Jf. afgrænsningsudtalelsen behandles følgende miljøemner i miljøkonsekvensrapporten (se bilag 13 afgrænsningsudtalelse):

- Landskab
- Kulturarv
- Klima (Drivhusgasser)
- Klima (Oversvømmelse)
- Biodiversitet
- Befolkning
- Menneskers sundhed

10. METODE TIL VURDERING AF MILJØPÅVIRKNINGER

I kapitlet beskrives den metode, der generelt anvendes til at vurdere planerne og projektets miljøkonsekvenser og kvaliteten af den anvendte viden og data, der ligger til grund for beskrivelsen af miljøstatus, 0-alternativet og miljøvurderingerne. Metoden anvendes ikke ved vurderinger i forhold til Natura 2000 og bilag IV-arter, Vandrammedirektivet og Havstrategidirektivet, hvor der vurderes efter særlige kriterier, der fremgår af de enkelte miljøvurderingskapitler.

10.1 Vurdering af den anvendte viden

Først i hvert miljøvurderingskapitel opsummeres på punktform de metoder, viden og data, der er brugt til at beskrive miljøstatus og 0-alternativet og til at vurdere miljøpåvirkningerne. Dernæst vurderes kvaliteten af den anvendte viden ud fra den følgende skala.

God:	Der findes tidsserier og veldokumenteret viden, og der er ved behov udført feltundersøgelser og modelberegninger.
Tilstrækkelig:	Der findes spredte data, enkelte feltforsøg og dokumenteret viden, der muliggør en forsvarlig vurdering af miljøkonsekvenserne.
Begrænset:	Der findes spredte data og dårligt dokumenteret viden, som kan påvirke kvaliteten af miljøvurderingerne.

Hvis der er tale om særlige mangler i den anvendte viden, bemærkes det særskilt sammen med en beskrivelse af, hvad det betyder for konklusionen af den gennemførte miljøvurdering. Vurderingerne af kvaliteten af den anvendte viden er samlet i kapitlet om manglende viden sidst i rapporten.

10.2 Vurdering af miljøkonsekvenser

En miljøkonsekvensvurdering skal beskrive og vurdere de direkte virkninger og de indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige positive eller negative virkninger af projektets forventede miljøpåvirkninger. I dette tilfælde er der både tale om en miljøvurdering af planerne og miljøkonsekvensvurdering af projektet. Samlet kaldes dette en miljøvurderingsrapport. Miljøvurderingsloven angiver, ikke hvilke metoder, der skal anvendes til at gennemføre miljøvurderingsrapporter, men kun det indhold, som miljøvurderingsrapporten skal have.

Rambøll har derfor udviklet en metode til vurdering af et projekts miljøkonsekvenser, som tager udgangspunkt i miljøvurderingsloven og dens begreber. Den anvendte metode tager desuden udgangspunkt i de betragtninger, som præsenteres i EU-vejledningen om gennemførelse og indhold af miljøkonsekvensvurderinger[1]. For nærværende miljøvurderingsrapport anvendes metoden til vurdering af planerne og projektet samlet.

Metoden er opbygget på grundlag af en klassifikation, der dels beskriver det påvirkede miljøemnes generelle sårbarhed og karakteren af miljøpåvirkningerne. Formålet er at gennemføre en sammenlignelig og gennemskuelig vurdering af konsekvensen for de enkelte miljøemner, så vurderingerne fremstår ensartede og så tydeligt som muligt på trods af miljøpåvirkningernes forskellighed.

Når påvirkningen af de enkelte miljøemner vurderes, sker det ud fra den ændring af miljøemnet, der sker i forhold til et referencescenarie, der beskriver den aktuelle miljøstatus og den sandsynlige udvikling af miljøemnet, hvis projektet ikke gennemføres (0-alternativet). Miljøstatus og 0-alternativet beskrives i miljøvurderingskapitlerne for de enkelte miljøfaktorer.

[1] Environmental Impact Assessment of Projects, Guidance on the preparation of the Environmental Impact Assessment Report, http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/EIA_guidance_EIA_report_final.pdf

10.2.1 Vurderingskriterier

De enkelte miljøpåvirkninger, som projektet medfører, vurderes systematisk på grundlag af følgende kriterier, der danner grundlaget for en samlet vurdering af konsekvensen af miljøpåvirkningen.

- Miljøemnets sårbarhed
- Geografisk udbredelse af miljøpåvirkningen
- Intensitet af miljøpåvirkningen
- Varighed af miljøpåvirkningen

Miljøemnets sårbarhed

Der foretages indledningsvist en beskrivelse af sårbarheden af det miljøemne, f.eks. en vandforekomst, en artsgruppe eller en specifik dyreart, som udsættes for en miljøpåvirkning. I vurderingen af "sårbarhed" ses der på miljøemnets generelle sårbarhed over for en påvirkning af en given karakter, f.eks. forurening, støj og lignede. Sårbarheden vurderes ud fra følgende klasser:

Meget høj:	Et miljøemne, som er følsom over for en given påvirkning af en relativt lav intensitet, som ikke kan gendannes til dets oprindelige tilstand.
Høj:	Et miljøemne, som er følsomt over for en given påvirkning af en relativt lav intensitet, men som er i stand til at gendannes til dets oprindelige tilstand.
Medium:	Et miljøemne, der tåler en given påvirkning i relativt høj intensitet uden, at det tager væsentlig skade, og eller kan gendannes eller naturligt vende tilbage til dets oprindelige tilstand over tid eller kan erstattes.
Lav:	Et miljøemne, der er resistent over for en given påvirkning af relativt høj intensitet eller som naturligt og hurtigt vil vende tilbage til dets oprindelige tilstand, når aktiviteterne ophører eller kan erstattes.

Geografisk udbredelse af miljøpåvirkningen

Ved påvirkningens "geografiske udbredelse" forstås størrelsen af det geografiske område, som en miljøpåvirkning forventes at berøre. Påvirkningens geografiske udbredelse vurderes ud fra følgende kategorier:

Global:	Påvirkningen har en global effekt (f.eks. klimaeffekt).
National/ International:	Påvirkningens udbredelse omfatter et område svarende til en større del af Danmark (både hav og land), der dækker mere end en radius af 50 km, eller et tilsvarende større område, der også rækker ud over Danmarks grænser. Påvirkningens udbredelse omfatter et område indenfor en radius af 10-50 km fra projektet eller dets aktiviteter.
Regional	Påvirkningens udbredelse omfatter et område indenfor en radius af 10-50 km fra projektet eller dets aktiviteter.
Lokal	Påvirkningens udbredelse omfatter et lokalt område indenfor en radius af 2-10 km fra projektet eller dets aktiviteter.
Nærområde:	Påvirkningens udbredelse er begrænset til et lille område indenfor en radius af 0-1 km omkring en specifik aktivitet.

Intensitet af miljøpåvirkningen

Ved "intensitet" forstås den kraft, som en miljøpåvirkning påvirker et miljøemne med, f.eks. et støjniveau i decibel eller et vist niveau af forurening. Intensiteten vurderes ud fra følgende kategorier:

Meget høj:	Påvirkningen er meget kraftig og kan f.eks. resultere i meget omfattende fysisk eller kemisk påvirkning
Høj:	En kraftig påvirkning, der kan resultere i f.eks. betydelig fysisk eller kemisk påvirkning
Middel:	Påvirkningens kraft er moderat, f.eks. moderat fysisk eller kemisk.
Lav:	Påvirkningens kraft er lav, f.eks. resulterende i begrænset fysisk eller kemisk påvirkning.
Ubetydelig:	Påvirkningens kraft er i praksis uden betydning.

Varighed af miljøpåvirkningen

Ved påvirkningens "varighed" forstås, hvor lang tid projektets påvirkning af et miljøemne strækker sig over. Påvirkningens varighed vurderes ud fra følgende kategorier:

Permanent:	Påvirkningen er vedvarende.
Lang:	Påvirkningen vil forekomme i ét til flere år.
Mellemlang:	Påvirkningen vil forekomme i en til flere måneder.
Kort:	Påvirkningen vil kun forekomme i forbindelse med en afgrænset og kortvarig aktivitet i én til flere uger.
Meget kort:	Påvirkningen vil kun forekomme i forbindelse med en afgrænset og kortvarig aktivitet fra timer og dage og op til en uge.

Samlet konsekvens af miljøpåvirkningen

Den samlede konsekvens af miljøpåvirkningen af et miljøemne vurderes ud fra sårbarheden og den samlede påvirknings karakter, der sammenholdes med miljøemnets forventede tilstand i 0-alternativet, som er en fremskrivning af miljøstatus, når projektet ikke gennemføres. Det er dermed den grad af skade eller forbedring, som skyldes projektets specifikke miljøpåvirkninger, der vurderes.

En miljøkonsekvens kan være både positiv og negativ, og den vurderes ud fra følgende:

Meget væsentlig:	Projektet vil medføre en permanent eller langvarig påvirkning af miljøemnet, og ødelægger eller forbedrer miljøemnets struktur eller funktion.
Væsentlig:	Projektet påvirker miljøemnet langvarigt eller vedvarende i et stort område, og kan medføre irreversible skader eller forbedringer af miljøemnet i betydeligt omfang.
Moderat:	Projektet påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.
Begrænset:	Projektet påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.
Ingen/ ubetydelig:	Der forekommer mindre påvirkninger af miljøemnet, som er lokalt afgrænsede, ukomplicerede, kortvarige eller uden langtidseffekt og helt uden irreversible effekter. Eller der forekommer ingen påvirkning.

Ved vurderingen af konsekvensen, er der ikke tale om en matematisk sum af de nævnte vurderingskriterier, men om en individuel, faglig vurdering for hvert enkelt miljøemne ud fra miljøpåvirkningens karakter og omfang.

Konsekvensen vurderes for situationen både før og efter gennemførelse af afværgetiltag, så det tydeligt fremgår, hvilken effekt afværgetiltagene har for påvirkningen af miljøemnet. Den endelige vurdering sker ud fra den konsekvens, som projektet vil have efter implementering af de afværgetiltag, der skal gennemføres.

Miljøhensyn, der er indarbejdet som en del af projektets faste design, anses ikke for afværgetiltag, og deres effekt indgår implicit i den vurdering, der sker af projektets miljøpåvirkninger og samlede konsekvens.

Opsamling i skema

Miljøpåvirkningerne og -konsekvenserne opsummeres i et skema i et sammenfattende afsnit sidst i hvert miljøvurderingskapitel. Her anføres vurderingerne af sårbarhed, udbredelse, intensitet, varighed og konsekvens for hver af de identificerede miljøpåvirkninger af miljøemnerne.

Skemaet beskriver såvel positive som negative miljøpåvirkninger:

- *Positive konsekvenser* er altid fremhævet med (+) efter den pågældende konsekvens. En væsentlig positiv konsekvens er derudover markeret med en grøn farve.
- *Negative konsekvenser* er markeret med rød farve for så vidt angår meget væsentlig og væsentlig konsekvens, mens en moderat negativ konsekvens er markeret med gul farve. Der er ingen farvemarkering, hvis konsekvensen er begrænset, ubetydelig, eller hvis der ingen konsekvens er.

Anvendelsen af farverne giver et visuelt overblik over de væsentlige påvirkninger, og de bidrager derved til at skabe fokus på de valg, som beslutningstagerne skal træffe. Det angives med *, når vurderingerne er foretaget efter gennemførelse af afværgetiltag.

Eksempel:

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Konsekvens
Miljøpåvirkning 1	Lav	Lokal	Middel	Permanent	Moderat*
Miljøpåvirkning 2	Mellem	Regional	Høj	Mellemlang	Væsentlig (+)
Miljøpåvirkning 3	Høj	National/ international	Meget høj	Permanent	Meget væsentlig
Miljøpåvirkning 4	Mellem	Regional	Høj	Mellemlang	Væsentlig
Miljøpåvirkning 5	Lav	Lokal	Middel	Kort	Ubetydelig

* vurderet efter iværksættelse af afværgetiltag, hvor konsekvensen sænkes fra f.eks. 'væsentlig' til 'moderat'.

Der indsættes eventuelt vurderingsskemaer for flere alternativer eller lokaliteter, hvis det er relevant. I miljøkonsekvensrapportens sammenfattende kapitel om miljøpåvirkninger samles alle vurderingsskemaer i ét skema for at skabe ét samlet overblik over projektets samlede miljøkonsekvenser.

11. LANDSKAB

Kapitlet beskriver påvirkningen af landskab i forbindelse det rekreative område nord for Jelling.

11.1 Metode og datagrundlag

Miljøstatus samt planernes og projektets miljøpåvirkninger er beskrevet og vurderet på baggrund af:

- Vejle Kommuneplan 2025 (Vejle Kommune, 2025b) (Vejle Kommune, 2021a)
- Kortmateriale:
  - Geomorfologisk kort (GEUS, n.d.)
  - Højdekurver (0,5 m) (Klimadatastyrelsen, n.d.-a)
  - Målebordsblade (Klimadatastyrelsen, n.d.-a)
- Kortdata fra Vejle Kommuneplan udstillet på Plandata.dk (Plan- og Landdistriktsstyrelsen, n.d.)
- Kortdata om skov og natur udstillet på Arealinformation.dk (Danmarks Miljøportal, n.d.-a)
- Fredningskendelser for Jellingehøjene (1947, 1980)(Krüger, 2000)
- Lex.dk (Humlum, 2024; Kampmann, 2009; Krogh, 2024; Krüger, 2016a, 2016b, 2020; Poulsen, 2020)
- Glacialmorfologi - Fladlandsgletcheren og landskabet (Miljøministeriet, 2007)
- Jelling-monumenterne (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.-a)
- Visualiseringer udarbejdet af LYTT, se bilag 3

11.1.1 Landskabskaraktermetoden

De eksisterende landskabelige forhold i og omkring plan- og projektområdet, er beskrevet og vurderet på baggrund af landskabskaraktermetodens trin 1 og 2 (Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, n.d.-a), som omfatter kortlægning af landskabets karakter og landskabsvurdering. Landskabskaraktermetoden anvendes til at beskrive og karakterisere et område ud fra dets naturgrundlag, kulturgrundlag samt rumlige og visuelle forhold.

De rumlige og visuelle forhold er beskrevet og undersøgt ud fra landskabets skala, rumlige afgrænsning, kompleksitet, struktur og visuelle uro på baggrund af nedenstående kriterier:

Tabel 11-1. Kriterier for vurdering af de rumlige visuelle forhold (Miljøministeriet, 2007).

Kriterier	Dimensioner		
Skala	Stor	Middel	Lille
Rumlig afgrænsning	Åbent	Transparent afgrænset	Lukket
Kompleksitet	Meget sammensat	Sammensat	Enkelt
Struktur	Dominerende	Middel	Svagt
Visuel uro	Uroligt	Middel roligt	Roligt

11.1.2 Vurdering af den visuelle påvirkning

Vurderingen af den potentielle påvirkning af landskabet ved gennemførelse af planerne og projektet er baseret på visualiseringer af projektets anlæg og beplantning set fra 7 forskellige fotostandpunkter. Der vurderes både på den midlertidige visuelle påvirkning og den permanente visuelle påvirkning. De enkelte visualiseringer vurderes ift. den eksisterende landskabskarakter, tilstand og sårbarhed ud fra parametrene synlighed og sammenhæng.

- Synligheden omhandler hvilke plan- og projektdele, der er synlige, og graden af synlighed i landskabet, der er visualiseret fra udvalgte visualiseringspunkter.

- Sammenhængen til det omkringliggende landskab handler om i hvilken grad planerne og projektet er tilpasset landskabet og omgivelserne.

De visuelle påvirkninger vurderes ud fra udkast til plangrundlagenes og projektbeskrivelsens oplysninger om omfang, placering og udformning.

11.1.3 Visualiseringer

Fotostandpunkterne er udvalgt på baggrund af offentlige veje og stier med kig mod plan- og projektområdet, samt fra Jelling Monumentområdet med kig mod plan- og projektområdet. Som grundlag for at illustrere planernes og projektets landskabelige påvirkning er der anvendt fotos af eksisterende forhold, som i vurderingerne sammenholdes med visualiseringer udarbejdet af de fremtidige forhold - for henholdsvis den midlertidige anvendelse som park og den permanente anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling. Det bemærkes, at fotos er taget i vinterhalvåret, mens visualiseringerne illustrerer den fremtidige beplantnings udseende i sommerhalvåret. Dette vurderes dog ikke afgørende forstyrrende for oplevelsen af billederne. Visualiseringerne er udarbejdet som fotomontager, hvor en 3D-model af projektet er placeret i georefererede foto af de eksisterende forhold, og kan ses i stort format i bilag 3. Visualiseringerne er lavet på baggrund af fotos fra to vinkler på de enkelte lokaliteter. De to fotos er præsenteret som et panoramafoto, for bedst at repræsentere hvordan det samlede landskab opleves på lokationen. Med undtagelse af fotostandpunkt 2 som præsenteres med enkelte fotos fra tre forskellige vinkler.

Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planernes og projektets påvirkninger af landskab er tilstrækkeligt.

11.2 Generelle forhold og miljøstatus

11.2.1 Landskabets karakter

Landskabskarakteren inden for og nær ved plan- og projektområdet, beskrives i det følgende ved indledningsvis at redegøre for det natur- og kulturgeografiske grundlag efterfulgt af de rumlige visuelle forhold. Beskrivelsen nedenfor er for landskabets eksisterende forhold.

Naturgeografiske forhold

Landskabet i og omkring plan- og projektområdet er præget af to geomorfologiske landskabsformer, bundmoræneflade og dødislandskab, der begge er meget udbredt i Danmark, se Figur 11-1. Størstedelen af plan- og projektområdet er beliggende i et bundmorænelandskab, som strækker sig videre nord og vest for plan- og projektområdet. Den sydlige og østlige del af plan- og projektområdet er karakteriseret som et dødislandskab, som omfatter størstedelen af landskabet i og omkring Jelling.

Bundmorænelandskaber er den mest udbredte landskabsform i Danmark og er dannet under sidste istid, hvor gletsjeren har aflejret sediment og udjævnet landskabet under gletsjeren. I takt med at isen smeltede, kom landområderne under gletsjeren til syne igen. Bundmorænelandskaber kan fremstå enten som jævne moræneflader eller bølgede bundmorænelandskaber, afhængigt af hvilke landskabsformer, der karakteriserede området før sidste istid (Krüger, 2016a).

Dødislandskabet, der karakteriserer store dele af landskabet i og omkring Jelling, er primært dannet af isklumper, der blev separeret fra gletsjeren under dens tilbagetrækning. Isklumperne har været dækket af sediment og gradvist smeltet over mange år og har dannet små afløbsløse lavninger i terrænet. Dødislandskabet er kendetegnet som et ujævnt og småbakket terræn med mange små lavninger (Krüger, 2016b). De afløbsløse lavninger, der er karakteristiske for dødislandskabet, kan også ses på ortofoto af området, som viser vandhuller i den sydøstlige del af plan- og

projektområdet, se Figur 11-3. De hydrologiske elementer i landskabet består, udover disse afløbsløse vandhuller, af to mindre søer i den nordlige del af plan- og projektområdet.

Området i og omkring Jelling er højtliggende og terrænet inden for plan- og projektområdet varierer mellem kote 93,5 - 112,5. Terrænet er generelt lavere i den nordlige og vestlige del af plan- og projektområdet, og højere i den sydlige og østlige del. Højdekurverne for den sydlige og østlige del af plan- og projektområdet er slyngede kurver med mange terrænvariationer og mange lavninger - karakteristisk for dødislandskaber. Højdekurvemønsteret i den nordlige og vestlige del af plan- og projektområdet, er derimod præget af mere lange og bløde højdekurver med større afstand imellem, hvilket stemmer overens med et bundmorænelandskabs mere udjævnede og bølgede terræn (Krüger, 2000), se Figur 11-1.

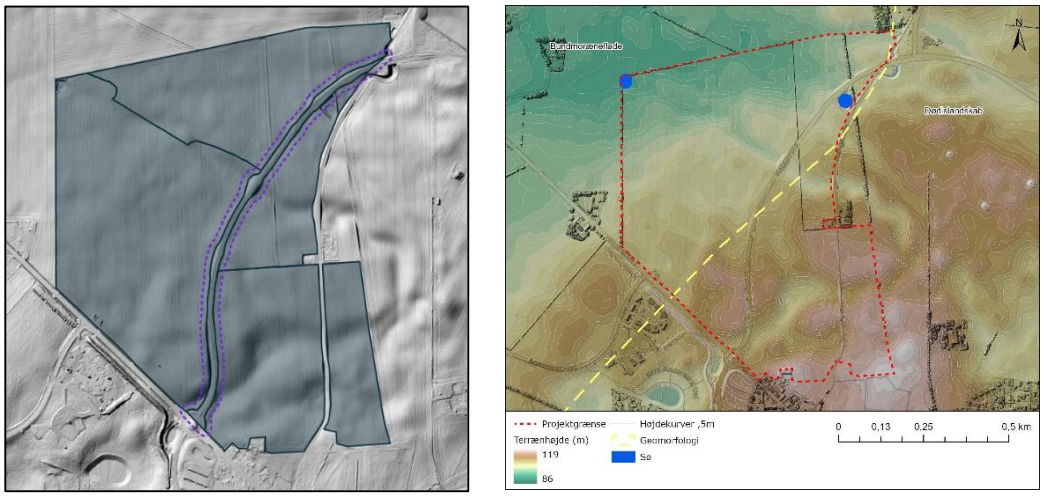

Figur 11-1. Terrænforhold, højdekurver, søer og geomorfologi i området omkring plan- og projektområdet.

Kulturgeografiske forhold

Siden vikingetiden og indtil 1800-tallet har Jelling været en lille landsby med få bebyggelser omkranset af landbrugsarealer (Kampmann, 2009). Det var først i slutningen af første halvdel af 1800-tallet, at der kom gang i udviklingen af byen, hvor bl.a. Jelling Statsseminarium, en sparekasse og en jernbaneforbindelse mellem Vejle og Give, blev etableret. Udviklingen medførte en udvidelse af byen med nye boligområder, særligt i en sydgående retning i nærheden af stationen, vist i Figur 11-2. Landbrugsarealerne vest og øst for det centrale Jelling, er også blevet bebygget i takt med byens vækst, vist i Figur 11-3.

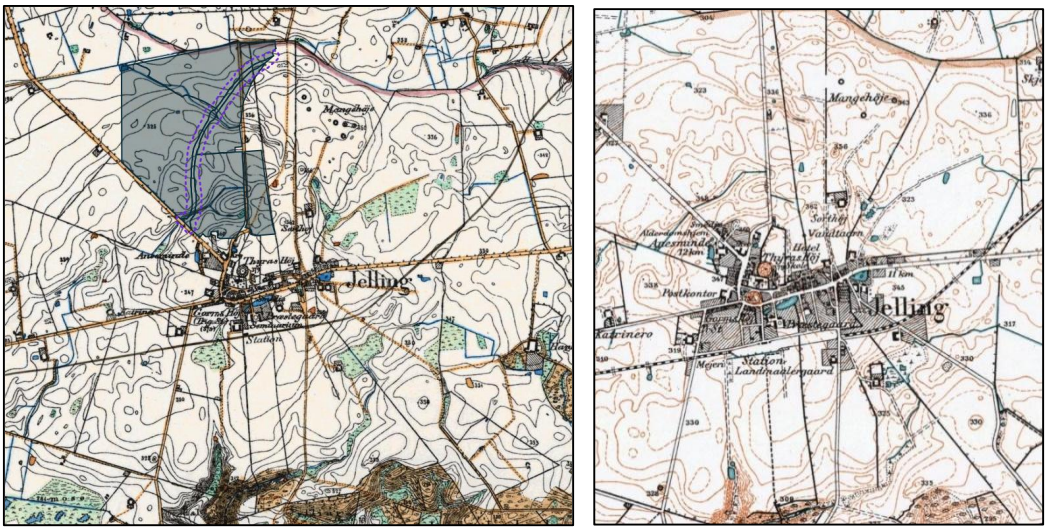

Figur 11-2. Sammenligning af høje målebordsblade (1870-1899) og lave målebordsblade (1901-1971), der viser udviklingen af området omkring plan- og projektområdet og Jelling by mellem 1800-tallet og 1900-tallet.

Centralt i byen er Jelling-monumenterne placeret, og er omkranset af bybebyggelse mod vest, syd og øst. De dele af Jelling-monumenterne, som er synlige i landskabet, er kirken, gravhøjene og palisaden. Oplevelsen af kirken og gravhøjene i landskabet er præget af, at monumenterne er omsluttet af Jelling by, og derfor bliver mere skjult og fremstår som en integreret del af bystrukturen. Derfor fremstår kirken og gravhøjene fremstår de ikke som særligt karakteristiske kulturhistoriske enkeltelementer i landskabet selvom de er genkendelige kulturhistoriske strukturer. Palisaden er en kunstnerisk fortolkning af den palisade, der engang har været der under Vikingetiden, og fremstår som en unik og karakteristisk landskabelig struktur, der med hvide betonstolper lyser op på afstand.

Området nord for Jelling by, hvor plan- og projektområdet er placeret, består af landbrugsmarker, spredte landejendomme og indfaldsveje, se Figur 11-3. En sammenligning mellem høje målebordsblade og områdets udseende i dag, viser, at området i og omkring plan- og projektområdet ikke har ændret sig særligt strukturmæssigt siden 1800-tallet, og stadig viser spor af udskiftningstidens stjernemønster. Udskiftningstiden er betegnelsen for overgangen fra dyrkningsfællesskaberne til at opdele jorden i jordlodder, der blev administreret af enkelte lodsejere (Bjørn & Møller, 2024). De spor af udskiftningstiden, der er tilbage, er dog mere tydelige på luftfotos og kan ikke ses ved at stå i landskabet. Den største forandring af området nord for Jelling er etableringen af nye indfaldsveje ind til byen.

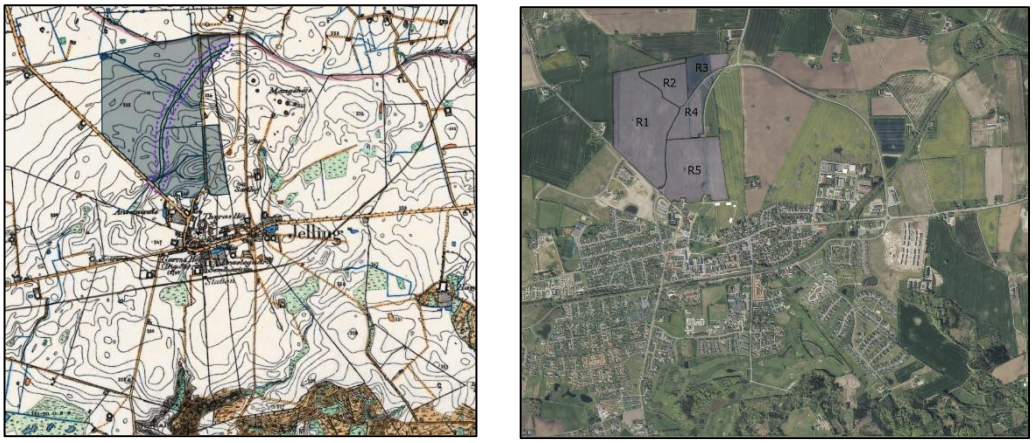

Figur 11-3. Høje målebordsblade (kort til venstre) og nutidigt ortofoto (kort til højre).

Landbrugsarealerne i og omkring plan- og projektområdet kan karakteriseres som små til mellemstore markflader, der er opdelt af fragmenterede læhegn og indfaldsvejene ind til Jelling by. Indenfor selve plan- og projektområdet er den eneste beplantning læhegn og sparsom beplantning omkring de to søer. Generelt i landskabet omkring plan- og projektområdet findes der ingen større skovområder og beplantningen er generelt spredt og præget af læhegn (nedenfor kaldet levende hegn).

Rumlige visuelle forhold

Landskabet i og omkring plan- og projektområdet er overvejende middel skala, da markfladerne er små til middel størrelse og er mere eller mindre afgrænset af terrænvariationer, levende hegn, mindre klynger af bevoksning, veje, enkelte bebyggelser og Jelling by. (Se vurderingskriterier for rumlige visuelle forhold i tabel 11-1).

Den spredte bevoksning og de semitransparante levende hegn gør, sammen med terrænvariationerne, at området rumligt fremstår transparant afgrænset. Her indrammes landskabet uden at begrænse udsigter betydeligt. Nogle steder er de levende hegn og bevoksninger tættere og terrænet lavereliggende, hvilket gør, at landskabet indrammes mere og begrænser de længere udsyn. For eksempel er der ved forgreningen af vejen Mangehøje en mere markant bevoksning med levende hegn og området er lavere liggende, hvilket begrænser de landskabelige udsigters dybde fra denne lokalitet. Omvendt er der ved Mangehøje nærmere rundkørslen lige nord for Jelling by, længere udsyn på grund af generelt mindre bevoksninger og højere terræn. Længere nord for plan- og projektområdet, på Vestermarksvej, er der også steder, hvor man trods den lange afstand, kan ane Jelling Monumentområde, på grund af områdets relative høje beliggenhed i landskabet. Nordhøjen indenfor Jelling Monumentområdet udgør et udsigtspunkt med længere udsyn over landskabet mod nord, hvorimod udsynet mod øst, syd og vest er afgrænset af bebyggelsen i Jelling by og dermed med et kortere udsyn.

Landskabet i og omkring plan- og projektområdet har en sammensat kompleksitet, da landskabet er sammensat af en del forskellige elementer såsom marker, veje og beplantningsbælter, spredte landbrugsbebyggelser, veje samt af Jelling Kirke og Jelling gravhøjene som synlige kulturhistoriske landskabselementer. Desuden er plan- og projektområdet placeret bynært umiddelbart nord for Jelling by.

Der er få tekniske anlæg i landskabet i umiddelbar nærhed til plan- og projektområdet, udover vejene. Jelling Varmeværks skorstene, henholdsvis 350 meter syd og 900 meter øst for plan- og

projektområdet, som er synlige fra plan- og projektområdet. Derudover er der to telemaster placeret tæt ved Jelling Varmeværk som også er synlige.

Stjerneudstykningen (nævnt ovenfor) opleves ikke længere tydeligt i landskabet, da udvidelsen af Jelling har medført inddragelse af markarealerne øst, syd og vest for byen, samt opdeling af marker med veje bl.a. Mangehøje. Landskabets bevoksningsstruktur med levende hegn og klynger af bevoksning er generelt fragmenterede og følger ikke klare lineære mønstre. De spredte klynger af bevoksning, for eksempel omkring de nærmeste landbrugsbebyggelser, skaber et mere ustruktureret landskabsmønster. Overordnet vil landskabet i og omkring plan- og projektområdet karakteriseres med en svag struktur.

Plan- og projektområdet og landskabet er generelt ikke er præget af større tekniske anlæg, men med veje hvor der færdes køretøjer regelmæssigt og som derfor i mindre grad bidrager til en vis visuel uro lokalt. På grund af vejene brug og karakter i landskabet betegnes landskabet generelt som middel roligt.

Landskabet indenfor plan- og projektområdet kan overordnet karakteriseres som et bundmoræne- og dødislandskab med et højtliggende bølget og småbakket terræn, der kan betragtes i de relativt åbne markflader med fragmenterede læhegn og spredt beplantning. Stjerneudskiftningens landbrugsstruktur er ikke længere tydelig i landskabet på grund af byudviklingen siden slutningen af 1800-tallet, som også omkranser Jelling Monumentområdet mod vest, syd og øst. Terrænet samt den spredte og semitransparente beplantning gør, at der mange steder er lange åbne udkig med relativt store landskabsrum, der indrammes af beplantningen. Særligt udgør den nordlige gravhøj et udsigtspunkt, hvor der er lange udkig til landskabet nord for Jelling.

11.2.2 Fredet område: Jellingehøjene

Jelling gravhøjene er omfattet af en fredningskendelse fra Overfredningsnævnet i 1947 og igen i 1981 under Naturfredningsloven, som vedrører den visuelle oplevelse af landskabet. Det fredede område dækker områder umiddelbart nord for kirkegården og strækker sig mod nord og nordvest, se Figur 11-4. Fredningsbestemmelsen fra Fredningsnævnet i 1945 beskriver, at den væsentligste del af arealet nord for højene hovedsageligt var agerbrugsarealer og skal friholdes. Fredningsbestemmelserne medfører, at der ikke må bebygges, beplantes, anlægges veje, eller opstilles boder, master eller andre indretninger indenfor det fredede område, der kan virke skæmmende. Overfredningsnævnet gennemførte kendelsen i 1947 med en udvidelse af området (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.).

Figur 11-4. Arealfredningen (udsigtsfredning) omkring Jelling-monumenterne.

11.3 Miljøpåvirkninger

I anlægsfasen samt for driftsfasens permanente og midlertidige anvendelse forventes planerne og projektet at medføre følgende påvirkninger af landskab:

- Påvirkning af de visuelle forhold

De forventede påvirkninger beskrives og vurderes nærmere i det følgende.

11.4 Kumulative effekter

Det vurderes, at følgende planlagte eller vedtagne planer eller projekter kan medføre kumulative effekter i samspil med planernes og projektets miljøpåvirkninger, som vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til landskab. I det følgende beskrives de relevante planer og projekter kort.

11.4.1 Lokalplan nr. 1235 "Område til boliger, offentlige og rekreative formål ved Herningvej, Jelling

Lokalplan nr. 1235 udlægger et areal nordvest for Jellings bykerne og langs Herningvej til boliger, rekreative og offentlige formål (Lokalplan Nr. 1235 - Område Til Boliger, Offentlige Og Rekreative Formål Ved Herningvej, Jelling, 2019). Planen er allerede delvist realiseret med etablering af boliger i det nordlige område af lokalplanen. Ifølge lokalplanens bestemmelser må boligerne være maksimum 2 etagers højde og der må etableres beplantning i form af grupper af træer og buske i en højde mellem 0,5-15 meter, langs Herningvej. En yderligere realisering af lokalplanen kan medføre anlæg af ny bebyggelse og beplantningsbælte langs Herningvej, der kan forstærke landskabspåvirkninger ved etablering af nærværende planer og projekter for det rekreative område nord for Jelling. Det vurderes at realisering af Lokalplan nr. 1235 kan medføre kumulative effekter i samspil

med det rekreative område nord for Jelling under både anlæg og den permanente drift af området. Den kumulative effekt er medtaget i vurderingerne nedenfor.

Der vurderes ikke at være yderligere potentielle kumulative effekter i forhold til afholdelse af musikfestivalen i Jelling inden for plan- og projektområdet.

11.5 Visuel påvirkning af landskabet

Der kan ske en potentiel visuel påvirkning af landskabet, som følge af etablering af anlæg og aktiviteter fra anlægsfasen og fra driftsfasens permanente og midlertidige anvendelse. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for visuel påvirkning af landskabet realisering af planerne og projektet.

Påvirkningen er undersøgt på baggrund af plangrundlag, projektbeskrivelsen, feltbesigtigelse, fotos, visualiseringer og miljøstatus for landskabet beskrevet i afsnit 11.2 og vurderet ud Rambølls metoder som er beskrevet nærmere i kapitel 10).

11.5.1 Miljøstatus for visuel påvirkning af landskabet i anlægsfasen

Miljøstatus for den visuelle påvirkning af landskabet er beskrevet i afsnit 11.2.

I vurderingen af den visuelle påvirkning af landskabet ved afholdelse af musikfestivalen i Jelling forudsættes det, at driftsfasens permanente anvendelse er etableres og dermed er en del af miljøstatus i vurderingen af den midlertidige drift nedenfor.

11.5.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for landskabet i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes landskabets tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus i afsnit 11.2. Yderligere forudsættes det, at Lokalplan nr. 1235, der omfatter et område nordvest for Jelling, er fuldt realiseret.

11.5.3 Visuel påvirkning af landskabet i anlægsfasen

I det følgende beskrives den visuelle påvirkning af landskabet som følge af anlægsarbejder i anlægsfasen.

Baggrund

I anlægsfasen vil der være følgende aktiviteter, der vil påvirke landskabet visuelt og være visuelt forstyrrende:

- Jordarbejder ifm. terrænregulering, etablering af grøfter og volde
- Nedgravning af forsyningsledninger til spildevand, el m.m.
- Etablering af veje og stier
- Byggeri af kontorbygning og lagerhal
- Beplantning af træer, buske, krat og græs såning
- Evt. åbning af læhegn til passage

Alle anlægsaktiviteter vil være knyttet til plan- og projektområdets delområder R1 og R2.

Aktiviteterne vil betyde at lastbiler, gravemaskiner samt andre maskiner og materialer vil være til stede indenfor plan- og projektområdet. Det omfatter både maskiner i bevægelse samt opbevaring af materialer og maskiner. Maskinerne og materialer kan anses som midlertidige tekniske elementer, der tilføjer landskabet en teknisk karakter og mere visuel uro indenfor plan- og projektområdet.

Transport med tunge køretøjer og håndværkerbiler til og fra plan- og projektområdet, forventes at være mest intensiv i den første halvdel af anlægsperioden, og adgangen til plan- og projektområdets byggeplads, vil ske via Herningvej, cirka 400 meter nordvest for rundkørslen der forbinder Herningvej, Mangehøje og Kollegievej. Transport i forbindelse med anlægsarbejdet forventes primært at ske via vejene Herningvej og Mangehøje. Den visuelle uro fra anlægstransporten forventes derfor at være størst i den første halvdel af anlægsperioden og vil foregå via de mest trafikerede veje umiddelbart nord for Jelling by.

Anlægsarbejdet vil betyde, at der vil være belysning af arbejdsområde og adgangsveje. Belysningen opsættes så belysning af omgivelserne begrænses og vil som udgangspunkt kun være tændt i arbejdstiden.

Anlægsperioden forventes at opstartes medio 2026 og afsluttes medio 2029. De tekniske elementer, i form af maskiner og materialer til etablering af kontorbygning, lager og forsyningsledninger, vil minimeres i takt med, at forsyningsledninger lægges og dækkes til, samt kontorbygning og lager- og værkstedsfaciliteter opføres. Efter jord- og støjvolde med beplantning er etableret, vil de tekniske elementer til en vis grad blive skærmet af. Dette vil medføre en anden type landskabspåvirkning, som er beskrevet og vurderet i afsnit 11.5.4.

Hvis den resterende del af Lokalplan Nr. 1235 "Områder til Boliger, offentlige og rekreative formål ved Herningvej, Jelling" realiseres, og anlægsarbejdet foregår samtidigt med realisering af planerne og projektet for Rekreativt område nord for Jelling, vil det kunne medføre kumulative effekter. Ifølge lokalplanen, vil der være adgangsvej til lokalplanområdet nogenlunde samme sted på Herningvej, som for planerne og projektet for Rekreativt område Jelling. Planområdet for lokalplan nr. 1235 omfatter et større område sydvest for Herningvej og nordvest for Jelling bycentrum. Den visuelle uro og landskabets tekniske karakter vil derfor forstærkes, hvis anlægsarbejdet foregår samtidigt eller overlapper.

Sårbarhed

Morænelandskabet vil generelt være sårbart overfor terrænændringer og beplantning, da det enten vil fjerne eller skærme for landskabets geologiske terrænformer. Det vil dog være mere sårbart overfor større terrænændringer og i mindre grad terrænændringer på mindre flader, der er en del af et større morænelandskab.

Landskabets terræn, der er præget af bundmorænens jævne og bølgede terræn samt dødislandskabets småbakkede terræn, er stadig tydeligt indenfor plan- og projektområdet og nord for Jelling, hvor der ikke er sket byudvikling. Landbrugets markflader og den spredte transparente bevoksning gør, at terrænformerne kan ses, særligt fra udsigtspunktet Nordhøjen. Dog har etablering af indfaldsveje til Jelling betydet at der er sket en vis terrænregulering i området.

Landskabet er desuden sårbart overfor forstyrrelser af de lange udsyn i det relativt store og rolige landskabsrum. Særligt inden for arealet omfattet af fredningen ud for Monumentområdet er landskabet sårbart overfor forstyrrelser af de kulturhistoriske landskabselementer som palisaden, kirken og højene. Uden for fredningsarealet er landskabet mindre sårbart overfor forstyrrelser, da de kulturhistoriske landskabselementer her i høj grad fremstår som en del af bystrukturen.

Samlet set vurderes landskabets sårbarhed at være højest overfor forstyrrelser som anlægsaktiviteter der tilføjer en teknisk karakter og visuel uro til landskabet, samt terrænregulering og visuelt afskærmende aktiviteter og anlæg inden for arealfredningen og middel udenfor.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse af anlægsarbejdets visuelle påvirkning af landskabet vurderes at være knyttet til nærområdet. Det vil i høj grad være den gradvise etablering af jord- og støjvolde med beplantning mod Herningvej og Mangehøje samt byggeriet af kontorbygning og lager- og værkstedsfaciliteter inden for delområde R1, som vil være synlig på afstand.

Oplevelsen af påvirkningen vil afhænge af, hvor man står i landskabet, men vil nogle steder kunne opleves på omkring 1 kilometers afstand, da terrænforholdene samt den spredte beplantning og bebyggelse nogle steder giver mulighed for længere udsyn.

I tilfælde af yderligere realisering af Lokalplan nr. 1235 med anlægsfase i samme periode som for nærværende planer og projekt, kan der være en kumulativ effekt, da anlægsaktiviteterne breder sig over et større areal og forventes at have sammenlignelig teknisk karakter. De potentielle kumulative effekter vil dog ikke medføre en større geografisk udbredelse end nærområdet.

Intensitet

Intensiteten af påvirkningerne fra anlægsarbejdet vil være størst ved Herningvej på den åbne strækning på vej ind mod Jelling by samt langs vejen Mangehøje. Det er mellem disse to veje, at delområde R1 og R2 er og hvor indenfor der vil være aktiviteter og ophold af maskiner og materialer, anlæg af beplantning, jord- og støjvolde, grøfter, regnvandsbassiner mv. Det er også på disse to veje, der vil være mest trafik i forbindelse med anlægsarbejdet. Særligt Herningvej vil være påvirket, da adgangsvejen til plan- og projektområdet går via Herningvej. Da der allerede er trafik fra indfaldsvejene til Jelling og der regelmæssigt færdes tung trafik i området i form af landbrugsmaskiner, er landskabet allerede karakteriseret af en vis grad af tekniske elementer og visuel uro.

Det er også langs Herningvej at den potentielle kumulative effekt vil være størst, i tilfælde af der sker samtidighed med anlægsarbejdet for realisering af Lokalplan nr. 1235. I så fald vil der være byggeplads med maskiner og materialer på begge sider af Herningvej. Den tekniske karakter vil derfor øges i landskabet omkring Herningvej, tættest på Jelling by og dermed forstærke den visuelle uro. Den tekniske karakter og visuelle uro fra anlægsaktiviteterne minimeres i takt med at de beplantede støjvolde langs vejen etableres. Desuden vil påvirkningens intensitet reduceres i løbet af anlægsperioden, da anlægstrafikken forventes at minimeres i anden halvdel af anlægsperioden.

Påvirkningen ved anlægsarbejdet vil opfattes mindre intenst ved Pilgrimsruten (Mangehøje) og Monumentområdet både på grund af afstanden og da anlægsaktiviteterne delvist skjules og udviskes af terrænændringer, eksisterende beplantning og bystrukturen. Anlægsarbejdet vil dog ikke skjules helt og vil kunne ses fra bl.a. Monumentområdet, især fra Nordhøjen, og landskabet vil derfor generelt opleves mere teknisk og visuelt uroligt end i dag. I takt med at de beplantede støjvolde anlægges, vil indkig til plan- og projektområdets delområde R1 begrænses og lange kig i den retning vil sløres. Anlægsarbejdet vil ikke foregå inden for udsigtsfredningen, hvor det primære ind- og udsyn for Monumentområdet er.

Beplantningen vil i anlægsfasen fremstå transparent, da der ikke plantes ældre træer eller buske. I takt med at de beplantede støjvolde anlægges, og stadig fremstår relativt bare og uden beplantning, vil disse opleves som mere ukarakteristiske landskabselementer indtil beplantning får karakter af læhegn.

På baggrund af ovenstående vurderes intensiteten samlet set som følge af anlægsfasens påvirkninger at være middel.

Varighed

Da anlægsaktiviteterne forventes at foregå over 3 år, vurderes den visuelle påvirkning af landskabet fra anlægsaktiviteter at være lang.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at konsekvensen for landskabet vil være moderat, på grund af landskabets sårbarhed overfor anlægsaktiviteternes karakter og omfang, hvor udsigtsfredningen ikke fysisk berøres, men landskabet inden for delområde R1 og R2 generelt vil påvirkes i en lang men dog midlertidig periode på ca. 3 år.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

11.5.4 Visuel påvirkning af landskabet i driftsfasen for den permanente anvendelse

I det følgende beskrives den visuelle påvirkning af landskabet i driftsfasen for den permanente anvendelse som parkområde.

Baggrund

I driftsfasen for den permanente anvendelse som park vil der være opført bebyggelse, der vil være terrænreguleret, beplantede jord- og støjvolde, regnvandsbassiner og grøn beplantning i form af træer, buske, krat og græs. Der vil kun være permanente anlæg inden for plan- og projektområdets delområde R1 og R2.

Den permanente bebyggelse vil bestå af kontor, værksteder og lagerfaciliteter og eventuelt shelter, toiletter, legeplads og lignende. Større bebyggelser vil være placeret inden for byggefelterne i den vestlige del af delområde R1 og vil have et maksimalt areal på henholdsvis 2.400 m2 og højde på 9 meter, og 1.800 m2 og højde på 6 meter. Delområde R1 vil være omkranset af beplantede støjvolde.

Støjvoldene mod Herningvej og Mangehøje vil maksimalt være 2,5 meter høje og være beplantet med læhegn. Volde der etableres internt i delområde R1, kan af landskabelige hensyn være op til 5 meter høje. Mod Mangehøje vil beplantningen (når den er fuldt udvokset) have en højde på 12-13 meter, mod Herningvej 12-15 meter, mod vest 20-25 meter og derudover 12-15 meter. Den spredte beplantning i selve parken vil have karakter af lund og have en højde på 8-15 meter. Læhegnene vil være minimum 10 meter brede med tre rækker planter og anlægges på alle støjvolde og vil bestå af minimum 10 forskellige hjemmehørende arter. Beplantningen vil have en slynget struktur og variere i tæthed. De steder hvor der er eksisterende levende hegn vil skovbrynet vokse sammen med det eksisterende levende hegn. Lundene internt i parken vil primært bestå af hjemmehørende arter.

Inden for parken i delområde R1 vil der være permanent parkbelysning langs veje og stier i en højde af 4,5 meter. Der vil være adgang til parken fra Herningvej, hvorfra man også kan tilgå parkeringsfaciliteter i den sydlige del af parken.

Hvis lokalplanen Nr. 1235 "Områder til Boliger, offentlige og rekreative formål ved Herningvej, Jelling" er fuldt realiseret vil der ved nærværende planer og projekt være etableret vil der være støjvolde med beplantning på begge sider af Herningvej på de sidste ca. 400 meter indtil Jelling by.

Sårbarhed

Det bølgede og let bakkede landbrugslandskab med relativt lange udsyn som indrammes af den spredte beplantning, fragmenterede læhegn, spredte landbrugsbygninger og Jelling by med Monumentområdets kulturhistoriske enkeltelementer, udgør de karaktergivende landskabselementer i og omkring plan- og projektområdet. Disse landskabselementer vil være sårbare overfor anlæg og beplantning der i et stort omfang afskærmer, begrænser eller forstyrrer de lange udsyn i landskabet og gør landskabsrummene små og lukkede.

Særligt inden for arealet omfattet af fredningen ud for Monumentområdet er landskabet sårbart overfor forstyrrelser af de kulturhistoriske landskabselementer som palisaden, kirken og højene. Uden for fredningsarealet er landskabet mindre sårbart overfor forstyrrelser, da de kulturhistoriske landskabselementer her i høj grad fremstår som en del af bystrukturen.

Landskabets sårbarhed overfor påvirkning af de karaktergivende landskabselementer med anlæg der afskærmer, begrænser eller forstyrrelser de lange åbne udsyn og anlæg at være højest inden for arealfredningen og i mindre grad udenfor. Sårbarheden vurderes derfor at være middel.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse af den visuelle påvirkning fra driftsfasens permanente anvendelse vurderes at være knyttet til i nærområdet, men vil afhænge af, hvor man står i landskabet, da terrænforholdene samt den spredte beplantning og bebyggelse nogle steder skaber længere udsyn. Dog vil plan- og projektområdets permanente anvendelse ikke kunne opleves på længere end ca. 1 kilometers afstand. På længere afstande vil området falde ind i den eksisterende landskabskarakter.

Intensitet

Intensiteten af den visuelle påvirkning varierer afhængig af hvor i landskabet, man befinder sig og vurderes derfor for hvert af de 7 fotostandpunkter med tilhørende visualiseringer af fremtidige forhold for plan- og projektområdet (se Figur 11-5). Visualiseringerne er lavet så beplantningen fremstår fuldt udvokset. Desuden skal det bemærkes at visualiseringerne viser en grøn sommerbeplantning, mens fotos er taget i vinterhalvåret. Dette medfører, at den grønne beplantning som planerne og projektet medfører vil være mere kontrasterende med landskabet på visualiseringerne, end det vil opleves i virkeligheden.

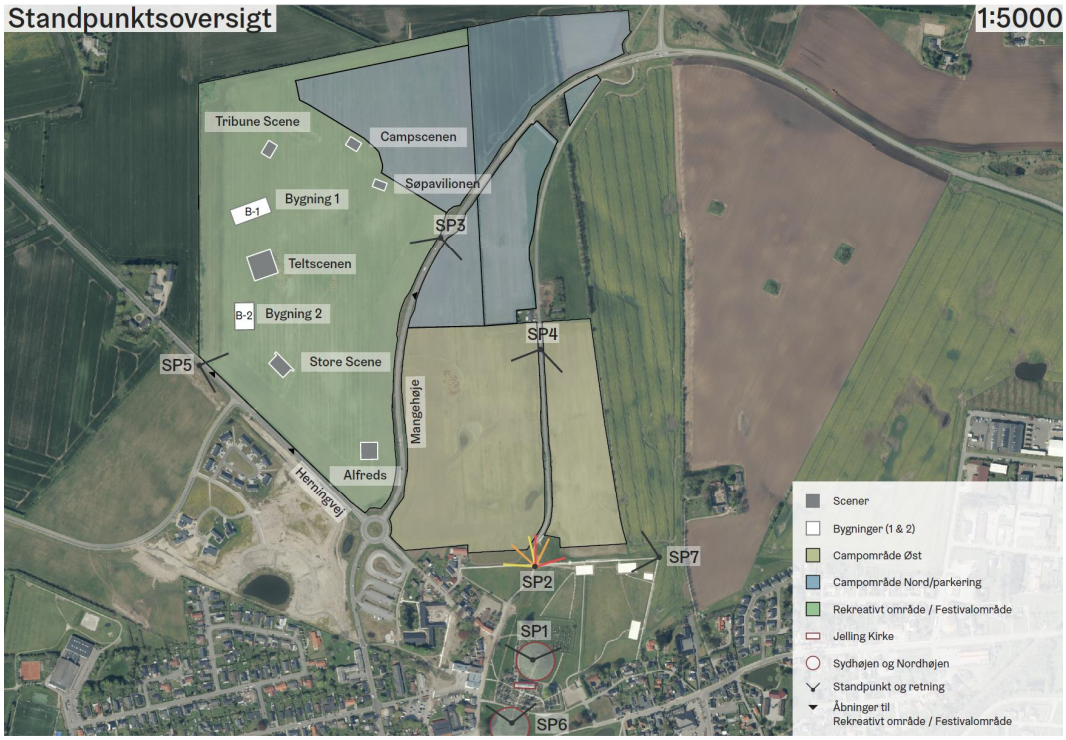

Figur 11-5. Oversigt over fotostandpunkter (se bilag 3).

Figur 11-6. Fotostandpunkt 1: Panorama der viser de eksisterende forhold med udkig Nordhøjen mod nord-nord-vest (se bilag 3).

Figur 11-7. Fotostandpunkt 1: Fremtidige forhold for med udkig fra Nordhøjen mod nord-nordvest (se bilag 3).

Fotostandpunkt 1 viser udsigten fra Nordhøjen med udkig mod nord og nordvest. Her opleves lange udkig til landbrugets markflader, det bølgede og småbakkede terræn og den spredte beplantning og bebyggelse, der karakteriserer landskabet nord for Jelling by.

Planernes og projektets parkområde er placeret cirka 400 meter nordvest for toppen af Nordhøjen og de beplantede støjvolde vil være synligt i distancen, se Figur 11-7. Bygningerne inden for parken i delområde R1 vil ikke være synlige fra udsigtspunktet, når beplantningen inden for området er fuldt udvokset. Dog vil bygningerne og selve støjvoldene være delvist synlige i perioden, indtil beplantningen har nået fuld størrelse og kan desuden være delvist synlige i vinterhalvåret, hvor der ikke er blade på træerne. De beplantede støjvolde vil medføre, at der mod nordvest skærmes for de længere udsyn i landskabet, som eksisterer i dag, men der vil ikke skærmes for udsigten nord og nordøst for Monumentområdet, som er omfattet af retningslinjer for friholdelse af landskabet af hensyn til oplevelsen af Jelling-monumenterne.

Intensiteten af den visuelle påvirkning for fotostandpunkt 1 vurderes at være lav, på grund af afstanden og omfanget af beplantningen og da de ikke fremstår ukarakteristisk for landskabet, som fortsat opleves roligt og åbent med lange udsigter.

Figur 11-8. Fotostandpunkt 2: Fotos der viser de eksisterende forhold ved Pilgrimsrutens (Mangehøje) krydsning af palisaden - udsyn over landskabet mod nord-nordvest (se bilag 3).

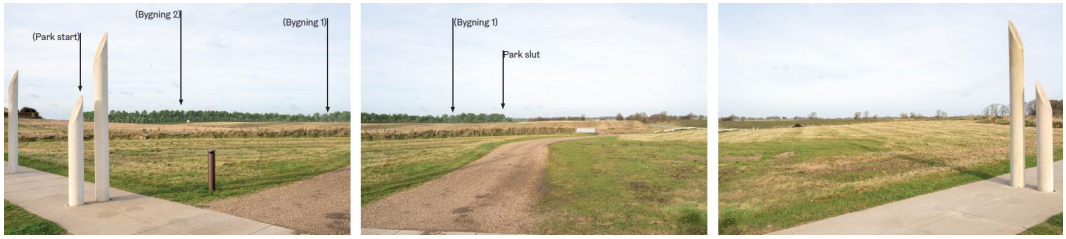

Figur 11-9. Fotostandpunkt 2: Fremtidige forhold ved Pilgrimsrutens (Mangehøje) krydsning af palisaden - udsyn over landskabet mod nord-nordvest (se bilag 3).

Fotostandpunkt 2 er placeret ved palisadens nordlige ende, hvor Pilgrimsruten (Mangehøje) krydser palisaden med udkig mod nord og nordvest. Flere af de bare marker, der kan ses i forgrunden, udgør plan- og projektområdet og i baggrunden findes spredt beplantning. Landskabet fremstår i dag roligt og relativt åbent, men hvor terrænforholdene og den spredte beplantning delvist afgrænser landskabet på længere afstande.

Planernes og projektets parkområde med omgivende beplantede støjvolde vil kunne ses på afstand i en nordvestlig retning (Figur 11-9). De beplantede støjvolde vil give en opfattelse af landskabet, som mere afgrænset mod nordvest, men da beplantningen er tilstrækkeligt langt væk, vil landskabsrummet stadig fremstå stort og med relativt lange udkig. Desuden gør terrænforholdene, beplantningen og bybebyggelsen i dag, at der ikke er udkig til landskabet på den anden side af Herningvej. I vinterhalvåret og indtil beplantningsbæltet omkring parkområdet er fuldt udvokset, vil beplantningen fremstå mere transparent og lavere. I disse perioder kan bygningerne og selve støjvoldene være delvist synlige. Parkens beplantning fremstår ikke ukarakteristisk for landskabet, men i perioder hvor selve støjvoldene er mere synlige i landskabet, vil de fremstå som mere ukarakteristiske for landskabet. Det vurderes at intensiteten af den visuelle påvirkning for dette fotostandpunkt er lav.

Figur 11-10. Fotostandpunkt 3: Panorama der viser eksisterende forhold på vejen Mangehøje med udsyn mod syd-sydvest, og med Monumentområdet mod syd (se bilag 3).

Figur 11-11. Fotostandpunkt 3: Fremtidige forhold på vejen Mangehøje med udsyn mod syd-sydvest, og med Monumentområdet mod syd (se bilag 3).

Fotostandpunkt 3 viser landskabet fra vejen Mangehøje med udsyn mod sydvest. Vejen forløber ned mod Jelling og på hver side af vejen er landskabet i dag præget af åbne markflader, der synliggør landskabets let bølgede og småbakkede landskab. Landskabet afgrænses generelt af beplantningen langs markflader, bebyggelse og den spredte beplantning omkring byen. Udsynet mod sydøst er begrænset af terrænforhold og et nærliggende levende hegn. Generelt fremstår landskabet fra dette fotostandpunkt som åbent med relativt lange udsyn til blandt andet de kulturhistoriske landskabselementer, som er beliggende cirka 650 meter fra fotostandpunktet. Selvom kompleksiteten af landskabet fra fotostandpunktet er mere sammensat, med både marker, beplantning, bystruktur og enkelt tekniske elementer, fremstår landskabet alligevel relativt roligt.

Etablering af parken vil medføre, at de lange udsyn mod vest- og sydvest erstattes af beplantede støjvolde. Beplantningen vil være mere transparent i vinterhalvåret og vil ikke have den samme afskærmende effekt, når parken er nyetableret og indtil det er fuldt udvokset. Dog vil støjvoldene i sig selv også medføre en vis afskærmende effekt, og vil synes mere tydelige og ukarakteristiske i landskabet indtil beplantningen er fuldt udvokset og i vinterhalvåret. Oplevelsen af landskabet mod sydøst vil ikke ændres med etablering af parken og udsigten til Monumentområdet vil heller ikke påvirkes. Det er dog en markant forandring i oplevelsen af landskabet mod vest og sydvest, som påvirker den samlede oplevelse. Udsynet mod vest og sydvest vil opleves som skovlignende

beplantning, der starter umiddelbart i forlængelse af vejkanten og lukker landskabsrummet af. Det vurderes at intensiteten af påvirkningen er middel, da landskabets nuværende åbne og transparent afgrænsede karakter med lange udsyn til det bølgede landbrugs landskab mod vest og sydvest vil blive visuelt afgrænset. Dog vil den fuldt udvoksede beplantning ikke fremstå ukarakteristisk for området generelt.

Figur 11-12. Fotostandpunkt 4: Panorama der viser eksisterende forhold for fotostandpunkt 4 på Pilgrimsruten (Mangehøje) med udsyn mod syd mod Monumentområdet og Jelling Kirke (se bilag 3).

Figur 11-13. Fotostandpunkt 4: Fremtidige forhold på Pilgrimsruten (Mangehøje) med udsyn mod syd mod Monumentområdet og Jelling Kirke (se bilag 3).

Fotostandpunkt 4 er placeret på Pilgrimsruten (Mangehøje), som er den ene forgrening af vejen Mangehøje og delvist er lukket for bilkørsel. Fotoet er taget cirka 400 meter nord for Monumentområdet. Fra dette standpunkt er der udsyn til marker, der viser det småbakkede dødislandskab samt Jelling Kirke og gravhøjene. Jelling by kan se på hver side af Monumentområdet og skorstenen fra varmeværket og en telemast kan også ses i baggrunden.

I Figur 11-13 kan det nye parkområde delvist ses mod sydvest. Dog vil hele parkens østlige grænse kunne ses, hvis blikket rettes mod vest. Bygningerne inden for parken og selve støjvoldene vil være delvist synlige indtil beplantningen er fuldt udvokset og i mindre grad også i vinterhalvåret. Udsigten til Monumentområdet fra Pilgrimsruten og landskabet påvirkes ikke og fremstår stadig som et relativt stort og åbent landskabsrum. Beplantningen vil afgrænse landskabsrummet længere mod sydvest, vest og nordvest, men der vil stadig være ret lange udsyn i landskabet på grund af

afstanden til parkområdet. Beplantningen vil ikke være ukarakteristisk i landskabet, da landskabsrummet allerede er indrammet af spredt beplantning. I de perioder hvor selve støjvoldene vil være mere tydelige, vil de fremstå som mere ukarakteristiske for landskabet. Intensiteten af påvirkningen vurderes at være lav fra dette fotostandpunkt.

Figur 11-14. Fotostandpunkt 5: Panorama der viser eksisterende forhold for fotostandpunkt 5 fra Herningvej - ankomst mod Jelling med udsyn mod Nordhøjen og Monumentområdet bagerst på billedet i vejens retning. Bebyggelsen der ses til højre på billedet, er en del af bebyggelsen i omfattet af Lokalplan 1235 (se bilag 3).

Figur 11-15. Fotostandpunkt 5: Fremtidige forhold fra Herningvej - ankomst mod Jelling med udsyn mod Nordhøjen og Monumentområdet bagerst på billedet i vejens retning. Bebyggelsen der ses til højre på billedet, er en del af bebyggelsen i omfattet af Lokalplan 1235 (se bilag 3).

Fotostandpunkt 5 er placeret på Herningvej, cirka 450 meter fra rundkørslen inden Jelling by starter og med udsyn mod Jelling by og et nyt boligområde sydvest for Herningvej (Asta Andersens Vej), der er omfattet af Lokalplan nr. 1235 og delvist er realiseret. Det er ikke muligt at se Jelling Kirke eller gravhøjene, da bystrukturen forhindrer udsynet. Dog er det muligt at se en del af palisaden på afstand i sydøstlig retning, da markfladen i forgrunden giver et åbent udsyn i sydøstlig retning. I kanten af vejen er der enkeltstående træer, mens der i baggrunden er mere spredte klynger af beplantning eller læhegn, der samlet giver landskabet en transparent afgrænset struktur, hvor der i sydøstlig retning er relativt lange udsyn, der afgrænses af beplantning, bybebyggelse og terrænforhold.

Parkområdet etableres umiddelbart nordøst for Herningvej og vil, som Figur 11-15 viser, være afskærmet af beplantede støjvolde, der forhindrer udsynet til området. Etablering af parkens

omgivende beplantningsstruktur vil derfor medføre en markant forandring af landskabsudtrykket fra dette fotostandpunkt, der i dag fremstår mere transparant afgrænset med længere udsyn til det bølgede og småbakkede terræn. I perioder hvor beplantningen er mere transparent vil selve støjvoldene være mere tydelige, og vil delvist skærme for udsyn i landskabet mod sydøst. Desuden vil de mere fritlagte støjvolde fremstå mere ukarakteristiske for landskabet.

Ifølge Lokalplan nr. 1235 vil der etableres beplantningsbælte og træer langs boligområdets afgrænsning langs Herningvej. Dette vil medføre en kumulativ effekt, da landskabet på begge sider af vejstrækningen tæt på Jelling by, vil fremstå mere aflukket fra landskabet. Det vedrører dog kun de sidste 400 meter af Herningvej inden rundkørslen.

Intensiteten af påvirkningen vurderes at være middel for dette fotostandpunkt 5, da de længere udsyn til landskabet forhindres, og landskabsrummet afgrænses mod sydøst langs Herningvej. Landskabet vil fremstå mere ukarakteristisk i perioder, hvor selve støjvoldene fremstår mere som synlige anlæg frem for som en del af beplantningsstrukturer.

Figur 11-16. Fotostandpunkt 6: Panorama der viser eksisterende forhold fra Sydhøjen - med udsigt mod landskabet mod nordvest med Museet Kongernes Jelling og Jelling Kirke i forgrunden (se bilag 3).

Figur 11-17. Fotostandpunkt 6: Fremtidige forhold fra Sydhøjen - med udsigt mod landskabet mod nordvest med Museet Kongernes Jelling og Jelling Kirke i forgrunden (se bilag 3).

Fotostandpunkt 6 viser udsigten fra Sydhøjen i nordvestlig retning med Jelling Kirke, kirkegården, Jellingestenene, Museet og bybebyggelse i forgrunden. Øst for kirken kan palisaden ses på afstand

og beplantning bagved. Mellem kirken og bybebyggelsen er der længere udkig til palisaden og markerne nord for Monumentområdet. Landskabet er fra dette fotostandpunkt præget af Jelling-monumenterne, bybebyggelse og beplantning i forgrunden og mindre udkig til landskabet nord for Jelling.

Intensiteten af påvirkningen vurderes at være ubetydelig, da toppen af parkområdets beplantning er næsten skjult af bybebyggelsen og beplantningen i forgrunden. Hvis visualiseringen var lavet på baggrund af fotos taget i sommerhalvåret, ville beplantningen i forgrunden helt skjule den nye beplantning, da der vil være blade på træerne i forgrunden, som vil skærme for udsynet.

Figur 11-18. Fotostandpunkt 7: Panorama der viser eksisterende forhold ved palisadens østlige hjørne med udsigt over landskabet mod vest (se bilag 3).

Figur 11-19. Fremtidige forhold for fotostandpunkt 7 ved palisadens østlige hjørne med udsigt over landskabet mod vest (se bilag 3).

Fotostandpunkt 7 er placeret ved palisadens nordøstlige hjørne med udsigt til palisaden og åbne markarealer mod nord. Landskabets opfattes roligt og relativt åbent, men er afgrænset af bybebyggelsen bag palisaden og beplantning i baggrunden. Flere af de bare marker, der kan ses i forgrunden, udgør plan- og projektområdet og er omfattet af fredningen og Monumentområdets bufferzone.

Parkens beplantning vil kunne ses fra dette fotostandpunkt (Figur 11-19) og vil give en opfattelse af landskabet som mere afgrænset mod nordvest. Fordi beplantningen er tilstrækkeligt langt væk, vil

landskabsrummet stadig fremstå stort og med relativt lange udkig. Desuden gør terrænforholdene og bebyggelsen i dag, at der generelt ikke er meget lange udsyn i landskabet fra dette punkt. Beplantningsbæltet vil fremstå mere transparant i vinterhalvåret, hvor der ikke er blade på løvtræerne og indtil beplantningen omkring det rekreative område er fuldt udvokset. I disse perioder kan bygningerne indenfor parkområdet være delvist synlige.

Det vurderes, at intensiteten af den visuelle påvirkning for dette fotostandpunkt er lav, da landskabet stadig vil fremstå relativt åbent og roligt og udsynet mod nordvest ikke begrænses i særlig grad, da udsynet generelt er begrænset af eksisterende bebyggelse og terrænforhold.

Varighed

Varigheden af planernes og projektets visuelle påvirkning af landskabet vurderes at være permanent, da en realisering af planerne og projektet vil medføre en permanent ændring i arealanvendelse til rekreativt parområde.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at konsekvensen for landskabets visuelle forhold under driftsfasens permanente anvendelse som park vil være moderat, da der vil være permanente ændringer af landskabskarakteren i nærområdet, men ingen fysiske ændringer inden for den del af landskabet, der er fredet og som er særligt sårbart overfor forstyrrelser af de lange udsyn. Desuden vil de beplantede støjvolde med fuldt udvokset beplantning fremstå som karakteristiske landskabselementer i området og skærme for anlæg og aktiviteter inde i parken. Der vil derfor ikke forekomme en væsentlig indvirkning på landskabet ved etablering af parken.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

11.5.5 Visuel påvirkning af landskabet i driftsfasen for den midlertidige anvendelse

I det følgende vurderes den visuelle påvirkning af landskabet som følge af den midlertidige anvendelse som festivalplads til afholdelse af musikfestivalen i Jelling.

Baggrund

Mellem primo april og april juni i en periode på omkring 13 uger årligt vil plan- og projektområdet anvendes midlertidigt til musikfestivalen i Jelling. Perioden vil omfatte cirka 8 uger til opstilling, fem dagen til afholdelse af selve festival normalt omkring den sidste weekend i maj og efterfølgende 4 uger til nedtagning. I den forbindelse vil der være aktiviteter fra opstilling, afholdelse og nedtagning i forbindelse med musikfestivalen i Jelling. Opstilling og nedtagning vil bestå af trafik af køretøjer med materialer til musikfestivalen i Jelling, samt opsætning og nedtagninger til scener, boder, skilte, flag, banner, camp områder og parkeringspladser. Under afholdelse af musikfestivalen i Jelling, vil der være en del aktivitet med øget menneskemængde i landskabet, samt støj i form af musik og menneskelarm. Disse aktiviteter vil foregå indenfor delområde R1, hvor parken midlertidigt vil anvendes som festivalplads. De omkringliggende delområder R2, R3, R4 og R5 vil blive anvendt til camp- og parkeringsområder med dertilhørende aktiviteter. Områderne øst for Mangehøje vil dog kun kunne anvendes midlertidigt i op til 6 uger (kort med delområderne er vist under beskrivelse af nyt plangrundlag kapitel 5).

Inden for selve festivalpladsen på delområde R1 vil der etableres 6 midlertidige scener til koncerter, hvoraf den største scene, Store Scene, vil have en højde på 17 meter. Andre midlertidige faciliteter omfatter backstagefaciliteter, servicebygninger, madboder samt toiletter og badefaciliteter, samt en midlertidig mobilmast på 40 meter. Derudover opsættes der 2 meter høje hegn rundt om festivalområdet og omkring campområdet. Udover den permanente parkbelysning, vil der opsættes midlertidig belysning både indenfor festivalpladsen og i campområderne. Festivalen kan rumme op til 50.000 gæster.

Sårbarhed

Landskabet i og omkring plan- og projektområdet vil i dag karakteriseres som et bølget og let bakket landbrugslandskab med relativt lange udsyn som indrammes af den spredte beplantning, fragmenterede læhegn, spredte landejendomme og Jelling by med Monumentområdets kulturhistoriske enkeltelementer. Disse landskabselementer vil være sårbare overfor anlæg og beplantning der i et stort omfang afskærmer, begrænser eller forstyrrer de lange udsyn i landskabet og gør landskabsrummene små og lukkede.

Da landskabet fremstår relativt roligt og simpelt sårbarheden overfor aktiviteter og anlæg der virker visuelt forstyrrende på landskabets karaktergivende elementer generelt være høj. Dog vil er landskabet nærmest byen mindre sårbart, da landskabet her generelt opleves mere sammensat og visuelt uroligt med bebyggelse og tekniske anlæg som veje.

Samlet set vurderes landskabets sårbarhed at være høj overfor påvirkning af de karaktergivende landskabselementer med anlæg der afskærmer, begrænser eller forstyrrelser de lange åbne udsyn og anlæg inden for arealfredningen og i mindre grad udenfor.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse af den visuelle påvirkning fra driftsfasens midlertidige anvendelse som festivalplads vurderes primært at være knyttet til nærområdet, men vil afhænge af, hvor man står i landskabet, da terrænforholdene samt den spredte beplantning og bebyggelse nogle steder skaber længere udsyn. Dog vil størstedelen af festivalfaciliteterne og -aktiviteterne rent visuelt ikke kunne opleves på længere afstande end omkring 1 kilometer. Da de høje midlertidige faciliteter er placeret indenfor festivalpladsen på delområde R1, vil disse være skjult bag de omgivende beplantede støjvolde, når denne er fuldt udvokset. Det vil kun være telemasten, som kan ses på længere afstande, og vil være synlig på ca. 2 kilometers afstand eller mere, men dette vil også afhænge af vejrforhold, da det er en meget spinkel og opleves som en nærmest gennemsigtig struktur. Derfor vurderes den geografiske udbredelse samlet set at være lokal under festivalperioden.

Intensitet

Intensiteten af den visuelle påvirkning varierer afhængig af hvor i landskabet, man befinder sig og vurderes derfor for hvert af de 7 fotostandpunkter med tilhørende visualiseringer af fremtidige forhold. Da det forudsættes, at det planernes og projektets permanente anvendelse som parkområde er etableret inden afholdelse af festivalen, er mulig, vurderes intensiteten af påvirkningen fra musikfestivalen i Jelling op imod parkområdet som miljøstatus. Visualiseringerne er lavet så parkområdet fremstår med fuldt udvokset beplantning.

Figur 11-20. Fotostandpunkt 1: Eksisterende forhold og visualisering af nye permanente område med udkig fra Nordhøjen mod nord-nordvest (se bilag 3).

Figur 11-21. Fotostandpunkt 1: Visualisering af fremtidige forhold under afholdelse af musikfestivalen i Jelling med udkig fra Nordhøjen mod nord-nordvest (se bilag 3).

Fra toppen af Nordhøjen vil campområderne og det omgivende hegn nord for Nordhøjen være synlige i landskabet. Parkeringsarealerne vil ikke eller i meget begrænset omfang være synlige og det vil størstedelen af faciliteterne indenfor festivalpladsen heller ikke. Det er kun toppen af Store Scene og den midlertidige telemast, som vil være synlig. I de første år af musikfestivalen vil man potentielt kunne se flere af faciliteterne indenfor festivalområdet og mere af Store Scene og telemasten, da beplantning indenfor og omkring parkområdet ikke vil være fuldt udvokset. Faciliteterne indenfor festivalpladsen har en vis forstyrrende og skæmmende effekt og tilføjer et mere teknisk præg til landskabet. Dog er de placeret relativt langt væk fra Monumentområdet og vil med tiden være stort set usynlige bag beplantningsbæltet. Faciliteterne vil heller ikke være placeret indenfor fredningsbestemmelsen og Monumentområdets bufferzone. Campområderne nord for Nordhøjen vil derimod befinde sig indenfor fredningsbestemmelsen og bufferzonen. Campområderne og det omgivende hegnene vil ikke være visuelt afskærmende for de lange udsigter, men vil være visuelt forstyrrende og fremstå som skæmmende elementer, som påvirker oplevelsen af landskabet set fra Nordhøjen. Derfor vurderes intensiteten af påvirkningen for dette fotostandpunkt at være høj.

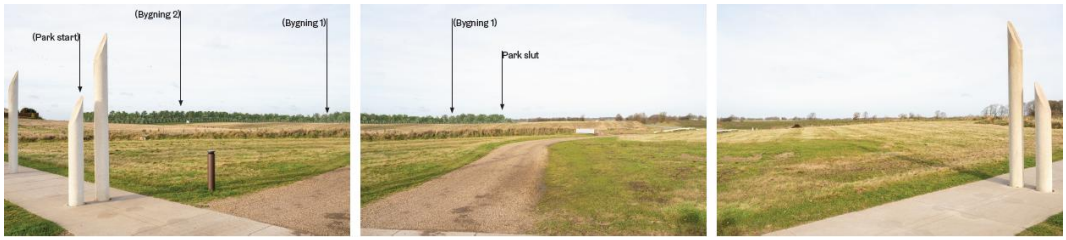

Figur 11-22. Fotostandpunkt 2: Fotos der viser eksisterende forhold og visualisering af nye permanente område ved Pilgrimsrutens (Mangehøje) krydsning af palisaden - udsyn over landskabet mod nord-nordvest.

Figur 11-23. Fotostandpunkt 2: Visualisering af fremtidige forhold under afholdelse af musikfestivalen i Jelling ved Pilgrimsrutens (Mangehøje) krydsning af palisaden - udsyn over landskabet mod nord-nordvest. De øverste billeder viser en visualisering med grøn beklædning på hegnet. Det nederste billede viser en visualisering af festivalområdet, hvor hegnet har en beklædning med landskabsmotiv (se bilag 3).

Fotostandpunkt 2 viser udsigten fra palisadens nordlige grænse, hvor Pilgrimsruten (Mangehøje) krydser palisaden. De to visualiseringer af de fremtidige forhold under afholdelse af festivalen viser hegnet med hhv. en grøn beklædning og en beklædning, der viser et landskab med træer og himmel.

Fra dette standpunkt vil udsigten til landskabet nord for Monumentområdet begrænses betydeligt. Det vil primært være beplantningen, man delvist kan se, og længere væk vil kun en lille del af landskabet være synligt på grund af terrænet. Et udsnit af hegnet vil ikke være dækket af beklædning, og herigennem vil en del af campområdet med telte være synligt, pga. indkørsel for beredskabskøretøjer. Der opføres nogle midlertidige lysmaster, der kan oplyse campområdet, som også vil være synlige over hegnet. Faciliteterne indenfor selve festivalpladsen vil ikke være synlige på grund beplantede støjvolde med undtagelse af den midlertidige telemast. Det er muligt, at noget af Store scene vil kunne se fra dette fotostandpunkt, indtil beplantningen er fuldt udvokset. Det vurderes, at faciliteterne indenfor festivalpladsen ikke vil påvirke oplevelsen af landskabet i særlig grad fra dette fotostandpunkt. Telemasten opleves heller ikke som et særligt forstyrrende teknisk element, da det er en spinkel og opleves som en nærmest gennemsigtig struktur. Derimod vil campområdets telte og især hegnene omkring campområderne være både visuelt afskærmende og forstyrrende for landskabsoplevelsen lige omkring Monumentområdet. Derfor vurderes intensiteten af påvirkningen som høj.

Figur 11-24. Fotostandpunkt 3: Panorama af eksisterende forhold og visualisering af nye permanente område på Mangehøje med udsyn mod syd-sydvest, og med Monumentområdet mod syd (se bilag 3).

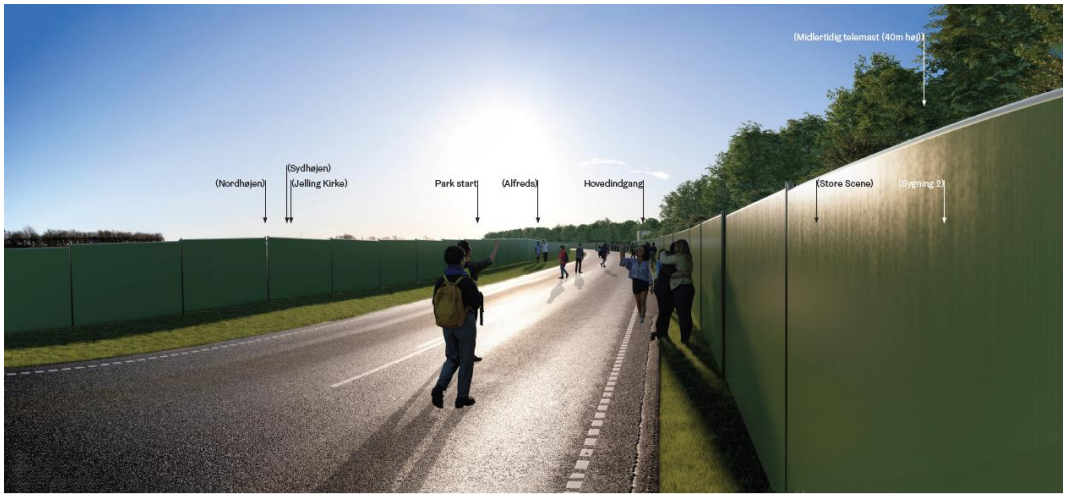

Figur 11-25. Fotostandpunkt 3: Visualisering af fremtidige forhold under afholdelse af musikfestivalen i Jelling på Mangehøje med udsyn mod sydvest, og med Monumentområdet mod syd (se bilag 3).

Fotostandpunkt 3 viser udsigten fra vejen Mangehøje med udkig mod syd. De beplantede støjvolde afgrænser landskabet mod vest og sydvest. Øst for vejen er der er relativt stort landskabsrum med et bart markareal, der afgrænses af et eksisterende beplantningsbælte mod øst og Jelling by længere syd. Kirken, gravhøjene og palisaden kan ses i distancen. Afhængigt af hvilke afgrøder, der plantes på marken, kan Monumentområdet blive helt eller delvist skjult fra dette fotostandpunkt, indtil afgrøden høstes. Fotostandpunktet er placeret lidt nord for det fredede område og bufferzonen for Monumentområdet.

Fra dette fotostandpunkt vil landskabsrummet lukkes helt, og der vil ikke være udsyn til markarealet, byen og Monumentområdet. Det vil kun være muligt at se toppen af park- og festivalområdets givende beplantning samt toppen af beplantningen mod syd og sydøst, og faciliteterne indenfor festivalpladsen vil derfor ikke være synlige. Det er en markant ændring af landskabets ret åbne karakter mod syd med relativt store landskabsrum. Hegnene er også ukarakteristiske og tilføjer en vis teknisk karakter og visuel forstyrrelse i forhold til det mere rolige landbrugslandskab der normalt kendetegner området. Det vurderes at intensiteten af påvirkningen fra dette standpunkt er høj.

Figur 11-26. Fotostandpunkt 4: : Panorama der viser eksisterende forhold og visualisering af nye permanente område for fotostandpunkt 4 på Pilgrimsruten (Mangehøje) med udsyn mod syd mod Monumentområdet og Jelling Kirke (se bilag 3).

Figur 11-27. Fotostandpunkt 4: Visualisering af fremtidige forhold under afholdelse af musikfestivalen i Jelling for fotostandpunkt 4 på Pilgrimsruten (Mangehøje) med udsyn mod syd mod Monumentområdet og Jelling Kirke (se bilag 3).

Fotostandpunkt 4 viser udsigten fra Pilgrimsruten (Mangehøje) med udsigt mod syd til Jelling by og Jelling-monumenterne ca. 500 meter væk. De åbne og bare markflader foran Jelling by viser de bølgede og let bakkede terræn og er placeret indenfor det fredede område og bufferzonen. Landskabsrummet er relativt stort og åbent på begge sider af vejen og afgrænses af beplantning og bystrukturen.

Det er ikke muligt at se faciliteterne inde på festivalpladsen på grund af de omgivende beplantede støjvolde. I stedet er man fra dette fotostandpunkt omgivet af campområdet med telte, belysning og eventuelt toiletter. Teltene hindrer ikke udsynet til Jelling-monumenterne fra dette fotostandpunkt, men vil forstyrre og skæmme udsigten indtil Monumentområdet, da teltene er meget ukarakteristiske og farverige elementer. Det vurderes, at intensiteten af påvirkningen for dette standpunkt er høj.

Figur 11-28. Fotostandpunkt 5: Panorama der viser eksisterende forhold og visualisering af parkområdet fra Herningvej. Bebyggelsen der ses til højre på billedet, er en del af bebyggelsen i omfattet af Lokalplan 1235 (se bilag 3).

Figur 11-29. Fotostandpunkt 5: Visualisering af fremtidige forhold under afholdelse af musikfestivalen i Jelling fra Herningvej. Bebyggelsen der ses til højre på billedet, er en del af bebyggelsen i omfattet af Lokalplan 1235 (se bilag 3).

Fotostandpunkt 5 viser udsigten fra Herningvej i sydøstlig retning. De beplantede støjvolde omkring park- og festivalområdet afgrænser udsigten mod nord, og Jellings bybebyggelse afgrænser landskabet mod syd og sydvest. Vest for Herningvej er et mere åbent græsareal.

Ved afholdelse af musikfestivalen i Jelling vil der ikke være en stor forandring i landskabet i forhold til den permanente anvendelse af arealet som parkområde. Når beplantningsbæltet er fuldt udvokset, vil den øverste del af Store Scene være synlig fra vejen og tættere på byen, og der vil være opsat hegn ud mod Herningvej. Indtil beplantningsbæltet er fuldt udvokset, vil festivalpladsens faciliteter, såsom Store Scene, være mere synlige og tilføje et mere teknisk præg til landskabet. I takt med at beplantningsbæltet vokser, vil synligheden blive mindre. Det vurderes at intensiteten af påvirkningen fra dette fotostandpunkt er lav.

Figur 11-30. Fotostandpunkt 6: Panorama der viser eksisterende forhold og visualisering af parkområdet fra Sydhøjen - med udsigt mod landskabet mod nordvest med Museet Kongernes Jelling og Jelling Kirke i forgrunden (se bilag 3).

Figur 11-31. Fotostandpunkt 6: Visualisering af fremtidige forhold under afholdelse af musikfestivalen i Jelling fra Sydhøjen - med udsigt mod landskabet mod nordvest med Museet Kongernes Jelling og Jelling Kirke i forgrunden (se bilag 3).

Fotostandpunkt 6 viser udsigten fra Sydhøjen indenfor Monumentområdet med udsigt mod nord og nordvest. Udsigten er domineret af kirken, Jellingestenene og kirkegården i forgrunden samt museet og andet bybebyggelse mod nordvest. Mellem kirken og bybebyggelsen er der et længere kig til palisaden og landskabet nord for palisaden. Der er spredt beplantning indenfor byen og Monumentområdet, samt i arealerne nord for palisaden. Da fotoet er taget i vinterhalvåret, fremstår beplantningen transparent, men i sommerhalvåret, hvor festivalen afholdes, vil beplantningen afgrænse udsynet yderligere.

Selve festivalpladsens faciliteter inden for delområde R1 vil ikke være synligt fra dette fotostandpunkt. Det er kun campområderne nord for palisaden, som vil kunne anes fra dette fotostandpunkt. På grund af afstand og den grønne beplantning i sommerhalvåret, vil udsynet til campområdet også være ret begrænset og vil ikke fremstå som særligt forstyrrende i det omfang campområdet vil kunne ses fra Sydhøjen. Desuden er det kirkegården, kirken og bybebyggelsen, som er fremtrædende elementer i landskabet fra dette fotostandpunkt. Oplevelsen af landskabet nord for Monumentområdet, er derfor ikke betydeligt for dette udsigtspunkt. Intensiteten af landskabet vurderes at være lav for dette fotostandpunkt.

Figur 11-32. Fotostandpunkt 7: Panorama der viser eksisterende forhold og visualisering af parkområdet ved palisadens østlige hjørne med udsigt over landskabet mod vest (se bilag 3).

Figur 11-33. Fotostandpunkt 7: Visualisering af fremtidige forhold under afholdelse af musikfestivalen i Jelling ved palisadens østlige hjørne med udsigt over landskabet mod vest (se bilag 3).

Fotostandpunkt 7 viser udsigten fra palisadens nordøstlige grænse mod vest og nordvest. Palisaden fremstår som en markant struktur fra dette fotostandpunkt og syd for palisaden kan man se bybebyggelsen og beplantningen Jelling by. Nord for palisaden er et ret stort og åbent landskabsrum som på afstand afgrænses af det de beplantede støjvolde om park- og festivalområdet. Terrænet hæver sig en smule mod vest.

Ved afholdelse af musikfestivalen vil campområdets telte og særligt hegnene være synlige mod vest og nordvest. Hegnene vil delvist begrænse udsigten til de beplantede støjvolde med undtagelse af et stykke mere mod nord, hvor landskabets terræn falder og synliggør teltene og beplantningsbæltet bagved. Hegnets placering lidt højere i terrænet gør også, at det ikke vil være muligt at se størstedelen af festivalpladsens faciliteter, med undtagelse af den midlertidige telemast. Telemasten opleves dog ikke som et særligt forstyrrende teknisk element, da det er en spinkel og opleves som en nærmest gennemsigtig struktur. Indtil beplantningsbæltet er fuldt udvokset, vil det potentielt være muligt at se noget af Tribune Scene, men det vil kunne være i et begrænset omfang på grund afstanden og de beplantede støjvolde. Hegnene vil gøre landskabsrummet mindre, men da campområdet først begynder cirka 50 meter fra dette fotostandpunkt, opleves landskabsrummet stadig relativt stort. Hegnene og teltene fremstår som ukarakteristiske elementer for landskabet, der vil

være forstyrrende for landskabsoplevelsen nord for Monumentområdet. Derfor vurderes intensiteten af påvirkningen som middel.

Varighed

Da aktiviteterne i forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling herunder opstilling, afholdelse og nedtagning forventes at foregå årligt over en periode på omkring 13 uger, men kun op til 6 uger på områderne øst for Mangehøje vurderes varigheden af den visuelle påvirkning af landskabet at være kort. Selve afholdelsen af festivalen vil foregå over fem dage, hvor den største visuelle påvirkning af landskabet vil være. Både før og efter festivaldagene ved opstilling og nedtagning, vil den visuelle påvirkning af landskabet være mindre. Festivalen gentages årligt.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at konsekvensen for landskabet vil være moderat, pga. landskabets høje sårbarhed særligt nær Monumentområdet og karakteren og omfanget af musikfestivalens aktiviteter, som flere steder er afskærmet bag beplantning. Dog er campområdet nærmest Monumentområdet i den korte periode for afholdelse af festivalen blotlagt i det åbne landskab og skaber visuelle forstyrrelser. Den visuelle forstyrrelse vil dog kun foregå i op til 13 uger årligt og vil ikke medføre irreversible ændringer af landskabet og de visuelle forhold.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

11.6 Afværgetiltag

Der vurderes ikke at være behov for, at indarbejde afværgetiltag, da planerne og projektet ikke vil medføre en væsentlig visuel påvirkning af landskabet.

11.7 Overvågning

Idet miljøvurderingen ikke beskriver nogle væsentlige påvirkninger på landskab, er der ikke behov for udarbejdelse af et overvågningsprogram.

11.8 Sammenfattende vurdering

Planerne og projektets samlede miljøpåvirkninger i forhold til landskab er beskrevet i skemaet nedenfor, hvor miljøemnernes sårbarhed og påvirkningernes udbredelse, intensitet, varighed og sandsynlig påvirkning er sammenfattet.

Samlet set vurderes det at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af landskabet i forbindelse med det rekreative område nord for Jelling herunder ved den kortvarige anvendelse til musikfestivalen i Jelling en gang om året.

Tabel 11-2. Sammenfatning af projektet og planernes påvirkning på landskab.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Sandsynlig påvirkning
Visuel påvirkning af landskabet					
Anlægsfasen	Middel	Nærområde	Middel	Lang	Moderat
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Middel	Nærområde	Middel	Permanent	Moderat
Driftsfasen for den midlertidig anvendelse	Høj	Lokal	Høj	Kort	Moderat

12. KULTURARV

Kapitlet beskriver påvirkningen af kulturarv i forbindelse med et rekreativt område nord for Jelling.

12.1 Metode og datagrundlag

Miljøstatus samt planernes og projektets miljøpåvirkninger er beskrevet og vurderet på baggrund af:

- A lady of leadership: 3D-scanning of runestones in search of Queen Thyra and the Jelling Dynasty (Imer et al., 2023).
- Bekendtgørelse af Museumsloven LBK nr. 107 af 07-07-2025 (Retsinformation, n.d.-a)
- Bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven LBK nr. 927 af 28-06-2024 (Retsinformation, n.d.-b)
- Beskrivelse af fortidsminder på Slots- og Kulturstyrelsens database Fund og Fortidsminder (Slots- og Kulturministeriet, 2022)
- Buffer zones (UNESCO, n.d.-a).
- Eksisterede information og registreringer om kulturarvs elementer fra arealinformation (*Danmarks Arealinformation - En Del Af Danmarks Miljøportal*, n.d.-a).
- Fredningskendelse 1981 (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.).
- Jelling Monumenterne (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.-a).
- Jelling Mounds, Runic Stones and Church (UNESCO, 2018).
- Kirkerne i Jelling (Nationalmuseet, n.d.-b).
- Kulturmiljøer i Vejle Kommune. Bilag til Kommuneplan 2021-2033 for Vejle Kommune (Vejle Kommune, 2021b).
- Monumentområde (Nationalmuseet, n.d.-d)
- Nye undersøgelser i Jelling (Nationalmuseet, n.d.-c).
- Verdensarv og UNESCO (Nationalmuseet, n.d.-a).
- Vejle Kommuneplan 2025-2037 (Vejle Kommune, 2025a) (Vejle Kommune, n.d.-b).
- Retningslinje for kirkeomgivelser (Vejle Kommuneplan 2025-2037, 2025a) (Vejle Kommune, n.d.-c).
- Retningslinje for kulturhistoriske værdier og kulturmiljøer i Vejle Kommune (Vejle Kommuneplan 2025-2037, 2025b) (Vejle Kommune, n.d.-d).
- Retningslinje for Monumentområde i Jelling (Vejle Kommuneplan 2025-2037, 2025c) (Vejle Kommune, n.d.-e).
- The North Mound and the Sound Mound (Nationalmuseet, n.d.-e).
- UNESCO på Danmarkskortet (UNESCO, n.d.-c)
- What does it mean for a site to be inscribed on the World Heritage List? (UNESCO, n.d.-d).

Kulturarv omfatter kulturhistoriske værdier, herunder det værdifulde kulturmiljø "Jelling monumenterne", samt Monumentområde i Jelling, bufferzonen og "The wider setting".

I afsnittet vil der blive henvist til den Heritage Impact Assessment (HIA), der er udarbejdet for samme planer og projekt som nærværende miljøvurderingsrapport. I HIA'en anvendes metoder fra UNESCO (UNESCO et al., 2022). I dette kapitel er det Rambølls metoder i Miljøvurdering som anvendes (se kapitel 10 Metoder). Metoderne for HIA'en og miljøvurdering overlapper delvist.

Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planernes og projektets påvirkninger af kulturarv er tilstrækkeligt.

12.2 Generelle forhold

Nær plan- og projektområdet nord for Jelling befinder der sig værdifuld national og international kulturarv i form af Jelling-monumenterne.

Jelling-monumenterne er i Vejle Kommuneplan omfattet af det værdifulde kulturmiljø "Jelling monumenterne" med tilhørende retningslinjer og specifikke retningslinjer for kulturmiljøet "Monumentområdet i Jelling" og bufferzone herom (se Figur 12-1). Derudover er Jelling-monumenterne beskyttet af fredninger samt Museumsloven og Naturbeskyttelsesloven.

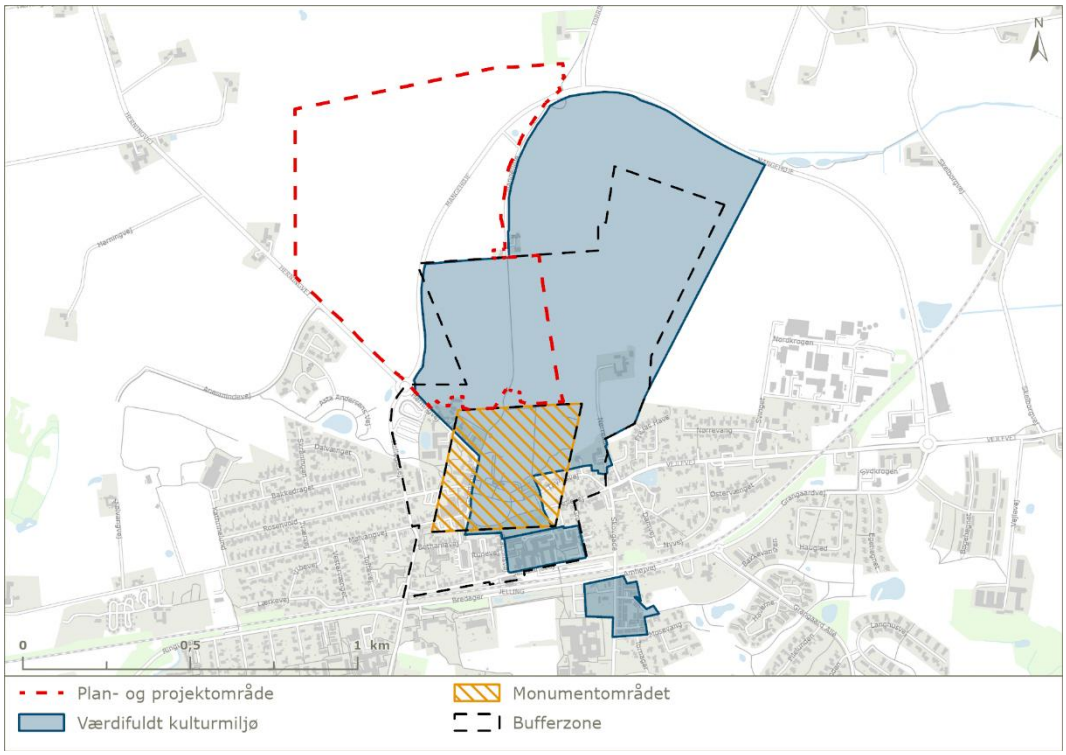

Figur 12-1. Plan- og projektområdet, værdifulde kulturmiljøer og udpegede kulturhistoriske bevaringsværdier herunder selve monumentområdet (inderste markering) og den omkringliggende bufferzone.

Jelling-monumenterne omfatter to gravhøje, to runesten, en kirke, et palisadeanlæg, en skibssætning og rester af flere træhuse. Størstedelen af elementerne i Jelling-monumenterne blev opført fra midten af det 10 årh. e.Kr. og til slutningen af det 10. årh (Nationalmuseet, n.d.-a). Den nuværende stenkirke er opført omkring år 1100 e.Kr. (Nationalmuseet, n.d.-b). Jelling anses i dag for at have været centrum for kongemagten i Danmark, både under Gorm den Gamle og Harald Blåtand, fra ca. midt og slut 900-tallet e.Kr.

Gravhøjene, runestenene og kirken har siden 1994 dannet grundlag for optagelsen på UNESCO Verdensarvsliste sammen med 7 andre seværdigheder i Danmark. Det gælder Kronborg Slot, Vadehavet, Roskilde Domkirke, Stevns Klint, Parforcejagtlandskab i Nordsjælland, Christiansfeld og fem arkæologiske ringborg (UNESCO, n.d.-c). I 2018 blev palisaden og skibssætningen tilføjet til grundlaget for udpegningen (Nationalmuseet, n.d.-a). Optagelse på UNESCO Verdensarvsliste betyder, at en kulturarvslokation bliver betragtet som unik. Optagelse på listen forpligter et land til at beskytte sine bevaringsværdier og særlige kultur- og naturområder. Formålet er at passe på og sikre verdens kultur- og naturarv. Udpegningen giver øget opmærksomhed på at beskytte kulturarven og fokus på at forbedre beskyttelse og bevaring (UNESCO, n.d.-d).

Begrundelse for at Jelling-monumenterne blev optaget på UNESCO Verdensarvsliste er, at Jelling-monumenterne skaber en fortælling om stortiden for over 1000 år siden, som skal vises til eftertiden *(Nationalmuseet, n.d.-a)*, da:

- *Her samledes landet til et rige*
- *Her optræder navnet Danmark for første gang*
- *Her blev kristendommen den officielle religion i Danmark*
- *Her præsenteredes den kongeslægt, hvis efterkommere har siddet på den danske trone lige siden*
- *Her står symbolet på grundlæggelse af den danske nation*
- *Her markeredes ændringen fra et nordisk hedensk samfund til en europæisk kristen civilisation*.

Inden for det værdifulde kulturmiljø, udpeget i kommuneplanen, er der udover Jelling-monumenterne flere fredede gravhøje, omtalt som "Mangehøje", som ligger nord for Jelling-monumenterne (Vejle Kommune, 2021b). Disse fredede gravhøje ligger øst for plan- og projektområdet.

Inden for kulturmiljøet "Jelling monumenterne" må der kun planlægges og etablere aktiviteter indenfor byggeri, anlæg, råstofs udvinding osv., hvis der tages hensyn til kulturmiljøet (Vejle Kommuneplan 2025-2037, 2025b).). Det samme gælder også indenfor udpegninger af kirkeomgivelserne. Her skal ved planlægning og udførelse af byggeri, råstofgravning og anlæg, tages hensyn til kirkens landskabelige beliggenhed, udsigten til og fra kirken, samt samspillet med det omgivende bebyggelsesmiljø.

Jelling Kirke har en kirkebyggelinje på 300 m omkring kirken, som betyder, at der ikke må opføres bebyggelse på over 8,5 m. Dette skal sikre kirken mod, at der i kirkens nære omgivelser ikke opføres byggeri, der kan virke forstyrrende på kirkens visuelle indvirkning i landskabet (Vejle Kommuneplan 2025-2037, 2025a)

Jelling-monumenterne er både nationale symboler på grundlæggelse af den danske nation og identitet og har en status som verdenskulturarv. I Vejle Kommuneplan er der udpeget en bufferzone omkring monumentområde, samt et større areal "Mangehøje" nord for monumentområdet. Ifølge Vejle Kommuneplans retningslinje for Monumentområdet gælder det at, der ikke må etableres anlæg eller byggeri, som vil være forstyrrende på Monumentområdet.

I den del af plan- og projektområdet, hvor der foretages gravearbejde (delområderne R1 og R2), skal der foretages en arkæologisk forundersøgelse af Vejlemuseerne. Dette foretages på baggrund af at det aktuelle areal rent topografisk er højtliggende tæt ved en vandskel og med frit udsyn til alle sider. Desuden er der inden for det aktuelle areal fundet en sejlstampe fra 1400-tallet med metaldetektor. Der er ikke fundet væsentlige fortidsminder i forbindelse med byggemodning på området sydvest for plan- og projektområdet, som er omfattet af lokalplan nr. 1235 eller i forbindelse med etablering af vejen (Mangehøje), som afgrænser området mod øst.

Med en arkæologisk forundersøgelse, vil man undersøge om der er væsentlige fortidsminder på det aktuelle område og på den baggrund træffe en beslutning om, om der skal foretages en egentlig arkæologisk undersøgelse (Vejlemuseerne, 2024).

12.3 Miljøpåvirkninger

I anlægsfasen samt for driftsfasens permanente og midlertidige anvendelse forventes planerne og projektet at medføre følgende påvirkninger af kulturarv:

- Påvirkning af det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne"
- Påvirkning af "Monumentområdet i Jelling"
- Påvirkning af bufferzone
- Påvirkning af "The wider setting"

De forventede påvirkninger beskrives og vurderes nærmere i det følgende.

12.4 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til vedtagne planer eller projekter, der i samspil med planerne og projektet vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til kulturarv.

12.5 Påvirkning af det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne"

Der kan ske en potentiel påvirkning af de kulturhistoriske værdier, herunder det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne", som følge af anlæg og aktiviteter fra anlægsfasen og driftsfasen for den permanente og for den midlertidige anvendelse med som festivalplads for musikfestivalen i Jelling.

I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for de kulturhistoriske værdier, herunder det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne".

12.5.1 Miljøstatus for det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne"

I Danmark foretager kommunerne udpegningen af et kulturmiljø, som desuden er indskrevet i Museumsloven og Planloven. Ifølge Vejle Kommunes kommuneplan defineres et kulturmiljø som et geografisk afgrænset område, som via sin fremtræden, afspejler væsentlige træk i den samfundsmæssige udvikling. Et kulturmiljø kan bestå af vandmøller, gravhøje eller en herregårds hovedbygning. Yderligere kan kulturmiljø også være fabrikker, fiskerlejer, landsbyer m.fl. Dog skal der være en historisk sammenhæng mellem stedets fortælling og bebyggelse. Værdien af kulturmiljø afhænger af fortællerkraften, ikke kun af kulturmiljøets fysiske tilstand og alder. Det er væsentligt at fortællingen er synlig og kan opleves (Vejle Kommune, 2021b).

Der er forudbestemte retningslinjer for kulturmiljøer: Der må kun planlægges for og udføres aktiviteter indenfor anlæg, byggeri, råstofgravning, hvis der bliver taget hensyn til de kulturhistoriske værdier. Samt at det kan godtgøres, at de beskyttelses- og bevaringsmæssige interesser sikres (Vejle Kommuneplan 2025-2037, 2025b)

De kulturhistoriske værdier, herunder det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" (se Figur 12-1), består af flere elementer som en del af monumentområdet; to gravhøje, en skibssætning, et palisadeanlæg, to runesten, rester af flere huse og en romansk kirke. Området nord for Jelling-monumenter indeholder ældre gravhøje som samlet kaldes "Mangehøje". Tre af højene er fredet og to er overpløjede. Jelling-monumenterne og hovedparten af området "Mangehøje" er fredet og udpeget som kulturarvsareal af international betydning (Vejle Kommune, 2021b).

Det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er velbevaret, da man efter udgravning af gravhøjene har genetableret disse og efterfølgende restaureret dem efter behov. Den store runesten står i dag på dennes oprindelige plads, hvorimod den lille runesten er blevet flyttet fra et ukendt sted til det sted, hvor den i dag er placeret. Begge runesten er godt bevaret i hver sin glasboks, hvor de bliver beskyttet mod vind og vejr, samt eventuelt hærværk.

Efter en arkæologisk udgravning, hvor man har blotlagt arkæologiske spor fra palisaden, skibssætning og huse, har man efterfølgende markeret disse arkæologiske spor via GPS-opmålinger med betonplader og betonpæle og derved illustreret omfanget af arealet med de forskellige elementer. Palisadeanlægget bliver dog brudt af nyere bebyggelse, men fortsat markeret gennem byen med beton pæle.

Markerne nord for Jelling-monumenterne anvendes i dag til landbrug og er generelt frie for bebyggelse, hvilket bidrager til oplevelsen af den magtposition området har haft. Retableringen og restauration af gravhøjene, samt den visuelle markering af palisadeanlæg, skibssætningen og husene, sikrer at Jelling-monumenterne fremstår autentisk. Den løbende vedligeholdelse gør, at man fortsat kan fortælle den autentiske historie om Jelling-monumenterne og om, hvad der var engang.

De kulturhistoriske værdier, herunder det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" ligger i og ved Jelling by og dækker et areal på 75,80 ha (*Danmarks Arealinformation - En Del Af Danmarks Miljøportal*, n.d.-a).

De mulige trusler der kan ramme det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne", er en ændring i landskabet, som vil tage opmærksomheden fra Jelling-monumenterne. En reducering i landskabets åbenhed er også en trussel, da det vil mindske udsigten til de store vidder i landskabet nord for Jelling-monumenterne. Derfor blev der i 1947 fastlagt en landskabsfredning, der freder arealet nord for monumentområdet og frem til Mangehøje. Fredningen har til formål at forhindre byggeri og at bevare landskabsudsynet fra Jelling-monumenterne mod nord og på den måde beskytte oplevelsen af områdets landskab og historie, samt udsynet til gravhøjene fra området nord for monumenterne i Jelling (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.).

12.5.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenternes" tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus.

12.5.3 Påvirkning af det værdifulde kulturmiljø "Jelling monumenterne" i anlægsfasen

I det følgende beskrives påvirkningen af de kulturhistoriske værdier, herunder det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" som følge af anlægsarbejder i anlægsfasen.

Baggrund

I anlægsfasen skal der foretage terrænreguleringer inden for delområde R1 og R2, med henblik på at skabe beplantede jordvolde langs Herningvej og Mangehøje som støjafskærmende foranstaltninger, mens de øvrige beplantede jordvolde etableres som landskabelige hensyn. Derudover etableres der flere steder inden for R1 og R2, lavninger og plateauer, samt tekniske anlæg i form af regnvandsbassin, grøfter, stier, faste køreveje og enkelte permanente bygninger.

Den resterende del af plan- og projektområdet øst for Mangehøje vil fortsat kunne anvendes til landbrug, såsom høslæt.

Sårbarhed

Det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er sårbart overfor aktiviteter eller anlæg i dets omgivelser, der kan forstyrre den oplevelsesmæssige dominans af kulturmiljøet. Sårbarheden af kulturmiljøet overfor forstyrrende anlæg eller aktiviteter udenfor men i umiddelbar nærhed af udpegningen vurderes at være medium.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at anlægsaktiviteternes påvirkning af kulturmiljøet i forbindelse med realisering af planerne og projektet er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring plan- og projektområdets delområde R1 og R2. Derfor vurderes den geografiske udbredelse af påvirkningen ift. kulturmiljøer er knyttet til plan- og projektområdets nærområde.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten ift. det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" fra anlægsaktiviteterne ved realisering af planerne og projektet vil være lav. Dette vurderes på baggrund af, at anlægsaktiviteterne ikke foregår inden for selve det værdifulde kulturmiljø, men grænser op hertil. Der vil dog være en visuel forstyrrelse af udsigten fra Jelling-monumenterne til en del af det omgivende landskab, hvor der foregår anlægsaktiviteter.

Varighed

Det vurderes, at varigheden for anlægsaktiviteternes påvirkning på det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er lang, da etableringen af de permanente anlæg i forbindelse med det rekreative område vil vare fra 2026 og ca. 3 år frem.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at påvirkningen af det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" vil være begrænset. Dette vurderes på baggrund af, at anlægsaktiviteterne vil opleves som en mindre forstyrrelse i den visuelle oplevelse af det værdifulde kulturmiljø. Forstyrrelsen vil være midlertidig i en afgrænset periode på nogle år og foregå i nærområdet, men dog udenfor det værdifulde kulturmiljø.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.5.4 Påvirkning af det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" i driftsfasen for den permanente anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" i driftsfasen for det rekreative områdes permanente anvendelse som park.

Baggrund

I driftsfasen for den permanente anvendelse vil parken blive anvendt rekreativt af besøgende og som arbejdsplads for ansatte knyttet til service- og erhvervsbygningerne. Resten af plan- og projektområdet vil fortsat blive anvendt til landbrug, såsom høslæt.

Sårbarhed

Det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er sårbart overfor ny arealanvendelse herunder aktiviteter eller anlæg i dets omgivelser, der kan forstyrre den oplevelsesmæssige dominans af kulturmiljøet. Sårbarheden af kulturmiljøet overfor forstyrrende anlæg og aktiviteter uden for men i umiddelbar nærhed af udpegningen vurderes at være medium.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at planernes og projektets indvirkning på det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er knyttet til nærområde, da påvirkningens udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring de permanente aktiviteter og anlæg i forbindelse med parken.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten ved de permanente aktiviteter og anlæg som følge af realiseringen af planerne og projektet vil være lav, da ændringerne fremstår som genkendelige elementer i området i forvejen. De synlige elementer fra kulturmiljøet vil primært være beplantning og beplantede jordvold.

Varighed

Det vurderes, at varigheden for planernes og projektets påvirkning fra parkens permanente aktiviteter og anlæg er permanent.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at påvirkningen for det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" vil være begrænset. Dette vurderes på baggrund af, at nogle af ændringerne inden for plan- og projektområdet vil være synlige og disse vil fremstå som genkendelige landskabselementer i en del af landskabet i nærområdet. Den rekreative park vil derfor have en begrænset påvirkning på den oplevelsesmæssige dominans af selve kulturmiljøet.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.5.5 Påvirkning af det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" i driftsfasen for den midlertidige anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" i driftsfasen ved den midlertidige anvendelse til festivalplads for musikfestivalen i Jelling.

Baggrund

I driftsfasen for den midlertidige anvendelse vil der være aktiviteter som opsætning, afholdelse og nedtagning til musikfestivalen i Jelling. Opstilling og nedtagning vil bestå af en del trafik af køretøjer med materialer til musikfestivalen i Jelling, samt opsætning og nedtagninger herunder scener, boder, skilte, flag, banner, camp områder og parkeringspladser. I de 5 dage hvor der afholdes musikfestival i Jelling, vil der være en del aktivitet med fra den forøgede menneskemængde i landskabet, samt støj fra høj musik og mennesker. Der vil kun afholdes koncerter inden for delområde R1, som er placeret uden for det værdifulde kulturmiljø. Dele af Campområderne vil være placeret foregå inden for det værdifulde kulturmiljø.

Sårbarhed

Det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er sårbart overfor ny arealanvendelse herunder aktiviteter eller anlæg i dets omgivelser, der kan forstyrre den oplevelsesmæssige dominans af kulturmiljøet. Sårbarheden inden for udpegningen vurderes at være høj.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at den midlertidige anvendelses indvirkning på det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er knyttet til nærområdet, da påvirkningens udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring påvirkningen fra de midlertidige festivalaktiviteter.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten af påvirkningen fra de midlertidige festivalaktiviteter ift. det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" vil være høj pga. karakteren og omfanget af aktiviteterne og de midlertidige anlæg, som for en periode vil ændre arealanvendelsen inden for udpegningen og forstyrre den oplevelsesmæssige dominans af kulturmiljøet. Efter de fem dages afholdelse af festivalen vil området inden for kulturmiljøet reetableres til forholdene som beskrevet og vurderet for driftsfasens den permanente anvendelse. Omfanget og karakteren af anlæg og aktiviteter uden for udpegningen vil variere over en periode på ca. 13 uger.

Varighed

Det vurderes at varigheden for påvirkningen fra den midlertidige anvendelses påvirkning på det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" er kort, da opstilling, afholdelse og nedtagning samlet set vil vare omkring 13 uger. Øst for Mangehøje vil aktiviteterne dog kun vare i op til 6 uger.

Aktiviteter på og camp- og parkeringsområderne vil vare fem dage årligt. Festivalen gentages hvert år.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at påvirkningen fra den midlertidige anvendelse på det værdifulde kulturmiljø "Jelling-monumenterne" vil være moderat. Det vurderes på baggrund af kulturmiljøets sårbarhed overfor forstyrrelse af den oplevelsesmæssige dominans og at påvirkningen fra planernes og projektets karakter og omfang vil have en høj intensitet inden for kulturmiljøet, men kun i en kort periode årligt. Festivalaktiviteterne vurderes ikke at medføre irreversible skader på den oplevelsesmæssige dominans af Jelling-monumenterne og dermed det værdifulde kulturmiljø. Der vurderes derfor, at der ikke være en væsentlig påvirkning på kulturmiljøet.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.6 Påvirkning af Monumentområdet i Jelling

Monumentområdet i Jelling er et kulturarvsareal med fredede fortidsminder og er udpeget som særlige kulturhistoriske værdier af national betydning, kulturarvsareal af international betydning og er desuden optaget på UNESCO Verdensarvsliste. De fredede fortidsminder er udpeget af Slots- og Kulturstyrelsen. Monumentområde som UNESCO-kulturarv er vurderet i Heritage Impact Assessment (HIA), bilag 4.

For de fredede fortidsminder i monumentområdet i Jelling gælder Museumsloven §29e, hvor der ikke må foretages ændringer i tilstanden af fortidsminder, samt ifølge §29f, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes på fortidsminder og indenfor en afstand på 2 m fra fortidsminder (Retsinformation, n.d.-a). Derudover gælder Naturbeskyttelsesloven §18, hvor der ikke må foretages ændringer af et areal inden for en afstand på 100 m fra fortidsminderne (Retsinformation, n.d.-b).

I kommuneplanen er der retningslinjer der sikrer, at der tages hensyn til monumentområdet (Vejle Kommune, 2025a). Endvidere er udsynet til og fra nord for Jelling-monumenterne fredet og har været det siden 1947 med en udsigtsfredning. Formålet med denne fredning, er at forhindre byggeri og at bevare landskabsudsynet fra Jelling-monumenterne mod nord og derved beskytte oplevelsen af områdets landskab og historie, samt udsynet til gravhøjene fra området nord for monumenterne i Jelling (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.).

Der kan ske en potentiel påvirkning af monumentområdet, som følge af aktiviteter fra anlægsfasen og for driftsfasens både midlertidige og permanente anvendelse som følge af planerne og projektet.

I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for monumentområdet.

12.6.1 Miljøstatus for Monumentområdet i Jelling

I det følgende beskrives miljøstatus for monumentområdet, der sammen med 0-alternativet, udgør det referencescenarie, som påvirkningen fra planerne og projektet vurderes op imod.

Monumentområdet dækker et areal på 10 ha og omfatter området omkring kirken, gravhøjene, runestenene, skibssætningen og palisaden, se Figur 12-1.

Jelling-monumenterne er en del af Harald Blåtands magtfortælling, sammen med Danevirkevolden, den store bro ved Ravning Enge og de fem arkæologiske ringborge. De arkæologiske ringborge er Aggersborg ved Limfjorden, Fyrkat ved Hobro, Nonnebakken i Odense, Trelleborg i Slagelse, Borgring i Køge (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.-b).

Gravhøjene, "Nordhøjen" og "Sydhøjen"
Nordhøjen blev opført i år 958/959 e.Kr. Nordhøjen har en diameter på ca. 62 m og en højde på 8 m. Den afdøde blev placeret i en træbygning fyldt med overdådigt udstyr. Over gravkammeret opførte man gravhøjen. Hidtil har man ment, at det var Gorm den Gamle Nordhøjen blev opsat for, men ny forskning viser at Nordhøj muligvis er opført for Dronning Thyra. Nordhøjen bliver kaldt for Thyras høj og Sydhøjen bliver kaldt Gorms høj (Imer et al., 2023). Sydhøjen er opført i ca. 970 e.Kr., placeret over den sydlige ende af skibssætningen. Sydhøjen er den største af de to gravhøje, med en diameter på 70 m og en højde på 10 m. (Nationalmuseet, n.d.-e).

Nordhøjen ligger i centrum af en skibssætning bestående af store sten, som fortsat er placeret under jorden. Skibssætningen er blevet levendegjort med moderne betonplader. Skibssætningen måler ca. 355 m lang og 70 m bred (Nationalmuseet, n.d.-c). I den hedenske tradition var det almindelig, at man begravede højtstående personer, især konger, i skibsformede stensætninger. Skibet har været et symbol for at fragte den døde til dødsriget (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.-b). Teorien om at disse store sten man fandt under udgravningen, opstod i 1964.

Derudover har der været en palisadeanlæg, som har indrammet et areal på 120.000 m^2 i en firkant. Palisaden bestod oprindeligt af egetræsstolper og store egetræsplanker. Der har været ca. 1-1,5 m afstand mellem egetræsstolperne. Palisaden skulle beskytte Harald Blåtands kongesæde, hvor der er flere huse, skibssætningen, gravhøjene, runestenene og kirken. I området findes desuden spor i form af stolpehuller fra flere større huse, - huse som minder om dem, man har fundet i ringborgene spredt rundt i Danmark. Husene i Jelling-monumenterne er dateret til anden halvdel af 900-tallet (Nationalmuseet, n.d.-c).

Både palisaden, skibssætningen og husene er blevet kunstnerisk levendegjort og er tydeligt i landskabet (Vejle Kommuneplan 2025-2037, 2025b)

Mellem gravhøjene, er to runesten placeret. Den lille runesten er rejst til ære for Dronning Thyra af Gorm den Gamle. På stenen står der *"Gorm konge gjorde disse kumler efter Thyra sin kone, Danmarks pryd".* Den store runesten blev rejst i 965 e.Kr. af Harald Blåtand, som en mindesten for sine forældre (Dronning Thyra og Gorm den gamle), samt et vidnesbyrd om deres bedrifter. På stenen står der *"Harald konge bød gøre disse kumler efter Gorm sin fader og Thyra sin moder, den Harald som vandt sig hele Danmark og Norge og gjorde danerne kristne"*. Begge runesten står foran Jelling Kirken (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.-b).

Den nuværende Jelling Kirke er en stenkirke, opført omring år 1100 e.Kr. Jelling Kirke er placeret mellem gravhøjene og nord for runestenene. Men før stenkirken blev opført, har der ligget tre trækirker på stedet. Den første trækirke er muligvis bygget af kong Harald Blåtand, omkring år 965 e.Kr. og var den største af trækirkerne. Alle trækirkerne gik tabt som følge af brand (Nationalmuseet, n.d.-b).

Monumentområdet bliver vedligeholdt bl.a. i form af løbende restaurering af gravhøjene og markeringen af de moderne materialer der markerer de arkæologiske spor af det oprindelige palisadeanlægs forløb, skibssætningen og en række huse. Markeringen af palisadeanlægget med betonfliser og søjler omkring hele området medvirker til en tydelig fortælling af områdets historiske betydning som magtcentrum.

Mulige trusler mod Monumentområdet er en forstyrrelsen af den visuelle oplevelse af det omgivende landskab fra Monumentområdet, jævnfør Fredningskendelser (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.). Det gælder særligt bebyggelse og terrænreguleringer, som vil ændre det nuværende landskab og derved påvirke udsigten til landskabet fra Monumentområde og påvirke indsigten til Monumentområde fra landskabet.

12.6.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for Monumentområdet i Jelling i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes Monumentområdes tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus.

12.6.3 Påvirkning af Monumentområdet i Jelling i anlægsfasen

Der kan ske en potentiel påvirkning af Monumentområdet som følge af anlægsarbejder anlægsfasen.

Baggrund

I anlægsfasen skal der foretages terrænreguleringer inden for delområde R1 og R2. Inden for R1 vil der derudover bl.a. etableres beplantede jordvolde af landskabelige og støjmæssige hensyn, lavninger og plateauer. Derudover skal der anlægges to regnvandsbassiner, trug, grøfter, stier, faste køreveje og opføres enkelte, permanente bygninger. Plan- og projektområdets delområde R1 vil blive anlagt som rekreativt parkområde. Indenfor de resterende delområder R3, R4 og R5 sker der ingen anlægsaktiviteter i anlægsfasen ud over en sti til gående cyklister, som vil etableres langs Herningvej.

Sårbarhed

Monumentområdet er sårbart overfor aktiviteter eller anlæg i dets omgivelser, der kan forstyrre den visuelle oplevelse fra selve Monumentområdet og indsigten til Monumentområdet. Monumentområdets sårbarhed vurderes at være høj inden for de tilknyttede beskyttelseslinjer herunder bufferzonen og mindre sårbar jo længere væk fra områder forstyrrelsen sker.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at den geografiske udbredelse af påvirkningen fra anlægsfasen i forhold til Monumentområdet er knyttet til nærområde, da anlægsaktiviteternes forstyrrelser er begrænset til en afstand af 0-1 km omkring plan- og projektområdets delområde R1 og R2.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten fra anlægsarbejdet i anlægsfasen i forhold til Monumentområdet vil være lav, på grund af omfanget og karakteren af selve anlægsaktiviteterne. Aktiviteterne har karakter af almindelige anlægsarbejder, er midlertidige og ud over stien langs Herningvej foregå arbejdet ikke inden for selve Monumentområdet eller beskyttelseslinjer knyttet hertil herunder bufferzonen. Anlægsarbejdet i forbindelse med stien vil være i et begrænset omfang og foregå langs Herningvej. Samlet set foregår anlægsaktiviteterne inden for en mindre del af det udsyn, der er over landskabet fra Monumentområdet.

Varighed

Det vurderes, at varigheden for anlægsaktiviteterne vil have en lang påvirkning på Monumentområdet, da anlægsfasen vil vare fra 2026 og ca. 3 år frem.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at påvirkningen af Monumentområde i anlægsfasen er begrænset. Dette vurderes på baggrund af anlægsaktiviteternes karakter, omfang og afstand til Monumentområdet og at forstyrrelsen vil være midlertidig for en del af udsigten over landskabet til og fra Monumentområdet i en afgrænset periode.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.6.4 Påvirkning af Monumentområdet i Jelling i driftsfasen for den permanente anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af Monumentområdet i driftsfasen for den permanente anvendelse som parkområde.

Baggrund

I driftsfasen vil der være en stiforbindelse langs Herningvej til parken, som for den permanente anvendelse vil fremstå med færdigetablerede jord- og, støjvolde med beplantning og desuden træbeplantning inden for delområde R1, som vil kunne ses fra Monumentområdet. Desuden vil der blive etableret bebyggelse til erhverv i byggezonerne indenfor delområde R1. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil ikke ændres fra eksisterende forhold og fortsat anvendes til landbrug (f.eks. høslæt).

Sårbarhed

Monumentområdet er sårbart overfor bl.a. anlæg eller byggeri i dets omgivelser, som kan forstyrre den visuelle oplevelse fra selve monumentområdet og indsigten til monumentområdet. Monumentområdets sårbarhed vurderes høj inden for de tilknyttede beskyttelseslinjer herunder bufferzonen og mindre sårbar jo længere væk fra områder forstyrrelsen sker.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at den geografiske udbredelse af påvirkningen fra driftsfasens permanente anvendelse i forhold til Monumentområdet er knyttet til nærområdet, da den visuelle forstyrrelse af aktiviteter, anlæg og byggerier er begrænset til en radius af 0-1 km omkring plan- og projektområdets delområde R1 og stien langs Herningvej.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten af påvirkningen fra planerne og projektet i forhold til monumentområdet vil være lav, da det er en begrænset del af udsynet til og fra monumentområdet, der forstyrres og da de permanente anlæg og byggerier er placeret bag nye beplantede støjvolde og uden for selve monumentområdet og de tilhørende beskyttelseslinjer. De synlige elementer fra monumentområdet derfor vil primært være beplantning, beplantede jord- og støjvolde, som vil fremstå som genkendelige elementer i området.

Varighed

Det vurderes, at varigheden for planernes og projektets påvirkning på Monumentområdet er permanent.

Konsekvens

En del af landskabet i monumentområdets nærhed, vil beplantningen som afskærmer plan- og projektområdets park i delområde R1 fremstå som genkendelige landskabselementer i området. Beplantningen vil opleves på afstand fra monumentområdet og indtil beplantningen er udvokset, kan man se bebyggelsen i delområde R1. Dermed vurderes der samlet set at være en begrænset påvirkning på monumentområdet.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.6.5 Påvirkning af Monumentområdet i Jelling i driftsfasen for den midlertidige anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af Monumentområde i driftsfasen som følge af den midlertidige anvendelse som festivalplads til afholdelse af musikfestivalen i Jelling.

Baggrund

Mellem primo april og ultimo juni i en periode på omkring 13 uger årligt vil plan- og projektområdet fungere midlertidigt som festivalområde for musikfestivalen i Jelling. I den periode vil der kunne foregå opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af selve festivalen i fem dage og nedtagning i cirka 4 uger. Dog vil al aktivitet i forbindelse med musikfestivalen øst for Mangehøje (delområde R4 og R5) forgå i op til 6 uger samlet set. Opstilling og nedtagning vil bestå af trafik af køretøjer med materialer til musikfestivalen i Jelling, samt opstilling og nedtagninger til scener, boder, skilte, flag, banner, camp områder og parkeringspladser. De fem dage hvor musikfestivalen i Jelling afholdes vil der være en del aktivitet med øget menneskemængde i landskabet, samt støj i form af musik og menneskelarm. Koncerter vil blive afholdt inden for delområde R1. De omkringliggende delområder R2, R3, og R4 vil blive anvendt til camp- og parkeringsområder med dertilhørende aktiviteter og R5 vil blive anvendt til campområde.

Sårbarhed

Monumentområdet er sårbart overfor bl.a. anlæg eller byggeri i dets omgivelser, som forstyrrer den visuelle oplevelse fra selve Monumentområdet og indsigten til Monumentområdet. Monumentområdets sårbarhed vurderes at være høj inden for de tilknyttede beskyttelseslinjer herunder bufferzonen og mindre sårbar jo længere væk fra områder forstyrrelsen sker.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at den midlertidige anvendelses påvirkning på Monumentområdet er knyttet til nærområdet, da påvirkningens udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring de midlertidige festivalaktiviteter.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten af påvirkningen fra de midlertidige festivalaktiviteter ift. Monumentområdet vil være høj pga. aktiviteternes karakter og omfang i forbindelse med opstilling, afholdelse og nedtagning af festivalen, som vil visuelt forstyrre udsigten over landskabet fra og indsigten til Monumentområdet. Nærmest Monumentområdet og inden for bufferzonen vil der bl.a. være midlertidige anlæg som camps, hegn og trafik. Efter de fem dages afholdelse af festivalen vil området inden for Monumentområdets beskyttelseslinjer reetableres til forholdene som beskrevet og vurderet for driftsfasens den permanente anvendelse. Omfanget og karakteren af anlæg og aktiviteter uden for udpegningen vil variere over en periode på omkring 13 uger.

Varighed

Det vurderes, at varigheden for påvirkningen fra den midlertidige anvendelse i forhold til Monumentområdet er kort, da hele den midlertidige periode for musikfestivalen i Jelling vil vare i omkring 13 uger. Selve campområderne, som overlapper med bufferzonen og er placeret lige nord for Monumentområdet, vil dog kun have aktiviteter i op til 6 uger hvoraf afholdelse af festivalen og dermed gæster på campområdet vil vare i fem dage årligt.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at påvirkningen fra den midlertidige anvendelse i forhold til Monumentområdet vil være moderat. Det vurderes på baggrund af Monumentområdets sårbarhed overfor visuelle forstyrrelser fra og mod Monumentområdet og at påvirkningen fra planernes og projektets karakter og omfang vil have en høj intensitet i forhold til visuelle forstyrrelser, men kun i en kort periode årligt. Festivalaktiviteterne vurderes ikke at medføre irreversible skader på den visuelle oplevelse af Monumentområdet.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.7 Påvirkning af bufferzonen

Der er en officiel UNESCO bufferzone omkring Jelling-monumenterne. Formålet med bufferzonen er at beskytte det, der er inden for zonen, bl.a. gennem kommuneplanens retningslinjer.

Der kan ske en potentiel påvirkning af bufferzonen, som følge af aktiviteter fra anlægsfasen og fra driftsfasens både permanente anvendelse som rekreativt parkområde og midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling.

I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for bufferzonen.

Baggrunden for vurderingen af bufferzonen kan ses i den Heritage Impact Assessment (HIA) (bilag 4) der er udarbejdet i forbindelse med planerne og projektet og denne tilhørende miljøvurderingsrapport.

12.7.1 Miljøstatus for bufferzonen

I det følgende beskrives miljøstatus for bufferzonen, der sammen med 0-alternativet udgør det referencescenarie, som påvirkningen fra planerne og projektet vurderes op imod. Bufferzonen omfatter et areal omkring Jelling-monumenterne, se Figur 12-1 under afsnit 12.2.

Indenfor bufferzonen, jf. Vejle Kommuneplan 2025-2037, må der i henhold til Monumentområdets status som verdensarv og de særlige kulturhistoriske værdier af national betydning ikke etableres anlæg eller byggeri, som virker forstyrrende på Monumentområdet (Vejle Kommune, 2025).

Den nordlige del af bufferzonen er beskyttet med en udsigtsfredning og har været det siden 1947. Formålet med udsigtsfredningen er en friholdelse af arealet mellem Nordhøjen og vejen Mangehøje for at sikre det åbne landskab i videre forstand, som kan ses fra Nordhøjen og en friholdelse af et areal nord for Mangehøje (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.). Udsigtsfredningen er vurderet som værende en del af bufferzonen. Selve vurderingen af udsigtsfredningen kan findes i kapitel 1 Landskab.

Vejle Kommuneplans retningslinjer om Monumentområdet understøtter de hensyn, der skal sikres inden for den bufferzone, som er udlagt i forbindelse med optagelse på UNESCO Verdensarvsliste, som bidrager til at bibeholde eller bevare *the outstanding universal value (UNESCO, n.d.-a).*

Bufferzonen dækker et område på 59,2 ha ved Jelling-monumenterne (UNESCO, n.d.-b). Afgrænsning af zonen er ikke en del af nomineringen af de fredede monumenter, men skal ses som en

integreret del af arbejdet med at bevare, beskytte og forvalte udpeget verdensarv og opretholde *the outstanding universal value* (UNESCO, n.d.-a).

Det nordlige del af bufferzonen bliver i dag anvendt som landbrugsjord og er derfor fri for byggeri og anlæg (dog med undtagelse af en enkelte ejendom og en mindre asfalteret vej). Den sydlige, østlige og vestlige del af bufferzonen omfatter Jelling by og hermed bybebyggelse i sammenhæng med Monumentområdet.

12.7.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for bufferzonen i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes bufferzonens tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive som beskrevet under miljøstatus.

12.7.3 Påvirkning af bufferzonen i anlægsfasen

I det følgende beskrives påvirkningen af bufferzonen som følge af i anlægsfasen for realiseringen af planerne og projektet.

Baggrund

I anlægsfasen skal der foretage terrænreguleringer af landskabet, med henblik på at skabe jord- og støjvolde, lavninger og plateauer inden for delområde R1. Der kan desuden ske terrænreguleringer inden for delområde R2. Derudover skal der anlægges tekniske elementer i form af regnvandsbassin, trug, grøfter, stier, faste køreveje og opføres enkelte, permanente bygninger. Der anlægges desuden en stiforbindelse langs Herningvej mellem delområde R1 og Jelling by. Stien vil være i den allersydligste del af delområde R5. Den resterende del af plan- og projektområdet vil som under eksisterende forhold fortsat anvendes til landbrug (f.eks. høslæt).

Sårbarhed

Bufferzonen er sårbar overfor bl.a. anlæg eller byggeri i dets omgivelser, som forstyrrer den visuelle oplevelse fra og indsigten til Monumentområdet. Bufferzonens sårbarhed vurderes at være høj inden for bufferzonen og lavere jo længere væk fra området forstyrrelsen sker.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at påvirkningerne fra planernes og projektets anlægsfase i forhold til bufferzonen er knyttet til nærområdet, da påvirkningernes udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring den del af plan- og projektområdet, hvor der vil ske anlægsaktiviteter.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten af påvirkningerne fra planernes og projektets anlægsfase i forhold til bufferzone vil være lav pga. anlægsaktiviteternes karakter, omfang og placering, som udelukkende berører bufferzonen i et meget begrænset omfang langs den eksisterende Herningvej. Anlæg af stien vil dermed ikke virke forstyrrende på monumentområdet.

Varighed

Det vurderes, at varigheden for anlægsfasen ved realisering af planerne og projektet vil have en lang påvirkning på bufferzonen, da påvirkningerne fra anlægsfasen vil vare fra 2026 og ca. 3 år frem.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at anlægsfasens påvirkninger af bufferzonen vil være begrænset, da anlægsaktiviteterne enten befinder sig udenfor bufferzonen eller vil have en placering, karakter og være i et omfang, som ikke virker forstyrrede på den visuelle oplevelse fra og til monumentområdet. Derudover vil aktiviteterne være midlertidige.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.7.4 Påvirkning af bufferzonen i driftsfasen for den permanente anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af bufferzonen i driftsfasen for den permanente anvendelse som park.

Baggrund

I driftsfasen for den permanente anvendelse som park vil der være færdigetablerede jord- og, støjvolde med beplantning, træbeplantning og bebyggelse inden for delområde R1. Der vil være en sti langs Herning inden for bufferzonen, som forbinder byen til parken. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil ikke ændres fra eksisterende forhold og fortsat anvendes til landbrug (f.eks. høslæt).

Sårbarhed

Bufferzonen er sårbar overfor bl.a. anlæg eller byggeri i dets omgivelser, som forstyrrer den visuelle oplevelse fra og indsigten til Monumentområdet. Bufferzonens sårbarhed vurderes at være høj inden for bufferzonen og lavere jo længere væk fra området forstyrrelsen sker.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at planernes og projektets indvirkning på bufferzonen er knyttet til nærområde, da påvirkningens udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring parken i delområde R1 og stien langs Herningvej.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten af påvirkningerne fra planerne og projektet i forhold til bufferzonen vil være lav, da det kun vil være stien i sig selv og aktiviteter i forbindelse med stien, som vil overlappe med zonen i et meget begrænset omfang og som ikke vil virke forstyrrende på monumentområdet. Der vil ikke være øvrige aktiviteter i forbindelse med parken, som overlapper med bufferzonen.

Varighed

Varigheden af påvirkningen fra planernes og projektets permanente anvendelse på bufferzonen er permanent.

Konsekvens

Samet set vurderes det, at planernes og projektets påvirkning af bufferzonen vil være begrænset, da stien inden for bufferzonen ikke vil forstyrre den visuelle oplevelse til og fra monumentområdet. Der ikke vil være andre aktiviteter inden for selve bufferzonen, og der vil desuden være en afstand til parkområdet, hvor der vil ske en permanent ændring med anlæg og aktivitet, som desuden vil være omgivet af tæt beplantning.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.7.5 Påvirkning af bufferzonen i driftsfasen for den midlertidige anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af bufferzonen i driftsfasen som følge af den midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling.

Baggrund

Mellem primo april og ultimo juni i en periode på omkring 13 uger årligt vil plan- og projektområdet fungere midlertidigt som festivalområde for musikfestivalen i Jelling. I den periode vil der kunne foregå opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af selve festivalen i fem dage og nedtagning i cirka 4 uger. Dog vil al aktivitet i forbindelse med musikfestivalen øst for Mangehøje og inden for bufferzonen (delområde R4 og R5) kun foregå i op til 6 uger samlet set. Opstilling og nedtagning vil bestå af trafik af køretøjer med materialer til musikfestivalen i Jelling, samt opsætning og nedtagninger til scener, boder, skilte, flag, banner, camp områder og parkeringspladser. I de fem dage under afholdelse af musikfestivalen i Jelling, vil der være en del aktivitet med øget menneskemængde i landskabet, samt støj i form af musik og menneskelarm. Koncerter vil blive afholdt inden for delområde R1. De omkringliggende delområder R2, R3, og R4 vil blive anvendt til camp- og parkeringsområder med dertilhørende aktiviteter og R5 vil blive anvendt til campområde.

Sårbarhed

Bufferzonen er sårbar overfor bl.a. anlæg eller byggeri i dets omgivelser, som forstyrrer den visuelle oplevelse fra og indsigten til Monumentområdet. Bufferzonens sårbarhed vurderes at være høj inden for bufferzonen og lavere jo længere væk fra områder forstyrrelsen sker.

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at den midlertidige anvendelses indvirkning på bufferzonen er knyttet til nærområdet, da påvirkningens udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring plan- og projektområdet.

Intensitet

Det vurderes, at påvirkningernes intensiteten fra musikfestivalen i Jelling på bufferzonen vil være høj. Dette vurderes på baggrund af karakteren og omfanget af aktiviteterne i forbindelse med opstilling, afholdelse og nedtagning af festivalen. Inden for selv bufferzonen vil der være bl.a. camps og omgivende hegn i perioden for festivalen. Aktiviteter fra festivalgæster vil dog kun foregå i de fem dage under afholdelse af festivalen. Efter nedtagning af festivalen vil området reetableres til forholdene som beskrevet og vurderet for driftsfasens den permanente anvendelse.

Varighed

Det vurderes, at varigheden for påvirkningen fra den midlertidige anvendelses på bufferzonen er kort, da hele den midlertidige periode for musikfestivalen i Jelling vil vare i omkring 13 uger årligt. Selve campområderne, som overlapper med bufferzonen og er placeret lige nord for Monumentområdet, vil dog kun have aktiviteter i op til 6 uger hvoraf afholdelse af festivalen og dermed gæster på campområdet vil vare i fem dage årligt.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at påvirkningen fra den midlertidige anvendelse inden for bufferzonen vil være moderat. Dette vurderes på baggrund af, at arealanvendelsen inden for bufferzonen ændres fra landbrugsmarker til campområde i den korte periode for festival og at dette vil medføre en forstyrrelse af den visuelle oplevelse af Monumentområdet. Festivalaktiviteterne vurderes ikke at medføre irreversible skader af bufferzonens formål om at bevare, beskytte og forvalte monumentområdet som udpeget verdensarv og opretholde *the outstanding universal value* og derfor afvises en væsentlig påvirkning.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.8 Påvirkning af det "The wider setting"

Der kan ske en potentiel påvirkning af "The wider setting", som følge af anlægsfasen og driftsfasens både permanente anvendelse som parkområde og midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling.

I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for "The wider setting".

Baggrunden for vurderingen af "The Wider setting" kan ses i Heritage Impact Assessment (HIA) (se bilag 4), der er udarbejdet i forbindelse med planerne og projektet og denne tilhørende miljøvurderingsrapport.

12.8.1 Miljøstatus for "The wider setting"

I det følgende beskrives miljøstatus for The wider setting",", der sammen med 0-alternativet, udgør det referencescenarie, som påvirkningen fra planerne og projektet vurderes op imod.
"The wider setting" er betegnelsen for "bagtæppet" for oplevelsen og selve forståelsen af et verdenskulturarvs-objekt. Det omhandler topografi, det naturlige og byggede miljø, infrastruktur, arealanvendelsesskabte mønstre (mønstre i landskabet som følge af arealanvendelsen f.eks markopdelinger, veje, bystrukturer osv.), rumlig organisering, visuelle forhold samt relaterede sociale og kulturelle praksisser, økonomiske processer og andre immaterielle dimensioner af kulturarv, som opfattelser og associationer (UNESCO et al., 2022).

"The wider setting" for Jelling-monumenterne dækker over det areal, man kan se af landskabet mod nordøst, nord og nordvest, når man står ved Jelling-monumenterne. Mod syd omfatter "The wider setting" Jelling by.

De mulige trusler, der kan påvirke "The wider setting", er en forstyrrelsen af den visuelle oplevelse af landskabet fra Jelling-monumenterne. "The wider setting" sætter rammen for den historie, der skal fortælles. Omgivelserne for Jelling-monumenterne består af klassisk dansk bystruktur og landbrug, som er genkendelig. Nye ændringer i omgivelserne skal tilpasses, så de ikke er en trussel mod den fortælling, der er ved Jelling-monumenterne.

12.8.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for "The wider setting" i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes tilstanden af "The wider setting" i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus.

12.8.3 Påvirkning af "The wider setting" i anlægsfasen

I det følgende beskrives påvirkningen af "The wider setting" som følge af planernes og projektets anlægsfasen.

Baggrund

I anlægsfasen skal der foretages terrænreguleringer inden for delområde R1 og R2, og inden for R1 bl.a. at skabe beplantede jordvolde af landskabelige og støjmæssige hensyn, lavninger og plateauer. Derudover skal der anlægges to regnvandsbassiner, trug, grøfter, stier, faste køreveje og

opføres enkelte permanente bygninger. Plan- og projektområdets delområde R1 vil blive anlagt som park. Indenfor de resterende delområder R3, R4 og R5 sker der ingen anlægsaktiviteter i anlægsfasen.

Sårbarhed
Sårbarheden af "The wider setting" vurderes at være høj overfor nye anlæg og aktiviteter, som kan forstyrre "bagtæppet" og dermed den visuelle oplevelse fra og indsigten til Monumentområdet.

Geografisk udbredelse
Det vurderes, at påvirkningerne fra planerne og projektet på "The wider setting" er knyttet til nærområdet, da påvirkningens udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring den del af plan- og projektområdet, hvor der vil være anlægsarbejdet.

Intensitet
Det vurderes, at intensiteten af påvirkningen fra planerne og projektet på "The wider setting" vil være lav, da der vil foregå anlægsaktiviteter inden for en mindre del af den samlede "The wider setting". Der sker i dag forstyrrelser med landbrugsmaskiner og dermed en lignende aktivitet, hvor forstyrrelserne med anlægsarbejdet dog vil være af en højere intensitet end jordbruget medfører.

Varighed
Det vurderes, at varigheden for påvirkningerne fra anlægsfasen på "The wider setting" vil være lang, da anlægsarbejdet vil vare fra 2026 og ca. 3 år frem.

Konsekvens
Samlet set vurderes det, at påvirkningen af "The wider setting" vil være begrænset. Det vurderes på baggrund af "The wider setting's" sårbarhed overfor forstyrrelser af "bagtæppet" og den visuelle oplevelse af Monumentområdet under anlægsaktiviteterne, som kun vil foregå inden for en begrænset del af den samlede "The wider setting" og i en midlertidig periode.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.8.4 Påvirkning af "The wider setting" i driftsfasen for den permanente anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af "The wider setting" i driftsfasen for den permanente anvendelse som park.

Baggrund
I driftsfasen for den permanente anvendelse som park vil der være færdigetablerede jord- og, støjvolde med beplantning og desuden træbeplantning inden for delområde R1. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil ikke ændres fra eksisterende forhold og fortsat anvendes til landbrug (f.eks. høslæt).

Sårbarhed
Inden for "The wider setting" vurderes sårbarheden at være høj overfor nye anlæg og ændret arealanvendelse, der kan forstyrre den visuelle oplevelse af landskabet fra Jelling-monumenterne og dermed "bagtæppet".

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at planernes og projektets påvirkning på "The wider setting" er knyttet til nærområdet, da påvirkningernes udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring delområde R1, der etableres som park.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten af påvirkningerne fra planerne og projektet på "The wider setting" vil være lav, da de nye elementer i form af beplantede volde vil være synlige fra Jelling-monumenterne, men vil opleves som levende hegn, som er et genkendeligt element i landskabet inden for "The wider setting". Indtil beplantningen er fuldt udvokset vil bebyggelsen i parken kunne ses i begrænset omgang bag volde og beplantning. De nye elementer vil desuden optage en mindre del af den samlede "The wider setting".

Varighed

Varigheden af påvirkningen fra planernes og projektets permanente anvendelse som park på "The wider setting" er permanent.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at påvirkningen er begrænset pga. det fysiske omfang og da oplevelsen fra Jelling-monumenterne af de nye elementer i "the wider setting" vil være som genkendelige landskabselementer.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.8.5 Påvirkning af "The wider setting" i driftsfasen for den midlertidige anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af "The wider setting" i driftsfasen som følge af den midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling.

Baggrund

Mellem primo april og ultimo juni i en periode på omkring 13 uger årligt vil plan- og projektområdet fungere midlertidigt som festivalområde for musikfestivalen i Jelling. I den periode vil der kunne foregå opstilling i cirka 8 uger, afholdelse af selve festivalen i fem dage og nedtagning i cirka 4 uger. Dog vil al aktivitet i forbindelse med musikfestivalen øst for Mangehøje og inden for bufferzonen (delområde R4 og R5) kun foregå i op til 6 uger samlet set. Opstilling og nedtagning vil bestå af trafik af køretøjer med materialer til musikfestivalen i Jelling, samt opsætning og nedtagninger til scener, boder, skilte, flag, banner, camp områder og parkeringspladser. I de fem dage under afholdelse af musikfestivalen i Jelling, vil der være en del aktivitet med øget menneskemængde i landskabet, samt støj i form af musik og menneskelarm. Koncerter vil blive afholdt inden for delområde R1. De omkringliggende delområder R2, R3, og R4 vil blive anvendt til camp- og parkeringsområder med dertilhørende aktiviteter og R5 vil blive anvendt til campområde.

Sårbarhed

Inden for "The wider setting" vurderes sårbarheden at være høj overfor nye anlæg og ændret arealanvendelse, der kan forstyrre den visuelle oplevelse af landskabet fra Jelling-monumenterne og dermed "bagtæppet".

Geografisk udbredelse

Det vurderes, at påvirkningerne fra den midlertidige anvendelse på "The wider setting" er knyttet til nærområde, da påvirkningernes udbredelse er begrænset til et område indenfor en radius af 0-1 km omkring plan- og projektområdet.

Intensitet

Det vurderes, at intensiteten af påvirkningerne fra afholdelse af musikfestivalen i Jelling på "The wider setting" vil være høj, da aktiviteterne i forbindelse med opstilling, afholdelse og nedtagning af festivalen står i stærk kontrast til den nuværende arealanvendelse som landbrugsjord. Aktiviteter og midlertidige anlæg og elementer vil være inden for hele plan- og projektområdet og dermed i stor nærhed til monumentområdet. Dermed vil en større del af den samlede oplevelse af landskabet være forstyrret i en periode. Efter afholdelse af festivalen vil området reetableres til forholdene som beskrevet og vurderet for driftsfasens den permanente anvendelse.

Varighed

Det vurderes, at varigheden for påvirkningen fra den midlertidige anvendelse på "The wider setting" er kort, da hele den midlertidige periode for musikfestivalen i Jelling vil vare i omkring 13 uger årligt. Selve campområderne, som overlapper med bufferzonen og er placeret lige nord for Monumentområdet, vil dog kun have aktiviteter i op til 6 uger hvoraf afholdelse af festivalen og dermed gæster på campområdet vil vare i fem dage årligt.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at påvirkningen ved den midlertidige anvendelse inden for "The wider setting" vil være moderat. Dette vurderes på baggrund af "The wider setting"s høje sårbarhed overfor forstyrrelser af "bagtæppet" og den visuelle oplevelse af Monumentområdet og den midlertidige ændrede arealanvendelses karakter og omfang som festivalområde, som vil foregå i en begrænset del af den samlede "The wider setting" og i en midlertidig periode på omkring 13 uger årligt og op til 6 uger øst for Mangehøje.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

12.9 Afværgetiltag

Der vurderes ikke at være behov for at indarbejde afværgetiltag, da planerne og projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af kulturarv.

12.10 Overvågning

Idet miljøvurderingen ikke beskriver nogle væsentlige påvirkninger på kulturarv, er der ikke behov for udarbejdelse af et overvågningsprogram.

12.11 Sammenfattende vurdering

Planernes og projektets samlede miljøpåvirkninger i forhold til kulturarv er beskrevet i skemaet nedenfor, hvor miljøemnes sårbarhed og påvirkningernes udbredelse, intensitet, varighed og sandsynlig påvirkning er sammenfattet.

Samlet set vurderes det, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af kulturarv i forbindelse med planerne og projektet.

Tabel 12-1. Sammenfatning af projektet og planernes påvirkning på kulturarv.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Sandsynlig påvirkning
De kulturhistoriske værdier, herunder værdifuldt kulturmiljø "Jelling-monumenterne"					
Anlægsfasen	Medium	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Medium	Nærområde	Lav	Permanent	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Nærområde	Høj	Kort	Moderat
"Monumentområde i Jelling"					
Anlægsfasen	Høj	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Høj	Nærområde	Lav	Permanent	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Nærområde	Høj	Kort	Begrænset
Bufferzone					
Anlægsfasen	Høj	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Høj	Nærområde	Lav	Permanent	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Nærområde	Høj	Kort	Moderat
"The wider setting"					
Anlægsfasen	Høj	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Høj	Nærområde	Lav	Permanent	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Nærområde	Høj	Kort	Moderat

13. KLIMA (DRIVHUSGASSER)

Kapitlet beskriver påvirkningen af klima, herunder drivhusgasser, i forbindelse med rekreativt område nord for Jelling.

13.1 Metode og datagrundlag

Miljøstatus og planernes og projektets miljøpåvirkninger er beskrevet og vurderet på baggrund af:

- DCEs seneste emissionsopgørelser (Nielsen et al., 2024)
- Energistyrelsens Klimastatus og -fremskrivning 2024 (KF24) samt sektorkapitler og dataark (Klima- Energi- og Forsyningsministeriet, 2024)
- Energistyrelsens CO_2e-opgørelse for Vejle Kommune i 2022 (Energistyrelsen, 2022)
- Klimaplan Vejle Kommune 2020-2050 (Vejle Kommune, 2020)
- Climate Change 2023 Synthesis Report IPCC (Calvin et al., 2023a)
- Relevante miljødeklarationer og emissionsfaktorer (Energinet, 2024; Erhvervsstyrelsen, 2025)

I dette kapitel defineres "klima" som påvirkningen fra udledningen af drivhusgasser fra hhv. anlægsfasen samt for driftsfasens permanente og midlertidige anvendelse inden for det samlede rekreative område nord for Jelling.

Alle udledninger regnes som CO_2-ækvivalenter. Dette benævnes videre i kapitlet som CO_2e, hvor udledning af andre drivhusgasser (herunder metan og lattergas) omregnes til deres effekter i CO_2-ækvivalenter (CO_2e).

Der er af Rambøll foretaget beregninger for CO_2e-udledningen baseret på estimater for ressourceforbruget opgivet i projektbeskrivelsen afsnit 4.4.114.5.3 og 4.6.3. Beregningerne er baseret på relevante miljøvaredeklarationer og emissionsfaktorer for hhv. materiale-, el-, vand- og brændstofforbrug (Energinet, 2024; Erhvervsstyrelsen, 2025). Projektet er endnu ikke detailprojekteret, derfor vil ressourcemængderne være grove estimater for det faktisk forbrug.

Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planerne og projektets påvirkninger af klima er tilstrækkeligt.

13.2 Generelle forhold

Det rekreative område nord for Jelling vil blive placeret på landbrugsjord i landzone og anvendes som permanent park og det fulde plan- og projektområde som midlertidigt festivalplads for musikfestivalen i Jelling. Planerne og projektet dækker ca. 60,4 ha, hvoraf 23,8 ha inddrages permanent. Festivalen flytter dermed ca. 1 km nordøst for sin nuværende placering. Der vil dermed blive inddraget landbrugsjord, som anvendes til diverse landbrugsformål.

I Vejle Kommune står landbrugssektoren for ca. 33 % af den årlige CO_2e-udledning, se Tabel 13-2. Ved at udtage disse landbrugsarealer, vil CO_2e-udledningen fra landbrugssektoren reduceres.

Der skal tilkøres jord og muld til plan- og projektområdets delområde R1 og R2 i anlægsfasen, der vil medføre en CO_2e-udledning. Derudover vil der ved både permanent og midlertidig anvendelse være en CO_2e-udledning som følge af ressourceforbrug.

13.3 Miljøpåvirkninger

Under anlægsfasen og driftsfasens både permanente og midlertidige anvendelse som henholdsvis park og festivalplads forventes planerne og projektet at medføre følgende påvirkninger af klimaet:

- Påvirkning fra drivhusgasser

De forventede påvirkninger beskrives og vurderes nærmere i det følgende.

13.4 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til planer eller projekter, der kan medføre kumulative effekter i samspil med planerne og projektets miljøpåvirkninger vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til klima.

13.5 Påvirkning af klima som følge af drivhusgasudledning

Der kan ske en potentiel påvirkning af klima som følge af drivhusgasudledning i anlægsfasen og den samlede driftsfase. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for klima.

13.5.1 Miljøstatus

Miljøstatus for klima er beskrevet i afsnit 13.2 Generelle forhold.

De historiske, nuværende og fremskrevne udledninger af drivhusgasser på lokalt og nationalt plan samt nationale emissioner af forureningskomponenter, er opsummeret i det følgende.

Nationale klimaforhold

Ifølge den seneste emissionsopgørelse fra DCE er CO_2 den væsentligste drivhusgas i Danmark, og emissioner af CO_2 bidrog i 2022 med cirka 68,0 % af den nationale totale udledning (eksklusive arealanvendelse). Dernæst udgjorde metan (CH_4) cirka 20,2 %, kvælstofoxid (N_2O) cirka 11,2 % og de resterende drivhusgasser HFC'er, PFC'er og SF_6 udgjorde cirka 0,7 %. Størstedelen af de nationale CO_2-emissioner skyldes anvendelse af fossilt brændsel (det vil sige kul, olie og gas) som brændstof i energisektoren, i boliger, i industrianlæg samt i transportsektoren. (Nielsen et al., 2024)

De sektorer med den største emission af drivhusgas i 2022 er beregnet til at være energi, herunder også transport (65,5 %), landbrug (27,5 %), industrielle processer (4,0 %) og affald (2,9 %), se Figur 13-1 (Nielsen et al., 2024).

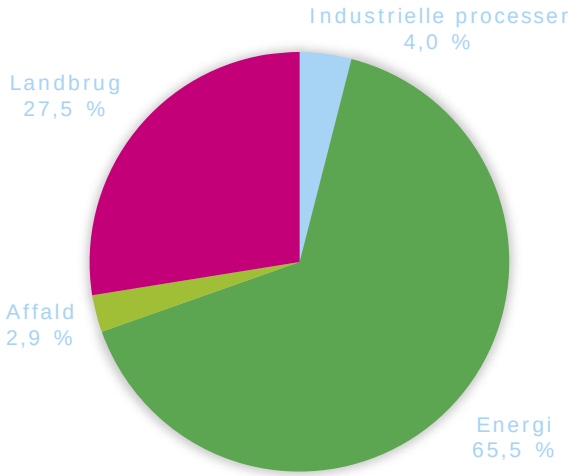

Figur 13-1 Danmarks totale drivhusgasemissioner (CO_2e) fordelt på hovedsektorer for 2022 (Nielsen et al., 2024).

Fremskrivningen af Danmarks drivhusgasudledninger i Energistyrelsens Klimastatus og -fremskrivning 2024 (KF24) indeholder estimater for udviklingen af drivhusgasudledninger frem til 2035. Dette inkluderer estimerede effekter fra de virkemidler, som er iværksat eller besluttet indtil 1. januar 2024. De totale drivhusgasudledninger er beregnet til 41,7 mio. tons CO_2e i 2022, hvilket svarer til en reduktion på 47 % i forhold til Danmarks samlede udledninger i 1990. Udledningerne er fremskrevet til 20,4 mio. tons CO_2e i år 2035, svarende til en reduktion på 74 %. Se udvalgte data i Tabel 13-1 (Klima- Energi- og Forsyningsministeriet, 2024).

Tabel 13-1 Nuværende og fremtidige nationale udledninger af CO_2e (mio. ton) (Klima- Energi- og Forsyningsministeriet, 2024).

	1990	2022	2025	2030	2035
KF24 netto-udledninger	78,0	41,7	35,3	25,4	20,5
Reduktion ift. 1990	-	47 %	55 %	68 %	74 %

Eksisterende klimaforhold i Vejle Kommune

Energistyrelsen har opgjort udledningen af drivhusgasser for de danske kommuner for 2010 til 2022. Den samlede CO_2e-udledning for Vejle Kommune i 2022 fremgår af Tabel 13-2. Som det fremgår, indgår der i denne opgørelse den direkte udledning fra en række sektorer inden for kommunegrænsen. Udledning fra f.eks. indkøbte varer og byggeri indgår ikke i opgørelsen (Energistyrelsen, 2022).

Tabel 13-2 Den samlede CO_2e-udledning i 2022 for Vejle Kommune (Energistyrelsen, 2022).

CO_2e-udledninger i Vejle Kommune 2022	[ton CO_2e]
Energi	216.518
Transport	252.258
Kemiske processer	8.616
Landbrug	246.542
Affaldsdeponi og biogas	9.877
Spildevand	2.312
TOTAL	736.124

Vejle Kommune udledte i 2022 ca. 736.000 tons CO_2e. Fordelingen af udledninger kan ses i Tabel 13-2 og viser, at transport-, landbrug- og energisektoren var ansvarlige for de største udledninger i kommunen med henholdsvis 34 %, 33 % og 29 % af den samlede udledning. I klimaregnskabet er der i henhold til DK2020 retningslinjerne ikke inkluderet indkøb. Hvis Vejle Kommune havde rapporteret på indkøb, antages den samlede udledning at være noget højere (Energistyrelsen, 2022). Vejle Kommunes klimaplan 2020-2050 fremlægger en ambition om at blive klimaneutrale frem mod 2050, samt indeholder ambitiøse delmål for 2030 for at opnå målet. Den samlede CO_2e-udledning skal reduceres med 70 % i forhold til 1990, svarende til en CO_2e-udlening i kommunen på 205.000 tons CO_2e i 2030. Vejle Kommune vil blandt andet udfase olie og naturgas hos private forbrugere og industrien samt på fjernvarmeværker. Derudover vil de fremme brugen af vedvarende energi samt tage tiltag til skovrejsning og udvikling af lokalplaner, hvor der tages højde for klimaforebyggelse og -tilpasning (Vejle Kommune, 2020).

13.5.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for klima i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, vil der ikke forekomme drivhusgasudledninger i forbindelse med realisering af planerne og projektet. Den klimatiske tilstand i og omkring plan- og projektområdet forventes at forblive, som beskrevet under miljøstatus.

13.5.3 Påvirkning af klima i anlægsfasen

I det følgende beskrives påvirkningen af klima som følge af etablering af et nyt rekreative område i anlægsfasen, indenfor delområde R1 og terrænregulering i delområde R2.

Baggrund

I anlægsfasen er ressourceforbruget for etableringen af det rekreative område opgjort. Ressourceforbruget omfatter el-, vand- og dieselforbrug på byggepladsen, samt omfatter dieselforbruget ligeledes tilkørsel af jord/muld fra andre projekter. Mængderne for ovennævnte forbrug fremgår af

projektbeskrivelsen afsnit 4.10 og vil give anledning til klimapåvirkninger i anlægsfasen. Klimaaftrykket opgjort i CO_2e-udledning og fremgår af Tabel 13-3.

Tabel 13-3 Det samlede ressourceforbrug og de dertilhørende CO_2e-udledninger.

Kategori	Mængde	Udledning (ton CO_2e)
Elforbrug	385.650 kWh	32
Vandforbrug (inkl. spildevand)	1.011 m^3	2
Dieselforbrug	1.600.000 L	4.967
Total		*5.001*

Den samlede udledning er beregnet til 5.001 ton CO_2e, hvoraf størstedelen af udledningen stammer fra dieselforbruget ved hhv. tilkørsel af jord og muld og diverse entreprenørmaskiner, personbiler, generatorer mm.

Sårbarhed

Sårbarheden af det globale klima er meget høj grundet den store globale belastning, der i en lang årrække har påvirket klimaet.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse er global, da drivhusgasser ophobes i et globalt klimasystem.

Intensitet

Intensiteten vurderes at være lav. Dette skyldes, at udledningen er relativ lille i forhold til de kommunale udledninger af drivhusgasser.

Varighed

Varigheden af anlægsfasen er lang, da anlægsfasen varer ca. 3 år, men udledningen af CO_2 vil påvirke klimaet permanent, da udledningen medfører permanente påvirkninger på klimaet grundet ophobningen i atmosfæren (Calvin et al., 2023b; NASA Science Editorial Team, 2019).

Konsekvens

Klimaets sårbarhed vurderes som meget høj, grundet den store globale belastning. Udbredelsen af påvirkningen vil være global, da drivhusgasser ophobes i et globalt klimasystem. Intensiteten vurderes at være lav. Varigheden vil være permanent, da drivhusgasser ophobes permanent. Samlet set vurderes den sandsynlige påvirkning af klimaet at være begrænset, da en realisering af planerne og projektets samlede CO_2e-udledning vurderes at medføre et minimalt bidrag til klimasystemet.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

13.5.4 Påvirkning af klima i driftsfasen for den permanente og midlertidige anvendelse

I det følgende beskrives påvirkningen af klima som følge af etablering af et nyt rekreative område i driftsfasen.

Baggrund

I driftsfasen vil den permanente anvendelse i plan- og projektområdet omfatte aktiviteter i forbindelse med driften af parken herunder kontor- og serviceerhvervsfaciliteter i form af kontorer, lager- og værkstedsfaciliteter m.v. til brug for musikfestivalen i Jelling samt mindre bygværker til rekreative formål. I den permanente driftsfase er det årlige ressourceforbrug for drift af det rekreative område opgjort. Ressourceforbruget omfatter el- og vandforbrug. Mængderne for førnævnte forbrug fremgår af projektbeskrivelsen afsnit 5.3 og vil give anledning til en drivhusgasudledning i driftsfasen. Klimaaftrykket opgjort i CO_2e-udledning og fremgår af Tabel 13-4.

Tabel 13-4 Det samlede forbrug ved permanent anvendelse og de dertilhørende CO_2e-udledninger.

Kategori	Mængde pr år	Udledning pr år (ton CO_2e)
Elforbrug	205.000 kWh	17
Vandforbrug (inkl. spildevand)	98 m^3	0,2
Total		*17*

Dertil vil der være kørsel af lastbiler til og fra plan- og projektområdet, samt affaldshåndtering. Den samlede årlige udledning er beregnet til ca. 17 ton CO_2e, hvoraf størstedelen af udledningen stammer fra elforbruget, der omfatter typisk kontorbrug, varmepumper, mm. Antages der, at den permanente anvendelse fortsætter i 30 år, vil den samlede udledning over 30 år være ca. 516 ton CO_2e.

Den midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling indenfor i plan- og projektområde omfatter aktiviteter som drift af scener, madboder, toiletvogne, belysning, mm. I den midlertidige driftsfase er det årlige ressourceforbrug for drift af det rekreative område opgjort. Ressourceforbruget omfatter vand- og brændstofforbrug. Mængderne for ovennævnte forbrug fremgår af projektbeskrivelsen afsnit 6.3 og vil give anledning til drivhusgasudledninger i driftsfasen. Klimaaftrykket opgjort i CO_2e-udledning og fremgår af Tabel 13-5.

Tabel 13-5 Det samlede forbrug ved midlertidige anvendelse og de dertilhørende CO_2e-udledninger.

Kategori	Mængde pr år	Udledning pr år (ton CO_2e)
Vandforbrug (inkl. spildevand)	800 m^3	2
Dieselforbrug	42.000 L	130
Benzinforbrug	500 L	1
Total		*133*

Dertil vil der være kørsel af lastbiler til og fra plan- og projektområdet samt affaldshåndtering. Der er ikke medregnet elforbrug til den midlertidige anvendelse, da denne ifølge projektbeskrivelsen er uændret i forhold til 0-alternativet. Den samlede årlige udledning er beregnet til 133 ton CO_2e, hvoraf størstedelen af udledningen stammer fra dieselforbruget, der omfatter forbrug til generatorer samt til køretøjer. Antages der, at den midlertidige anvendelse gentages hvert år i 30 år, vil den samlede udledning over 30 år være 3.990 ton CO_2e.

Den samlede årlige CO_2e-udledning under driften for både den permanente og den midlertidige anvendelse vil være 150 ton, og over 30 år vil den samlede CO_2e-udledning være 4.506 ton.
Ved den midlertidige anvendelse vil CO2e-udledningen stige i forhold til den permanente anvendelse, hvor denne vil udgøre 89 % af den årlige udledning i driftsfasen. Dette skyldes, at parken anvendes som festivalplads for musikfestivalen i Jelling, hvor flere kilder vil bidrage til en CO_2e-udledning. Det forventes, at den nye festivalplads for til afholdelse af musikfestival i Jelling vil være klar til drift forventeligt efter ca. 3 års anlægsfase. Parken udgør ca. 23,8 ha og vil i perioden mellem primo april og ultimo juni i omkring 13 uger årligt indrettet med midlertidige scener og boder i

forbindelse med musikfestivalen i Jelling. I de 13 uger, som omfatter cirka 8 uger til opstilling, fem dage til afholdelse af festivalen og cirka 4 uger til nedtagning for hele plan- og projektområdet. Dog vil delområderne øst for Mangehøje kun anvendes til festivalaktiviteter i op til 6 uger.

Sårbarhed

Sårbarheden af det globale klima er meget høj grundet den store globale belastning, der i en lang årrække har påvirket klimaet.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse er global, da drivhusgasser ophobes i et globalt klimasystem.

Intensitet

Intensiteten vurderes at være lav, dette skyldes, at udledningen er relativ lille i forhold til de kommunale udledninger af drivhusgasser.

Varighed

Udledningen af CO_2 vil påvirke klimaet permanent, da udledningen medfører permanente påvirkninger på klimaet grundet ophobningen i atmosfæren (Calvin et al., 2023b; NASA Science Editorial Team, 2019).

Konsekvens

Klimaets sårbarhed vurderes som meget høj, grundet den store globale belastning. Udbredelsen af påvirkningen vil være global, da drivhusgasser ophobes i et globalt klimasystem. Intensiteten vurderes at være lav. Varigheden vil være permanent, da drivhusgasser ophobes permanent. Samlet set vurderes den sandsynlige påvirkning af klimaet at være begrænset, da realisering af planerne og projektets samlede CO_2e-udledning vurderes at medføre et minimalt bidrag til klimasystemet.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

13.6 Afværgetiltag

Der gennemføres ikke afværgetiltag, da planerne og projektet ikke vurderes at medføre væsentlig påvirkning af klima.

13.7 Overvågning

Der gennemføres ikke overvågning som en del af planerne og projektet.

13.8 Sammenfattende vurdering

Planerne og projektets samlede miljøpåvirkninger i forhold til klima er beskrevet i skemaet nedenfor, hvor miljøemnernes sårbarhed og påvirkningernes udbredelse, intensitet, varighed og sandsynlig påvirkning er sammenfattet.

Samlet set vurderes det at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af klima (drivhusgasser) i forbindelse med et rekreativt område nord for Jelling.

Tabel 13-6. Sammenfatning af projektet og planernes påvirkning på klima som følge af drivhusgasudledning.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Sandsynlig påvirkning
Påvirkning som følge af drivhusgasudledning					
Anlægsfasen	Meget høj	Global	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for midlertidig og permanent anvendelse	Meget høj	Global	Lav	Permanent	Begrænset

14. KLIMA (OVERSVØMMELSE)

Kapitlet beskriver påvirkningen af klima, herunder oversvømmelsesrisiko i forbindelse med et nyt rekreativt område nord for Jelling.

14.1 Metode og datagrundlag

Miljøstatus og projektets miljøpåvirkninger er beskrevet og vurderet på baggrund af:

- Højdemodeller for området, Simulationer om eksisterende og fremtidige strømningsveje og skybrudsregn modelleret gennem Scalgo og fyldning af lavninger og strømningsveje i terrænet simuleret på baggrund af højdemodel og nedbørsmængde (Scalgo, n.d.)
- Jordartskort (GEUS) (Klima, 2020)
- Terrænnært grundvand ((Klimadatastyrelsen, n.d.-b)
- (Scalgo, n.d.)
- Nedbørsdybder for området beregnet ud fra regnserier i Spildevandskomiteens Excel ark regionalregnraekke ver. 4.1 (SVK-ark) (Spildevandskomitéen, n.d.)
- Vejle Kommuneplan 2025-2037 (Vejle Kommune, 2025b)

Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planernes og projektets påvirkninger af oversvømmelsesrisiko er tilstrækkeligt (Klima, 2020).

14.2 Generelle forhold

I fremtiden forventes det, at vi vil opleve mere voldsomt vejr som følge af klimaændringerne i Danmark, og at de ændrede klimatiske forhold vil medføre flere oversvømmelser og mere erosion af kysterne. Skadernes omfang forventes at blive større og det kan medføre større samfundsmæssige omkostninger. I sommerhalvåret forventes det at nedbørsmængderne vil være mere ekstreme, bl.a. ved flere skybrud, større mængder regn som vil medføre pres på kloaksystemerne og vandløbene, fordi de ikke er tilpasset til at kunne indeholde de stigende nedbørsmængder (Vejle Kommune, 2021c).

Særligt om vinteren forventes det, at der vil falde mere nedbør sammenlignet med tidligere. Det kan medføre at jordens evne til nedsivning nedsættes, fordi jordbunden allerede er våd. Forhøjet grundvandsstand i de øverste jordlag kan også medføre, at vandet slet ikke kan sive ned i jorden, og derfor bliver liggende i overfladen. Det kan skabe udfordringer med at lede vandet væk. Oversvømmelse i de øvre jordlag kan også medvirke til stigende vandstand ved lavtliggende områder omkring vandløbene i området (Vejle Kommune, 2021c).

I Vejle Kommune forventes det, at den gennemsnitlige daglige nedbør vil stige med 5-10% ved udgangen af århundredet for henholdsvis mellemhøjt og højt udledningsscenarier i forhold til referenceperioden 1981-2010[2]. Derudover viser klimafremskrivninger en stigning i forekomsten af skybrud (dvs. antal hændelser i løbet af året, hvor der falder mere end 15 mm nedbør på 30 min.) med 41-68 % i Vejle Kommune for henholdsvis mellemhøjt og højt udledningsscenarier ved udgangen af dette århundrede i forhold til referenceperioden 1981-2010 (DMI, n.d.). Disse tendenser vil øge sandsynligheden for oversvømmelser i plan- og projektområdet.

14.3 Miljøpåvirkninger

Under driftsfasens permanente og midlertidige anvendelse som henholdsvis park og festivalplads for musikfestivalen i Jelling forventes planerne og projektet at medføre følgende påvirkninger af oversvømmelsesrisiko:

- Påvirkning af oversvømmelsesrisikoen

Den forventede påvirkning beskrives og vurderes nærmere i det følgende.

14.4 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til vedtagne planer eller projekter, der i samspil med det planerne og projektets miljøpåvirkninger vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til oversvømmelsesrisiko.

14.5 Påvirkning af oversvømmelsesrisikoen

Der kan ske en potentiel påvirkning af oversvømmelsesrisikoen som følge af terrænregulering og ændring af befæstelsesgrad i indenfor plan- og projektområdets delområde R1 og R2. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for oversvømmelsesrisiko.

14.5.1 Miljøstatus for oversvømmelsesrisiko

Plan- og projektområdet består primært af markarealer adskilt af vejen Mangehøje. Området er forholdsvis kuperet og består af moræneler, som har meget lav nedsivningsevne. Derudover er grundvandsstanden tæt på terræn, som hæmmer yderligere nedsivning af vand i området. Disse egenskaber gør, at vand ved skybrud samler sig i flere dybe lavninger og fordampes, fordi det ikke kan sive ned.

I forhold til strømningsveje kan plan- og projektområdet deles i to: området vest for Mangehøje og øst for Mangehøje. Der er en betydelig strømningsvej ud af det vestlige område mod nordvest. Dog er der minimum en kilometer til nærmeste recipient i fugleflugt fra centrum af plan- og projektområdet. Der er ingen afledningsmulighed for regnvandet for det østlige område, så alt det vand, der falder i området, samler sig i dybdepunkter indenfor området.

Generelt er plan- og projektområdet sårbart overfor regnbetingede oversvømmelser, fordi der ingen nedsivningsmuligheder er og ingen recipient i nærheden til at modtage eventuel skybrudsvand.

Miljøstatus og 0-alternativet udgør til sammen det referencescenarie, som planernes og projektets påvirkning vurderes op imod.

14.5.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for oversvømmelsesrisiko i 2034 hvis planerne og projektet for det rekreative område ved Herningvej ikke realiseres. Det er ikke muligt at lave eksakte fremskrivninger for referenceåret, dog forventes det, at nedbørsmængden i Danmark vil blive ved med at stige de næste 10 år. Klimafremskrivninger frem til 2040 forudser en stigning i skybrud med omkring 20% i Vejle Kommune (DMI, n.d.). Derfor er det sandsynligt, at risikoen for regnbetingede oversvømmelser vil stige i området og true den rekreative udnyttelse af området. På den baggrund er der udarbejdet en vandhåndteringsplan (se bilag 6) som en del af plangrundlaget og projektet.

14.5.3 Påvirkning af oversvømmelsesrisikoen i den samlede driftsfase

I det følgende vurderes påvirkningen af oversvømmelsesrisikoen i den samlede driftsfase som følge af terrænregulering og stigning af befæstelsesgraden inden for delområder vest for Mangehøje. Denne påvirkning er uafhængig af, om der er tale om den midlertidige eller den permanente driftsfase, hvorfor vurderingen nedenfor er for den samlede driftsfase.

<u>Baggrund</u>

For at realisere planerne og projektet vil delområderne R1 og R2 blive terrænreguleret og derudover vil befæstelsesgraden øges inden for R1. Terrænregulering kan ændre et områdets naturlige strømningsveje og stuvningslavninger. En øget befæstelsesgrad (som nye veje, stier, bygninger og parkeringspladser) kan føre til øget overfladeafstrømning, hurtigere reaktionstid og reduceret infiltration af vandet. Samlet kan disse ændringer føre til en øget oversvømmelsesrisiko ved ekstrem regn og skybrud i området. For at vurdere og nedsætte denne risiko er der udarbejdet en

vandhåndteringsplan for området (bilag 6). Vandhåndteringsplanen beskriver følgende tilgange til forskellige typer nedbør:

1) Hverdagsregn håndteres på egen grund med forsinkelsesvoluminer inden for delområde R1 (bassiner og grøftebassiner), der udledes til et eksisterende drænsystem nord for plan- og projektområdet. Denne løsning gælder kun for området vest for Mangehøje (delområde R1 og R2), da kravene til forsinkelse af hverdagsregnen kun stilles til disse områder, hvor der foregår permanente ændringer. Derudover er der krav til, at området øst for Mangehøje ikke må terrænreguleres.

2) Skybrudsvand skal ikke forsinkes, men håndteres ved at sikre, at strømningsveje etableres, så strømmende og stillestående vand ikke påvirker værdier i området negativt. I området vest for Mangehøje, forventes forsinkelsesvoluminer til at håndtere hverdagsregn og at understøtte håndtering af skybrud. Der vil dog stadig være overløb, sandsynligvis mod to større lavninger mod den nordlige grænse, som vil gå i overløb på samme måde som ved eksisterende forhold. Hvis der udføres terrænreguleringer i dette område (delområde R2), bør volumenet fra disse lavninger håndteres inde på området, f.eks. ved at etablere en grøft eller lign., sådan at forholdene for nedstrøms lodsejer ikke forringes. I området øst for Mangehøje er der ingen afledningsmuligheder, og der må ikke foretages terrænændringer. Derfor forudsættes det, at de arealer hvor der i dag stuver vand, også skal benyttes til dette i fremtiden.

Sårbarhed

Der er ingen nedsivningsmulighed og ikke nogen recipient i nærheden til at modtage hverken hverdagsregn eller eventuel skybrudsvand. Derudover, er plan- og projektområdet omgivet af grønne områder og marker mod vest, nord og syd, samt boligområder mod syd. Derfor er antallet af boliger, der er i fare for at blive oversvømmet i området, allerede begrænset i dag. Alligevel vurderes sårbarheden som medium, fordi planerne og projektet vil øge brugen og tilstedeværelsen af mennesker i plan- og projektområdet, både ved hyppigere besøg i parken og deltagelse som gæster i forbindelse med musikfestivalen i Jelling. Desuden forventes det, at forekomsten af mere intens nedbør vil stige i løbet af de kommende årtier. På den baggrund vurderes det, at sårbarheden i forhold til regnbetingede oversvømmelsesrisiko er medium.

Geografisk udbredelse

Ændringerne inden for delområderne R1 og R2 i forbindelse med planerne og projektet forventes der kun påvirkning af nogle af de små oplande indenfor selve plan- og projektområdet. På den baggrund vurderes det at den geografiske udbredelse af påvirkningen af oversvømmelsesrisikoen er begrænset til nærområdet.

Intensitet

Vandhåndteringsplanen for området beskriver en løsning for håndtering af hverdagsregn, så oversvømmelsesrisikoen indenfor plan- og projektområdets delområde R1 og R2 mindskes, og der desuden ikke sker en øget risiko for oversvømmelse udenfor området som følge af planerne og projektet. For den resterende del af plan- og projektområdet vil oversvømmelsesrisikoen være lig de eksisterende forhold, da der ingen ændringer vil være ift. strømningsveje og nedsivning.

Dog vil tømmetiderne for alle forsinkelsesanlægge (bassiner og bassin-grøfter) alligevel overskrides ved hverdagsregn i de fastsatte 72 timer (se bilag 6). Det skyldes kravet om en meget lav udledning på 5 l/s til det afskærende dræn for hele området. Den lange tømmetid vil betyde at anlæggene får svært ved at nå at blive tømt inden næste regnperiode, og der risikeres derfor at overløb vil ske hyppigere end forudsat og at anlæggene står vandfyldte store dele af året.

Denne risiko er særligt relevant under afholdelse af festivalen, hvor den del af campområderne i delområde R2, der ligger tættest på bassinerne, kan risikere at blive oversvømmede, hvis det regner flere dage i træk.

Intensiteten af planernes og projektets påvirkning af oversvømmelsesrisikoen fra hverdagsregn vurderes at være middel og positiv, mens påvirkning af oversvømmelsesrisikoen fra skybrud vurderes at være lav og positiv, da forekomsten af skybrud er sjælden og da risikoen for oversvømmelse reelt mindskes med bl.a. bassiner inden for delområderne R1. Samlet set vurderes intensiteten af påvirkningen i forhold til oversvømmelsesrisikoen at være middel og positiv.

Varighed

Varigheden vurderes at være permanent, så længe de ændringer, der er foretaget i plan- og projektområdet, opretholdes (f.eks. bassiner og grøfter) i overensstemmelse med vandhåndteringsplanen.

Konsekvens

Plan- og projektområdets sårbarhed overfor den regnbetingede oversvømmelsesrisiko vurderes som medium, da ændringen i områdets anvendelse vil øge menneskers brug og tilstedeværelse i plan- og projektområdet. Udbredelsen af påvirkningen fra ændringerne inden for delområderne R1 og R2 med terrænregulering, øget befæstede arealer, bassiner mv. vil kun omfatte nærområdet, da ændringerne kun forventes at påvirke nogle af de små oplande indenfor selve plan- og projektområdet. Intensiteten af påvirkningen vurderes at være middel positiv, da de permanente anlagte bassiner mv. mindsker risikoen for oversvømmelsen inden for delområderne R1 og R2. Den resterende del af plan- og projektområdet vil være som ved eksisterende forhold. Samlet set vurderes det, at påvirkningen for oversvømmelsesrisiko vil være moderat og positiv, da risikoen for oversvømmelser fra hverdagsregn vil blive delvist reduceret. Skybrudsoversvømmelser vil enten forblive som for eksisterende forhold eller være kun let påvirket.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

14.6 Afværgetiltag

Der gennemføres ikke afværgetiltag, da planerne og projektet ikke vurderes at medføre væsentlig påvirkning af klima, herunder oversvømmelsesrisiko.

14.7 Overvågning

Der gennemføres ikke overvågning som en del af planerne og projektet.

14.8 Sammenfattende vurdering

Planerne og projektets samlede miljøpåvirkninger i forhold til oversvømmelsesrisiko er beskrevet i skemaet nedenfor, hvor miljøemnernes sårbarhed og påvirkningernes udbredelse, intensitet, varighed og sandsynlig påvirkning er sammenfattet.

Samlet set vurderes det at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af klima (oversvømmelse) i forbindelse med et nyt rekreativt område nord for Jelling.

Tabel 14-1. Sammenfatning af projektet og planernes påvirkning på klima ift. oversvømmelse.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Sandsynlig påvirkning
Påvirkning af oversvømmelsesrisiko					
Driftsfase for den midlertidige og permanente anvendelse	Medium	Nærområde	Middel	Permanent	Moderat (+)

15. BIODIVERSITET

Kapitlet beskriver påvirkningen af biodiversitet i forbindelse med et rekreativt område nord for Jelling.

15.1 Metode og datagrundlag

Miljøstatus og planernes og projektets miljøpåvirkninger er beskrevet og vurderet på baggrund af:

- Danmarks Miljøportal(*Danmarks Arealinformation - En Del Af Danmarks Miljøportal*, n.d.-b)
- Naturbasen(Naturbasen, 2023)
- Dansk Ornitologisk forening(Dansk Ornitologisk Forening, 2023)
- Miljøgis(Miljøministeriet, 2022)
- Arter.dk(*Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur*, n.d.)
- Danmarks Biodiversitetskort(Miljøministeriet, n.d.-a)
- Billeder fra feltbesigtigelse (maj 2025), bilag 5
- Feltskema fra feltbesigtigelse (august 2024), bilag 10

Kortlægningen er udført i to trin; først en indledende skrivebordskortlægning med registrering af bilag IV-arter og fredede arter indenfor 4 km samt § 3-beskyttet natur og fredede fuglearter inden for 1 km. Der er anvendt en mindre undersøgelsesradius for fugle, som er særligt mobile, og derfor hurtigt vil kunne flytte sig ved negativ påvirkning. Dernæst er der udført feltbesigtigelse af de konkrete lokaliteter og eftersøgning af arter af bilag IV-arter og fredede padder i felten. Derudover er der foretaget feltbesigtigelser af de to § 3-beskyttede søer inden for plan- og projektområdet. Feltregistreringerne er udført ekstensivt, uden dokumentationscirkel. Registreringerne omfatter bl.a. naturtypens fysiske struktur og karakteristika, hydrologiske forhold samt en artsliste for hele lokaliteten, se bilag 10. Der er foretaget besigtigelse af træer og læhegn i lokalplanområdet og omkringliggende beplantning, for at identificere flagermusegnede træer, se bilag 5.

Påvirkning af arter på Habitatdirektivets bilag IV er beskrevet og vurderet i dette kapitel under afsnit 15.5. Der gælder særlige regler for vurdering af påvirkninger af habitatdirektivets bilag IV-arter (Miljøministeriet, n.d.-b). Der er fokus på, at arterne ikke forsætligt må forstyrres eller slås ihjel (omtales med ordlyden drab i vurderingen nedenfor), og at arternes yngle- og rasteområder skal beskyttes. For beskyttede plantearter på bilag IVb gælder det, at der er forbud mod indsamling og plukning, og at deres levesteder skal bevares. Ved vurderingen af påvirkninger, er det ikke individet, men muligheden for at bevare en bestands økologiske funktionalitet, der er i fokus.

<u>Vurdering af viden og data</u>

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planernes og projektets påvirkninger af biodiversitet er tilstrækkeligt.

15.2 Generelle forhold

Plan- og projektområdet for et rekreativt område ved Herningvej nord for Jelling består primært af markarealer adskilt af vejen Mangehøje, Figur 15-1. Der er eksisterende læhegn inden for plan- og projektområdet samt to § 3-beskyttede søer. Nærområdet er ligeledes primært bestående af landbrugsarealer.

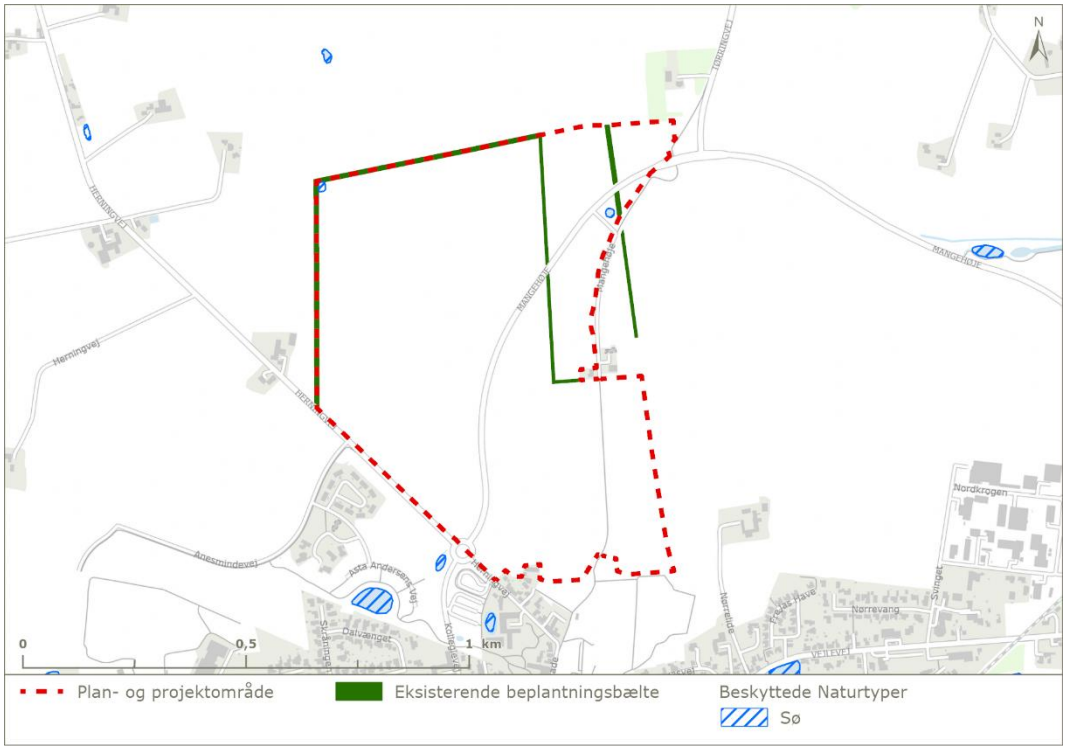

Figur 15-1. Oversigtskort over plan- og projektområdet, læhegn og § 3 beskyttede søer.

Fuglebeskyttelsesdirektivet beskytter alle arter af fugle i Danmark. Inden for plan- og projektområdet samt inden for 1 km af området er der observeret 84 fuglearter inden for de seneste fem år (se artsliste i

Tabel 15.2), hvoraf flere arter potentielt yngler, raster eller fouragerer i læhegnene eller på markerne inden for plan- og projektområdet.

Der blev observeret skrubtudse ved den § 3-beskyttede sø, som ligger i plan- og projektområdets nordvestlige hjørne. Begge § 3-beskyttede søer inden for plan- og projektområdet vurderes at være paddeegnede. Inden for 1 km af plan- og projektområdet er der desuden observeret butsnudet frø og lille vandsalamander.

Syd for Jelling by findes flere arealer udpeget som § 3-beskyttet natur langs med Grejs Å og Fårup Sø. I dette område er der observeret flere fredede arter af dyr som bl.a. stålorm[3] i 2022 ca. 2,5 km syd for plan- og projektområdet. Desuden er der af truede arter af dyr observeret vårfluearten *Plectrocnemia brevis* i 2024 og sumpgræshoppe[4] i 2021 i samme område. På baggrund af planernes og projektets geografiske udbredelse vil disse arter ikke blive påvirket af realisering af planerne og projektet.

15.3 Miljøpåvirkninger

I anlægsfasen samt for driftsfasens midlertidige og permanente anvendelse forventes planerne og projektet at medføre følgende påvirkninger af biodiversitet:

- Påvirkning af fuglearter
- Påvirkning af fredede padder
- Påvirkning af § 3-beskyttede søer

De forventede påvirkninger beskrives og vurderes nærmere i det følgende afsnit for de enkelte miljøemner.

[3] iNaturalist, https://www.inaturalist.org/observations/134411681

[4] Naturbasen, licensnr: E05/2015,

15.4 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til vedtagne planer eller projekter, der i samspil med nærværende planer og projekt vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til biodiversitet.

15.5 Påvirkning af bilag IV-arter

Der kan ske en potentiel påvirkning af bilag IV-arter som følge af anlægsarbejde, etablering af et rekreativt område og brug af festivalpladsen i anlægs- og driftsfasen. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for bilag IV-arter.

15.5.1 Miljøstatus for bilag IV-arter

Karakteristika

Habitatbekendtgørelsen rummer ud over udpegningen af habitatområder en mere generel beskyttelse af en række arter, der er opført på habitatdirektivets bilag IV, som også gælder uden for Natura 2000-områdernes grænser.

Habitatdirektivets og bekendtgørelsens ordlyd er som udgangspunkt meget restriktiv og betyder, at "der ikke må gives tilladelser eller vedtages planer mv., der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rastepladser for visse dyrearter eller forekomster af visse plantearter, hvis det medfører, at den pågældende bestands bevaringsstatus ikke kan opretholdes". Medlemslandene skal derfor træffe foranstaltninger, der sikrer de nævnte arters naturlige udbredelsesområde.

Beskyttelse af habitatdirektivets bilag IV-arter

Med habitatdirektivets artikel 12 forpligtiges medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på direktivets bilag IV.

Beskyttelsen af bilag IV-arter er implementeret i forskellige dele af dansk lovgivning, særligt naturbeskyttelsesloven og artsfredningsbekendtgørelsen og Natura 2000-bekendtgørelsen. Beskyttelsen indebærer forbud mod:

- alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen,
- forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer,
- forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen,
- beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

Europa-Kommissionen har udarbejdet en vejledning om, hvordan artikel 12-beskyttelsen skal fortolkes og introduceret muligheden for en fleksibel beskyttelse af yngle- og rasteområder, baseret på en bredere økologisk forståelse (vedvarende økologisk funktionalitet).

Habitatdirektivet angiver følgende generelle definitioner i forbindelse med beskyttelsen af bilag IV-arter:

Et yngleområde er det sted, hvor artens individer har yngleterritorier eller har sine æg og unger, indtil ungerne kan klare sig selv.
Et rasteområde er det sted, hvor artens individer opholder sig, når de ikke søger føde eller yngler, hvilket kan være forskellige steder afhængigt af, om det er sommer eller vinter.
Med økologisk funktionalitet menes det mønster af yngle- og rasteområder, som den pågældende art, er afhængig af, og omhandler de vilkår, som et yngle- og rasteområde kan tilbyde en bestand af en art. Det er f.eks. ikke nok at kigge på skader på et ynglested som en isoleret hændelse, også skader de steder, hvor arten raster, er væsentlige.

Udbredelse

I og eller nær plan- og projektområdet (indenfor en radius af 4 km) optræder bilag IV-arterne odder, birkemus, arter af flagermus, stor vandsalamander og spidssnudet frø, som beskrives og vurderes nærmere i det følgende. Radius er udvalgt på baggrund af projektets karakter, da det er vurderet at påvirkningernes udbredelse ikke vil berøre levesteder og individer udenfor denne radius. Der er kun inkluderet arter, der er registreret indenfor de sidste fem år. Arternes forekomst er vist på kortet herunder.

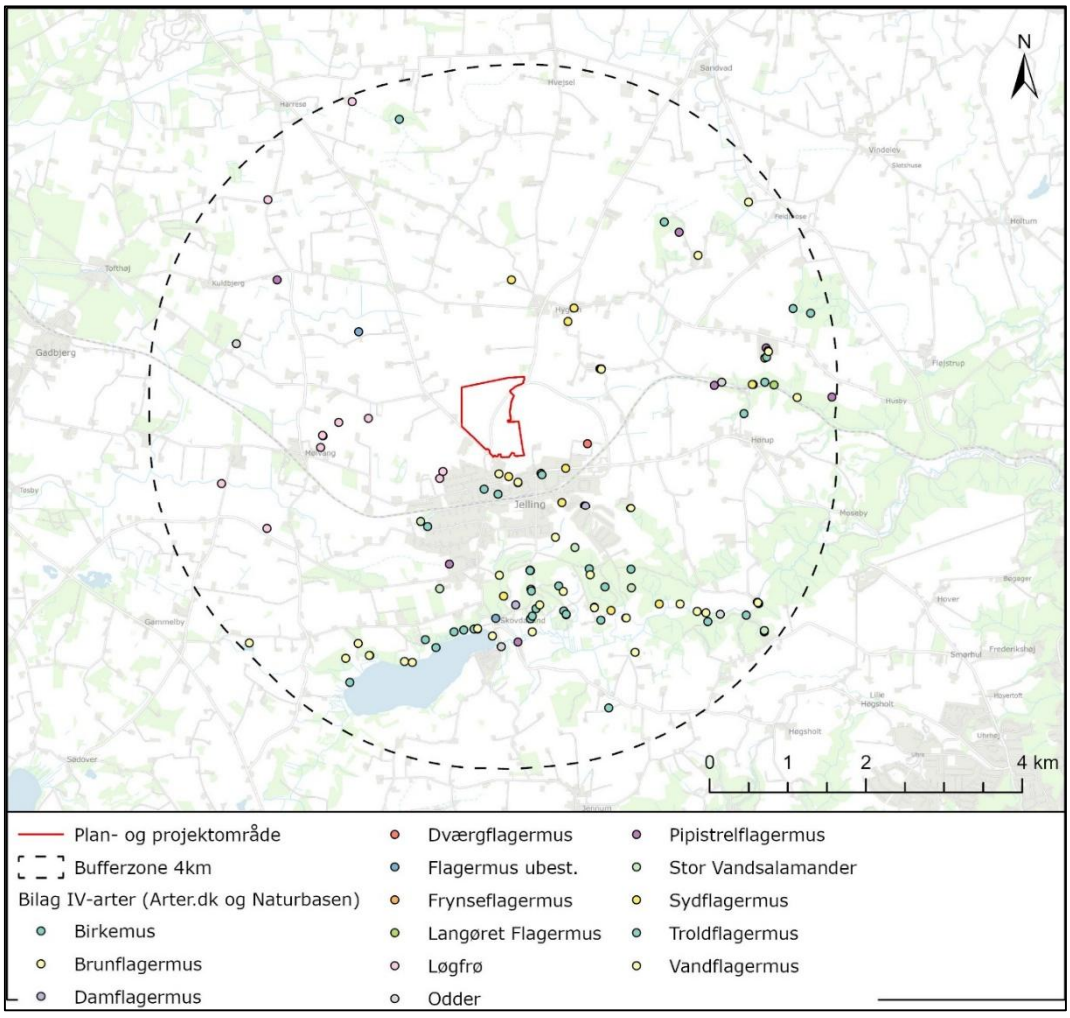

Figur 15-2 Oversigt over kendte forekomster af bilag IV-arter i og nær plan- og projektområdet.

Som det fremgår af kortet, stammer de fleste af registreringerne fra naturområdet syd for Jelling by i Jelling Skov og langs bredden af Fårup Sø, og der er ingen registreringer inden for plan- og projektområdet.

Nuværende tilstand

Odder (Lutra lutra)

Odder er registreret ved østsiden af Fårup sø ca. 2,5 km syd for plan- og projektområdet i Jelling Skov i 2023 (Statens Naturhistoriske Museum et al., 2025) og i Grejs Å i 2022. Odderen er et af Danmarks største rovpattedyr og er tæt knyttet til vandmiljøer.

Figur 15-3. Odder. Fotograf: Martin Kielland

Odder er beskrevet under afsnit 1.2.3 i væsentlighedsvurderingen af Natura 2000-område N81.

Birkemus (Sicista betulina)
Birkemus er registeret flere gange i Jelling Skov i forbindelse med NOVANA-overvågningsprogram(*Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur*, n.d.).

Birkemusen er en sjælden gnaver i Danmark, hvor den kun findes i få, isolerede bestande i det nordlige og centrale Jylland (Naturbasen, 2011; NOVANA, 2024a). Danmark udgør artens vestlige udbredelsesgrænse i Europa, og den er fredet samt klassificeret som truet på Den Danske Rødliste.

Birkemusen lever i mosaiklandskaber med en blanding af fugtige enge, krat, heder og lysåbne skovområder. Den er primært nataktiv og ernærer sig af frø, insekter og andre små organismer. En særlig egenskab ved arten er dens lange dvaleperiode, der strækker sig fra september til april, hvor den overlever ved at forbruge fedtreserver.

De største trusler mod birkemusen i Danmark skyldes ødelæggelse og fragmentering af dens naturlige levesteder som følge af intensivt landbrug, skovdrift og dræning af enge. Opdeling af naturområder begrænser dens mulighed for at sprede sig, hvilket gør bestandene mere sårbare. Klimaforandringer kan desuden påvirke dens dvaleperiode og fødetilgængelighed, mens rovdyr som ræve og rovfugle yderligere kan reducere de små bestande.

Arter af flagermus
Der er registreret forekomst af 9 forskellige arter af flagermus indenfor den 4 km radius fra plan- og projektarealet (Statens Naturhistoriske Museum et al., 2025). Det drejer sig om brunflagermus, brun langøre, damflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus. Arterne er kun registreret én gang i 2019 i forbindelse med NOVANA overvågningsprogram for bilag IV-arter ved Fårup Sø syd for plan- og projektområdet. Der er dog med al sandsynlighed også arter af flagermus, der fouragerer omkring plan- og projektområdet eller benytter skovbrynene som ledelinjer.

Danmark er hjemsted for 17 arter af flagermus, som alle er beskyttet af EU's habitatdirektiv (DCE, 2024). Flagermusene er nataktive pattedyr, der spiller en vigtig rolle som insektædere i økosystemet. De foretrækker levesteder som skove, parker, landbrugsområder og bygninger, hvor de finder skjul og mulighed for at jage. De fleste arter overvintrer i huler, kældre eller træer, hvor de kan holde en konstant temperatur.

Figur 15-4. Flagermus der sover under en vejbro. Fotograf: Martin Kielland.

Sydjylland er levested for flere flagermusarter, herunder brunflagermus, brun langøre, damflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, skimmeflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus.

Tabel 15-1. Arter af flagermus, der med stor sandsynlighed findes ved det udpegede areal.

Flagermusart	Beskrivelse
Brunflagermus *(Nyctalus noctula)*	Brunflagermus er udbredt i det meste af Danmark, bortset fra i Vestjylland og Vendsyssel. Det er en af de største danske flagermusarter, der ofte ses jage over åbne arealer som enge og søer (DCE, 2024).
Brun langøre (*Plecotus auritus*)	Foretrækker skovområder og er kendt for at kunne jage i tæt vegetation (DCE, 2024).
Damflagermus (*Myotis dasycneme*) og vandflagermus (*Myotis daubentonii*)	Arterne er nært beslægtede og tilknyttet vandløb og søer, hvor de jager insekter tæt over vandoverfladen (DCE, 2024). Damflagermus har dog yngle-og rastesteder i bygninger, hvor vandflagermus foretrækker træer.
Pipistrelflagermus og dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus* og *Pipistrellus pygmaeus*)	Små flagermus, der er meget udbredte og ofte jager ved skovkanter og haver (DCE, 2024).
Frynseflagermus	Almindelig skovart der lever i tilknytning til strukturrig løvskov, parklandskaber og tætte mosaiklandskaber (Universitet, 2024).

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus)*	Almindelig i bynære områder og kendt for at finde skjul i bygninger (DCE, 2024).
Sydflagermus	En af Danmarks mest almindelige flagermusarter. Den lever i mosaiklandskaber (typisk dansk landbrugslandskab). Arten benytter bygninger som opholdssteder hele året rundt (Universitet, 2024).
Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*)	Kendt som en trækflagermus, der kan findes i skovområder i Midtjylland (DCE, 2024). Om sommeren findes troldflagermus i det meste af landet i områder med ældre løvskov, men den forekommer kun sporadisk i Vestjylland.

Bevaring af deres levesteder, især gamle træer, vandløb og adgang til vinterkvarterer, er afgørende for arternes trivsel. Der er ikke gode betingelser for flagermus nær plan- og projektområdet, da der ikke er skove, vandhuller, moser, gamle læhegn mm. Aktiviteten af flagermus forventes derfor ikke at være høj.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)
Stor vandsalamander er registreret flere gange indenfor undersøgelsesradiussen (radius 4 km), og den nærmeste registrering er nær golfbanen ca. 1,2 km syd for plan- og projektområdet i 2024 (Statens Naturhistoriske Museum et al., 2025).

Figur 15-5. Stor vandsalamander. Fotograf: Martin Kielland.

Stor vandsalamander beskrives nærmere i afsnit 1.2.3 i væsentlighedsvurderingen.

Spidssnudet frø (Rana arvalis)
Spidssnudet frø er observeret flere steder i nærområdet, blandt andet i 2022 ved Grejs Å ca. 2, 4 km syd for plan- og projektarealet (Statens Naturhistoriske Museum et al., 2025). Spidssnudet frø er en almindelig paddeart i Danmark, der forekommer i en bred vifte af levesteder, herunder enge, moser og forskellige typer vådområder(Naturbasen, 2025).

Nationalt er spidssnudet frø udbredt i det meste af landet, bortset fra Bornholm og nogle mindre øer. Arten yngler i mange slags vådområder, lige fra små vandhuller til bredden af store søer, og trives i både skyggefulde ellesumpe og lysåbne vandhuller. Uden for yngletiden opholder den sig i

enge og moser samt andre naturtyper. Historisk har spidssnudet frø oplevet en betydelig tilbagegang gennem det 20. århundrede, især i den kontinentale del af Jylland. Dog viser nyere overvågningsdata en stabil eller endda stigende tendens i antallet af lokaliteter i den atlantiske region, mens der fortsat er nedgang i den kontinentale region (NOVANA, 2024b).

Trusler

Trusler mod arten inkluderer dræning af vådområder, tilgroning af levesteder og ændringer i landbrugspraksis.

Miljømål

EU-lovgivning og internationale aftaler

Habitatdirektivet(BEK Nr. 2091 Af 12/11/2021, Habitatbekendtgørelsen, 2021)(92/43/EØF)

- Beskytter bilag IV-arter og deres levesteder i EU gennem Natura 2000-netværket.

Nationale love og strategier

Naturbeskyttelsesloven(*Naturbeskyttelsesloven*, n.d.) *(LBK nr. 927 af 28/06/2024)*

- Værner om Danmarks natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Nationale overvågningsprogrammer (NOVANA)

- Overvåger biodiversitet, vandmiljø og påvirkning fra landbrug og industri.

15.5.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for bilag IV-arter i 2034 hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes bilag IV-arternes tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus, da der ikke findes lavbundsjorde indenfor plan- og projektområdet, som ellers kunne indgå i planer om at etablere beskyttet natur.

15.5.3 Påvirkning af bilag IV-arter

Planerne og projektet medfører en række miljøeffekter, der potentielt kan påvirke bilag IV-arter, som beskrevet i tabellen herunder.

Tabel 15-2. Plan- og projekts påvirkninger af bilag IV-arter.

Effekter	Påvirkning
Støj	Støj kan lede til forstyrrelse af bilag IV-arterne odder, arter af flagermus og birkemus.
Lys	Lys kan lede til forstyrrelse af bilag IV-arter af flagermus.
Trafik	Øget trafik kan lede til drab af individer af bilag IV-arterne odder, birkemus, stor vandsalamander og spidssnudet frø, der krydser vejene ved plan- og projektområdet.
Gravearbejde	Gravearbejde kan lede til drab af vandrende bilag IV-arter af padder som stor vandsalamander og spidssnudet frø, der kan falde i åbne grave eller blive kørt over af maskiner.
Grundvandssænkning	Grundvandssænkning kan lede til ændrede hydrologiske forhold og lede til at fugtige habitater bliver tørre. Dette kan påvirke bilag IV-arterne stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Effekter	Påvirkning
Tab af habitat	Der inddrages areal i forbindelse med realisering af planerne og projektet, som ikke længere vil være tilgængelig for samtlige bilag IV-arter.

I det følgende beskrives og vurderes påvirkningen af de forskellige bilag IV-arter i området som følge af planerne og projektets miljøeffekter.

Vurdering af påvirkning af odder

Planerne og projektet vurderes ikke at føre til drab på individer af odder, da der ikke er egnet habitat for odder inden for eller i nærheden plan- og projektområdet. Der vil derfor ikke være stor risiko for, at odder krydser vejene omkring plan- og projektområdet, hvor mængden af trafik øges under driftsfasens midlertidige anvendelse.

Udbredelsen af støj fra planerne og projektet overlapper ikke med vandløb eller øvrige egnede habitater, hvor der er fundet odder. Da der ikke er potentielle yngle-/rasteområder for odder i nærheden, vurderes planerne og projektet ikke at medføre forstyrrelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastesteder for odder.

Sammenfattende vurderes det, at den økologiske funktionalitet af det samlede netværk af yngle-/rasteområder for odder ikke påvirkes.

Vurdering af påvirkning af birkemus

Planerne og projektet vurderes ikke at føre til drab på individer af birkemus, da der ikke er egnede levesteder for birkemus i nærheden af plan- og plan- og projektområdet. Derfor vil der ikke være risiko for drab af individer i forbindelse med den forventede forøgelse af trafik i driftsfasens midlertidige anvendelse.

Planerne og projektet vurderes ikke at medføre forstyrrelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastesteder for birkemus, da udbredelsen af støj ikke overlapper med egnede yngle- eller rastesteder for arten.

Sammenfattende vurderes det på baggrund af ovenstående, at den økologiske funktionalitet af det samlede netværk af yngle-/rasteområder for birkemus ikke skades.

Vurdering af påvirkning af arter af flagermus

Planerne og projektet vurderes ikke at føre til drab på individer af arter af flagermus, da der ikke er påvirkninger fra planerne og projektet, som kan skade flagermus direkte.

Arter af flagermus har forskellige fødesøgningsstrategier og habitatpræferencer, og vil derfor blive påvirket i forskellig grad af lys og støj. Arter som sydflagermus, skimmeflagermus, nordflagermus og særligt brunflagermus benytter det frie luftrum. Andre arter som damflagermus, vandflagermus og dværgflagermus er knyttet til strukturer i landskabet, når de fouragerer og flyver mellem lokaliteter.

Festivalen afholdes over fem sammenhængende dage (hvor der på den 5. dag kun spilles koncerter hen over midnat til kl. 01:45) hen over den sidste weekend i maj. Festivalens spilletider foregår i onsdag i tidsrummet 16:15 – 01:40, torsdag i tidsrummet 12:15 – 01:45, fredag i tidsrummet 12:30-01:45 og lørdag i tidsrummet 12:30 – 01:45. Lokalplanen giver dog mulighed for udvidede spilletider i tidsrummet kl. 12:00 - 03:00 for de samme dage.

Flagermus påvirkes af lysforurening, som kan have konsekvenser for deres adfærd og overlevelse. Anlægsarbejde, der involverer kunstig belysning, kan forværre disse problemer på flere måder. Derudover vil der være belysning i den periode, hvor der afholdes musikfestival.

Kunstigt lys kan forstyrre flagermusenes jagtadfærd og navigation. Lysforurening kan reducere antallet af insekter i oplyste områder, hvilket gør det sværere for flagermusene at finde føde. Nogle arter af flagermus søger væk fra kunstig belysning i forbindelse med fødesøgning,(Bat Conservation - International, 2024) (Voigt & Kingston, 2015) og i et studie blev myotis-arter (for nærværende planer og projekt omfatter det arterne damflagermus og vandflagermus) påvirket af belysning ud til 75 m fra lyskilden. Arbejdsbelysningen i anlægsfasen vil være nedadrettet og dermed have en kortere påvirkningsradius. Lyset slukkes uden for arbejdstid, og de nataktive flagermus vil derfor kun blive udsat for lys i begrænset grad. Der er ikke værdifulde fourageringsområder og egnede ynglesteder i en radius af 75 m fra plan- og projektområdet, og lys fra parken vurderes derfor ikke at påvirke arter af flagermus i hverken anlægsfasen eller driftsfasens midlertidige anvendelse.

I den periode, der afholdes musikfestival, vil der være støj, men ikke indenfor flagermus' primære hørelsesinterval. Flagermus' hørelse ligger primært i intervallet 10.000-120.000 Hz. Den beregnede frekvens for støjkilder i forbindelse med afholdelse af festivalen ligger væsentlig lavere, og vil derfor ikke overlappe med frekvensen af flagermusenes ekkolokalisering og sociale kommunikation. Dog kan graden af støj koblet med de mange gæster og øget trafik lede til forstyrrelse og fortrængning.

På det tilgængelige datagrundlag kan det ikke udelukkes at der findes yngle- og rastesteder for arter af flagermus indenfor en kort (1 km) afstand af plan- og plan- og projektområdet. De eksisterende læhegn inden for plan- og projektområdet er eftersøgt for flagermusegnede træer ved besigtigelsen i 2025, hvor der er ikke fundet nogen, se bilag 5.

Arter af flagermus kan desuden yngle og raste i bygninger, hvor der er huller ind under taget eller lignende steder. Der er ikke eftersøgt flagermus i bygninger inden for eller nær plan- og projektområdet. I bygninger sker der en væsentlig reduktion af støj fra udendørs støjkilder. Det antages, at reduktionen svarer til ca. 30 dB (Mai & Villadsen, 2025), og støjen fra festivalen vil derfor ikke nå et kritisk niveau ved yngle- og rastesteder for flagermus i bygningerne på ejendomme nær festivalpladsen. I bilag 7 er der beregnet støjudbredelsen ved kombinationer af afholdelse af koncerter på forskellige scener. Udbredelsen varierer lidt, men generelt er dB-påvirkningen ved nærliggende ejendomme <75 dB. I disse bygninger vil støjen inde i bygningen være faldet til 45 dB, som vurderes at være uden betydning, da det svarer til normalt lydniveau fra musik, etc. I 2025 er flere havetræer indenfor støjudbredelsens radius blevet undersøgt. Her er der fundet enkelte træer med hulheder og sprækker. Det drejer sig om flere træer på ejendommen på Herningvej 5, se besigtigelsesnotat bilag 5, og enkelte øvrige træer på Herningvej 18. Træer vil også have en reducerende effekt på støj, men ikke i lige så høj grad som bygninger.

I det følgende vurderes det, hvorvidt de arter af flagermus, som har mulig udbredelse i området, kan have yngle- og rastested i træerne ved de to ejendomme. Det vurderes dog, at støjpåvirkning kun vil være kritisk i forbindelse med yngleforekomster ved de to ejendomme. Hunner med unger vil ikke nødvendigvis have mulighed for at flytte sig ved forstyrrelse (Universitet, 2024). Hvis træerne derimod udgør rastesteder for ungdyr eller hanner, vil der være mulighed for, at flagermus kan flytte sig og finde et andet rastested i det begrænsede tidsrum, hvor der er støj.

Brunflagermus er en stor, smalvinget flagermusart med en bred udbredelse i Danmark, dog sporadisk i Vestjylland og Vendsyssel. Arten er stærkt afhængig af træhulheder til både yngle- og rastesteder om sommeren og som vinterkvarterer. Ynglekolonierne findes typisk i ældre løvtræer med hulheder, ofte i forladte spætteboer eller naturligt opståede hulheder i gamle træer. Egnede træer er typisk placeret i skovbryn, men kan også findes langs veje. Brunflagermusen er meget trofast overfor gode yngle- og rastesteder og kan benytte de samme træer år efter år. En typisk

ynglekoloni består af 20-60 hunner, som ofte skifter mellem forskellige træer med hulheder uden for yngletiden. Fødevalget er bredt og varierer gennem året, bestående af biller, natsommerfugle og myg samt andre insektgrupper. Det kan ikke udelukkes, at brunflagermus kan have yngle- og rastested i træerne ved de to ejendomme.

Brun langøre, også kendt som langøret flagermus, har en helt unik levevis. Den findes udbredt i det meste af landet, men er mindre udbredt i Vest- og Nordjylland. Dens levesteder inkluderer områder med strukturrige skove, mosaiklandskaber med småskove, levende hegn, parklandskaber og haver med ældre træer. Den er en 'gleaner', der kan tage siddende insekter på stammer, grene og murflader, men kan også fange bytte i luften med hjælp af sonaren. Yngle- og rastesteder findes ofte i bygninger og ligger typisk tæt på jagtområder som skov og vand, da arten bruger det meste af jagttiden indenfor 500 meter af yngle-/rasteområdet (Dietz & Kiefer, 2015). Det kan ikke udelukkes, at brun langøre kan have yngle- og rastested i træerne ved de to ejendomme.

Damflagermus jager typisk over åbne vandflader som større søer og åer samt i brakvandsområder i fjorde, sunde og vige. De kan ofte ses jage langt ude over vandet. På blæsende nætter søger de læ og jager over rørskove og fugtige enge. Damflagermus anvender landskabet i stor skala, og deres jagtområder kan ligge helt op til 20-30 kilometer fra yngle- og rastelokaliteterne. Da arten i høj grad følger ledelinjer rundt i landskabet, er den afhængig af en struktur med vandløb, læhegn eller lignende strukturer. Damflagermus opholder sig om dagen typisk i bygninger, mens de sjældnere benytter hule træer som dagkvarter. Ynglekolonierne findes som regel i nærheden af gode fourageringsområder såsom større søer, åer, fjorde, sunde og vådområder. Der er langt til nærmeste fødesøgningsområde fra plan- og projektområdet for arten. Da damflagermus oftest benytter bygninger, forventes de ikke at benytte træerne som yngle- og rastested, og vil derfor ikke blive påvirket af afholdelse af musikfestivalen.

Vandflagermus jager ligesom damflagermus over åbne vandflader som større søer og åer samt i brakvandsområder i fjorde, sunde og vige. De kan ofte ses jage langt ude over vandet. På blæsende nætter søger de læ og jager over rørskove og fugtige enge. Afstanden mellem vandflagermusenes dagkvarterer og deres jagtområder varierer betydeligt, afhængigt af landskabets karakter samt dyrenes køn og reproduktive status. Jagtområderne kan ligge mere end 10 km fra dagkvartererne, men ynglekolonierne er som regel placeret tættere på. Om sommeren benytter arten primært træhuller i skove som yngle- og dagkvarterer. Vandflagermus har oftest yngle- og rastesteder i træer i skove, og da arten, i høj grad, følger ledelinjer rundt i landskabet, er den afhængig af en struktur med vandløb, læhegn eller lignende. Der er langt til nærmeste skov fra plan- og projektområdet, og der er ingen ledelinjer i landskabet, der fører hen til skov eller søer. Træerne med hulheder ved de to besigtigede ejendomme er relativt enkeltstående og har derfor ikke karakter af skovbevoksning. Det forventes derfor ikke, at vandflagermus har yngle- og rastesteder ved de to besigtigede ejendomme.

Dværgflagermus er udbredt over det meste af Danmark og anses for at være landets mest almindeligste flagermusart. Den er især almindelig på Sjælland, Lolland, Falster, Møn, Fyn og Langeland samt i hele det østlige Jylland. Den lever i områder med skove, parker og haver, der har ældre løvtræer. Ynglesteder for dværgflagermus findes i mange forskellige steder, sædvanligvis i lave huse (et- eller toplan), både med høj rejsning og fladt tag, men de kan også have ynglekolonier og rastesteder i hulmur og huller i træer. Det kan ikke udelukkes, at dværgflagermus kan have yngle- og rastested i træerne ved de to besigtigede ejendomme.

Frynseflagermus er spredt over det meste af Danmark, bortset fra Vestjylland, og er særligt hyppig på Bornholm. Arten er stærkt knyttet til strukturrige løvskove, parklandskaber og tætte mosaiklandskaber med småskove og mange ældre træer, hvor den jager tæt på vegetationen. Ynglekolonier af frynseflagermus kan findes i bygninger og i hule træer, hvor træhulheder sandsynligvis er den foretrukne type af rastesteder. Frynseflagermusen, der har yngleområder i skov, skifter mellem forskellige dagkvarterer hver 2.-3. dag, selv diegivende hunner, og anvender mange forskellige

hulheder i træer gennem sommeren. Det kan stort set udelukkes, at frynseflagermus kan have yngle- og rastested i træerne ved de to besigtigede ejendomme, da der er så stor afstand til egnede skovområder.

Pipistrelflagermus er almindelig i Sønderjylland og mere spredt på Sjælland, Fyn, Bornholm og Vestjylland. Den forekommer typisk i landskaber med relaterede løvskove, parker og haver med ældre løvtræer. Yngle- og rastesteder for pipistrelflagermus findes både i bygninger og træer med hulheder. Bygninger, der bruges til yngle- og rastesteder, kan variere, men det er især lave ét- eller toplanshuse, placeres tæt på skovområder med disse forhold. Industribygninger, slotte og herregårde fungerer også ofte som yngle- og rastesteder. Pipistrelflagermus har en fleksibel tilpasning til forskellige habitater, fra storbyer til bebyggelser på landet. I Nordeuropa er den især knyttet til frodige løvskove og parker, og dens ynglekolonier findes næsten altid tæt på løvskov eller blandede skovbryn. Det kan ikke udelukkes, at pipistrelflagermus kan have yngle- og rastested i træerne ved de to besigtigede ejendomme, men det vurderes usandsynligt, da de primært har ynglekolonier i bygninger.

Skimmelflagermus er meget almindelig i Nordsjælland, hvor den har sin kerneudbredelse. Arten forekommer mindre talrigt på resten af Sjælland og på Falster, og spredt i Jylland, på Fyn og Bornholm. Den er gennem de senere år blevet registreret flere steder, hvilket tyder på, at arten spreder sig i Jylland. Skimmelflagermus flyver og jager typisk højt og frit over åbent landskab, vådområder, vandløb og søer samt langs skovkanter og agerland. I sensommeren og det tidlige efterår jager den i store mængder over søbredder og strandenge på grund af store ansamlinger af insekter. Ynglekolonier og rastesteder for skimmelflagermus om sommeren findes næsten udelukkende i lave bygninger, typisk ét- til toetagers huse på landet, i landsbyer eller i forstæder. Om vinteren søger arten til høje bygninger, som ældre bebyggelser med 4-5 etager, moderne boligkarréer, hoteller og sygehuse, hvor den holder til på ydersiden af bygninger, f.eks. revner eller bag dækplader og lignende. Det vurderes usandsynligt, at skimmeflagermus anvender træerne ved de to besigtigede ejendomme som yngle- og rastested, da de hovedsageligt anvender bygninger om sommeren.

Sydflagermus er en af Danmarks mest almindelige flagermusarter og er vidt udbredt over hele landet, bortset fra det nordvestlige Jylland, hvor den ikke er registreret eller er et fåtal holder til. Den lever typisk i landskaber med mosaikker af agerland, spredte skove og krat, levende hegn, parker og haver. Sydflagermus benytter bygninger som opholdssteder hele året rundt, og det er en af de arter, som man hyppigst stifter bekendtskab med. Den jager hyppigt langs skovkanter, ved spredte træer og krat, over haver og parker. Ynglekolonier og rastesteder findes ofte i bygninger som boligblokke, landejendomme og i tagetager af gamle huse. Arten anvender næsten udelukkende bygninger som yngle og rastesteder, og det kan derfor afvises at den vil benytte træerne ved de to besigtigede ejendomme.

Troldflagermus er udbredt og relativt almindelig i det meste af Danmark, især i områder med ældre løvskov, men den er mere sporadisk i Vestjylland og Nordjylland. Arten foretrækker at leve i landskaber med ældre løvskov, blandet skov, vandløb og søer. Tidligt på natten jager den typisk i de åbne rum under sammenstødende kroner af højstammede løvtræer. Senere jager den i lysninger, langs skovbryn og skovveje, men også over enge, vådområder, søer og vandløb. Yngle- og rastesteder for troldflagermus findes oftest i huller og sprækker i løvtræer, men også i bygninger. Det kan ikke udelukkes, at troldflagermus kan have yngle- og rastested i træerne ved de to besigtigede ejendomme.

Træerne ved de to besigtigede ejendomme kan derfor udelukkes som yngle- og rastesteder for de fleste arter af flagermus, der har deres udbredelse i området. Kun brunflagermus, dværgflagermus, pipistrelflagermus og troldflagermus vil sandsynligvis benytte træerne. Vurdering af arterne er opsummeret i tabellen nedenfor.

Tabel 9-3. Vurdering af påvirkning af arter af flagermus.

Flagermusart	Yngle- og rastesteder	Påvirkning
Brunflagermus *(Nyctalus noctula)*	Afhængig af træhulheder til både yngle- og rastesteder om sommeren og som vinterkvarterer.	Påvirkes potentielt ved afholdelse af festival
Brun langøre (*Plecotus auritus*)	Yngle- og rastesteder findes ofte i bygninger og ligger typisk tæt på jagtområder som skov og vand.	Påvirkes potentielt ved afholdelse af festival.
Damflagermus (*Myotis dasycneme*)	Damflagermus opholder sig om dagen typisk i bygninger, mens de sjældnere benytter hule træer som dagkvarter. Ynglekolonierne findes som regel i nærheden af gode fourageringsområder såsom større søer, åer, fjorde, sunde og vådområder.	Påvirkes ikke, da der er langt mellem træerne ved plan- og projektarealet og egnede fødesøgningsområder.
Dværgflagermus *(Pipistrellus pygmaeus)*	Yngle- og rastesteder for dværgflagermus findes både i bygninger og i træer med hulheder om sommeren, mens vinterkvarterer primært findes i bygninger. Ynglesteder for dværgflagermus findes sædvanligvis i lave ét- eller toplanshuse, både med høj rejsning og fladt tag, men de kan også have ynglekolonier og rastesteder i hovedbygninger til herregårde.	Påvirkes potentielt ved afholdelse af festival
Frynseflagermus *(Myotis nattereri)*	Ynglekolonier af frynseflagermus kan findes i bygninger og i hule træer, hvor træhulheder sandsynligvis er den foretrukne type af rastesteder.	Påvirkes potentielt ved afholdelse af festival
Pipistrelflagermus og (*Pistrellus pipistrellus*)	Yngle- og rastesteder for pipistrelflagermus findes både i bygninger og træer med hulheder. Bygninger, der bruges til yngle- og rastesteder, kan variere, men det er især lave ét- eller toplanshuse, placeres tæt på skovområder med disse forhold.	Påvirkes potentielt ved afholdelse af festival
Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus)*	Ynglekolonier og rastesteder for skimmelflagermus om sommeren findes næsten udelukkende i lave bygninger, typisk ét- til toetagers huse på landet, i landsbyer eller i forstæder.	Påvirkes ikke
Sydflagermus *(Eptesicus serotinus)*	Ynglekolonier og rastesteder findes ofte i bygninger som boligblokke, landejendomme og i tagetager af gamle huse.	Påvirkes ikke
Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*)	Yngle- og rastesteder for troldflagermus findes oftest i løvtræer og nogle gange bygninger.	Påvirkes potentielt ved afholdelse af festival
Vandflagermus (*Myotis daubentonii*)	Om sommeren benytter arten primært træhuller i skove som yngle- og dagkvarterer.	Påvirkes ikke, da der er langt mellem træerne ved projektarealet og egnede fødesøgningsområder.

Under festivalen i slutningen af maj er hunner af flagermus gravide, og deres opholdssteder er derfor yngleområder. Opholdssteder for hanner og ungdyr er derimod rasteområder, men ikke yngleområder.

Hanner, ungdyr og hunner af danske flagermusarter vælger ofte forskellige rastelokaliteter, hvilket primært skyldes forskelle i energibehov og reproduktive strategier. Hos arter som vandflagermus vælger hunner som regel rastetræer tættere på gode fourageringsområder, særligt nær vand, for at minimere energiforbruget under drægtighed og diegivning. Hannerne derimod raster ofte længere væk fra sådanne ressourcer, og i nogle tilfælde i mindre attraktive områder, muligvis som følge af konkurrence med hunner om de bedste habitater. Hanner og ungdyr stiller heller ikke samme høje krav til tilholdsstedet som hunner med unger, der kræver hulheder med bl.a. plads til mange hunner med unger. De kan derfor raste enkeltvis eller få sammen i mindre hulheder og sprækker, som kan findes mange steder. Etableringen af en naturpark inden for plan- og projektområdet vil på sigt medføre bedre fourageringsmuligheder i området, da der skabes bedre vilkår for insekter.

Det er meget usandsynligt, at træerne ved de to besigtigede ejendomme bliver benyttet af hunner i yngleperioden, da der er langt til gode fødesøgningsområder. Det vil derfor være mest sandsynligt, at området ikke er yngleområde, men rasteområde for hanner og ikke-ynglende individer af brunflagermus, brun langøre, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus og troldflagermus.

Der kan ske en forstyrrelse af arterne brunflagermus, brun langøre, dværgflagermus, pipistrelflagermus og troldflagermus, men da det vurderes kun at kunne være hanner eller ungdyr, der vil kunne raste i området, vil disse individer i det pågældende tidsrum have mulighed for at flytte sig til andre steder indenfor det samlede netværk af rasteområder.

Sammenfattende vurderes det på baggrund af ovenstående, at den økologiske funktionalitet af det samlede netværk af yngle-/rasteområder for arter af flagermus ikke skades.

Vurdering af påvirkning af stor vandsalamander

Planerne og projektet vurderes ikke at føre til drab på individer af stor vandsalamander, da der ikke er egnet habitat for arten inden for eller i nærheden af plan- og projektområdet. Stor vandsalamander kræver næringsfattige vandhuller, som ynglesteder, og søerne indenfor plan- og projektområder lever ikke op til kravene, se afsnit 15.8.1. Der vil derfor ikke være stor risiko for, at stor vandsalamander krydser vejene omkring plan- og projektområdet, hvor mængden af trafik øges. Der er er heller ikke risiko for drab af stor vandsalamander i forbindelse med anlægsarbejde på plan- og projektområdet, da det er udgjort af landbrugsmarker, hvor arten ikke vil befinde sig.

Da der ikke er levesteder for stor vandsalamander i nærheden, vurderes projektet ikke at medføre forstyrrelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastesteder for arten.

Sammenfattende vurderes det på baggrund af ovenstående, at den økologiske funktionalitet af det samlede netværk af yngle-/rasteområder for stor vandsalamander ikke skades.

Vurdering af påvirkning af spidssnudet frø

Planerne og projektet vurderes ikke at føre til drab på individer af spidssnudet frø, da der ikke er egnet habitat for arten inden for eller i nærheden af plan- og projektområdet. Spidssnudet frø kræver næringsfattige vandhuller som ynglesteder, og søerne indenfor plan- og projektområdet lever ikke op til kravene, se 15.8.1. Der vil derfor ikke være stor risiko for, at spidssnudet frø krydser vejene omkring plan- og projektområdet, hvor mængden af trafik øges i driftsfasens midlertidige anvendelse. Der er heller ikke risiko for drab af spidssnudet frø i forbindelse med anlægsarbejde på plan- og projektarealet, da det er udgjort af landbrugsmarker, hvor arten ikke vil befinde sig.

Da der ikke er levesteder for spidssnudet frø i nærheden, vurderes planerne og projektet ikke at medføre forstyrrelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastesteder for arten.

Sammenfattende vurderes det på baggrund af ovenstående, at den økologiske funktionalitet af det samlede netværk af yngle-/rasteområder for spidssnudet frø ikke skades.

15.5.4 Afværgetiltag

Da der ikke er konstateret risiko for forringelser af den økologiske funktionalitet for bilag IV-arter i eller nær plan- og projektområdet, er der ikke behov for afværgetiltag.

15.5.5 Sammenfattende vurdering for bilag IV-arter

Indenfor plan- og projektområdet forekommer der ved eksisterende forhold ingen arter, der optræder på habitatdirektivets bilag IV. Dette er vurderet ud fra eksisterende databaser og en feltbesigtigelse foretaget i 2024. Indenfor en radius af fem kilometer er der de seneste fem år registreret følgende bilag IV-arter: odder, birkemus, arter af flagermus (brunflagermus, brun langøre, damflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus), stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Det vurderes, at der ikke kan forekomme drab af odder, birkemus, stor vandsalamander og spidssnudet frø, som følge af trafik og anlægsarbejde, da der ikke er egnet habitat indenfor plan- og projektområdet og området udgør heller ikke vigtige vandreruter for arterne.

Ødelæggelse eller forstyrrelse af yngle- og rasteområder for odder, birkemus, stor vandsalamander og spidssnudet frø vil ikke ske som følge af støj, lys og arealinddragelse, da arterne ikke vil befinde sig indenfor påvirkningernes udbredelsesradius.

Da der er mere end 200 meter mellem anlægsarbejdet i delområde R1 og R2 og nærmeste egnede yngle- og rasteområder, vil flagermus ikke blive forstyrret i anlægsfasen. Flagermusarter, der yngler og raster i bygninger i nærheden af plan- og projektområdet vil ikke blive støjpåvirket i forbindelse med afholdelse af festivalen, da støjen er reduceret inde i bygningerne. Der er enkelte flagermusegnede træer ved to ejendomme i nærområdet, og det kan ikke udelukkes at de udgør rastesteder for hanner og ungdyr af flagermusarterne dværgflagermus og pipistrelflagermus. Træer reducerer støj fra festivalen i en mere begrænset grad end bygninger, men da det vurderes ikke at være et ynglested for arter af flagermus, er individerne ikke sårbare overfor forstyrrelse i perioden for afholdelse af musikfestivalen i Jelling, som vil vare fem dage og normalt afholdes omkring sidste weekend i maj.

Da der ikke forekommer drab eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for de berørte bilag IV-arter, vurderes det samlet set, at der ikke vil ske en forringelse af den økologiske funktionalitet for arterne.

15.6 Påvirkning af fuglearter

Der kan ske en potentiel påvirkning af fuglearter som følge af støj, lys og ændret arealanvendelse fra anlægsarbejde i anlægsfasen, og belysning i driftsfasens permanente anvendelse, samt afholdelse af musikfestivalen i Jelling i den midlertidige anvendelse. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for fuglearter.

15.6.1 Miljøstatus for fuglearter

I det følgende beskrives miljøstatus for fuglearter, der sammen med 0-alternativet udgør det referencescenarie, som planerne og projektets påvirkning vurderes op imod. Miljøstatus er undersøgt og beskrevet på baggrund af artsregistreringer fra naturbasen.dk, Arter.dk og DOF-Basen.

<u>Karakteristika</u>

Alle arter af fugle i Danmark er beskyttet under Fuglebeskyttelsesdirektivet(Rådet for de Europæiske fællesskaber, 1979) mod forsætligt drab, ødelæggelse af reder, forsætlig forstyrrelse og ægsamling. Jf. fuglebeskyttelsesdirektivet og Jagt- og vildtforvaltningsloven (LBK nr. 265 af

21/03/2019, § 7, stk. 2) er det ikke tilladt forsætligt at forstyrre fugle, hvis dette har skadelig virkning på arten eller bestanden. Desuden er alle arter, der naturligt forekommer i Danmark, fredede jf. artsfredningsbekendtgørelsen (Artsfredningsbekendtgørelsen, 2021).

Udbredelse

Inden for plan- og projektområdet er der kun få registreringer af fuglearter inden for de seneste 5 år, mens der er flere registreringer i nærområdet af plan- og projektområdet (1 km). I alt er der observationer af følgende 84 fuglearter:

Tabel 15.2. Fuglearter observeret inden for plan- og projektområdet inklusiv en 1 km buffer omkring plan- og projektområdet inden for de seneste 5 år. Observationerne stammer fra naturbasen.dk, Arter.dk og DOF-basen. Artsnavne med skrå skrift er kun observeret én gang. Der er givet en ekspertvurdering af arternes status i området, hvoraf F = fouragerende, R = rastende, Y = ynglende, U = område uegnet/arten ses kun forbipasserende.

Fuglearter		
Sanglærke (Y)	Rød glente (F)	Stillits (F,Y)
Sjagger (F,R)	Solsort (Y)	Skovspurv (Y)
Stor flagspætte (F)	Stær (F)	Bogfinke (F,R)
Tyrkerdue (F,Y)	Grønirisk (F,Y)	Dompap (F,R)
Stormmåge (F,R)	Ringdue (F,R,Y)	Grønspætte (F)
Musvit (F,Y)	Husskade (F,Y)	Råge (F)
Sølvmåge (F,R)	Blåmejse (F,Y)	Gråand (U)
Hvid vipstjert (F,R,Y)	Gærdesmutte (Y)	Gråspurv (F,R)
Gråkrage (F,R,Y)	Allike (F,R)	Mursejler (F)
Hættemåge (F,R)	Gransanger (F)	Rødstjert (F)
Rødhals (F)	Spurvehøg (F)	Jernspurv (F)
Kvækerfinke (F,R)	Spætmejse (F)	Kernebider (F)
Munk (F,R,Y)	Landsvale (F)	Ravn (F,R)
Fiskehejre (F)	Halemejse (Y)	Knopsvane (F,R)
Musvåge (F)	Grønsisken (U)	Grågås (F,R)
Tornirisk (F,Y)	Hvid stork (F)	Misteldrossel (U)
Sangdrossel (F)	Sumpmejse (F)	Sortmejse (U)
Bysvale (F)	Natugle (F)	Sangsvane (F,R)
Tårnfalk (F)	Skarv (U)	Korttået træløber (U)
Gulspurv (F,Y)	Havørn (U)	Husrødstjert (U)
Engpiber (F,R)	Bomlærke (Y)	Vindrossel (U)
Topmejse (U)	*Trane (F,R)*	*Skovskade (U)*
Gærdesanger (Y)	*Løvsanger (Y)*	*Tornsanger (Y)*
Havesanger (Y)	*Rørhøg (F)*	*Sildemåge (F,R)*
Huldue (F)	*Strandskade (U)*	*Mudderklire (U)*
Blishøne (U)	*Rørspurv (U)*	*Kærsanger (U)*
Grønbenet rørhøne (U)	*Digesvale (U)*	*Lille korsnæb (U)*
Vendehals (U)	*Græshoppesanger (U)*	*Lille gråsisken (U)*

Af de 84 observerede arter er 21 arter kun observeret én gang de seneste 5 år (se

Tabel 15.2). Ud fra deres habitat præferencer vurderes flere af arterne ikke at opholde sig permanent i området, samt at området ikke har betydning for arterne. Selv om fuglearter er ynglende i området omkring plan- og projektområdet, er der for flere arter ikke på nuværende tidspunkt de nødvendige strukturer til stede indenfor plan- og projektområdet. Der er ingen af arterne, der fremgår af fuglebeskyttelsesdirektivet bilag I for særligt beskyttede arter.

De fleste af de observerede arter er almindelige arter i Danmark, og flere af disse arter kan potentielt yngle inden for plan- og projektområdet primært i de eksisterende læhegn. Det er arter som sanglærke, stillits, solsort, skovspurv, tyrkerdue, grønirisk, ringdue, musvit, husskade, blåmejse,

gærdesmutte, hvid vipstjert, gråkrage, gulspurv, bomlærke, havesanger, gærdesanger, løvsanger og tornsanger.

Derudover kan arter som rød glente, stormmåge, sølvmåge, hættemåge, råge, gråkrage, allike, spurvehøg, ravn, fiskehejre, knopsvane, musvåge, grågås, natugle, sangsvane, tårnfalk, engpiber, trane, rørhøg, sildemåge og huldue benytte markerne inden for plan- og projektområdet til fouragering. Andre arter som sjagger, stor flagspætte, bogfinke, stær, dompap, gråspurv, gransanger, rødstjert, rødhals, jernspurv, kvækerfinke, spætmejse, kernebider, halamejse, sangdrossel og sumpmejse benytter læhegnene inden for plan- og projektområdet til fouragering.

Nuværende tilstand

Blandt fuglearterne på den danske rødliste vurderes 40% af arterne at være i tilbagegang, mens 29% vurderes at have en stabil udviklingstendens og 15% at være i fremgang[5].

Trusler

Danske fuglebestande er truet af en række faktorer, der påvirker både ynglende og trækkende arter. Habitatødelæggelse som følge af landbrug, skovdrift og byudvikling reducerer og fragmenterer deres leveområder, mens brug af pesticider mindsker fødegrundlaget for insektædende fugle. Klimaforandringer ændrer trækmønstre og yngleforhold, mens forstyrrelser fra mennesker i naturområder stresser fugle, især i yngletiden. Invasive arter kan øge prædation, mens infrastruktur som vindmøller og elledninger forårsager kollisioner. Forurening fra olieudslip, plastik og kvælstofbelastning skader også fuglelivet.

Miljømål

EU-lovgivning og internationale aftaler

Habitatdirektivet[6] (92/43/EØF)

- Beskytter fredede arter og deres levesteder i EU gennem Natura 2000-netværket.
- Kræver udpegning af særlige bevaringsområder (SAC) og implementering af forvaltningsplaner.

Fuglebeskyttelsesdirektivet[7] (2009/147/EF)

- Beskytter alle vilde fugle med naturligt ophold i Europa.
- Forpligter til udpegning og sikring levesteder ved fuglebeskyttelsesområder.

Kvalitetskriterier og miljøstandarder

Den Danske rødliste

- Vurderer og kategoriserer arter ud fra deres risiko for udryddelse i Danmark.

Nationale overvågningsprogrammer (NOVANA)

- Overvåger biodiversitet, vandmiljø og påvirkning fra landbrug og industri.

15.6.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for fuglearter i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes fuglearternes tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive som beskrevet under miljøstatus, da der ikke findes lavbundsjorde indenfor plan- og projektområdet, som ellers kunne indgå i planer om at etablere beskyttet natur.

I 0-alternativet vil musikfestivalen i Jelling fortsat blive afholdt på den nuværende lokalitet ved Mølvangvej. Denne lokalitet grænser op til en beskyttet, skovbevokset mose og en beskyttet sø, hvor der antageligt er egnede yngle- og rastesteder for flere fuglearter.

[5] https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/temasider/redlist/artsgrupperne/hvirveldyr/fugle
[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01992L0043-20130701
[7] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:02009L0147-20190626

15.6.3 Påvirkning af fuglearter i anlægsfasen

I det følgende beskrives påvirkningen af fuglearter som følge af støj, lys og ændret arealanvendelse fra anlægsarbejde i anlægsfasen.

Baggrund

Under anlægsarbejdet vil der forekomme støj og lys fra anlægsarbejde som potentielt vil påvirke fuglene inden for plan- og projektområdet. Det gælder særligt i delområde R1 og R2, hvor R1 vil have permanent anvendelse som parkområde og R2, hvor der vil blive terrænreguleret. For mange fuglearter vil anlægsstøj og øget belysning i landskabet medføre en fortrængende effekt, da de vil søge at undgå både støj og lys. For mange arter vil der dog være tale om en tilvænningsperiode, hvorefter denne effekt mindskes.

Markerne inden for plan- og projektområdet udgør et potentielt fourageringsområde for nogle fuglearter i området, som vil forsvinde under omlægning af markarealet inden for de delområder, som vil blive omdannet til permanent naturnært parkområde. Det gælder rød glente, stormmåge, sølvmåge, hættemåge, råge, gråkrage, allike, spurvehøg, ravn, fiskehejre, knopsvane, musvåge, grågås, natugle, sangsvane, tårnfalk, engpiber, trane, rørhøg, sildemåge og huldue, som kan fouragere på marker. Desuden gælder det for sjagger, stor flagspætte, bogfinke, stær, dompap, gråspurv, gransanger, rødstjert, rødhals, jernspurv, kvækerfinke, spætmejse, kernebider, halamejse, sangdrossel og sumpmejse, som kan fouragere i læhegnene. Desuden udgør læhegnene ynglesteder for arter som sanglærke, stillits, solsort, skovspurv, tyrkerdue, grønirisk, ringdue, musvit, husskade, blåmejse, gærdesmutte, hvid vipstjert, gråkrage, gulspurv, bomlærke, havesanger, gærdesanger, løvsanger og tornsanger. I anlægsperioden vil dele af læhegnene ikke være tilgængelige som ynglesteder for disse arter grundet forstyrrelse og støj fra anlægsmaskiner og menneskelig aktivitet.

Sårbarhed

Sårbarheden af fuglearter i forhold til påvirkningen fra støj og lys i forbindelse med anlægsarbejde er medium, da mange af de observerede fuglearter er arter, som ofte optræder i haver og derfor er vant til menneskelig aktivitet, lys og støj fra byer. Desuden vil andre arter af fugle, som ikke optræder i haver og potentielt fouragerer på markerne, kunne finde lignende habitater i lokalområdet. Disse arters bestande er typisk begrænset af egnede ynglesteder, men ikke af fødesøgningsareal. De vil derfor ikke behøve at flytte sig langt for at undgå påvirkningen fra støj og lys i forbindelse med anlægsarbejdet.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse er lokal, da støj og lys fra realiseringen af planerne og projektets anlægsarbejde har karakter af almindeligt anlægsarbejde, og vil aftage forholdsvis hurtigt med afstanden til plan- og projektområdet. Desuden findes lignende markarealer tæt ved plan- og projektområdet, som ikke vil blive påvirket af anlægsarbejdet.

Intensitet

Intensiteten er vurderet til at være middel, da støjen har karakter af almindelig anlægsstøj og vil variere over plan- og projektområdets delområde R1 (parken) og R2. Anlægsarbejdet vil bestå af både gravearbejde i forbindelse med terrænregulering, beplantning, etablering af støjvolde samt etablering af permanent bebyggelse.

Varighed

Anlægsarbejdet vil foregå over 3 år, og varigheden er derfor lang.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at konsekvensen for fuglearter vil være ubetydelig, da plan- og projektområdet ikke udgør et habitat af væsentlig betydning for arterne i nærområdet. Plan- og

projektområdet indeholder ingen unikke habitater hverken lokalt eller regionalt. Der vil derfor ikke forekomme en væsentlig påvirkning af fuglearter i anlægsfasen.

Ubetydelig påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en ubetydelig påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, hvor der forekommer mindre påvirkninger af miljøemnet, som er lokalt afgrænsede, ukomplicerede, kortvarige eller uden langtidseffekt og helt uden irreversible effekter.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

15.6.4 Påvirkning af fuglearter i driftsfasens permanente anvendelse

I det følgende beskrives påvirkningen af fuglearter som følge af ændret arealanvendelse i den permanente driftsfase.

Baggrund

I den permanente driftsfase vil delområde R1 inden for plan- og projektområdet være omlagt til en rekreativ bynær park med en øget beplantning i forhold til miljøstatus. Mod Herningvej og Mangehøje vil beplantningen bestå af blanding af blandt andet hjemmehørende træer og buske velegnet til læhegn. Derudover vil der være beplantning inde i selve parken, som får karakter af en lund. De omkringliggende delområder vil fortsat være langbrudjord.

Sårbarhed

Fuglearter, der i dag er knyttet til de eksisterende landbrugsarealer, har en lav sårbarhed over for ændringer i arealanvendelsen grundet tilgængeligheden af denne type habitat.

Geografisk udbredelse

Påvirkningen er primært lokal og begrænset til fuglearter få kilometer fra parken. Området ligger i tilknytning til Jelling, og de fuglearter, der påvirkes, er fortrinsvis almindelige arter, som findes udbredt i kulturlandskabet og bynære områder.

Intensitet

Intensiteten af den permanente drift vurderes at være lav. For arter knyttet til dyrkede marker kan omlægningen reducere tilgængelige føde- og ynglehabitater. Omvendt vil etableringen af 23,8 ha naturnær park med træer, buske og krat øge tilgængeligheden af ynglepladser og skjul for småfugle samt skabe bedre fødesøgningsmuligheder for insektædende arter. De tilbageværende landbrugsarealer med læhegn giver fortsat levesteder for marktilknyttede fuglearter.

Varighed

De ændringer, der følger af omlægningen til park, er permanente og forventes at give langsigtede forbedringer i levevilkår for mange småfuglearter.

Konsekvens

Omlægningen til naturnær park vil skabe nye og mere varierede levesteder, der kan gavne mange arter. Flere småfuglearter, der benytter krat, buske og træer til yngel og skjul, kan drage fordel af en mere varieret og naturnær parkstruktur. Selvom visse marktilknyttede arter mister potentielt areal som fødesøgningsareal, vil både de tilbageværende marker og de nye grønne strukturer opretholde muligheder for fødesøgning og yngel for fugle i lokalområdet. Derfor vurderes det samlet set at konsekvensen vil være begrænset positiv for fuglelivet i området.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

15.6.5 Påvirkning af fuglearter i driftsfasens midlertidige anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af fuglearter i driftsfasens midlertidige anvendelse, som følge af støj, lys og ændret arealanvendelse i forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling.

Baggrund

Den midlertidige anvendelse i plan- og projektområdet som festivalplads for musikfestivalen i Jelling omfatter hele plan- og projektområdet, da det rekreative område vil benyttes som festivalplads mens de resterende arealer vil benyttes som camp- og parkeringsområder. Aktiviteterne i under den midlertidige anvendelse omfatter opsætning og nedtagning af scener, faciliteter, madboder mv. i forbindelses med festivalen, samt støj og lys fra selve festivalen.

Trafikken til og fra området vil øges i forbindelse med festivalperioden, hvilket også vil medføre støj. Både, støj, lys og øget menneskelig aktivitet i hele plan- og projektområdet vil kunne fortrænge fuglearter fra området, som de ellers ville benytte som yngle og fourageringsområde. Da festivalen afholdes midt i yngleperioden, vil der uundgåeligt være forstyrrelse af individer af ynglende fugle, som derved kan fortrænges fra deres reder og afkom ved afholdelse af festival. Fugle må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. Jagtlovens §7, stk. 2) (*Jagt- Og Vildtforvaltningsloven*, n.d.). Forstyrrelser kan omfatte f.eks. visuelle forstyrrelser, støj, rystelser og lignende. Da Jelling festival flytter, vil det samtidig medføre en lavere grad af forstyrrelse i et andet område. Denne ændring indgår dog ikke som en del af vurderingen, og mindsker ikke påvirkningen, som planerne og projektet medfører ved realiseringen heraf.

Sårbarhed

Sårbarheden af fuglearter i forhold til påvirkningen fra støj, lys og ændret arealanvendelse i forbindelse med den midlertidige anvendelse er medium, da der findes mange lignende habitater lokalt og regionalt. De fuglearter, som vil blive fortrængt fra området, behøver derfor ikke at flytte sig langt for at undgå påvirkningerne i forbindelse med afholdelse af festivalen. Dog foregår afholdelse af festivalen midt i fuglenes yngleperiode, og der vil derfor være risiko for, at fuglearter bliver fortrængt fra deres reder og yngel. Størstedelen af fuglearterne er observeret udenfor plan- og projektområdet, men et mere favorabelt habitat i form af parknatur vil formentlig lokke flere fugle til at yngle i området.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse af påvirkningen er lokal, da støj, lys og menneskelig færdsel vil aftage inden for én km af plan- og projektområdet.

Intensitet

Intensiteten er høj, da der under de fem dage, hvor festivalen afholdes, vil være kraftig støj fra musikanlæg både fra koncerter, men også musik på campområderne. Desuden vil der være belysning i campområderne samt ekstra belysning på festivalpladsen. Den menneskelige aktivitet vil ligeledes være høj under afholdelse af festivalen. I de resterende uger vil påvirkningen fra støj og lys være mindre, da det vil bestå af støj fra opstilling og nedtagning af midlertidige konstruktioner som scene, faciliteter og madboder.

Varighed

Varigheden er kort, da festivalperioden vil vare i omkring 13 uger årligt i en periode mellem primo april til ultimo juni, hvor der cirka i 8 uger til foregå opstilling af faciliteter, fem dage med afholdelse af musikfestivalen i Jelling og cirka 4 uger til nedtagning. For delområderne øst for Mangehøje vil aktiviteterne samlet set kun foregå i op til 6 uger.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at konsekvensen for fuglearter vil være moderat, da plan- og projektområdet ikke udgør et habitat af væsentlig betydning for arterne i nærområdet samt området ikke indeholder unikke habitater både lokalt og regional. Dog vil det ændrede landskab som følge af realisering af planerne og projektets permanente anvendelse gøre det mere attraktivt for fuglearter at yngle på området, og disse individer kan blive fortrængt fra ynglepladsen og afkom i ynglepladsen. Det vurderes dog ikke, at der påvirkningen er i et omfang, der kan skade arten eller bestanden.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

15.7 Påvirkning af fredede padder

Der kan ske en potentiel påvirkning af fredede padder som følge af ændret arealanvendelse fra anlægsarbejde og afholdelse af musikfestivalen i Jelling samt etablering af det rekreative område i anlægsfasen og driftsfasens midlertidige og permanente anvendelse. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for fredede padder.

15.7.1 Miljøstatus for fredede padder

I det følgende beskrives miljøstatus for fredede padder, der sammen med 0-alternativet udgør det referencescenarie, som planerne og projektets påvirkning vurderes op imod. Miljøstatus er undersøgt og beskrevet på baggrund af feltbesigtigelser og artsregistreringer fra Naturbasen.dk og Arter.dk.

Karakteristika

Danmark er hjemsted for 14 arter af padder, som fordeler sig på springpadder (frøer og tudser) og halepadder (salamandre). De er afhængige af både vand- og landmiljøer og lever en del af deres liv i vandhuller, hvor de yngler, og resten af året på land i skove, enge eller haver (Aarhus Universitet, 2023).

I Danmark er padder beskyttet gennem både national og international lovgivning, der regulerer deres levesteder og forhindrer skadelige indgreb i deres bestande. Beskyttelsen sikrer, at truede og sårbare arter kan opretholde stabile populationer i deres naturlige habitater.

Alle danske padder er fredede, hvilket betyder, at de ikke må indfanges eller dræbes med vilje jf. artsfredningsbekendtgørelsen (*Artsfredningsbekendtgørelsen*, n.d.). Deres æg, larver og ynglesteder er også beskyttede.

Småsøer, vandhuller, moser, enge og heder over en vis størrelse er beskyttet jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven, da de ofte er vigtige levesteder for padder. Det betyder, at man ikke uden særlig dispensation må dræne eller ændre disse områder.

Ifølge artsfredningsbekendtgørelsen må ingen paddearter jages eller indsamles fra naturen (*Artsfredningsbekendtgørelsen*, n.d.).

Visse paddearter, såsom stor vandsalamander og løvfrø, er opført på bilag IV af EU's habitatdirektiv. Dette betyder, at deres yngle- og rasteområder er strengt beskyttede, og at enhver negativ påvirkning kræver en dispensation og afbødende tiltag.

Danmark har tilsluttet sig Bern-konventionen, som beskytter vilde dyr og deres levesteder i Europa. De fleste danske paddearter er opført på konventionens bilag, hvilket forpligter Danmark til at beskytte arterne og deres habitater.

Udbredelse

Padder findes i hele landet, hvor der er egnede levesteder. Padder vandrer imellem ynglevandhuller, våde naturarealer og områder med skov og krat. Dette sker primært i perioden 1. marts - 1. november. Padder kan benytte vandhuller som rastepladser, selvom de er uegnede som ynglområder, og der kan derfor forekomme vandring mellem søer, vandhuller og moser af varierende kvalitet.

Ved feltbesigtigelsen i august 2024 blev der observeret skrubtudse ved den § 3-beskyttet sø, som ligger inden for plan- og projektområdet i nordvestlige hjørne (se Figur 15-1). Det vurderes at søen sandsynligvis bruges som ynglested for arten. Der blev ikke observeret fredede padder i den §3-beskyttede sø ved Mangehøje inden for plan- og projektområdet, men søen vurderes at være potentielt paddeegnet. I Jelling lige syd for plan- og projektområdet er der desuden observeret butsnudet frø (*Naturbasen - Danmarks Nationale Artsportal*, n.d.) og lille vandsalamander (*Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur*, n.d.) i 2024 inden for 600 m af plan- og projektområdet. Ca. 1,5 km vest for plan- og projektområdet er der observeret stor vandsalamander (*Naturbasen - Danmarks Nationale Artsportal*, n.d.) i 2018, samt butsnudet frø (*Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur*, n.d.) i 2023 ca. én km nord for området.

Nuværende tilstand

Generelt er mange af Danmarks paddepopulationer i tilbagegang, primært på grund af tab af levesteder, forurening og klimaændringer. Flere arter, især dem der stiller høje krav til vandkvaliteten, er blevet sjældnere og er truede.

De pågældende arter, der er fundet ved feltbesigtigelsen, er ikke truet ifølge Den Danske Rødliste og er generelt almindeligt forekommende i Danmark.

Trusler

Trusler mod padderne inkluderer dræning af vådområder, forurening fra landbrug, introduktion af fisk i ynglevandhuller og klimaforandringer, der kan ændre nedbørsmønstre og tørre levesteder ud.

Miljømål

EU-lovgivning og internationale aftaler

Habitatdirektivet(BEK Nr. 2091 Af 12/11/2021, Habitatbekendtgørelsen, 2021)(92/43/EØF)

- Beskytter fredede arter og deres levesteder i EU gennem Natura 2000-netværket.

Nationale love og strategier

Naturbeskyttelsesloven(*Naturbeskyttelsesloven*, n.d.) *(LBK nr. 927 af 28/06/2024)*

- Værner om Danmarks natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Kvalitetskriterier og miljøstandarder

Den Danske Rødliste

- Vurderer og kategoriserer arter ud fra deres risiko for udryddelse i Danmark.

Nationale overvågningsprogrammer (NOVANA)

- Overvåger biodiversitet, vandmiljø og påvirkning fra landbrug og industri.

15.7.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for fredede padder i 2034 hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes fredede padders tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus, da der ikke findes lavbundsjorde indenfor plan- og projektområdet, som ellers kunne indgå i planer om at etablere beskyttet natur.

15.7.3 Påvirkning af fredede padder i anlægsfasen

I det følgende beskrives påvirkningen af fredede padder som følge af anlægsarbejde i anlægsfasen.

Baggrund

Anlægsarbejdet af parken inden for R1 og terrænreguleringen i R2 vil foregå tæt ved den § 3-beskyttet sø i plan- og projektområdets nordvestlige hjørne, hvor der er observeret skrubtudse ved feltbesigtigelsen i august 2024. Som en del af planerne og projektet holdes en sikkerhedsafstand på minimum 10 m til § 3-beskyttede søer under anlægsarbejdet.

Sårbarhed

Sårbarheden vurderes at være lav, da de fredede padder, der kan blive påvirket af projektet, er almindeligt forekommende i Danmark og ikke truede.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse er begrænset til nærområdet, da det kun vil være individer indenfor plan- og projektområdet, der potentielt påvirkes.

Intensitet

Intensiteten vurderes at være lav, da der ikke vil være anlægsaktivitet i umiddelbar nærhed af søerne grundet sikkerhedsafstanden på 10 m. Derudover vandrer padder primært om natten, hvor der ikke er færdsel med maskiner, hvorfor der kun i et meget begrænset omfang vil være overlap med anlægsarbejdet.

Varighed

Anlægsarbejdet vil foregå over 3 år, og varigheden er derfor lang.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at konsekvensen for fredede padder vil være begrænset, da søerne som levested vil blive opretholdt, da der ikke vil ske fysiske indgreb eller tilstandsændring heraf under anlægsarbejdet (se vurdering af § 3 søer i afsnit 15.8). Da der er meget få levesteder for padder i og omkring plan- og projektområdet, så det forventes, at der er begrænset paddeaktivitet. Der er desuden et begrænset overlap mellem anlægsarbejdet og paddernes vandring.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

15.7.4 Påvirkning af fredede padder i driftsfasens permanente anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af fredede padder for driftsfasens permanente anvendelse.

Baggrund
For den permanente anvendelse vil der være etableret en rekreativ bynær park med regnvandsbassiner, volde og beplantning inden for delområde R1, som kan fungere som raste- og yngleområder for padder.

Sårbarhed
Sårbarheden vurderes at være lav, da de fredede padder, der kan blive påvirket af projektet, er almindeligt forekommende i Danmark og ikke truede.

Geografisk udbredelse
Påvirkningen vil være begrænset til nærområdet (inden for 0-1 km) omkring delområde R1 og den § 3-beskyttet sø i nordøst. Der forventes ingen væsentlige konsekvenser for paddepopulationer uden for plan- og projektområdet.

Intensitet
Ændringen af arealanvendelsen indebærer ikke et fysisk indgreb i eller tilstandsændring af de eksisterende § 3-beskyttede søer, som udgør levested og ynglested for padderne. Derudover forventes en øget variation i beplantningen at tiltrække flere insekter, hvilket vil forbedre fødegrundlaget, ligesom etableringen af regnvandsbassiner og ny beplantning vil skabe yderligere yngle- og rastemuligheder. Den samlede intensitet vurderes derfor at være lav og primært af positiv karakter.

Varighed
Påvirkningen fra driftsfasens anvendelse som rekreativ park vil være permanent.

Konsekvens
Projektets samlede konsekvens for fredede padder vurderes at være begrænset positiv for den ændrede arealanvendelse. Der sker ingen negativ påvirkning af eksisterende yngle- og rasteområder, og tilførslen af nye føde- og rastemuligheder styrker artens levevilkår lokalt. Påvirkningen er dog relativt afgrænset og ændrer ikke grundlæggende paddebestandens struktur eller funktion, hvorfor konsekvensen samlet set vurderes som begrænset.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

15.7.5 Påvirkning af fredede padder i driftsfasens midlertidige anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af fredede padder i driftsfasens midlertidige anvendelse i forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling

Baggrund
Den midlertidige anvendelse i plan- og projektområdet som område for musikfestivalen i Jelling omfatter hele plan- og projektområdet, da parkområdet vil benyttes som selve festivalpladsen og den resterende del af plan- og projektområdet vil benyttes til camp og parkering. Parken med regnvandsbassiner og øget beplantning kan potentielt medføre flere egnede levesteder på grund af flere gemmesteder og et bedre fødegrundlag.

Aktiviteterne under den midlertidige anvendelse omfatter opstilling og nedtagning af scener, faciliteter, madboder mv. i forbindelse med festivalen, samt kraftigt øget menneskelig aktivitet under

selve festivalen (perioden beskrives under varighed nedenfor). Som en del af planerne og projektet vil der blive opstillet hegn omkring de forskellige anvendelser på delområderne, som sikrer minimum en afstand på 10 meter til de § 3-beskyttede søer, som er potentielle leve- og ynglested for padder.

Sårbarhed

Sårbarheden vurderes at være lav, da de fredede padder, der kan blive påvirket af projektet, er almindeligt forekommende i Danmark og ikke truede. Sårbarheden er størst, når ungerne går på land sidst i juni.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse er begrænset til nærområdet, da det kun er individer indenfor eller nær plan- og projektområdet, der potentielt påvirkes. Der forventes ingen væsentlige konsekvenser for paddepopulationer uden for plan- og projektområdet.

Intensitet

Aktiviteter i forbindelse med opstilling og nedtagning af festivalen vil ikke foregå i umiddelbar nærhed til søerne. Den midlertidige anvendelse indebærer ikke et fysisk indgreb i eller tilstandsændring af de eksisterende § 3-beskyttede søer, som udgør levested og ynglested for padderne (se vurdering af § 3 søer i afsnit 15.8).

Daglig kørsel med maskiner, der skal opstille og nedtage festivalen, vil i meget begrænset omfang overlappe med padders vandring, da padder primært er nataktive. Opstillingen af festivalen vil starte i april måned og selve festivalen vil blive afholdt over 5 dage i slutningen af maj. I de fem dage i slutningen af maj, hvor der afholdes musikfestival, vil der være en kraftig øget menneskelig aktivitet. Efterfølgende vil festivalen tages ned. Hele perioden, hvor den midlertidige anvendelse vil foregå, er i perioden, hvor padderne yngler og primært vil være i søerne. Dermed vil der være en meget lille risiko for, at nedtagningen vil overlappe med perioden, hvor ungerne går på land. Hvis der er rastende padder indenfor plan- og projektområdet, kan der være risiko for forstyrrelse og fortrængning. I perioden for afholdelse af festivalen vil der være hegn omkring selve festivalpladsen og campområderne, for at afgrænse de områder med den største intensitet af menneskelig aktivitet. Al aktivitet vil sikres en afstand på minimum 10 meter til søerne. På den baggrund vurderes intensiteten at være høj.

Varighed

Varigheden er kort, da den samlede festivalperiode vil vare i omkring 13 uger årligt i en periode mellem primo april til ultimo juni, hvor der cirka i 8 uger til foregå opstilling af faciliteter, fem dage med afholdelse af musikfestivalen i Jelling omkring sidste weekend i maj og cirka 4 uger til nedtagning. For delområderne øst for Mangehøje vil aktiviteterne samlet set kun foregå i op til 6 uger.

Konsekvens

Samlet set vurderes det, at konsekvensen for fredede padder vil være moderat, da perioden for den midlertidige anvendelse kun varer i perioden, hvor padderne er i ynglevandhullerne (§ 3 søerne) og derfor ikke vil befinde sig i områder med aktiviteter. Der vil desuden være opsat hegn om festivalaktiviteterne, som sikrer afstand til søerne. Aktiviteterne i forbindelse med opstilling og nedtagning af festivalen vil også foregå med afstand til søerne og vil foregå i dagtimerne uden for de nataktive padders vandring.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

15.8 Påvirkning af § 3-beskyttede søer

Der kan ske en potentiel påvirkning af § 3-beskyttede søer som følge af ændringer af hydrologien og dermed vandtilførslen til søerne inden for plan- og projektområdet både under og efter arbejdet med bl.a. terrænregulering og regnvandsbassiner. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for § 3-beskyttet natur.

15.8.1 Miljøstatus for § 3-beskyttede søer

I det følgende beskrives miljøstatus for § 3-beskyttede søer, der sammen med 0-alternativet udgør det referencescenarie, som planerne og projektet påvirkning vurderes op imod. Miljøstatus er undersøgt og beskrevet på baggrund af feltbesigtigelsen i august 2024 og Danmarks Miljøportal.

Karakteristika

Naturbeskyttelseslovens § 3 angiver, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af beskyttede heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, biologiske overdrev, vandløb og søer (på over 100 m^2). Naturtyperne er levesteder for en lang række sjældne dyr og planter. Beskyttelsen betyder, at der ikke må foretages ændringer i områdernes tilstand uden en dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2.

Udbredelse

§ 3-beskyttet natur er kortlagt over hele Danmark og dækker knap 10% af Danmarks areal.

Der er findes to § 3-beskyttede søer inden for plan- og projektområdet i hhv. det nordvestlige hjørne og ved vejen Mangehøje, Figur 15-1. Yderligere findes der tre § 3-beskyttede søer syd for Herningvej inden for 250 m af plan- og projektområdet, men som ikke modtager dræn- eller overfladevand fra plan- og projektområdet. Desuden er der to moser ca. 800 meter vest for plan- og projektområdet, som ikke er i hydrologisk forbindelse i form af overfladevand/drænvand med plan- og projektområdet.

Der er ikke registeret vandløb inden for plan- og projektområdet. Nærmeste beskyttede vandløb ligger ca. 1 km øst for plan- og projektområdet.

Nuværende tilstand

Søerne inden for plan- og projektområdet blev besigtiget i august 2024. Søen i det nordvestlige hjørne er en næringsrig sø med få arter og meget rørsumpsvegetation samt skygget af pilekrat og blev vurderet til at være ringe tilstand. Søen har marken mod syd og øst inden for plan- og projektområdet som vandopland og får vandtilførsel fra et dræn, som forløber på tværs af den del af plan- og projektområdet vest for Mangehøje og direkte fra tilstrømningen fra overfladevand. Desuden findes et afløb fra søen i form af en brønd i søens nordvestlige hjørne, som leder vandet videre mod Omme å.

Søen ved Mangehøje blev vurderet til at være i dårlig tilstand. Søen er et regnvandsbassin som modtager vand fra vejen, og er tilgroet i gråpil og bredbladet dunhammer.

Trusler

Trusler mod § 3-beskyttet søer er generelt tab af areal og fragmentering, tilgroning, eutrofiering (overgødskning af vandområder som følge af brug af pesticider) og forurening, ændret hydrologi, klimaforandringer og invasive arter. Vand spiller en vigtig rolle for flora og fauna på områderne, og mængden af vand kan være afgørende for flere organismers overlevelse. Ændringer i vandspejlet kan lede til tilstandsændringer af våde naturtyper og ændringer i nedbørsmønstre og stigende temperaturer som følge af klimaforandringer påvirker især vandafhængige naturtyper som vandløb, søer og moser (Sander et al., 2024).

Miljømål

I vurdering af påvirkningen af § 3-beskyttet natur i Danmark, skal man tage højde for en række miljømål, kvalitetskriterier og standarder på kommunalt, nationalt, EU- og FN-niveau. Herunder gælder:

Nationale miljømål og kvalitetskriterier

Naturbeskyttelsesloven (§ 3)

- Sikrer beskyttelse af bestemte naturtyper, såsom enge, moser, heder, overdrev og søer.
- Forbud mod tilstandsændringer uden dispensation.

Kommunale retningslinjer

Kommuneplaner og lokalplaner

- Indeholder retningslinjer for arealanvendelse, som skal respektere § 3-beskyttelsen.

Disse retningslinjer og mål er afgørende for at vurdere, hvordan en lokalplan, et projekt eller en aktivitet påvirker beskyttet natur og sikrer, at naturkvaliteten opretholdes eller forbedres.

15.8.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for § 3-beskyttede søer i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes § 3-beskyttede søernes tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus, da der ikke findes lavbundsjorde indenfor plan- og projektområdet, som ellers kunne indgå i planer om at etablere beskyttede søer.

15.8.3 Påvirkning af § 3-beskyttede søer i anlægsfasen

I det følgende beskrives påvirkningen af § 3-beskyttede søer som følge af ændret hydrologi fra anlægsarbejde i anlægsfasen.

Baggrund

Vand spiller en afgørende rolle for flora og fauna på våde naturtyper, og mængden af vand kan være afgørende for flere organismers overlevelse. Ændringer i vandspejlet kan lede til tilstandsændringer af våde naturtyper. Den § 3-beskyttede sø ved Mangehøje, som fungerer som regnvandsbassin vil ikke blive påvirket, da der ikke vil blive lavet anlægsarbejde i nærhed af søen. I forbindelse med anlægsarbejdet vil der blive udført gravearbejde og etablering af ekstra bassiner til håndtering af overfladevand i den nordvestlige ende af plan- og projektområdet nær den anden § 3 beskyttede sø, som er beliggende i det nordvestlige hjørne af plan- og projektområdet. Der vil dog blive holdt en sikkerhedsafstand til § 3-søerne inden for plan- og projektområdet for at bevare søerne.

Søen i det nordvestlige hjørne modtager i dag overfladevand og drænvand fra plan- og projektområdet. Størstedelen af overfladevandet vil med planerne og projektet blive ledt til de nye bassiner, se vandhåndteringsplanen, bilag 6. Søens estimerede naturtilstand ved besigtigelsen er ringe, og den er sandsynligvis påvirket af næringsstofudvaskning fra marken. Søen har et udløb, der løber videre til et drænsystem uden for plan- og projektområdet nord for søen og slutteligt ender i Omme Å. Søens tilløb fra drænledningen gennem plan- og projektområdet er mere kraftigt end det er vurderet nødvendigt for at opretholde søens funktion og tilstand, da meget vand løber direkte videre i systemet mod Omme å. Ved besigtigelsen var det tydeligt, at der var både et kraftigt tilløb og kraftigt udløb fra søen. Hvis der skal foretages grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet, kan søen blive påvirket ved en mindre vandstand. Påvirkningens omfang vil afhænge af placeringen af pumper, hvor meget der grundvandssænkes og hvor længe. Nedenfor vurderes der derfor på om anlægsfasens påvirkning af søens vandstand vil være i en sådan grad, at det vil medføre en tilstandsændring.

Sårbarhed
Sårbarheden er høj, da våde naturtyper som søer generelt er følsomme overfor ændringer i hydrologien omkring søen. De arter, der er tilknyttet de våde naturtyper, er afhængige af vandforholdene for at trives. For store ændringer kan medføre tilstandsændringer af naturtypen.

Geografisk udbredelse
Den geografiske udredelse er nærområdet, da det kun er områder i direkte forbindelse med plan- og projektområdet, der kan blive påvirket. Påvirkningens radius vil næppe overskride 300 meter.

Intensitet
Påvirkningens intensitet er vurderet som middel ud fra et forsigtighedsprincip, da det konkrete omfang af en midlertidig grundvandssænkning ikke kendes. Der er dog en stor sandsynlighed for, at påvirkningen i realiteten bliver begrænset.

Varighed
Anlægningsarbejdet vil foregå over 3 år, men en midlertidig grundvandssænkning vil dog foregå i en mere begrænset periode på nogle uger. Varigheden vil derfor være kort.

Konsekvens
Konsekvensen af en midlertidig grundvandssænkning for § 3-beskyttede søer vurderes at være begrænset, da den potentielle påvirkning kun omfatter den ene sø i det nordvestlige hjørne af plan- og projektområdet, som er i ringe tilstand og da påvirkningen er midlertidig. Selv en midlertidig udtørring af den nordvestlige sø vil ikke lede til en ændret naturtilstand, da der skal mere til for at forskyde tilstanden af en eutrof sø med få arter. Der vil derfor ikke være en væsentlig påvirkning af § 3-beskyttet natur i forbindelse med anlægsarbejderne ved realisering af planerne og projektet.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

15.8.4 Påvirkning af § 3-beskyttede søer i den samlede driftsfase

I det følgende vurderes påvirkningen af § 3-beskyttede søer i den samlede driftsfase som følge af terrænregulering ændret regnvandshåndtering ved etablering af regnvandsbassiner. Påvirkningen er uafhængig af, om der er tale om den midlertidige eller den permanente driftsfase, hvorfor vurderingen nedenfor er for den samlede driftsfase.

Baggrund
Områderne omkring § 3-beskyttede søerne er i dag primært dyrket landbrugsjord. Realisering af planerne og projektet kan medføre ophør af gødskning og pesticider, som kan medføre en positiv påvirkning af § 3-beskyttede søer, der i dag er næringsbelastede.

Søen i plan- og projektområdets nordvestlige hjørne har marken mod syd og øst som vandopland. Oplandet til søen ændres i forbindelse med etablering af det rekreative område, se vandhåndteringsplanen på bilag 6. Dette skyldes den planlagte terrænregulering og at befæstelsesgraden af området øges ved etablering af bl.a. veje og stier, som leder overfladevandet inden for vandoplandet til et nyt forsinkelsesbassin øst for søen. Bassinet etableres for at forsinke afstrømningen for hverdags regnhændelser ud fra området jf. regnvandshåndteringsplanen. Forsinkelsesbassinet har jf. regnvandshåndteringsplanen udløb til et eksisterende dræn nord for plan- og projektområdet. Dette medfører, at der afskæres en stor del af det eksisterende opland og den naturlige afstrømning af overfladevand til søen.

Sårbarhed

Sårbarheden er høj, da våde naturtyper som søer generelt er følsomme overfor ændringer i hydrologien. De arter, der er tilknyttet de våde naturtyper, er afhængige af vandforholdene for at trives. Ændringer af hydrologien kan derfor medføre tilstandsændringer af naturtypen.

Geografisk udbredelse

Den geografiske udbredelse er nærområdet, da afvandingsændringer indenfor plan- og projektområdet kan påvirke det omgivende miljø i nærheden af plan- og projektområdet, særligt i fugtige naturtyper. Det er dog kun en enkelt sø, der ligger inden for påvirkningens udbredelse.

Intensitet

I driftsfasen vil der være permanent ændret afvanding af området, og en del af det vandopland, der tidligere har ledt regnvand til søen, vil ikke længere være tilgængeligt. Det vurderes, at intensiteten af denne ændring vil være middel.

Varighed

De planlagte ændringer i afvandingen vil være permanente.

Konsekvens

Ændringerne i hydrologien omkring den § 3-beskyttede sø i det nordvestlige hjørne af plan- og projektområdet vil samlet set lede til en mindre afstrømning til søen. Det kan ikke afvises, at det vil medføre udtørring af søen eller et væsentlig mindre volumen af vand. Det vil påvirke arter af planter og dyr, der er tilknyttet habitatet på lang sigt og kan føre til en tilstandsændring. Konsekvensen er derfor væsentlig.

Væsentlig påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en væsentlig påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er substantiel og har potentiale til at forårsage alvorlige og langvarige konsekvenser. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet langvarigt eller permanent i et stort område, og kan medføre irreversible skader eller forbedringer af miljøemnet i betydeligt omfang.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

Afværgetiltag

Da realisering af planerne og projektet vil medføre en væsentlig indvirkning på § 3-beskyttede søer, skal der gennemføres afværgetiltag, der kan afbøde planernes og projektets påvirkning.

Der gennemføres derfor følgende afværgetiltag:

- Det eksisterende dræn med udløb til søen, som forløber fra øst mod vest i delområde R1, skal opretholdes.

Konsekvens efter afværgetiltag

Det vurderes, at § 3-beskyttede søer fortsat har en høj sårbarhed, våde naturtyper som søer generelt er følsomme overfor ændringer i hydrologien. De arter, der er tilknyttet de våde naturtyper, er afhængige af vandforholdene for at trives. Efter gennemførelse af afværgetiltaget vil påvirkningen udbredelse fortsat være knyttet til nærområdet, da terrænregulering og ændret vandhåndtering kan påvirke vandtilførsel af omkringliggende arealer.

Intensiteten af påvirkningen vil være lav, som følge af ændringerne efter afværgetiltaget implementeres da det vil sikre afvanding til søen. Drænet vil sandsynligvis have lidt mindre udløb end på nuværende tidspunkt på grund af de ændrede strømningsveje efter terrænregulering og den øgede befæstelse. Det mindre udløb af vand vurderes ikke at have en påvirkning, da søens tilstand kan

opretholdes med mindre tilført vand end i dag. Varigheden af påvirkningen vil fortsat være permanent.

Den samlede konsekvens for § 3-beskyttede søer vil efter iværksættelse af afværgetiltag være moderat, da afværgetiltaget vil sikre en fortsat vandtilførsel til søerne, som vil sikre at deres tilstand ikke forringes i forhold til eksisterende forhold og 0-scenariet. Derudover kan vandkvaliteten for vandtilførslen gennem drænet til søen forventes at blive bedre efter omlægningen af landbrugsarealet til rekreativt område. Der vil derfor ved implementering af afværgetiltag ikke forekomme en væsentlig indvirkning på § 3-beskyttede søer.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

15.9 Afværgetiltag

I driftsfasen vil følgende afværgetiltag hindre, mindske eller kompensere for planernes eller projektets påvirkninger af miljøet:

- Det eksisterende dræn med udløb til søen, som forløber fra øst mod vest i delområde R1, skal opretholdes, hvilket vil bidrage til at mindske påvirkningen af § 3-beskyttede søer.

15.10 Sammenfattende vurdering

Planernes og projektets samlede miljøpåvirkninger i forhold til biodiversitet er beskrevet i skemaet nedenfor, hvor miljøemnernes sårbarhed og påvirkningernes udbredelse, intensitet, varighed og konsekvenser er sammenfattet.

Samlet set vurderes det at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af biodiversitet i forbindelse med planerne og projektet.

Tabel 15-5. Sammenfatning af projektet og planernes påvirkning på biodiversitet.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Konsekvenser
Påvirkning af bilag IV-arter					
Odder	-	-	-	-	Ingen skade
Birkemus	-	-	-	-	Ingen skade
Arter af flagermus	-	-	-	-	Ingen skade
Stor vandsalamander	-	-	-	-	Ingen skade
Spidssnudet frø	-	-	-	-	Ingen skade
Påvirkning af fuglearter					
Anlægsfase	Medium	Lokal	Middel	Lang	Ubetydelig
Driftsfase for den permanente anvendelse	Lav	Lokal	Lav	Permanent	Begrænset (+)
Driftsfase for den midlertidige anvendelse	Medium	Lokal	Høj	Kort	Moderat
Påvirkning af fredede padder					
Anlægsfase	Lav	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfase for den permanente anvendelse	Lav	Nærområdet	Lav	Permanent	Begrænset (+)

Driftsfase for den midlertidige anvendelse	Lav	Nærområde	Høj	Kort	Moderat
Påvirkning af § 3-beskyttede søer					
Anlægsfase	Høj	Nærområdet	Middel	Kort	Begrænset
Driftsfase for den permanente og midlertidige fase	Høj	Nærområdet	Lav*	Permanent	Moderat*

* vurderet efter iværksættelse af afværgetiltag.

16. BEFOLKNING

Kapitlet beskriver påvirkningen af befolkningen i forbindelse med et rekreativt område ved nord for Jelling.

16.1 Metode og datagrundlag

Miljøstatus og planerne og projektets miljøpåvirkninger er beskrevet og vurderet på baggrund af:

- Eksisterende trafiktal og hastigheder udtrukket fra Mastra (Vejdirektoratet, n.d.)
- Trafikal analyse af ny festivalplads, udarbejdet af Rambøll, bilag 8
- Google Streetview (Google, n.d.)

De trafikale forhold er vurderet med udgangspunkt i eksisterende trafiktællinger på vejnettet samt estimeret oplandsfordeling for anlægstrafikken. Derudover er der benyttet trafikregistreringer i og omkring Jelling by relateret til gennemførelse af musikfestivalen i Jelling på den nuværende placering. Vurderingerne er kombineret med beregninger fra Vejle Kommunes trafikmodel til vurdering af driftstrafikkens (trafik der generes i driftsfasen) fordeling på vejnettet ved den permanente anvendelse som park og under den midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling, hvor Mangehøje lejlighedsvis lukkes for trafik.

Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planernes og projektets påvirkninger af befolkningen er tilstrækkeligt.

16.2 Generelle forhold

Planerne og projektet omhandler etablering af et rekreativt område nord for Jelling. Plan- og projektområdet rummer et parkområde og landbrugsarealer. I en kort periode årligt, kan området midlertidigt anvendes til afholdelse af musikfestivalen i Jelling.

Den nuværende placering for musikfestivalen i Jelling findes ca. 1 km sydvest for plan- og projektområdet og er i den nuværende situation tæt knyttet til midtbyen og stationsområdet gennem områdets lokalveje og stier. Ved den årlige midlertidige anvendelse af området til festivalplads for musikfestivalen i Jelling tiltrækkes en stor mængde gæster til området både i form af lette trafikanter med kollektiv trafik samt biltrafik til og fra området.

I forbindelse med planerne og projektet etableres en stistruktur, så der fremadrettet fortsat sikres en tydelig sammenhæng mellem Jelling by og det rekreative område. Med placeringen nord for Jelling og den direkte adgang til den overordnede infrastruktur skabes der samtidig en adskillelse mellem lette trafikanter og den kørende trafik til og fra området.

Anlægstrafikkens kørsel til plan- og projektområdet forventes at ske fra Herningvej via det overordnede vejnet.

16.3 Miljøpåvirkninger

I anlægsfasen og driftsfasens midlertidige anvendelse forventes planerne og projektet at medføre følgende påvirkninger på befolkningen:

- Påvirkning af de trafikale forhold og trafiksikkerheden
- Driftsfasens permanente anvendelse som park vurderes ikke at medføre en betydende trafikal ændring og derfor vurderes den permanente påvirkning af de trafikale forhold ikke nærmere.

De forventede påvirkninger beskrives og vurderes nærmere i det følgende for de enkelte miljøemner.

16.4 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til planer eller projekter, der kan medføre kumulative effekter i samspil med miljøpåvirkninger fra planerne og projektet, som vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til de trafikale forhold og trafiksikkerheden.

16.5 Påvirkning af trafikale forhold og trafiksikkerhed

Der kan ske en potentiel påvirkning af de trafikale forhold og trafiksikkerheden som følge af øget trafik i anlægs- og driftsfasen for det rekreative område nord for Jelling. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for trafik og trafiksikkerhed.

16.5.1 Miljøstatus for trafikale forhold og trafiksikkerhed

I det følgende beskrives miljøstatus for de trafikale forhold og trafiksikkerhed, der sammen med 0-alternativet udgør det referencescenarie, som påvirkningen fra planerne og projektet vurderes op imod. Miljøstatus og dermed den eksisterende trafik i og omkring Jelling er undersøgt og beskrevet på baggrund af trafiktællinger udført af Vejle Kommune, Vejle Kommunes trafikmodel samt oplysninger fra Vejle Kommune og musikfestivalen i Jelling.

På nedenstående Figur 16-1 er årsdøgntrafikken på et udvalgt overordnet vejnet gengivet. Trafikken er angivet for en gennemsnitlig dag uden trafik relateret til afholdelse af musikfestivalen og er opstillet ud fra trafikmodelberegninger. Der vil derfor kunne forekomme variationer i forhold til registrerede trafiktællinger i området.

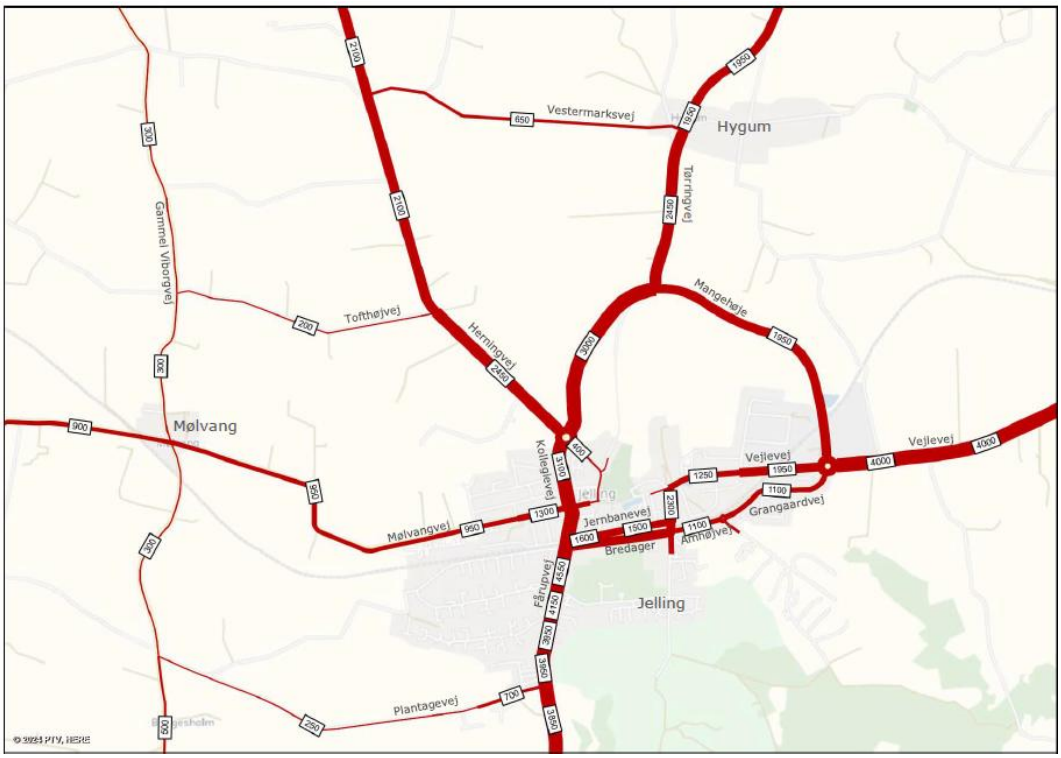

Figur 16-1. Nuværende trafikbelastning (årsdøgntrafik) i og omkring Jelling uden trafik relateret til afholdelse af musikfestivalen i Jelling, trafikmodelberegninger. Se figur 2-1 i bilag 8.

De primære veje omkring Jelling er mod øst Vejlevej, hvor der dagligt kører ca. 4.000 køretøjer og som forbinder Jelling med Vejle. Nord om Jelling forløber Mangehøje med en daglig trafikmængde på 2.000-3.000 køretøjer. Vejen leder trafikken udenom Jelling by og tilsluttes i vest til Herningvej, der fortsætter mod Give. På Herningvej kører der dagligt ca. 2.500 køretøjer.

I Jelling by er de primære veje Vejlevej med ca. 1.500 daglige køretøjer, Skovgade med ca. 2.200 daglige køretøjer samt Fårupvej og Kollegievej med henholdsvis ca. 4.200 daglige køretøjer og ca.

3.200 daglige køretøjer. Derudover er der en række mindre veje som Bredager, Jernbanegade og Mølvangvej med mellem 1.000-2.000 daglige køretøjer.

Lastbilandelen på de overordnede veje omkring Jelling er ca. 8%-10%, mens andelen af tunge køretøjer i Jelling by ligger på ca. 3%-5%.

Mod vest forløber Gl. Viborgvej i nord-/sydgående retning med en trafikmængde på ca. 500 daglige køretøjer gennem den lille landsby Mølvang. Fra Gl. Viborgvej er der forbindelse mod øst via Plantagevej (under 500 daglige køretøjer) til Fårupvej og via Tofthøjvej (ligeledes under 500 daglige køretøjer) til Herningvej. Der er desuden forbindelse fra Gl. Landevej i Mølvang via Mølvangsvej (ca. 1.000 daglige køretøjer) til Jelling midtby.

Musikfestivalen i Jelling

Musikfestivalen i Jelling afholdes hvert år i slutningen maj måned, og har i alt ca. 38-40.000 årlige gæster (jf. oplysninger fra festivalen) fordelt over 4 dage - fra onsdag til søndag, hvor onsdag er medtaget, da det er her festivalgæsterne ankommer og opstiller telte. Undersøgelser viser desuden, at ca. 75% af gæsterne ankommer til festivalen i bil, svarende til ca. 28-30.000 gæster i alt.

Under festivalen lukkes Mølvangvej for gennemkørsel vest for Kathrinelund, hvorfor al festivaltrafik (biler, lastbiler og busser) til festivalens parkeringsområder ankommer fra vest via Mølvangvej og Gl. Viborgvej gennem Mølvang. Bløde trafikanter ankommer fra øst via Mølvangvej fra Jelling midtby.

Trafikbelastning

Trafiktællinger på Mølvangvej mellem Mølvang og festivalpladsen viste i 2019 en samlet daglig trafik under festivalen på 8-9.000 køretøjer på festivalens første 3 dage (onsdag til fredag). Om lørdagen blev der registreret ca. 11.500 daglige køretøjer til og fra parkeringsområdet. Om søndagen viste trafiktællinger ca. 5.500 daglige køretøjer.

Vejle Kommune har oplyst, at der ved ankomst og afrejse fra festivalens parkeringsområde opstår betydelig kødannelse gennem Mølvang på Gl. Viborgvej og Mølvangvej.

Tillægges trafikken relateret til festivalen til den talte trafik (se bilag 8) fås der den estimerede trafikbelastning på de travleste dage på vejnettet i og omkring Jelling, som vist på Figur 16-2. Det skal bemærkes, at tallene baserer sig på beregninger, da der ikke foreligger konkrete tællinger under festivalen.

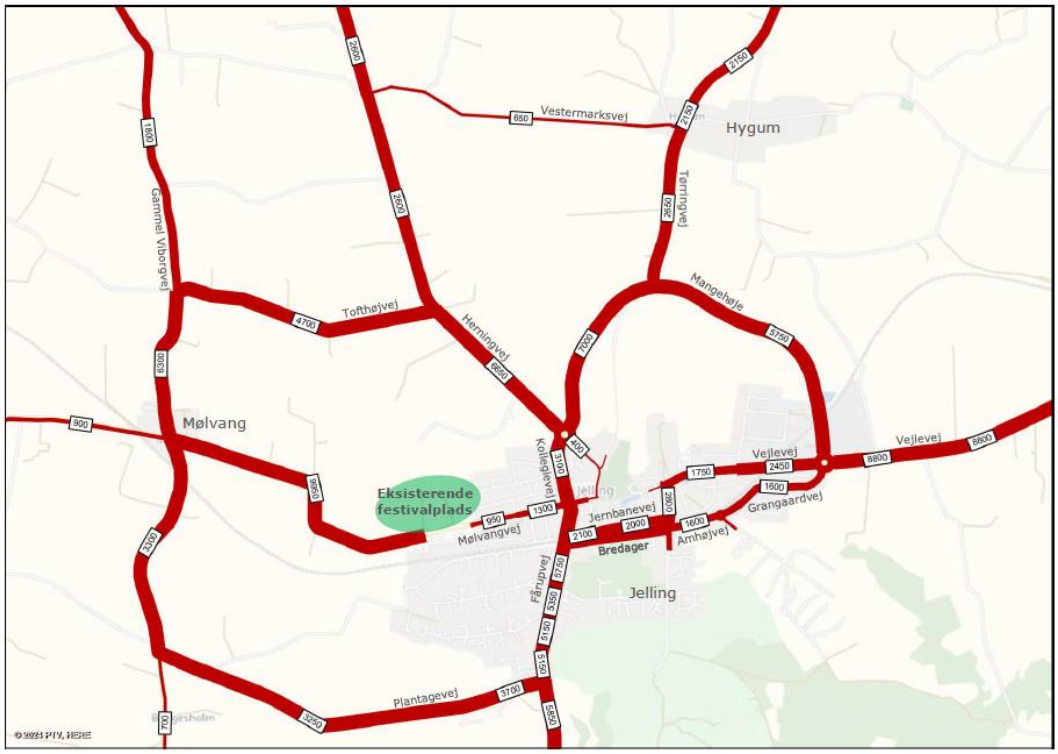

Figur 16-2. Estimeret trafik på hverdage (onsdag til fredag) under afholdelse af musikfestivalen i Jelling på eksisterende placering. Se figur 2-2 i bilag 8.

De beregnede trafiktal for trafikbelastninger ved afholdelse af musikfestivalen i Jelling på eksisterende placering viser, at trafikken på Mølvangvej mod vest kan forventes at stige med ca. 9.000 daglige køretøjer til et niveau på godt 10.000 daglige køretøjer i alt.

Trafikken forventes at fordele sig, så ca. 6.000 køretøjer ankommer fra nord via Gl. Viborgvej hvoraf de ca. 4.000 køretøjer ankommer fra øst og nordøst fra Tofthøjvej, Herningvej og Mangehøje nord om Jelling fra Vejle.

Den resterende del af trafikken på Mølvangvej, ca. 3.000 køretøjer ankommer via Gl. Viborgvej og Plantagevej fra syd og fordeler sig med ca. 2.000 køretøjer fra Fårupvej syd og ca. 1.000 køretøjer fra Fårupvej nord. Trafikken fra øst er i nogen grad gennemkørende fra Vejle gennem Jelling via Amhøjvej, Bredager og Jernbanevej.

I de mest intensive perioder for ankomst og afrejse vil der særligt være kødannelse og ventetid gennem Mølvang, hvor trafikintensiteten er stor. Derudover vil der også være tæt trafik og forsinkelse på Tofthøjvej og Plantagevej, da vejene er smalle og ikke egnet til den givne trafikmængde.

På strækninger og kryds gennem Jelling vil der ikke være egentlig kødannelse men trafikniveauet vil være mærkbart højere end i perioder uden festival.

Parkering

Registreringer fra afholdelse af musikfestivalen i Jelling, i 2019 viste et forholdsvis enslydende antal daglige parkerede biler på parkeringsområdet. Mængden af parkerede biler blev registreret til mellem 1.750-2.000 biler under festivalen.

Stiforbindelser

Ved ankomst til Jelling med toget er der ca. 1 km fra stationen til festivalpladsen. Gående benytter i den nuværende situation primært Jernbanevej til Fårupvej og videre til hhv. Lærkevej og Mølvangvej, som de primært anvender, frem til festivalpladsen.

Det vurderes også, at en del gående benytter Stationsvej og Møllevej for at komme til Jelling by for at gøre ærinder, som indkøb på vej mod festivalpladsen. Derfra benyttes Mølvangvej mod vest til festivalpladsen.

Primære stiforbindelser for gående og cyklende i og omkring Jelling er vist på nedenstående Figur.

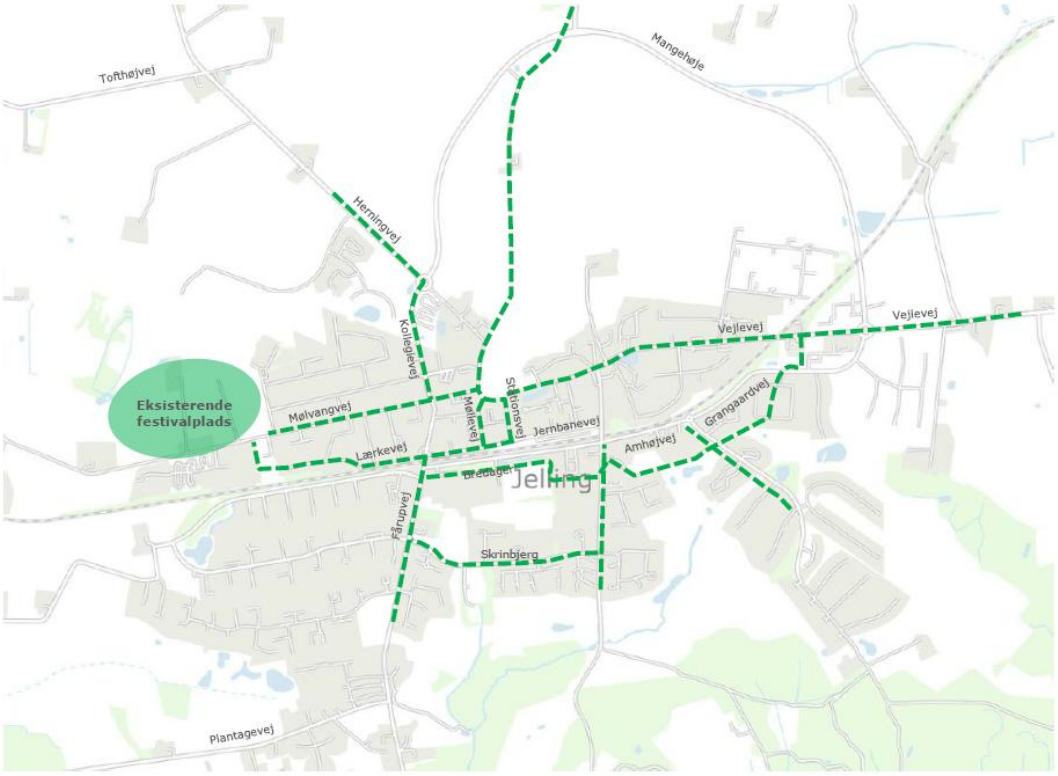

Figur 16-3. P Primære cykel- og gangruter for gæster og lokale til og fra festivalpladsen. Se figur 2-3 i bilag 8.

Lokale borgere på cykel eller som gående, som bor i Jelling, vurderes at fordele sig på de øvrige veje og stier rundt i byen alt efter hvor de bor. Som cyklist fra det omkringliggende opland benyttes primært Fårupvej fra Vejle, mens Herningvej, Kollegievej og Mølvangvej vil være de primære veje fra det nordvestlige opland. Som cyklist fra Tørring benyttes underføringen under Mangehøje og det separate stisystem til Gormsgade og derfra videre ad Mølvangvej.

16.5.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for de trafikale forhold og trafiksikkerhed, hvis etablering af det rekreative område nord for Jelling ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes tilstanden af de trafikale forhold og trafiksikkerheden i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus.

16.5.3 Påvirkning af de trafikale forhold og trafiksikkerhed i anlægsfasen

I det følgende vurderes påvirkningen af de trafikale forhold og trafiksikkerhed, som følge af øget trafik fra anlægsarbejdet af det rekreative område nord for Jelling. En nærmere beskrivelse af de trafikale forhold som følge af planerne og projektets anlægsfase er beskrevet i projektbeskrivelsen i afsnit 4.4.

Baggrund

I anlægsfasen forventes der transportere i form af tunge køretøjer og håndværkerbiler i de forskellige anlægsfaser. Anlægstrafikkens omfang er estimeret til i alt 22.500 vognlæs svarende til ca. 60 kørsler pr. dag eller 120 daglige ture til og fra plan- og projektområdets delområder R1 og R2 med

tunge køretøjer. Trafikken svarer til cirka 10 ture med tunge transportere pr. time indenfor normal arbejdstid.

Anlægsprojektet forventes påbegyndt i år 2026 og forventes at vare ca. 3 år. De mest intensive perioder for anlægstrafikken forventes at ligge i første halvdel af anlægsperioden, hvor der vil være en del jordarbejde og dermed tung trafik. Der vil kun foregå anlægsarbejde indenfor plan- og projektområdets delområde R1 og R2, beliggende vest for Mangehøje.

Anlægstrafikkens eneste adgang til plan- og projektområdet forventes at være fra Herningvej ca. 400 meter nordvest for rundkørslen Herningvej/Mangehøje/Kollegievej. Adgangsvejen etableres allerede i anlægsfasen og vil blive opretholdt i driftsfasen, som vejadgang til parken og desuden anvendt ved den midlertidige anvendelse som forsyningsvej til festivalområdet både ved op- og nedtagning og ved festivalens afholdelse.

Anlægstrafikkens opland er på nuværende tidspunkt ukendt, men der må forventes en forholdsvis ligelig fordeling ud på det overordnede vejnet i retning fra Give via Herningvej og fra Vejle via Mangehøje. Kun en meget lille del af anlægstrafikken forventes at benytte de øvrige mindre veje omkring Jelling som f.eks. Fårupvej, Mølvangvej eller Tørringvej. Den registrerede årsdøgntrafik på Herningvej er ca. 2.500 køretøjer og der er generelt gode oversigtsforhold både i nordgående og sydgående retning. Hastighedsbegrænsningen er 80 km/t på strækningen frem til rundkørslen.

Sårbarhed

Den eksisterende trafiksammensætning og trafikbelastning i området vurderes generelt ikke at have en høj sårbarhed overfor en øget trafikmængde på vejnettet. Det vurderes, at der er gode oversigtsforhold ved til- og frakørsel til arbejdsområdet. En øget mængde tung trafik vil dog udgøre en øget risiko for særligt bløde trafikanter, selvom ulykkesrisikoen er lille. Hvis der sker en ulykke, vil udfaldet potentielt være permanent. Derfor vurderes de trafikale forhold og trafiksikkerheden i forhold til befolkningen at have en høj sårbarhed overfor anlægstrafik.

Geografisk udbredelse

Anlægstrafikken vurderes at fordele sig sammen med den øvrige trafik på det overordnede vejnet og vil derfor ikke udgøre en væsentlig ændring i trafikbelastningen. Påvirkningen af de trafikale forhold og trafiksikkerhed som følge af anlægstrafikken vurderes derfor at være begrænset til nærområdet omkring adgangsvejen til plan- og projektområdets delområder R1 og R2.

Intensitet

Intensiteten, som følge af anlægsaktiviteterne, vurderes lav i forhold til den øvrige trafik på vejnettet dog med størst intensitet i den første halvdel af anlægsperioden. Derudover er der allerede i den nuværende situation en del tung trafik på de overordnede veje så den ekstra trafik vurderes ikke at være mærkbar.

Varighed

Varigheden af anlægsfasens påvirkningen forventes at være lang, svarende til tidshorisonten for anlægsarbejdet. Anlægsarbejdet vil foregå med opstart i år 2026 og forventet ibrugtagning ca. 3 år efter.

Konsekvens

Anlægsarbejdet i forbindelse med realisering af planerne og projektet vurderes at give anledning til en lille stigning i særligt den tunge trafik på det omkringliggende vejnet i en periode på ca. 3 år. Intensiteten vurderes at være lav, da den øgede trafik forventes primært at fordele sig på det overordnede vejnet, hvor forholdene vil være egnet til at klare den øgede trafikmængde herunder tunge transportere. Trafikken i Jelling by vurderes kun i begrænset omfang at blive påvirket.

Befolkningens sårbarhed i forhold til trafikale forhold og trafiksikkerhed vurderes som høj, da der er en risiko for trafikuheld, hvor udfaldet potentielt kan være permanent. Oversigtsforholdene ved adgangsvejene til arbejdspladserne vurderes dog at være tilstrækkelige. Udbredelsen af påvirkningen vil være nærområdet, da den tunge trafik vil være ubetydelig for det overordnede vejnet.

Samlet set vurderes det, at konsekvenserne for de trafikale forhold og trafiksikkerheden vil være begrænset, da trafikintensiteten er lav og forholdene på vejene gode til at håndtere den ekstra trafik.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

16.5.4 Påvirkning af de trafikale forhold og trafiksikkerhed ved driftsfasens midlertidige anvendelse

I det følgende vurderes påvirkningen af de trafikale forhold og trafiksikkerhed som følge af den midlertidige anvendelse af det rekreative område nord for Jelling som festivalplads for musikfestivalen i Jelling. Festivalen flyttes fra den nuværende placering og vil fortsat afholdes én gang årligt.

Driftsfasen omfatter både perioden for opstilling og nedtagning af festivalen samt for afholdelse af selve festivalen. Nærmere beskrivelse af de trafikale forhold som følge af planerne og projektets midlertidige driftsfase er beskrevet i projektbeskrivelsen i afsnit 4.6.4. Derudover er de permanente anlagte stier og veje beskrevet nærmere i afsnit 4.5.4.

Baggrund

For den midlertidige anvendelse af plan- og projektområdet til afholdelse af musikfestivalen i Jelling, forventes den nuværende maksimale kapacitet at blive udvidet til en maksimal rummelighed, der er ca. 20% større dvs. ca. 50.000 gæster.

Der forventes et tilsvarende transportmiddelvalg, som i den nuværende situation, hvor 75% af gæsterne forventes at ankomme i bil. Dette giver en forventet trafikmængde til og fra plan- og projektområdet på 10-11.000 køretøjer pr. dag på festivalens første tre dage (onsdag til fredag), mens trafikken om lørdagen forventes at være ca. 14.000 køretøjer. Om søndagen forventes trafikken at være ca. 6.500 køretøjer.

Foruden trafik genereret af festivalens gæster, forventes der i alt ca. 700 lastbiler til og fra området ifm. opbygning og nedtagning af festivalen samt varelevering, renovation og lignende under festivalen. Omregnet til en daglig trafikmængde udgør dette maksimalt 25-50 lastbiler om dagen i de mest intensive perioder ifm. opstillings- og nedtagningsfasen. Den primære levering og afhentning af materiel til musikfestivalen vil blive foretaget til festivalpladsen i delområde R1 via Herningvej mens mindre leverancer i form af hegn, skraldespande mv. til festivalens øvrige områder vil blive til- og frakørt området via Mangehøje. Der pålægges leverandørerne et forbud mod gennemkørsel af Jelling by via Kollegievej. I opstillings- og nedtagningsfasen vurderes der ikke at være væsentlige ændringer i vejnettet.

Der forventes ligeledes ca. 300 biler, lastbiler eller minibusser under festivalen til artister og leverandører. Dette svarer til en daglig trafik på ca. 50 køretøjer pr. dag, hvilket vil være jævnt fordelt over festivalens aktive timer.

Der forventes ca. 300 biler med frivilligt personale, hvilket vurderes at udgøre ca. 50 køretøjer under festivalen, hvor intensiteten er størst. Frivillige skal, som for nuværende, parkere ved enten Gormshallen og/eller rekreativt område ved Anesmindevej.

Der etableres ny permanent stiforbindelse på nordsiden af Herningvej med forbindelse til eksisterende sti ved Gormsgade. Stiforbindelsen sikrer en sikker rute for bløde trafikanter mellem park- og festivalområdet og Jelling midtby. Under afholdelse af musikfestivalen er der hovedindgang for festivalgæster fra Mangehøje (den vestlige). Cyklister fra Tørringvej ledes af Mangehøje mod vest. Fodgængernes færden rundt i Jelling samt til og fra plan- og projektområdet vil kunne styres med god skiltning og wayfinding samt gennem nudging af festivalens gæster.

Den samlede trafikplan for afholdelse af musikfestivalen i Jelling er gengivet i bilag 8, hvor de forskellige trafikanttypers adgangsveje og rutevalg til og fra området er vist ligesom vejlukninger er angivet.

Trafikal påvirkning

For at belyse ovenstående er der udarbejdet et notat "Trafikal analyse om ny festivalplads". Den indeholder udover en beskrivelse af trafikken i dag. I denne vurdering opstilles der også mulige afværgeforanstaltninger i forhold til trafikal påvirkning. Den samlede trafikbelastning på vejnettet, gengivet på nedenstående Figur , vil være størst på festivalens første tre dage (onsdag til fredag), hvor vejnettet belastes af både normaltrafik og festivaltrafik.

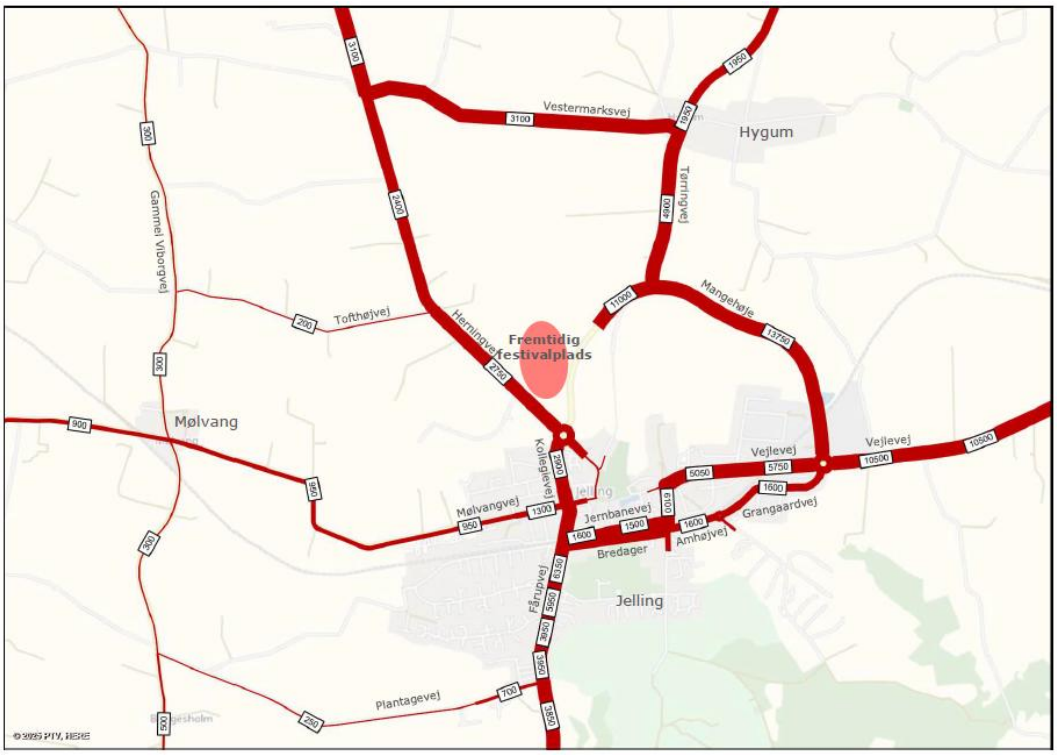

Figur 16-4.. Estimeret trafik på hverdage (onsdag til fredag) under afholdelse af musikfestivalen i Jelling ved ny placering. Se figur 5-1 i bilag 8.

Ved lukningen af Mangehøje mellem Tørringvej og Herningvej vil der ske en omfordeling af de ca. 3.000 daglige køretøjer, der kører på strækningen. Trafikken på ca. 1.000 køretøjer, der kører mellem Herningvej og Vejlevej kan forventes at benytte Vestermarksvej mellem Herningvej og Tørringvej gennem Hygum og derfra køre mod syd til Mangehøje.

I Hygum kan der foruden stigningen fra den gennemkørende trafik på ca. 7-900 daglige køretøjer også forventes knap 2.000 daglige køretøjer til og fra festivalen. Stigningen på i alt ca. 3.000

daglige køretøjer gennem Hygum vil være væsentlig mærkbar og må forventes at give anledning til kødannelse og forsinkelse i de travleste perioder.

Den gennemkørende trafik mellem Tørringvej og Jelling by på ca. 1.600 daglige køretøjer forventes at køre øst om Jelling via Mangehøje og gennem byen via Vejlevej og Bredager. Derved kan den østlige del af Mangehøje, Vejlevej, Skovgade, Bredager og til dels Fårupvej forventes at blive belastet med mellem 1.000-1.800 daglige køretøjer. Den nordlige del af Kollegievej vil i den forbindelse forventes at blive aflastet med ca. 1.800 køretøjer.

I nedenstående Tabel 16-1 er årsdøgntrafikken på udvalgte veje i og omkring Jelling opstillet i en situation uden festival, ved festival på den eksisterende festivalplads samt ved festival på den nye festivalplads.

Tabel 16-1. Estimeret trafik opgjort som årsdøgntrafik på 2024-niveau uden festival, ved festival på eksisterende område og ved festival på ny festivalplads.

Vejstrækning	ÅDT Uden festival	ÅDT Eks. festivalpl.	ÅDT Ny festival-plads
Vejlevej øst for Mangehøje	4.000 ktj.	8.800 ktj.	10.500 ktj.
Mangehøje øst for Tørringvej	1.950 ktj.	5.750 ktj.	13.750 ktj.
Mangehøje vest for Tørringvej	3.000 ktj.	7.000 ktj.	11.000 ktj.
Tørringvej nord for Mangehøje	2.450 ktj.	2.650 ktj.	4.900 ktj.
Vestermarksvej vest for Hygum	650 ktj.	650 ktj.	3.100 ktj.
Herningvej nord for Mangehøje	2.450 ktj.	6.850 ktj.	2.750 ktj.
Kollegievej syd for Herningvej	3.100 ktj.	3.100 ktj.	2.900 ktj.
Mølvangvej øst for Mølvang	950 ktj.	9.950 ktj.	950 ktj.
Gl. Viborgvej nord for Mølvang	300 ktj.	6.300 ktj.	300 ktj.
Gl. Viborgvej syd for Mølvang	300 ktj.	3.300 ktj.	300 ktj.
Tofthøjvej	200 ktj.	4.700 ktj.	200 ktj.
Plantagevej	250 ktj.	3.250 ktj.	250 ktj.
Fårupvej syd for Bredager	4.550 ktj.	5.750 ktj.	6.350 ktj.
Vejlevej ml. Mangehøje og Skovgade	1.950 ktj.	2.450 ktj.	5.750 ktj.
Skovgade syd for Vejlevej	2.300 ktj.	2.800 ktj.	6.100 ktj.
Bredager ml. Fårupvej og Skovgade	1.950 ktj.	2.450 ktj.	6.250 ktj.
Jernbanevej ml. Fårupvej og Skovgade	1.600 ktj.	2.100 ktj.	1.600 ktj.
Amhøjvej ml. Skovgade og Vejlevej	1.100 ktj.	1.600 ktj.	1.600 ktj.

Som det fremgår af trafiktallene, kan det største trafikstigning forventes at ske på Mangehøje både øst og vest for Tørringvej med trafikstigninger på henholdsvis 8.000 køretøjer og 4.000 køretøjer som følge af flytningen af festivalpladsen fra den nuværende placering til den fremtidige placering. Derudover kan der forventes en stigning på Vestermarksvej på 2.500 køretøjer som følge af Mangehøjes lukning, hvorved trafikken søger nord om Jelling.

Vejene Gl. Viborgvej, Tofthøjvej og Plantagevej forventes at blive betydeligt aflastet med henholdsvis 6.000 køretøjer, 4.500 køretøjer og 3.000 køretøjer. Omfordelingerne skyldes primært, at trafikken til og fra festivalpladsen i den fremtidige situation vil søge nord og øst om Jelling til parkeringsområder ved Mangehøje i stedet for vest om Jelling som i den nuværende situation.

Omfordelingerne af trafikken, primært som følge af lukningen af Mangehøje, vil give anledning til en trafikstigning på Bredager mellem Fårupvej og Skovgade, på Skovgade samt på Vejlevej mellem Mangehøje og Skovgade på ca. 3-4.000 køretøjer.

I spidsbelastningsperioderne ved ankomst og afrejse fra festivalen kan der ved den nye placering forventes at opstå betydelig kødannelse og ventetid i rundkørslen Vejlevej/Mangehøje/Grangaardvej og krydset Mangehøje/Tørringvej. Trafikken gennem krydsene vil være intensiv og der må

forventes betydelige kødannelser og forsinkelser på flere minutter som i den nuværende situation gennem Mølvang.

Foruden de nævnte kryds kan der også forventes at opstå nogen kødannelse og forsinkelse på nogle få minutter i krydsene Bredager/Amhøjvej/Skovgade, Fårupvej/Bredager og Fårupvej/Jernbanevej.

De stærkt belastede kryds forventes med undtagelse af krydset Bredager/Amhøjvej/Skovgade at være de samme ved den nuværende og fremtidige placering af festivalpladsen. Årsagen til, at der fortsat kan forventes fremkommelighedsproblemer i Jelling by er, at lukningen af Mangehøje mellem Tørringvej og Herningvej giver anledning til omfordeling af gennemkørende trafik gennem Jelling by. Ved den fremtidige placering af festivalpladsen vil uvedkommende og gennemkørende trafik forbi Jelling blive påvirket med forsinkelse og kødannelse i højere grad, end det er tilfældet ved den eksisterende placering.

Borgerne i Jelling kan ved den fremtidige placering af festivalpladsen forventes at få en mindre påvirkning end i den nuværende situation på strækninger som Kollegievej og Mølvangvej, mens strækninger som Bredager og Vejlevej kan forventes at få en betydelig højere trafikbelastning. Amhøjvej forventes at kunne friholdes for en væsentlig trafikstigning ved hjælp af skiltning, der vil ledes trafikken fra nord og øst via Vejlevej til Skovgade. Vejlevej er væsentlig bedre egnet til håndtering af trafik end Amhøjvej.

I de mest belastede kryds som rundkørslen Vejlevej/Mangehøje/Grangaardvej og krydset Mangehøje/Tørringvej iværksættes tiltag som manuel trafikregulering ved hjælp af Hjemmeværnet i de mest intensive perioder. Derudover opsætning af midlertidig signalregulering, hvis manuel trafikregulering ikke er tilstrækkelig, for at sikre afviklingen fra mindre trafikerede sideveje som f.eks. i krydset Bredager/Amhøjvej/Skovgade.

Yderligere indmelder vejmyndigheden i GPS-systemer o. lign., at vejene stærk trafikeret, så trafikanter uden ærinde til festivalområdet varsles og kan finde alternative ruter.

Løbende levering af materiel, kunstnere, renovation mv. vil i festivalperioden ske via den nye adgangsvej fra Herningvej. Kørslerne vurderes ikke at give anledning til betydende påvirkning på trafikafviklingen på Herningvej.

Områdets midlertidige anvendelse i form af afholdelse af musikfestivalen i Jelling én gang årligt, forventes at omfordele den nuværende festivalrelaterede trafik. Omfordelingen forventes ikke at give anledning til øget trængsel eller kødannelse på vejnettet i forhold til den nuværende festivalsituation. Enkelte veje som Vestermarksvej og Tørringvej omkring Hygum forventes at blive mere belastet, mens Mølvangvej og Gammel Viborgvej omkring Mølvang vil blive aflastet.

Trafiksikkerhed og lette trafikanter
Ved den ændrede placering af festivalpladsen kan de lette trafikanter i Jelling by forventes at opleve mindre gener som følge af trafikken. Dette gælder både byens borgere og gæster til festivalpladsen, idet trafikken generelt forventes at blive reduceret omkring Mølvangvej samt på vejene nord for jernbanen. For at belyse ovenstående er der udarbejdet et notat "Trafikal analyse om ny festivalplads". Den indeholder udover en beskrivelse af trafikken i dag. I denne vurdering opstilles der også mulige afværgeforanstaltninger i forhold til trafiksikkerhed.

Lette trafikanters færdsel mellem stationen/midtbyen og festivalpladsen sikres via en defineret rute, med god skiltning, hvor der vil være gode forhold med ingen eller meget begrænset biltrafik. Ruten forløber via Jernbanevej, Møllegade, Gorms Torv, Mølvangvej til Vestergade og via eksisterende stisystem til Herningvej og frem til Mangehøje.

Adgangen mellem festivalpladsen og campområderne sikres via midlertidige stier.

Lette trafikanter fra Jelling mod Herningvej vil opleve uændrede forhold, idet der er separat cykelsti/cykelbane/bred kantbane langs vejene.

Lette trafikanter fra Tørringvej ledes ud på Mangehøje, hvor hastigheden er lav pga. ind- og udkørsler til parkeringsområderne samt drop-off zonen.

Trafiksikkerheden, i situationen hvor der afholdes festival på den nye festivalplads, vurderes ikke at være væsentligt ændret i forhold til den nuværende placering af festivalpladsen. Årsagen til dette er, at det vurderes at være de samme kryds i Jelling, der vil blive belastet ligesom forholdene for lette trafikanter også vurderes at være sammenlignelig med den nuværende placering af festivalpladsen. Uheldsrisikoen vil derfor være reduceret, idet de centrale veje i Jelling by forventes at blive aflastet, pga. mindre trafikmængde ligesom forholdene for lette trafikanter også vurderes at være forbedret.

Leverancer til og fra festivalpladsen under festivalens afholdelse vurderes ikke at udgøre nogen væsentlig uheldsrisiko. Dette skyldes, at leverancer enten sker på tidspunkter hvor trafikintensiteten er begrænset eller hvor trafikken afvikles med lav hastighed, hvorved uheldsrisikoen er minimal.

Områdets midlertidige anvendelse i form af afholdelse af musikfestivalen i Jelling én gang årligt, forventes at omfordele den nuværende festivalrelaterede trafik. Omfordelingen forventes primært at flytte trafik væk fra Jelling by og samtidig adskille lette trafikanter, der primært færdes i de bynære områder, fra bil- og lastbiltrafikken til og fra plan- og projektområdet. Oversigtsforholdene ved til- og frakørsel til plan- og projektområdet forventes at være gode.

Sårbarhed

Påvirkningen af de trafikale forhold og trafiksikkerhed som følge af den midlertidige driftstrafik i forbindelse med festivalen vurderes at have en høj sårbarhed i forhold til befolkningen. Den øgede trafikmængde på nogle veje i den midlertidige driftssituation ved afholdelse af musikfestivalen i Jelling vurderes at udgøre en øget risiko for særligt bløde trafikanter, mens risikoen reduceres på andre veje. Selvom ulykkesrisikoen er lille, er risikoen til stede. Hvis der sker en ulykke, vil udfaldet potentielt være permanent.

Geografisk udbredelse

Påvirkningen af de trafikale forhold og trafiksikkerhed som følge af midlertidig anvendelse af plan- og projektområdet vurderes trafikken relateret til musikfestivalen i Jelling at påvirke lokalområdet, da særligt Vestermarksvej og Tørringvej forventes at opleve betydelige trafikstigninger. På Vejlevej, Skovgade og Bredager i Jelling by kan der også forventes mere trafik mens Gammel Viborgvej ved Mølvang vil blive aflastet.

Intensitet

Intensiteten vil være højest under opstillings- og nedtagningsfasen, hvor der vil være en overvægt at tunge transportere. Da trafikmængderne til op- og nedtagning af festivalpladsen vurderes meget begrænset i forhold til den eksisterende trafik på vejnettet omkring Jelling, vurderes det at være uden betydning for den generelle fremkommelighed på omkringliggende vejnet og kryds. Det må dog forventes, at der helt lokalt ved ind- og udkørsel til festivalområdet kan opleves kortvarige gener for trafikanter, grundet køretøjer der bremser eller accelerer ved ind- og udkørsel.

Den ekstra trafik til op- og nedtagning af festivalpladsen vurderes at give en lille forøgelse i uheldsrisikoen særligt i form af bagendekollisioner. Uheldsrisikoen vurderes primært at være begrænset til materielskade og kun med en meget lille øget risiko for personskadeuheld, idet hastighedsforskellene ved kollision forventes at være lav.

For lette trafikanter udgør den forøgede uheldsrisiko primært af en generel forøgelse af den tunge trafik på vejnettet. I opbygnings- og nedtagningsfasen, vil den øget mængde af tunge køretøjer, være henvist til de større veje som Herningvej og Mangehøje, hvor antallet af lette trafikanter er begrænset.

Under selve afholdelse af festivalen vil intensiteten på vejnettet øges pga. omfordelingen i forhold til eksisterende forhold samt en kapacitetsforøgelse af selve festivalen. Dele af det eksisterende vejnet lukkes med tung afspærring, for at etablere en sikker korridor mellem festivalpladsen, parkeringspladser, campområder og Jelling by.

Intensiteten af de trafikale forhold og trafiksikkerheden, som følge af driftsfasens midlertidige anvendelse med festivalaktiviteter, vurderes derfor samlet set at være middel.

Varighed

Ved den midlertidige anvendelse under afholdelse af musikfestivalen i Jelling vil den primære opstilling af scener og indretning af festivalpladsen påbegyndes ca. 4 uger inden festivalens åbning. Dog kan der være arbejdskørsel i ugerne op til den egentlige opstillingsfase indledes. Ved gennemførelse af festivalen vil der være en betydelig stigning i antallet af personbiler på vejnettet omkring Jelling. Umiddelbart efter festivalens afslutning påbegyndes nedtagningen af scener og festivalplads, hvilket i lighed med opstillingsfasen også forventes at strække sig over 4 uger med arbejdskørsel samt efterfølgende afsluttende aktiviteter af mindre karakter. Samlet set vurderes varigheden af den trafikale påvirkning at være kort men gentagende årligt.

Konsekvens

Ved den midlertidige anvendelse af det rekreative område nord for Jelling til afholdelse af musikfestivalen i Jelling som erstatning for den nuværende placering i den vestlige del af byen, vurderes der at ske trafikale omfordelinger på vejnettet. Omfordelingerne skyldes dels ændret placering af festivalområdet samt midlertidig lukning af Mangehøje. Endelig vurderes det nye festivalområde at få en kapacitet på ca. 20% flere gæster, hvilket vil øge trafikken til og fra plan- og projektområdet tilsvarende.

Sårbarheden af befolkningen i forhold til trafikale forhold og trafiksikkerhed vurderes som høj, da der er risiko for trafikuheld, hvor udfaldet potentielt kan være permanent. Udbredelsen af påvirkningen vil være lokalområdet, da særligt Vestermarksvej og Tørringvej forventes at opleve betydelige trafikstigninger. I Jelling by forventes der trafikstigninger på Vejlevej, Skovgade og Bredager mens Gammel Viborgvej ved Mølvang vil blive aflastet. Intensiteten af påvirkningen vil være middel sammenlignet med de nuværende trafikale forhold i området, hvoraf der vil ske en omfordeling til veje, som er bedre rustet til trafikmængden. Varigheden af påvirkningen af de trafikale forhold og trafiksikkerheden vil være knyttet til festivalperioden og være kort, men forventes at gentages hvert år.

Den øgede trafik gennem kryds samt generelt øgede trafikintensitet vil kunne have en begrænset negativ påvirkning på trafiksikkerheden, da det vil kunne give anledning til risikobetonet kørsel. Set i forhold til den nuværende festivalsituation og de eksisterende trafikale forhold i området vurderes påvirkningen på trafiksikkerheden at være ubetydelig eller begrænset positiv grundet forbedringen af forholdene for lette trafikanter.

På baggrund af ovenstående vurderes konsekvenserne for de trafikale forhold og trafiksikkerheden samlet set at være begrænsede under den midlertidige anvendelse til festival.

Begrænset påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en begrænset påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er lille. Begrænset påvirkning betyder, at ændringerne i miljøet er minimale, kortvarige og generelt ikke skadelige for miljøet. F.eks. hvis et projekt påvirker miljøemnet i

begrænset omfang med en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, men medfører med stor sandsynlighed ikke irreversible skader eller kun mindre forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

16.6 Afværgetiltag

Det vurderes, at der ikke er behov for afværgetiltag.

16.7 Overvågning

Det vurderes, at der ikke er behov for overvågning.

16.8 Sammenfattende vurdering

Planernes og projektets samlede miljøpåvirkninger i forhold til befolkning (trafikale forhold og trafiksikkerhed) er beskrevet i skemaet nedenfor, hvor miljøemnernes sårbarhed og påvirkningernes udbredelse, intensitet, varighed og sandsynlig påvirkning er sammenfattet.

Samlet set vurderes det at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af befolkningen i forbindelse med et rekreativt område nord for Jelling.

Tabel 16-2. Sammenfatning af projektet og planernes påvirkning på befolkning.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Sandsynlig påvirkning
Påvirkning af trafikale forhold og trafiksikkerhed					
Anlægsfasen	Høj	Nærområdet	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Lokal	Middel	Kort	Begrænset

17. MENNESKERS SUNDHED

Kapitlet beskriver påvirkningen af menneskers sundhed i forbindelse med et rekreativt område nord for Jelling.

17.1 Metode og datagrundlag

Miljøstatus og planerne og projektets miljøpåvirkninger er beskrevet og vurderet på baggrund af:

- Vejle Kommuneplan 2025-2037 (Vejle Kommune, 2025b)
- Danmarks Arealinformation (Danmarks Miljøportal, n.d.-b)
- Grænseværdier og anbefalinger fra sundhedsmyndighederne(Miljøstyrelsen, n.d.), (WHO – World Health Organization, 2018)
- Notat vedrørende støjanalyse af ny festivalplads, udarbejdet af Rambøll, 2025

Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planerne og projektets påvirkninger af støj for naboer er tilstrækkeligt.

17.2 Generelle forhold

I forbindelse med realisering af planerne og projektet etableres der et rekreativt område nord for Jelling, der permanent skal anvendes som parkområde, men desuden også anvendes midlertidigt som festivalplads for musikfestivalen i Jelling. Den midlertidige anvendelse med opstilling, afholdelse og nedtagning af festivalen vil foregå i perioden mellem primo april og ultimo juni samlet set i omkring 13 uger. Opstilling vil vare cirka 8 uger og nedtagning cirka 4 uger. Selve festivalen varer 5 dage, med koncertaktiviteter i 4 dage. Perioden må vare op til 6 uger øst for Mangehøje.

Det rekreative område med midlertidig anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling vil blive etableret i et område, hvor der i dag er spredt bebyggelse. Plan- og projektområdet er beliggende tæt på Jelling by. Det forventes at afholdelse af festivalen vil medføre støj for naboer og omgivelserne under afholdelse af festivalen.

Der findes ingen vejledende grænseværdier for støj fra lejlighedsevents, som f.eks. afvikling af festivaler, koncerter i det fri samt støj fra campområder. Der skelnes desuden mellem forskellige typer af støj, herunder støj fra koncerter og støj fra campområder. Støj fra koncerter har generelt et højt støjniveau indenfor det tidsrum, hvor de afholdes. Støj fra campområder har generelt et lavere støjniveau end koncerter. Vejle Kommune har ingen generelle retningslinjer for støj fra lejlighedsevents som f.eks. koncerter.

En generel kriterieværdi på 70 dB, som gennemsnit over 15 minutter for udendørs musikarrangementer, anvendes dog af andre kommuner, blandt andet Københavns Kommune og Aarhus Kommune (se bilag 7). Hidtil har det ikke været praksis at fastsætte særlige grænseværdier for koncerter ifm. afvikling af festivaler. Ved koncerter er støjen varierende, men domineret af lyden fra højttaleranlægget, mens lydniveau fra publikum er uden betydning for den samlede støj i omgivelserne.

Det er praksis, at støj fra koncerter ikke vurderes som støj fra virksomheder, fordi de i høj grad er karakteriseret ved et vis antal arrangementer pr. år. Det er derfor karakteristisk for regulering af støj fra udendørs koncerter og andre lejlighedsarrangementer, at der tages hensyn til, at de forekommer få gange om året i velkendte og afgrænsede tidsrum.

Det er derfor valgt at vurdere støj fra koncerter på musikfestivalen i Jelling med udgangspunkt i 70 dB som en kriterieværdi for væsentlig påvirkning på naboer fra støj. Støjen midles over den mest støjende halve time i natperioden kl. 22–07, da dette vil være tidsrummet, hvor mennesker er mest støjfølsomme.

Der findes heller ikke specifikke grænseværdier for støj fra festivalgæster i campområder. Beregningsresultaterne er derfor vurderet i forhold til den kriterieværdi for væsentlig støjpåvirkning på 70 dB, der anvendes ved vurdering af støj fra selve koncerterne. Det skal desuden understreges at beregningsresultaterne er worst-case scenarier.

Ifølge World Health Organization (WHO) defineres sundhed som fuldstændig fysisk, psykisk og socialt velbefindende og ikke kun som fravær af sygdom. Derfor vil vurderingen i de følgende afsnit indeholde planerne og projektets potentielle sundhedspåvirkninger af både fysisk og psykisk sygdom og desuden menneskers generelle velbefindende (WHO - World Health Organization, 2018).

17.3 Miljøpåvirkninger

Under driftsfasens midlertidige anvendelse forventes planerne og projektet at medføre følgende påvirkninger af menneskers sundhed:

- Påvirkning af naboer med støj

De forventede påvirkninger beskrives og vurderes nærmere i det følgende for de enkelte miljøemner.

17.4 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til planer eller projekter, der kan medføre kumulative effekter i samspil med miljøpåvirkninger fra planerne og projektet, som vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til menneskers sundhed, herunder påvirkning af naboer med støj.

17.5 Påvirkning af støj for naboer

Der kan ske en potentiel påvirkning af naboer som følge af støj fra festivalaktiviteter i driftsfasen. I det følgende beskrives miljøstatus, 0-alternativ, påvirkning og eventuelle afværgetiltag for menneskers sundhed.

17.5.1 Miljøstatus for påvirkning af naboer

I det følgende beskrives miljøstatus for påvirkning af naboer, der sammen med 0-alternativet udgør det referencescenarie, som påvirkningen af rekreativt område nord for Jelling vurderes op imod. Miljøstatus er undersøgt og beskrevet på baggrund af de kilder, der er nævnt i afsnit 17.1.

Plan- og projektområdets placering og omgivelser

Plan- og projektområdet er beliggende i det åbne land nord for Jelling by. Der er flere beboelsesejendomme beliggende indenfor en kort afstand til plan- og projektområdet.

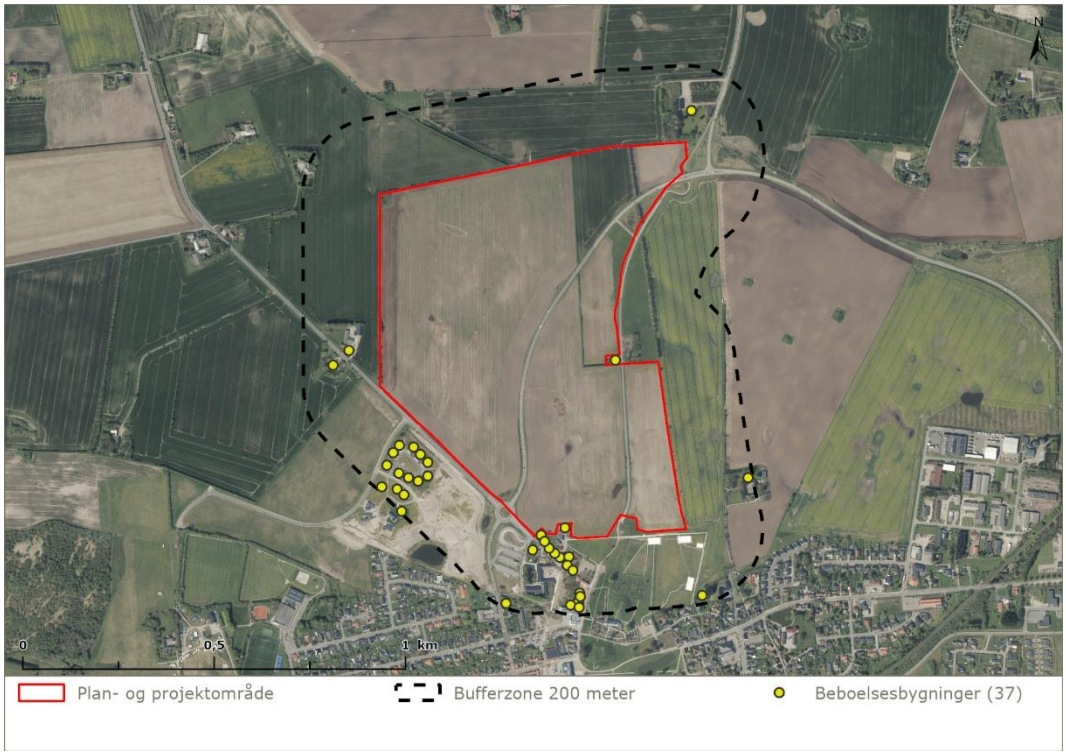

Figur 17-1. Kort over beboelsesbygninger indenfor 200 meter fra plan- og projektområdet for den midlertidige anvendelse som festivalplads for musikfestivalen i Jelling.

Støj

Plan- og projektområdet består i dag i primært af dyrket landbrugsjord, og området og omgivelserne er dermed jævnligt belastet af støj og vibrationer fra store landbrugsmaskiner, når der arbejdes på markerne og køres på områdets veje, fordi plan- og projektområdet er beliggende i et område, hvor terrænet er blødt og primært består af marker og grønne arealer (se bilag 7). Plan- og projektområdet er dog ikke udpeget som støjbelastet i dag.

Rundt om plan- og projektområdet er der kommuneveje af forskellig karakter. Der er foretaget trafiktællingerne for vejene nær plan- og projektområdet, hvor det fremgår at de mest befærdede veje er hhv. Kollegievej, Herningvej og Mangehøje. Derfor kan være en påvirkning fra støj i plan- og projektområdet i dag fra de omkringliggende større veje. De trafikale forhold er uddybet nærmere i Kapitel 16 om befolkning.

17.5.2 0-alternativ

0-alternativet beskriver status for befolkningen i 2034, hvis planerne og projektet ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes miljøforholdenes tilstand i og omkring plan- og projektområdet at forblive, som beskrevet under miljøstatus.

17.5.3 Påvirkning af støj for naboer

I det følgende vurderes påvirkningen af støj for naboer i forbindelse med afholdelse af musikfestivalen i Jelling. Det skal understreges, at støjberegningerne er foretaget ud fra worst-case scenarier, hvor det estimerede lydtryk er maksimalt. Det er derfor sandsynligt at påvirkningen fra støj under koncerter er mindre end det, der illustreres på kortene og i tabellerne.

Baggrund

Efter realisering af planerne og projektet er forventningen, at musikfestivalen i Jelling vil flytte til denne lokation. Fire dage om året vil der blive afviklet koncerter på festivalpladsen.

Ifølge WHO er der veldokumenteret sammenhæng mellem langvarig påvirkning fra støj og fysiske sygdomme som hjertekarsygdomme og tinnitus. Desuden kan støj også påvirke menneskers koncentrationsevne, søvn og evne til at slappe af. Ved længevarende påvirkning fra støj kan livskvalitet nedsættes og påvirke helbredet, fordi stressniveauet øges og derved udvikle sig til sygdomme som stress og depression. I forhold til det generelle velbefindende vil det rumme f.eks. gener fra søvnmangel, irritation over støj mv. (WHO – World Health Organization, 2018).

Sammenlignet med den nuværende festivalplads ved Mølvangvej vil der ved den nye festivalplads være større afstand til boliger. Det skyldes at den omkringliggende beboelse er spredt, og derfor vil den nye festivalplads ikke grænse op til et sammenhængende boligområde, som ved den nuværende festivalplads.

Påvirkning af naboer med støj i forbindelse med afholdelse af koncerter under afholdelse af musikfestival i Jelling beregnes i henhold til Miljøstyrelsens vejledning 5/1993, "Beregning af ekstern støj fra virksomheder" (Miljøstyrelsen, 1984). De vejledende grænseværdier for støj fra virksomheder fremgår af Tabel 17-1.

Tabel 17-1. Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj fra virksomheder (Miljøstyrelsen, n.d.).

	Man-fre kl. 07-18, lør kl 07-14	Man-fre kl. 18-22, lør kl 14-22, søn- og helligdag kl. 07-22	Alle dage 22-07
Erhvervs- og industriområder	70 dB	70 dB	70 dB
Erhvervs. Og industriområder med forbud mod generende virksomheder	60 dB	60 dB	60 dB
Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55 dB	45 dB	40 dB
Etageboligområder	50 dB	45 dB	40 dB
Boligområder for åben og lav bebyggelse	45 dB	40 dB	35 dB
Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder	40 dB	35 dB	35 dB

Projektets angivne spilletider for festivalen fremgår af Tabel 17-2 og lokalplanens bestemmelser for spilletider for koncerter indenfor de angivne tidsrum fremgår af Figur 17-3.

Tabel 17-2. Spilletider under afholdelse af musikfestivalen i Jelling, der muliggøres af projektet (se bilag 7).

Dag	Spilletider
Onsdag	16:15 – 01:40
Torsdag	12:15 – 01:45
Fredag	12:30 – 01:45
Lørdag	12:30 – 01:45

Tabel 17-3. Spilletider under afholdelse af musikfestivalen jf. udkast til lokalplan nr. 1425.

Dag	Spilletider
Dag 0	Ingen koncerter
Dag 1	12:00 – 03:00
Dag 2	12:00 – 03:00
Dag 3	12:00 – 03:00
Dag 4	12:00 – 03:00
Dag 5	Ingen koncerter

Der er en forventet fordeling af festivalgæster indenfor campområderne på hhv.:

- Nord med kapacitet på op til 6.000 personer
- Øst med kapacitet på op til 10.500

For koncerter der afvikles samtidig på scenerne Store Scene, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen fremgår støjens udbredelse af Tabel 17-4 og Figur 17-2.

Der er udvalgt en række boliger nær plan- og projektområdet, som vurderes at være mest udsatte i forhold til støjens udbredelse under afholdelse af festivalen.

Tabel 17-4. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Store Scene, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen. Kilde: bilag 7.

Beregningspunkt	Støjniveau, målt i L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	76 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 19	71 dB

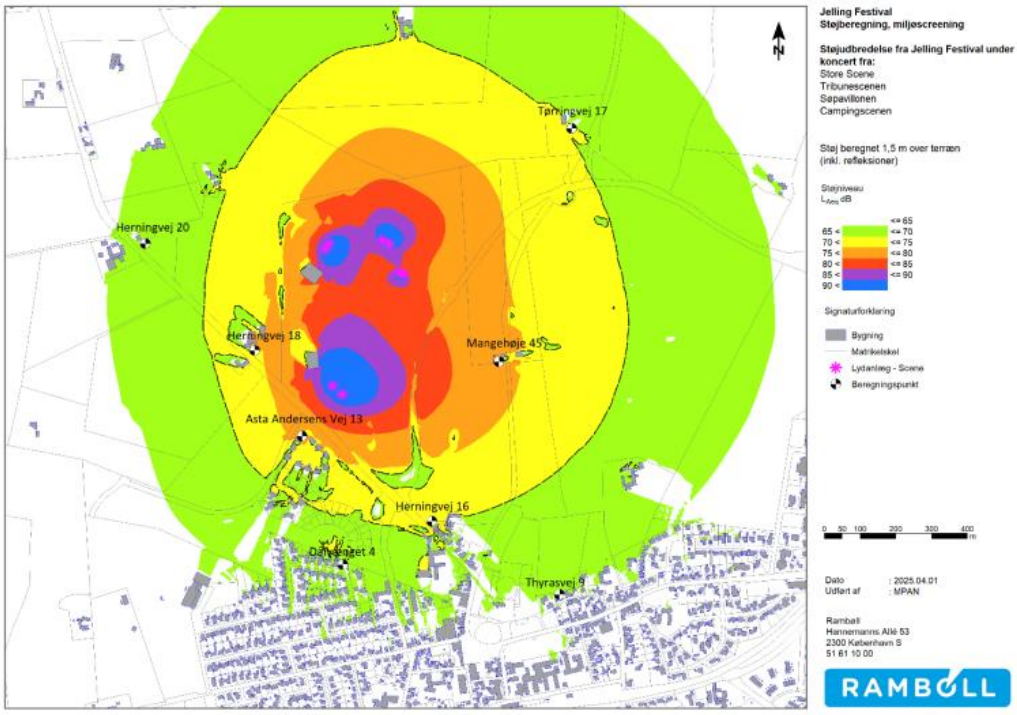

Figur 17-2. Støjens udbredelse fra koncerter på scenerne Store Scene, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen. Kilde: bilag 7.

Figur 17-2 viser støjens maksimale udbredelse ved samtidig koncert på Store Scene, Tribunescenen, Søpavillionen og Camp Scenen. Enkelte boliger kan under koncerterne opleve støjniveauer der er højere end kriterieværdien på 70 dB. Dette gælder Asta Andersens Vej 13, Herningvej 16, Herningvej 18, Mangehøje 45 og Tørringvej 19 som kan opleve en støjpåvirkning op til hhv. 76 dB, 71 dB, 74 dB, 76 dB og 71 dB. For andre boliger nær det rekreative område vurderes det, at støjniveauet vil være lavere end eller lig med kriterieværdien på 70 dB.

For koncerter der afvikles samtidig på scenerne Store Scene, Alfreds og Camp Scenen fremgår støjens udbredelse af

Tabel 17-5 og Figur 17-3.

Tabel 17-5. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen. Kilde: bilag 7.

Beregningspunkt	Støjniveau, målt i L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	77 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 19	70 dB

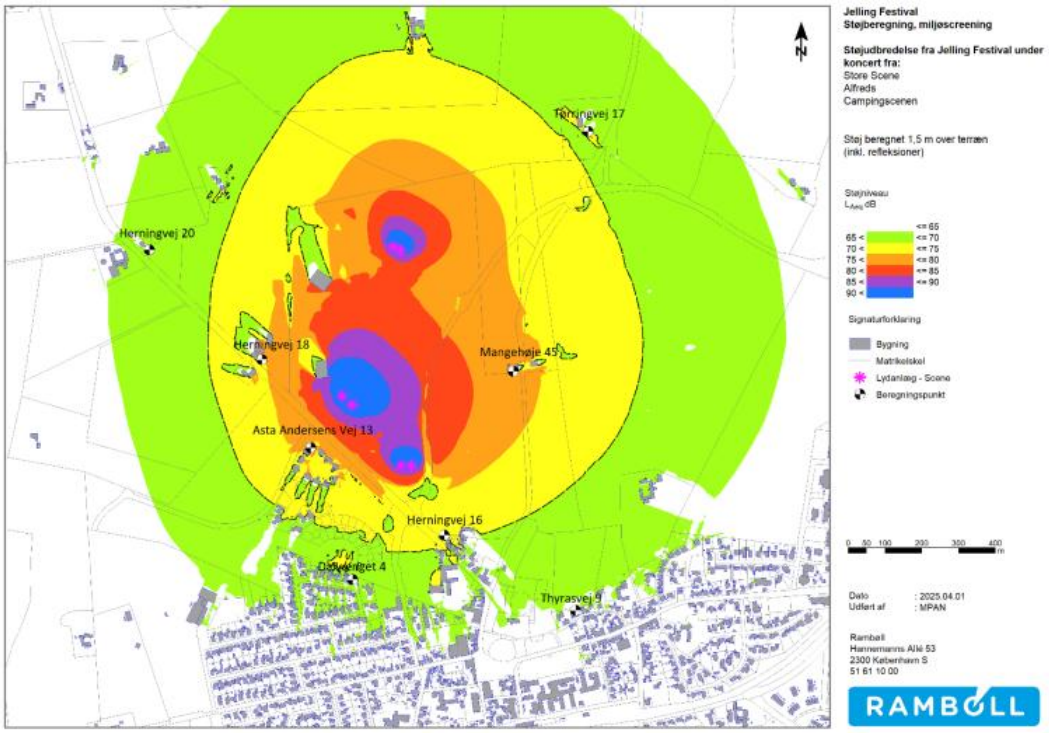

Figur 17-3. Støjudbredelse fra koncerter på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen. Kilde: bilag 7.

Figur 17-3 viser støjens maksimale udbredelse ved samtidig koncert på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen. Enkelte boliger kan under koncerterne på førnævnte scener opleve støjniveauer der er højere end kriterieværdien på 70 dB. Dette gælder Asta Andersens Vej 13, Herningvej 18, Herningvej 16 og Mangehøje 45 som kan opleve en støjpåvirkning op til hhv. 76 dB, 74 dB, 71 dB og 77 dB. For andre boliger nær det rekreative område vurderes det at støjniveauet vil være lavere end eller lig med kriterieværdien på 70 dB.

For koncerter der afvikles samtidig på scenerne Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen fremgår støjens udbredelse af Tabel 17-6 og Figur 17-4.

Tabel 17-6. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen. Kilde: bilag 7.

Beregningspunkt	Støjniveau, målt i L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	71 dB
Dalvænget 4	66 dB
Herningvej 16	68 dB
Herningvej 18	73 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	74 dB
Thyrasvej 9	61 dB
Tørringvej 19	71 dB

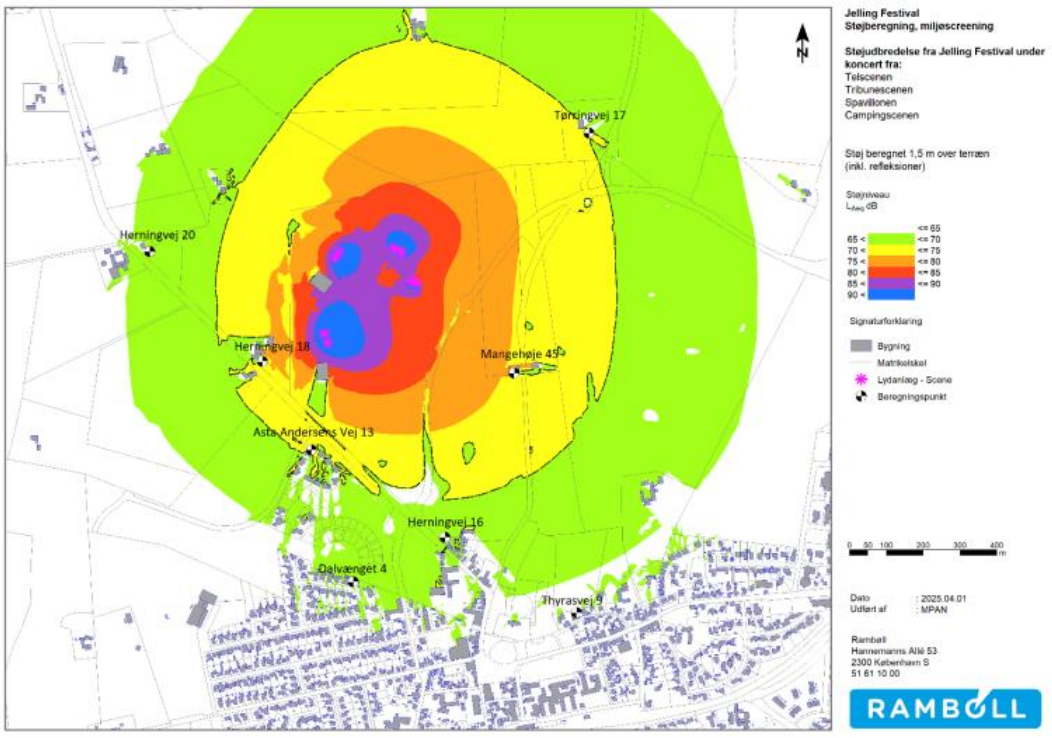

Figur 17-4. Støjens udbredelse fra koncerter på scenerne Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen. Kilde: bilag 7.

Figur 17-4 viser støjudbredelse ved samtidig koncert på Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen. Enkelte boliger kan under koncerterne på førnævnte scener opleve støjniveauer der er højere end kriterieværdien på 70 dB. Dette gælder Asta Andersens Vej 13, Herningvej 18, Tørringvej 19 og Mangehøje 45 som kan opleve en støjpåvirkning op til hhv. 71 dB, 73 dB, 71 dB og 74 dB. For andre boliger nær det rekreative område vurderes det, at støjniveauet vil være lavere end eller lig med kriterieværdien på 70 dB.

For koncerter der afvikles samtidig på scenerne Teltscenen, Alfreds og Camp Scenen fremgår støjens udbredelse af Tabel 17-7 og Figur 17-5.

Tabel 17-7. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Teltscenen, Alfreds og Camp Scenen. Kilde: bilag 7.

Beregningspunkt	Støjniveau, målt i L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	71 dB
Dalvænget 4	66 dB
Herningvej 16	69 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	75 dB
Thyrasvej 9	61 dB
Tørringvej 19	70 dB

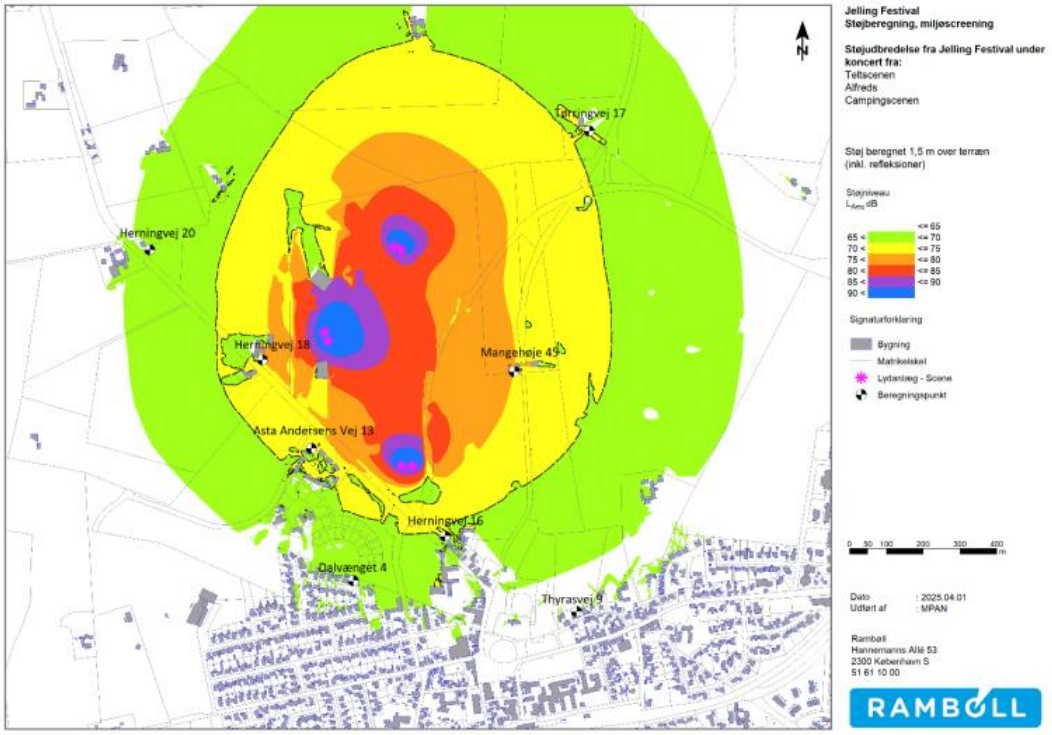

Figur 17-5. Støjudbredelse fra koncerter på Teltscenen, Alfreds og Camp Scenen. Kilde: bilag 7.

Figur 17-5 viser støjudbredelse ved samtidig koncert på Teltscenen, Alfreds og Campscenen. Enkelte boliger kan under koncerterne på førnævnte scener opleve støjniveauer der er højere end kriterieværdien på 70 dB. Dette gælder Asta Andersens Vej 15, Herningvej 18 og Mangehøje 45 som kan opleve en støjpåvirkning op til hhv. 71 dB, 74 dB og 75 dB. For andre boliger nær det rekreative område vurderes det at støjniveauet vil være lavere end eller lig med kriterieværdien på 70 dB.

Af Figur 17-2 til Figur 17-5 fremgår det, at støjens udbredelse under samtlige koncerter på festivalpladsen overstiger kriterieværdien på 70 dB i alle scenarier. Det vurderes derfor at koncerter på samtlige scener kan medføre støjniveau på over 70 dB målt på boligfacaderne på Asta Andersens Vej 13, Herningvej 18 og Mangehøje 45, i de tidsrum hvor der afvikles koncerter. Støjniveauet vurderes i øvrigt at blive øget, når der er spilles flere koncerter samtidig (se bilag 7).

Støjens udbredelse fra campområder, når der ikke spilles koncerter på samtlige scener, målt på boligfacader nær plan- og projektområdet, fremgår af Tabel 17-8 og Figur 17-6.

Tabel 17-8. Støjniveauer på boligfacader fra campområder. Kilde bilag 7.

Beregningspunkt	Støjniveau, målt i L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	30 dB
Dalvænget 4	31 dB
Herningvej 16	38 dB
Herningvej 18	29 dB
Herningvej 20	26 dB
Mangehøje 45	42 dB
Thyrasvej 9	28 dB
Tørringvej 19	30 dB

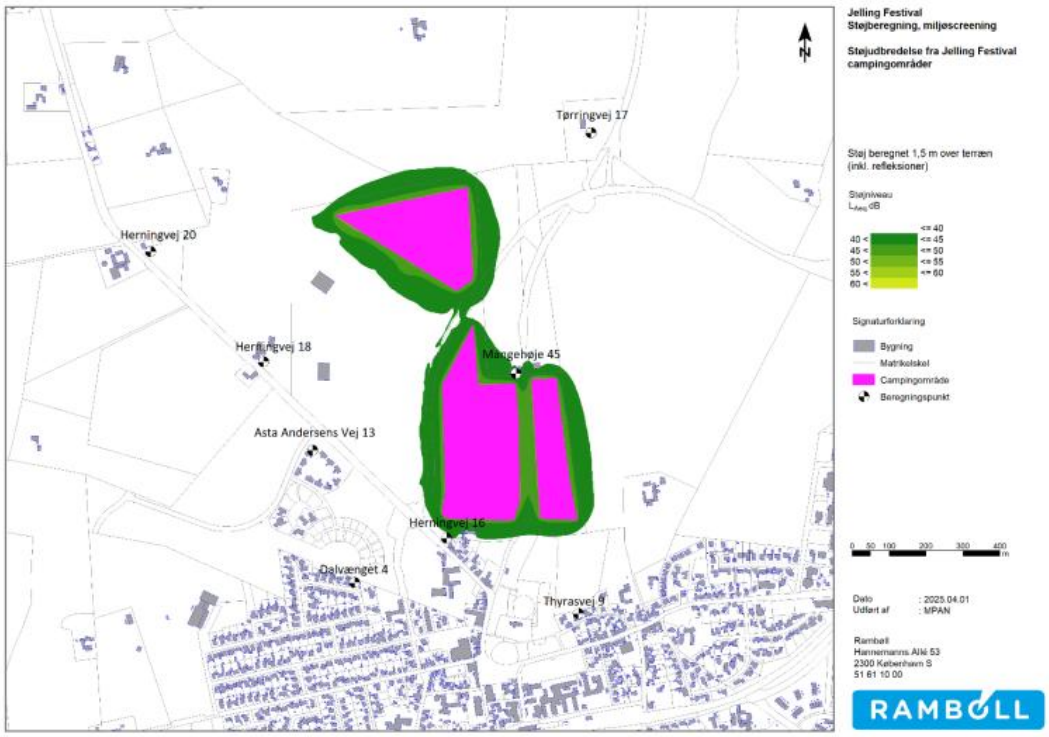

Figur 17-6. Støjudbredelse fra campområder. Kilde: bilag 7.

Figur 17-6 viser støjudbredelse fra campområder på musikfestivalen i Jelling, når der ikke spilles koncerter på scenerne. Her vurderes støjens udbredelse ud fra Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj for virksomheder som vises i Tabel 17-1. Ved boligen Herningvej 16, som er beliggende umiddelbart syd for campområde Øst beregnes støjen på boligens facade op til 38 dB og for boligen Mangehøje 45, beliggende nord for Camp Øst beregnes støjen på boligens facade op til 42 dB, og overskrider dermed Miljøstyrelsens grænseværdier for støj fra virksomheder for boligområder for åben og lav bebyggelse på 35 dB i tidsrummet fra kl. 22:00-07:00 på alle dage. For de øvrige beregningspunkter kan der ikke påvises en påvirkning fra støj fra campområder i forbindelse med afholdelse af festivalen, og støjniveauet ved de resterende boliger er derfor lavere end den fastsatte kriterieværdi på 40 dB i tidsrummet fra 22:00-07:00 på alle dage.

Sårbarhed

Generelt har mennesker en middel til høj sårbarhed overfor langvarig påvirkning fra støj, da veldokumenterede undersøgelser viser, at langvarig påvirkning fra støj kan medføre fysiske og psykiske lidelser (WHO – World Health Organization, 2018). Dog er der ingen videnskabeligt grundlag for at kortvarig støj påvirker menneskers psykiske og fysiske sundhed, men det kan stadig være generende. Støjende aktiviteter under driftsfasens midlertidige anvendelse som festivalplads

udelukkende forekomme fem dage om året, når selve musikfestivalen i Jelling afholdes. Påvirkningen fra støj kan sammenlignes med anlægsstøj, da den foregår midlertidigt og en begrænset periode. Anlægsstøj vurderes at være generende, men det kan ikke videnskabeligt påvises at kortvarig støjpåvirkning medfører fysiske og psykiske lidelser hos mennesker (WHO - World Health Organization, 2018). De resterende uger om året, når plan- og projektområdet anvendes som park, vil der ikke være påvirkning af støj for naboer. På den baggrund vurderes det, at sårbarheden er medium.

Geografisk udbredelse
På baggrund af støjberegningerne og deres geografiske udbredelse vurderes det at den geografiske udbredelse er lokal.

Intensitet
De støjende aktiviteter vil primært forekomme indenfor selve festivalpladsen på delområde R1, når der spilles koncerter på samtlige scener. Selve afholdelse af festivalen vil vare 5 dage årligt og koncertaktiviteter vil forgå fire dage om året. Projektet fastsætter spilletider i tidsrummet 12:15 - 01:45, hvor der spilles koncerter. Her vurderes det at intensiteten er høj, da lydniveauet i tidsrummet er beliggende mellem 61 dB og 77 dB. Lokalplanen fastsætter spilletider i tidsrummet 12:00 - 03:00, hvor der spilles koncerter. Intensiteten vurderes som for projektet at være høj, da lydniveauet vil være tilsvarende med de dB, der fremgår af støjmålingerne foretaget i forbindelse med projektet.

I de øvrige timer udenfor festivalens spilletider vil det kun være boligerne beliggende på Herningvej 16 og Mangehøje 45, hvor der kan påvises påvirkning af støj fra campområderne i nattetimerne i tidsrummet fra 22:00-07:00. Støjende aktiviteter vil kun foregå i nattetimerne i den ene uge, hvor musikfestivalen i Jelling afholdes. For de øvrige beregningspunkter kan der ikke påvises en støjpåvirkning fra campområderne under afholdelse af festivalen. Det vurderes derfor at intensiteten for påvirkning fra støj fra campområder er lav. På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at intensiteten vil være middel.

Varighed
Afholdelse af musikfestivalen i Jelling vil foregå i en begrænset periode om året og derfor vurderes det, at varigheden er kort.

Konsekvens
Menneskers sårbarhed vurderes som medium overfor påvirkning fra støj, da mennesker generelt er følsomme overfor påvirkning fra støj, da det kan medføre helbredsproblemer. Udbredelsen af påvirkningen vil være lokal, da det er få boliger i umiddelbar nærhed af plan- og projektområdet. Intensiteten af støjpåvirkningen vurderes som middel på baggrund af støjmålingerne og da selve afholdelse af festivalen vil forekomme i en uge om året. Samlet set vurderes det, at påvirkning fra støj for menneskers sundhed vil være moderat, da støjpåvirkning fra den midlertidige anvendelse kan virke generende for naboer.

Moderat påvirkning:
I miljøvurderingsmæssig forstand refererer en moderat påvirkning til en indvirkning på et miljøemne, som er mærkbar og kan have betydelige konsekvenser, men som ikke nødvendigvis er alvorlig eller uacceptabel. F.eks. hvis et projekt påvirker enten miljøemnet i et relativt stort omfang eller langvarigt, og kan give medføre irreversible, men lokale skader eller forbedringer af miljøemnet.

Se den fulde metodebeskrivelse i kapitel 10.

17.6 Afværgetiltag

Der gennemføres ikke afværgetiltag, da det ikke vurderes at planerne og projektet vil medføre en potentiel væsentlig påvirkning af menneskers sundhed.

17.7 Overvågning

Der opstilles ikke overvågning i forbindelse med planernes og projektets indvirkning på menneskers sundhed.

17.8 Sammenfattende vurdering

Planerne og projektets samlede miljøpåvirkninger i forhold til menneskers sundhed er beskrevet i skemaet nedenfor, hvor miljøemnernes sårbarhed og påvirkningernes udbredelse, intensitet, varighed og sandsynlig påvirkning er sammenfattet.

Samlet set vurderes det at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af menneskers sundhed i forbindelse med et nyt rekreativt område ved Herningvej.

Tabel 17-9. Sammenfatning af projektet og planernes påvirkning på menneskers sundhed.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Sandsynlig påvirkning
Påvirkning af støj for naboer					
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Medium	Lokal	Middel	Kort	Moderat

18. SAMMENFATNING AF MANGLENDE VIDEN

Formålet med miljøvurdering er at sikre et godt beslutningsgrundlag og derved at håndtere de miljømæssige påvirkninger, inden der gives tilladelse til projektet og vedtagelse af plangrundlag. Der vurderes samlet set at være et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere de miljømæssige konsekvenser af planerne og projektet.

19. SAMMENFATTENDE MILJØPÅVIRKNINGER

Kapitlet sammenfatter de miljøpåvirkninger og -konsekvenser, som et nyt rekreativt område ved Herningvej vurderes at medføre på grundlag af miljøvurderingerne i kapitel 11-17.

19.1 Samlet vurdering

For ingen af miljøfaktorer vurderes det, at konsekvenserne for miljøet vil være væsentlige efter implementering af afværgetiltag.

For fem miljøfaktorer vurderes det i elleve tilfælde, at konsekvenserne for miljøet vil være moderate:

Landskab

- Visuel påvirkning af landskabet i anlægsfasen
- Visuel påvirkning af landskabet i driftsfasen for den permanente anvendelse
- Visuel påvirkning af landskabet i driftsfasen for den midlertidig anvendelse

Kulturarv

- De kulturhistoriske værdier, herunder værdifuldt kulturmiljø "Jelling-monumenterne" i driftsfasen for den midlertidige anvendelse
- Monumentområder i Jelling i driftsfasen for den midlertidige anvendelse
- Bufferzone i driftsfasen for den midlertidige anvendelse
- "The wider setting" i driftsfasen for den midlertidige anvendelse

Klima (oversvømmelse)

- Påvirkning af oversvømmelsesrisiko som følge af etablering af et nyt rekreativt område i driftsfasen for midlertidig og permanent anvendelse (moderat positiv)

Biodiversitet

- Påvirkning af fuglearter for den midlertidig anvendelse
- Påvirkning af fredede padder for den midlertidige anvendelse
- Påvirkning af § 3-beskyttede søer for den permanente anvendelse (efter afværgetiltag)

Menneskers sundhed

- Påvirkning af støj for naboer i driftsfasen for den midlertidige anvendelse

For de øvrige miljøpåvirkninger, vurderes det, at konsekvenserne for miljøet er begrænsede eller ikke forekommer.

De samlede vurderinger er opsummeret i skemaet herunder:

Tabel 19-1: Opsummering af de samlede vurderinger af miljøemnerne.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Konsekvens
Landskab - Kapitel 11					
Visuel påvirkning					
Anlægsfasen	Medium	Nærområde	Middel	Lang	Moderat
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Medium	Nærområde	Middel	Permanent	Moderat
Driftsfasen for den midlertidig anvendelse	Høj	Lokal	Høj	Kort	Moderat
Kulturarv - Kapitel 12					
De kulturhistoriske værdier, herunder værdifuldt kulturmiljø "Jelling-monumenterne"					
Anlægsfasen	Medium	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Medium	Nærområde	Lav	Permanent	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Nærområde	Høj	Kort	Moderat
"Monumentområde i Jelling"					
Anlægsfasen	Medium	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Medium	Nærområde	Lav	Permanent	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Nærområde	Høj	Kort	Moderat
Bufferzone					
Anlægsfasen	Lav	Nærområde	Lav	Lang	Ubetydelig
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Lav	Nærområde	Ubetydelig	Permanent	Ubetydelig
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Nærområde	Høj	Kort	Moderat
"The wider setting"					
Anlægsfasen	Høj	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Høj	Nærområde	Lav	Permanent	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Nærområde	Høj	Kort	Moderat
Klima (drivhusgasser) – Kapitel 13					
Anlægsfasen	Meget høj	Global	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for midlertidig og permanent anvendelse	Meget høj	Global	Lav	Permanent	Begrænset
Klima (oversvømmelse) – Kapitel 14					
Driftsfasen for midlertidig og permanent anvendelse	Medium	Nærområde	Middel	Permanent	Moderat (+)
Biodiversitet – Kapitel 15					
Påvirkning af fuglearter					
Anlægsfasen	Medium	Lokal	Middel	Lang	Ubetydelig
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Lav	Lokal	Lav	Permanent	Begrænset (+)
Driftsfase for den midlertidig anvendelse	Medium	Lokal	Høj	Mellemlang	Moderat
Påvirkning af fredede padder					
Anlægsfasen	Lav	Nærområde	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den permanente anvendelse	Lav	Nærområdet	Lav	Permanent	Begrænset (+)
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Lav	Nærområdet	Høj	Kort	Moderat
Påvirkning af § 3-beskyttet natur					
Anlægsfasen	Høj	Nærområdet	Middel	Kort	Begrænset

Driftsfasen for den permanente og midlertidige anvendelse	Høj	Nærområdet	Lav*	Lang	Moderat*
Påvirkning af bilag IV-arter					
Odder	-	-	-	-	Ingen skade
Birkemus	-	-	-	-	Ingen skade
Stor vandsalamander	-	-	-	-	Ingen skade
Spidssnudet frø	-	-	-	-	Ingen skade
Befolkningen – Kapitel 16					
Påvirkning af trafikale forhold og trafiksikkerhed					
Anlægsfasen	Høj	Nærområdet	Lav	Lang	Begrænset
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Høj	Lokal	Middel	Kort	Begrænset
Menneskers sundhed – Kapitel 17					
Påvirkning af støj for naboer					
Driftsfasen for den midlertidige anvendelse	Medium	Lokal	Middel	Kort	Moderat

*vurderet efter iværksættelse af afværgetiltag.

20. SAMMENFATNING AF AFVÆRGETILTAG

Kapitlet opsummerer de afværgetiltag, der jf. miljøvurderingslovens bilag 7, pkt. 7 skal gennemføres som en del af realiseringen af det nye rekreative område ved Herningvej med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller om muligt neutralisere væsentlige negative konsekvenser for de miljøfaktorer, der er vurderet i kapitel 11-17.

20.1 Fastlagte afværgetiltag

I nedenstående skema opsummeres de afværgetiltag, der er fastlagt for de enkelte miljøfaktorer for hovedalternativet (planerne og projektet), og som skal gennemføres og indarbejdes i forbindelse med realiseringen af et nyt rekreativt område ved Herningvej.

Tabel 20-1. Oversigt over afværgetiltag.

Miljøfaktor	Afværgetiltag
Biodiversitet Påvirkning af § 3-beskyttede søer i den samlede driftsfase	For den samlede driftsfase gennemføres følgende afværgetiltag, som kan hindre, mindske eller kompensere for det rekreative områdes påvirkninger af miljøet: I stedet for bassinudløb til eksisterende drænledning sikres et udløb til søen, som vil bidrage til at mindske påvirkningen af § 3-beskyttet natur.

21. SAMMENFATNING AF FORSLAG TIL OVERVÅGNING

Kapitlet opsummerer de tiltag til overvågning, som skal indgå i et samlet overvågningsprogram for et nyt rekreativt område nord ved Herningvej med henblik på at overvåge planernes og projektets påvirkninger af miljøet.

21.1 Overvågningsprogram

Ifølge miljøvurderingsloven §27, stk. 3 og § 12 stk. 4 skal der opstilles et overvågningsprogram for et projekts og en plans væsentlige indvirkninger på miljøet. Overvågningsprogrammet udarbejdes med henblik på at kunne identificere uforudsete negative virkninger af projektet og planen på et tidligt trin og iværksætte hensigtsmæssige afværgetiltag. Eksisterende overvågningsordninger kan anvendes, i det omfang det er hensigtsmæssigt.

Da det ikke er vurderet, at der forekommer væsentlige påvirkninger af miljøet, er der ikke udarbejdet et overvågningsprogram.

22. REFERENCER

Aarhus Universitet. (2023). *Opdatering af: håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV*.

Arter - Fælles om Danmarks vilde natur. (n.d.). Retrieved June 17, 2024, from https://arter.dk/landing-page

Artfredningsbekendtgørelsen. (n.d.). Retrieved September 23, 2024, from https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/521

Artfredningsbekendtgørelsen, Pub. L. No. BEK nr 521 af 25/03/2021, Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (2021). https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/521

Bat Conservation - International. (2024). *New Paper Suggests Light Pollution Limits Bat Habitat*. https://www.batcon.org/new-paper-suggests-light-pollution-limits-bat-habitat/

BEK Nr. 2091 Af 12/11/2021, Habitatbekendtgørelsen, 2018 Retsinformation 1 (2021). https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/2091

Bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur. (n.d.). Retrieved May 7, 2025, from https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/60

Bjørn, C., & Møller, P. G. (2024). *Udskiftning*. Den Store Danske: Udskiftning i Lex På Lex.Dk. . https://lex.dk/udskiftning

By- Land og Kirkeministeriet. (2024). *Bekendtgørelse om lov om planlægning*. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/572

Calvin, K., Dasgupta, D., Krinner, G., Mukherji, A., Thorne, P. W., Trisos, C., Romero, J., Aldunce, P., Barrett, K., Blanco, G., Cheung, W. W. L., Connors, S., Denton, F., Diongue-Niang, A., Dodman, D., Garschagen, M., Geden, O., Hayward, B., Jones, C., … Ha, M. (2023a). *IPCC, 2023: Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.)]. IPCC, Geneva, Switzerland.* (P. Arias, M. Bustamante, I. Elgizouli, G. Flato, M. Howden, C. Méndez-Vallejo, J. J. Pereira, R. Pichs-Madruga, S. K. Rose, Y. Saheb, R. Sánchez Rodríguez, D. Ürge-Vorsatz, C. Xiao, N. Yassaa, J. Romero, J. Kim, E. F. Haites, Y. Jung, R. Stavins, … C. Péan, Eds.). https://doi.org/10.59327/IPCC/AR6-9789291691647

Calvin, K., Dasgupta, D., Krinner, G., Mukherji, A., Thorne, P. W., Trisos, C., Romero, J., Aldunce, P., Barrett, K., Blanco, G., Cheung, W. W. L., Connors, S., Denton, F., Diongue-Niang, A., Dodman, D., Garschagen, M., Geden, O., Hayward, B., Jones, C., … Ha, M. (2023b). *IPCC, 2023: Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.)]. IPCC, Geneva, Switzerland.* (P. Arias, M. Bustamante, I. Elgizouli, G. Flato, M. Howden, C. Méndez-Vallejo, J. J. Pereira, R. Pichs-Madruga, S. K. Rose, Y. Saheb, R. Sánchez Rodríguez, D. Ürge-Vorsatz, C. Xiao, N. Yassaa, J. Romero, J. Kim, E. F. Haites, Y. Jung, R. Stavins, … C. Péan, Eds.). https://doi.org/10.59327/IPCC/AR6-9789291691647

Danmarks Arealinformation - en del af Danmarks Miljøportal. (n.d.-a). Retrieved April 30, 2025, from https://danmarksarealinformation.miljoeportal.dk/detail/datasets/urn:dmp:ds:kulturhistoriske-bevaringsvaerdier-vedtaget/features/theme_pdk_kulturhistoriskbevaringsvaerdi_vedtaget_v.7431e96edea8431b8a0a0e66bc8f10db/attributes

Danmarks Arealinformation - en del af Danmarks Miljøportal. (n.d.-b). Retrieved May 8, 2024, from https://danmarksarealinformation.miljoeportal.dk/?viewer=distribution

Danmarks Miljøportal. (n.d.-a). *Arealinformation*. Retrieved April 4, 2025, from https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution

Danmarks Miljøportal. (n.d.-b). *Arealinformation*. Retrieved January 9, 2024, from https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution

Danmarks Nationalleksikon. (2015). *nitratforurening*. https://lex.dk/nitratforurening

Dansk Ornitologisk Forening. (2023). *DOFbasen*.

DCE, A. U. (2024). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Del 2 - Odder og flagermus*. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_600-699/SR603.pdf

Dietz, C., & Kiefer, A. (2015). *Bats of Britain and Europe*. Bloomsbury Publishing.

DMI. (n.d.). *Klimaatlas - Ændring i nedbør i Danmark i forhold til referenceperioden 1981-2010*.

Energinet. (2024). *Endelig miljødeklarationer gennemsnit 2023*.

Energistyrelsen. (2022). *Energistyrelsens CO2e opgørelse for Vejle Kommune 2022*.

Erhvervsstyrelsen. (2025). *Klimakompasset, emissionsfaktorer*. https://klimakompasset.dk/klimakompasset/

Fredningskendelser Jellingehøjene, 1945. Retrieved April 4, 2025, from https://www2.blst.dk/nfr/00980.00.pdf

GEUS. (n.d.). *Danmarks Geologiportal*. Retrieved April 4, 2025, from https://data.geus.dk/geusmap/?lang=da&mapname=denmark#baslay=&optlay=&extent=-290583.6303155008,5688246.384773662,1405583.6303155008,6761753.615226338&layers=dkskaermkort

Google. (n.d.). *Google Street View*. Retrieved May 7, 2025, from https://www.google.com/intl/da/streetview/

Imer, L. M., Åhfeldt, L. K., & Zedig, H. (2023). A lady of leadership: 3D-scanning of runestones in search of Queen Thyra and the Jelling Dynasty. *Antiquity*, *97*(395), 1262–1278. https://doi.org/10.15184/AQY.2023.108

Jagt- og vildtforvaltningsloven. (n.d.). Retrieved May 22, 2025, from https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/265

Klima, - Energi- og Fosyningsministeriet. (2020). *GEUS - Danmarks digitale jordartskort 1:25.000*. 2020. https://data.geus.dk/pure-pdf/GEUS-R_2020_18_web.pdf

Klima- Energi- og Forsyningsministeriet. (2024). *Klimastatus og fremskrivning 2024*.

Klimadatastyrelsen. (n.d.-a). *Høje Målebordsblade* . Retrieved April 4, 2025, from https://dataforsyningen.dk/data/4519

Klimadatastyrelsen. (n.d.-b). *Hydrologisk Informations- og Prognosesystem*. Retrieved May 6, 2025, from https://hipdata.dk/

Krüger, J. (2000). *Glacialmorfologi - Fladlandsgletcheren og landskabet*.

Krüger, J. (2016a). *Bundmorænelandskaber*. Naturen i Danmark På Lex.Dk. https://naturenidanmark.lex.dk/Bundmor%C3%A6nelandskaber

Krüger, J. (2016b). *Dødislandskab*. Naturen i Danmark På Lex.Dk. https://denstoredanske.lex.dk/d%C3%B8dislandskab

Kulturministeriet. (2014). *Bekendtgørelse af museumsloven (Museumsloven) LBK nr. 358 af 08/04/2014*. LBK Nr. 358 Af 08/04/2014. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2014/358

Lokalplan Nr. 1235 - Område Til Boliger, Offentlige Og Rekreative Formål Ved Herningvej, Jelling (2019). https://dokument.plandata.dk/20_9400373_1560410441915.pdf

Mai, J., & Villadsen, K. (2025). *Støjnotat - ramning flagermus ver.3 (002)*.

Miljø- og Ligestillingsministeriet. (n.d.). *Bekendtgørelse om lov om vandløb*. 2019. Retrieved April 23, 2025, from https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1217

Miljø- og Ligestillingsministeriet. (2017). *Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter*. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/844

Miljø- og Ligestillingsministeriet. (2024). *Bekendtgørelse om lov om vandforsyning m.v.* https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/1149

Miljøministeriet. (n.d.-a). *De Digitale Naturkort 2021 inkl. Biodiversitetskortet*. Retrieved May 8, 2024, from https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=miljoegis-plangroendk

Miljøministeriet. (n.d.-b). *Habitatbekendtgørelsen (BEK nr. 1098 af 21/08/2023)*. Retrieved August 5, 2024, from https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1098

Miljøministeriet. (2007). *Vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen*. https://edit.mst.dk/media/npfflgcn/vejledningomlandskabetikommuneplanlaegningenmim.pdf

Miljøministeriet. (2019). *Bekendtgørelse af lov om vandløb (Vandløbsloven) LBK nr. 1217 af 25/11/2019*. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1217

Miljøministeriet. (2022). *Miljøgis*. https://doi.org/Natura 2000 basisanalyse

Miljøministeriet. (2023a). *Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) LBK nr. 4 af 03/01/2023*. LBK Nr. 4 Af 03/01/2023. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/4

Miljøministeriet. (2023b). *Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen)*. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1098

Miljøministeriet. (2024). *Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven) LBK nr. 48 af 12/01/2024*. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/48

Miljøministeriet. (2025). *Miljøgis*. https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022

Miljøstyrelsen. (n.d.). *Støjgrænser*. Retrieved March 28, 2025, from https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/stoej/stoejgraenser

Miljøstyrelsen. (1984). *Ekstern støj fra virksomheder*.

NASA Science Editorial Team. (2019, October 9). *The Atmosphere: Getting a Handle on Carbon Dioxide*. https://science.nasa.gov/earth/climate-change/greenhouse-gases/the-atmosphere-getting-a-handle-on-carbon-dioxide/

Nationalmuseet. (n.d.-a). *Jelling som UNESCO-monument*. Retrieved April 30, 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/kongernes-jelling/verdensarv-og-unesco/

Nationalmuseet. (n.d.-b). *Kirkerne*. Retrieved April 30, 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/nationalmuseet/undervisning-paa-nationalmuseet/undervisningsmaterialer/grundskolen/danmarks-oldtid/undervisningsrollespil/vikingetiden/vikingernes-jelling/kirkerne/

Nationalmuseet. (n.d.-c). *Nye undersøgelser i Jelling*. Retrieved April 30, 2025, from https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/monumenterne-i-jelling/nye-undersoegelser-i-jelling/

Nationalmuseet. (n.d.-d). *Oplevelser ude*. Retrieved April 30, 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/kongernes-jelling/oplevelser-ude/

Nationalmuseet. (n.d.-e). *The North Mound and the South Mound*. Retrieved April 30, 2025, from https://en.natmus.dk/historical-knowledge/denmark/prehistoric-period-until-1050-ad/the-viking-age/the-monuments-at-jelling/the-north-mound-and-the-south-mound/

Naturbasen. (2011). *Birkemus (Sicista betulina)*. https://www.naturbasen.dk/art/911/birkemus

Naturbasen. (2023). *Danmarks Nationale Artsportal* .

Naturbasen. (2025, October 12). *Spidssnudet Frø (Rana arvalis)*. https://www.naturbasen.dk/art/739/spidssnudet-froe

Naturbasen - Danmarks Nationale Artsportal. (n.d.). Retrieved June 14, 2024, from https://www.naturbasen.dk/

Naturbeskyttelsesloven. (n.d.). Retrieved September 26, 2024, from https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/240

Nielsen, O.-K., Plejdrup, M. S., Winther, M., Nielsen, M., Gyldenkærne, S., Hjorth Mikkelsen, M., Albrektsen, R., Hjelgaard, K., Fauser, P., Bruun, H. G., Levin, G., Callisen, L. W., Andersen, T. A., Kvist Johannsen, V., Nord-Larsen, T., Vesterdal, L., Stupak, I., Scott-Bentsen, N., Rasmussen, E., … Gunnleivsdóttir Hansen, M. (2024). *Denmark's National Inventory Document 2024 - Emission Inventories 1990-2022 - Submitted under the United Nations Framework Convention on Climate Change and the Paris Agreement*. http://dce.au.dk/en

NOVANA. (2024a). *Birkemus*. https://novana.au.dk/arter/arter-2012-2017/pattedyr/birkemus

NOVANA. (2024b). *Spidssnudet frø*. https://novana.au.dk/arter-2021/spidssnudet-froe

Plan- og Landdistriktsstyrelsen. (n.d.). *kort.plandata.dk*. Retrieved April 4, 2025, from https://kort.plandata.dk/spatialmap

Rådet for de Europæiske fællesskaber. (1979). Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle. *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, *april 1979*, 27.

Region Midtjylland. (2019). *Udviklingsstategi 2019-2030*. https://www.ru.rm.dk/siteassets/05-om-os/strategier-og-politikker/udviklingsstrategi---dk---online_skarmvisning.pdf

Retsinformation. (n.d.-a). *Bekendtgørelse af Museumsloven*. Retsinformation. Retrieved December 12, 2022, from https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2014/358

Retsinformation. (n.d.-b). *Bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven*. Retrieved August 21, 2025, from https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/927

Sander, L., Martin, J., Peter, S., & Sørensen, B. (2024). *Søer*. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_500-

Scalgo. (n.d.). *Scalgo Live*. Retrieved May 6, 2025, from https://scalgo.com/da/detaljerede-data

Slots- og Kulturministeriet. (2022). *Fund og Fortidsminder* . https://slks.dk/omraader/kulturarv/arkaeologi-fortidsminder-og-diger/arkaeologi-paa-land/kulturarvsarealer

Slots- og Kulturstyrelsen. (n.d.-a). *Jelling-monumenterne*. Retrieved April 4, 2025, from https://slks.dk/omraader/kulturarv/verdensarv/jelling-monumenterne/

Slots- og Kulturstyrelsen. (n.d.-b). *Jelling-monumenterne*. Retrieved April 30, 2025, from https://slks.dk/omraader/kulturarv/verdensarv/jelling-monumenterne/

Social og Boligministeriet. (2016). *Bekendtgørelse om byggeloven*. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1998/452

Spildevandskomitéen. (n.d.). *Bilag til skrift 30: Regional regnrække – regneark v. 4.1 – Spildevandskomiteen*. Retrieved May 6, 2025, from https://spildevandskomiteen.dk/skrift-30/regionalregnraekke_ver_4_1/

Statens Naturhistoriske Museum, DanBIF, & Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. (2025). *Arter - Fælles om Danmarks vilde natur*. https://arter.dk/landing-page

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. (n.d.-a). *Landskabskaraktermetoden*. Retrieved April 4, 2025, from https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/naturen-i-danmark/landskab/landskabskaraktermetoden

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. (n.d.-b). *Vandområdeplanerne 2021-2027* . Retrieved April 23, 2025, from https://sgavmst.dk/vandmiljoe/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplanerne-2021-2027/vandomraadeplanerne-2021-2027

Transportministeriet. (2024). *Bekendtgørelse af lov om offentlige veje m.v.* https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/435

UNESCO. (n.d.-a). *Buffer zones - Questions and Answers - UNESCO World Heritage Centre*. Retrieved April 30, 2025, from https://whc.unesco.org/en/faq/199

UNESCO. (n.d.-b). *Jelling Mounds, Runic Stones and Church - UNESCO World Heritage Centre*. Retrieved April 30, 2025, from https://whc.unesco.org/en/list/697

UNESCO. (n.d.-c). *UNESCO på Danmarkskortet - UNESCO*. Retrieved May 2, 2025, from https://www.unesco.dk/vores-arbejde/unesco-paa-danmarkskortet

UNESCO. (n.d.-d). *What does it mean for a site to be inscribed on the World Heritage List? - Questions and Answers - UNESCO World Heritage Centre*. Retrieved May 7, 2025, from https://whc.unesco.org/en/faq/20

UNESCO. (2018). *Jelling Mounds, Runic Stones and Church - Map of the inscribed minor boundary modification*.

UNESCO, ICOMOS, ICUN, & ICCROM. (2022). *Guidance and Toolkit for Impact Assessments*.

Universitet, A. (2024). *Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV* (Issue 635).

Vejdirektoratet. (n.d.). *Mastra* . Retrieved May 7, 2025, from https://mastra.vd.dk/mastra/nytui/main/mastra.html

Vejle Kommune. (n.d.-a). *Høringer og afgørelser - Vejle Kommune*. Retrieved May 7, 2025, from https://www.vejle.dk/da/hoeringer-og-afgoerelser/

Vejle Kommune. (n.d.-b). *Kommuneplan 2021 - 2033*. Retrieved May 7, 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/

Vejle Kommune. (n.d.-c). *Retningslinje for kirkeomgivelser*. Retrieved April 30, 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-kirkeomgivelser/

Vejle Kommune. (n.d.-d). *Retningslinje for kulturmiljøer i Vejle Kommune*. Retrieved April 30, 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-kulturmiljoeer-i-vejle-kommune/

Vejle Kommune. (n.d.-e). *Retningslinje for Monumentområdet i Jelling*. Retrieved April 30, 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-monumentomraadet-i-jelling/

Vejle Kommune. (2020). *Klimaplan Vejle Kommune 2020-2050*.

Vejle Kommune. (2021a). *Kommuneplan 2021-2033*. https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/

Vejle Kommune. (2021b). *Kulturmiljøer i Vejle Kommune. Bilag til Kommuneplan 2021-2033 for Vejle Kommune*.

Vejle Kommune. (2021c). *Vejle Kommuneplan 2021-2033*. https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/klima/klimatilpasning/retningslinje-for-omraader-med-risiko-for-oversvoemmelse-og-erosion/

Vejle Kommune. (2025a). *Forslag til Kommuneplan 2025 - 2037 for Vejle Kommune og Trekantområdet*. https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan25/

Vejle Kommune. (2025b). *Vejle Kommuneplan 2025 - 2037* . https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan25/

Vejle Kommuneplan 2025-2037. (2025a). *Retningslinje for kirkeomgivelser*. https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan25/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie-i-vejle-kommune/retningslinje-for-kirkeomgivelser/

Vejle Kommuneplan 2025-2037. (2025b). *Retningslinje for kulturmiljøer*. https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan25/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie-i-vejle-kommune/retningslinje-for-kulturmiljoeer/

Vejle Kommuneplan 2025-2037. (2025c). *Retningslinje for Monumentområdet i Jelling*. https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan25/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie-i-vejle-kommune/retningslinje-for-monumentomraadet-i-jelling/

Vejlemuseerne. (2024). *Godkendelse af budget for større arkæologisk forundersøgelse ved Herningvej*. https://slks.dk/omraader/kulturarv

Vejlemuseerne via Slots- og Kulturstyrelsen. (2024). *Godkendelse af budget for større arkæologisk forundersøgelse ved Herningvej*.

Voigt, C. C., & Kingston, T. (2015). Bats in the anthropocene: Conservation of bats in a changing world. *Bats in the Anthropocene: Conservation of Bats in a Changing World*, 1–606. https://doi.org/10.1007/978-3-319-25220-9

WHO - World Health Organization. (2018). *Environmental noise guidelines for European Region*. WHO Regional Office for Europe.

WHO – World Health Organization. (2018). *Environmental Noise Guidelines for the European Region*.

Bilag til

MILJØVURDERINGS-RAPPORT FOR REKREATIVT OMRÅDE NORD FOR JELLING

September 2025

BILAG

Bilag 1:	Masterplan, permanent anvendelse
Bilag 2:	Masterplan, midlertidig anvendelse
Bilag 3:	Visualiseringer
Bilag 4:	Heritage Impact Assessment (dansk version)
Bilag 5:	Notat om besigtigelse af træer ved rekreativt område nord for Jelling
Bilag 6:	Vandhåndteringsplan
Bilag 7:	Notat om støj fra musikfestivalen i Jelling
Bilag 8:	Trafikal analyse af ny festivalplads
Bilag 9:	Visualizations
Bilag 10:	Feltbesigtigelse af § 3-beskyttede søer
Bilag 11:	Væsentlighedsvurdering
Bilag 12:	Heritage Impact Assessment (english version)
Bilag 13:	Afgrænsningsudtalelse

RAMBØLL

vejle KOMMUNE

Bilag 1

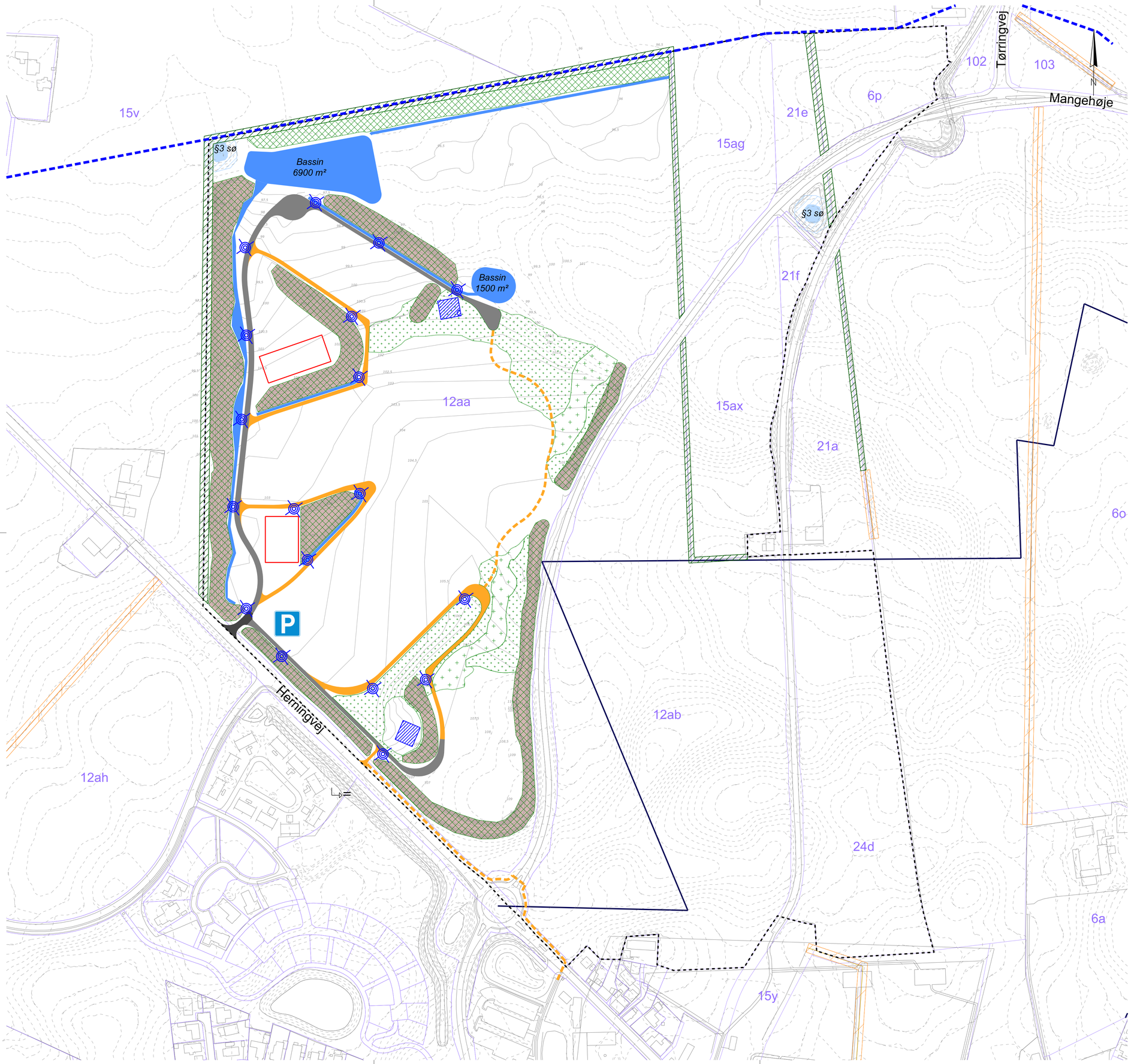

NOTE:

JELL-F-TX-8300 2

Koordinater, koter og stationeringer er i m.
Øvrige ubenævnte mål er i m. Der må ikke måles på tegningen.
Koordinater er angivet i DKTM2 og koter refererer til DVR90.

SIGNATURER - GENERELT:

- Matrikelkort
- Grundkort
- Verdensarv bufferzone
- Projektgrænse
- Eksisterende hoveddræn
- Beskyttede diger (inkl. 2x5 m zone)
- Beskyttet sø (inkl. 10 m zone)
- Eksisterende beplantningsbælte
- Eksisterende niveaukurver pr. 0,5 m
- Nye niveaukurver pr. 0,5 m

SIGNATURER - PERMANENTE ELEMENTER:

- Bygning (ikke fast placering)
- 2-sporet vej i asfalt
- 2-sporet vej i grus
- 1-sporet vej i grus
- Sti i grus
- Jordvolde
- Vandveje - grøfter og trug
- Bassin
- Beplantning: "lund"
- Beplantning: "lund"
- Beplantning: "hægn"
- 4,5 m parklampe

SIGNATURER - PARK ELEMENTER:

- Areal til båd- og shelterplads
- Parkeringsplads

Rev.	Dato	Tegn.	Kontrol.	Godk.	
2	2025-09-26	KHON	KHON	KHON	Volde opdateret
1	2025-08-27	KHON	KHON	KHON	Bygning flyttet og roteret

Projektnr. 1100056586 Mål 1:2000 i A1 (1:4000 ved print i A3)

RAMBØLL
Lysholt Allé 6
DK-7100 Vejle
Tlf. +45 5161 1000
www.ramboll.dk

Vejle Kommune
Rekreativt område ved Herningvej, Jelling

Masterplan
Permanent anvendelse

Tegning nr. JELL-F-TX-8300 2 Rev.

; ŘŬĐŌ ó

Campområde Nord

Campområde Øst

Festivalplads

Bassin 6900 m²

Bassin 1500 m²

Tribune Scene (operatelt) 27 x 19 m h: 8,5 m

Camp Scene (stillads) 24 x 18 m h: 7,7 m

B-1 2400 m² h: 9 m

B-2 1800 m² h: 6 m

Teltscenen (mastetelt) 46 x 46 m kip: 15 m side: 5 m

Store Scene 37 x 23 m h: 17 m

Alfreds (mastetelt) 31,5 x 31,5 m kip: 10,3 m side: 4 m

Søpavillonen (rammetelt) 15 x 24 m kip: 5,5 m side: 2,7 m

Plateauet

Udsigten

Skovtunnellen

Ankomst og overblik

Hovedindgang

Serviceindgang og beredskabsvej

Adgang til Parkering

Adgang til Parkering

Adgang til Parkering

Drop-off, nord

Drop-off, syd

Mangehøje spærret (service- og beredskabsvej)

Beredskabsvej 2

Service- og beredskabsvej

Herningvej

Beredskabsvej 1

Herningvej spærret (service- og beredskabsvej)

Beredskabsvej

Tørringvej

Mangehøje

§3 sø

§3 sø

15v

15ag

21e

6p

102

103

104

21f

15ax

21a

6o

12aa

12ab

12ah

24d

15y

6a

25 m

N

NOTE:

JELL-F-TX-0200 4

Koordinater, koter og stationeringer er i m.
Øvrige ubenævnte mål er i m. Der må ikke måles på tegningen.
Koordinater er angivet i DKTM2 og koter refererer til DVR90.

SIGNATURER - GENERELT:

- Matrikelkort
- Grundkort
- Verdensarv bufferzone
- Projektgrænse
- Eksisterende hoveddræn
- Beskyttede diger (inkl. 2x5 m zone)
- Beskyttet sø (inkl. 10 m zone)
- Eksisterende beplantningsbælte
- Eksisterende niveaukurver pr. 0,5 m
- Nye niveaukurver pr. 0,5 m

SIGNATURER - PERMANENTE ELEMENTER:

- Byggezone
- 2-sporet vej i asfalt
- 2-sporet vej i grus
- 1-sporet vej i grus
- Sti i grus
- Stiudlæg langs Herningvej (8 m fra kørebanekant)
- Jordvolde
- Vandveje - grøfter og trug
- Bassin
- Beplantning: "lund"
- Beplantning: "lund"
- Beplantning: "hæhegn"
- 4,5 m parklampe

SIGNATURER - MIDLERTIDIGE ELEMENTER IFM. MUSIKFESTIVAL I JELLING:

- Campområde
- P-areal / Campområde
- Scener og telte
- Backstageareal
- Drop-off zone
- Enkelt hegn, 2 m højt
- Dobbelt hegn, 2 m højt, 3 m afstand
- Midlertidig belysning
- Midlertidig telemast
- Midlertidig vejspærring

Rev.	Dato	Tegn.	Kontrol.	Godk.	
4	2025-09-26	KHON	KHON	KHON	P-areal og campområde opdateret
3	2025-09-11	KHON	KHON	KHON	Volde opdateret
2	2025-08-27	KHON	KHON	KHON	Tilføjet midl. belysning ved drop-off nord
1	2025-06-10	KHON	KHON	KHON	Stiudlæg langs Herningvej tilføjet

Rev. Dato 2025-05-15 Tegn. MHTT Kontrol. KHON Godk. KHON

RAMBØLL

Lysholt Allé 6
DK-7100 Vejle
Tlf. +45 5161 1000
www.ramboll.dk

Projektnr. 1100056586 Mål 1:2000 i A1 (1:4000 ved print i A3)

Vejle Kommune
Rekreativt område ved Herningvej, Jelling

Masterplan
Midlertidig anvendelse

Tegning nr. Rev.
JELL-F-TX-0200 4

RAMBØLL\KHON

26-SEP-2025 11:31 ...\Transport\2023\1100056586 - VK Jelling festivalplads\CAD\03 Drawing\JELL-F-TX-0200.dgn

Bilag 3

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling
- herunder afholdelse af musikfestival i Jelling

Visualiseringer
September 2025

LYTT

Indholdsfortegnelse

- Beskrivelse af metode

- Standpunktsoversigt

- Landskabssnit

- Eksisterende forhold

- Fremtidige forhold: Rekreativt område

- Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

Beskrivelse af metode

Beskrivelse af metode
Formålet med visualiseringerne er især at give offentligheden og beslutningstagere en retvisende forståelse af projektets udtryk i landskabet, og er desuden brugt til at understøtte vurderingen af den landskabelige og visuelle påvirkning.
Fotostandpunkterne udvalgt til brug for visualiseringerne er valgt på baggrund af en vurdering af synligheden i omgivelserne set i forhold til terrænforhold, bebyggelse og bevoksning samt relevans i forhold til infrastruktur, og hvordan anlægget påvirker oplevelsen af horisonten fra de udvalgte standpunkter.

Da anlæggets visuelle påvirkning på oplevelsen af horisonten og de landskabelige påvirkninger vurderes som afgørende, er der valgt at præsentere projektet på forskellige billedudsnit svarende til brændvidder på henholdsvis 24 mm og 35 mm. Standpunkts-højden er valgt til 1,65 m.

Visualiseringerne er valgt præsenteret som panoramaer, som giver et indtryk af hvordan det samlede landskab vil opleves på stedet når man bevæger synet rundt i horisonten.
Undtaget er Standpunkt 2, som præsenteres som enkelte fotos fra tre forskellige vinkler på samme standpunkt. Fra dette standpunkt har ønsket været at vise en ekstra bred vinkel som bedst belyses med flere fotos.

Visualiseringerne er fotomatch, der kombinerer foto optaget på lokaliteten med de nye anlæg, der tilføjes ved hjælp af en 3D model af projektet.

Udførelse af fotostandpunkter
Fotostandpunkter og kameramatch er alle udført af fotograf Mikkel Barker.
Mikkel Barker har siden 2005 drevet firmaet i eget navn med speciale i at kombinere fotografi, film og opmåling med 3D og levere målfaste og dokumenterede 3D-visualiseringer og kameramatch – fra terræn, drone og fly. Kombinationen af fotografi, opmåling og 3D sikrer, at offentlige myndigheder og politikere kan træffe beslutninger på et troværdigt grundlag.
Mikkel Barker har foruden mangeårig erfaring i at løse opgaver for offentlige myndigheder i samarbejde med rådgivere også en baggrund hos landinspektørfirmaet Geopartner.

Kameramatch og berigtigelse af standpunkter
3D-kameramatch – er en kombination af fotografi, opmåling og 3D. Kameramatch sikrer rette perspektiv, placering og størrelse for en 3D-model i et fotografi.

Alle kameramatch er målfaste og dokumenterede med et præcist opsat 3D-kamera, 3D-referencepunkter og baggrundsbillede.
Fotos er korrigeret for kameraforvrængning og opmålt med RTK GPS, hvilket sikrer en præcision på en til to centimeter.

Kamera-match udarbejdes på baggrund af opmålte match-punkter. Der skal anvendes mindst 5 match-punkter pr. match (ved 4 punkter eller mindre kan match/verificering ikke foretages – derfor anbefales det at opmåle 6–7 punkter). Match-punkterne må ikke ligge på ét plan, og bør være rimeligt fordelt ud over billedets højde, bredde og dybe.
I nærværende materiale er der anvendt mellem 5 – 11 matchpunkter for hvert standpunkt. (Se referencepunkter i bilag med kamerainformation)

Alle målepunkter er korrekt placeret i materialet i koordinatsystem DKTM2 og der medfølger en fil med kamerainformation med angivelse af koordinatpunkter.

3D model
For at kunne lave korrekte visualiseringer er der opbygget en 3D landskabsmodel af det fremtidige projekt. 3D modellen er opbygget på baggrund af Dataforsyningens højdemodel, som viser de
de eksisterende terrænforhold og infrastruktur, hvori parkens nye elementer som jordvolde, beplantning, ny infrastruktur samt scener og telte er modelleret på baggrund af den udarbejdede masterplan for området.
Modellen er målfast, georefereret og 1:1 i meter og alle elementer er gengivet i korrekt måleforhold 1:1.

Modellen udført i koordinatsystem DKTM2, hvori kamerapositionerne fra de enkelte standpunkter er indsat og matchet med standpunkterne for visualiseringerne.
Match eftervises med både referencepunkter og landskabsmodel.

Visualiseringerne er desuden også geometrisk kontrolleret med landskabssnit, som anviser højder på projektets elementer i forhold til eksisterende forhold.

Kamerainformation for fotostandpunkterne:
Kamera: Sony A7R IV med full size sensor.
Koordinatsystem: DKTM2. Billedstørrelse: 9504 X 6336 pixel, billeder ubeskåret, billedbehandlet og korrigeret for geometrisk forvrængning. Tid: UTC +2

Metode for efterbehandling af visualiseringer
Fotostandpunkterne er matchet med tilsvarende standpunkter i projektets 3D model udfra koordinatsystem DKTM2 og efterbehandlet i photoshop.

Metoden er som følgende: Original billedet korrigeres for objektivforvrængning, dvs. at, den forvrængning som objektivet skaber pga. dets opbygning fjernes.

Efterfølgende er de enkelte fotos sammensat til panorama i programmet: Image Composite Editor – som laver et mindre overlap mellem de enkelte fotos.

Læsevejledning
Alle standpunkter er vist på oversigten på følgende side sammen med afgrænsningen af det kommende rekreative område og den midlertidige festivalafgrænsning.

Hvert standpunkt er efterfølgende vist som tre forskellige scenarier:

- Eksisterende forhold, som viser den nuværende situation på tidspunktet for fototagningen.

- Fremtidige forhold: Rekreativt område, som viser det rekreative område, når de planlagte træer og buske er vokset til med forventet højde efter 10-15 år.

- Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling som viser området som det vil se ud under afholdelse af musikfestival i Jelling.

På visualiseringerne er der med tekst angivet de synlige elementer fra projektområdet - og tekst i parentes angiver elementer som ligger bagved terræn, bebyggelse og ny eller eksisterende beplantning.
Desuden er det rekreative områdes udstrækningen angivet som 'Park start' - og 'Park slut'.

Som supplement til denne mappe er bilag med visualiseringerne opsat som opdelte billeder fra de enkelte standpunkter.

Standpunktsoversigt

1:5000

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Landskabssnit

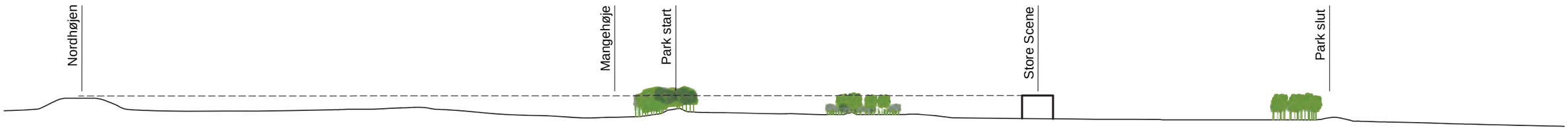

Landskabssnit 1 - 1:3000
Snit fra Nordhøjen mod Store Scene under afholdelsen af musikfestival i Jelling
Store Scene er 17 m høj over terræn

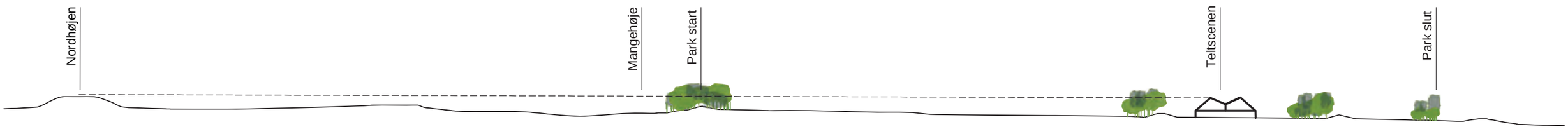

Landskabssnit 2 - 1:3000
Snit fra Nordhøjen mod Teltscenen under afholdelsen af musikfestival i Jelling
Teltscenen er 15 m over terræn

Standpunkt 1 - Eksisterende forhold

Standpunkt 1:

Nordhøjen - udsyn over landskabet med palisaden mod nord.

Panorama sammensat af to fotos taget på stedet 14.11.2024 kl. 13.46.

Standpunkt 1 - Fremtidige forhold: Rekreativt område

Standpunkt 1:

Nordhøjen - udsyn over landskabet med parken mod nordvest og med palisaden i forgrunden.

I baggrunden ses beplantningsbælterne, der omkranser selve parken.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 1 - Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

Standpunkt 1:

Nordhøjen - udsyn over landskabet med festivalområdet mod nordvest og med palisaden i forgrunden.

Campområdet med det omkringliggende hegn ses på marken mellem selve festivalområdet og palisaden. I baggrunden ses beplantningsbælterne, der omkranser selve festivalområdet.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 2 - Eksisterende forhold

Standpunkt vist med gul vinkel på oversigt

Standpunkt vist med orange vinkel på oversigt

Standpunkt vist med rød vinkel på oversigt

Standpunkt 2:

Ved Pilgrimsrutens (Mangehøje) krydsning af palisaden - udsyn over landskabet mod nordvest

Fotos taget på stedet 14.11.2024 kl. 13.54.

Standpunkt 2 - Fremtidige forhold: Rekreativt område

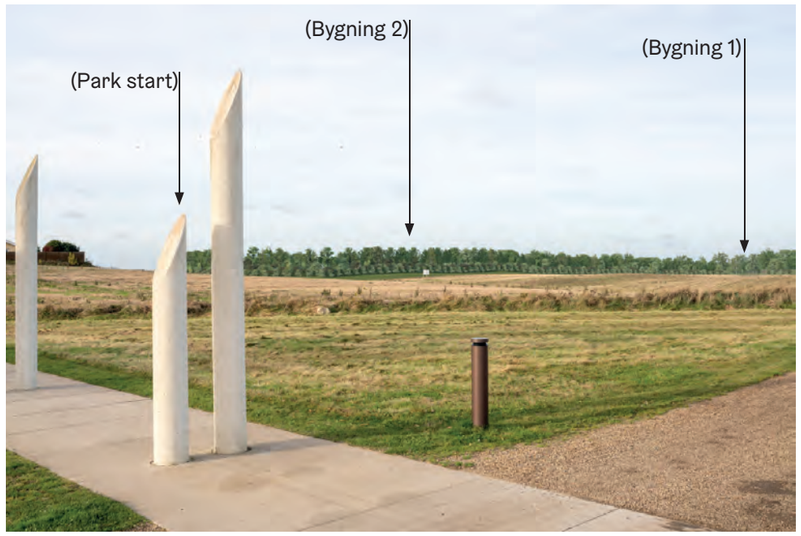

Standpunkt vist med gul vinkel på oversigt

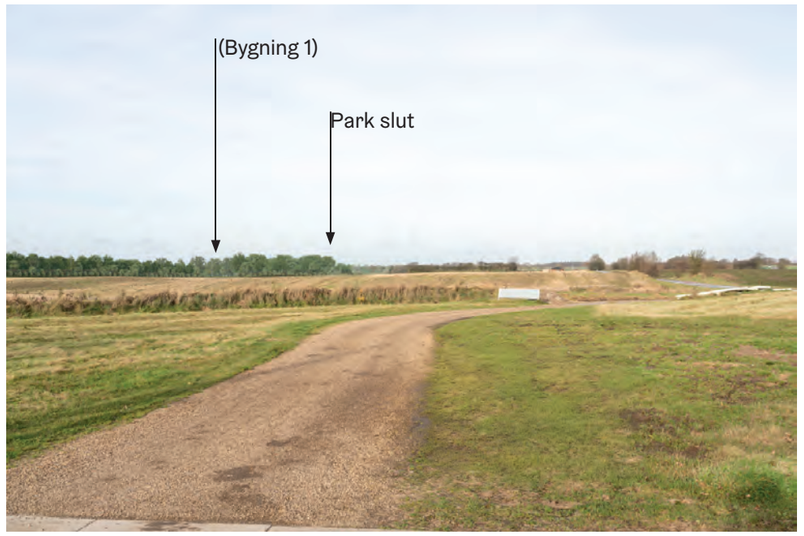

Standpunkt vist med orange vinkel på oversigt

Standpunkt vist med rød vinkel på oversigt

Standpunkt 2:

Ved Pilgrimsrutens (Mangehøje) krydsning af palisaden - udsyn mod parken mod nordvest i baggrunden.

De permanente bygninger ses ikke, da de ligger lavt i terrænet og bag beplantningen omkring og inde i parken.

Visualisering består af tre fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 35 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 2 - Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

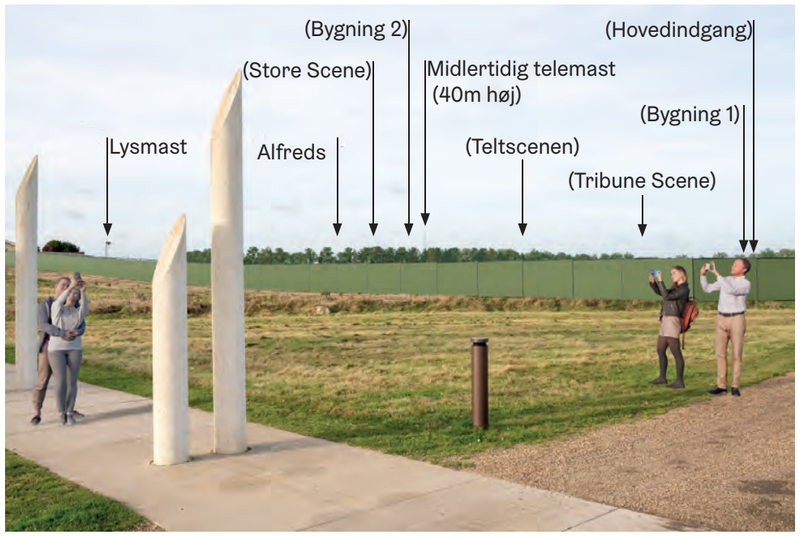

Standpunkt vist med gul vinkel på oversigt

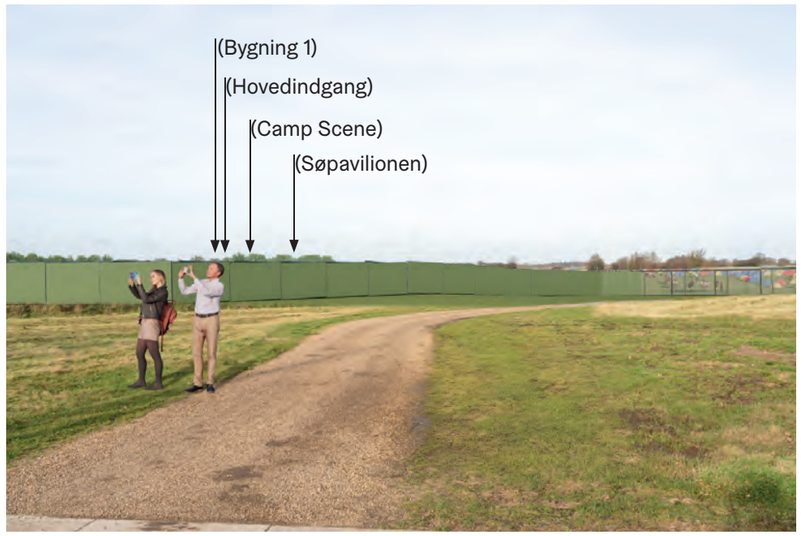

Standpunkt vist med orangevinkel på oversigt

Standpunkt vist med rød vinkel på oversigt

Hegn med ensfarvet grøn afskærmning.

Standpunkt 2:

Ved Pilgrimsrutens (Mangehøje) krydsning af palisaden - udsyn mod festivalområdet mod nordvest og med campområdet i forgrunden.

Under festivalen indhegnes festivalområdet med flytbart stålhegn, som monteres med en grøn afskærmning. Beplantningsbælterne, der omkranser selve festivalområdet ses til venstre i baggrunden.

Visualisering består af tre fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 35 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 2 - Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

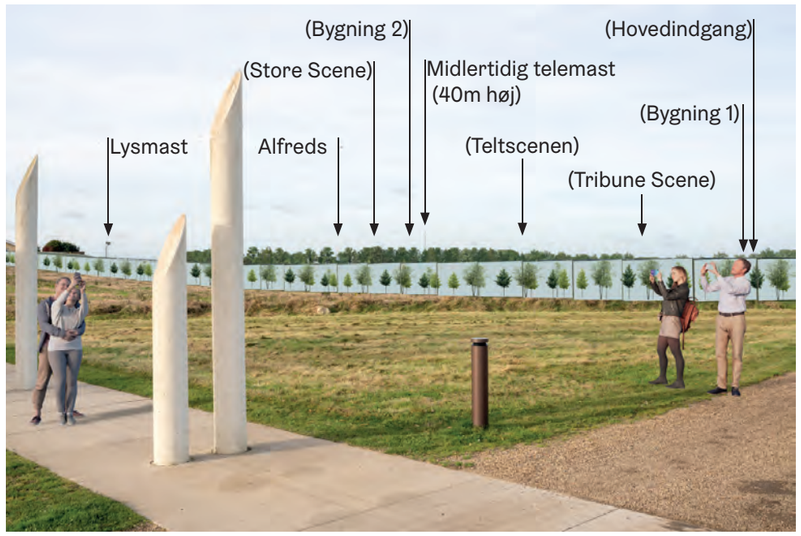

Standpunkt vist med gul vinkel på oversigt

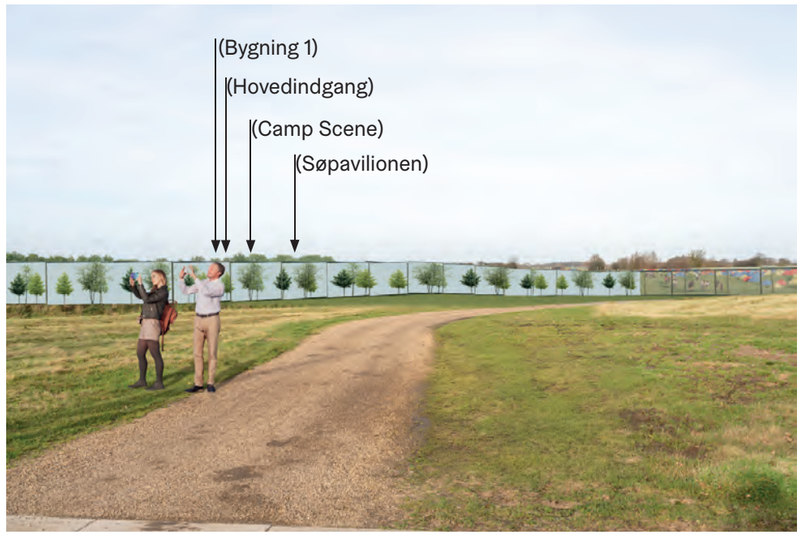

Standpunkt vist med orange vinkel på oversigt

Standpunkt vist med rød vinkel på oversigt

Hegn med alternativ afskærmning med træmotiv.

Standpunkt 2:

Ved Pilgrimsrutens (Mangehøje) krydsning af palisaden - udsyn mod festivalområdet mod nordvest og med campområdet i forgrunden.

Under festivalen indhegnes festivalområdet med flytbart stålhegn, som monteres med en afskærmning med træmotiv. Beplantningsbælterne, der omkranser selve festivalområdet ses til venstre i baggrunden.

Visualisering består af tre fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 35 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 3 - Eksisterende forhold

Standpunkt 3:

Placering på Mangehøje med udsyn mod syd-vest, og med Monumentområdet mod syd.

Panorama sammensat af to fotos taget på stedet 02.01.2025 kl. 14.24.

Standpunkt 3 - Fremtidige forhold: Rekreativt område

Standpunkt 3:

Placering på Mangehøje med udsyn mod syd-vest, og med Monumentområdet mod syd.

Parken afgrænses af jordvolde tilplantet med læhegnsbeplantning i varierende højder.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 3 - Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

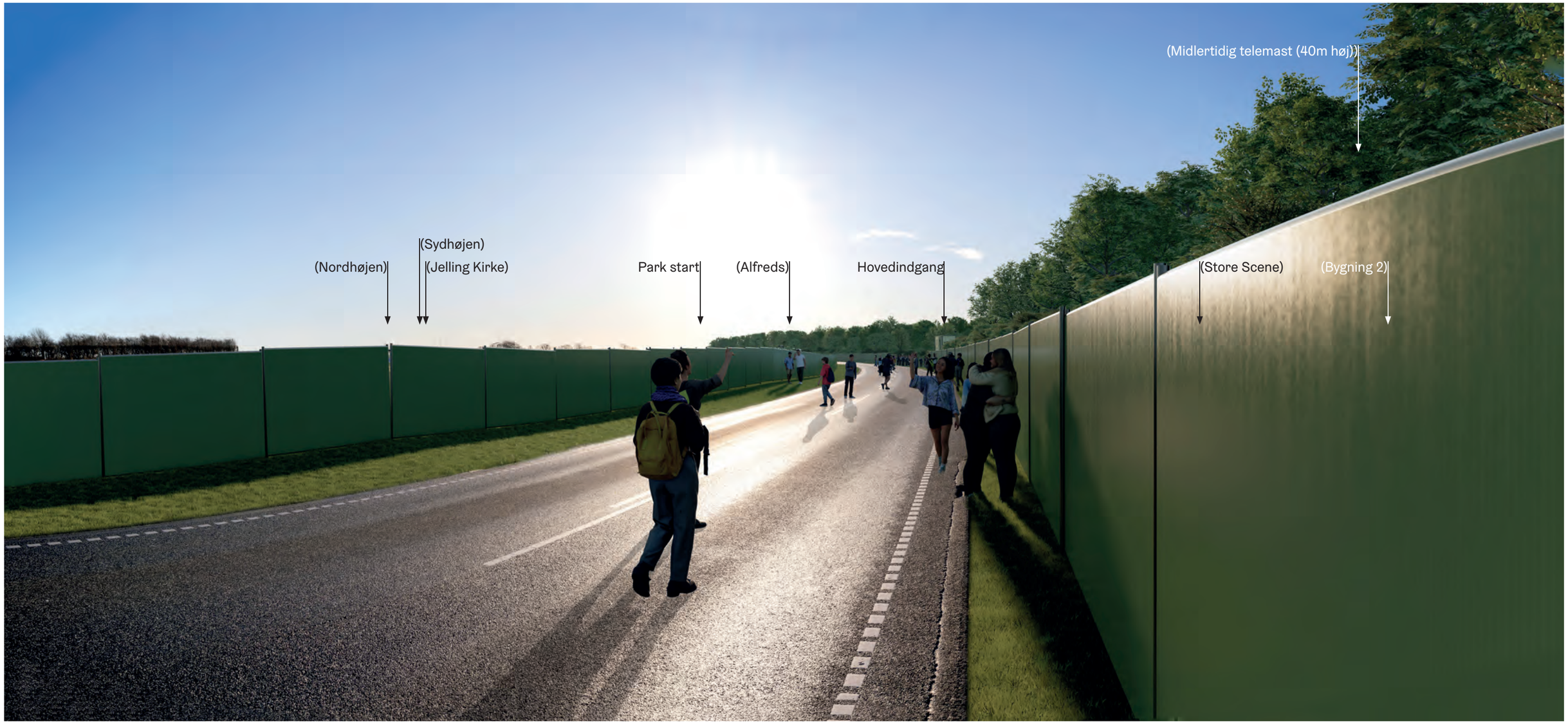

Standpunkt 3:

Placering på Mangehøje med udsyn mod syd-vest, og med Monumentområdet mod syd. Mangehøje afspærres under afholdelse af festivalen - og fungerer som adgangsvej til hovedindgangen mod vest.

Mod syd ligger Campområdet som afskærmes med flytbart hegn.

Hovedindgangen til festivalområdet er placeret mod vest. Store Scene og Alfreds ligger mod syd-vest bag beplantningsbælterne.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 4 - Eksisterende forhold

Standpunkt 4:

Placering på Pilgrimsruten (Mangehøje) med udsyn mod syd mod Monumentområdet og Jelling Kirke.

Panorama sammensat af to fotos taget på stedet 02.01.2025 kl. 14.49.

Standpunkt 4 - Fremtidige forhold: Rekreativt område

Standpunkt 4:

Placering på Pilgrimsruten (Mangehøje) med udsyn mod syd mod Monumentområdet og Jelling Kirke. Til højre på billedet ses beplantningsbælterne, der omkranser selve parken.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 4 - Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

Standpunkt 4:

Placering på Pilgrimsruten (Mangehøje) med udsyn mod syd mod Monumentområdet og Jelling Kirke med Campområdet i forgrunden. Til højre på billedet ses beplantningsbælterne, der omkranser selve festivalpladsen.

Under musikfestivallen flyttes Pilgrimsruten midlertidig til vejen Mangehøje mod vest.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 5 - Eksisterende forhold

Standpunkt 5:

Fra Herningvej - ankomst mod Jelling med udsyn mod Nordhøjen og Monument-området bagerst på billedet i vejens retning. Bebyggelsen på Asta Andersens Vej ses til højre på billedet.

Panorama sammensat af to fotos taget på stedet 14.11.2024 kl. 14.23.

Standpunkt 5 - Fremtidige forhold: Rekreativt område

Standpunkt 5:

Fra Herningvej - ankomst mod Jelling med udsyn mod Nordhøjen og Monument-området bagerst på billedet i vejens retning. Bebyggelsen på Asta Andersens Vej ses til højre på billedet.

Parken afgrænses af jordvolde tilplantet med læhegnsbeplantning i varierende højder.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 5 - Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

Standpunkt 5:

Fra Herningvej - ankomst mod Jelling med udsyn mod Nordhøjen og Monument-området bagerst på billedet i vejens retning. Bebyggelsen på Asta Andersens Vej ses til højre på billedet.

Festivalområdet afgrænses af jordvolde tilplantet med læhegnsbeplantning i varierende højder. Under afholdelse af festivalen placeres flytbare hegn på ydersiden af beplantningsbælterne.

Indkørsel til backstage området og Store Scene midt på billedet er beliggende som en åbning i jordvoldene.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 6 - Eksisterende forhold

Standpunkt 6:

Placering på Sydhøjen - med udsigt mod landskabet med Museet Kongernes Jelling og Jelling Kirke i forgrunden.

Panorama sammensat af to fotos taget på stedet 14.11.2024 kl. 13.40.

Standpunkt 6 - Fremtidige forhold: Rekreativt område

Standpunkt 6:

Placering på Sydhøjen - med udsigt mod landskabet med Museet Kongernes Jelling og Jelling Kirke i forgrunden.

Parken er beliggende bag eksisterende bygninger og beplantning.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 6 - Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

Standpunkt 6:

Placering på Sydhøjen - med udsigt mod festivalområdet med Museet Kongernes Jelling og Jelling Kirke i forgrunden.

Festivalområdet er beliggende bag eksisterende bygninger og beplantning - samt beplantningsbælterne, der omkranser festivalpladsen.

Campområdet anes mellem eksisterende bebyggelse og Jelling Kirke med palisaden ude i horisonten midt for på billedet.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 7 - Eksisterende forhold

Standpunkt 7:

Placering ved palisadens østlige hjørne med udsigt over landskabet mod vest.

Panorama sammensat af to fotos taget på stedet 14.11.2024 kl. 14.06.

Standpunkt 7 - Fremtidige forhold: Rekreativt område

Standpunkt 7:

Placering ved palisadens østlige hjørne med udsigt over landskabet.

Parken omkranses af beplantningsbælter som ses i baggrunden af billedet.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med
en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Standpunkt 7 - Midlertidige forhold: musikfestival i Jelling

Standpunkt 7:

Placering ved palisadens østlige hjørne med udsigt over landskabet og campområdet mod nord-vest.

Under festivalen omkranses campområdet af flytbare hegn.

Visualisering er sammensat af to fotostandpunkter præsenteret med en brændvidde på 24 mm.

Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - herunder afholdelse af musikfestival i Jelling / Visualiseringer

Bilag 4

Heritage Impact Assessment (dansk version)

Indholdsfortegnelse

1 Introduktion 2
2 Projektbeskrivelse 2
2.1 Projektområde 2
2.2 Planforhold 3
2.3 Projektets indretning 5
2.4 Projektfaser 6
2.4.1 Anlægsfasen 6
2.4.2 Driftsfasen 6
3 Metode 7
4 Eksisterende forhold 8
4.1 Jelling-monumenterne 8
4.2 Særlig universel betydning 9
4.2.1 Værdier: 9
4.2.2 Attributter: 9
4.2.3 Autenticitet 13
4.2.4 Integritet 13
4.2.5 Beskyttelse og forvaltning 14
4.3 De bredere omgivelser 16
4.4 Landskabsanalyse 16
4.5 Støj 17
5 Identificering af potentielle påvirkninger 17
5.1 Påvirkning på det visuelle landskab 19
5.2 Påvirkning af støj 19
5.3 Påvirkning af slitage 19
6 Evaluering af potentielle påvirkninger 20
6.1 Påvirkning af det visuelle landskab 20
6.1.1 Anlægsfasen: Påvirkning af det visuelle landskab 20
6.1.2 Driftsfasen: Påvirkning af det visuelle landskab fra nyt parkområde 21
6.1.3 Driftsfase: Påvirkning af det visuelle landskab fra musikfestivalen i Jelling 25
6.2 Påvirkning af støj 31
6.2.1 Evaluering af støjpåvirkningen fra musikfestivalen i Jelling 31
6.3 Påvirkning af slitage 35
6.3.1 Evaluering af påvirkning af musikfestivalen i Jelling 35
7 Konklusion 36
8 Referencer 37

1 Introduktion

Nærværende rapport er en kulturarvsvurdering af et projekt beliggende nord for Jelling by og UNESCO verdensarvsområdet i Jelling. Formålet med vurderingen er at undersøge projektets påvirkning af verdensarvsområdets særlige universelle betydning ('Outstanding Universal Value', OUV). Verdensarvsområdet omfatter hele området inden for palisaden og omfatter både arkæologiske spor i jorden og de synlige elementer over jorden, som tilsammen kaldes Jelling-monumenterne: Nordhøjen og Sydhøjen, de to runesten, Jelling Kirke og kirkegård, palisade, rester af flere træhuse i form af stolpehuller og skibssætning.

Kulturarvsvurderingen er en del af en samlet miljøkonsekvensvurdering (MKV) og strategisk miljøvurdering (SMV), der gennemføres for at vurdere miljøpåvirkningen af planlægningen og projektet for et nyt rekreativt område nord for Jelling. I den nærværende kulturarvsvurdering betegnes MKV og SMV som MKV, og plan- og projektområdet betegnes som projektområdet. Miljøkonsekvensvurderingen præsenteres i *Miljøvurderingsrapport for Rekreativt område ved Herningvej nord for Jelling*.

2 Projektbeskrivelse

Vejle Kommune ønsker at etablere et nyt rekreativt område nord for Jelling. Formålet med projektet er at etablere et rekreativt område med permanent anlagt landskab og permanente faciliteter til anvendelse som park og til midlertidig anvendelse som en festivalplads til den årlige musikfestival i Jelling. For at gennemføre projektet skal der først udarbejdes og godkendes en ny lokalplan og et nyt kommuneplantillæg.

2.1 Projektområde

Projektet er placeret i landzone på landbrugsjord nord for Jelling ved Herningvej og Mangehøje. Projektområdet er vist i Figur 2-1 og har et omfang på ca. 60 ha, hvoraf ca. 21 ha vil være permanent inddraget til parkområde. Den resterende del af projektområdet vil udelukkende blive benyttet til parkering og camping under den årlige musikfestival i Jelling. Resten af året vil arealerne blive anvendt til landbrugsmæssige formål. Projektet vil flytte musikfestivalen i Jellings placering ca. 1 km nordøst for den nuværende placering.

Projektområdets landskab er præget af kuperet terræn med landbrugsmarker og spredt beplantning bestående af træer og læhegn. Mangehøje skærer diagonalt gennem plan- og projektområdet. En sidevej til Mangehøje danner projektområdets nordøstlige grænse og fortsætter som vandre- og cykelsti mod Jelling-monumenterne og Jelling by. Mod syd grænser projektområdet op til Verdensarvsområdet med Jelling-monumenterne og Jelling by, og mod sydvest grænser det op til Herningvej. De nordlige og nordvestlige grænser følger omridset af marken, som er synligt markeret af eksisterende læhegn.

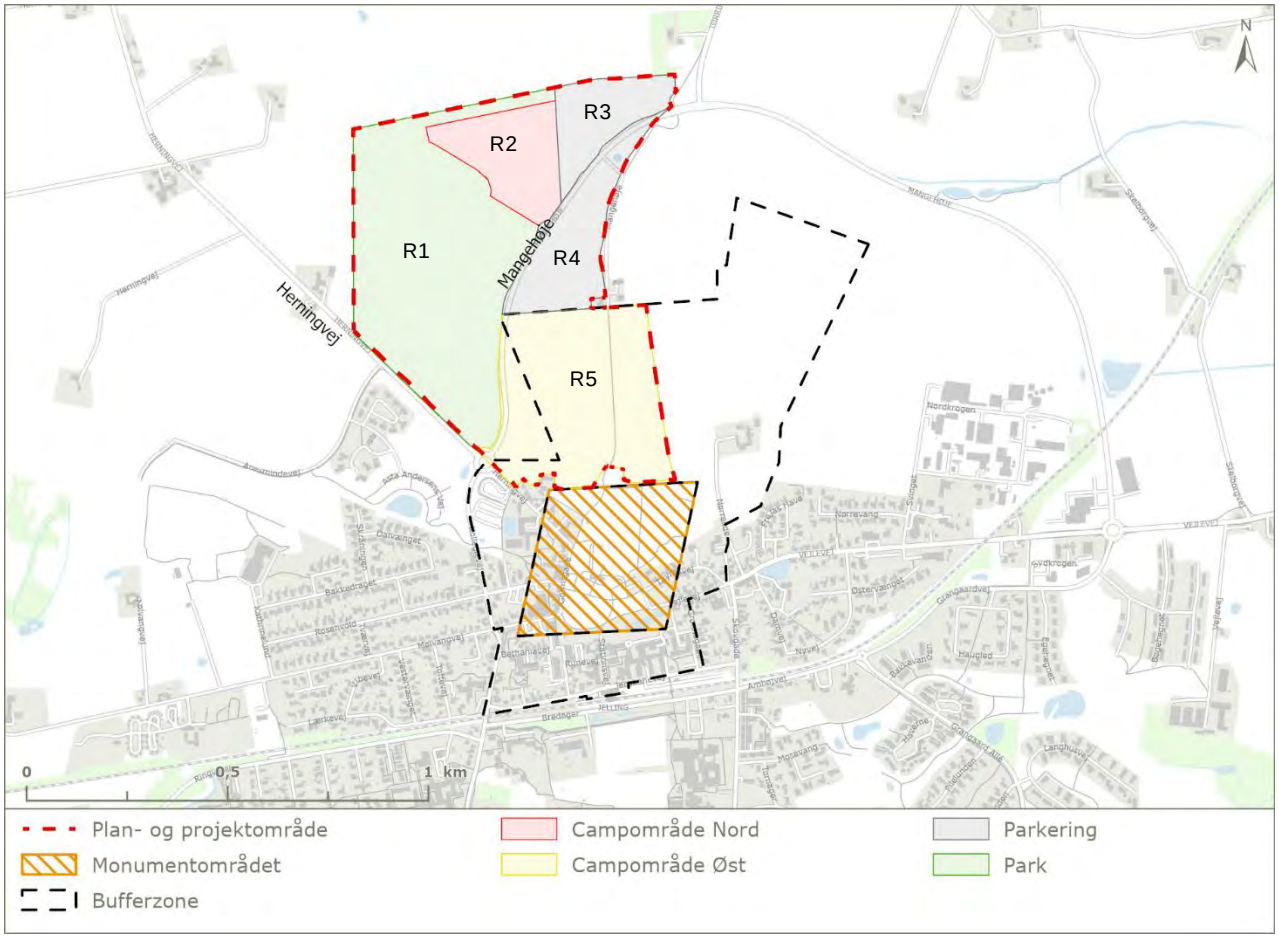

Figur 2-1. Kort over projektområdet, områdefordelingen inden for projektområdet, med delområdenumre og områdets placering i forhold til Jelling-monumenterne.

2.2 Planforhold

Vejle Byråd skal godkende de nødvendige lokal- og kommuneplandokumenter, for at projektet kan realiseres. Lokalplanen og kommuneplantillægget regulerer områdets anvendelse og funktionalitet samt andre regler som f.eks. bygningers placering og størrelse, terrænregulering, beplantning, vandhåndtering og tilgængelighed. Figur 2-2 illustrerer indretningen af det rekreative parkområde, og Figur 2-3 illustrerer indretningen under den midlertidige aktivitet, musikfestival i Jelling.

Figur 2-2. Indretning af det rekreative område i delområde R1 med permanent anvendelse som park.

Figur 2-3. Indretning af projektområdet for den rekreative park og delområdernes anvendelse, når det bruges til musikfestivalen i Jelling.

2.3 Projektets indretning

De følgende afsnit præsenterer projektets overordnede elementer og indretning, vist i Figur 2-2 og Figur 2-3.

Rekreativt område

Det rekreative område med permanent anvendelse som park, kommer til at ligge mellem vejene Mangehøje og Herningvej og vil bestå af stier, beplantede arealer, jordvolde med beplantning og permanente bygninger. De permanente bygninger vil bestå af et kontor, et værksted/lagerfaciliteter og eventuelt shelters, offentlige toiletter og en legeplads. Der vil også etableres en sti til gående og cyklister langs den nordøstlige side af Herningvej, som forbinder byen og det nye rekreative område.

Bygningerne vil blive opført inden for to byggezoner. Den nordlige bygning har et maksimalt byggeareal på 2400 m^2 og en maksimal højde på 9 m, mens den sydlige bygning har et maksimalt byggeareal på 1800 m^2 og en maksimal højde på 6 m. De er vist som hvide områder i Figur 2-2. Som en del af projektet vil der blive etableret to store regnvandsbassiner til håndtering af overfladevand og grøfter til at lede regnvandet til bassinerne. Adgang til parkområdet vil være via Herningvej. Midten af parkområdet vil være et åbent græsareal, og forskellige typer træer og buske vil blive plantet ved parkområdets ydre grænse. Rundt om projektområdets ydre grænse og omkring byggeområderne vil jordvolde, som beplantes med træer og buske, visuelt omslutte parkområdet. Jordvoldene vil have en maksimal højde på 5 m, og træerne vil have en færdig højde op til 15 m, i det vestlige område dog op til 20 m. Træer, der plantes inden for parkens volde, der omgiver projektområdet eller bygningerne, vil have en færdig højde på 8-15 m, med enkelte højere træer. Efter 3-10 år vil træerne nå en højde på cirka 5 m. I planlægningen, er der taget stort hensyn til udsynet fra Monumentområdet, så horisonten ikke forstyrres. Der vil også etableres en sti til gående og cyklister langs den nordøstlige side af Herningvej, som forbinder byen og det nye rekreative områdes.

Musikfestivalen i Jelling
Under den årlige musikfestival i Jelling vil det rekreative område have midlertidig anvendelse som festivalplads. Pladsen vil blive indrettet med koncertscener, madboder og andre festivalfaciliteter. Resten af projektområdet vil blive omdannet til midlertidige camping- og parkeringsområder, som vist i Figur 2-3.

På sigt forventes musikfestivalen i Jelling at tiltrække 50.000 besøgende årligt. Projektet muliggør at koncerterne finder sted fra onsdag til lørdag i tidsrummet fra kl. 12 til kl. 02, mens lokalplan 1425 muliggør at spilletiderne kan vare fra kl. 12 til kl. 03. I perioden primo april til ultimo juni, vil selve afholdelsen af musikfestivalen vare i fem sammenhængende dage med koncerter. Der bruges ca. 8 uger inden til opstilling af faciliteter og cirka 4 uger til nedtagning efter. De to delområder R4 og R5, som er tættest på kulturarvsarealet monumentområdet i Jelling vil samlet set kun blive brugt til festival-relaterede aktiviteter i op til 6 uger om året i perioden fra primo maj til medio juni.

De største midlertidige faciliteter vil blive placeret på festivalpladsen og bestå af seks koncertscener, hvor den mindste er 5,5 m høj, og den største er 17 m høj. Der vil også være en midlertidig 40 m høj mobilmast. Der vil blive opsat midlertidig belysning på festivalpladsen samt på camping- og parkeringsområderne. Hele projektområdet vil blive afspærret med et 2 m højt hegn rundt om pladsen. Mangehøje vil være delvist lukket under festivalen. Der vil være øget trafik til og fra området i løbet af perioden med festivalrelaterede aktiviteter herunder opstilling og nedtagning, men især i løbet af de fem dage, festivalen afvikles.

2.4 Projektfaser
I de følgende afsnit beskrives aktiviteterne i anlægs- og driftsfasen. Da musikfestivalen i Jelling finder sted efter opførelsen af det rekreative område, ses de festivalrelaterede aktiviteter som en del af driftsfasen.

2.4.1 Anlægsfasen
Anlægsfasen af det rekreative område er planlagt til at begynde i midten af 2026 og slutte ca. 3 år efter.
Aktiviteterne i anlægsfasen vil bestå af jordindbygning, etablering af volde og permanente bygninger og plantning af vegetation. I anlægsfasen vil trafik med tunge køretøjer stige, særligt i første halvdel af anlægsperioden hvor spidsbelastningen af anlægsarbejdet forventes at finde sted. I anlægsfasen vil maskiner, materialer og faciliteter til bygningsarbejderne blive brugt og midlertidigt opbevaret inden for fremtidige parkområde.

2.4.2 Driftsfasen
Driftsfasen forventes at begynde i midten af 2029. Driftsaktiviteter relateret til det rekreative område som park, vil være mindre betydelige og bestå i vedligeholdelse af parkområdet og dets faciliteter.
Aktiviteterne i forbindelse med afviklingen af den årlige musikfestival i Jelling er beskrevet i afsnittet omkring Projektets indretning.

3 Metode

Nærværende kulturarvsvurdering er gennemført som en del af miljøkonsekvensvurderingen for projektet *Nyt rekreativt område ved Herningvej nord for Jelling*. Vurderingen er baseret på den ramme, som præsenteres i *Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context* (UNESCO et al., 2022). Rammen skitserer principperne og forståelserne af verdensarvsområder og den metode og de værktøjer, der bruges til at udføre kulturarvsvurderinger. Desuden er den metode, der anvendes i nærværende kulturarvsvurdering, baseret på Rambølls metode for vurdering af miljøkonsekvenser og MKV-processen i henhold til danske love og regler.

Proces

MKV-processen, som nærværende kulturarvsvurdering er en del af, er opdelt i følgende faser:

Debatfasen

Forud for udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten gennemfører den myndighed, der er ansvarlig for MKV-processen, en debatfase. I debatfasen vil myndigheden offentliggøre et idéoplæg og invitere offentligheden, andre myndigheder og interesseorganisationer til at komme med idéer og kommentarer.

Afgrænsningsfasen

Den myndighed, der er ansvarlig for MKV-processen, udarbejder et afgrænsningsnotat, der fastlægger de miljøfaktorer og -påvirkninger, der skal vurderes i miljøkonsekvensrapporten. Afgrænsningsnotatet sendes derefter i høring ved relevante myndigheder. Debat- og afgrænsningsfaserne kan udføres parallelt.

Miljøkonsekvensrapport

Bygherren er ansvarlig for at søge om miljøgodkendelser og for at udarbejde miljøkonsekvensrapport for et projekt. Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en projektbeskrivelse og en vurdering af de miljøpåvirkninger, der er fastlagt i afgrænsningsnotatet. Det er den relevante planlægningsmyndigheds ansvar at få miljøvurderet plangrundlaget. Den myndighed, der fungerer som miljømyndighed for miljøkonsekvens- eller miljøvurderingsrapporten, gennemgår rapporten for at sikre, at den lever op til kravene i dansk lovgivning.

Offentlig høringsfase

Miljøkonsekvensrapporten udsendes i offentlig høring, som varer mindst otte uger.

Beslutningsfasen

Høringssvar vil blive behandlet og indarbejdet i en omfattende gennemgang af projektet og MKV'en i beslutningsfasen. Den myndighed, der er ansvarlig for MKV-processen, vil derefter afgøre, om projektet og planen skal godkendes. Afgørelsen er baseret på miljøkonsekvensrapporten, den omfattende gennemgang af projektet og de høringssvar, der blev indsamlet under den offentlige høringsfase.

Vurdering af påvirkninger

Vurderingen af den foreslåede plans og projekts påvirkning på Jelling-monumenterne, der er verdensarvsområde, er baseret på en vurdering af påvirkningen på områdets særlig universelle betydning (oversat fra det engelske "Outstanding Universal Value" benævnt som OUV efterfølgende), nærmere bestemt påvirkningen af stedets attributter. Attributterne bidrager til områdets værdi, hvilket er det, der gør verdensarven betydningsfuld (UNESCO et al., 2022). Ved vurdering af et projekts påvirkning af en kulturarvs OUV er det nødvendigt at overveje områdets umiddelbare og bredere omgivelser (oversat fra det engelske "The wider setting"), da de kan spille en væsentlig rolle i at understøtte områdets OUV. Derfor kan foreslåede handlinger, der vil finde sted inden for bufferzonen eller områdets bredere omgivelser, påvirke OUV.

For at vurdere påvirkningerne på OUV'en defineres attributterne, værdierne og de bredere omgivelser, og de potentielle påvirkninger af attributterne fra det foreslåede projekt identificeres. De identificerede påvirkninger vurderes på grundlag af følgende påvirkningskategorier:

- Neutral: Undersøgelser af den potentielle påvirkning viser, at der ikke vil ske nogen påvirkning af attributten.
- Mindre: Undersøgelser af den potentielle påvirkning viser, at påvirkningen vil være ubetydelig.
- Moderat: Undersøgelser af den potentielle påvirkning viser, at der vil være en vis påvirkning af attributten.
- Større: Undersøgelser af den potentielle påvirkning viser, at der vil være en stor påvirkning af attributten.

På baggrund af vurderingerne vil rapporten nå frem til en af tre konklusioner, hvis den foreslåede handling har en negativ påvirkning af den særlig universelle betydning:

- Den negative påvirkning er ubetydelig og giver ingen anledning til bekymring.
- Den negative påvirkning er betydelig, men undgåelses- og afværgetiltag kan eliminere eller minimere den til et acceptabelt niveau.
- Den negative påvirkning er betydelig og kan ikke undgås eller afværges. Derfor må den foreslåede handling ikke fortsætte, hvis nomineringen som verdensarv skal opretholdes.

Nærværende kulturarvsvurdering vil bruge relevante data og analyser udført som en del af MKV'en.

4 Eksisterende forhold

Eksisterende forhold beskriver verdensarvsstedet, den særlig universelle betydning, attributterne, værdierne, bufferzonen og de bredere omgivelser (UNESCO et al., 2022).

I nærheden af den nye rekreative park ligger Jelling-monumenterne, som er et UNESCO-kulturarvsområde og en UNESCO Verdensarv. Jelling-monumenterne er geografisk afgrænset af:

- Områdets grænse, også kendt som monumenternes område i Jelling.
- Verdensarvsområdets bufferzone.

Definitionen af et verdensarvsområde afhænger af typen af natur- eller kulturarv. Jelling-monumenterne er et kulturarvsområde. Definitionen af et UNESCO-kulturarvsområde er:

"Arkitektoniske værker, monumentale værker inden for skulptur og maleri, enkeltheder eller konstruktioner af arkæologisk karakter, inskriptioner, huler og sammensatte forekomster, der er af særlig universel betydning set ud fra et historisk, kunstnerisk eller videnskabeligt synspunkt" (UNESCO, 2023).

4.1 Jelling-monumenterne

Jelling-monumenterne består af to gravhøje, to runesten, en kirke, en kirkegård, en palisade, en skibssætning og rester af flere træhuse i form af stolpehuller. Elementerne blev opført mellem midten af det 10 årh. e.Kr. og slutningen af det 10. årh. (Nationalmuseet, n.d.-b). Den nuværende stenkirke blev bygget omkring 1100 e.Kr. (Nationalmuseet, n.d.-c).

Gravhøjene, runestenene og kirken blev optaget på UNESCOs verdensarvsliste i 1994. Palisaden og skibssætningen blev tilføjet til nomineringen i 2018 (Nationalmuseet, n.d.-b).

Jelling-monumenterne blev nomineret til optagelse på UNESCOs verdensarvsliste, fordi stedet opfylder kriterium III, som forklaret nedenfor:

"*Jellingkomplekset, og især de hedenske gravhøje og de to runesten, er fremragende eksempler på den hedenske nordiske kultur*" (oversat fra engelsk) (UNESCO, n.d.-b).

Jelling-monumenterne skildrer vikingetiden i Danmark og overgangen fra hedenskab til kristendom, hvoraf sidstnævnte blev landets officielle religion. Monumenterne fortæller også historien om, da landet blev forenet som et samlet kongerige og blev en nation. Skriften på den ene runesten menes at være det tidligste registrerede eksempel på navnet 'Danmark'. Desuden kan den nuværende danske kongefamilie spore deres slægt tilbage til perioden, og de har siddet på den danske trone lige siden. Jelling-placeringen var centrum for kongemagten i Danmark under Gorm den Gamle og Harald Blåtand. Harald Blåtand flyttede dog magtens centrum til Roskilde i slutningen af 900-tallet eller begyndelsen af 1000-tallet (Nationalmuseet, n.d.-b). Jelling-monumenterne er et vidnesbyrd om Harald Blåtands regeringstid, ligesom Danevirke, den store bro ved Ravning Enge og de fem ringborge (Aggersborg ved Limfjorden, Fyrkat ved Hobro, Nonnebakken i Odense, Trelleborg i Slagelse og Borgring i Køge). Stederne er også på UNESCOs Verdensarvsliste (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.).

4.2 Særlig universel betydning

Særlig universel betydning (OUV) omfatter en beskrivelse af attributterne og værdierne ved et verdensarvsområde og dets integritet og autenticitet (UNESCO et al., 2022). Når et kultur- og/eller naturområde indsendes til UNESCO's Verdensarvsliste, vedtager komitéen en erklæring om særlig universel betydning. Erklæringen er den vigtigste reference for den fremtidige beskyttelse og forvaltning af kulturarvsområdet. OUV skal forstås som en kulturel og/eller naturmæssig betydning, der er exceptionel og vigtig for nutiden og fremtiden (UNESCO, 2023).

Verdensarven Jelling-monumenterne er særlige historiske fortidsminder der fortæller om overgangen fra hedensk tradition til kristendommen i Skandinavien under Vikingetiden. Jelling-monumenterne indeholder fremragende eksempler på nordisk hedensk kultur og er enestående i Skandinavien og Europa (UNESCO, n.d.-b).

4.2.1 Værdier:

Værdier er de kvaliteter, som gør, at et verdensarvsområde anses for vigtigt at beskytte for nuværende og fremtidige generationer. Verdensarvsområder har en række værdier: arkitektoniske, økologiske, geologiske, ånd, atmosfære, biologiske, sociale, historiske osv. (oversat fra engelsk) (UNESCO et al., 2022).

Jelling-monumenternes værdier er defineret som markering af (Nationalmuseet, n.d.-b; UNESCO et al., 2022):

- *Her samledes landet til et rige*
- *Her optræder navnet Danmark for første gang*
- *Her blev kristendommen den officielle religion i Danmark*
- *Her præsenteredes den kongeslægt, hvis efterkommere har siddet på den danske trone lige siden*
- *Her står symbolet på grundlæggelsen af den danske nation*
- *Her markeredes ændringen fra et nordisk hedensk samfund til en europæisk kristen civilisation*

4.2.2 Attributter:

Et verdensarvsområde består af elementer, der formidler dets OUV og værdier, hvilket gør dem forståelige. Elementerne kaldes attributter, og attributter kan være naturlige rammer eller immaterielle dimensioner. Attributterne er de elementer, der danner grundlaget for beskyttelses-, bevarings- og forvaltningsforanstaltninger (UNESCO et al., 2022).

Attributterne for Jelling-monumenterne består af:

- Runestenene
- Gravhøjene
- Kirken og kirkegården
- Palisaden

- Rester af træhuse i form af stolpehuller inden for palisaden
- Skibssætningen

Jelling-monumenterne dækker området omkring gravhøjene, runestenene, kirken, palisaden og skibssætningen, se Figur 4-1.

Figur 4-1. Oversigt over Jelling-monumentområdet (Nationalmuseet, n.d.-e).

4.2.2.1 Runestenene

Jelling-monumenterne indeholder to runesten. Den store runesten, se Figur 4-2, blev rejst i 965 e.Kr. af Harald Blåtand til minde om hans forældre, dronning Thyra og Gorm den Gamle. Den tjener også som et vidnesbyrd om Haralds egne bedrifter. Indskriften lyder: "*Harald konge bød gøre disse kumler (dette mindesmærke) efter Gorm sin fader og Thyra sin moder, den Harald, som vandt sig hele Danmark og Norge og gjorde danerne kristne."* (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.) Den store runesten kaldes Danmarks dåbsattest, fordi den er det første vidnesbyrd om, at navnet Danmark er blevet brugt, og den er et fysisk vidnesbyrd på overgangen fra hedenskab til kristendom. Den lille runesten, se Figur 4-2, er rejst af Gorm den Gamle til ære for dronning Thyra. Indskriften lyder: "*Gorm konge gjorde disse kumler (dette mindesmærke) efter Thyra sin kone, Danmarks pryd." (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.)* Begge runesten står foran Jelling Kirke. Kirken og runestenene er placeret mellem de to gravhøje, der er rejst for Gorm den Gamle og Dronning Thyra (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.).

Figur 4-2. Til venstre: Den store runesten Til højre: Den lille runesten (UNESCO, n.d.-b).

4.2.2.2 Gravhøjene

Jelling-monumenterne indeholder to høje: Nordhøjen og Sydhøjen, se Figur 4-3. Nordhøjen blev bygget i 958/959 e.Kr., den har en diameter på cirka 62 m og en højde på 8 m. Den afdøde person blev lagt i et gravkammer af træ fyldt med dyrt og værdifuldt udstyr. Nordhøjen er i midten af en skibssætning (Nationalmuseet, n.d.-d). Nordhøjen blev bygget over gravkammeret. Indtil for nylig troede man, at Nordhøjen var rejst til ære for Gorm den Gamle. Nyere opdagelser om runeristerens identitet har imidlertid fået forskere til at tro, at dronning Thyra kan have haft mere magt end hidtil antaget, og at Nordhøjen kan være opført til hendes ære snarere end Gorm den Gamles. Nordhøjen kaldes også Thyras høj, og Sydhøjen kaldes Gorms høj (Imer et al., 2023). Sydhøjen blev bygget omkring 970 e.Kr. og ligger over den sydlige ende af skibssætningen. Sydhøjen er den største af de to gravhøje og måler 70 m i diameter og 10 m i højden (Nationalmuseet, n.d.-f).

Figur 4-3. Til venstre: Nordhøjen. Til højre: Sydhøjen (Nationalmuseet, n.d.-e).

4.2.2.3 Jelling Kirke

Den nuværende Jelling Kirke er en stenkirke, se Figur 4-4, opført omkring 1100 e.Kr. Inden stenkirken blev bygget, var der opført tre trækirker, som alle brændte ned. Den første trækirke blev muligvis bygget af kong Harald Blåtand omkring 965 e.Kr. og var den største af sin tids trækirker (Nationalmuseet, n.d.-c).

Figur 4-4. Jelling Kirke. Nationalmuseet. Kirkerne i Jelling (Nationalmuseet, n.d.-c).

4.2.2.4 Palisaden

Ud over Jelling-monumenterne indrammede en palisade området i en rombe, der dækkede et areal på 120.000 m^2, se Figur 4-5.

Figur 4-5. Foto til venstre: Udgravningsfoto af palisaden (Nationalmuseet, n.d.-e). Midterste billede: Resterne af et hus fundet indenfor palisaden (Nationalmuseet, n.d.-e). Foto til højre: Samtidskunstnerisk fortolkning af palisaden (Fortidens Jelling, n.d.).

Palisaden bestod af egestolper og store egetræsplanker og beskyttede skibssætningen, gravhøje, runestenene og kirken (Nationalmuseet, n.d.-d). Palisaden blev opdaget under udgravninger mellem 2006 og 2024, og den måler 1440 m (Nationalmuseet, n.d.-e).

Inde i palisaden blev der fundet flere huse, der minder om dem, der blev fundet ved ringborgene Trelleborg på Sjælland og Aggersborg og Fyrkat i Jylland, se Figur 4-5. Indretningens lighed gør det muligt at datere husene til anden halvdel af det 10. århundrede (Nationalmuseet, n.d.-d). Palisaden og husene er kunstnerisk genskabt og ses tydeligt i landskabet, vist i Figur 4-1 og Figur 4-5 (Vejle Kommune, n.d.-b).

4.2.2.5 Skibssætningen

I hedenske traditioner var det almindeligt at begrave højtstående individer, især konger, i stensætninger formet som skibe. Skibet blev betragtet som et middel til at transportere den afdøde til dødsriget (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.). Skibssætningen måler ca. 355 m i længden og 70 m i bredden (Nationalmuseet, n.d.-d). Den blev først opdaget i 1941, da der blev fundet store sten for foden af Sydhøjen. Teorien om, at stenene tilhørte en stor skibssætning, opstod først senere, i 1964.

Under udgravninger udført af Vejlemuseerne mellem 2006 og 2007 blev der fundet flere store sten. De tilhørte den nordlige ende af skibssætningen (Hvass, n.d.). Skibssætningen er kunstnerisk genskabt og er synlig i landskabet, se Figur 4-6.

Figur 4-6. En oversigt over den samtidige genskabelse af skibssætningen (Danmarks Nationalleksikon, n.d.).

4.2.3 Autenticitet

UNESCO's verdensarvsområder skal opfylde betingelserne for autenticitet. Autenticitet for UNESCO verdensarv og specifikt kulturarv "*refererer til, hvorvidt viden om og forståelse af områdets kulturarvsværdier forstås og menes at være troværdige: om deres kulturelle værdier er sandfærdigt og troværdigt udtrykt gennem attributter*" (oversat fra engelsk) *(UNESCO et al., 2022)*.

Jelling-monumenterne opfylder betingelserne for autenticitet, fordi gravhøjene har bevaret deres oprindelige form. Runestenene er også bevaret i store glasmontrer for at beskytte dem mod vind og vejr. Nationalmuseet har foretaget flere udgravninger og dokumenteret fundene i arkiver, som bevarer fundene. Selvom den nuværende kirke og kirkegård ikke er de oprindelige, har stedet været brugt kontinuerligt som kirke og kirkegård i over 1000 år (UNESCO, n.d.-b).

4.2.4 Integritet

Integritet er "*et mål for helheden og intaktheden af kulturarven og dens attributter: i hvilket omfang området indeholder alle elementer, der er nødvendige for at udtrykke dens særlige universelle betydning*" (oversat fra engelsk). Alle verdensarvsområder skal opfylde betingelserne for integritet (UNESCO et al., 2022).

Jelling-monumenternes integritetsbetingelser er opfyldt da verdensarvsområdet indeholder de attributter som udtrykker den særlige universelle betydning (OUV), især fordi de grundlæggende og centrale elementer: Jellingehøjene, runestenene og kirken er bevaret og udtrykker områdets OUV. Omgivelserne bidrager også væsentligt til områdets visuelle integritet. Ændringer i området (bygninger og veje) har begrænset betydning for Jelling-monumenternes integritet.

4.2.5 Beskyttelse og forvaltning

UNESCO beskriver beskyttelse og forvaltning af verdensarvsværdier som, hvordan et områdets særlige universelle betydning (OUV), herunder integritet og autenticitet, fastholdes og forbedres i fremtiden (§ 96) (UNESCO, 2023). Jelling-monumenterne er fredet under forskellige love og regler som f.eks. Museumsloven og Naturbeskyttelsesloven og efter betegnelser i Vejle Kommuneplan (Vejle Kommune, n.d.-c). Der er desuden udarbejdet en forvaltningsplan for Jelling-monumenterne.

Museumsloven (lovdekret nr. 1505 af 14. december 2006) beskytter gravhøje og runesten og etablerer en 2 m beskyttelseszone omkring elementerne. Derudover giver Naturbeskyttelsesloven (§ 18) en ekstra beskyttelseszone på 100 m, der begynder ved den oprindelige 2 m zone omkring gravhøje og runesten (UNESCO, n.d.-b). Planlægnings- og anlægsaktiviteter inden for byggeri, anlæg, udgravning m.v. må kun gennemføres, hvis der tages hensyn til kulturmiljøet (Vejle Kommune, n.d.-b). I Jelling gælder udpegningen af kirkeomgivelserne kun kirkeområdet og ikke kirkernes fjernomgivelser. Ved planlægning og udførelse af anlægs- og udgravningsarbejde skal kirkens placering i landskabet, udsynet til og fra kirken og kirkens samspil med det etablerede omkringliggende område tages i betragtning. Jelling Kirke har en kirkebyggelinje, der strækker sig 300 m fra kirken. Det betyder, at der ikke må opføres bygninger over 8,5 m i højden (Naturbeskyttelsesloven, § 19). Den byggefrie zone gør det muligt for myndighederne at sikre, at der ikke opføres elementer, der kan påvirke kirkens visuelle påvirkning af landskabet (Vejle Kommune, n.d.-a).

Mangehøjeområdet og Jelling-monumenterne er udpeget som kulturmiljøer i Vejle Kommune. Ifølge Vejle Kommunes retningslinjer må der ikke etableres anlæg eller bygninger, der kan forstyrre monumentområdet (Vejle Kommune, n.d.-c). Udsynet til og fra nord for Jelling-monumenterne har været fredet siden 1947. Fredningen har til formål at forhindre byggeri og at bevare landskabsudsynet fra Jelling-monumenterne mod nord og på den måde beskytte oplevelsen af områdets landskab og historie, samt udsynet til gravhøjene fra området nord for monumenterne i Jelling (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.).

Runestenene er beskyttet mod vind og vejr i glasmontrer med klimaanlæg, se Figur 4-7.

Figur 4-7. Runestenene er placeret i glasmontrer (UNESCO, n.d.-b).

Før bevaringsindsatsen var runestenene i kritisk tilstand med flere revner og områder med indvendige hulrum. Klimaanlægget i glasmontrerne styrer klimaet omkring stenene og forhindrer yderligere skader. Den store runesten blev ikke flyttet under monteringen af glasmontren. Det er med til at bevare autenticiteten af den store sten, som forbliver, hvor den oprindeligt blev placeret for mere end 1000 år siden (Hvass, n.d.). Desuden fremhæver den afdæmpede, diskrete belysning runestenene i de mørke timer. Belysningen består af fiberoptik, der ikke misfarver runestenene (Hvass, n.d.).

4.2.5.1 Bufferzonen

Bufferzonen, som dækker et areal på over 59,2 hektar omkring ejendomsgrænserne, se Figur 4-8, bidrager til beskyttelse, forvaltning, bæredygtighed, bevarelse, autenticitet og integritet af områdets OUV. Selvom den ikke er en del af den indskrevne verdensarvsværdi, skal bufferzonen ses som en vigtig del af dens forvaltning, beskyttelse og bevarelse (UNESCO, n.d.-a). Inden for bufferzonen må der ikke opføres anlæg, installationer eller bygninger, der dominerer eller forstyrrer det fredede fortidsminde (Vejle Kommune, n.d.-c). Bufferzonen er også udpeget i Vejle Kommuneplan. Kommuneplanen beskriver retningslinjerne for bufferzonen hvordan bebyggelse og anvendelse er relateret til monumenternes område i Jelling, og hvordan zonen har tættest samspil med monumentområdet. Bufferzonen er naturligt afgrænset af de krydsende veje: Mangehøje, Herningvej og Gormsgade (Vejle Kommune, n.d.-c). En del af bufferzonen i den nordlige del af området har siden 1947 været beskyttet af en områdebeskyttelse (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.).

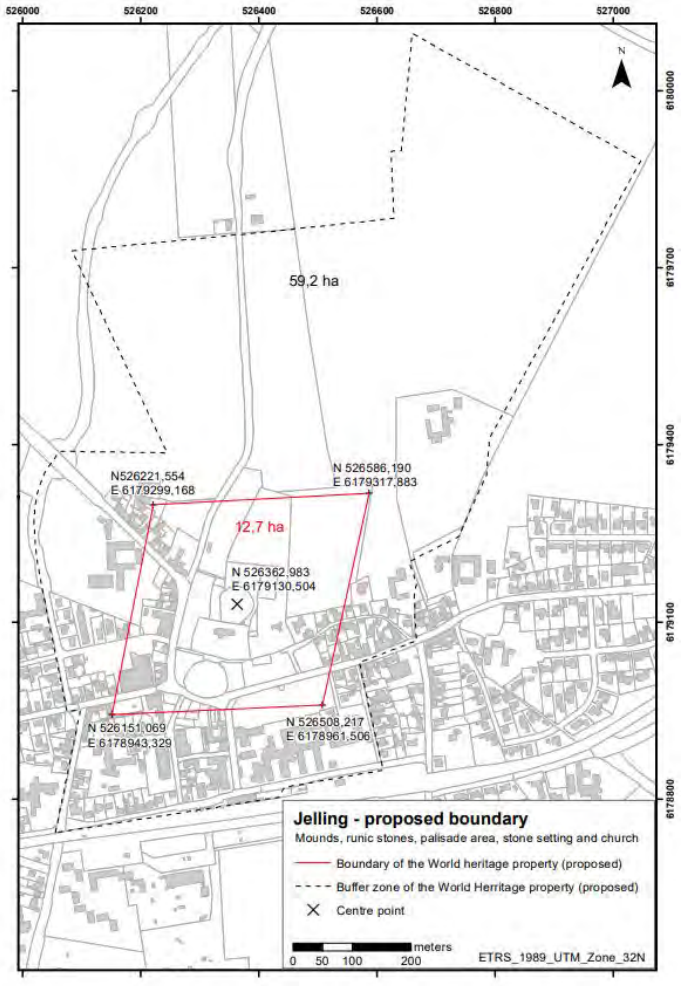

Figur 4-8. Kort over Jelling-monumenternes afgrænsning og bufferzone (UNESCO, 2018).

4.3 De bredere omgivelser

De bredere omgivelser omfatter topografi, det naturlige og anlagte miljø, infrastruktur, mønstre for arealanvendelse, rumlig organisering, visuelle forhold og relaterede sociale og kulturelle praksisser, økonomiske processer og andre immaterielle dimensioner af kulturarv, såsom opfattelser og associationer. De bredere omgivelser har også en rolle i beskyttelsen af verdensarvsområdets autenticitet og integritet (UNESCO et al., 2022). Det er ikke nødvendigt at definere de bredere omgivelser for et område, der skal nomineres som et verdensarvsområde. Derfor defineres det ofte under kulturarvsvurderingen eller MKV'en. Verdensarvsområdet i Jelling har ingen officiel definition af sine bredere omgivelser. Det angives dog, at områdets omgivelser bidrager væsentligt til områdets visuelle integritet (UNESCO, n.d.-b). Til nærværende kulturarvsvurdering er de bredere omgivelser defineret som det landskab, der er synligt fra verdensarvsområdet. Da det foreslåede projekt er placeret nord for området, er de bredere omgivelser specifikt defineret som det landskab, der er synligt fra Nordhøjen i nordlig retning, da det er det højeste udsigtspunkt, hvorfra det omkringliggende landskab kan ses. Figur 4-9 viser et fotografi taget fra Nordhøjen mod nord. Fra udsigtspunktet kan en del af Jelling by ses mod vest og lige foran ses palisaden, skibssætningen og kirkegården. Mod nordøst er der mere tæt beplantning. Mod nord og nordvest er der udsyn over landskabet på lang afstand, med marker, der nogle gange strækker sig et par kilometer mod horisonten, indrammet af beplantning og terræn.

Figur 4-9. Panoramafoto fra toppen af Nordhøjen med udsyn over landskabet mod nord (LYTT, 2025).

4.4 Landskabsanalyse

Landskabet i og omkring projektområdet er karakteriseret som et morænelandskab med et kuperet terræn, hvis kote er over gennemsnitselevationen i Danmark. Bortset fra Jelling by og strukturerne omkring Jelling-monumenterne mod vest, syd og øst, består landskabet primært af landbrugsjord med landbrugsejendomme og andre huse spredt i landskabet. Vegetationen er enten fragmenteret og spredt eller mere struktureret med beplantede læhegn langs markernes grænser. Der er få tekniske anlæg i området. De der er, ligger overvejende i den sydlige del af Jelling, og derfor ikke indenfor plan- og projektområdet. Vejene, der løber gennem og langs projektområdet, er synlige infrastrukturelle elementer i landskabet og kan skabe visuelle forstyrrelser fra forbipasserende biler. Der er dog ingen veje med tung trafik, det er også fra vejene, man primært ser Jelling-monumenterne.

Terrænet, de åbne marker og beplantningen skaber et landskab i og omkring projektområdet, der er relativt roligt og åbent med nogle lange landskabsudsyn, der indrammes af vegetationen, terrænet og bygninger. Om sommeren virker landskabet mindre gennemsigtigt end om vinteren, hvor man delvist kan se gennem træer, der har løvfald, og

hvor der ikke er afgrøder på markerne, som potentielt kan hindre udsigten. Især fra toppen af Nordhøjen er det muligt at se længere i det fjerne i nordlig retning.

4.5 Støj

Plan- og projektområdet består i dag i primært af dyrket landbrugsjord, og området og omgivelserne er dermed jævnligt belastet af støj og vibrationer fra store landbrugsmaskiner. Projektområdet er beliggende i et område, hvor terrænet er blødt og primært består af marker og grønne arealer. Det er i øjeblikket ikke udpeget som støjbelastet (Rambøll, 2025). Monumentområdet er både et verdensarvsområde og et rekreativt område.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj fra virksomheder, vist i Tabel 4-1, er støjgrænsen for en rekreativ park mellem 35-40 dB, afhængig af tidspunktet på døgnet.

Tabel 4-1. Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj fra virksomheder (Miljø- og Ligestillingsministeriet, n.d.).

	Man-fre kl. 07-18, lør kl 07-14	Man-fre kl. 18-22, lør kl 14-22, søn- og helligdag kl. 07-22	Alle dage 22-07
Erhvervs- og industriområder	70 dB	70 dB	70 dB
Erhvervs. Og industriområder med forbud mod generende virksomheder	60 dB	60 dB	60 dB
Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55 dB	45 dB	40 dB
Etageboligområder	50 dB	45 dB	40 dB
Boligområder for åben og lav bebyggelse	45 dB	40 dB	35 dB
Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder	40 dB	35 dB	35 dB

Der er ingen specifikke retningslinjer for støjgrænser for lejlighedsvise begivenheder såsom musikfestivaler. Vejle Kommune har ingen generelle retningslinjer. Andre kommuner i Danmark bruger dog en kriterieværdi på 70 dB i gennemsnit over 15 minutter for udendørs musikarrangementer. Ved koncerter er støjen varierende, men domineret af lyden fra højttaleranlægget. Støjniveauet fra publikum er uden betydning for det samlede støjniveau i omgivelserne. Der er ingen retningslinjer for støj for campområder.

5 Identificering af potentielle påvirkninger

De potentielle påvirkninger på områdets OUV er blevet identificeret ved at undersøge, hvordan de foreslåede projekthandlinger kan påvirke verdensarvsområdets attributter, som formidler værdien af verdensarvsområdet. Direkte, indirekte og kumulative påvirkninger er blevet undersøgt. De identificerede potentielle påvirkninger er anført i Tabel 5-1 og består af tre typer miljøpåvirkninger:

- Forstyrrelse af den visuelle oplevelse af udsynet mellem Jelling-monumenterne og landskabet nord for Jelling-monumenterne
- Støjgener
- Fysisk slitage

Som vist i Tabel 5-1, påvirkes attributterne potentielt på forskellige måder.

Tabel 5-1. De identificerede potentielle påvirkninger.

	Element i projektet, der har potentiale til at forårsage en effekt		
Attributter	Anlæg af rekreativt parkområde	Drift af rekreativt parkområde	Årlig afvikling af musikfestivalen i Jelling
Runestenene	Ingen påvirkning	Ingen påvirkning	Støj fra musikfestivalen kan påvirke de besøgendes oplevelse af verdensarv
Nordhøjen	Påvirkning af det visuelle landskab fra aktiviteter (maskiner, midlertidige faciliteter) under anlæggelsen af det rekreative område.	Påvirkning af det visuelle landskab fra det rekreative område. Specifikt påvirkning af udsigten til de bredere omgivelser fra Nordhøjen.	Påvirkning af det visuelle landskab fra koncertfaciliteterne under musikfestivalen i Jelling. Specifikt påvirkning af udsigten over landskabet mod nord fra Nordhøjen og udsigten til Nordhøjen fra bufferzonen. Støj fra musikfestivalen kan påvirke de besøgendes oplevelse af verdensarven En stigning i fodgængertrafikken mellem Jelling by og musikfestivalpladsen kan potentielt føre til, at flere mennesker benytter Nordhøjen, hvilket medfører øget fysisk slitage.
Sydhøjen	Ingen påvirkning	Ingen påvirkning	Påvirkning af det visuelle landskab fra koncertfaciliteterne under musikfestivalen i Jelling. Specifikt påvirkning af udsigten over landskabet mod nord fra Sydhøjen. Støj fra musikfestivalen kan påvirke de besøgendes oplevelse af verdensarven. En stigning i fodgængertrafikken mellem Jelling by og musikfestivalpladsen kan potentielt føre til, at flere mennesker bruger Sydhøjen, hvilket medfører øget fysisk slitage.
Kirken	Ingen påvirkning	Ingen påvirkning	Påvirkning af det visuelle landskab fra koncertfaciliteterne under musikfestivalen i Jelling. Specifikt påvirkning af udsigten til kirken fra bufferzonen. Støj fra musikfestivalen kan påvirke de besøgendes oplevelse af verdensarven.
Palisaden (nordlige grænse)	Påvirkning af det visuelle landskab fra aktiviteter (maskiner, midlertidige faciliteter) under anlæggelsen af det rekreative område. Den potentielle visuelle påvirkning påvirker kun	Påvirkning af det visuelle landskab fra det rekreative område. Specifikt påvirkning af udsigten til de bredere omgivelser fra palisaden.	Påvirkning af det visuelle landskab fra koncertfaciliteterne under musikfestivalen i Jelling. Specifikt påvirkning af udsigten over landskabet mod nord fra palisaden og udsigten til palisaden fra bufferzonen. Støj fra musikfestivalen kan påvirke de besøgendes oplevelse af verdensarven.

	palisadens nordlige grænse.		En stigning i fodgængertrafikken mellem Jelling by og musikfestivalpladsen kan potentielt føre til øget fysisk slitage af den moderne gengivelse af palisaden.
Skibssætning (nordlige del)	Påvirkning af det visuelle landskab fra aktiviteter (maskiner, midlertidige faciliteter) under anlæggelsen af det rekreative område. Den potentielle visuelle påvirkning påvirker kun den nordlige del af skibssætningen.	Påvirkning af det visuelle landskab fra det rekreative område. Specifikt påvirkning af udsigten til den bredere omgivelser fra skibssætningen	Påvirkning af det visuelle landskab fra koncertfaciliteterne under musikfestivalen i Jelling. Specifikt påvirkning udsigten over landskabet mod nord fra skibssætningen. Støj fra musikfestivalen kan påvirke de besøgendes oplevelse af verdensarven En stigning i fodgængertrafikken mellem Jelling by og musikfestivalpladsen kan potentielt føre til øget fysisk slitage på den moderne gengivelse af skibssætningen.

5.1 Påvirkning på det visuelle landskab

Det foreslåede projekt har til formål at etablere et permanent rekreativt parkområde, som skal danne rammen om den årlige musikfestival i Jelling. Området ligger uden for grænserne af verdensarvsområdet og den omkringliggende bufferzone. På nær stien til gående og cyklister langs den nordøstlige side af Herningvej, som forbinder byen og det nye rekreative område, som er placeret indenfor bufferzonen. Denne sti vurderes ikke at være synlig fra monumentområdet. Det rekreative parkområde er placeret inden for de bredere omgivelser og vil være synlig fra Nordhøjen, palisaden og skibssætningen. Anlæggelsen og driften af det rekreative område kan potentielt påvirke landskabsudsynet ved at hindre eller forstyrre udsynet til de bredere omgivelser fra Nordhøjen, palisaden og skibssætningen. I anlægsfasen kan en stigning i arbejdsmaskiner, opbevaring af byggematerialer og midlertidige faciliteter/bygninger være visuelt forstyrrende. Over tid vil jordvoldene, bygningerne og den nye beplantning i det rekreative område gradvist begrænse eller blokere for udsynet til disse elementer i de bredere omgivelser.

Den årlige musikfestival i Jelling finder sted i det rekreative område, i en del af verdensarvsområdets bufferzone og indenfor udsigtsfredningen for sikring af udsyn og indkig til verdensarven. De fleste af festivalfaciliteterne vil være i parkområdet, mens campområderne vil ligge i bufferzonen. Festivalen kan påvirke landskabets udseende mod nord og nordvest set fra gravhøjene, palisaden og skibssætningen samt den visuelle oplevelse af Nordhøjen, kirken og palisaden fra bufferzonen.

5.2 Påvirkning af støj

Det rekreative område bliver den primære placering for den årlige musikfestival i Jelling. Det er her, scener, madboder, barer osv. vil være placeret. Denne del af musikfestivalen i Jelling ligger uden for verdensarvsområdets grænser og uden for dets bufferzone. Som en del af festivalen vil der blive opsat et campområde i bufferzonen. Koncerterne på festivalen vil involvere støj fra høj musik og menneskemængder, især i festivaldagene, og vil derfor potentielt påvirke oplevelsen af verdensarvsområdet og dets attributter.

5.3 Påvirkning af slitage

Musikfestivalen i Jelling vil øge fodgængertrafikken mellem Jelling by og festivalområdet. Da verdensarvsområdet ligger mellem banegården og festivalpladsen og fungerer som et rekreativt område, kan stigningen i fodgængertrafik og besøgende potentielt medføre slitage på gravhøjene.

6 Evaluering af potentielle påvirkninger

I det følgende kapitel evalueres de identificerede potentielle påvirkninger baseret på indsamlede data, visualiseringer og analyser udført som en del af projektets MKV. Evalueringen har også været baseret på værktøjet til at evaluere potentielle påvirkninger i *Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context (UNESCO et al., 2022)*.

6.1 Påvirkning af det visuelle landskab

6.1.1 Anlægsfasen: Påvirkning af det visuelle landskab

6.1.1.1 Nordhøjen, palisaden og skibssætningen

Anlæggelsen af det rekreative område vil være synlig fra Nordhøjen, palisaden og skibssætningen i nordvestlig retning. Det vil dog kun være synligt på afstand, da parkområdet ligger ca. 200-400 m væk fra de tre attributter. Midlertidige faciliteter til arbejdere, byggematerialer og maskiner, der bruges til at regulere terrænet, bygge jordvolde og opføre permanente bygninger vil være synlige. Der vil også være en stigning i lastbiltrafikken og køretøjer til og fra byggepladsen i anlægsfasen.

Anlægsaktiviteter i det rekreative område vil generere en midlertidig visuel støj og hindre udsynet fra de tre attributter i Verdensarvsområdet, fordi anlægsaktiviteterne vil give landskabet et mere teknisk udtryk. Entreprenørmaskiner, lastbiler og faciliteter er mindre elementer i landskabet, der bevæger sig rundt, og derfor vil de ikke blokere for udsynet til landskabet og de bredere omgivelser fra de tre attributter. Efterhånden som byggeriet af jordvolde og bygninger skrider frem, vil der dog ske mere permanente ændringer i landskabet i det rekreative område. Jordvoldene vil virke ukarakteristiske for landskabet i anlægsperioden, da de endnu ikke er beplantet med vegetation. Voldene vil blive beplantet i løbet af anlægsperioden. Udsynet fra den åbne mark vest for Mangehøje og læhegnet i horisonten vil også blive forhindret af anlæggelsen af jordvoldene og bygningerne.

Anlægsaktiviteter vil finde sted i den treårige anlægsperiode, så de betegnes som langvarige. Mens de fleste anlægsaktiviteter er reversible og midlertidige, vil opførelsen af jordvolde medføre irreversible og permanente ændringer af det eksisterende terræn i den rekreative parks projektområde. Mens ændringen i oplevelsen af landskabet og de bredere omgivelser vil den være ubetydelig, da lange udsyn over landskabet ikke vil blive hindret af anlægsaktiviteterne, som vil foregå relativt langt fra Jelling-monumenterne. De vil således kun forårsage minimal visuel støj og forstyrrelse. Aktiviteternes påvirkning på attributterne i anlægsfasen vil være begrænset.

Tabel 6-1. Vurdering af den potentielle påvirkning af det visuelle landskab i den rekreative parks anlægsfase.

Attribut	Beskrivelse af potentielle virkninger	Handlingens hyppighed	Handlingens varighed	Handlingens reversibilitet	Reversibilitet for påvirkning af attributten	Levetid for påvirkning af attributten	Grad af påvirkning af attributten	Kvaliteten af påvirkning af attributten	Evaluering af påvirkning
Nordhøjen, palisaden og skibssætningen (nordlige del)	Påvirkning af det visuelle landskab	En gang	Langvarig	Reversibel (undtagen anlæggelse af jordvolde)	Reversibel (undtagen anlæggelse af jordvolde)	Midlertidig (undtagen anlæggelse af jordvolde)	Ubetydelig	Negativ	Begrænset

6.1.2 Driftsfasen: Påvirkning af det visuelle landskab fra nyt parkområde

6.1.2.1 Nordhøjen

Det foreslåede rekreative område nord for Jelling, beliggende ca. 400 m nordvest for Nordhøjen, vil være synligt i det fjerne fra toppen af Nordhøjen. Figur 6-1 viser det eksisterende udsyn i vinterhalvåret, og Figur 6-2 viser visualiseringen af det rekreative område.

Figur 6-1. Panoramaudsigt over den eksisterende udsigt fra toppen af Nordhøjen i nordlig retning (LYTT, 2025).

Figur 6-2. Visualisering af det rekreative område fra toppen af Nordhøjen (LYTT, 2025).

Visualiseringen illustrerer, hvordan parken vil se ud, når de plantede træer og buske er fuldt udvoksede. Når vegetationen er færdig vokset, vil kontor- og lagerbygningerne være skjult, og det samme vil jordvoldene. Fra dette udkigspunkt vil parken ligne et lille skovområde eller en tyk hæk og smelte ind i landskabet. Parken vil dog blokere for landskabsudsynet fra dette synspunkt, da træerne vil blokere for den eksisterende lange udsyn mod nordvest. I løbet af de første driftsår vil træer og buske være mindre, og som følge heraf vil bygningerne og jordvoldene være delvist synlige, indtil vegetationen er vokset til sin maksimale højde og størrelse. Jordvoldene og bygningerne er

ukarakteristiske for det eksisterende landskab nord for Jelling og virker derfor mere malplacerede eller visuelt forstyrrende. Træerne blokerer ikke for lange udsyn, før de er fuldt udvoksede, eller om vinteren, når løvfældende træer ikke har blade, og dermed er mere visuelt gennemsigtige.

Driftsfasen af det rekreative område vil resultere i løbende og permanente ændringer af det bredere landskab og udsigten fra Nordhøjen. Det vil være en irreversibel ændring i den forstand, at selv hvis den rekreative park blev nedlagt, ville det ikke være muligt at genoprette terrænreguleringerne til deres oprindelige tilstande. Udsigten over lange afstande kan dog genoprettes ved at fjerne træerne og er derfor reversible. Det rekreative område vil have en negativ indirekte påvirkning på Jelling-monumenternes attributter ved at begrænse eller hindre for de lange udsigter og indføre elementer, der er ukarakteristiske for landskabet, såsom jordvolde og kontor- og lagerbygninger. Udsynet til de bredere omgivelser i direkte nordlig retning og i bufferzonen vil ikke blive påvirket. Når træer og buske er fuldt udvoksede, vil parken falde i ét med det omkringliggende område og fortsat blive oplevet som et relativt visuelt roligt landskab domineret af landbrugsmarker og spredt vegetation. Derfor vurderes den visuelle påvirkning af Nordhøjen som begrænset.

6.1.2.2 Palisaden og skibssætningen

Det foreslåede rekreative område nord for Jelling ligger ca. 200 m nordvest for palisadens nordlige grænse og ca. 300 m fra den nordlige del af skibssætningen Figur 6-3 og Figur 6-5 viser det eksisterende udsyn fra palisaden i vinterhalvåret, mens Figur 6-4 og Figur 6-6 viser visualiseringen af det rekreative område.

Figur 6-3. Fotos af den eksisterende udsigt fra midten af palisadens nordlige grænse, set mod nord (LYTT, 2025).

Figur 6-4. Visualisering af det rekreative område fra midten af palisadens nordlige grænse (LYTT, 2025).

Figur 6-5. Panoramaudsigt over den eksisterende udsigt fra palisadens nordøstlige grænse, set mod nord (LYTT, 2025).

Figur 6-6. Visualisering af det rekreative område fra palisadens nordøstlige grænse (LYTT, 2025).

Figur 6-4 viser, hvordan parken vil se ud fra et punkt i midten af palisadens nordlige grænse, set mod nordvest, når træerne og buskene er plantet og er fuldt udvoksede. Figur 6-6 viser, hvordan parken vil se ud fra det nordøstlige hjørne af palisaden. På samme måde som for udsynet fra Nordhøjen vil bygninger og jordvolde blive skjult af vegetationen, når den er fuldt udvokset, og vegetationen vil falde i ét med landskabet. I modsætning til udsynet fra Nordhøjen er udsynet fra palisaden og skibssætningen ikke hævet, så det er ikke muligt at se så langt. Det rekreative område vil ikke hindre det lange udsyn i samme grad som Nordhøjens udsyn. Der vil dog være et vist tab af dybde i landskabsudsigterne, og det rekreative områdes vegetation vil begrænse landskabsudsigterne over lang afstand til en vis grad fra dette "jordniveau" udkigspunkt. Når vegetationen ikke er fuldt udvokset, vil jordvoldene og bygningerne være delvist synlige, og jordvoldene vil hindre det lange udsyn.

Det rekreative områdes driftsfase vil være en kontinuerlig og permanent ændring af landskabet i de bredere omgivelser og af udsynet fra palisaden og skibssætningen. Ændringen vil være irreversibel i den forstand, at selv om

den rekreative park skulle blive nedlagt, ville det ikke være muligt at genoprette terrænet til dets oprindelige tilstand. Udsynet over lange afstande kan dog genoprettes ved at fjerne træerne og er derfor reversible. Det rekreative område vil have en negativ indirekte påvirkning på Jelling-monumenternes attributter ved at begrænse eller hindre for de lange udsigter og indføre elementer, der ikke er karakteristiske for landskabet, såsom jordvolde og kontor- og lagerbygninger. Udsynet over de bredere omgivelser i lige nordlig retning og i bufferzonen vil ikke blive påvirket. Når træer og buske er fuldt udvoksede, vil parken falde i ét med det omkringliggende område og fortsat blive oplevet som et relativt visuelt roligt landskab domineret af landbrugsmarker og spredt vegetation. Derfor vurderes den visuelle påvirkning af palisaden og skibssætningen som begrænset.

Tabel 6-2. Vurdering af den potentielle påvirkning af det visuelle landskab i den rekreative parks driftsfase.

Attribut	Beskrivelse af potentielle virkninger	Handlingens hyppighed	Handlingens varighed	Handlingens reversibilitet	Reversibilitet for påvirkning af attributten	Levetid for påvirkning af attributten	Grad af påvirkning af attributten	Kvaliteten af påvirkning af attributten	Evaluering af påvirkning
Nordhøjen	Påvirkning af det visuelle landskab	Kontinuerlig	Langvarig	Reversibel (undtagen ændringer i det oprindelige terræn)	Reversibel (undtagen ændringer i det oprindelige terræn)	Permanent	Nogen	Negativ	Begrænset
Palisaden og skibssætningen (nordlige del)	Påvirkning af det visuelle landskab	Kontinuerlig	Langvarig	Reversibel (undtagen ændringer i det oprindelige terræn)	Reversibel (undtagen ændringer i det oprindelige terræn)	Permanent	Nogen	Negativ	Begrænset

6.1.3 Driftsfase: Påvirkning af det visuelle landskab fra musikfestivalen i Jelling

6.1.3.1 Nordhøjen

Under afviklingen af musikfestivalen i Jelling vil festivalens aktiviteter og faciliteter være synlige fra toppen af Nordhøjen, som vist i Figur 6-7.

Figur 6-7. Visualisering af musikfestivalen i Jellings faciliteter og aktiviteter fra toppen af Nordhøjen (LYTT, 2025).

For campområdet vil det primært være telte og faciliteter som toiletter, hegn og madboder, der er synlige, da et af campområderne ligger lige nord for Jelling-monumenterne. Scenefaciliteterne og andre faciliteter i parkområdet vil være mindre synlige, når parkens vegetation er fuldt udvokset. Faciliteterne vil være mere synlige i de første driftsår, men synligheden ændres ikke for delområde R4 og R5, da der ikke etableres beplantning indenfor områderne. Festivalfaciliteterne og campområderne vil forårsage visuelle forstyrrelser eller visuel støj til udsynet over landskabet i bufferzonen og de bredere omgivelser fra Nordhøjen. Som vist i Figur 6-9, vil faciliteterne og campområderne også skabe visuelle forstyrrelser og visuel støj til udsynet fra bufferzonen over mod Nordhøjen. Som vist i Figur 6-11, vil faciliteterne og campområderne desuden blokere for festivalgæsternes indkig og udsyn til Nordhøjen fra Mangehøje. Faciliteterne og campområderne fremstår mindre karakteristiske for det eksisterende landskab.

Figur 6-8. Panoramaudsigt over det eksisterende udsyn og visualisering af det rekreative område fra stien mellem Mangehøje og monumentområdet, set mod syd (LYTT, 2025).

Figur 6-9. Visualisering af delområde R5, der i festivalperioden anvendes til camp. Monumentområdet ses i baggrunden (LYTT, 2025).

Figur 6-10. Visualisering af det rekreative område fra Mangehøje, set mod syd, hvor Jelling Monumentområde er synligt størstedelen af året (LYTT, 2025).

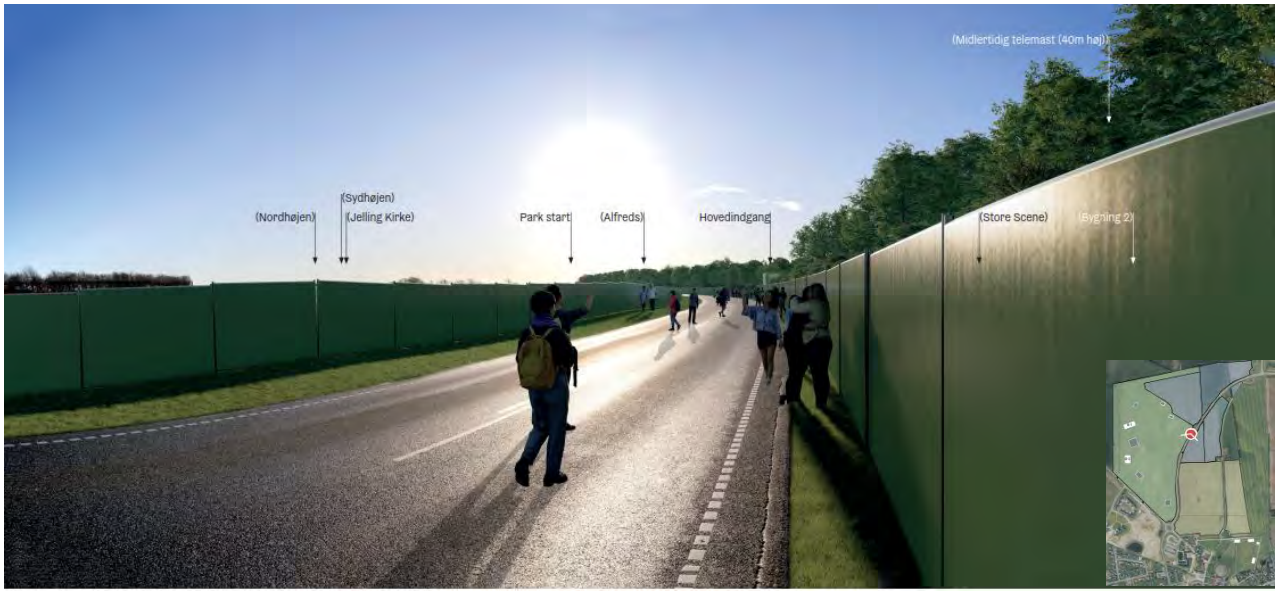

Figur 6-11. Visualisering af musikfestivalen i Jelling og dertilhørende faciliteter og aktiviteter fra Mangehøje, set mod syd (LYTT, 2025).

Musikfestivalen i Jelling er periodisk, selvom den afholdes hvert år, fordi den har en kort varighed omkring en weekend, normalt den sidste weekend i maj. I festivalperioden er der camp- og koncertaktiviteter op til fem sammenhængende dage. Perioden inkl. opstilling og nedtagning er fra primo april til ultimo juni. Med undtagelse af delområde R4 og R5, hvor perioden er begrænset til primo maj til medio juni. Aktiviteterne og ændringerne i udsynet til og fra Nordhøjen er reversible og midlertidige, da faciliteterne afmonteres og området ryddes efter festivalen. Efter festivalen vil projektområdet vende tilbage til åbne marker, og det rekreative område vil vende tilbage til normal drift. Den visuelle påvirkning af udsigten til og fra Nordhøjen vil være væsentlig og negativ under festivalen, især i løbet af de fem dage, selve festivalen afvikles.
I betragtning af ændringernes korte varighed og reversibilitet anses den visuelle påvirkning af Nordhøjen for at være begrænset.

6.1.3.2 Sydhøjen

Fra toppen af Sydhøjen vil kun campområdet være synligt under afviklingen af festivalen, som vist i Figur 6-12 og Figur 6-13.

Figur 6-12. Panoramaudsigt over det eksisterende udsyn og visualisering af det rekreative parkområde fra toppen af Sydhøjen, set mod nord (LYTT, 2025).

Figur 6-13. Visualisering af musikfestivalen i Jelling og dertilhørende faciliteter og aktiviteter fra toppen af Sydhøjen, set mod nord (LYTT, 2025).

Campområdet, inklusive telte og hegn, vil kun være delvist synligt i det fjerne på grund af kirken, kirkegården, runestenene og bygningerne, der ligger foran udsigten. Da fotografierne er taget om vinteren, og festivalen afholdes om sommeren, vil træerne på kirkegården og ved Jelling-monumenterne have blade og ikke være så visuelt transparente, som de fremstår på fotografierne. Derfor vil campområdet være endnu mindre synligt, end visualiseringen antyder, og påvirkningen af udsynet til landskabet inden for bufferzonen fra Sydhøjen vil være

ubetydelig. Da musikfestivalen i Jelling er en kortvarig årlig begivenhed, der ikke medfører irreversible ændringer i landskabet fra Sydhøjen, er den visuelle påvirkning af Sydhøjen ubetydelig.

6.1.3.3 Jelling Kirke

Festivalfaciliteterne og -aktiviteterne vil ikke være synlige fra kirken, da Nordhøjen allerede i dag spærrer for udsigten ind i området. Udsynet til kirken fra bufferzonen vil blive påvirket af campområdet. Som Figur 6-8 og Figur 6-11 viser, kan kirken ses fra stien, der fører fra Mangehøje til Jelling-monumenterne, og fra Mangehøje. Stien ligger inden for verdensarvens bufferzone og inden for det kommende campområde under musikfestivalen i Jelling. Stien er i festivalperioden ikke offentlig tilgængelig, og derfor vil udsyn for fra bufferzonen for pilgrimsvandrende ikke påvirkes af festivalfaciliteterne eller -aktiviteterne. Mangehøje ligger derimod i de bredere omgivelser på grænsen til bufferzonen.

I løbet af festivaldagene vil teltene og andre faciliteter på campområdet være visuelt forstyrrende. De vil distrahere fra udsynet til kirken og vil virke ukarakteristiske i landskabet. Kirkens synlighed fra udsigtspunkterne vil dog være mere begrænset i løbet af sommeren, når festivalen finder sted, fordi træerne foran kirken vil have blade og derfor ikke være så visuelt transparente, som de er om vinteren. Påvirkningen af udsynet til kirken fra bufferzonen vil være ubetydelig, da kirkens synlighed allerede er minimal om sommeren. Der vil derimod være en betydelig visuel påvirkning af udsynet til kirken fra Mangehøje, da udsynet til kirken vil blive blokeret. Den samlede visuelle påvirkning af kirken er begrænset på grund af den reversible, kortvarige og midlertidige karakter af musikfestivalen i Jellings aktiviteter.

6.1.3.4 Palisaden og skibssætningen

Figur 6-14 og Figur 6-15 viser en visualisering af festivalens synlighed fra palisaden og skibssætningen. Fra udsigtspunkterne vil udsynet over landskabet være delvist skjult af hegn relativt tæt på palisaden og skibssætningen. Teltene vil være delvist synlige gennem en låge, se Figur 6-14.

Figur 6-14. Visualiseringer af musikfestivalen i Jelling og dertilhørende faciliteter og aktiviteter fra midten af palisadens nordlige grænse (LYTT, 2025). Den øverste visualisering viser, hegnene kan "beklædes" med enten helfarvet plast og den nederste visualisering viser plast med motiv, for at hegnet dermed bliver mere varieret at se på for Monumentområdets besøgende.

Figur 6-15. Visualisering af musikfestivalen i Jellings faciliteter og aktiviteter fra palisadens nordøstlige grænse (LYTT, 2025).

Som vist i Figur 6-9 og Figur 6-11, vil udsynet til palisaden fra bufferzonen blive påvirket, enten fordi telte og campingfaciliteter er visuelt forstyrrende og distraherende elementer, der er ukarakteristiske for landskabet, eller fordi hegnet blokerer for udsynet til palisaden fra Mangehøje.

Graden, hvormed udsynet fra skibssætningen og palisaden vil ændre sig, er væsentlig, da landskabsudsynet enten vil blive blokeret eller påvirket af visuelle forstyrrelser. Udsynet til palisaden fra bufferzonen vil også ændre sig væsentligt, da landskabsudsynet enten vil blive blokeret eller påvirket af visuelle forstyrrelser. Den visuelle påvirkning af skibssætningen og især palisaden anses imidlertid for at være begrænset på grund af påvirkningens reversible og kortvarige karakter.

Tabel 6-3. Vurdering af den potentielle påvirkning af det visuelle landskab under musikfestivalen i Jelling.

Attribut	Beskrivelse af potentielle virkninger	Handlingens hyppighed	Handlingens varighed	Handlingens reversibilitet	Reversibilitet for påvirkning af attributten	Levetid for påvirkning af attributten	Grad af påvirkning af attributten	Kvaliteten af påvirkning af attributten	Evaluering af påvirkning
Nordhøjen	Påvirkning af det visuelle landskab	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Stor	Negativ	Begrænset
Sydhøjen	Påvirkning af det visuelle landskab	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Ubetydelig	Negativ	Begrænset
Jelling Kirke	Påvirkning af det visuelle landskab	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Ubetydelig	Negativ	Begrænset
Palisaden og skibssætningen (nordlige del)	Påvirkning af det visuelle landskab	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Stor	Negativ	Begrænset

6.2 Påvirkning af støj

6.2.1 Evaluering af støjpåvirkningen fra musikfestivalen i Jelling

Musikfestivalen i Jelling har givet information om højttaleranlæg og sceneplaceringer på festivalpladsen. Beregningerne repræsenterer worst-case-scenarier for støjudbredelse til det omkringliggende område. Under en normal koncert vil lydniveauet dog variere betydeligt fra øjeblik til øjeblik, og det samme vil støjudbredelsen.

Det forventede maksimale lydniveau er angivet i Tabel 6-4.

Tabel 6-4. Det forventede maksimale lydniveau.

Scene	Lydniveau ved mixerpulten	Kildehøjde over jorden
Store Scene	102 dB	7 m
Teltscenen	101 dB	5 m
Tribune Scenen	98 dB	5 m
Alfreds	97 dB	3 m
Søpavillonen	92 dB	3 m
Camp Scenen	96 dB	3 m

Koncerterne vil blive planlagt, så ikke alle scener har koncerter på samme tid. Støjudbredelsen beregnes ud fra scenekombinationerne, i forhold til hvornår koncerter spilles samtidigt. Indtil videre vil koncerterne foregå samtidigt på følgende scener:

- Store Scene, Tribune Scenen, Søpavillonen, Camp Scenen
- Store Scene, Alfreds, Camp Scenen
- Teltscenen, Tribune Scenen, Søpavillonen, Camp Scenen
- Teltscenen, Alfreds, Camp Scenen

Spilletiderne for festivalen er vist i Tabel 6-5.

Tabel 6-5. Festivalens spilletider.

Dag	Spilletider
Onsdag	16:15 – 01:40
Torsdag	12:15 – 01:45
Fredag	12:30 – 01:45
Lørdag	12:30 – 01:45

Campområderne til musikfestivalen i Jelling er opdelt i tre zoner: Nord, Øst-A og Øst-B. Beregningerne er baseret på Rambølls MKV af det nye stadion i Aarhus. Vurderingen beregnede støjbidragene fra menneskemængder i fanzonerne uden for stadion. Det anslås, at støjen fra festivalgæster og fodboldfans på stadion er sammenlignelig. Til fanzoner med 10.000 personer anvendes en kildestyrke på 98 dB. Den samme kildestyrke på 98 dB anvendes til campområderne Nord og Øst-A, mens støjudbredelsen for campområdet Øst-B er estimeret til at være 3 dB lavere, da kapaciteten er halvt så stor som for Øst-A.

Støjudbredelseskortene bruger en farveskala, hvor grøn angiver støjniveauer under kriterieværdien på 70 dB. Områder, der er farvet gule, orange eller røde, angiver støjniveauer, der er 0-5 dB, 5-10 dB og 10-15 dB højere end grænseværdien for disse tidsperioder.

Støjen fra musikfestivalen i Jelling er beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledning 5/1993, *"Beregning af ekstern støj fra virksomheder"*. Kriterieværdien for støj, der anvendes i støjberegninger, er 70 dB, da det er kriterieværdien

for støj fra udendørs musikarrangementer i andre kommuner. Støjniveauer under denne kriterieværdi vil dog stadig påvirke oplevelsen af attributterne, så de normale tærskelværdier for støj skal tages i betragtning i vurderingen. De normale grænseværdier for støj fra virksomheder indenfor Jelling-monumenterne er 35/40 dB – 40/50 dB.

Støjanalysen viser, at støjudbredelsen overskrider grænseværdien på 70 dB. Områder, der ikke er markeret med en farve, angiver, at støjniveauet er under grænsen på 70 dB. Det betyder ikke, at der ikke vil være støj, da der vil være støj fra musikfestivalen i Jelling. Støjen vil dog være på et niveau, der ikke overstiger grænsen på 70 dB. Data og resultater af analysen er detaljeret i miljøkonsekvensrapporten (Rambøll, 2025)

Støjanalyseresultaterne for kombinationen af Store Scene, Tribune Scenen, Søpavillonen og Camp Scenen er vist i Tabel 6-6. Koncertkombinationen vil resultere i en støjudbredelsespåvirkning ved Nordhøjen, palisaden, skibssætningen og den nordlige side af kirken. Sydhøjen og runestenene vil ikke blive påvirket af støj over grænseværdien ved 70 dB, se Figur 6-16. Selvom støjniveauet ikke vil overstige grænsen på 70 dB, vil støj fra festivalen stadig påvirke Sydhøjen og runestenene. Ikke desto mindre vil påvirkningen være begrænset, fordi meget af støjen fra festivalområdet minimeres af bygningerne, kirken og Nordhøjen.

Tabel 6-6. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Store Scenen, Tribune Scenen, Søpavillonen og Camp Scenen.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	76 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 17	71 dB

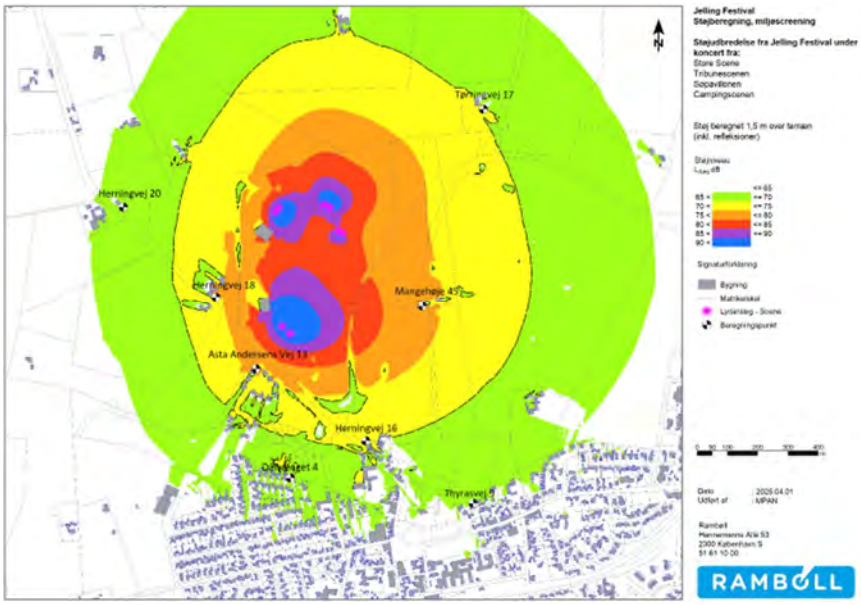

Figur 6-16. Støjudbredelsen fra koncerter på Store Scenen, Tribune Scenen, Søpavillonen og Camp Scenen.

Støjanalyseresultaterne for koncerterne på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen er vist i Tabel 6-7. Støjudbredelsen fra koncertkombinationen vil påvirke Nordhøjen, palisaden, skibssætningen og den nordlige side af kirken. Sydhøjen og runestenene vil ikke blive påvirket af støj over grænseværdien på 70 dB, se Figur 6-17. Selvom støjniveauet ikke overstiger grænsen på 70 dB, vil områdets lydbillede ændre sig, da det til en vis grad vil være muligt at høre støj fra musikfestivalen i Jellings i monumentområdet.

Tabel 6-7. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	77 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 17	70 dB

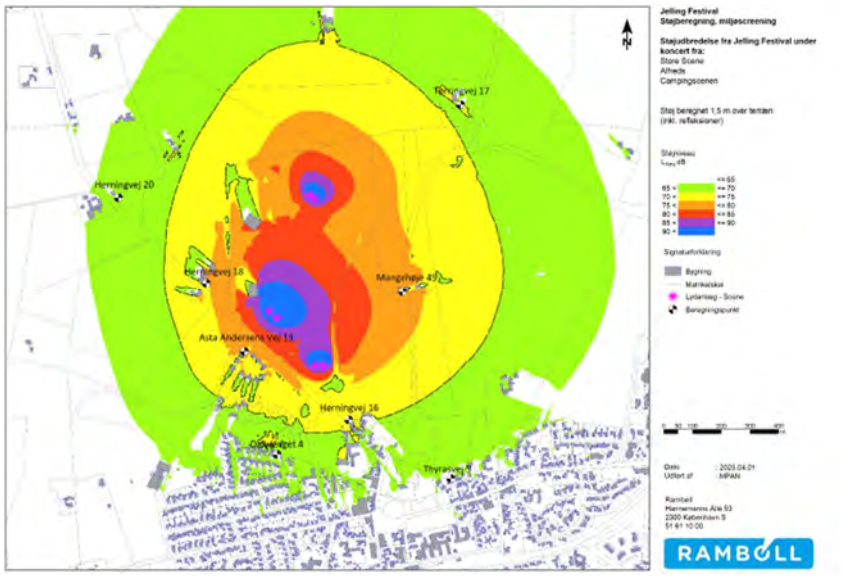

Figur 6-17. Støjudbredelsen fra koncerter på Store Scenen, Alfreds og Camp Scenen.

Støjanalyseresultaterne for koncerterne på Teltscenen, Tribune Scenen, Søpavillonen og Camp Scenen er vist i Tabel 6-8. Støjudbredelsen fra koncertkombinationen vil påvirke Nordhøjen, palisaden, skibssætningen og den nordlige side af kirken. Sydhøjen og runestenene vil ikke blive påvirket af støj over grænseværdien på 70 dB, se Figur 6-18. Selvom støjniveauet ikke overstiger grænsen på 70 dB, vil der stadig være en støjpåvirkning fra festivalen ved Sydhøjen og runestenene. Omfanget af påvirkningen vil være begrænset, fordi meget af støjen fra festivalområdet minimeres af bygningerne, kirken og Nordhøjen.

Tabel 6-8. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Teltscenen, Tribune Scenen, Søpavillonen og Camp Scenen.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	77 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 17	70 dB

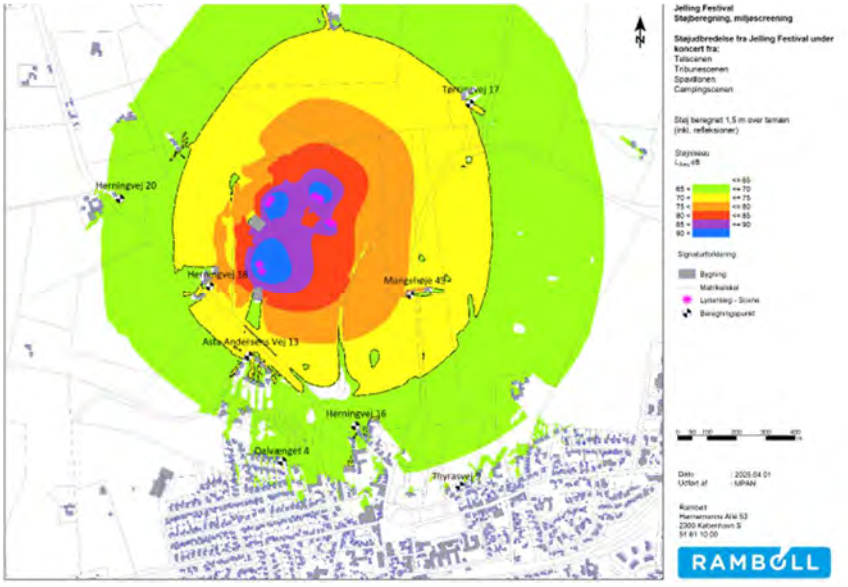

Figur 6-18. Støjudbredelsen fra koncerter på Teltscenen, Tribune Scenen, Søpavillonen og Camp Scenen.

Støjanalyseresultaterne for koncerterne på Teltscenen, Alfreds og Camp Scenen er vist i Tabel 6-9. Støjudbredelsen fra koncertkombinationen vil ikke have indflydelse på Nordhøjen, skibssætningen, kirken, Sydhøjen eller

runestenene. Støjniveauet vil ikke overstige grænseværdien på 70 dB, dog vil den nordlige del af palisaden opleve støj over grænseværdien, se Figur 6-19. De øvrige attributter vil ikke blive påvirket af støj over grænseværdien på 70 dB, se Figur 6-19. Selvom støjniveauet ikke overstiger grænsen på 70 dB, vil festivalen stadig have en støjpåvirkning på de øvrige attributter. Det vil dog ikke være den samme grad af påvirkning.

Tabel 6-9. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Teltscenen, Alfreds og Camp Scenen.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	71 dB
Dalvænget 4	66 dB
Herningvej 16	69 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	75 dB
Thyrasvej 9	61 dB
Tørringvej 17	70 dB

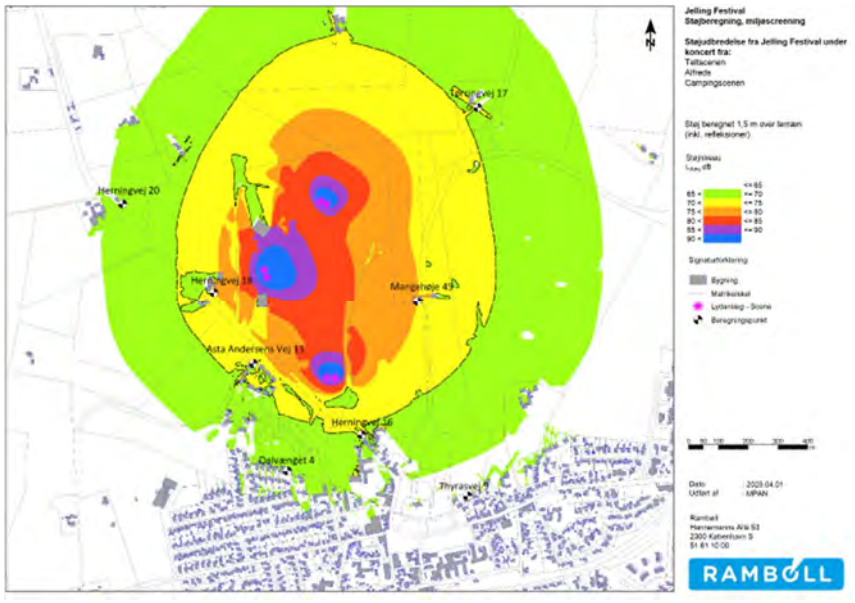

Figur 6-19. Støjudbredelsen fra koncerter på Teltscenen, Alfreds og Camp Scenen.

Støjanalyseresultaterne for campområderne, når der ikke afholdes koncerter på scenerne, er vist i Tabel 6-10. Ved alle boliger er de beregnede støjniveauer lavere end kriterieværdien på 70 dB og vil ikke have en påvirkning ved Jelling-monumenterne. Der kan dog være en lille påvirkning af den nordlige del af palisaden, se Figur 6-20. Selvom støjniveauet ikke overstiger grænsen på 70 dB, kan det stadig ændre områdets lydbillede. Det vil til en vis grad være muligt at høre støjen fra musikfestivalen i Jelling i monumentområdet.

Tabel 6-10. Støjniveauer på boligfacader fra campingområder.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	30 dB
Dalvænget 4	31 dB
Herningvej 16	38 dB
Herningvej 18	29 dB
Herningvej 20	26 dB
Mangehøje 45	42 dB
Thyrasvej 9	28 dB
Tørringvej 17	30 dB

Figur 6-20. Støjudbredelsen fra campområderne.

Støjberegninger med og uden jordvold nord for campområdet viser identiske støjniveauer på nærliggende boligfacader. Det gennemsnitlige støjniveau på facaderne på nærliggende boliger vil generelt ligge under den

anvendte kriterieværdi på 70 dB. Der vil dog være enkelte undtagelser, hvor niveauerne kan overstige kriterieværdien. Beregningerne repræsenterer worst-case-scenarier, hvor det estimerede maksimale lydtrykniveau udsendes fra flere scener samtidigt (Rambøll, 2025).

Støjens påvirkning er periodisk i fem dage hvert år. Lydniveauet i det omkringliggende område vender tilbage til det normale ved afslutningen af musikfestivalen i Jelling. Påvirkningen af støj er negativ og forårsager en væsentlig ændring af attributterne. Nordhøjen og den nordlige del af kirken, skibssætningen og palisaden er mere påvirket af støjen, men de øvrige attributter vil stadig opleve støjniveauer, der er betydeligt højere end de normale niveauer. Påvirkningen er vurderet til at være moderat. Selvom det udgør en væsentlig ændring i lydniveauet i området omkring Jelling-monumenterne, er musikfestivalen i Jellings støjpåvirkning midlertidig og reversibel. Når den årlige festival er afsluttet, vil lydniveauet i monumentområdet vende tilbage til sin oprindelige tilstand. For den særlig universelle betydning påvirker støj fra musikfestivalen i Jelling oplevelsen af Jelling-monumenterne.

Tabel 6-11. Oversigt over påvirkningen af de forskellige attributter som følge af musikfestivalen i Jelling.

Attribut	Beskrivelse af potentielle virkninger	Handlingens hyppighed	Handlingens varighed	Handlingens reversibilitet	Reversibilitet for påvirkning af attributten	Levetid for påvirkning af attributten	Grad af påvirkning af attributten	Kvaliteten af påvirkning af attributten	Evaluering af påvirkning
Nordhøjen	Støj under festivalen	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Stor	Negativ	Moderat
Palisaden	Støj under festivalen	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Stor	Negativ	Moderat
Skibets indstilling	Støj under festivalen	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Stor	Negativ	Moderat
Sydhøjen	Støj under festivalen	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Stor	Negativ	Moderat
Jelling Kirke	Støj under festivalen	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Stor	Negativ	Moderat
Runestenene	Støj under festivalen	Tilbagevendende	Kort	Reversibel	Reversibel	Midlertidig	Stor	Negativ	Moderat

6.3 Påvirkning af slitage

6.3.1 Evaluering af påvirkning af musikfestivalen i Jelling

6.3.1.1 Nord- og Sydhøjen

Den potentielle påvirkning af slitage vil være forårsaget af festivalgæster, der går på gravhøjene. Det ville resultere i skader på græsset eller mindre ændringer i højens form, hvis et stort antal mennesker går langs højenes sider og presser jorden sammen.

Musikfestivalen i Jelling vil hvert år vare i alt fem dage med festivalgæster, og det er derfor en tilbagevendende og kortvarig aktivitet.

Den potentielle påvirkning af slitage på de to gravhøje er begrænset, og vurderes at omfatte skader på græsset eller mindre ændringer i deres form. Enhver handling, der forårsager skade, er irreversibel. Dog vil eventuelle minimale påvirkninger af gravhøjene være reversible og midlertidige, da det vil være muligt at genså græsset på højene og genfylde højene med jord gennem en restaureringsproces. Gravhøjene er allerede udgravet og efterfølgende reetableret, så eventuelle ændringer i deres form vil ikke være irreversible. Selvom de ikke er i deres oprindelige tilstand, fremstår de intakte (Danmarks Nationalleksikon, 2025).

Enhver påvirkning af slitage vil være negativ, men har en ubetydelig grad af ændring på attributten. Risikoen for skader på græsdækket og ændringer i gravhøjenes form er lav, da trafikken mellem byen og festivalen i festivaldagene vil blive omdirigeret i monumentområdet af frivillige, der vil nudge festivalgæsterne til at holde sig væk fra monumentområdet. Musikfestivalen i Jelling har en plan for Crowd Management der meget detaljeret beskriver hvordan gæsternes færdsel igennem byen skal styres. Der er opmærksomhed på at have officials stående langs ruten til at guide de gående festivalgæster. Der kan evt. også opsættes lette hegn langs ruten ved Monumentområdet der visuelt illustrerer at festivalgæster ikke skal derind.
Mere præcist vil festivalgæsterne blive guidet væk fra monumentområdet af frivillige, skiltning og ekstra belysning på ruten til festivalpladsen. Museet Kongernes Jelling har oplevet et fald i antallet af besøgende på museet under musikfestivalen i Jelling. Derfor forventes den øgede trafik ikke at resultere i flere besøgende til monumenterne i Jelling. Faldet i besøgende på museet og monumentområdet sammenlagt med gæster fra festivalen kan opveje hinanden. Påvirkningen af slitage på gravhøjene vurderes som neutral, fordi den vil være ubetydelig, midlertidig og reversibel.

Tabel 6-12. Vurdering af påvirkningen af slitage på musikfestivalen i Jelling.

Attribut	Beskrivelse af potentielle virkninger	Handlingens hyppighed	Handlingens varighed	Handlingens reversibilitet	Reversibilitet for påvirkning af attributten	Levetid for påvirkning af attributten	Grad af påvirkning af attributten	Kvaliteten af påvirkning af attributten	Evaluering af påvirkning
Nordhøjen	Slitage fra trafik og beboelse	Tilbagevendende	Kort	Irreversibel	Reversibel	Midlertidig	Ubetydelig	Negativ	Neutral
Sydhøjen	Slitage fra trafik og beboelse	Tilbagevendende	Kort	Irreversibel	Reversibel	Midlertidig	Ubetydelig	Negativ	Neutral

7 Konklusion

Vurderingen af projektets potentielle påvirkning af verdensarvsområdet Jelling-monumenternes attributter har vist, at det vil have en mindre visuel påvirkning, en moderat støjpåvirkning og en neutral slitagepåvirkning. Afhængigt af typen af påvirkning og den specifikke attribut vil ændringen af attributterne variere fra ubetydelig til i væsentlig grad. Størstedelen af de potentielle påvirkninger vedrører den årlige musikfestival i Jelling. Påvirkningen vil være midlertidig, kortvarig og reversibel, da selve festivalen med koncertaktiviteter er over fem sammenhængende dage. I delområde R1, R2 og R3 er den samlet varighed inkl. opstilling og nedtagning 13 uger fra primo april til ultimo juni. I delområde R4 og R5, som er tættest på kulturarvsarealet monumentområdet i Jelling, er den samlet varighed 6 uger fra primo maj til medio juni. Samlet set er de negative påvirkninger af verdensarvsområdets særlige universelle betydning (OUV) ubetydelige.

8 Referencer

Danmarks Nationalleksikon. (n.d.). *Kongernes Jelling – Trap Danmark | Lex*. Retrieved 1 May 2025, from https://trap.lex.dk/Kongernes_Jelling

Danmarks Nationalleksikon. (2025, March 24). *De arkæologiske undersøgelser af Jellingmonumenterne, 1820-2013 – Danmarkshistorien | Lex*. https://danmarkshistorien.lex.dk/De_ark%C3%A6ologiske_unders%C3%B8gelser_af_Jellingmonumenterne,_1820-2013

Fortidens Jelling. (n.d.). *Palisadehegnet*. Retrieved 1 May 2025, from https://www.fortidensjelling.dk/jelling31.htm

Fredningskendelser Jellingehøjene, 1945. Retrieved 4 April 2025, from https://www2.blst.dk/nfr/00980.00.pdf

Hvass, S. (n.d.). *JELLING-MONUMENTERNE-deres historie og bevaring*.

Imer, L. M., Åhfeldt, L. K., & Zedig, H. (2023). A lady of leadership: 3D-scanning of runestones in search of Queen Thyra and the Jelling Dynasty. *Antiquity*, *97*(395), 1262–1278. https://doi.org/10.15184/AQY.2023.108

LYTT. (2025). *Visualiseringsrapport, Appendix X in Miljøvurderingsrapport for Rekreativt område ved Herningvej nord for Jelling*.

Miljø- og Ligestillingsministeriet. (n.d.). *Støjgrænser - Miljøstyrelsen*. Retrieved 1 May 2025, from https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/stoej/stoejgraenser

Nationalmuseet. (n.d.-a). *Hvem indhuggede Jellingstenen? - Nationalmuseet*. Retrieved 1 May 2025, from https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/monumenterne-i-jelling/jellingstenen/hvem-indhuggede-jellingstenen/

Nationalmuseet. (n.d.-b). *Jelling som UNESCO-monument*. Retrieved 30 April 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/kongernes-jelling/verdensarv-og-unesco/

Nationalmuseet. (n.d.-c). *Kirkerne*. Retrieved 30 April 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/nationalmuseet/undervisning-paa-nationalmuseet/undervisningsmaterialer/grundskolen/danmarks-oldtid/undervisningsrollespil/vikingetiden/vikingernes-jelling/kirkerne/

Nationalmuseet. (n.d.-d). *Nye undersøgelser i Jelling*. Retrieved 30 April 2025, from https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/monumenterne-i-jelling/nye-undersoegelser-i-jelling/

Nationalmuseet. (n.d.-e). *Oplevelser ude*. Retrieved 30 April 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/kongernes-jelling/oplevelser-ude/

Nationalmuseet. (n.d.-f). *The North Mound and the South Mound*. Retrieved 30 April 2025, from https://en.natmus.dk/historical-knowledge/denmark/prehistoric-period-until-1050-ad/the-viking-age/the-monuments-at-jelling/the-north-mound-and-the-south-mound/

Rambøll. (2025). *Støjanalyse af ny festivalplads*.

Slots- og Kulturstyrelsen. (n.d.). *Jelling-monumenterne*. Retrieved 30 April 2025, from https://slks.dk/omraader/kulturarv/verdensarv/jelling-monumenterne/

UNESCO. (n.d.-a). *Buffer zones - Questions and Answers - UNESCO World Heritage Centre*. Retrieved 30 April 2025, from https://whc.unesco.org/en/faq/199

UNESCO. (n.d.-b). *Jelling Mounds, Runic Stones and Church - UNESCO World Heritage Centre*. Retrieved 30 April 2025, from https://whc.unesco.org/en/list/697

UNESCO. (2018). *Jelling Mounds, Runic Stones and Church - Map of the inscribed minor boundary modification*.

UNESCO. (2023). *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION INTERGOVERNMENTAL COMMITTEE FOR THE PROTECTION OF THE WORLD CULTURAL AND NATURAL HERITAGE WORLD HERITAGE CENTRE*. https://whc.unesco.org/fr/orientations

UNESCO, ICOMOS, ICUN, & ICCROM. (2022). *Guidance and Toolkit for Impact Assessments*.

Vejle Kommune. (n.d.-a). *Retningslinje for kirkeomgivelser*. Retrieved 30 April 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-kirkeomgivelser/

Vejle Kommune. (n.d.-b). *Retningslinje for kulturmiljøer i Vejle Kommune*. Retrieved 30 April 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-kulturmiljoeer-i-vejle-kommune/

Vejle Kommune. (n.d.-c). *Retningslinje for Monumentområdet i Jelling*. Retrieved 30 April 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-monumentomraadet-i-jelling/

Besigtigelse af træer ved rekreativt område nord for Jelling
Maj 2025

I forbindelse med etablering af rekreativt område nord for Jelling er der d. 02/04/2025 foretaget besigtigelse af flagermusegnede træer i og nær plan- og projektområdet, se Figur 1. De undersøgte lokaliteter blev udvalgt på baggrund af en skrivebordskortlægning, hvor bygninger og træer med potentiel egnethed som flagermuslevesteder i og omkring plan- og projektområdet blev identificeret. Udvælgelsen af træer tog udgangspunkt i størrelse, idet en vis stammediameter samt tilstedeværelsen af hulheder er nødvendige for, at træet kan fungere som egnet opholdssted. Bevoksede områder i og omkring projekt- og planområdet, som ikke blev undersøgt ved besigtigelser, er derfor vurderet som uegnede for flagermus. For bygninger blev der lagt vægt på forekomsten af åbninger, der giver flagermus adgang til loftrum og andre mindre hulrum.

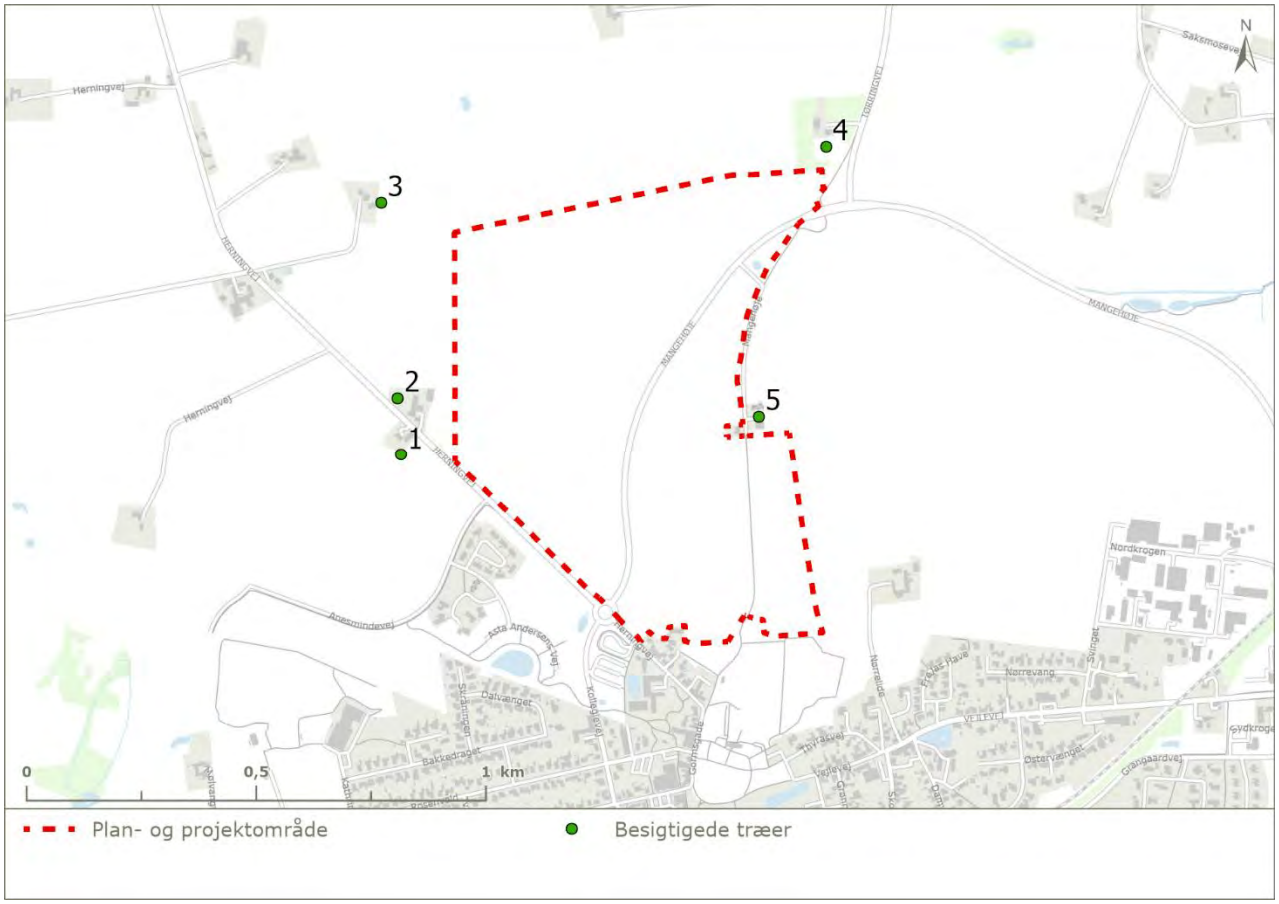

Figur 1. Kort over besigtigede lokaliteter i og nær plan- og projektområdet

Generelt:
Alle lokaliteterne havde middelgamle til gamle træer, med undtagelse af lokalitet 5.

Der blev fundet enkelte træer med hulheder på alle lokaliteterne, bortset fra lokalitet 5. Hulhederne skyldtes alle knækkede grene eller atypisk vækst. Der blev ikke fundet nogle spættehuller bortset fra anlægget til et enkelt.

Enkelte af de besigtigede bygninger havde åbninger. Dette var hovedsageligt lader i forskellige former.

Lokalitet 1 og 2, som ligger lige overfor hinanden, havde umiddelbart de bedste bud på flagermusegnede træer.
Billeder og beskrivelser af træer og bygninger med potentiel egnethed for flagermus på de enkelte lokaliteter følger herunder.

Lokation 1 – Herningvej 5:
Der var spredte forekomster af træer hele vejen rundt om grunden. Flere af dem ældre og enkelte med sprækker og hulheder. Træerne med hulheder stod spredt rundt på grunden. Ingen af disse træer var tæt omgivet af andre træer eller bygninger, og stod dermed forholdsvist åbent, hvilket giver gode indflyvningsmuligheder for flagermus. På et af træerne var der opsat en flagermuskasse. De ældre træer var hovedsageligt af arterne eg, bøg og ahorn. Derudover var der en lukket lade med et ødelagt vindue. Ejeren havde ikke set flagermus i laden men mange svaler. Hovedhusets gavl var umildbart tætlukket. Fotos af de nævnte hulheder samt overbliksbilleder af grunden ses på Figur 2–14.

Lokationen blev vurderet til at være den lokalitet med flest potentielt egnede hulheder til flagermus.

Figur 2. Overbliksbillede – fra den nordlige del af grunden.

Figur 3. Overbliksbillede - fra den sydlige del af grunden.

Figur 4. Flagermuskasse - uden flagermus ifølge ejeren.

Figur 5. Åbning til lade med svaler - uden flagermus ifølge ejeren.

Figur 6. Hulhed i træ ved den nordlige ende af grunden med front ud til landevejen.

Figur 7. Close-up af hulhed fra figur 6.

Figur 8. Hulhed i træ ved den nordlige ende af grunden.

Figur 9. Close-up af figur 8.

Figur 10. Hulhed i træ ved den nordlige ende af grunden. Tæt placeret på jorden.

Figur 11. Anden vinkel af figur 10. Hulheden fortsatte minimum en finger op bag lukningen.

Figur 12. Hulhed dannet ved sammenvoksningen af to stammer i grundens sydvestlige hjørne.

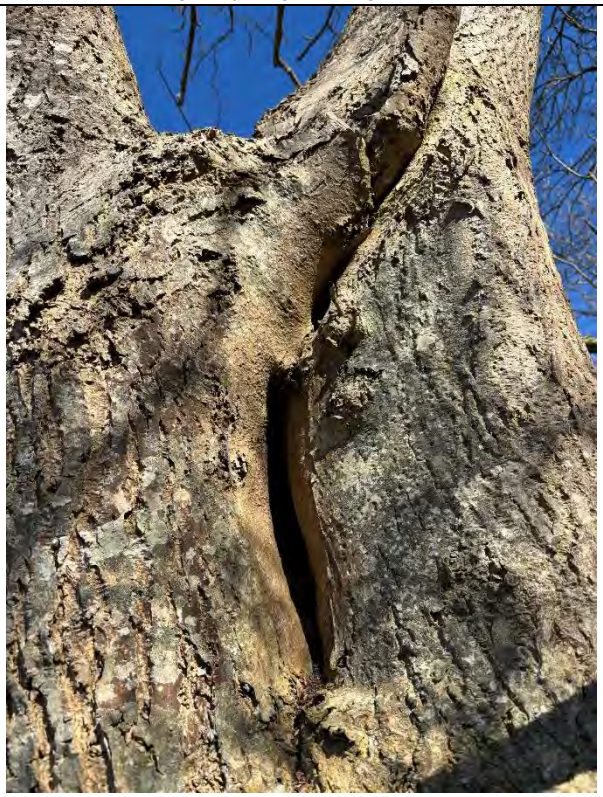

Figur 13. Close-up af figur 12.

Figur 14. Hulhed i træ ved grundens sydvestlige hjørne. Hulheden bliver dog formentligt våd, da den vender opad, hvilket gør den uegnet for flagermus.

Lokation 2 – Herningvej 18:
Der var flere middelgamle træer, der stod åbent, langs grunden samt i et læhegn 100 m fra grunden. Enkelte af træerne på grunden havde hulheder, mens ingen af træerne i læhegnet havde nogen. De større træer var hovedsageligt bøg eller ahorn. Det opvarmede hovedhus havde umildbart en lukket gavl, mens en af laderne havde en åbning.

Figur 15. Grunden sydøstlige side samt det nærtliggende læhegn i billedes højre side.

Figur 16. Trærække på grundens nordvestlige hjørne, hvor alle træerne med hulheder stod.

Figur 17. Åbning i lade.

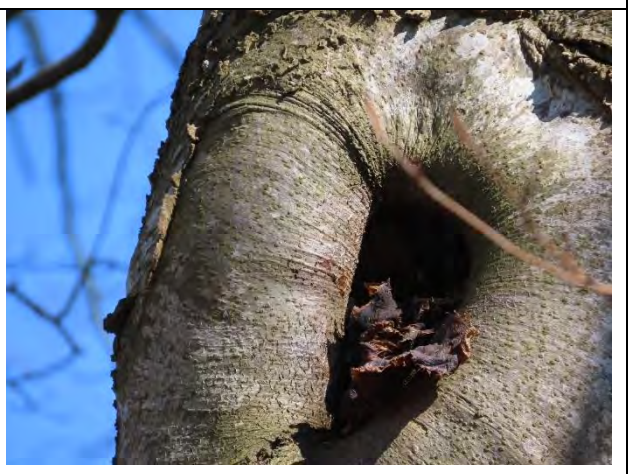

Figur 18. Hulhed højt i et middelstort træ, der dog ikke virker særlig dybt.

Figur 19. Hulhed tæt på jorden.

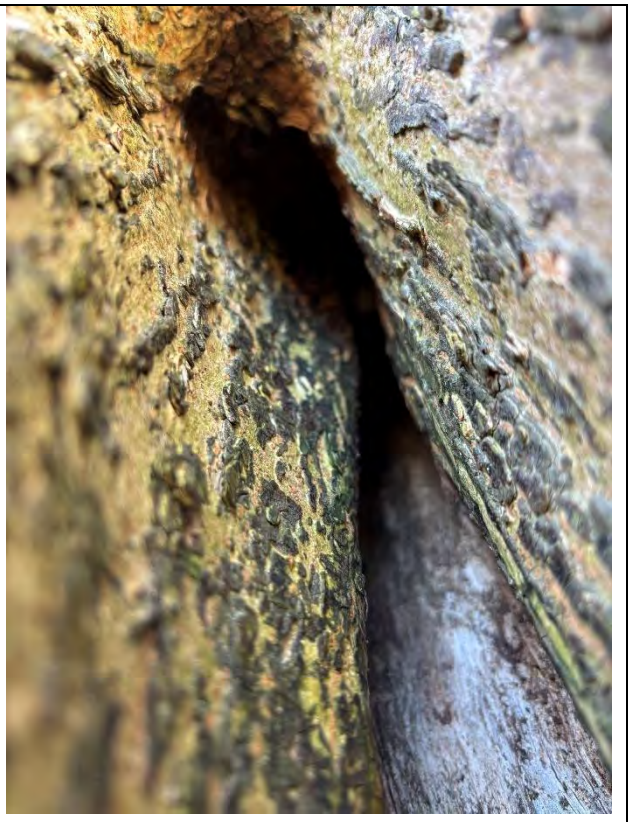

Figur 20. Anden vinkel af figur 19 der viser hulhedens dybde.

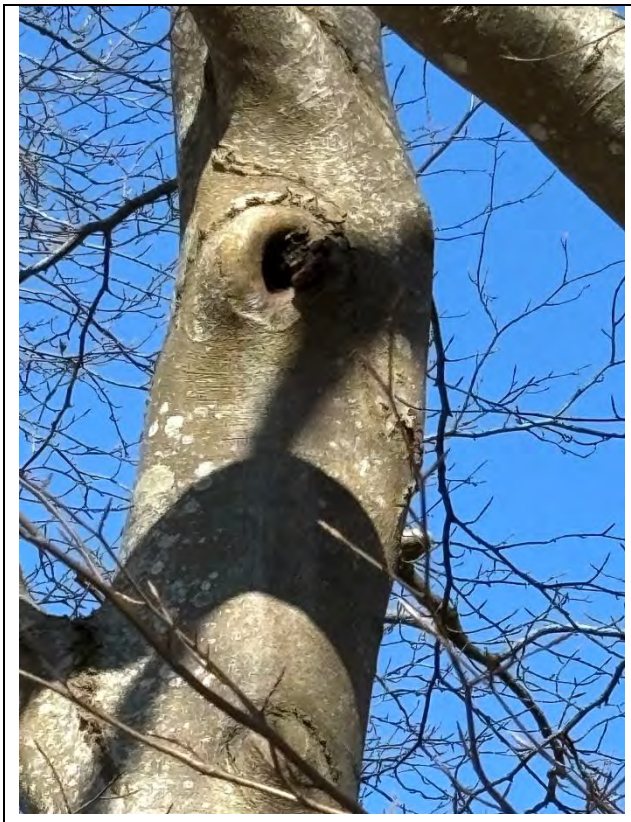

Figur 21. Træ med hulhed.

Figur 22. Close-up af hulhed fra figur 21. Hulheden virker dog ikke umildbart særlig dyb.

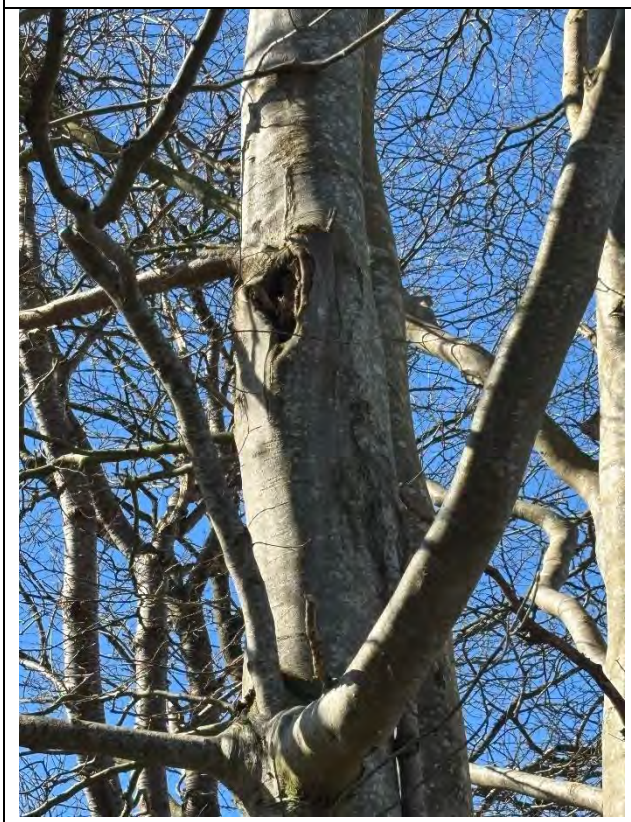

Figur 23. Træ med hulhed.

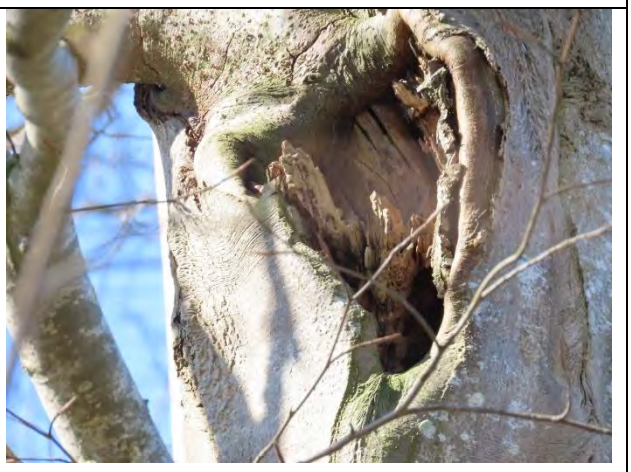

Figur 24. Close-up af figur 23. Hulhedens dybde er svær at bedømme..

Lokation 3 – Herningvej 22:
Flere større træer både på selve grunden og i nærtliggende læhegn. Alle træerne var fritstående eller stående på række. Der blev dog kun observeret en enkelt hulhed i et af træerne i læhegnet. Bygningen havde åbninger i gavlen, men var umiddelbart også under ombygning.

Figur 25. Det nærtliggende læhegn.

Figur 26. Overblik over grunden.

Figur 27. Træ med hulhed nær jorden i læhegnet.

Figur 28. Close-up af hulhed fra figur 27.

Figur 29. Anden vinkel af hulhed fra figur 27.

Figur 30. Åbninger i gavl på lade – bygningens nordlige side.

Figur 31. Åbninger i gavl på lade - bygningens sydlige side.

Lokation 4 – Tørringvej 17:

De fleste træer på grunden befandt sig i et mindre skovområde, hvor den ene halvdel var domineret af nyplantet bøg, mens den anden bestod af en blanding af yngre og middelgamle træer med få hulheder. Derudover var der yngre træer rundt om det meste af grunden. Hovedbygningen havde en større udluftningsåbning i gavlen samt smallere åbninger mellem pladerne under taget.

Figur 32. Overblik over grundens mindre skovområde.

Figur 33. Åbning i hovedhusets gavl.

Figur 34. Træ med hulhed midt i mindre skovområde og dermed med dårlige indflyvningsforhold.

Figur 35. Close-up af hulhed fra figur 34.

Figur 36. Hulhed nær jorden langs åben skovsti.

Figur 37. Anden vinkel af hulhed fra figur 36. Hulheden var ikke særlig dyb.

Figur 38. Træ med hulhed midt i det mindre skovområde og dermed med dårlige indflyvningsforhold.

Lokation 5 – Mangehøje 41:

Næsten alle træerne på grunden var for nylig fældet; tilbage stod kun enkelte spinkle træer langs grunden. Derudover var der et læhegn tæt på grunden, som havde enkelte ældre træer. Ingen af træerne havde dog hulheder. Hovedbygningen på grunden var helt ny, og var stadig ved at blive færdigbygget. En ældre lade havde en sprække i portåbningen.

Figur 39. Overbliksbillede over grundens sydlige ende.

Figur 40. Overbliksbillede over læhegn og grundens nordlige ende.

Bilag 6

NOTAT - VANDHÅNDTERINGSPLAN

Projektnavn	Rekreativt område ved Herningvej, Jelling - Regnvandshåndtering
Projektnr.	1100056586-001
Kunde	Anlæg & Infrastruktur Teknik & Miljø Vejle Kommune
Notatnr.	1
Version	5
Til	Vejle Kommune
Fra	Rambøll
Kopi til	-
Udarbejdet af	ATQU
Kontrolleret af	TOVK
Godkendt af	KHON

Dato: 2025/09/26

Figur 1-1 Projektområdet.

Rambøll
Oluf Palmes Allé 22
DK-8200 Aarhus N

T +45 5161 1000
F +45 5161 1001
https://dk.ramboll.com

1 Formål med notatet

Vejle Kommune ønsker at etablere et nyt rekreativt område ved Herningvej, Jelling, som størstedelen af året er parkområde og landbrugsarealer i visse delområder. Hvert år vil der være en midlertidig anvendelse af det rekreative område som skal anvendes til en ny festivalplads til musikfestival i Jelling. Som en del af planlægningen indgår nærværende vandhåndteringsplan. Formålet med vandhåndteringsplanen er at sikre, at vand på festivalpladsen håndteres på en måde så der ikke sker oversvømmelser indenfor området, og så der ikke sker en øget risiko for oversvømmelse udenfor området efter etablering af det rekreative område.

Som en del af vandhåndteringsplanen udføres en analyse af strømningsveje og konsekvenserne ved skybrudsregn for eksisterende terræn. Dette sammenholdes med planen for området og det undersøges om der sker oversvømmelse af sårbare områder indenfor området. Der foreslås eventuelle afværgetiltag.

Ligeledes beregnes nødvendig bassinvolumen for dimensionsgivende regn og der ses på løsninger til håndtering af dette indenfor planområdet.

2 Projektområdet

Projektområdet er i dag et grønt område/markareal, se Figur 1-1. Området er opdelt i to af vejen Mangehøje. Terrænet på den vestlige side af Mangehøje falder fra syd mod nord, til lavning/dal, der leder vandet ud af området mod nordvest. Terrænet på den østlige side af Mangehøje er opdelt i to, forstået sådan at for den sydlige del falder terrænet mod lavning midt i området. Denne lavning er meget stor og vand der ender her, vil ikke løbe videre. For den nordlige del af dette område falder terrænet fra syd mod nord, med to dybe lavninger hvor der samles vand inden det går i overløb mod nord. På Figur 2-1 ses højdemodellen for området.

Figur 2-1 Terrænforhold indenfor planområdet.

3 Datagrundlag

Vejle Kommune har fået udarbejdet et forslag til festivalområdet. Planlægningen er stadig i et tidligt. Der vil ske terrænregulering indenfor selve festivalpladsen. Af Figur 3-1 ses områdets foreløbige Masterplan af den 26-09-2025.

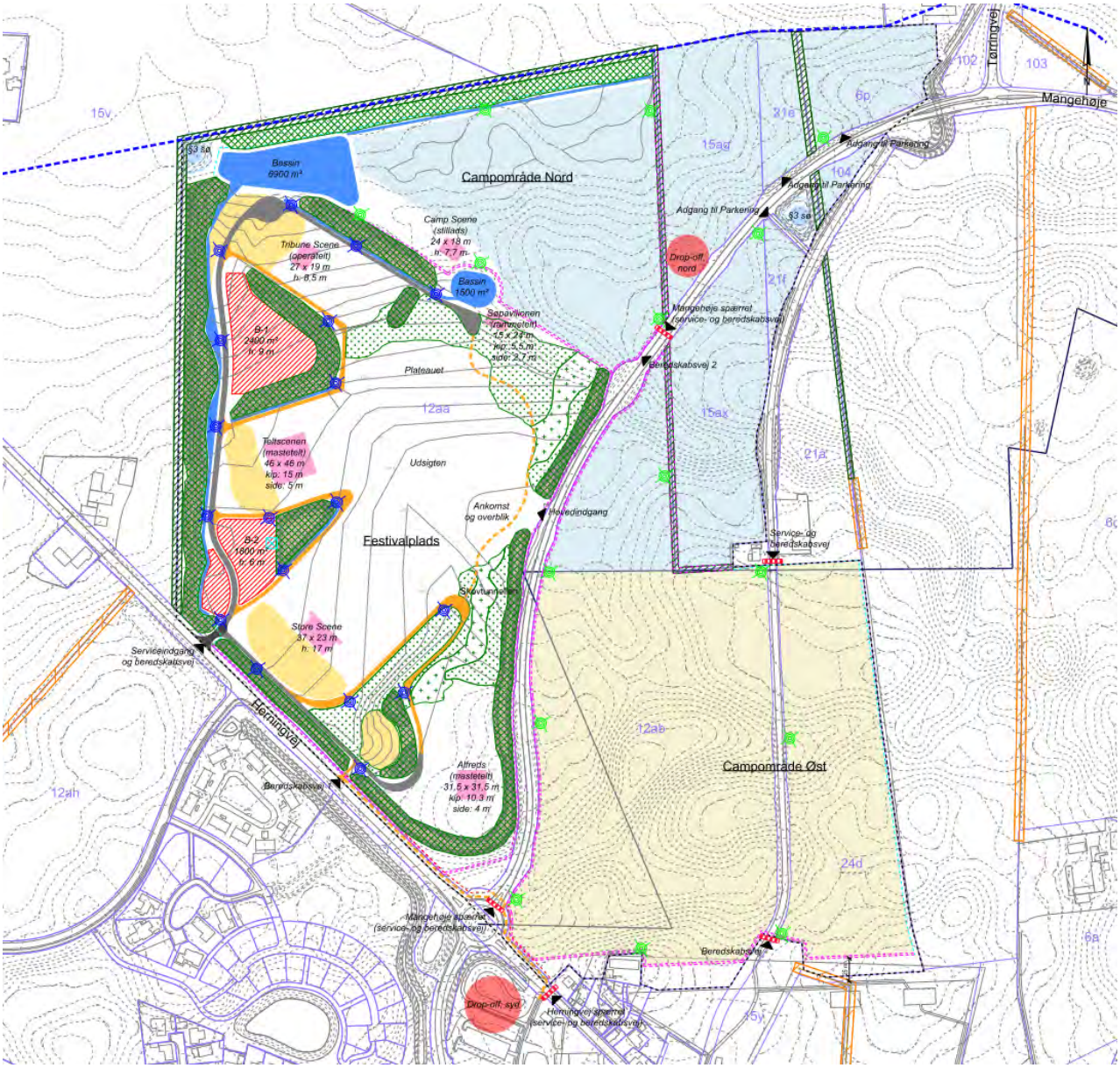

Figur 3-1 Oversigt over festivalområdet.

Som det ses af figuren, er området opdelt i fire. I nord ses et campområde der er ca. 80.000 m^2 og mod sydøst ses et camp-område på ca. 173.000 m^2. Mod vest selve festivalpladsen på 21.000 m^2. I nordøst er planlagt at etablere parkeringspladser. I vest er det planlagt at etablere vold som afgrænsning til omkringliggende områder.

4 Bindinger for området

Det er undersøgt hvilke bindinger der er indenfor projektområdet, som kan have betydning for indretning og anvendelse af arealet. Dette fremgår af det følgende.

4.1 Geologi

Af GEUS jordartskort, ses at hele projektområdet består af moræneler. Moræneler har meget lav nedsivningsevne, og området forventes derfor ikke nedsivningsegnet, se Figur 4-1.

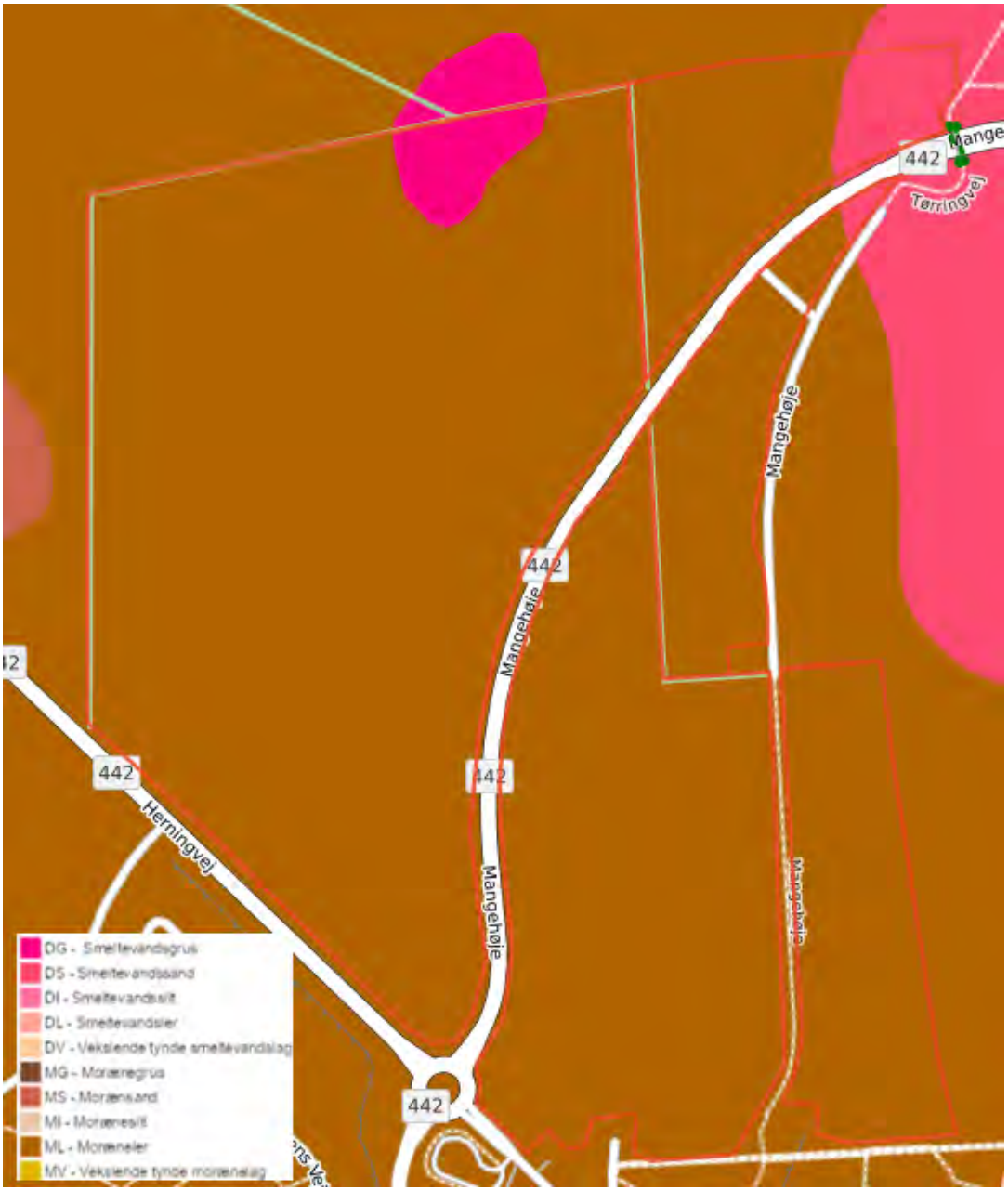

Figur 4-1 GEUS jordartskort beskriver moræneler i hele projektområdet.

4.2 Grundvands- og drikkevandsinteresser

Størstedelen af området ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder, se Figur 4-2, og der må som udgangspunkt, derfor ikke ske nedsivning af overfladevand i området.

Figur 4-2 Oversigt over drikkevandsinteresser i området.

4.2.1 Screening for terrænnært grundvand

Ved screening for fremtidig grundvandsstand i HIPP ses at der vil stå vand tættere på terræn end 1 meter i klimascenariet jævnfør Figur 4-3. Dette vil også komplicere en eventuel nedsivning af overfladevand.

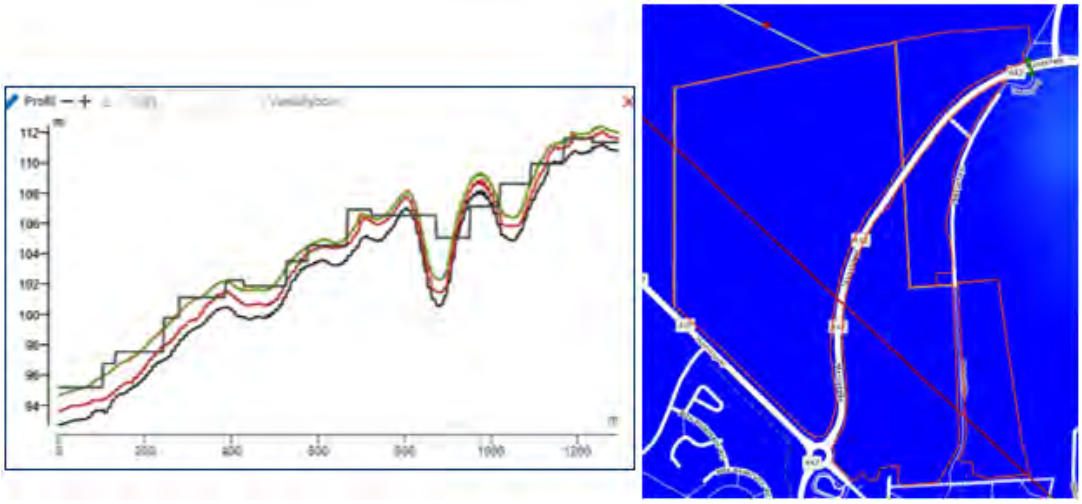

Figur 4-3 Fremskrevet terrænnært grundvand.

4.3 Terrænregulering

Vejle Kommune oplyser at der ikke må ske terrænregulering i Campområde øst for Mangehøje, idet arealerne er placeret indenfor bufferzonen for Verdensarv. På den vestlige side af Mangehøje må der godt ske terrænregulering.

4.4 Beskyttet natur

Indenfor projektområdet er der en §3-beskyttet sø i det nordvestligste hjørne af projektområdet og et vejbassin, §3-beskyttet, i det nordøstlige hjørne, se Figur 4-4. Der skal være en bufferzone på 10 meter omkring §3-beskyttet søer hvor der ikke må ske ændringer i terræn mv.

Figur 4-4 Oversigt over beskyttet natur indenfor projektområdet.

4.5 Dræn

4.5.1 Eksisterende dræn

Der er viden om et eksisterende hoveddræn nord for projektområdet, se Figur 4-5. Hverdagsregnen for vestlige del af projektområdet tilsluttes hoveddrænet.

Figur 4-5 Dræn umiddelbart nord for projektområdet, markeret med lyserød linje, gule cirkler markerer omtrentlig placering af brønde.

Der er foretaget undersøgelse af drænet der viser at vejvand er tilsluttet ledning i (1). Ved brønd (2) er der tilsluttet et kommunalt regnvandsbassin. I brønd (3) er der tilsluttet dræn fra både nord og syd, ved brønd (4) er der en tilledning fra syd i en stor dimension rør. Brønd (5) er overløbsbrønd fra §3-søen. Brønd (6) er en gennemløbsbrønd og i brønd (7) er der tilsluttet dræn.

Ud over ovenstående er der eksisterende dræn i og omkring projektområdet, jf. Figur 4-6. Drænsystemet øst for projektområdet har udløb til Hørup bæk.

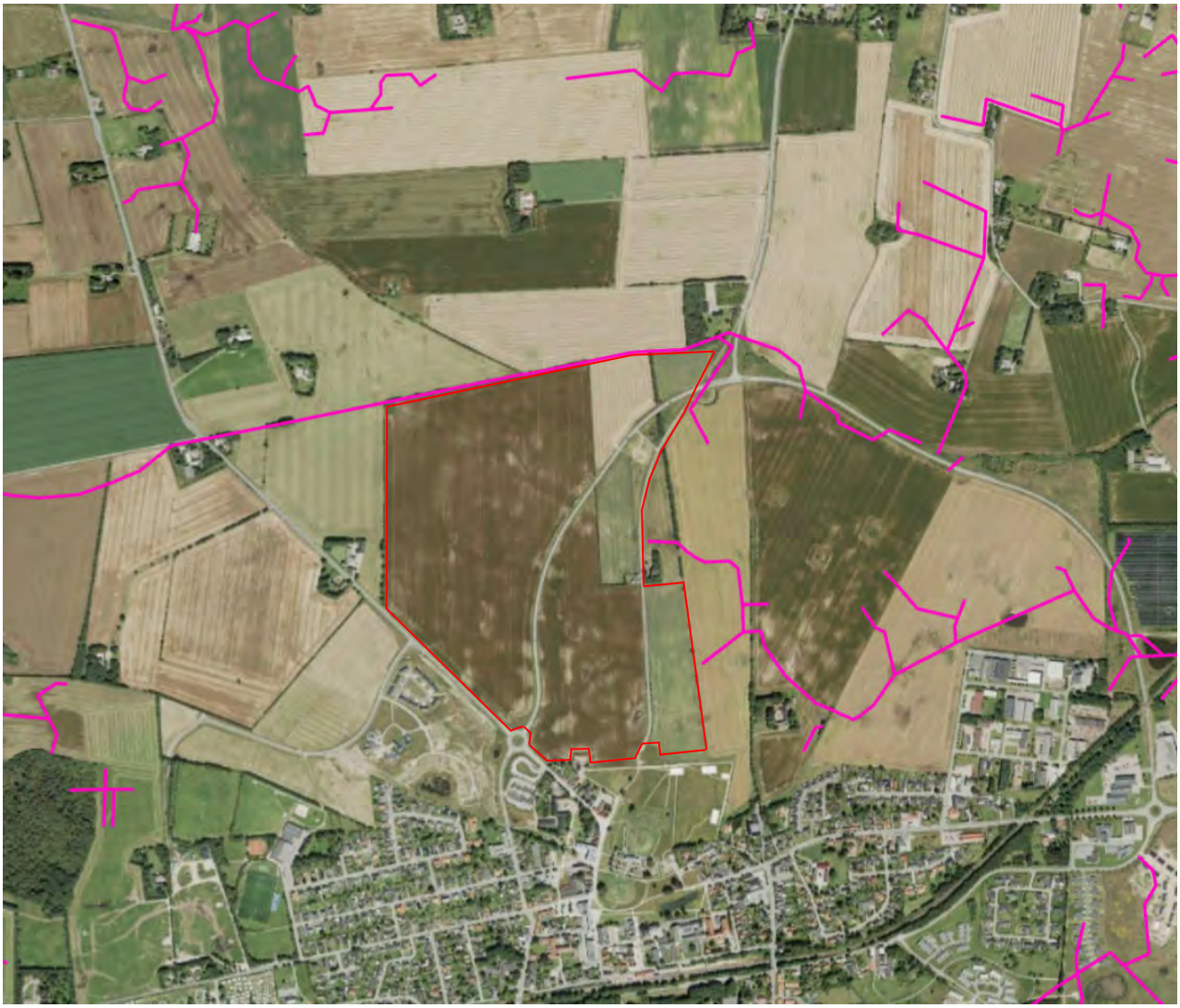

Figur 4-6 Oversigt over dræn og hoveddræn i området. Projektområdet vist med rødt.

4.5.2 Dræning af festivalpladsen

Dræning af festivalpladsen er på nuværende tidspunkt ikke en del af vandhåndteringsplanen.
Det kan eventuelt blive en fremtidig foranstaltning og arealudlæg til denne håndtering er ikke en del af vandhåndteringsplanen.

4.6 Recipienter

Der er minimum en kilometer til nærmeste recipient i fugleflugt fra centrum af projektområdet.
Placering af nærmeste vandløb/bæk ses af Figur 4-7. Drænledning er vist med rød, og projektområdet markeret med sort ring. Drænledningen er tilsluttet Styvel Bæk med udløb til offentlige vandløb Omme Å.

Figur 4-7 Afstand til recipienter. Sort cirkel markerer projektområdet.

4.7 Kloakering

Der skal udarbejdes et spildevandsplantillæg for planområdet, idet området i dag ligger uden for spildevandsplanens oplande, se Figur 4-8. Vejle Spildevand A/S oplyser at området er planlagt spildevandskloakeret, hvor der etableres stik ind til området for spildevandsafledningen. Både hverdagsregn og skybrudsregn må derfor håndteres på overfladen, og der skal sikres tilstrækkeligt forsinkelsesvolumen/volumen til ophold, inden vandet enten fordamper eller bortledes.

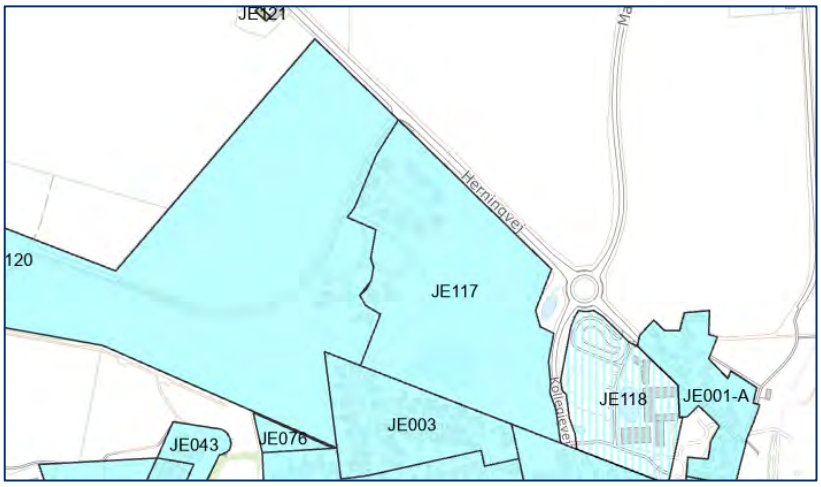

Figur 4-8 Oversigt over oplande der er i spildevandsplanen.

Af Figur 4-9 ses kloak i området. Røde linjer er spildevandsledninger, blå linjer er regnvandsledninger og magenta linjer er drænledninger.

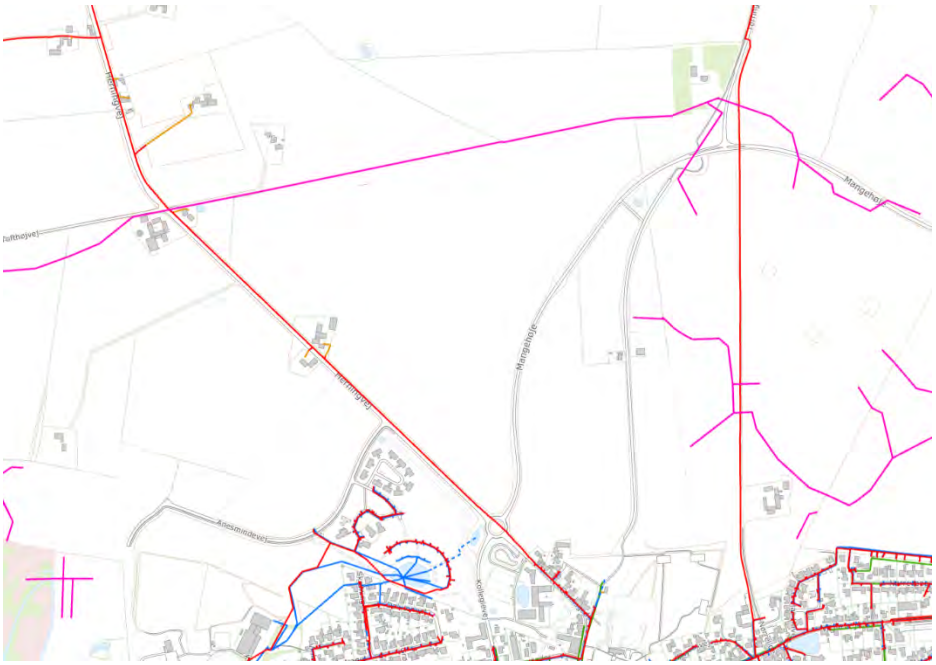

Figur 4-9 Oversigt over ledninger i området.

4.8 Fastlæggelse af regnhændelser

Til analyse af eksisterende og fremtidige strømningsveje og skybrudsregn anvendes SCALGO Live. På baggrund af højdemodel og nedbørsmængde simuleres fyldning af lavninger og strømningsveje i terrænet.

Programmet er en såkaldt glaspladem odel, dvs. at den ikke medregner eksisterende kloaksystemer, infiltration og fordampning, men giver et billede af worst-case i forhold til afstrømning på terræn.

Projektområdet analyseres i de følgende afsnit på forskellige måder for hhv. området vest for Mangehøje og øst for Mangehøje. Dette skyldes at der kun stilles krav til forsinkelse af hverdagsregnen for selve parken vest for Mangehøje, og ikke for de andre berørte arealer. Dvs. at der vest for Mangehøje håndteres regnhændelser, op til serviceniveauet på 5 år, på overfladen, i grøfter og andre anlæg der håndterer regnen, og dette er planlagt at blive ledt til et eksisterende drænsystem nord for projektområdet. Nedbørsdybden svarende til serviceniveau fratrækkes derfor skybrudsregnen der er anvendt i SCALGO Live analysen. Analysen viser således hvordan den resterende nedbørsmængde fordeler sig i terrænet.

For området øst for Mangehøje fratrækkes hverdagsregnen i den følgende analyse ikke. Dette skyldes at der ikke er tilslutningsmulighed til recipient for hverdagsregnen og det er heller ikke muligt at nedsive. Dvs. at der skal være afsat areal nok til at kunne håndtere en skybrudshændelse, hvor vandet hverken kan nedsive eller bortledes, men fordampes.

Der anvendes følgende data i forbindelse med analysen:

- Koordinatsættet: Northern, 6179935, Easthern 525948, svarende til en årsmiddelnedbør på 831 mm.
- Sikkerhedsfaktor på 1,3.

Nedbørsdybder for området beregnes ud fra regnserier i Spildevandskomiteens Excel-ark regionalregnraekke ver. 4.1 (SVK-ark).

En skybrudsregn beregnes for en gentagelsesperiode på 100 år, med 240 minutters varighed og sikkerhedsfaktor på 1,3 der giver en nedbørsmængde på 5,10 µm/s svarende til 73 mm.

For en serviceregn anvendes en gentagelsesperiode på 5 år, med 240 minutters varighed og sikkerhedsfaktor på 1,25 og det giver en nedbørsmængde på 2,66 µm/s svarende til 38 mm.

Fratrækkes hverdagsregnen fra skybrudsregnen fås følgende regndybde: 73 mm – 38 mm = 35 mm.

5 Eksisterende forhold

5.1 Strømningsveje og vandoplande

Af Figur 5-1 ses strømningsvejene ind og ud af projektområdet samt tilhørende vandoplande i en skybrudssituation med en regndybde på 73 mm. Gule pile markerer retning på strømningsveje, mens pink pile markerer vandoplande til strømningsvejene.

Der analyseres for en regndybde på 73 mm på hele arealet for at sikre sig at de rigtige vandoplande vises for arealet øst for Mangehøje. I afsnit 6.1.1 udføres analysen for området vest for Mangehøje, hvor hverdagsregnen er fratrukket skybrudsregnen.

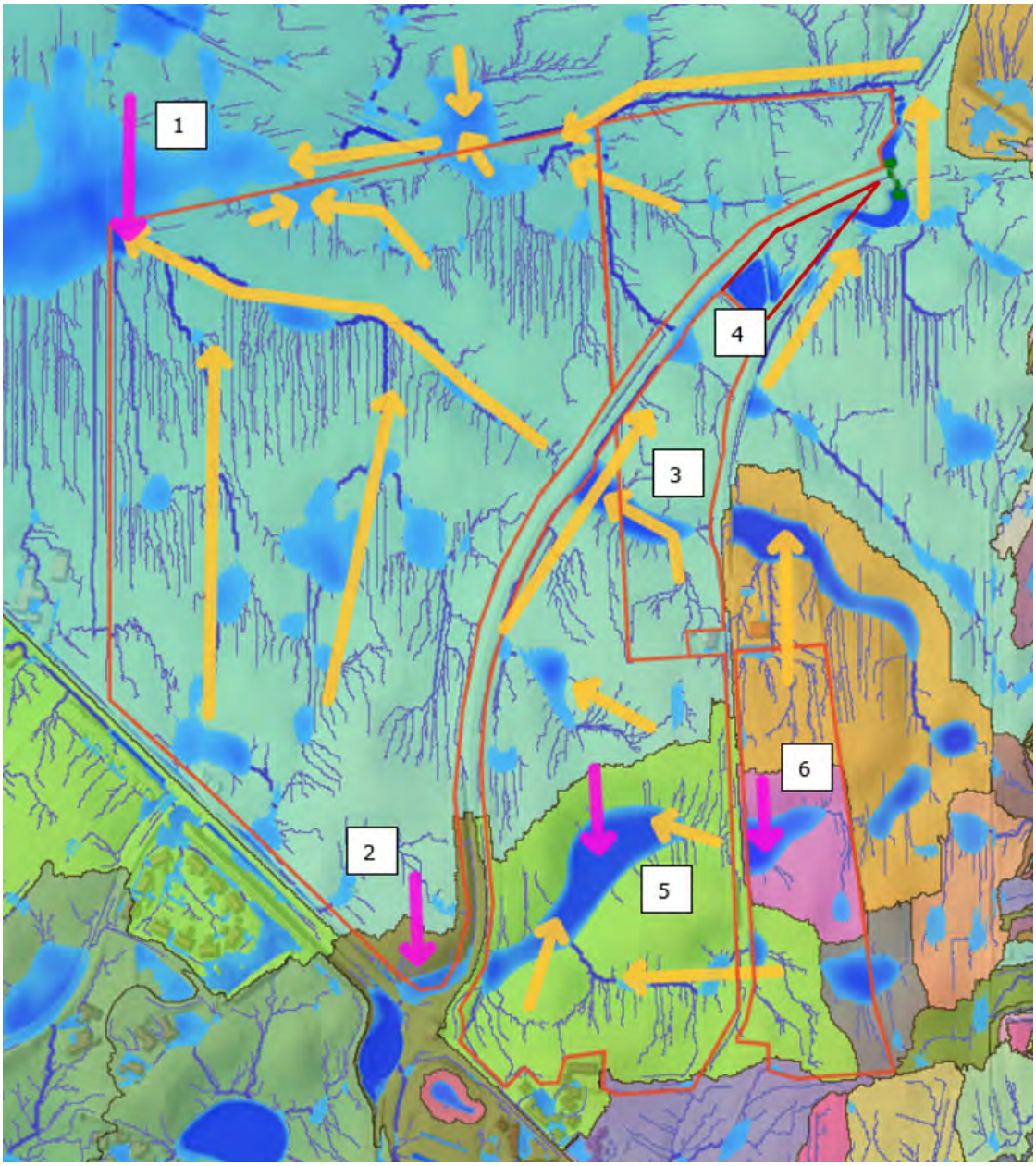

Figur 5-1 Strømningsveje ind og ud af projektområdet samt tilhørende vandoplande i en skybrudssituation på 73 mm. Pink pil markerer dybdepunkt, gule pile markerer strømningsveje ind- og ud af planområdet.

Som det ses af figuren, er der en betydende strømningsvej ud af det vestlige område (1). Vandoplandet til denne strømningsvej (lys blågrøn farve) udgøres af stort set hele projektområdet på den vestlige side af Mangehøje samt halvdelen er området øst for Mangehøje. For den sydlige del øst for Mangehøje, ses at der ikke er nogen strømningsveje ud af området (gule pile), men et dybdepunkt midt i området (5). Det samme gør sig gældende i den mest østlige del (6) hvor arealet er planlagt anvendt til camp. For den nordlige del af dette areal er der strømningsvej ud af området til en lavning umiddelbart nord for campområdet. Dette er også et dybdepunkt uden strømningsveje ud af området.

For området omkring (3) og (4) ses strømningsveje mod nord, der bliver ledt nordøst om området for derefter at blive ledt videre til område (1). Disse strømningsveje er betydende da de ud over at lede skybrudsvand væk fra projektområdet også håndtere et stort opland nord for projektområdet.

5.2 Stuvningsvolumen i eksisterende terræn

Projektområdet er forholdsvis kuperet, og der står vand i flere dybe lavninger. Af Figur 5-2 ses hvor lavningerne opstår under skybrudsregn og af tabel 1 og tabel 2 ses opgørelse over vandmængder i disse lavninger.

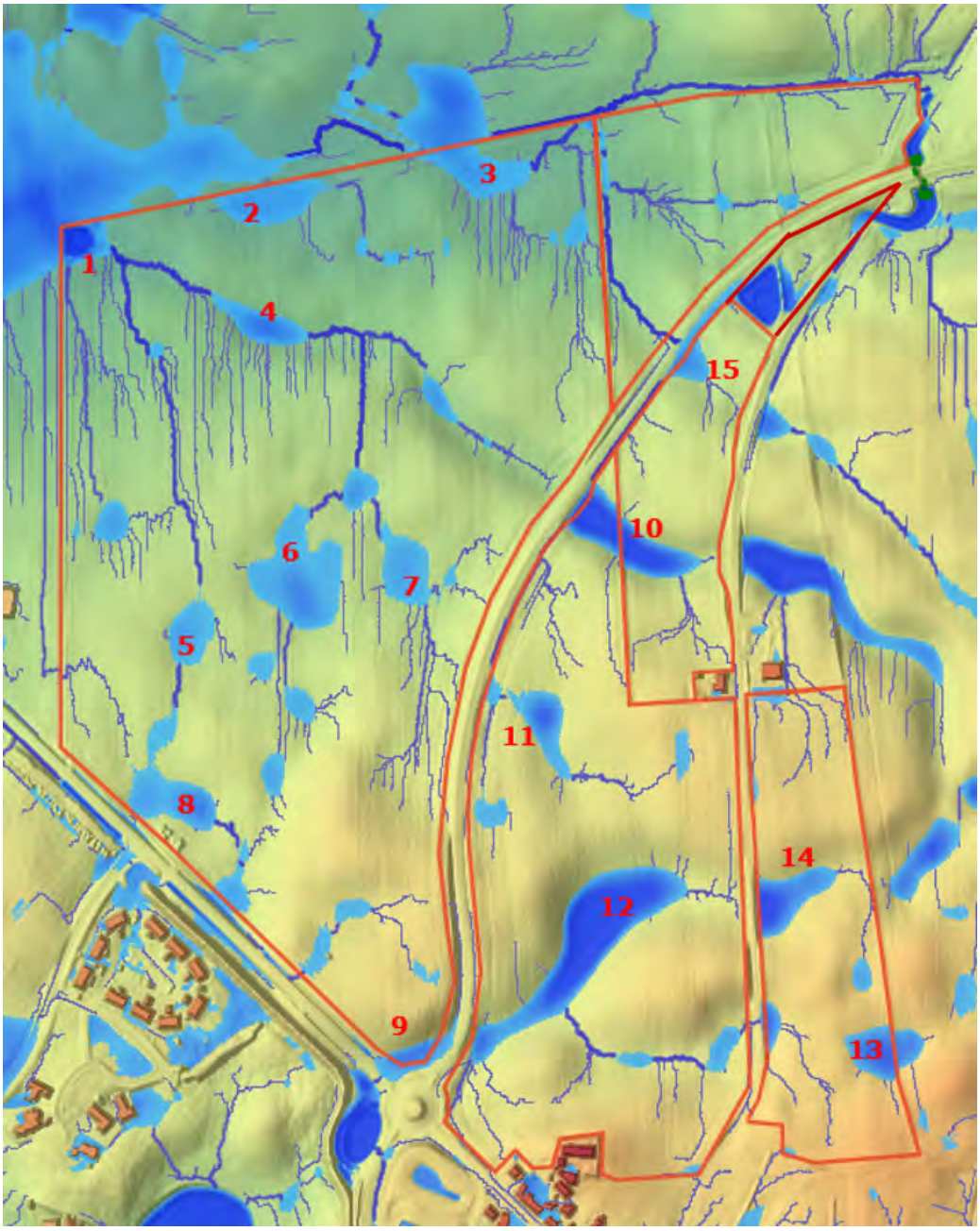

Figur 5-2 Skybrudslavninger i projektområdet ved en 100 års-skybrudshændelse.

Af Tabel 1 ses stuvningsvolumener i eksisterende terræn vest for Mangehøje for en skybrudshændelse på 100 år fratrukket hverdagsregnen på 5 år. Dvs. for en regndybde på 35 mm.

Tabel 5-1 Vest for Mangehøje – stuvningsvolumener i eksisterende terræn for regndybde på 35 mm.

Skybrudslavning - Vest	Volumen [m³]
1	1.088
2	316
3	95
4	466
5	83
6	836
7	396
8	670
9	411
I alt	4.361

Af Tabel 2 ses stuvningsvolumener i eksisterende terræn øst for Mangehøje for en skybrudshændelse på 100 år. Dvs. for en regndybde på 73 mm. Her er hverdagsregnen ikke fratrukket da der ikke er nogen afledningsmulighed.

Tabel 2 Øst for Mangehøje - stuvningsvolumener i eksisterende terræn ud fra en 100 års-hændelse.

Skybrudslavning - Øst	Volumen [m³]
10	3.030
11	546
12	7.323
13	955
14	1.325
15	244
I alt	13.423

6 Fremtidige forhold

Vejle Kommune stiller krav om, at håndtering af vand udføres således at:

- Der ikke sker skader på nye bygninger under ekstremregn inden for området
- Regnvandshåndteringen indenfor området ikke påvirker omgivelserne udenfor området negativt i forhold til eksisterende forhold.
- Der stilles ikke krav om tilbageholdelse af skybrudsvand i lavninger.

I plansituationen tages udgangspunkt i den udarbejdede Masterplan samt krav fra myndighed i forhold til håndtering af hverdagsregn og skybrudsregn.

Området er opdelt i to, gennemskåret af vejen Mangehøje.

Som det tidligere er beskrevet, er det planlagt for selve parken/festivalpladsen og det nordvestlige campområde, at hverdagsregn tilsluttes til eksisterende hoveddræn umiddelbart nord for området, se Figur 4-5. Skybrudsregnen for denne vestlige del planlægges ud fra skybrudsregn fratrukket hverdagsregn, dvs. en regndybde for skybrudsregn på 35 mm.

For området øst for Mangehøje er analysen i det følgende udført for et skybrud på 73 mm, hvor hverdagsregnen ikke fratrækkes. Dette skyldes, at der ikke er nogen afledningsmulighed for regnvandet for dette område, så alt det vand der falder i området, bliver indenfor området. Da der ikke må foretages terrænændringer i projektområdet, forudsættes det, at de arealer hvor der i dag stuver vand, også skal benyttes til dette i fremtiden.

Det forudsættes at der udarbejdes en evakueringsplan til håndtering af skybrudssituationer.

Udnyttelse af fordampning som løsning, er for nærværende projekt ubetydelige i forhold til de mængder af vand der kommer i området på kort tid, og dette gælder både for hverdagsregn og skybrud. Der er derfor ikke arbejdet videre med denne løsning i dette stadie af projektet.

Skybrudsvand skal ikke forsinkes, men håndteres ved at sikre at strømningsveje etableres så strømmende og stillestående vand ikke påvirker værdier i området negativt.

Bygherren skal sikre de nødvendige tilladelser for udledning af hverdagsregn til hoveddræn.

6.1 Hverdagsregn

6.1.1 Håndtering af hverdagsregn for det vestlige område

6.1.1.1 Nødvendig bassinvolumen til hverdagsregn

For projektområdet vest for Mangehøje, der er på ca. 31 ha, håndteres hverdagsregnen på terræn med udledning til eksisterende hoveddræn nord for projektområdet. Drænet har en begrænset kapacitet, dvs. der maksimalt må tilsluttes 5 l/s i alt. Derfor stilles der krav til forsinkelse af hverdagsregnen inden tilslutning til hoveddræn. Nedenfor beskrives dimensioneringskriterier for bestemmelse af forsinkelsesvolumen.

På baggrund af Masterplanen er befæstelsesgraden opgjort til at være på ca. 18 procent med, de i Tabel 3, viste opgørelser over belægningstype og arealstørrelser.

Tabel 3 Opgørelse af befæstelsesgraden.

Belægningstype [m^2]	m^2	Afløbskoeff.	Bef.grad	Ha.		
Vej med asfalt	1.000	1	1.000	0,10		
Vej med grus	12.100	0,6	7.260	0,73		
Backstagearealer grus	16.100	0,6	9.660	0,97		
Bygninger	3.400	1	3.400	0,34		
Scener	5.350	1	5.350	0,54		
Resten af arealet er muld/beplantning	272.050	0,1	29.926	2,99		
SUM	310.000		56.596	5,66		
				0,18	**18**	**procent**

Der stilles krav, fra Vejle Kommune, om forsinkelse af en 5 års hændelse, og en maksimal afledning på 5 l/s. Følgende kriterier er anvendt:

- Befæstelsesgrad: 18 %

- Areal: 31 Ha
- Gentagelsesperiode: T=5 år
- Sikkerhedsfaktor: 1,25
- Afskærende ledningskapacitet 5 l/s

Ved anvendelse af Spildevandskomiteens bassin-ark fås et nødvendigt bassinvolumen på 3.291 m^3, med en tømmetid på 8 døgn. Det skal bemærkes at tømmetiden er meget lang grundet det meget lille afløbstal i forhold til tilsluttet opland, og der er derfor risiko for at bassinet ikke når at tømme tilstrækkelig af før næste regn, hvorved overløb vil ske hyppigere end forudsat. Overløb fra bassin skal sammen med øvrigt skybrudsvand, ledes mod nord, som ved eksisterende forhold. Bassinet vil muligvis med tiden stå fyldt store dele af året da vandet vil hobe sig op.

6.1.1.2 Løsninger til håndtering af hverdagsregn

Der er undersøgt flere mulige løsninger i forhold til forsinkelse af hverdagsregnen for det vestlige område. Dette fremgår af følgende afsnit.

6.1.1.3 Terrænanalyse – forsinkelse i grøfter

I det følgende analyseres forslag med udgangspunkt i disponeringen i Masterplanen, med etablering af grøftebassiner langs støjvolden ved projektområdets vestlig grænse. Grøftebassinerne fungerer som en række af små aflange bassiner med overløb til næste grøftebassin. Dette kombineret med bassiner i den nordlige del af projektområdet.

Der er arbejdet med et scenarie med opstuvning i tre grøfteforløb, men oplandene til grøfterne vil være så små, at der skal installeres meget små vandbremser, hvilket ikke er muligt. I det følgende ses der derfor på en løsning med opstuvning i to grøfteforløb og to bassiner.

Af Figur 6-1 ses en skitse fra SCALGO hvor der er indlagt to dæmninger i grøften inden udledning til bassinet i nord. Grøftebassinerne vil i kombination med to bassiner placeret i det nordligste område af festivalpladsen give det nødvendige forsinkelsesvolumen til håndtering af hverdagsregnen.

For det nordøstlige bassin sker der ingen stuvning ved tilbagestuvning fra bassinet mod vest, men fra et mindre opland mod syd, jævnfør Figur 6-1.

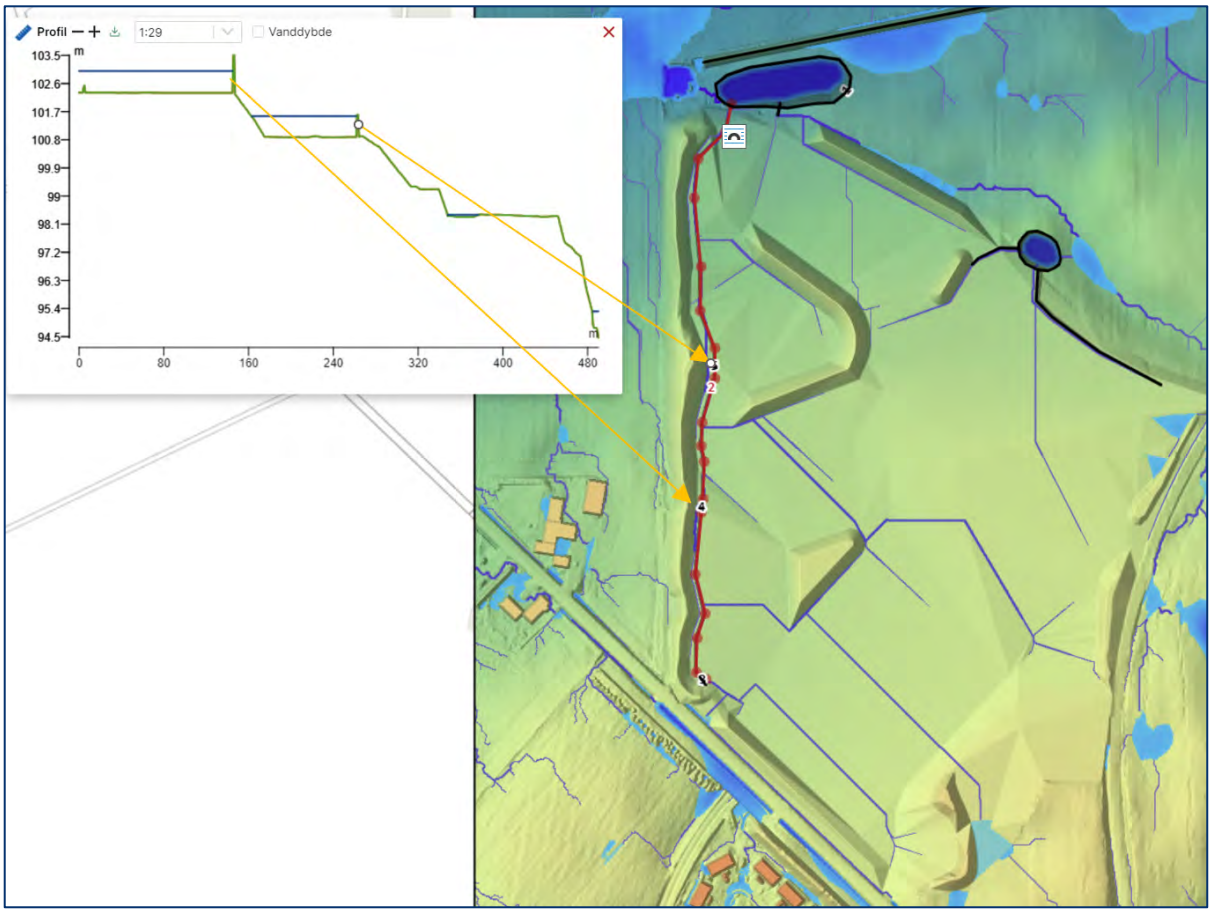

Figur 6-1 Oversigt over skitseret grøfteforløb og forsinkelsesbassiner i området. Samt principper for grøfter med opstuvning og overløbskant/dæmning.

Af Figur 6-2 ses princip for hvordan det er muligt at indbygge grøftebassinerne. Der skal for hver dæmning etableres en vandbremse og rør i bunden af grøften således grøftebassinerne kan tømmes helt under tørvejr. Dvs. at de enkelte grøftebassiner skal etableres med fald mod nord. Det skal i den videre fase arbejdes med udformning af selve tværsnittet af grøfterne.

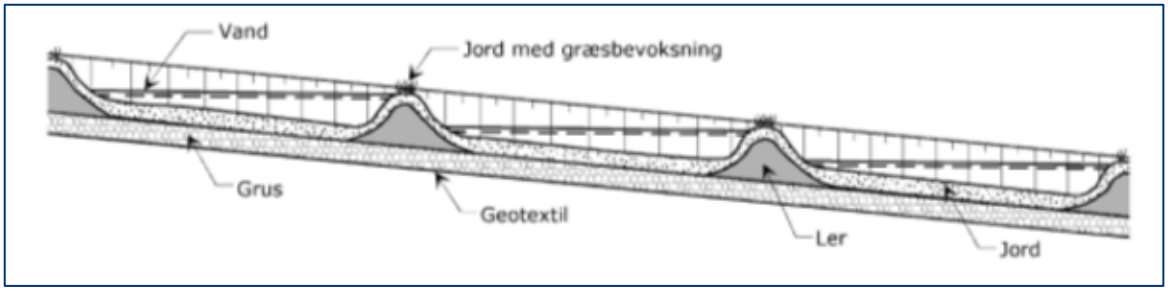

Figur 6-2 Principskitse for grøfter med dæmninger og opstuvning.

Af Figur 6-3 ses vandoplande til foreslåede grøftebassiner og bassiner. I det videre forløb med terrænregulering er det vigtigt at være opmærksom på at hvis vandoplandenes størrelse ændres, ændres også grøfternes størrelse samt regulatorerne der er planlagt for hvert forsinkelseselement. I den

videre analyse behandles opland F ikke, da dette opland løber mod syd til eksisterende lavning som foreslås bibeholdt.

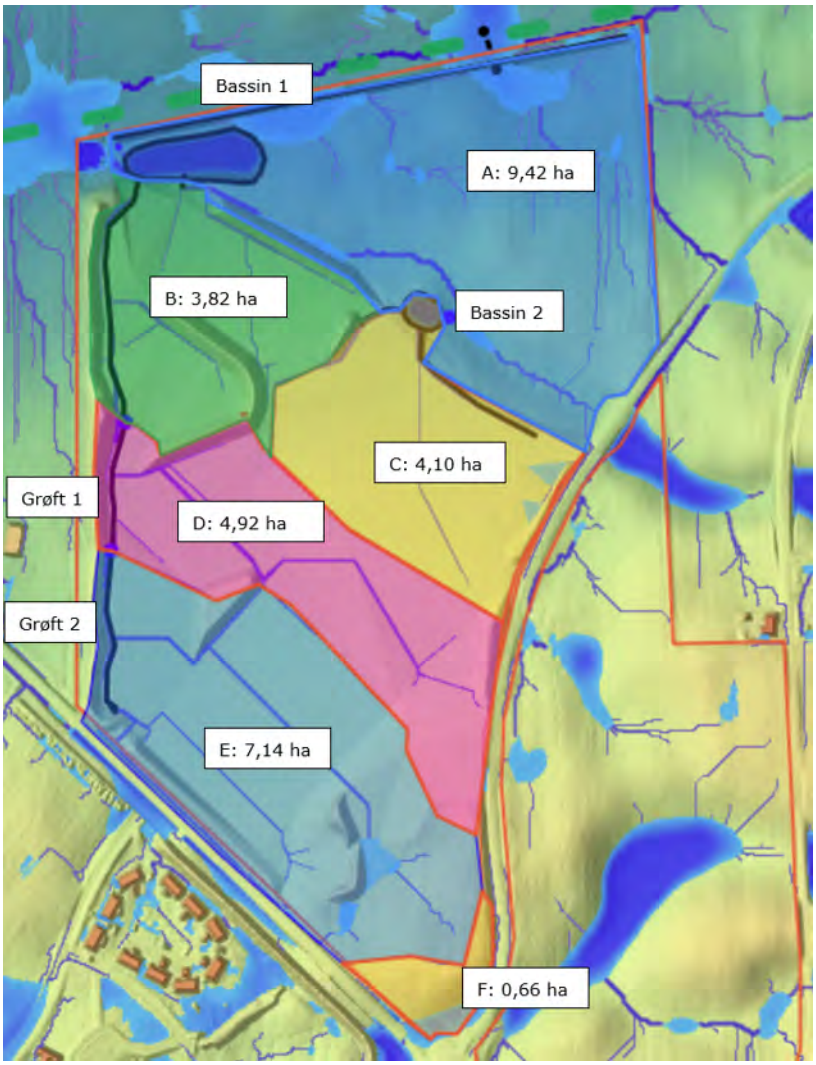

Figur 6-3 Oplande til forsinkelsesløsninger.

For at sikre at der maksimalt ledes 5 l/s til hoveddrænet i nord, er det vigtig at der sker et balanceret udløb fra hver forsinkelsesanlæg. Dvs. at der skal etableres et udløbsrør med en regulatorbrønd for hver udløb svarende til samme l/s/red.ha. Fastlæggelsen af afløbstal fra hver afløbsregulatorer følger i senere projektfase, da det ikke er muligt at koble et præcist opland til hver forsinkelsesanlæg og dermed fastsætte afløbstallet fra regulatoren. Men det er vigtigt at bemærke at ændres oplandsstørrelserne væsentlig vil det påvirke afløbstal fra regulatorer samt arealudbredelsen af hvert forsinkelseselement.

Det skal desuden bemærkes at der i Scalgo Live ikke er taget hensyn til hvilket anlæg grøften langs området mod vest, ønskes etableret med. Der er blot arbejdet med et profil der er 2 meter bred og med en vanddybde på 0,60-0,70 m.

Af Tabel 4 fremgår opgørelsen af nødvendigt forsinkelsesvolumen pr. reduceret hektar og tilhørende afløbstal til regulatoren. Denne opgørelse viser de regulatorer der er nødvendige hvis grøftebassinerne løber til dræn uden om bassin 1.

Tabel 4 Oversigt over forsinkelsesvolumener og størrelse på regulatorer.

	Opland	Hektar opland	Reduceret areal	afløbstal	Nyt afløbstal	Bassinvol	Tømmetid	Regulator
Bassin 1	A+B	13,24	2,38	2,14	2	1650	>72	3
Bassin 2	C	4,10	0,74	0,66	1	438	>72	1
Grøft 1	D	4,92	0,89	0,79	1	560	>72	2
Grøft 2	E	7,14	1,29	1,15	1	919	>72	1
	F	-	-	-	-	-	-	
	I alt	29,40	5,29			**3567**		

Der gøres opmærksom på at tømmetiderne for alle forsinkelsesanlæggene overskrider de anbefalede 72 timer. Dette vil bevirke at anlæggene får svært ved at nå at løbe tør inden næste regn, og overløb vil ske hyppigere end forudsat samt det risikeres at anlæggene står vandfyldte store dele af året. Den lange tømmetid skyldes kravet om en meget lav udledning på 5 l/s til det afskærende dræn for hele området. Overløb fra bassin skal sammen med øvrigt skybrudsvand, ledes mod nord, som ved eksisterende forhold.

Der skal etableres dræn eller rør i bunden af grøft der sikrer tømning af grøftebassinerne.

6.1.2 Håndtering af hverdagsregn for det østlige område

Da der ikke er udledningsmulighed for hverdagsregn i det østlige område, beregnes der ikke et nødvendigt bassinvolumen. For håndtering af vandet i dette område henvises til afsnit 7.1 nedenfor.

7 Skybrudsregn

7.1 Afværgetiltag for skybrudsregn

Som tidligere nævnt er der ikke nogen afløbsmulighed for skybrudsvandet i det østlige campområde. For dette campområde, ses derfor i stedet på et nødvendigt arealudlæg ift. skybrudsvand, hvor hverdagsregn ikke er fratrukket, dvs. ud fra en vanddybde på 73 mm. Dette skyldes, at der ikke er nogen afledningsmulighed for hverdagsregnvandet. På Figur 7-1 er det markeret med stiplet blå streg hvor det anbefales ikke at bebygge, da vandet i skybrudssituationen vil strømme til dette område og minimum have den viste arealudbredelse. Det vil være nødvendigt at udarbejde en evakueringsplan til håndtering af skybrudssituationer, hvor det vil være muligt at hegne omkring lavningerne af hensyn til sikkerheden med vanddybder på over 1 m.

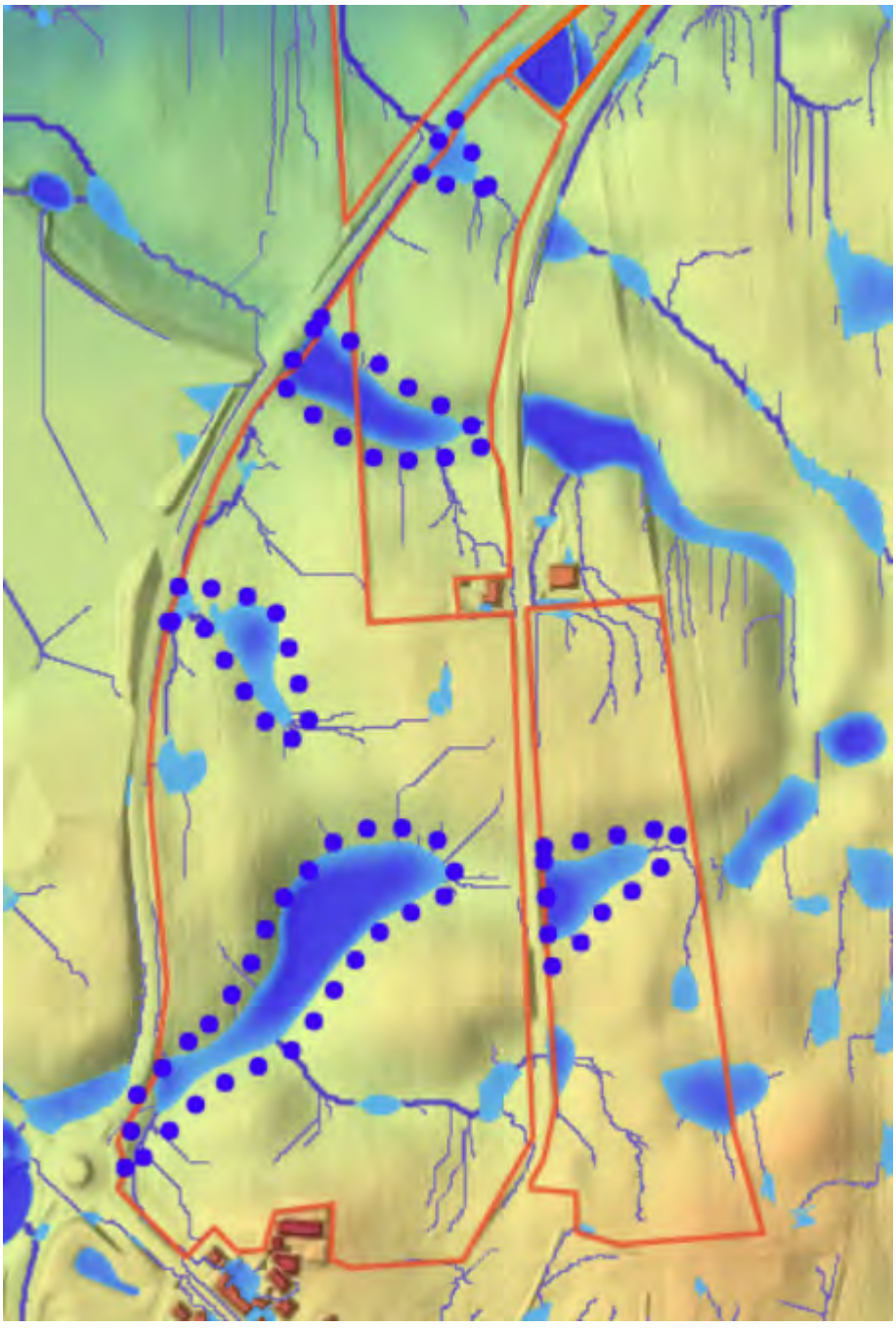

Figur 7-1 Arealudbredelsen af skybrudshændelse T=100 år (73 mm).

For det vestlige område ses strømningsvejene i skybrudssituationen, markeret med mørkeblå pile i Figur 7-2.

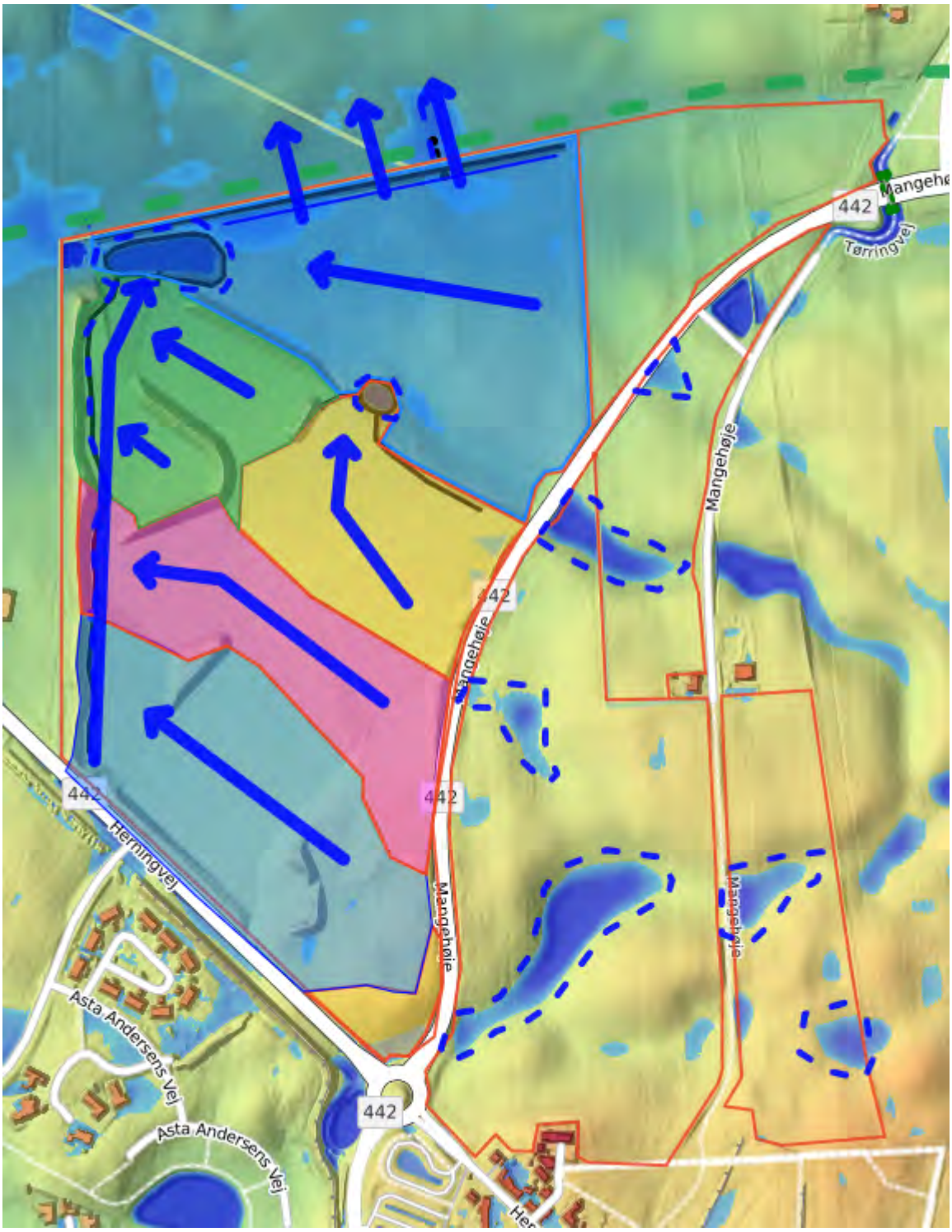

Figur 7-2 Vandets vej i forbindelse med skybrudssituationen.

I det blå opland længst mod nord ses to større lavninger op mod nordlig grænse. Hvis der udføres terrænreguleringer i dette område, bør volumenet fra disse lavninger håndteres inde på området, f.eks.

ved at etablere en grøft eller lign., sådan at forholdene for nedstrøms lodsejer ikke forringes. Det drejer sig ca. om 400 m^3 skybrudsvand, jf. afsnit 5-1, tabel 1. Der må ikke udføres terrænreguleringer langs nordlige projektgrænse som på nogen måde begrænser skybrudsvandet frie løb mod nord, som ved eksisterende forhold. Hvis der på et senere tidspunkt viser sig behov for terrænregulering i form af en vold eller lignende der hindrer den frie strømning mod nord, skal der udarbejdes en ny vandhåndteringsplan.

8 Arealudlæg og volumener

Der er i ovenstående analyse arbejdet med arealudlæg til løsningerne for hverdagsregn og skybrudsregn. Af Figur 8-1 ses overordnet skitsering af arealudbredelserne. I tabel 4 ses arealopgørelser, volumener samt vanddybde for de forskellige områder.

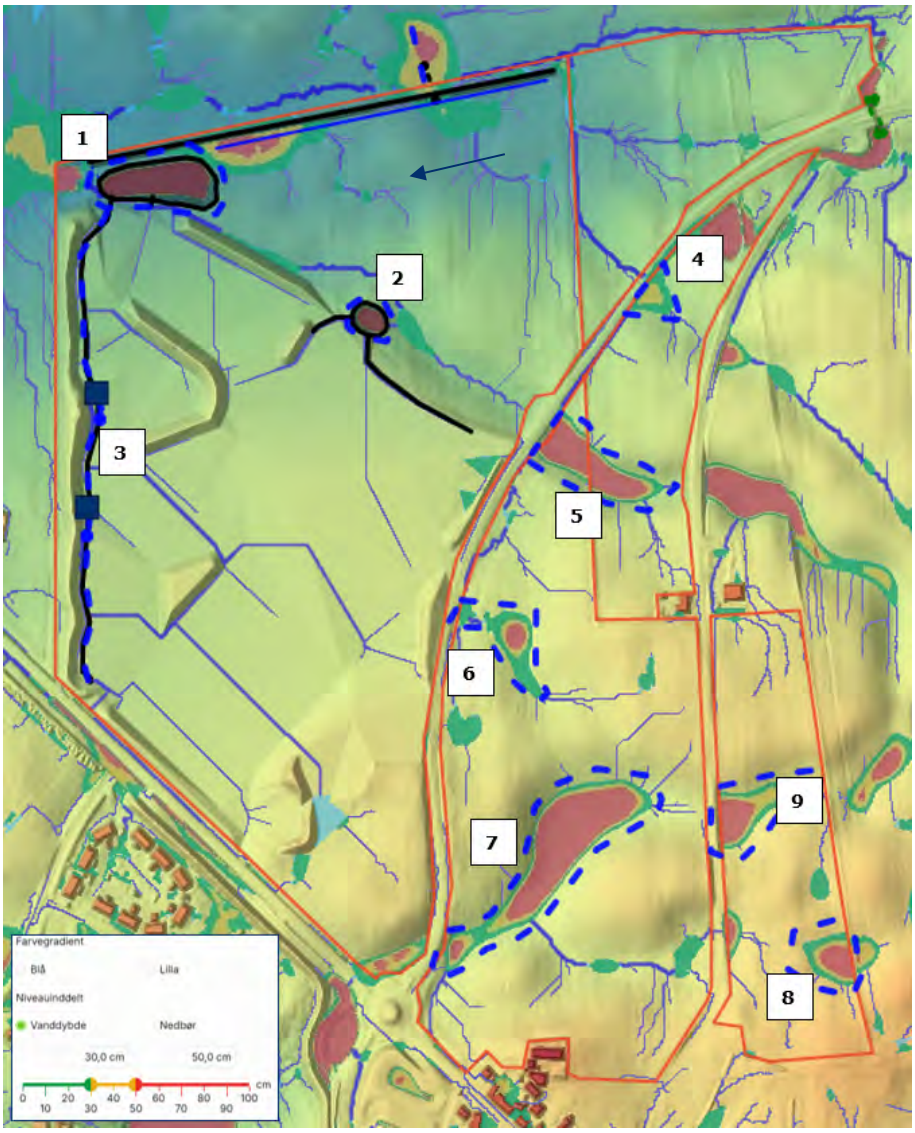

Figur 8-1 Arealudlæg og volumener til forsinkelsesanlæg.

Tabel 4 Oversigt over arealudlæg, volumener og vanddybder.

Område	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Areal [m2]	6.800	1.300	2.500	1.400	5.000	3.800	15.000	3.600	3.500
Volumen [m3]	2.600	400	400	200	3.000	500	7.400	945	1.300
Vanddybde [m]	1,04	0,96	0,7	0,45	1,66	0,82	1,83	0,77	1,23

Der er et samlet forsinkelsesvolumen til håndtering af hverdagsregn afsat i Masterplanen, på ca. 3400 m^3 der tilnærmelsesvis er volumenet vist i beregning i afsnit 6.1.1.1.

For grøfteforløbet i vest er der, som tidligere nævnt, i SCALGO analysen modelleret en grøft der er 2 meter bred og 0,6-0,7 meter dyb. Der er i beregningen for arealudbredelsen regnet med en bredde af grøfteanlægget 5 meter. Denne bredde er valgt fordi der i modelleringen ikke er taget hensyn til anlæg på grøften. Der kan i det videre forløb arbejdes mere med udseendet af grøften.

9 Opsummering

Der er udfordringer med håndtering af vandet i projektområdet, idet der er planlagt for spildevandskloakering, men der er ingen nedsivningsmulighed og ikke nogen recipient i nærheden til at modtage hverken hverdagsregn eller eventuel skybrudsvand.
Der bør udarbejdes en evakueringsplan til håndtering af skybrudssituationer idet det er større vanddybder der stuver i området.

Det er en forudsætning for håndteringen af hverdagsregnen i det vestlige område, at det vil være muligt at aflede minimum 5 l/s til hoveddrænet umiddelbart nord for projektområdet. Denne tilslutning kan evt. kræve en medbenyttertilladelse fra alle berørte lodsejere.

Afløbstallet (5 l/s) er meget lille i forhold til det opland der er tilsluttet, dvs. at det giver meget lange tømmetider af forsinkelsesanlæggene og dermed muligvis hyppigere overløb. Overløb fra bassin skal sammen med øvrigt skybrudsvand, ledes mod nord, som ved eksisterende forhold.

Der er i nærværende vandhåndteringsplan ikke arbejdet med dræning af parken, og arealudlæggene er derfor kun beregnet for hverdagsregn. Tilføjes der drænvand til disse, bør voluminer og arealudlæg genberegnes. Det samme gør sig gældende hvis vandoplandene ændres, her skal også afløbstallene fra regulatorerne genberegnes.

Der må ikke udføres terrænreguleringer langs nordlige projektgrænse som på nogen måde begrænser skybrudsvandet frie løb mod nord, som ved eksisterende forhold. Hvis der på et senere tidspunkt viser sig behov for terrænregulering i form af en vold eller lignende der hindrer den frie strømning mod nord, skal der udarbejdes en ny vandhåndteringsplan.

I det videre forløb, hvor der arbejdes mere detaljeret med kotering af veje, stier mv., bør disse arealudbredelser genbesøges. Når der ligger en mere detaljeret koteplan kan anlæggene justeres så grøfterne muligvis kan indeholde mere vand. Skybrudsvandet der ledes ud af området ender i lavning nordvest for området, og disse lavninger ændres ikke og vil gå i overløb på samme måde som eksisterende forhold.

Bilag 7 BYGGERI

Støjanalyse af ny festivalplads

Projektnavn	Rekreativt område ved Herningvej, Jelling
Projektnr.	1100056586-001
Kunde	Anlæg & Infrastruktur, Teknik & Miljø, Vejle Kommune
Notatnr.	3
Version	4
Til	Vejle Kommune
Fra	Rambøll

Udarbejdet af	MPAN
Kontrolleret af	ADREN
Godkendt af	MPAN

Dato 2025/09/26

1 Indledning

På foranledning af Vejle Kommune har Rambøll foretaget overslagsberegninger af støjforholdene i forbindelse med afvikling af musikfestival i Jelling på en ny placering, herunder støj fra koncerter på festivalens seks scener samt støj fra campområderne tilknyttet festivalen.

Jelling Musikfestival forventes at flytte til ny lokation i 2029 umiddelbart nord for Jelling ved Herningvej/Mangehøje. Beliggenheden af den nye festivalplads kan ses på oversigtskortet i Figur 1-1.

Rambøll
Hannemanns Allé 53
DK-2300 København S

T+45 5161 1000
https://dk.ramboll.com

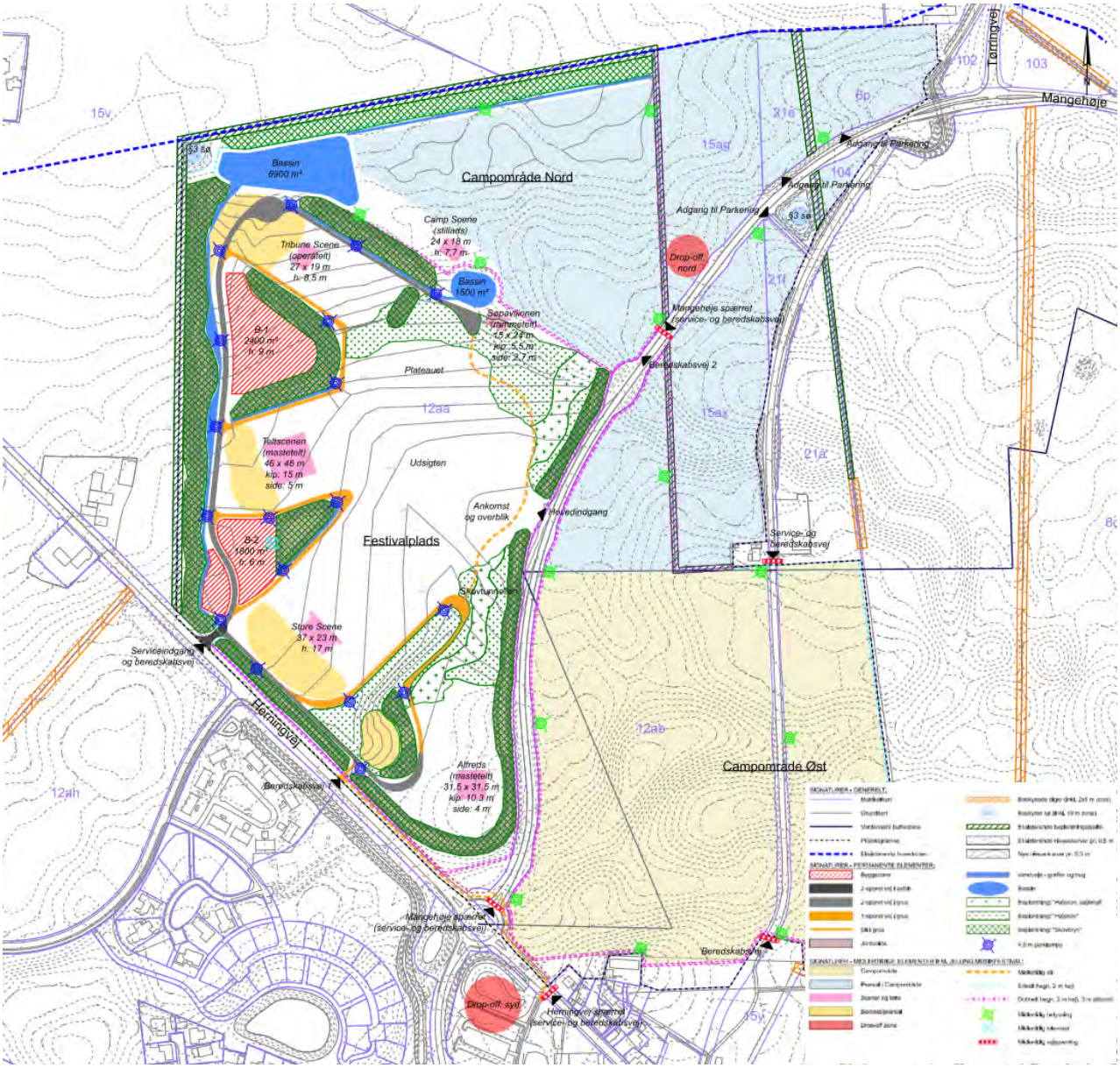

Figur 1-1. Oversigtskort over nyt festivalområde for Jelling Musikfestival.

2 Kriterier for vurdering af støj

Der findes ingen specifikke vejledende grænseværdier for støj fra lejlighedsevents, f.eks. afvikling af festivaler, koncerter i det fri samt støj fra campområder. Vejle Kommune har ligeledes ingen generelle retningslinjer på området.

En generel kriterieværdi på 70 dB som gennemsnit over 15 minutter for udendørs musikarrangementer anvendes dog af andre kommuner, blandt andet Københavns Kommune og Aarhus Kommune. Hidtil har det ikke været praksis at fastsætte særlige grænseværdier for koncerter ifm. afvikling af festivaler. Ved koncerter er støjen varierende, men domineret af lyden fra højttaleranlægget, mens lydniveau fra publikum er uden betydning for den samlede støj i omgivelserne.

Det er praksis, at støj fra koncerter ikke vurderes som støj fra virksomheder, fordi de i høj grad er karakteriseret ved et begrænset antal arrangementer pr. år. Det er derfor karakteristisk for regulering af støj fra udendørs koncerter og andre lejlighedsarrangementer, at der tages hensyn til, at de forekommer få gange om året i velkendte og afgrænsede tidsrum.

Det er derfor valgt at vurdere støj fra koncerter på Jelling Musikfestival med udgangspunkt i 70 dB som en kriterieværdi for væsentlig støj. Støjen midles over den mest støjende halve time i natperioden kl. 22 – kl. 07, da dette vil være tidsrummet hvor mennesker er mest støjfølsomme.

Der findes heller ikke specifikke grænseværdier for støj fra gæster i campområder på festivaler. Beregningsresultaterne er derfor vurderet i forhold til den kriterieværdi for væsentlig støjpåvirkning på 70 dB, der anvendes ved vurdering af støj fra selve koncerterne.

3 Støjberegninger

Støj fra Jelling Musikfestival beregnes i henhold til Miljøstyrelsens vejledning 5/1993, "Beregning af ekstern støj fra virksomheder".

I praksis er beregningerne foretaget i beregnings-programmet SoundPLAN, version 9.0 med opdatering dateret 15.06.2023. Der er i programmet opbygget en 3-dimensionel model af festivalområdet og omgivelserne.

Supplerende terrænkoter brugt til opbygning af terrænmodel samt eksisterende veje og bygninger er hentet fra dataforsyningen.dk, oktober 2024. Terrænforhold indgår i modellen som akustisk porøst (svarende til "blødt"), da terrænet omkring Jelling hovedsageligt består af marker og grønne arealer.

Beregningerne foretages for to nær identiske terrænmodeller. I den nordlige ende af den nye festivalplads er der fremsat forslag om en jordvold til at afhjælpe vind på området. Dog kan volden påvirke overfladeafstrømningen ifm. skybrudsbrud, hvorfor det ikke er sikkert, at den opføres. Beregningerne foretages derfor for begge scenarier. Beregninger uden jordvold fremgår af resultatafsnittet, hvor beregninger med jordvold fremgår af bilag.

Eksisterende bygninger indgår i beregningsmodellen med deres afskærmende og reflekterende egenskaber. Der forudsat et refleksionstab på 1 dB.

Støj fra Jelling Festival præsenteres dels i form af støjudbredelseskort, og dels i form af punktberegninger på facader af nærliggende boliger. Støjudbredelseskortene er udført som maskeberegninger, dvs. i et net af punkter med en indbyrdes afstand på 5 meter. Mellem punkterne interpoleres resultaterne for fastlæggelse af støjudbredelseskonturen. Støjudbredelseskortene og beregninger i punkter er udført 1,5 meter over terræn.

Støjniveauerne er angivet som det A-vægtede ækvivalent lydtrykniveau, L_{Aeq}.

Der er udvalgt en række boliger i lokalområdet, som vurderes at være mest udsat i forhold til støjudbredelse fra festivalen. På hver bolig beregnes støj på én facade. Boligerne vurderes at være repræsentative for støjniveauerne ved boliger i deres respektive nærområder.

3.1 Kildestyrker og datagrundlag

Jelling Musikfestival har leveret informationer om højttaleranlæg og sceners placeringer på festivalpladsen.

Kildestyrken fra hver scenes højttaleranlæg er tilpasset et estimeret maksimalt lydtrykniveau ved mixerpulten, midlet over 15 minutter. Det maksimale lydtrykniveau er estimeret af Nordic Rentals A/S, som udlejer og betjener udstyret til festivalen. De angivne maksimale lydtrykniveauer ved mixerpulten for de forskellige scener er gengivet i Tabel 3-1, og det antages at dette lydtrykniveau holdes over hele midlingstiden på 30 minutter.

Det angivne lydtrykniveau er udtryk for det højeste niveau ved en koncert på den pågældende scene. Koncerter er lydmæssigt dynamiske arrangementer. Beregningerne kan derfor betegnes som worst-case scenarier for støjudbredelse til omgivelserne. I løbet af en normal koncert vil lydniveauet variere markant fra øjeblik til øjeblik, og det samme gælder derfor støjudbredelsen, som vil variere tilsvarende.

Tabel 3-1. Maksimalt lydtrykniveau ved mixerpult foran hver scene, L_{pA} i dB.

Scene	Lydniveau v. mixerpult	Kildehøjde over terræn
Store Scene	102 dB	7 meter
Teltscenen	101 dB	5 meter
Tribunescenen	98 dB	5 meter
Alfreds	97 dB	3 meter
Søpavillonen	92 dB	3 meter
Camp Scenen	96 dB	3 meter

Højttaleranlæg på festivalens scener modelleres i beregningsmodellen med retningskarakteristik som array-højttalere, som er vinklet ned mod publikum med en hældning på 7,5 grader.

Scenerne spiller forskudt, og nogle scener spiller derfor ikke samtidig. Mulige konstellationer for samtidigt spillende scener er:

- Store Scene, Tribunescenen, Søpavillonen, Camp Scenen
- Store Scene, Alfreds, Camp Scenen
- Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen, Camp Scenen
- Teltscenen, Alfreds, Camp Scenen

3.1.1 Campområder

Jelling Musikfestivals campområder er opdelt i tre zoner, hhv.

- Nord - kapacitet 6.000 personer
- Øst-A - kapacitet 7.000 personer
- Øst-B - kapacitet 3.500 personer

Kildestyrken anvendt til beregning af støj fra campområder stammer fra støjberegninger foretaget af Rambøll ifm. miljøkonsekvensvurdering af Nyt Stadion Aarhus. Her blev beregnet støjbidrag fra mennesker i fanzoner udenfor stadion. Det vurderes, at støj fra feststemte festivalgæster og fodboldfans ved stadion er sammenligneligt. For fanzoner med 10.000 mennesker anvendtes en kildestyrke på 98 dB. Konservativt anvendes samme kildestyrke på 98 dB for campområderne Nord og

Øst-A, mens støjbidraget fra campområde Øst-B vurderes at være 3 dB lavere, da områdets kapacitet er det halve af område Øst-A.

Tabel 3-2. Kildestyrke for campområder.

Campområde	Kildestyrke [L_{wA}]	Kildehøjde over terræn
Nord	98 dB	1,5 meter
Øst-A	98 dB	1,5 meter
Øst-B	95 dB	1,5 meter

3.1.2 Frekvensfordelinger for støjkilder

I Tabel 3-3 er anført de anvendte støjkilders kildestyrke og frekvensfordeling. For musik fra scenerne anvendes "Disco music indoor" fra SoundPLANs standardbibliotek. For menneskestøj fra campingområder anvendes "Loud conversation, shouting, laughing etc." fra SoundPLANs standardbibliotek. Frekvensfordelingerne skaleres tilsvarende kildestyrken på de enkelte støjkilder.

Tabel 3-3. Frekvensfordeling for anvendte støjkilder, L_{WA} i dB.

Støjkilde	Drifts tid	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz	8000 Hz
Disco music indoor	100 %	85	90	100	105	105	105	100	90
Loud conversation, shouting, laughing etc."	100 %	55	59	72	91	93	89	63	48

4 Beregningsresultater

Herunder præsenteres resultater af de udførte beregninger. Kortene anvender en farveskala, hvor grønne områder angiver støjniveauer lavere end kriterieværdien på 70 dB på. Gule, orange og røde farver angiver områder hvor støjniveauet er henholdsvis 0 – 5 dB, 5 – 10 dB og 10 – 15 dB højere end grænseværdien for disse tidsperioder. Bemærk dog at der for Figur 4-5 (støj fra campområder) er anvendt en anden skala og farver, da de beregnede støjniveauer ikke kan vises på førnævnte farveskala.

Støjudbredelseskort inkluderer refleksioner fra alle bygninger, inklusive egen facade, hvilket kan overvurdere støjen op til 3 dB tæt på egen facade. Punktberegningerne indeholder ikke refleksioner fra egen facade og det er derfor udelukkende punktberegningerne der kan sammenlignes direkte med de anvendte kriterieværdier for væsentlig støjpåvirkning. Støjkonturerne er således af orienterende karakter.

Kun beregning uden jordvold i festivalområdets nordlige skel fremgår herunder. Tilsvarende beregninger inkl. denne jordvold fremgår af bilag. Jordvolden har ingen virkning på det beregnede støjniveau ved de undersøgte boliger.

4.1 Støj fra koncerter

Figur 4-1 viser støjudbredelse ved samtidig koncert på Store Scene, Tribunescenen, Søpavillionen og Camp Scenen. Enkelte boliger kan under disse forhold opleve støjniveauer som er højere end

kriterieværdien på 70 dB. Dette gælder Asta Andersens Vej 13, Herningvej 18, Mangehøje 45 og Tørrringvej 17, som kan opleve en støjpåvirkning op til hhv. 76 dB, 74 dB, 76 dB og 71 dB under koncerter på de nævnte scener.

Ved andre boliger i lokalområdet vurderes støjniveauet at være lavere end eller lig med kriterieværdien på 70 dB.

Punktberegningsresultater for de markerede boliger kan ses i Tabel 4-1.

Tabel 4-1. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Store Scene, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	76 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 17	71 dB

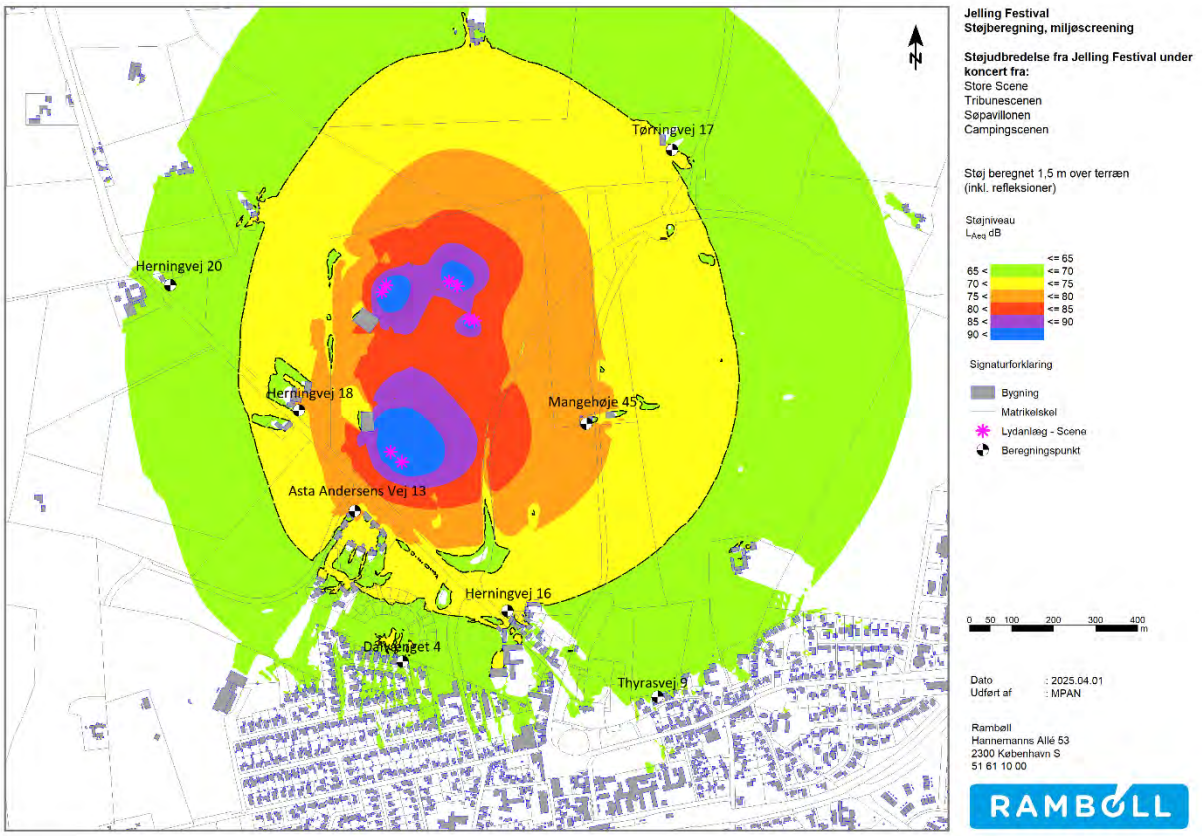

Figur 4-1. Støjudbredelse fra koncerter på Store Scene, Tribunescenen, Søpavillionen og Camp Scenen.

Figur 4-2 viser støjudbredelse ved samtidig koncert på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen. Enkelte boliger kan under disse forhold opleve støjniveauer som er højere end kriterieværdien på 70 dB. Dette gælder Asta Andersens Vej 13, Herningvej 18, Herningvej 16 og Mangehøje 45, som kan opleve en støjpåvirkning op til hhv. 76 dB, 74 dB, 71 dB og 77 dB under koncerter på de nævnte scener.

Ved andre boliger i lokalområdet vurderes støjniveauet at være lavere end eller lig med kriterieværdien på 70 dB.

Punktberegningsresultater for de markerede boliger kan ses i Tabel 4-2.

Tabel 4-2. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	77 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 17	70 dB

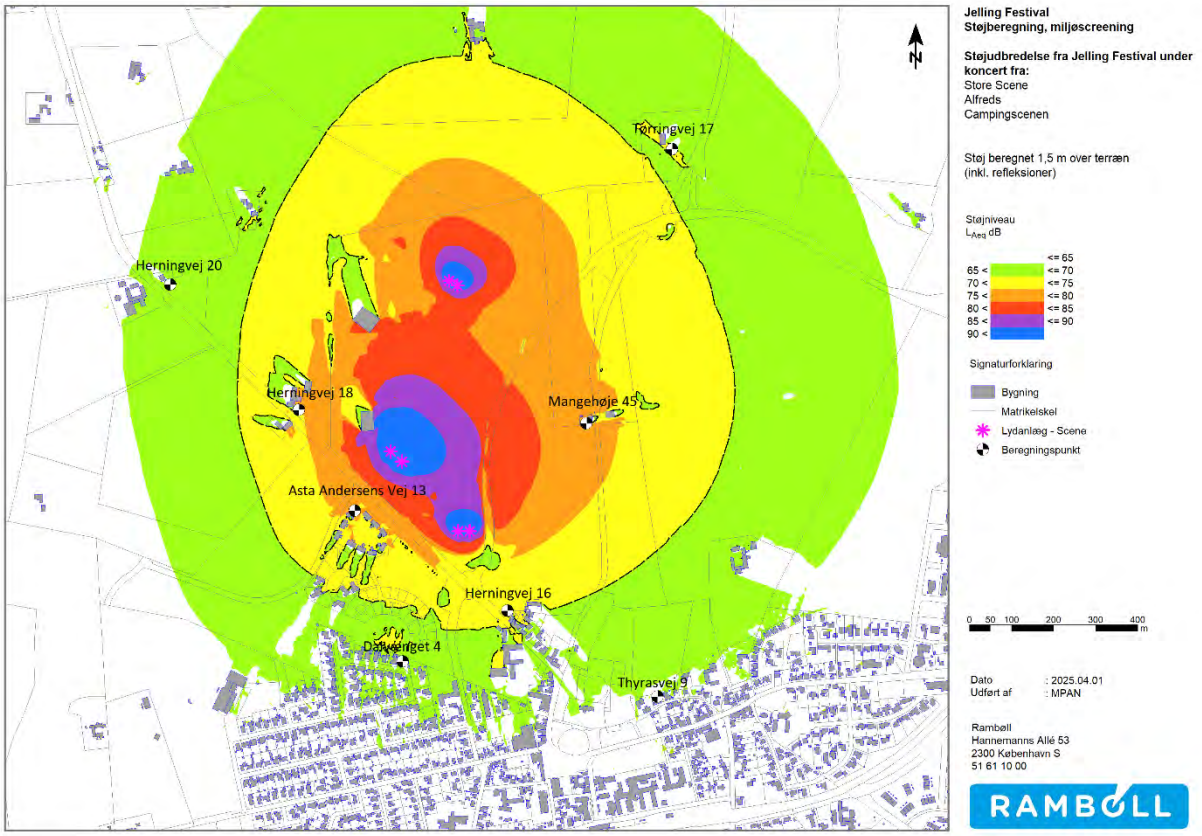

Figur 4-2. Støjudbredelse fra koncerter på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen.

Figur 4-3 viser støjudbredelse ved samtidig koncert på Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen. Enkelte boliger kan under disse forhold opleve støjniveauer som er højere end kriterieværdien på 70 dB. Dette gælder Asta Andersens Vej 13, Herningvej 18, Mangehøje 45 og Tørringvej 17, som kan opleve en støjpåvirkning op til hhv. 71 dB, 73 dB, 74 dB og 71 dB under koncerter på de nævnte scener.

Ved andre boliger i lokalområdet vurderes støjniveauet at være lavere end kriterieværdien på 70 dB.

Tabel 4-3. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	71 dB
Dalvænget 4	66 dB
Herningvej 16	68 dB
Herningvej 18	73 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	74 dB
Thyrasvej 9	61 dB
Tørringvej 17	71 dB

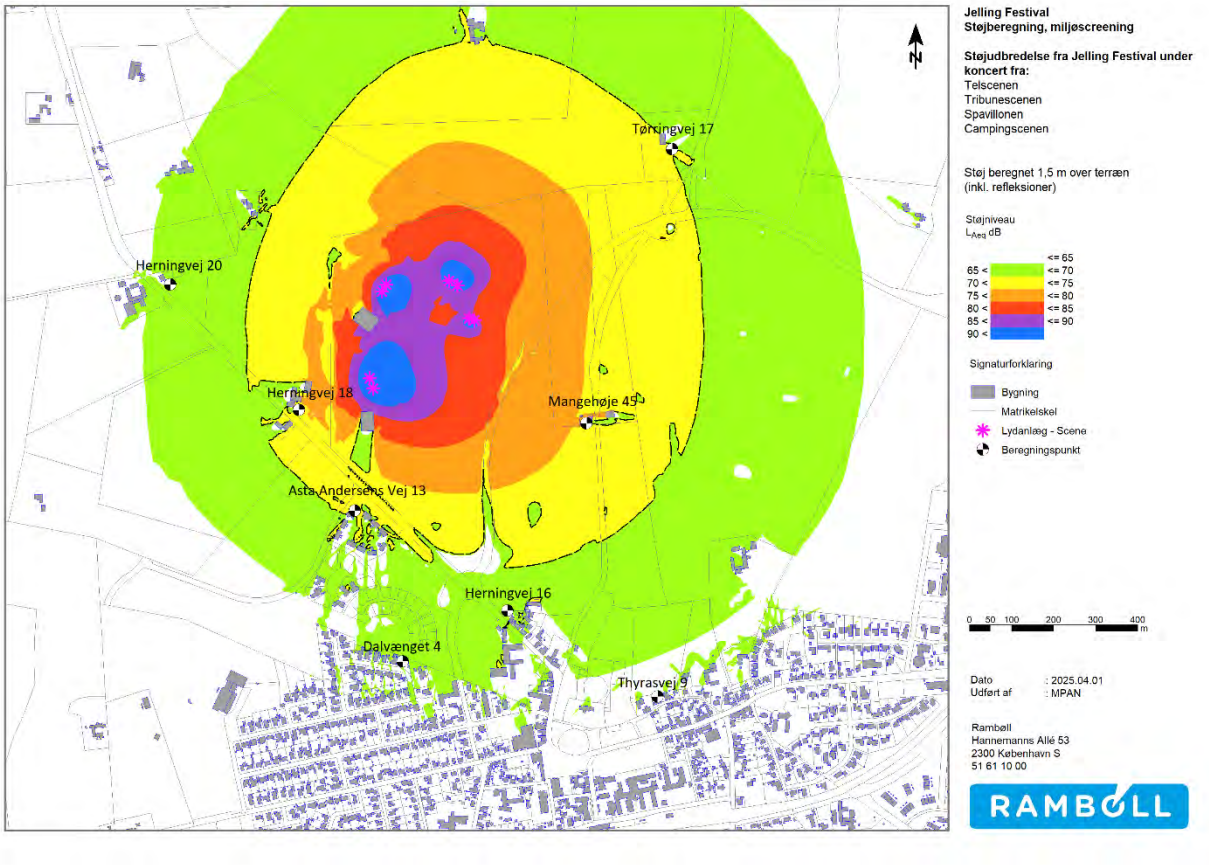

Figur 4-3. Støjudbredelse fra koncerter på Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen.

Figur 4-4 viser støjudbredelse ved samtidig koncert på Teltscenen, Alfreds og Campscenen. Enkelte boliger kan under disse forhold opleve støjniveauer som er højere end kriterieværdien på 70 dB. Dette gælder Asta Andersens Vej 13, Herningvej 18 og Mangehøje 45, som kan opleve en støjpåvirkning op til hhv. 71 dB, 74 dB og 75 dB under koncerter på de nævnte scener.

Ved andre boliger i lokalområdet vurderes støjniveauet at være lavere end eller lig med kriterieværdien på 70 dB.

Tabel 4-4. Støjniveauer på boligfacader under samtidige koncerter på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	71 dB
Dalvænget 4	66 dB
Herningvej 16	69 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	75 dB
Thyrasvej 9	61 dB
Tørringvej 17	70 dB

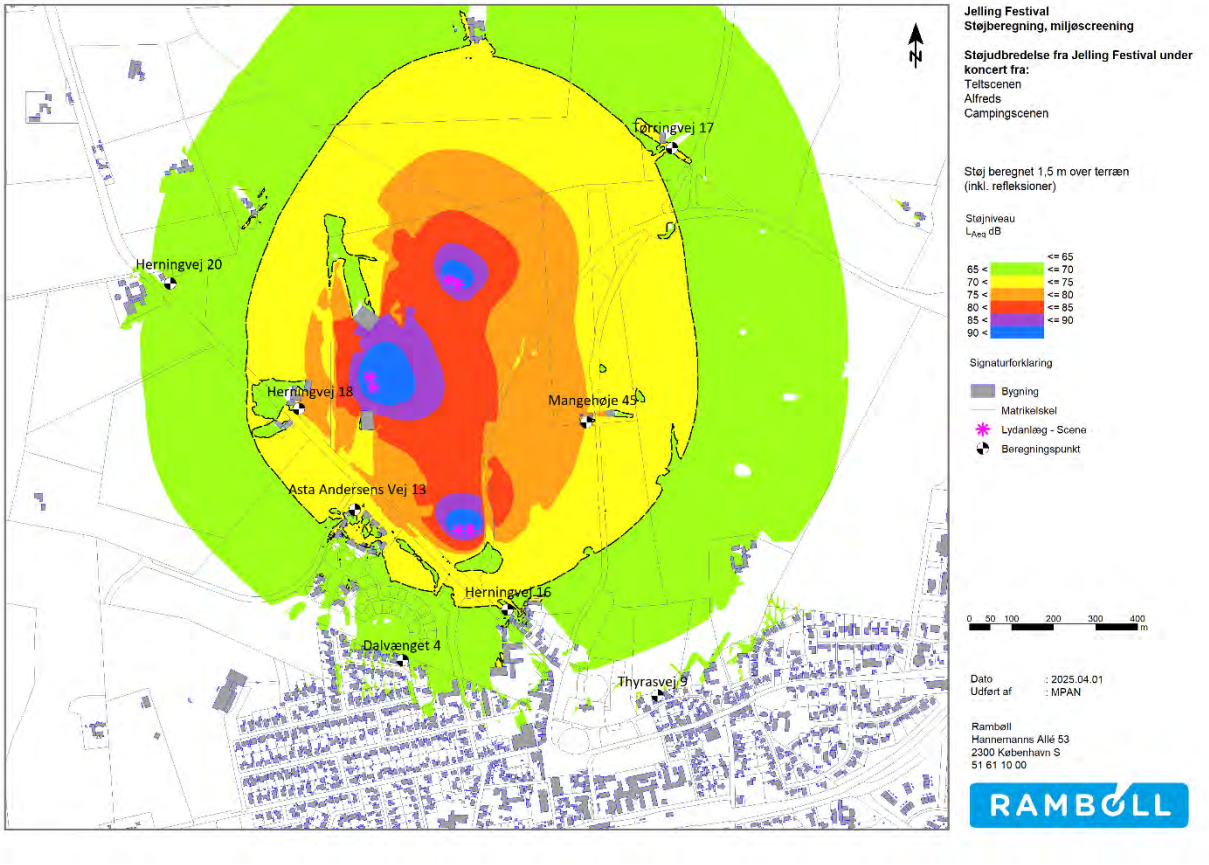

Figur 4-4. Støjudbredelse fra koncerter på Teltscenen, Alfreds og Camp Scenen.

Figur 4-5 viser støjudbredelse fra campområder på Jelling Musikfestival, når der ikke spilles koncerter på scenerne. Ved alle boliger beregnes støjniveauet til at være lavere end kriterieværdien på 70 dB. Ved boligen Herningvej 16, som er beliggende umiddelbart syd for campområde Øst-A beregnes støjen på boligens facade op til 38 dB. Støjniveauet ved de resterende boliger er lavere end dette niveau. Bemærk her at farvesignaturer for støjniveauer er tilpasset således, at støjen kan vises på figuren.

Tabel 4-5. Støjniveauer på boligfacader fra campområder.

Beregningspunkt	Støjniveau, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	30 dB
Dalvænget 4	31 dB
Herningvej 16	38 dB
Herningvej 18	29 dB
Herningvej 20	26 dB
Mangehøje 45	42 dB
Thyrasvej 9	28 dB
Tørringvej 17	30 dB

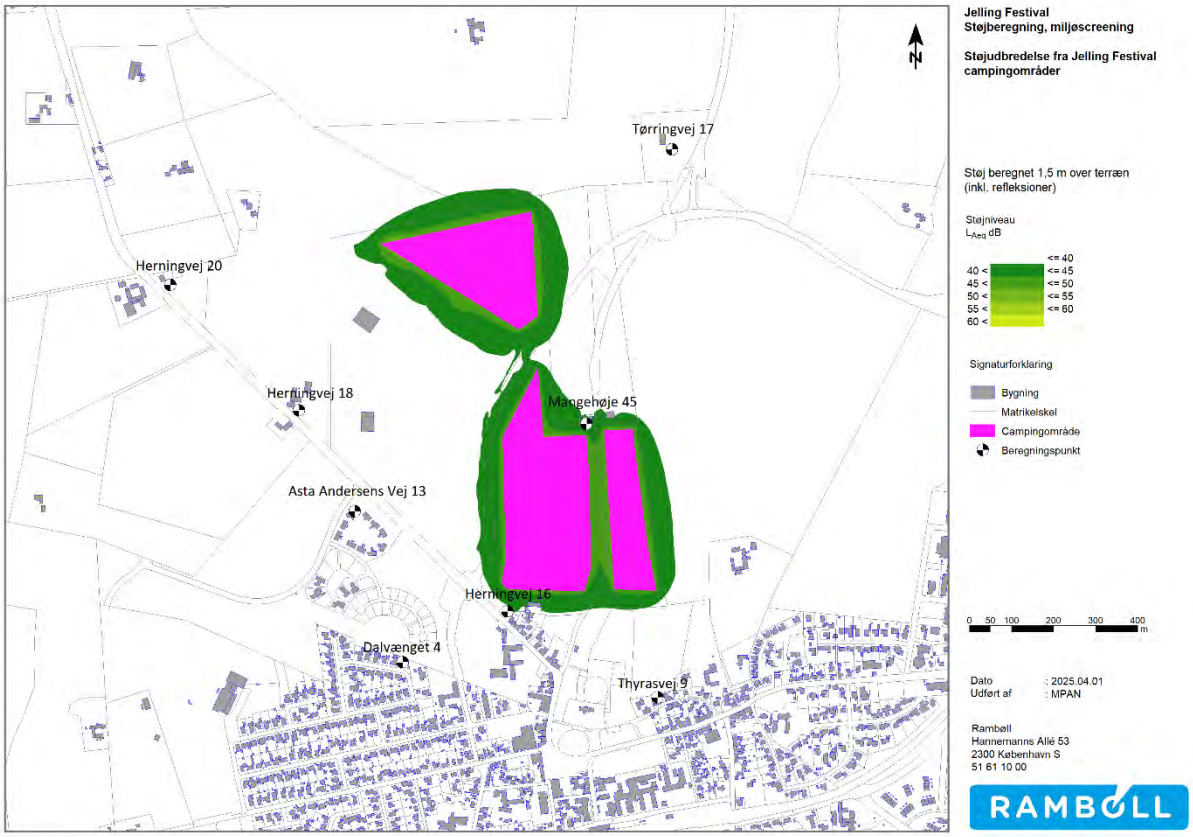

Figur 4-5. Støjudbredelse fra campområder.

5 Konklusion

Støjundersøgelsen, som beskrives i dette notat, omhandler en belysning af de støjmæssige forhold for lokalområdet omkring en ny festivalplads for Jelling Musikfestival umiddelbart nord for Jelling ved Herningvej/Mangehøje. Rambøll har analyseret støjudbredelsen fra koncerter og campområder ifm. den planlagte musikfestival i Jelling på den nye lokation, og vurderet støjpåvirkningen på facader af en række boliger i lokalområdet.

De gennemsnitlige støjniveauer på facader af nærliggende boliger vil generelt være under den anvendte kriterieværdi på 70 dB, dog med enkelte undtagelser, hvor niveauerne kan være højere end kriterieværdien. Detaljerede punktberegninger har identificeret specifikke boliger, hvor støjniveauerne kan forventes at være højere end kriterieværdien, særligt for Asta Andersens Vej 13, Herningvej 18 og Mangehøje 45. For disse boliger er det især støj fra Store Scene og Teltscenen, som bidrager til de beregnede støjniveauer.

Støjberegninger uden vold og med vold, nord for campområdet, viser identiske støjniveauer nærliggende boligers facader.

Beregningerne er udtryk for worst-case scenarier, hvor det estimerede maksimale lydtrykniveau udsendes fra flere scener samtidigt.

6 Bilag

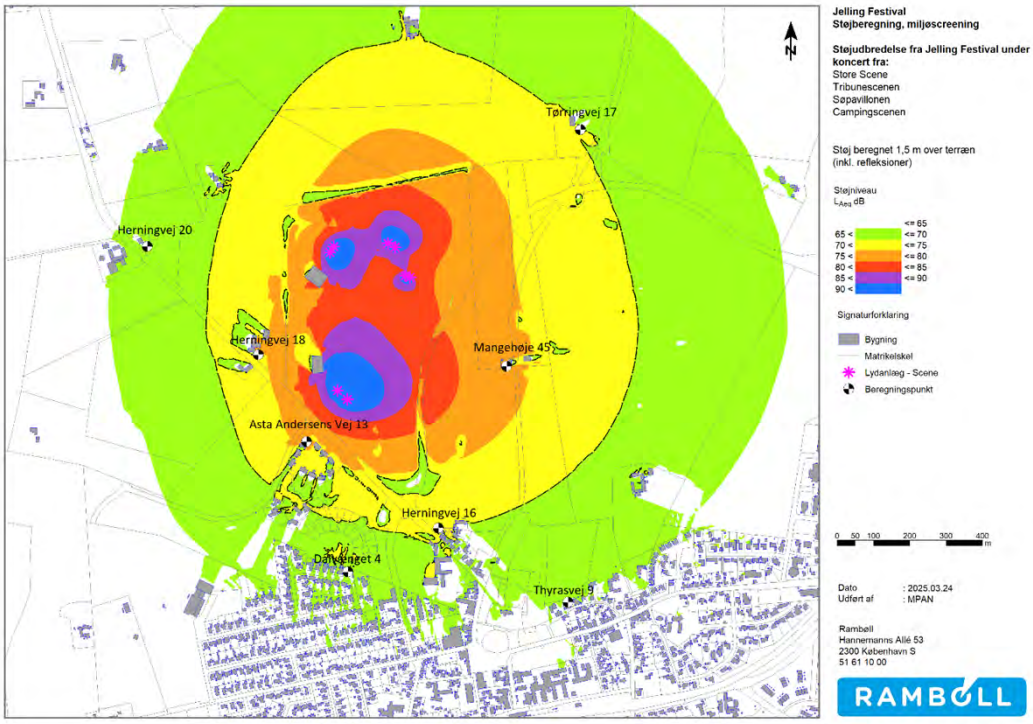

Figur 6-1. Støjudbredelse fra koncerter på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen med jordvold mod nord.

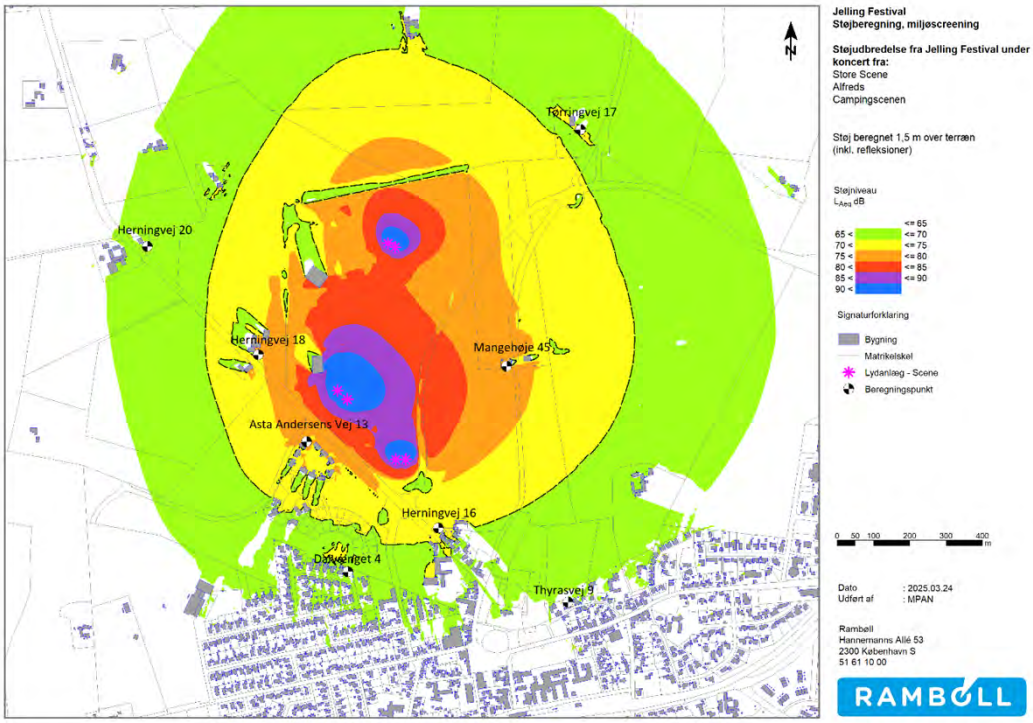

Figur 6-2. Støjudbredelse fra koncerter på Store Scene, Alfreds og Camp Scenen med jordvold mod nord.

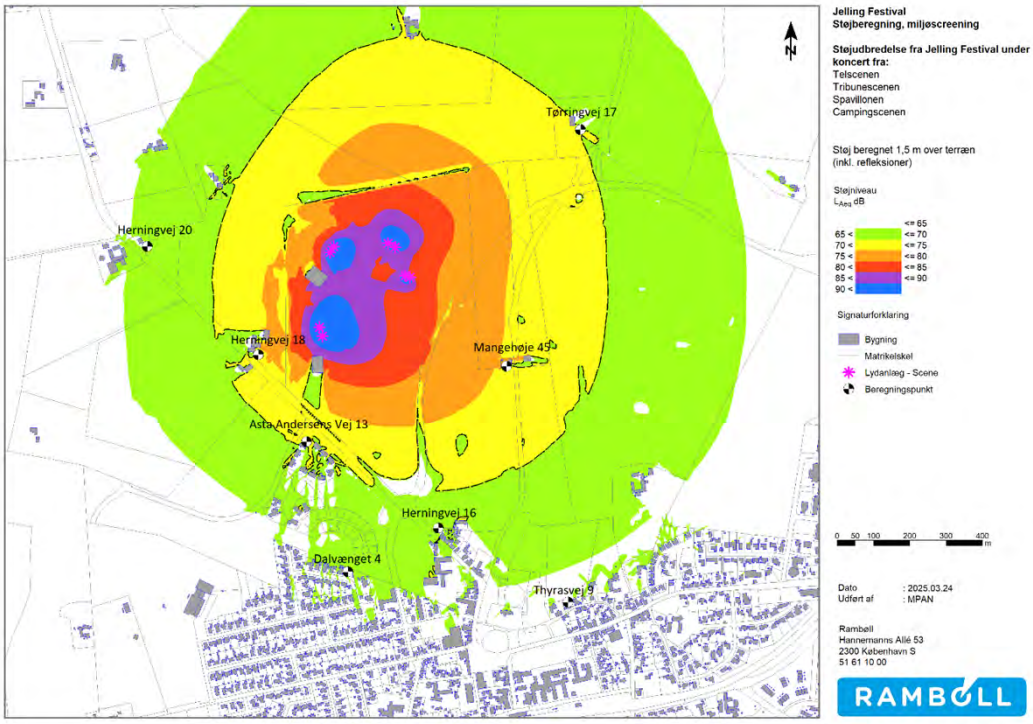

Figur 6-3. Støjudbredelse fra koncerter på Teltscenen, Tribunescenen, Søpavillonen og Camp Scenen med jordvold mod nord.

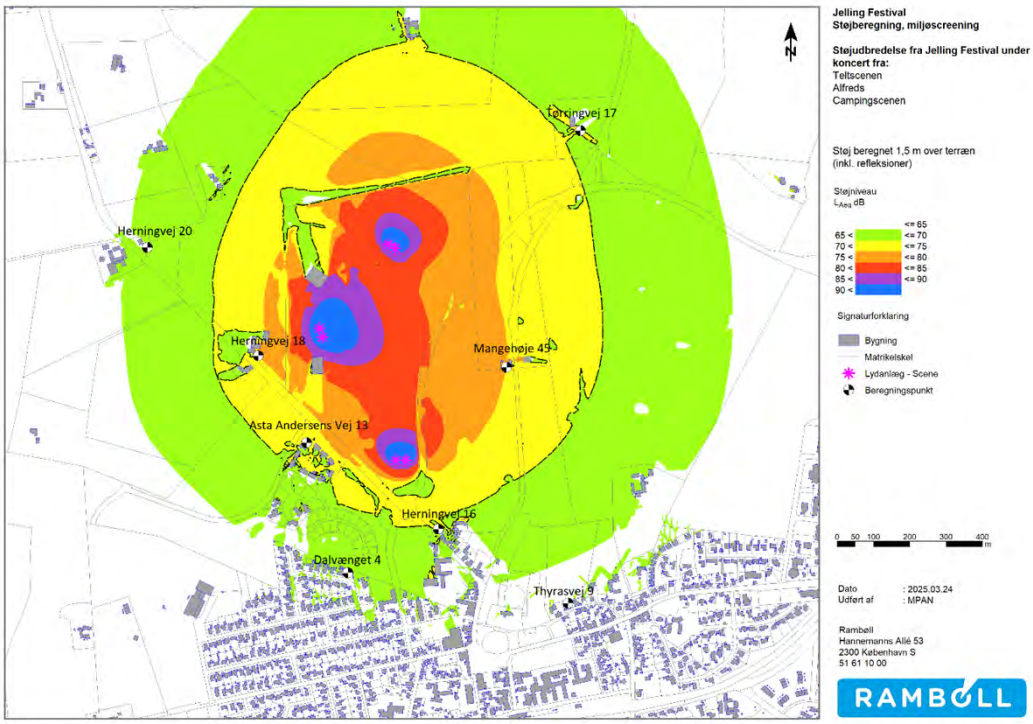

Figur 6-4. Støjudbredelse fra koncerter på Teltscenen, Alfreds og Camp Scenen med jordvold mod nord.

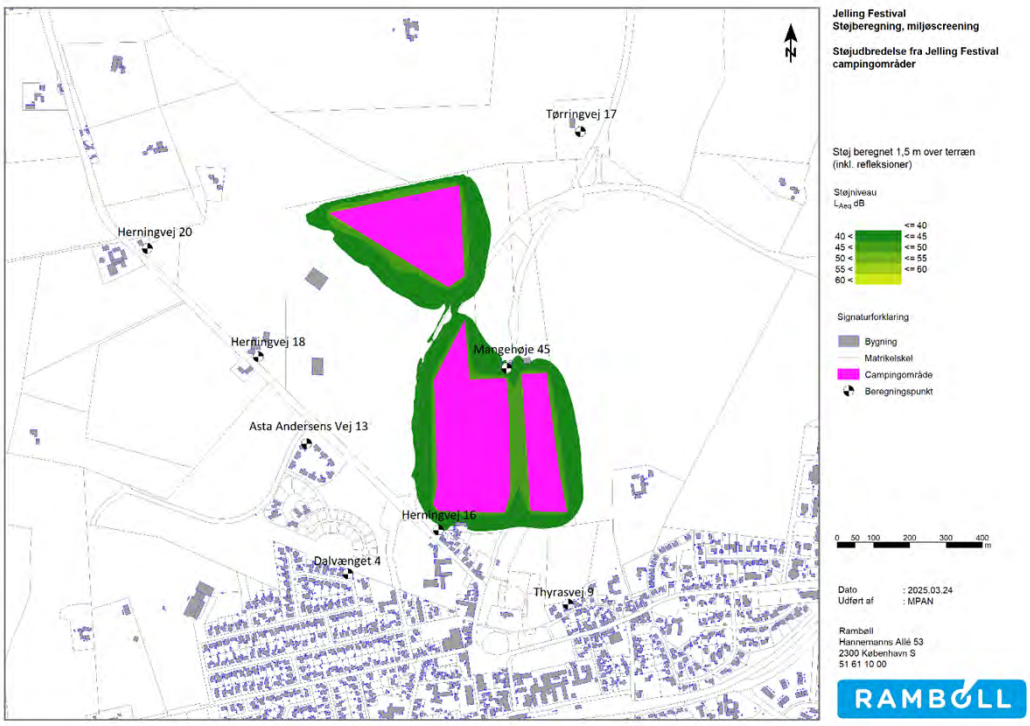

Figur 6-5. Støjudbredelse fra campområder med jordvold mod nord.

Bilag 8

TRANSPORT

Trafikal analyse af ny festivalplads

Projektnavn	Rekreativt område ved Herningvej, Jelling
Projektnr.	1100056586-001
Kunde	Anlæg & Infrastruktur, Teknik & Miljø, Vejle Kommune
Notatnr.	2
Version	5
Til	Anlæg & Infrastruktur, Vejle Kommune
Fra	Rambøll

Udarbejdet af	STS
Kontrolleret af	KHON
Godkendt af	STS

Dato 2025/09/26

Indhold

1 Indledning 2
2 Eksisterende forhold 3
2.1 Musikfestival i Jelling 4
2.1.1 Trafikbelastning 4
2.1.2 Parkering 6
2.1.3 Stiforbindelser 6
3 Projektbeskrivelse 7
3.1 Trafik 8
3.2 Servicetrafik 8
3.3 Parkering 8
3.4 Stiforbindelser 9
3.5 Samlet trafikplan 9
4 Anlægsfase 11
4.1 Trafikal påvirkning 11
4.2 Trafiksikkerhed 11
5 Driftsfase 12
5.1 Opbygning og nedtagning af festivalpladsen 12
5.1.1 Trafikal påvirkning 12
5.1.2 Trafiksikkerhed og lette trafikanter 13
5.2 Under festival 13
5.2.1 Trafikal påvirkning 13
5.2.2 Lette trafikanter 16
5.2.3 Trafiksikkerhed 16
5.2.4 Parkering 17
6 Sammenfatning 17
7 Bilag 19
7.1 Bilag 1 – Lastbiler under opbygningen 19
7.2 Bilag 2 – Lastbiler under afviklingen 20
7.3 Bilag 3 – Beredskabsveje 21
7.4 Bilag 4 – Drop-off zone i nord 22
7.5 Bilag 5 – Drop-off zone i syd 23

Rambøll
Olof Palmes Allé 22
DK-8200 Aarhus N

T+45 5161 1000
https://dk.ramboll.com

1 Indledning

Dette notat er udarbejdet som grundlag for miljøkonsekvensscreeningen af de trafikale forhold ved afholdelse af musikfestival i Jelling på et nyt rekreativt område.

Den nuværende festivalplads er placeret i den vestlige del af Jelling by ved Mølvangvej mens den fremtidige festivalplads er planlagt i den nordlige del af byen mellem Herningvej og Mangehøje. Placeringerne af de to festivalområder er vist på nedenstående figur 1.

Figur 1. Placering af nuværende (grøn) og fremtidig (rød) festivalplads for musikfestival i Jelling.

Den nye festivalplads forventes at kunne stå færdig til brug i år 2029 og vil på sigt kunne have en rummelighed på op til 20% flere gæster end den nuværende festivalplads.

Vurderingerne i dette trafikale baggrundsnotat tager udgangspunkt i trafiktal for år 2024. En fremskrivning af trafiktallene vil blot være en relativ forskydning mellem tallene for eksisterende plads og fremtidige plads.

Den tilgængelige viden om projektet og de trafikale forhold vil være behæftet med en vis usikkerhed grundet den lange tidshorisont. Samlet set vurderes grundlaget dog at være tilstrækkeligt til at vurderingerne vil være retvisende.

2 Eksisterende forhold

Den eksisterende trafik i og omkring Jelling er opstillet på baggrund af trafiktællinger udført af Vejle Kommune samt på baggrund af Vejle Kommunes trafikmodel. På nedenstående figur 2 er årsdøgntrafikken på et udvalgt overordnet vejnet gengivet. Trafikken er angivet for en gennemsnitlig dag uden trafik relateret til festivalen og er opstillet ud fra trafikmodelberegninger. Der vil derfor kunne forekomme variationer i forhold til registrerede trafiktællinger i området.

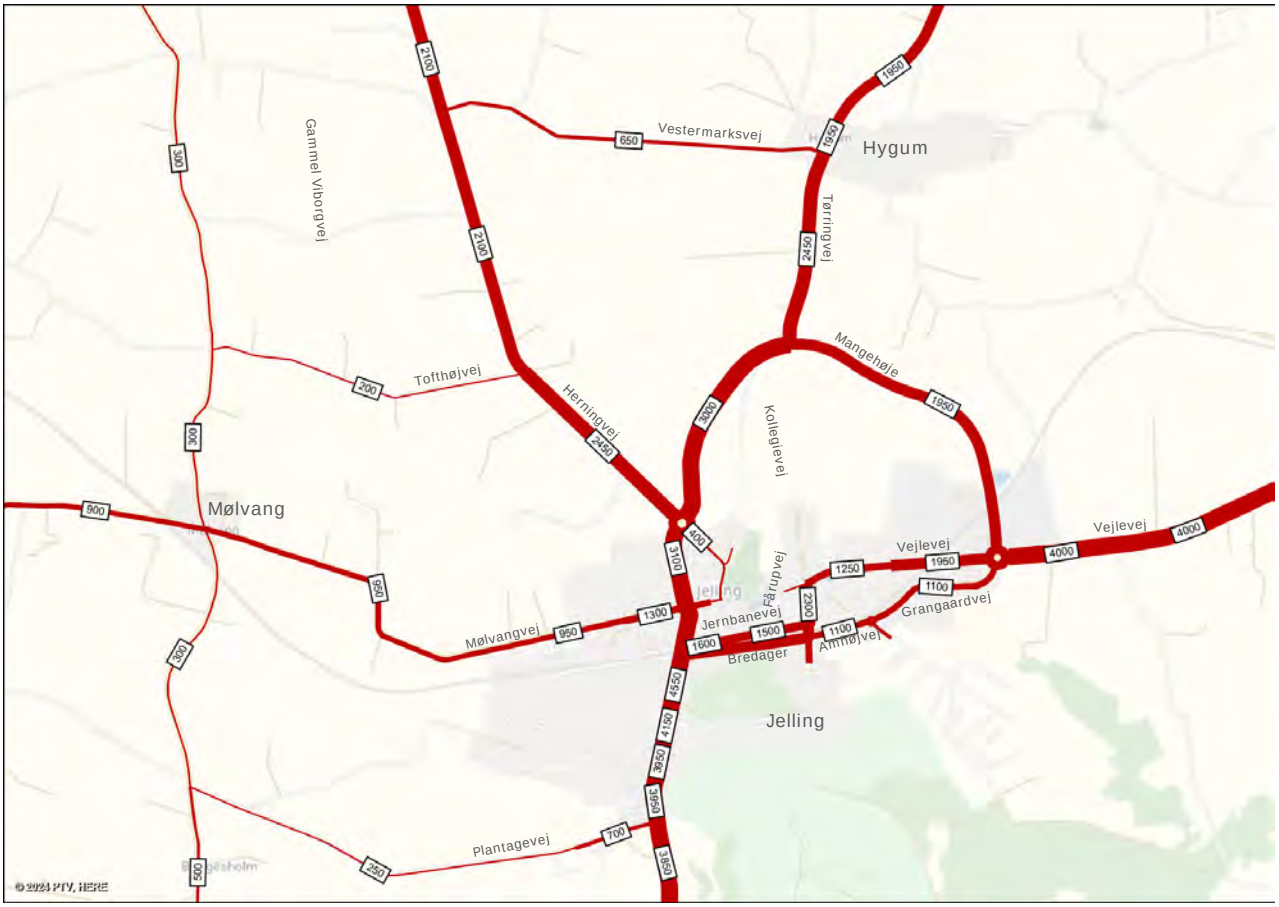

Figur 2. Nuværende trafikbelastning (årsdøgntrafik) i og omkring Jelling uden trafik relateret til musikfestival i Jelling trafikmodelberegninger.

De primære veje omkring Jelling er mod øst Vejlevej, hvor der dagligt kører ca. 4.000 køretøjer og som forbinder Jelling med Vejle. Nord om Jelling forløber Mangehøje med en daglig trafikmængde på 2.000-3.000 køretøjer. Vejen leder trafikken udenom Jelling by og tilsluttes i vest til Herningvej, der fortsætter mod Give. På Herningvej kører der dagligt ca. 2.500 køretøjer.

I Jelling by er de primære veje Vejlevej med ca. 1.500 daglige køretøjer, Skovgade med ca. 2.200 daglige køretøjer samt Fårupvej og Kollegievej med hhv. ca. 4.200 daglige køretøjer og ca. 3.200 daglige køretøjer. Derudover er der en række mindre veje som Bredager, Jernbanegade og Mølvangvej med mellem 1.000-2.000 daglige køretøjer.

Lastbilandelen på de overordnede veje omkring Jelling er ca. 8%-10% mens andelen af tunge køretøjer i Jelling by ligger på ca. 3%-5%.

Mod vest forløber Gl. Viborgvej i nord-/ sydgående retning med en trafikmængde på ca. 500 daglige køretøjer gennem den lille landsby Mølvang. Fra Gl. Viborgvej er der forbindelse mod øst via Plantagevej (under 500 daglige køretøjer) til Fårupvej og via Tofthøjvej (ligeledes under 500 daglige køretøjer) til Herningvej. Der er desuden forbindelse fra Gl. Landevej i Mølvang via Mølvangsvej (ca. 1.000 daglige køretøjer) til Jelling midtby.

2.1 Musikfestival i Jelling

Musikfestivalen i Jelling, der årligt afholdes i slutningen maj måned, har i alt ca. 38-40.000 årlige gæster jf. oplysninger fra Jelling Musikfestival, fordelt over 5 dage fra onsdag til søndag. Onsdag er medtaget, da festivalgæster ankommer og opstiller telte. Undersøgelser viser desuden, at ca. 75% af gæsterne ankommer til festivalen i bil, svarende til ca. 28-30.000 gæster i alt.

Under festivalen lukkes Mølvangsvej for gennemkørsel vest for Kathrinelund, hvorfor al festivaltrafik (biler, lastbiler og busser) til festivalens parkeringsområder ankommer fra vest via Mølvangvej og Gl. Viborgvej gennem Mølvang. Bløde trafikanter ankommer fra øst via Mølvangvej fra Jelling midtby.

2.1.1 Trafikbelastning

Trafiktællinger på Mølvangvej mellem Mølvang og festivalpladsen viste i 2019 en samlet daglig trafik under festivalen på 8-9.000 køretøjer på festivalens første 3 dage (onsdag til fredag). Om lørdagen blev der registreret ca. 11.500 daglige køretøjer til og fra parkeringsområdet. Om søndagen viste trafiktællinger ca. 5.500 daglige køretøjer.

Vejle Kommune har oplyst, at der ved ankomst og afrejse fra festivalens parkeringsområde opstår betydelig kødannelse gennem Mølvang på Gl. Viborgvej og Mølvangvej.

Tillægges trafikken relateret til festivalen til den talte trafik (figur 2) fås der den estimerede trafik-belastning på de travleste dage på vejnettet i og omkring Jelling som vist på figur 3. Det skal bemærkes, at tallene baserer sig på beregninger da der ikke foreligger konkrete tællinger under festivalen.

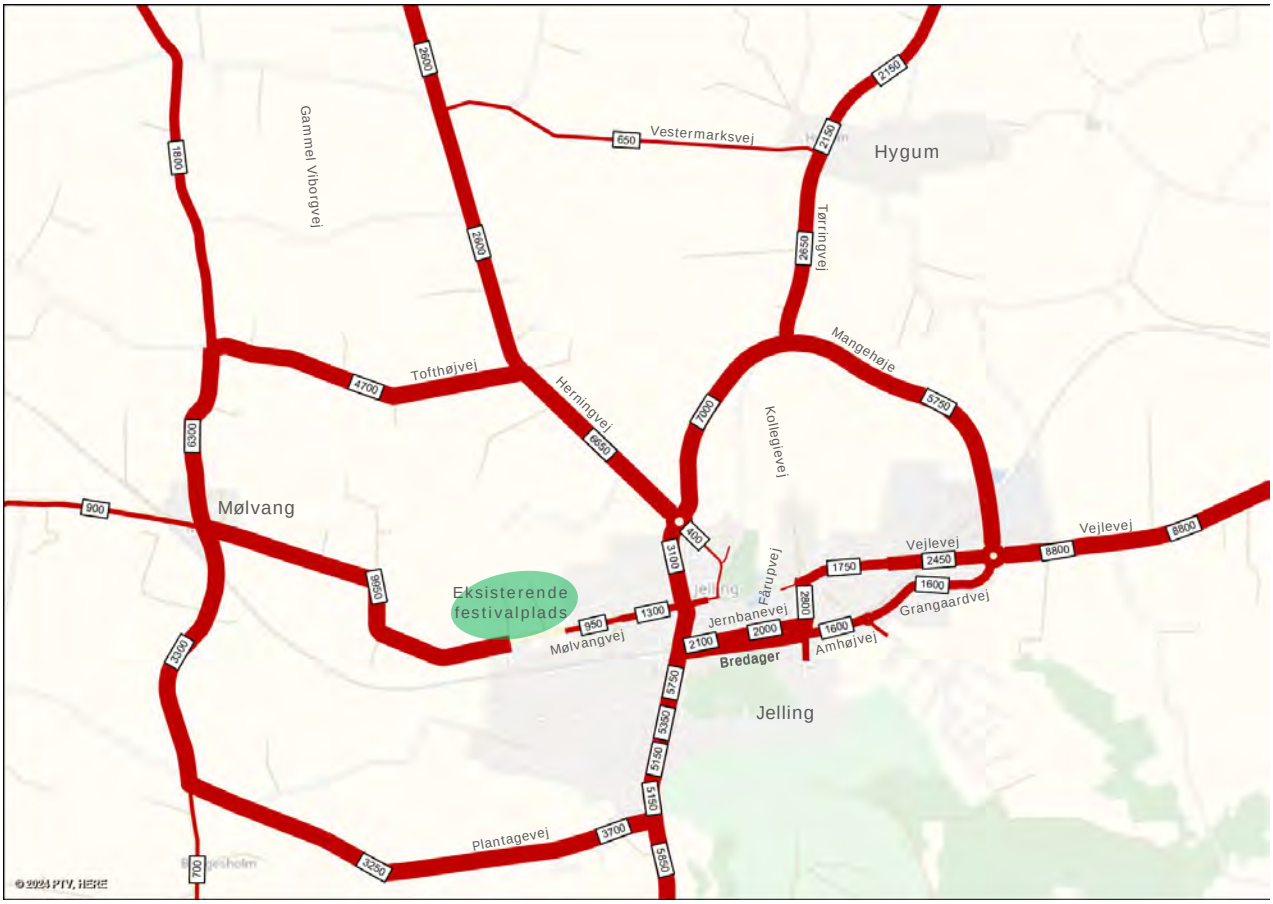

Figur 3. Estimeret trafik på hverdage (onsdag til fredag) under afholdelse af musikfestivalen i Jelling på eksisterende placering.

De beregnede trafiktal for trafikbelastninger ved afholdelse af musikfestivalen i Jelling på eksisterende placering viser, at trafikken på Mølvangvej mod vest kan forventes at stige med ca. 9.000 daglige køretøjer til et niveau på godt 10.000 daglige køretøjer i alt.

Trafikken forventes at fordele sig, så ca. 6.000 køretøjer ankommer fra nord via Gl. Viborgvej hvoraf de ca. 4.000 køretøjer ankommer fra øst og nordøst Tofthøjvej, Herningvej og Mangehøje nord om Jelling fra Vejle.

Den resterende del af trafikken på Mølvangvej, ca. 3.000 køretøjer ankommer via Gl. Viborgvej og Plantagevej fra syd og fordeler sig med ca. 2.000 køretøjer fra Fårupvej syd og ca. 1.000 køretøjer fra Fårupvej nord. Trafikken fra øst er i nogen grad gennemkørende fra Vejle gennem Jelling via Amhøjvej, Bredager og Jernbanevej.

I de mest intensive perioder for ankomst og afrejse vil der særligt være kødannelse og ventetid gennem Mølvang, hvor trafikintensiteten er stor. Derudover vil der også være tæt trafik og forsinkelse på Tofthøjvej og Plantagevej da vejene er smalle og ikke egnet til den givne trafikmængde.

På strækninger og kryds gennem Jelling vil der ikke være egentlig kødannelse men trafikniveauet vil være mærkbart højere end i perioder uden festival.

2.1.2 Parkering

Registreringer fra afholdelse af musikfestivalen i Jelling i 2019 viste et forholdsvis enslydende antal daglige parkerede biler på parkeringsområdet. Mængden af parkerede biler blev registreret til mellem 1.750-2.000 biler under festivalen.

2.1.3 Stiforbindelser

Ved ankomst til Jelling med toget er der ca. 1 km fra stationen til festivalpladsen. Gående benytter i den nuværende situation primært Jernbanevej til Fårupvej og videre til hhv. Lærkevej og Mølvangvej, som de primært anvender, frem til festivalpladsen.

Det vurderes også, at en del gående benytter Stationsvej og Møllevej for at komme til Jelling by for at gøre ærinder som indkøb på vej mod festivalpladsen. Derfra benyttes Mølvangvej mod vest til festivalpladsen.

Primære stiforbindelser for gående og cyklende i og omkring Jelling er vist på nedenstående figur 4.

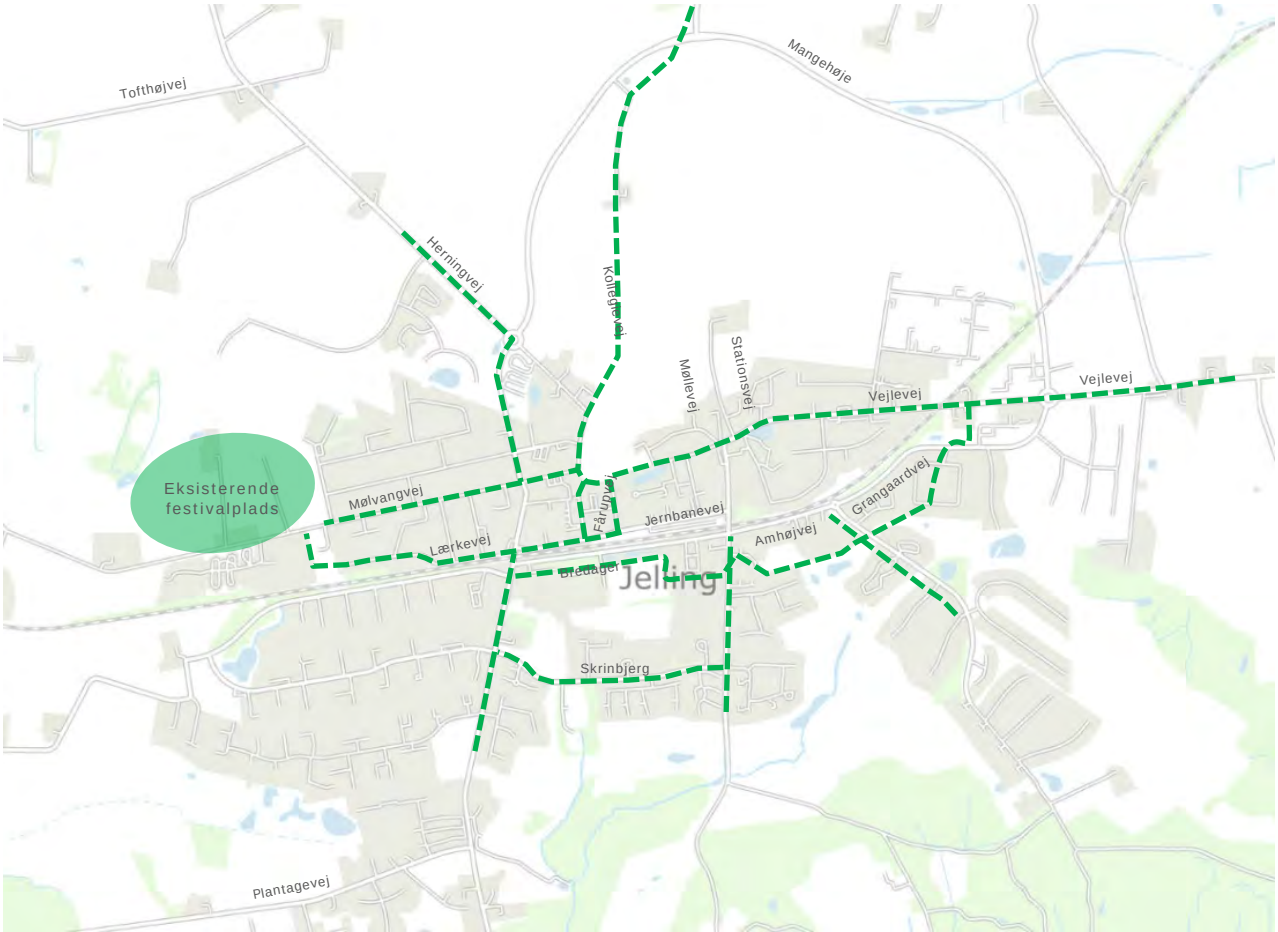

Figur 4. Primære cykel- og gangruter for gæster og lokale til og fra festivalpladsen.

Lokale borgere på cykel eller som gående, som bor i Jelling, vurderes at fordele sig på de øvrige veje og stier rundt i byen alt efter hvor de bor. Som cyklist fra det omkringliggende opland benyttes primært Fårupvej fra Vejle, mens Herningvej, Kollegievej og Mølvangvej vil være de primære veje fra det nordvestlige opland. Som cyklist fra Tørring benyttes underføringen under Mangehøje og det separate stisystem til Gormsgade og derfra videre ad Mølvangvej.

3 Projektbeskrivelse

Ved anvendelse af ny festivalplads i den nordlige del af Jelling forventes den nuværende maksimale kapacitet på ca. 40.000 gæster at blive udvidet til en maksimal rummelighed der er ca. 20% større dvs. til en samlet maksimal kapacitet på ca. 50.000 gæster.

Nedenstående figur 5 viser et oversigtskort med den forventede fremtidige indretning af festivalpladsen med overordnet placering af festivalplads, parkeringsområder og campområder.

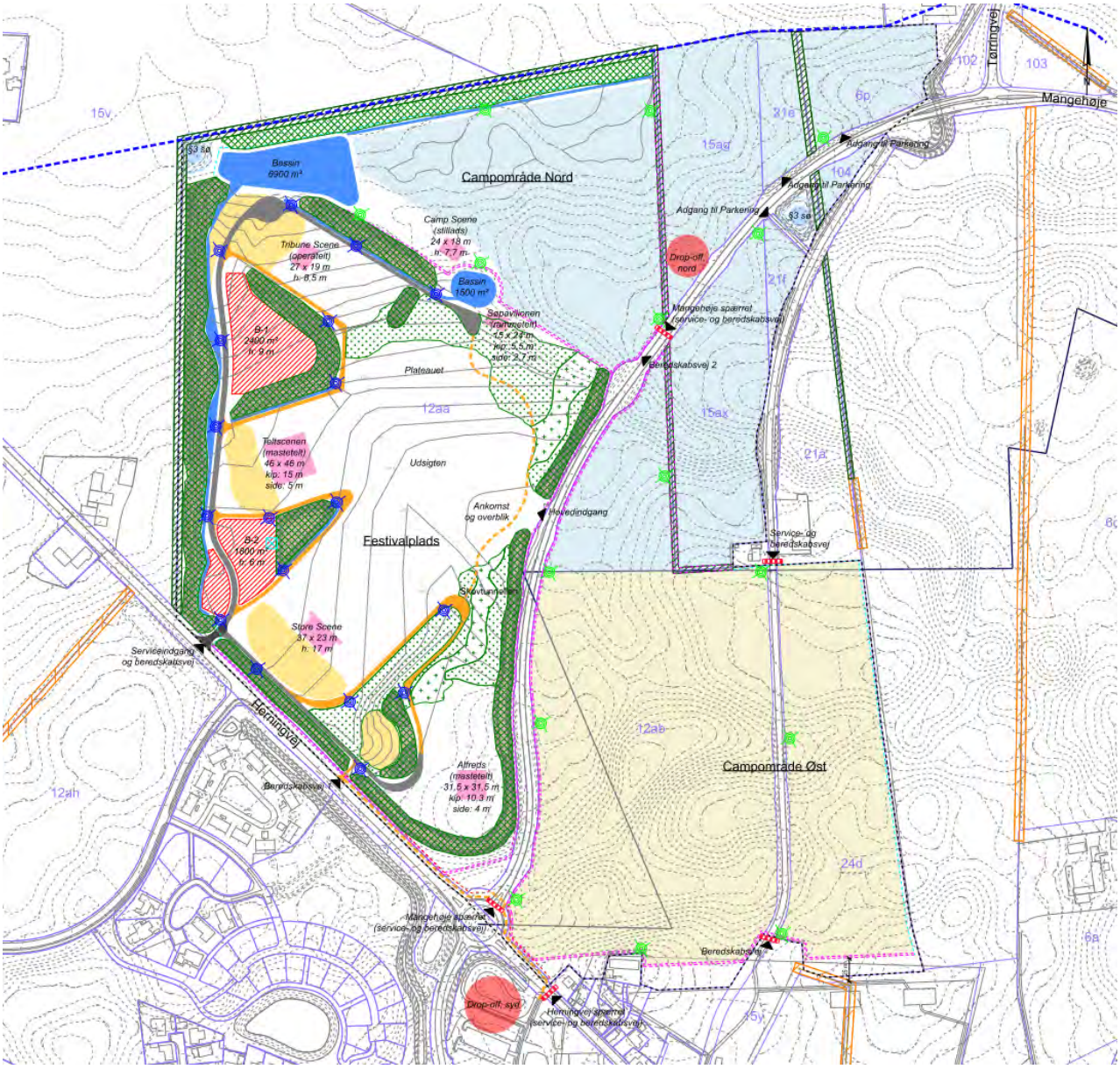

Figur 5. Oversigtskort med forventet fremtidig indretning under musikfestival i Jelling.

3.1 Trafik

Der forventes et tilsvarende transportmiddelvalg som i den nuværende situation, hvor 75% af gæsterne forventes at ankomme i bil. Dette giver en forventet trafikmængde til og fra festivalpladsen på 10-11.000 køretøjer pr. dag på festivalens første tre dage (onsdag til fredag) mens trafikken om lørdagen forventes at være ca. 14.000 køretøjer. Om søndagen forventes trafikken at være ca. 6.500 køretøjer.

I opbygnings- og nedtagningsfasen vurderes der ikke at være væsentlige ændringer i vejnettet. Den primære levering og afhentning af materiel til festivalen vil blive foretaget via Herningvej mens mindre leverancer i form af hegn, skraldespande mv. til festivalpladsens øvrige områder vil blive til- og frakørt området via Mangehøje – se bilag 1. Der pålægges leverandørerne et forbud mod gennemkørsel af Jelling by via Kollegievej.

Under festivalen vil Mangehøje blive lukket vest for krydset Mangehøje/Tørringvej dog med mulighed for tilkørsel til festivalens parkeringsområder og drop-off zone – se bilag 4. Ligeledes vil Mangehøje blive lukket nord for rundkørslen Mangehøje/Herningvej. Den beskrevne vejstruktur er illustreret på figur 6.

Trafik uden ærinde i Jelling mellem Vejle og Give vil på grund af lukningerne skulle køre ad Herningvej via Vestermarksvej til Hygum og derfra syd ad Tørringvej til Mangehøje. Der vil desuden etableres spærring af Herningvej sydøst for rundkørslen Mangehøje/Herningvej, så der kun vil være mulighed for drop-off sydøst for rundkørslen – se bilag 5.

Vejspærringerne vil blive etableret som tung afspærring (terrorsikring) men med beredskabssluser, der sikrer udrykningskøretøjers passage – se bilag 3.

3.2 Servicetrafik

Foruden trafik genereret af festivalens gæster, forventes der i alt ca. 700 lastbiler til og fra området ifm. opbygning og nedtagning af festivalen samt varelevering, renovation og lignende under festivalen – afviklingen af tung trafik under festivalen fremgår af bilag 2. Omregnet til en daglig trafikmængde udgør dette maksimalt 25-50 lastbiler om dagen i de mest intensive perioder ifm. opbygnings- og nedtagningsfasen.

Der forventes ligeledes ca. 300 biler, lastbiler eller minibusser under festivalen til artister og leverandører. Dette svarer til en daglig trafik på ca. 50 køretøjer pr. dag, hvilket vil være jævnt fordelt over festivalens aktive timer.

Der forventes plads til ovenstående køretøjer og transporter i aflukkede backstageområder internt på festivalområdet, så de holdes adskilt fra de almindelige gæsters biler.

Der forventes ca. 300 biler med frivilligt personale, hvilket vurderes at udgøre ca. 50 køretøjer under festivalen, hvor intensiteten er størst. Frivillige skal, som nuværende, parkere ved enten Gormshallen og/eller rekreativt område ved Anesmindevej.

3.3 Parkering

I lighed med trafikken forventes parkeringsbehovet også at følge stigningen i festivalens kapacitet, hvorved der vurderes behov for ca. 2.200 parkeringspladser i alt.

3.4 Stiforbindelser

Der etableres ny permanent stiforbindelse på nordsiden af Herningvej med forbindelse til eksisterende sti ved Gormsgade. Stiforbindelsen sikrer en sikker rute for bløde trafikanter mellem festivalpladsen og Jelling midtby.

Ved festivalens placering forventes der ikke yderligere væsentlige ændringer i stinettet i forhold til den nuværende placering af festivalpladsen. Dette gælder både i opbygnings- og nedtagningsfasen samt under festivalen.

Fodgængernes færden rundt i Jelling samt til og fra festivalpladsen vil kunne styres med god skiltning og wayfinding samt gennem nudging af festivalens gæster.

3.5 Samlet trafikplan

Den samlede trafikplan til betjening af festivalens fremtidige område er gengivet på nedenstående figur 6, hvor de forskellige trafikanttypers adgangsveje og rutevalg til og fra området er vist ligesom vejlukninger er angivet.

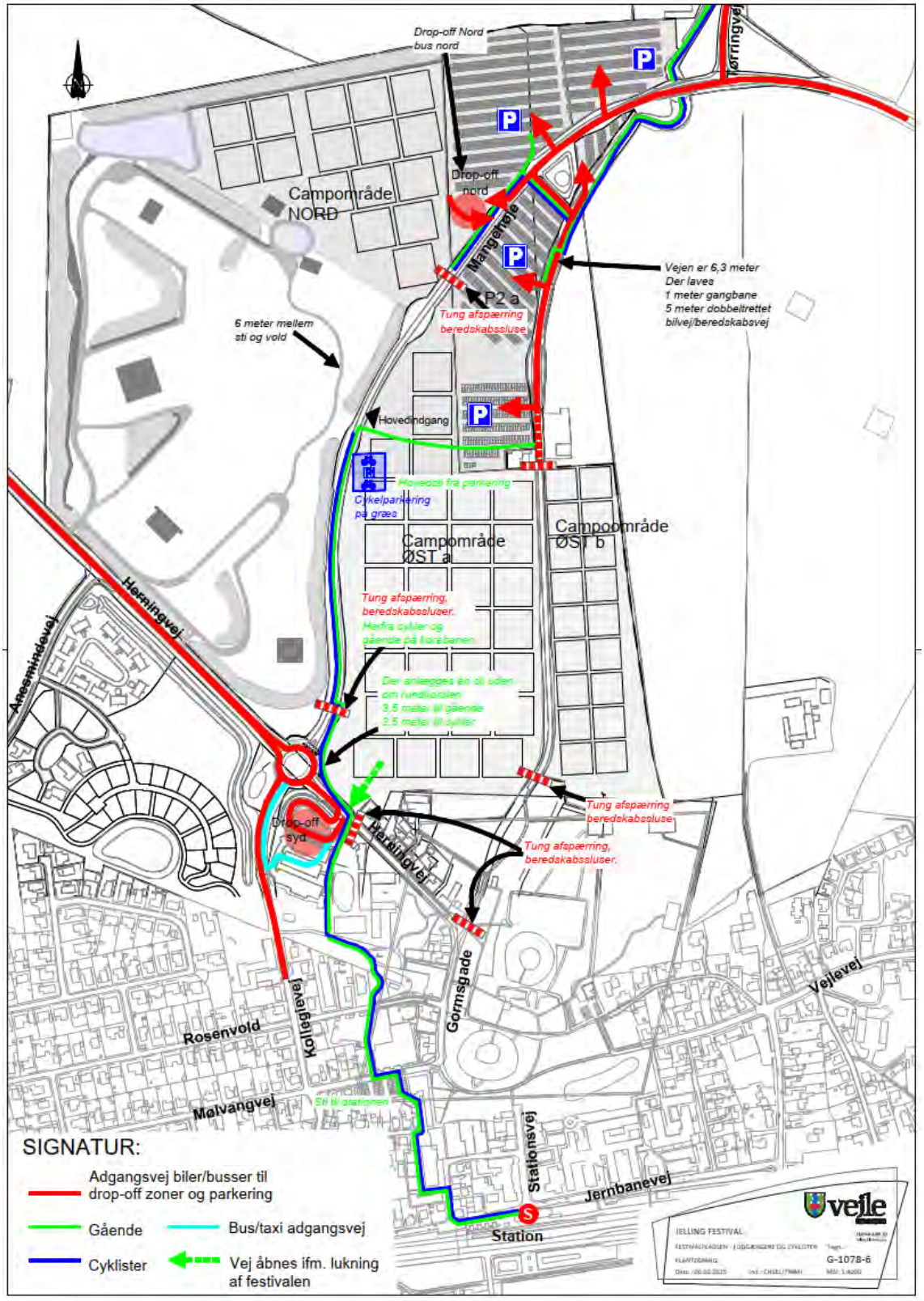

Figur 6. Illustration af den samlede trafikplan for de forskellige trafikanttyper under afholdelse af festival.

4 Anlægsfase

I anlægsfasen for etablering af det nye rekreative område forventes der transporter i form af tunge køretøjer og håndværkerbiler i projektets forskellige anlægsfaser. Anlægstrafikkens omfang og sammensætning er på nuværende tidspunkt ukendt og vil blive detaljeret som en del af den videre projektering.

Anlægsprojektet forventes påbegyndt i år 2026 med forventet ibrugtagning i år 2029. De mest intensive perioder for anlægstrafikken forventes at ligge i første halvdel af anlægsperioden, hvor der vil være en del jordarbejde og dermed tung trafik til og fra projektområdet.

4.1 Trafikal påvirkning

Anlægstrafikkens eneste adgang til projektområdet forventes at ske fra Herningvej ca. 400 meter nordvest for rundkørslen Herningvej/Mangehøje/Kollegievej. Adgangsvejen etableres allerede i anlægsfasen og vil blive opretholdt i driftsfasen som forsyningsvej til festivalområdet både ved op- og nedtagning og ved festivalens afholdelse.

Anlægstrafikken forventes primært at finde sted indenfor normal arbejdstid mellem kl. 7.00 til kl. 17.00.

Anlægstrafikkens opland er på nuværende tidspunkt ukendt men der må forventes en forholdsvis ligelig fordeling ud på det overordnede vejnet i retning fra Give via Herningvej og fra Vejle via Mangehøje. Kun en meget lille del af anlægstrafikken forventes at benytte de øvrige mindre veje omkring Jelling som f.eks. Fårupvej, Mølvangvej eller Tørringvej.

Da trafikken forventes at forblive på det overordnede vejnet omkring Jelling, vurderes den trafikale påvirkning i forhold til fremkommelighed og trafikale gener i anlægsfasen at være ubetydelig.

4.2 Trafiksikkerhed

Den registrerede årsdøgntrafik på Herningvej er ca. 2.500 køretøjer og der er generelt gode oversigtsforhold både i nordgående og sydgående retning. Hastighedsbegrænsningen er 80 km/t på strækningen helt frem til rundkørslen.

For at imødekomme risikoen for bagendekollisioner for venstresvingende køretøjer ind til projektområdet kan der, som trafiksikkerhedsforbedrende tiltag, etableres en separat venstresvingsbane på Herningvej. Venstresvingsbanen anbefales etableret i en længde på minimum 75 meter svarende til decelerationsstrækningen på 60 meter tillagt en køstrækning med plads til ét stort køretøj. Køstrækningen vurderes tilstrækkelig, da der kun sjældent vurderes at være behov for plads til mere end ét stort køretøj ad gangen i svingbanen.

Det anbefales ikke at etablere højresvingsbane på Herningvej, da dette vil tage oversigten for køretøjer fra projektområdet. Dertil kommer at nordvest kørende trafik, ikke er oppe i fuld hastighed efter rundkørslen.

Som supplement til etablering af venstresvingsbanen anbefales det at nedskilte hastigheden på Herningvej fra de nuværende 80 km/t til 70 km/t i en afstand på 600-800 meter fra rundkørslen. Dette vil forbedre trafiksikkerheden omkring adgangsvejen og vil ikke have en væsentlig betydning på den generelle fremkommelighed på strækningen, idet trafikanterne alligevel skal reducere hastigheden for at kunne passere rundkørslen.

Anlægstrafikkens omfang vurderes ikke at være af en sådan størrelse, at det vil have en væsentlig negativ påvirkning på de lette trafikanters trafiksikkerhed i og omkring Jelling. Dette skyldes, at anlægstrafikken primært vil benytte det overordnede vejnet og derfor kun i meget begrænset omfang vil påvirke trafikken i Jelling by. På det overordnede vejnet som Herningvej, Mangehøje og Vejlevej er der allerede i den nuværende situation en betydelig mængde tung trafik, hvorfor anlægstrafikkens påvirkning ikke vil vurderes væsentlig.

5 Driftsfase

Projektets driftsfase omfatter både perioden for opbygning og nedtagning af festivalplads samt driften under afholdelse af selve festivalen.

Den primære opbygning af scener og indretning af festivalpladsen forventes påbegyndt ca. 4 uger inden festivalens åbning. Dog kan der være arbejdskørsel i ugerne op til den egentlige opbygningsfase indledes. Festivalen varighed forventes at forløbe uændret over 5 dage (onsdag til søndag) i slutningen af maj måned. Umiddelbart efter festivalens afslutning påbegyndes nedtagningen af scener og festivalplads, hvilket i lighed med opbygningsfasen også forventes at strække sig over 4 uger med arbejdskørsel samt efterfølgende afsluttende aktiviteter af mindre karakter.

5.1 Opbygning og nedtagning af festivalpladsen

Transport med materiel til opbygning og nedtagning af scener og festivalpladsen foretages via Herningvej mens mindre leverancer af f.eks. hegn, skraldespande mv. vil blive håndteret til den nordlige del af festivalområdet via Mangehøje.

Der vil generelt ikke blive foretaget ændringer i form af vej- eller stilukninger samt ændret tilgængelighed for trafikanterne i etablerings- eller afviklingsfasen for festivalens op- og nedtagning. Dog pålægges leverandørerne et forbud mod gennemkørsel af Jelling by via Kollegievej.

Den maksimale intensitet i opbygnings- og nedtagningsfasen vurderes at være op til ca. 25 lastbiler om dagen i kortvarige og intensive perioder og ellers ca. 5-10 lastbiler om dagen i den resterende del af perioden. Derudover forventes der et mindre antal personbiler til personale, der assisterer.

Trafikmængden svarer til ca. 3 lastbiler pr. time i den travleste periode eller én ekstra lastbil hvert 20 minut. I de øvrige perioder forventes ca. 1 lastbil pr. time indenfor normal arbejdstid.

5.1.1 Trafikal påvirkning

Ankomsten af de tunge køretøjer og personbiler forventes at være forholdsvis ligelig fordelt fra nord og syd via Herningvej. Fra syd skal tunge køretøjer anvende Mangehøje til Herningvej fremfor gennemkørsel af Jelling midtby. Dette sikres ved advisering, om forbud mod gennemkørsel af Jelling by, fra Jelling Musikfestival til transportører.

Da trafikmængderne til op- og nedtagning af festivalpladsen vurderes meget begrænset i forhold til den eksisterende trafik på vejnettet omkring Jelling vurderes det at være uden betydning for den generelle fremkommelighed på omkringliggende vejnet og kryds.

Det må dog forventes, at der helt lokalt ved ind- og udkørsel til festivalområdet kan opleves kortvarige gener for trafikanter, grundet køretøjer der bremser eller accelerer ved ind- og udkørsel. Dette imødekommes delvist, hvis venstresvingsbanen ind til festivalpladsen etableres, hvorved kun højresvingene køretøjer fra syd vil kunne give anledning til gener. Forsinkelsen må forventes at være i

størrelsesordenen af nogle få sekunder, idet hastigheden nord for rundkørslen i forvejen vil være lavere end i almindeligt åbent land.

Eventuel nedskiltning af hastigheden på del af Herningvej nord for rundkørslen, vurderes også kun at give anledning til nogle får sekunders ekstra forsinkelse i forhold til de eksisterende forhold.

5.1.2 Trafiksikkerhed og lette trafikanter

Den ekstra trafik til op- og nedtagning af festivalpladsen vurderes at give en lille forøgelse i uheldsrisikoen særligt i form af bagendekollisioner. Uheldsrisikoen vurderes primært at være begrænset til materielskade og kun med en meget lille øget risiko for personskadeuheld, idet hastighedsforskellene ved kollision forventes at være lav.

For lette trafikanter udgør den forøgede uheldsrisiko primært af en generel forøgelse af den tunge trafik på vejnettet.

I opbygnings- og nedtagningsfasen, vil den øget mængde af tunge køretøjer, være henvist til de større veje som Herningvej og Mangehøje, hvor antallet af lette trafikanter er begrænset.

Alt i alt vurderes ændringen i de lette trafikanters uheldsrisiko at være meget lille.

5.2 Under festival

I forbindelse med afholdelse af festivalen på den nye lokalitet vil dele af eksisterende vejnet lukkes med tung afspærring, for at etablere en sikker korridor mellem festivalpladsen, parkeringspladser, campområder og Jelling by. Beredskab vil fortsat have adgang til festivalområdet forbi lukningerne på Mangehøje og Herningvej.

Midlertidige parkeringsområder etableres i tilknytning til Mangehøje vest for Tørringvej. Yderligere etableres en drop-off zone primært til bil- og bustrafik.

Syd for rundkørslen Herningvej/Mangehøje etableres en drop-off zone på eksisterende parkeringsarealer. Drop-off zonen etableres primært til taxi- og bustrafik. Drop-off zonen indeholder desuden op til 8 buspladser til længerevarende opsamlinger o. lign.

5.2.1 Trafikal påvirkning

Den samlede trafikbelastning på vejnettet, gengivet på nedenstående figur 7, vil være størst på festivalens første tre dage (onsdag til fredag), hvor vejnettet belastes af både normaltrafik og festivaltrafik.

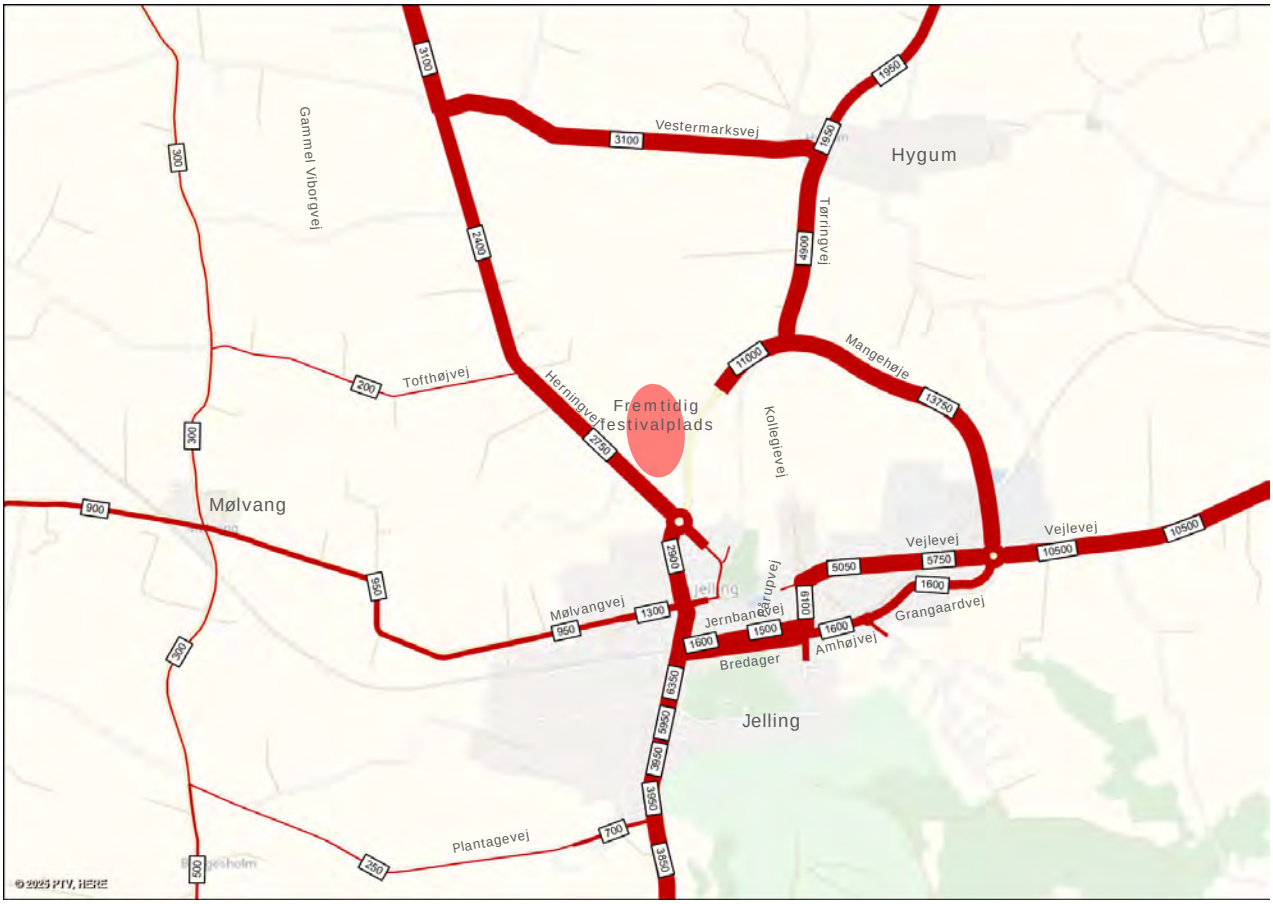

Figur 7. Estimeret trafik på hverdage (onsdag til fredag) under afholdelse af festival ved ny placering.

Ved lukningen af Mangehøje mellem Tørringvej og Herningvej vil der ske en omfordeling af de ca. 3.000 daglige køretøjer, der kører på strækningen. Trafikken på ca. 1.000 køretøjer, der kører mellem Herningvej og Vejlevej kan forventes at benytte Vestermarksvej mellem Herningvej og Tørringvej gennem Hygum og derfra køre mod syd til Mangehøje.

I Hygum kan der foruden stigningen fra den gennemkørende trafik på ca. 7-900 daglige køretøjer også forventes knap 2.000 daglige køretøjer til og fra festivalen. Stigningen på i alt ca. 3.000 daglige køretøjer gennem Hygum vil være væsentlig mærkbar og må forventes at give anledning til kødannelse og forsinkelse i de travleste perioder.

Den gennemkørende trafik mellem Tørringvej og Jelling by på ca. 1.600 daglige køretøjer forventes at køre øst om Jelling via Mangehøje og gennem byen via Vejlevej og Bredager. Derved kan den østlige del af Mangehøje, Vejlevej, Skovgade, Bredager og til dels Fårupvej forventes at blive belastet med mellem 1.000-1.800 daglige køretøjer. Den nordlige del af Kollegievej vil i den forbindelse forventes at blive aflastet med ca. 1.800 køretøjer.

I nedenstående tabel 1 er årsdøgntrafikken på udvalgte veje i og omkring Jelling opstillet i en situation uden festival, ved festival på den eksisterende festivalplads samt ved festival på den nye festivalplads:

Vejstrækning	ÅDT Uden festival	ÅDT Eksist. festivalpl.	ÅDT Ny festivalplads
Vejlevej øst for Mangehøje	4.000 ktj.	8.800 ktj.	10.500 ktj.
Mangehøje øst for Tørringvej	1.950 ktj.	5.750 ktj.	13.750 ktj.
Mangehøje vest for Tørringvej	3.000 ktj.	7.000 ktj.	11.000 ktj.
Tørringvej nord for Mangehøje	2.450 ktj.	2.650 ktj.	4.900 ktj.
Vestermarksvej vest for Hygum	650 ktj.	650 ktj.	3.100 ktj.
Herningvej nord for Mangehøje	2.450 ktj.	6.850 ktj.	2.750 ktj.
Kollegievej syd for Herningvej	3.100 ktj.	3.100 ktj.	2.900 ktj.
Mølvangvej øst for Mølvang	950 ktj.	9.950 ktj.	950 ktj.
Gl. Viborgvej nord for Mølvang	300 ktj.	6.300 ktj.	300 ktj.
Gl. Viborgvej syd for Mølvang	300 ktj.	3.300 ktj.	300 ktj.
Tofthøjvej	200 ktj.	4.700 ktj.	200 ktj.
Plantagevej	250 ktj.	3.250 ktj.	250 ktj.
Fårupvej syd for Bredager	4.550 ktj.	5.750 ktj.	6.350 ktj.
Vejlevej ml. Mangehøje og Skovgade	1.950 ktj.	2.450 ktj.	5.750 ktj.
Skovgade syd for Vejlevej	2.300 ktj.	2.800 ktj.	6.100 ktj.
Bredager ml. Fårupvej og Skovgade	1.950 ktj.	2.450 ktj.	6.250 ktj.
Jernbanevej ml. Fårupvej og Skovgade	1.600 ktj.	2.100 ktj.	1.600 ktj.
Amhøjvej ml. Skovgade og Vejlevej	1.100 ktj.	1.600 ktj.	1.600 ktj.

Tabel 1. Estimeret trafik opgjort som årsdøgntrafik på 2024-niveau uden festival, ved festival på eksisterende område og ved festival på ny festivalplads.

Som det fremgår af trafiktallene, kan det største trafikstigning forventes at ske på Mangehøje både øst og vest for Tørringvej med trafikstigninger på henholdsvis 8.000 køretøjer og 4.000 køretøjer som følge af flytningen af festivalpladsen fra den nuværende placering til den fremtidige placering. Derudover kan der forventes en stigning på Vestermarksvej på 2.500 køretøjer som følge af Mangehøjes lukning, hvorved trafikken søger nord om Jelling.

Vejene Gl. Viborgvej, Tofthøjvej og Plantagevej forventes at blive betydeligt aflastet med henholdsvis 6.000 køretøjer, 4.500 køretøjer og 3.000 køretøjer. Omfordelingerne skyldes primært, at trafikken til og fra festivalpladsen i den fremtidige situation vil søge nord og øst om Jelling til parkeringsområder ved Mangehøje i stedet for vest om Jelling som i den nuværende situation.

Omfordelingerne af trafikken, primært som følge af lukningen af Mangehøje, vil give anledning til en trafikstigning på Bredager mellem Fårupvej og Skovgade, på Skovgade samt på Vejlevej mellem Mangehøje og Skovgade på ca. 3-4.000 køretøjer.

I spidsbelastningsperioderne ved ankomst og afrejse fra festivalpladsen kan der ved den nye placering forventes at opstå betydelig kødannelse og ventetid i krydsene Vejlevej/Mangehøje/Grangaardvej og Mangehøje/Tørringvej. Trafikken gennem krydsene vil være intensiv og der må forventes betydelige kødannelser og forsinkelser på flere minutter som i den nuværende situation gennem Mølvang.

Foruden de nævnte kryds kan der også forventes at opstå nogen kødannelse og forsinkelse på nogle få minutter i krydsene Bredager/Amhøjvej/Skovgade, Fårupvej/Bredager og Fårupvej/Jernbanevej.

De stærkt belastede kryds forventes med undtagelse af krydset Bredager/Amhøjvej/Skovgade at være de samme ved den nuværende og fremtidige placering af festivalpladsen. Årsagen til, at der fortsat kan forventes fremkommelighedsproblemer i Jelling by er, at lukningen af Mangehøje mellem Tørringvej og

Herningvej giver anledning til omfordeling af gennemkørende trafik gennem Jelling by. Ved den fremtidige placering af festivalpladsen vil uvedkommende og gennemkørende trafik forbi Jelling blive påvirket med forsinkelse og kødannelse i højere grad end det er tilfældet ved den eksisterende placering.

Borgerne i Jelling kan ved den fremtidige placering af festivalpladsen forventes at få en mindre påvirkning end i den nuværende situation på strækninger som Kollegievej og Mølvangvej mens strækninger som Bredager og Vejlevej kan forventes at få en betydelig højere trafikbelastning. Amhøjvej forventes at kunne friholdes for en væsentlig trafikstigning ved hjælp af skiltning, der vil ledes trafikken fra nord og øst via Vejlevej til Skovgade. Vejlevej er væsentlig bedre egnet til håndtering af trafik end Amhøjvej.

I de mest belastede kryds som Vejlevej/Mangehøje/Grangaardvej og Mangehøje/Tørringvej kan der iværksættes tiltag som manuel trafikregulering ved hjælp af Hjemmeværnet i de mest intensive perioder. Derudover kan der etableres midlertidig signalregulering for at sikre afviklingen fra mindre trafikerede sideveje som f.eks. i krydset Bredager/Amhøjvej/Skovgade.

Yderligere kan vejmyndigheden indmelde i GPS-systemer o. lign., at vejene stærk trafikeret, så trafikanter uden ærinde til festivalområdet varsles og kan finde alternative ruter.

Løbende levering af materiel, kunstnere, renovation mv. vil i festivalperioden ske via den nye adgangsvej fra Herningvej. Kørslerne vurderes ikke at give anledning til betydende påvirkning på trafikafviklingen på Herningvej.

5.2.2 Lette trafikanter

Ved den ændrede placering af festivalpladsen kan de lette trafikanter i Jelling by forventes at opleve svagt reducerede gener som følge af trafikken. Dette gælder både byens borgere og gæster til festivalpladsen, idet trafikken generelt forventes at blive reduceret omkring Mølvangvej samt på vejene nord for jernbanen.

Lette trafikanters færdsel mellem stationen/midtbyen og festivalpladsen sikres via en defineret rute, med god skiltning, hvor der vil være gode forhold med ingen eller meget begrænset biltrafik. Ruten fremgår af trafikplanen på figur 6 og forløber via Jernbanevej, Møllegade, Gorms Torv, Mølvangvej til Vestergade og via eksisterende stisystem til Herningvej og frem til Mangehøje.

Adgangen mellem festivalpladsen og campområderne sikres via midlertidig sti på tværs parkeringsområdet, som vist på figur 6, uden konflikt med biltrafik.

Lette trafikanter fra Jelling mod Herningvej eller Vejlevej vil opleve uændrede forhold, idet der er separat cykelsti/cykelbane/bred kantbane langs vejene, hvorfor den øgede trafikmængde kun i begrænset omfang vil have en negativ betydning.

Lette trafikanter fra Tørringvej ledes ud på Mangehøje, hvor hastigheden er lav pga. ind- og udkørsler til parkeringsområderne samt drop-off zonen.

5.2.3 Trafiksikkerhed

Trafiksikkerheden i situationen hvor der afholdes festival på den nye festivalplads vurderes ikke at være væsentligt ændret i forhold til den nuværende placering af festivalpladsen.

Årsagen til dette er, at det vurderes at være de samme kryds i Jelling, der vil blive belastet ligesom forholdene for lette trafikanter også vurderes at være sammenlignelig med den nuværende placering af festivalpladsen.

Samlet set vurderes uheldsrisikoen dog at være svært reduceret, idet de centrale veje i Jelling by forventes at blive aflastet, pga. mindre trafikmængde ligesom forholdene for lette trafikanter også vurderes at være svagt forbedret.

Leverancer til og fra festivalpladsen under festivalens afholdelse vurderes ikke at udgøre nogen væsentlig uheldsrisiko. Dette skyldes, at leverancer enten sker på tidspunkter hvor trafikintensiteten er begrænset eller hvor trafikken afvikles med lav hastighed, hvorved uheldsrisikoen er minimal.

5.2.4 Parkering

Under festivalen vil der midlertidigt blive etableret et tilstrækkeligt antal parkeringspladser i umiddelbar tilknytning til festivalområdet. Jelling Musikfestival oplyser et behov for op til 2.400 p-pladser på sigt.

Såfremt det etablerede antal parkeringspladser på sigt, ikke viser sig tilstrækkelig til at imødekomme efterspørgslen, vil der blive udpeget andre egnede områder i nærheden af festivalområdet ved Mangehøje/Tørringvej. Herfra vil det enten være muligt at gå til festivalområdet via et midlertidigt stisystem eller der vil blive etableret shuttlebus og tydelig skiltning (wayfinding) frem til festivalpladsen for at sikre en høj udnyttelse af pladserne.

Udpegningen af et tilstrækkeligt antal organiserede parkeringspladser er vigtigt for at sikre, at gæsterne ikke parkerer på uhensigtsmæssige lokaliteter til gene for borgere, beboere, handelslivet eller til gene for trafiksikkerheden og fremkommeligheden på vejnettet.

Såfremt der alligevel opstår utilsigtet parkering til gene for Jellings borgere, vil der blive iværksat midlertidig skiltning med parkeringsrestriktioner langs de berørte veje. Risikoen for utilsigtet parkering vurderes imidlertid ikke større ved den fremtidige placering af festivalpladsen i forhold til den nuværende placering.

6 Sammenfatning

Anlægssituationen for den nye festivalplads for musikfestivalen i Jelling forventes ikke at påvirke trafikafviklingen, trafiksikkerheden eller lette trafikanter væsentligt. Dette skyldes, at anlægstrafikken er forholdsvis begrænset med en forventet lastbiltrafik i på ca. 25 lastbiler pr. dag i kortvarige intensive perioder pr. dag og ellers ca. 5-10 lastbiler om dagen i den resterende del af perioden

I driftssituationen for den fremtidige festivalplads forventes der en samlet kapacitetsudvidelse på op til 20 % flere gæster sammenlignet med den nuværende plads.

Udvidelsen af festivalen forventes at resultere i en tilsvarende stigning i den festivalrelaterede trafik i driftssituationen. I den fremtidige situation forventes der på de tre første dage af festivalen (onsdag til fredag), hvor den generelle trafik også er størst, at være 10-11.000 køretøjer dagligt med relation til festivalen. Om lørdagen og søndagen hvor den generelle trafik er lavere, forventes hhv. 14.000 køretøjer og ca. 6.500 køretøjer.

På vejnettet i og omkring Jelling, forventes de største stigninger primært at ske på Mangehøje, øst for Tørringvej, med ca. 8.000 ekstra køretøjer som følge af festivaltrafikken og på grund af ændrede ruter

for den gennemkørende trafik. På Bredager mellem Fårupvej og Skovgade, på Skovgade samt på Vejlevej forventes der også stigninger på ca. 4.000 køretøjer pr. dag ligeledes som følge af omfordelingen af den gennemkørende trafik.

I krydsene Vejlevej/Mangehøje/Grangaardvej vil der i tilfælde af fremkommelighedsproblemer blive indsat manuel trafikregulering i form af Hjemmeværnet. Tilsvarende tiltag eller etablering af midlertidig signalregulering vil blive etableret i krydset Mangehøje/Tørringvej, hvor der også kan forventes et betydeligt trafikalt pres i driftssituationen.

Uden for Jelling forventes vejene Gl. Viborgvej, Tofthøjvej og Plantagevej at blive betydeligt aflastet med henholdsvis 6.000 køretøjer, 4.500 køretøjer og 3.000 køretøjer. Omfordelingerne skyldes, at trafikken til og fra festivalpladsen i den fremtidige situation vil søge nord og øst om Jelling til parkeringsområder ved Mangehøje i stedet for vest om Jelling som i den nuværende situation. Dette vil dog øge trafikken på Vestermarksvej med ca. 2.500 daglige køretøjer.

I Jelling by kan veje som Mølvangvej og Kollegievej forventes at blive aflastet, idet festivaltrafikken kun i begrænset omfang forventes at søge gennem byen. Derimod kan der forventes en omfordeling af den gennemkørende trafik mellem Vejle og Give, hvor trafikanter i nogen grad må forventes at køre gennem Jelling by som følge af lukningen af Mangehøje ved afholdelse af festivalen.

Amhøjvej forventes friholdt for festivaltrafik ved at skilte trafikanterne via Vejlevej, som er bedre egnet til at klare den ekstra trafik. Yderligere kan vejmyndigheden indmelde i GPS-systemer o. lign., at vejene er stærk trafikerede, så trafikanter uden ærinde til festivalområdet varsles og kan finde alternative ruter.

For lette trafikanter forventes der ved den nye placering en svag forbedring af forholdene i byen, specielt i området nord for jernbanen, hvor trafikken reduceres.

Den samlede uheldsrisiko antages at blive svagt reduceret, da centrale veje i Jelling vil opleve en aflastning i trafikmængden. Den ekstra trafik til festivalens op- og nedtagning kan potentielt øge risikoen for primært materielskadeuheld. For at imødekomme dette, anbefales at etablere en venstresvingsbane på Herningvej ved adgangsvejen til festivalområdet.

I driftsfasen forventes der etableret et tilsvarende antal midlertidige parkeringspladser som efterspørgslen viser. Skulle parkeringsbehovet på sigt vise sig større, vurderes det, at der kan udpeges en række lokaliteter i nærhed til festivalpladsen, som kan benyttes til parkering for festivalgæsterne. Der etableres tydelig skiltning (wayfinding) og shuttlebus mellem pladserne og festivalområdet såfremt områderne ligger udenfor acceptabel gangafstand. Derved imødegås risiko for uhensigtsmæssig parkering i Jelling til gene for borgere, handelslivet samt for trafiksikkerheden og fremkommeligheden på vejnettet. Det skal dog bemærkes, at parkeringsforholdene ikke vurderes væsentlig ændret i den fremtidige situation i forhold til under den eksisterende placering af festivalpladsen.

7 Bilag

7.1 Bilag 1 – Lastbiler under opbygningen

7.2 Bilag 2 – Lastbiler under afviklingen

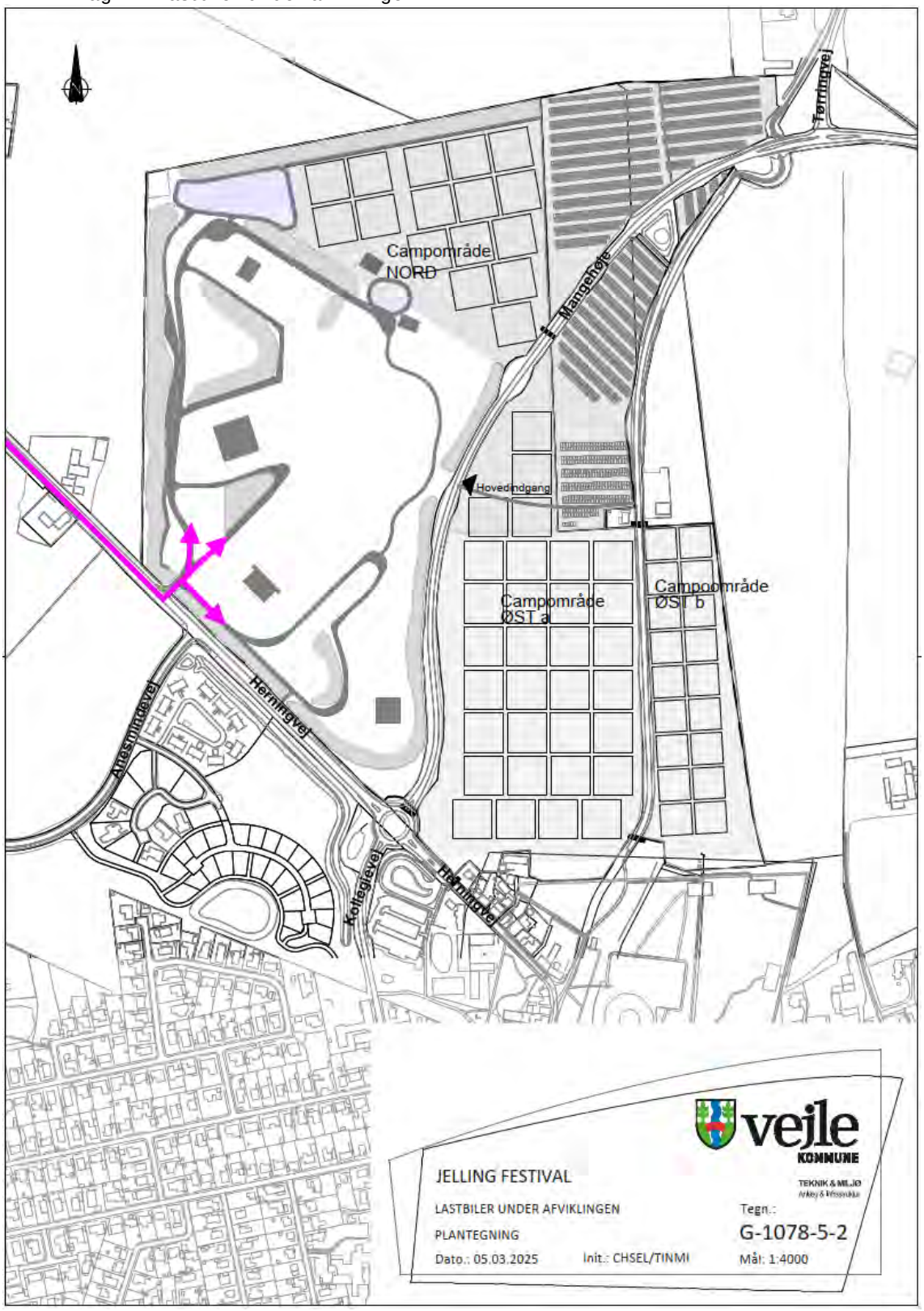

7.3 Bilag 3 – Beredskabsveje

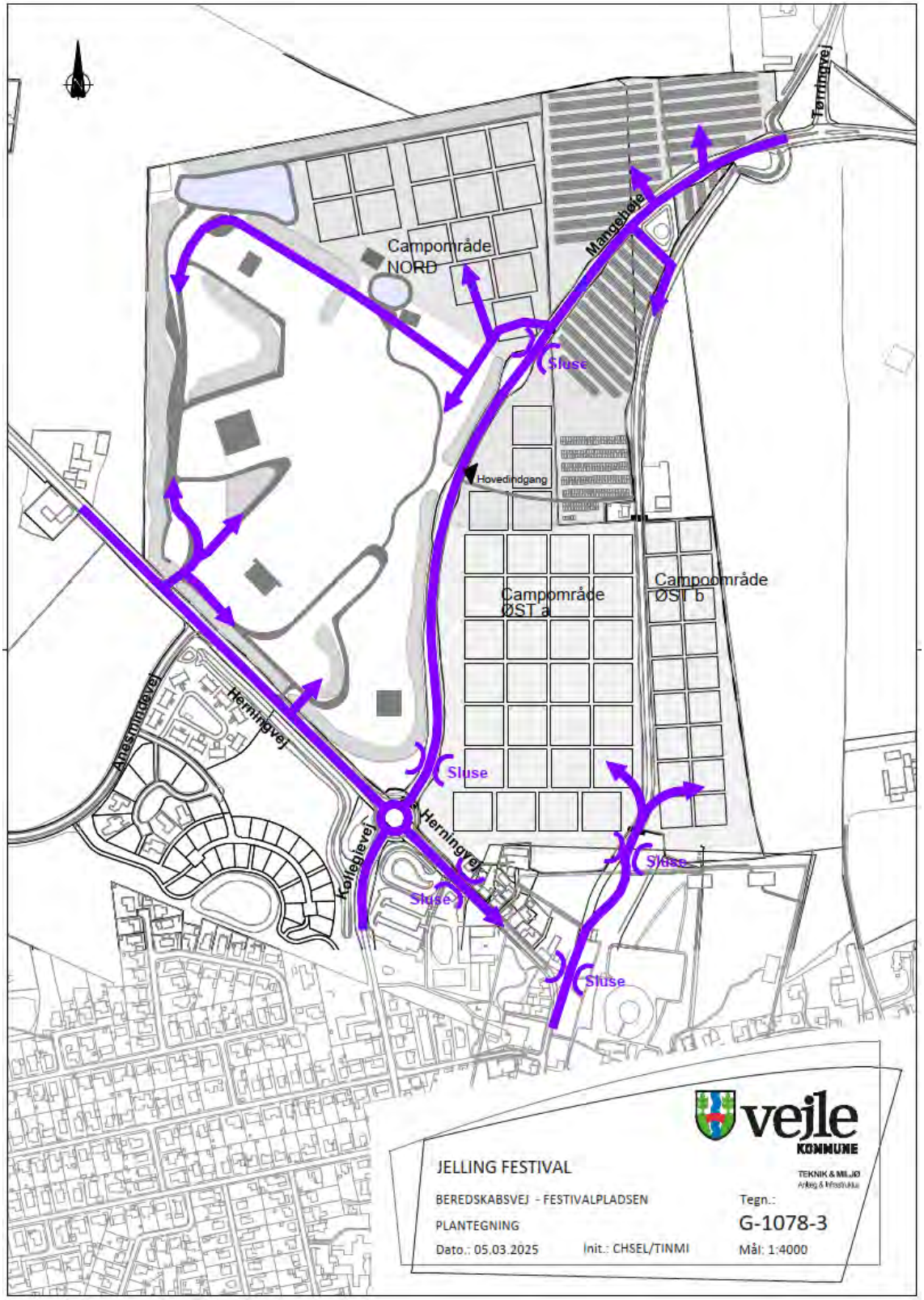

7.4 Bilag 4 – Drop-off zone i nord

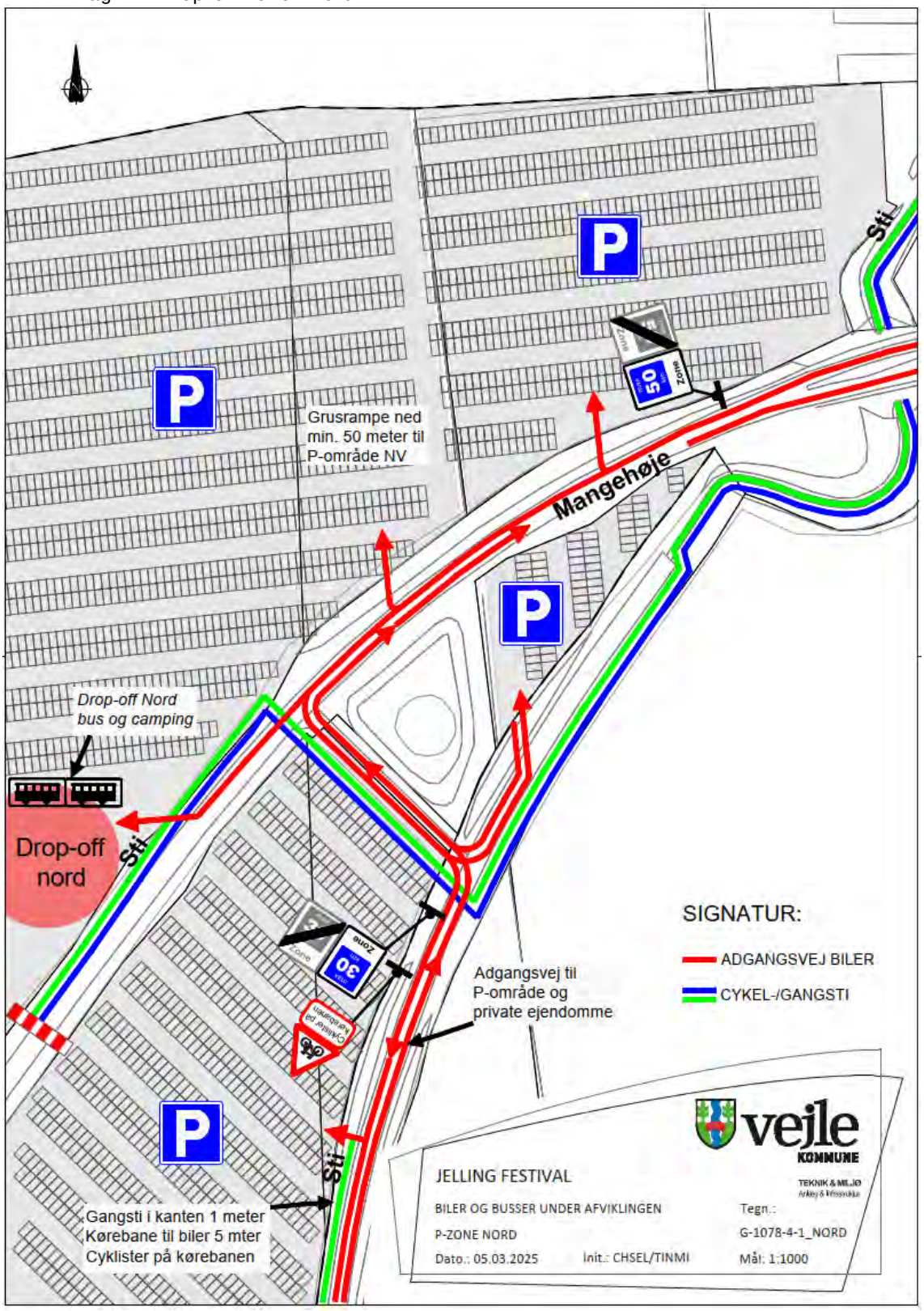

7.5 Bilag 5 – Drop-off zone i syd

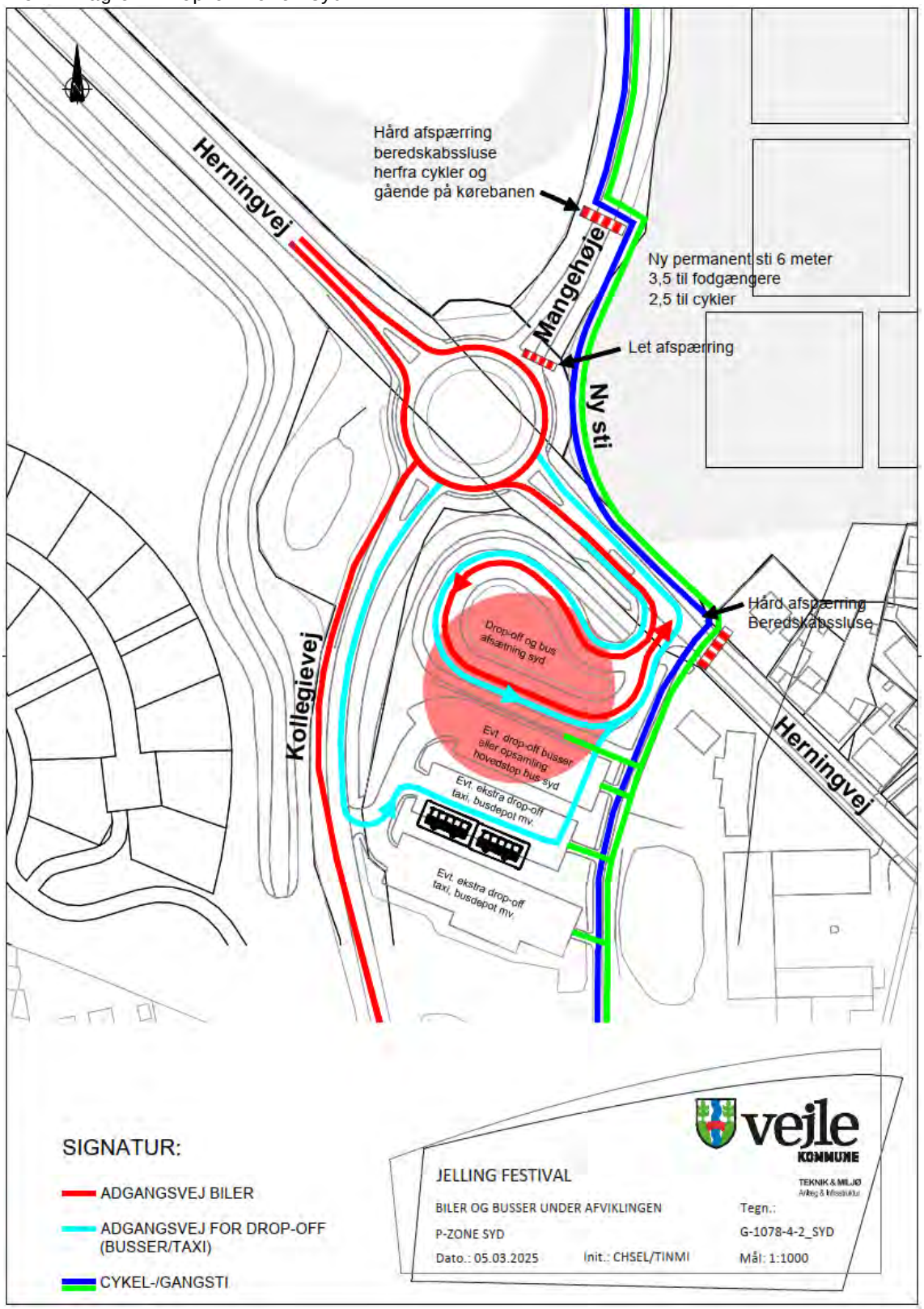

Bilag 9

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling

Visualizations
September 2025

LYTT

Table of contents

- Description of the method

- Map of the photo viewpoints

- Landscape sections

- Existing conditions

- Future conditions: Recreational area

- Temporary conditions: musicfestival in Jelling

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Description of the method

Description of the method
The purpose of the visualizations is to provide a true and fair representation of the project's expression in the landscape towards the public and decision makers. Furthermore the visualizations are used to support the evaluation of the project's visual impact in general and on the landscape.
The photo viewpoints that are chosen for the visualizations have been selected based on an assessment of visibility in the surroundings, considering terrain conditions, buildings and vegetation, along with its relevance in relation to infrastructure and how the new park affects the experience of the horizon when seen from the chosen viewpoints.

The parks visual impact on the experience of the horizon and the landscape is considered as crucial in this project, which is why the multiple viewpoints and visualizations have been made with focal lengths of 24 mm and 35 mm respectively. The height of the viewpoints is set at 1,65 m.

The visualizations are presented as panoramas, providing an impression of how the overall landscape will be experienced on-site when ones view moves along the horizon.

An exception to this is visualization from viewpoint 2, which is presented as singular photos from three different angles taken at the same location. The intention of this is to show an extra wide angle, which is best illustrated with multiple photos.

The visualizations are photo-matched. The photos taken from the viewpoints are combined with the new park and temporary music festival, which are added using a 3D model of the project.

Process of creating photo viewpoints
Photo viewpoints and camera matching have all been carried out by photographer Mikkel Barker. Since 2005, Mikkel Barker has operated under his own name, specializing in combining photography, film, and surveying with 3D to deliver scaled and documented 3D visualizations and camera matches - from ground level, with drones and aircrafts.
The combination of photography, surverying, and 3D ensures that public authorities and politicians can make decisions on a credible and trustworthy groundwork.
In addition to his many years of experience in solving tasks for public authorities in collaboration with consultants, Mikkel Barker also has a background with the land surveying company Geopartner.

Camera Matching and Adjustment of viewpoints
3D camera matching is a combination of photography, surveying, and a 3D model. Camera matching ensures the correct perspective, placement, and scale of a 3D model within a photograph.

All camera matches are to scale and documented using precisely configured 3D camera, 3D reference points, and a background image. Photos are corrected for lens distortion and surveyed using RTK GPS, which ensures an accuracy of one to two centimetres.

Camera matching is carried out based on surveyed match points. At least 5 match points must be used per match (with 4 or fewer points, matching/verification cannot be performed - therefore, it is recommended to survey using 6-7 points). The match points must lie on the same plane and should be reasonably distributed across the image's height, width, and depth.

In the presented material, between 5 and 11 match points have been utilized for each viewpoint. (See reference points in the appendix with camera information).

All measurement points are correctly placed in the material using the DKTM2 coordinate system, and a file with camera information including the coordinate points is included as well.

3D model
In order to create true and fair visualizations of the project, a 3D landscape model of the project has been constructed from the elevation model provided by the Danish Data Supply (Dataforsyningen), which showcases existing terrain conditions and infrastructure. Within this model, the park's new elements such as embankments, vegetation, new infrastructure, as well as stages and tents - are all modelled based on the developed masterplan for the project.

The model is to scale, georeferenced and in a 1:1 meter ratio, with all elements represented in their correct 1:1 dimensions.

The model is created in the coordinate system DKTM2, in which the camera positions from the individual viewpoints are inserted into the 3D model and photo-matched. The photo-match is verified using both reference points and the landscape model.

Furthermore, the visualizations are geometrically verified using landscape sections that indicate the height of the projects' elements in relation to existing conditions.

Camera information for the photo viewpoints:
Camera: Sony A7R IV with a full size sensor.
Coordinate system: DKTM2.
Image size: 9504 X 6336 pixels, images are uncropped, edited and corrected for geometric distortion.
Time: UTC +2

Method for Post-Processing of Visualizations:
The photo viewpoints are matched with corresponding positions in the project's 3D model based on the DKTM2 coordinate system and are then post-processed in Photoshop.

The method is as follows: The original image is corrected for lens distortion, meaning that the distortion caused by the camera lens is removed. Subsequently, the individual photos are stitched together into a panorama using the program Image Composite Editor, which creates a slight overlap between the individual photos hereby creating a panorama image.

Reading guide:
All viewpoints are shown on the overview map on the following page, along with the boundaries of the upcoming recreational area and the temporary festival boundary.

Every viewpoint is subsequently presented in three different scenarios:

- Existing conditions: Shows the current situation at the time the photo was taken.

- Future conditions: Shows the recreational area where the planned trees and shrubs have matured to their expected height after 10-15 years.

- Temporary conditions: Shows the area as it will appear during musicfestival in Jelling.

In the visualizations, visible elements from the project area are labeled with text. Elements that are located behind either terrain, buildings or vegetation (either new or existing) are indicated with text in parentheses. Additionally, the extent of the recreational area is marked with 'Park start' and 'Park end'.

Map of the photo viewpoints

1:5000

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Landscape sections

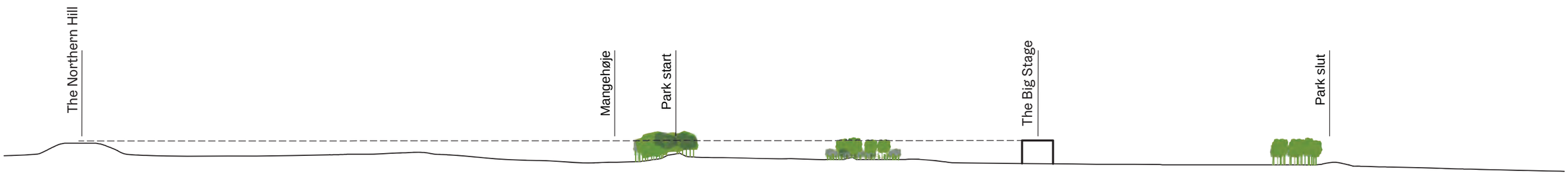

Landscape section 1 - 1:3000
Section from The Nothern Hill towards The Big Stage during musicfestival in Jelling
The Big Stage is 17 meters tall above ground level

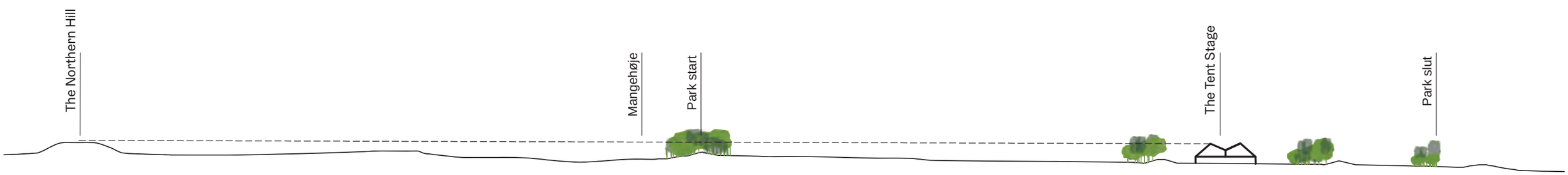

Landscape section 2 - 1:3000
Section from The Northern Hill towards The Tent Stage during musicfestival in Jelling
The Tent Stage is 15 meters tall above ground level

Viewpoint 1 - Existing conditions

Viewpoint 1:

The Northern Hill - View over the landscape with the palisade facing north

Panorama created from two photos taken on-site November 14th 2024 at 13:46.

Viewpoint 1 - Future conditions: Recreational area

Viewpoint 1:

The Northern Hill - View over the landscape with the park to the northwest and the palisade in the foreground.

In the background, the planting belts surrounding the park itself can be seen.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 1 - Temporary conditions: musicfestival in Jelling

Viewpoint 1:

The Northern Hill - View over the landscape with the festival area to the northwest and the palisade in the foreground.

The camp area with its surrounding fence can be see on the fields between the festival area and the palisade. In the background, the planting belts surrounding the park itself can be seen.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 2 - Existing conditions

Viewpoint shown with a yellow orientation on the viewpoint map

Viewpoint shown with an orange orientation on the viewpoint map

Viewpoint shown with a red orientation on the viewpoint map

Viewpoint 2:

At the crossing between the Pilgrimage Route (Mangehøje) and the palisade. View over the landscape towards northwest.

Photos taken on-site November 14th 2024 at 13:54.

Viewpoint 2 - Future conditions: Recreational area

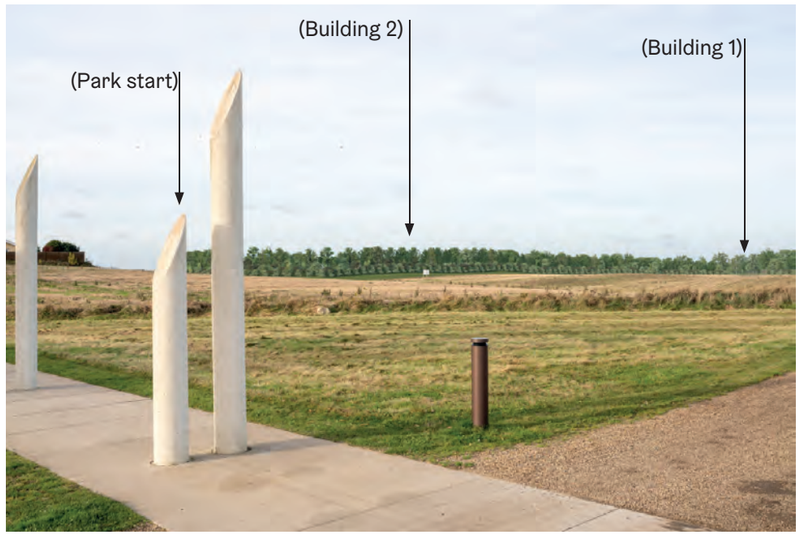

Viewpoint shown with a yellow orientation on the viewpoint map

Viewpoint shown with an orange orientation on the viewpoint map

Viewpoint shown with a red orientation on the viewpoint map

Viewpoint 2:

At the crossing between the Pilgrimage Route (Mangehøje) and the palisade. View of the park seen in the background towards northwest.

The permanent buildings are not visible, as they lie low in the terrain and behind the plantings of the park.

The visualization consists of three photo viewpoints taken at the same location and is presented with a 35 mm focal length.

Viewpoint 2 - Temporary conditions: musicfestival in Jelling

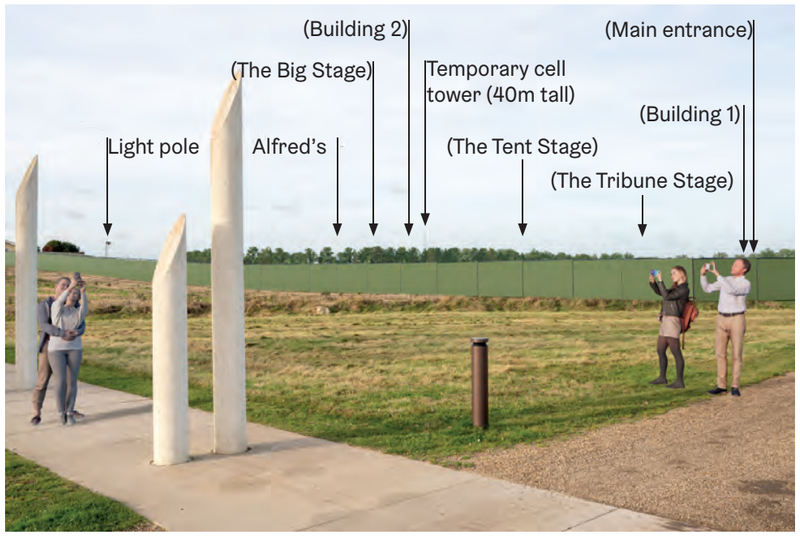

Viewpoint shown with a yellow orientation on the viewpoint map

Fence with a unicolored green screen.

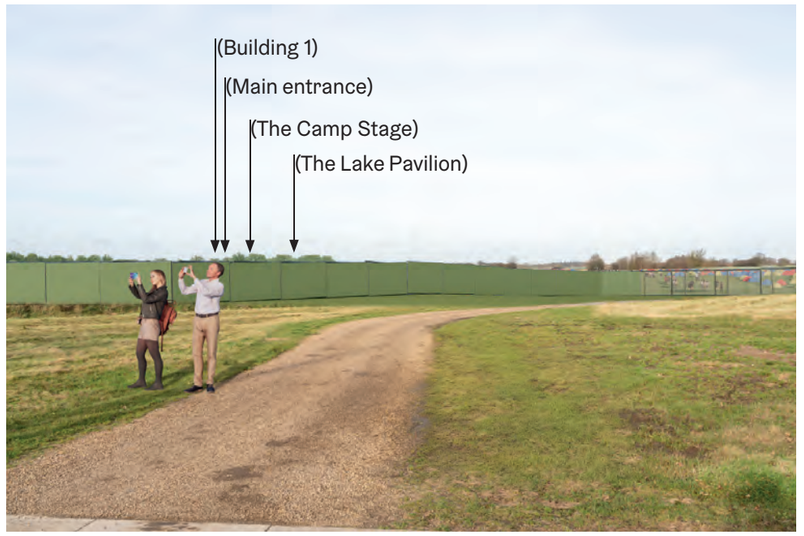

Viewpoint shown with an orange orientation on the viewpoint map

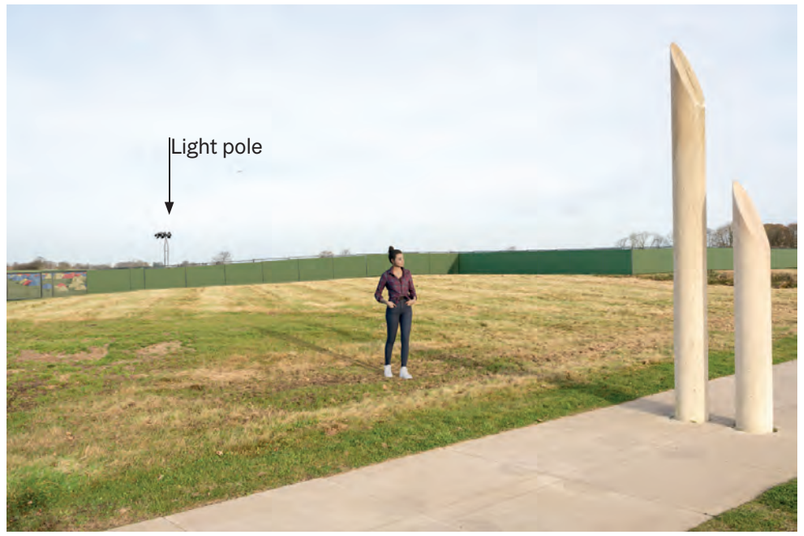

Viewpoint shown with a red orientation on the viewpoint map

Viewpoint 2:

At the crossing between the Pilgrimage Route (Mangehøje) and the palisade. View of the festival area towards north with the camp area in the foreground.

The festival area is fenced off during the time of the festival with moveable steel fences, which has a green screen installed on it.

In the background, the planting belts surrounding the festival area can be seen on the left.

The visualization consists of three photo viewpoints taken at the same location and is presented with a 35 mm focal length.

Viewpoint 2 - Temporary conditions: musicfestival in Jelling

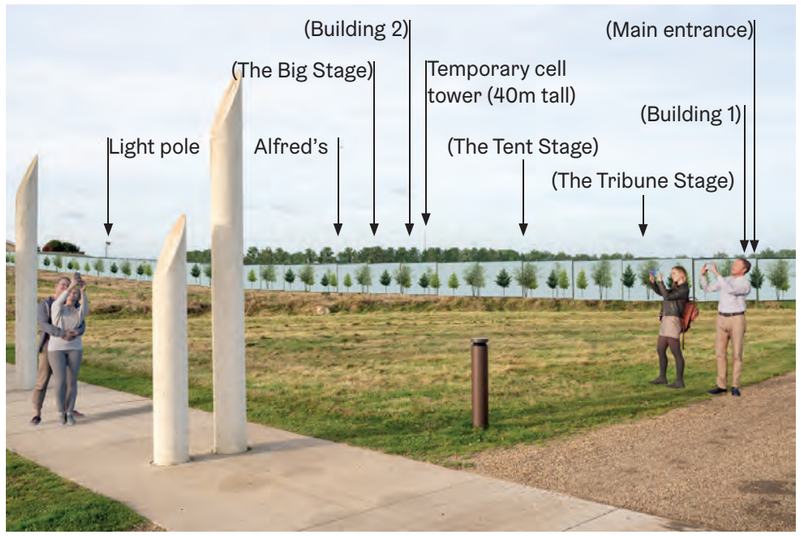

Viewpoint shown with a yellow orientation on the viewpoint map

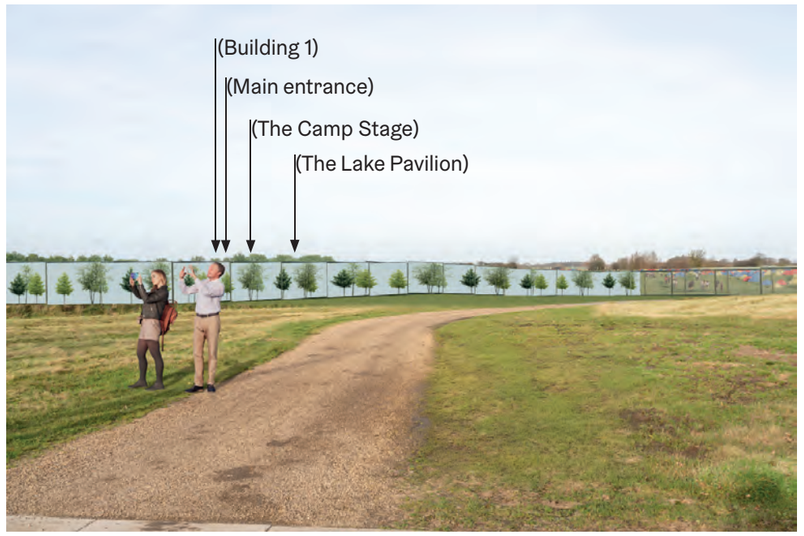

Viewpoint shown with an orange orientation on the viewpoint map

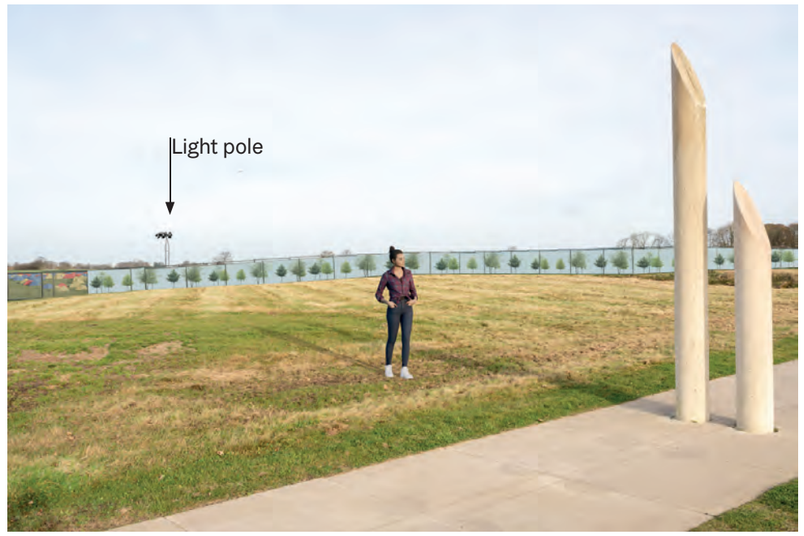

Viewpoint shown with a red orientation on the viewpoint map

Fence with an alternative tree motif.

Viewpoint 2:

At the crossing between the Pilgrimage Route (Mangehøje) and the palisade. View of the festival area towards north with the camp area in the foreground.

The festival area is fenced off during the time of the festival with moveable steel fences, which has a green screen installed on it.

In the background, the planting belts surrounding the festival area can be seen on the left.

The visualization consists of three photo viewpoints taken at the same location and is presented with a 35 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 3 - Existing conditions

Viewpoint 3:

Situated on Mangehøje with a view towards southwest, and with the Monument Area towards south.

Panorama created from two photos taken on-site January 2nd 2025 at 14:24.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 3 - Future conditions: Recreational area

Viewpoint 3:

Situated on Mangehøje with a view towards southwest, and with the Monument Area towards south.

The park is circumscribed by embankments covered by screening planting in varying heights.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 3 - Temporary conditions: musicfestival in Jelling

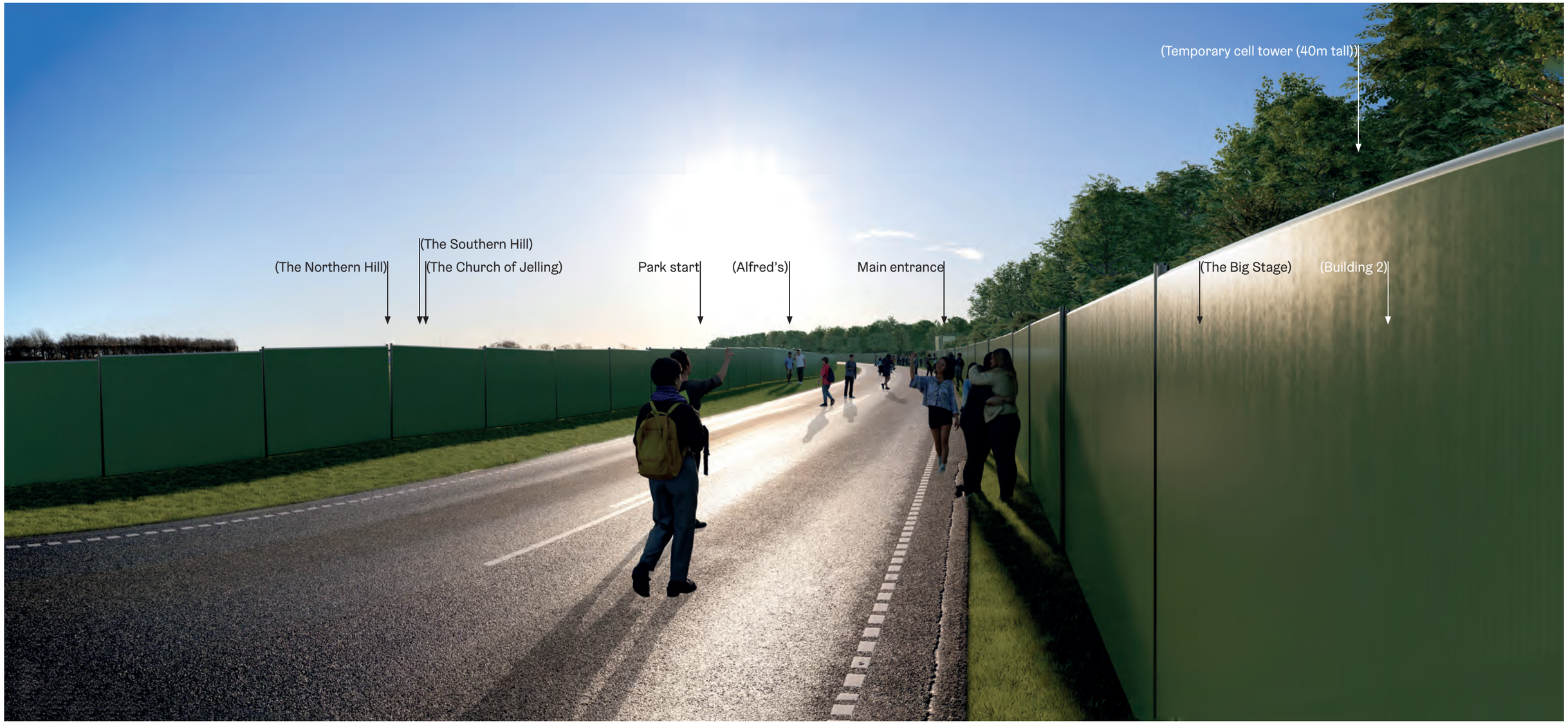

Viewpoint 3:

Situated on Mangehøje with a view towards southwest, and with the Monument Area towards south. Mangehøje is blocked off during the music festival and acts as an access road to the main entrance towards west.

The camp area towards south is fenced off with moveable fences.

The main entrance to the festival area is situated towards west. The Big Stage and Alfred's are situated towards southwest behind the planting belts.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 4 - Existing conditions

Viewpoint 4:

Situated on the Pilgrimage Route (Mangehøje) with a view south towards the Monument area and the Church of Jelling.

Panorama created from two photos taken on-site January 2nd 2025 at 14:49.

Viewpoint 4 - Future conditions: Recreational area

Viewpoint 4:

Situated on the Pilgrimage Route (Mangehøje) with a view south towards the Monument area and the Church of Jelling. The planting belts can be seen circumscribing the park on the right.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 4 - Temporary conditions: musicfestival in Jelling

Viewpoint 4:

Situated on the Pilgrimage Route (Mangehøje) with a view south twards the Monument area and the Church of Jelling with the camp area in the foreground. The planting belts can be seen circumscribing the festival area on the right.

The Pilgrimage Route is temporarily moved to the Mangehøje road towards west during the music festival.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 5 - Existing conditions

Viewpoint 5:

Situated on Herningvej towards the entrance of Jelling with The Northern Hill and the Monument area just barely visible in the distance. Houses on Asta Andersens Vej seen on the picture on the right.

Panorama created from two photos taken on-site November 14th 2024 at 14:23.

Viewpoint 5 - Future conditions: Recreational area

Viewpoint 5:

Situated on Herningvej towards the entrance of Jelling with The Northern Hill and the Monument area just barely visible in the distance. Houses on Asta Andersens Vej seen on the picture on the right.

The park is circumscribed by embankments covered by screening planting in varying heights.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 5 - Temporary conditions: musicfestival in Jelling

Viewpoint 5:

Situated on Herningvej towards the entrance of Jelling with The Northern Hill and the Monument area just barely visible in the distance. Houses on Asta Andersens Vej seen on the picture on the right.

The festival area is circumscribed by embankments covered by screening planting in varying heights. Moveable fences are placed along the outer boundary of the screening planting during the music festival.

The entrance to the backstage area of the festival and The Big Stage is shown in the middle of the image, hidden slightly behind one of the embankments and screening planting.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 6 - Existing conditions

Viewpoint 6:

Situated on The Southern Hill with a view towards the landscape with the national museum Kongernes Jelling and The Church of Jelling in the foreground.

Panorama created from two photos taken on-site November 14th 2024 at 13:40.

Viewpoint 6 - Future conditions: Recreational area

Viewpoint 6:

Situated on The Southern Hill with a view towards the landscape with the national museum Kongernes Jelling and The Church of Jelling in the foreground.

The park is hidden behind existing buildings and planting.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 6 - Temporary conditions: musicfestival in Jelling

Viewpoint 6:

Situated on The Southern Hill with a view towards the landscape with the national museum Kongernes Jelling and The Church of Jelling in the foreground.

The festival area is hidden behind existing buildings and planting nearby, while also hidden behind the planting belts circumscribing the festival area.

The camp area is faintly visible between existing buildings and The Church of Jelling with the palisade in the horizon in the center of the image.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 7 - Existing conditions

Viewpoint 7:

Situated at the palisade's eastern corner with a view over the landscape towards west.

Panorama created from two photos taken on-site November 14th 2024 at 14:06.

Viewpoint 7 - Future conditions: Recreational area

Viewpoint 7:

Situated at the palisade's eastern corner with a view over the landscape towards west.

The park is circumscribed by embankments covered by screening planting in varying heights which can be seen in the background of the image.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Viewpoint 7 - Temporary conditions: musicfestival in Jelling

Viewpoint 7:

Situated at the palisade's eastern corner with a view over the landscape towards west, and with the camp area towards northwest.

The camp area is fenced off during the musical festival with moveable fences.

The visualization is created from two photos taken at the same viewpoint on-site with a 24 mm focal length.

Recreational area near Herningvej, Jelling - during musicfestival in Jelling / Visualizations

Feltskema til sø/vandhul

Basisregistrering af strukturelle forhold

Bilag 10

Stednavn	StedID (autonr i Naturdata)	Inventør	Dato	Starttid -
Lokalitet 1, nær Herningvej 18		KSV	16-08-2024	Sluttid -

Arealet omfattet af NBL §3		Arealet omfattet af HGL §7		Hoved-naturtype Arealandel i pct.		**Grundighed**: 1) Kikkert 2) Ekstensiv 3) Intensiv	2	**Estimeret naturtilstand** I) Høj, II) God, III) Moderat IV) Ringe, V) Dårlig	IV
Ja x	Nej	Ja	Nej x						

Bemærkninger: Sø midt i landbrugsområde der får vandtilførsel fra synligt dræn i den østlige ende af søen. I det nordvestlige hjørne af søen løber drænvandet videre i en brønd. Søen er tilvokset i smalbladet dunhammer, dyndpadderok og gråpil og vandfladen er lille. Der blev fundet skrubtudse, og søen bruges sandsynligvis til ynglested for denne art.

Angiv ved afkrydsning evt. forekomster af undertyper
Den undertype arealet ønskes tilstandsvurderet efter angives med cirkel om

Næringsfattig sø	Kalkrig sø (kransnålealger)	Næringsrig sø	Brunvandet sø	Habitattyper (angiv kode)
		x		

Dækningsgrader af søvegetationen (angiv kategori 1-5)

	(1) 0%	(2) 1-5%	(3) 5-25%	(4) 25-50%	(5) 50-100%	
Rosetplanter (lobelie, strandbo, brasenføde, sylblad)						1
Kransnålealger						1
Anden submers veg (tusindblad, vandaks, hornblad mv.)						1
Liden andemad						1
Andre svøm. flydeplanter (blærerod, levermos, frøbid ..)						1
Rodfæstede flydeplanter (åkande, vandaks, vandpileurt…)						3
Trådalgeplamager						1
Rørsumpvegetation						4

Bredforhold (angiv andel af bredlængde i kategori 1-5)

	(1) 0%	(2) 1-10%	(3) 10-30%	(4) 30-75%	(5) 75-100%	
Bredlængde med græsning/høslæt						1
Bredlængde med mindre end 10 m til dyrkede arealer						5
Bredlængde med væsentlig skyggevirkning						5

Søkarakteristiske strukturer

(Angiv kategori 1-3 for hver struktur)

1: ikke tilstede 2: spredt/rudimentært 3: udbredt/veludviklet

Positive strukturer		
p1	Beskyttet af omgivende naturarealer	1
p2	Næringsfattig og upåvirket/stor sigtedybde	2
p3	Forekomst af padder	2
p4	Alsidigt dyre- og planteliv	2
Negative strukturer		
n1	Bræmme domineret af pilekrat	3
n2	Tilskudsfodring i eller ved vandhullet	1
n3	Udsætning af ænder, fisk, krebs m.m.	1
n4	Skygge af høje vedplanter	3

Vandets klarhed og dybde

Vandets klarhed

(1) Klart el. naturligt brunvandet sø	**(2)** ret klart/få partikler	**(3)** lettere grumset	**(4)** ret grumset	**(5)** helt uigennemsigtig	2

Vanddybde, gennemsnit i dybeste område

(1) mindre end 0,5 m, udtørrer ofte	**(2)** 0,5-1,0 m, udtørrer sjældent fuldstændigt	**(3)** 1,0-1,5 m, udtørrer aldrig helt	**(4)** 1,5-2,0 m, kun mindre udtørring	**(5)** over 2,0 m, udtørrer aldrig	2

Drift/pleje

Nuværende drift/pleje

Trusler

Hvis yderligere plejeindsats er nødvendig angiv type

Stoppe regulering af til-/afløb		Øge afgræsning		Bekæmpe invasive arter	
Slåning/høslæt af bræmmer		Mindske afgræsning		Nedsætte eutrofiering	
Rørskær		Hæve vandstand		Foretage oprensning	
Rydde vedplanter		Ophøre dræning		Ophøre tilskudsfodring	

Beskriv kort det aktuelle behov for yderligere indsats

Feltskema til sø/vandhul

Artsregistrering

Kode	Arealtype	Pct af sø	Dok felt
Sø	Søareal		
Rs	Rørsump (vanddækket)		

Afkryds "Dok felt" hvis der foretages en systematisk registrering af søens karplanter.

Typiske arter fra vandhuller

Søarealet: angiv fund med arealkode (dominerende arter markeres med cirkel om) **Dokumentationsfelt for bræmme:** angiv fund med X

Andemad, Kors- (*)		Vandaks, Aflangbladet (**)		Smådyr		almindelig fredløs	
Andemad, Liden		Vandaks, Butbladet (*)		Bænkebidder, vand-		gråpil	
Andemad, Stor (*)		Vandaks, Børstebladet		Børsteorm (Limnodrilus)		agertidsel	
Andemad, Tyk		Vandaks, Kruset		Børsteorm (Naididae)		sværtevæld	
Blærerod, Liden (**)		Vandaks, Liden (*)		Børsteorm (Stylaria)		tykbladet ærenpris	
Blærerod, Slank (*)		Vandaks, Rust- (*)		Børsteorm (Tubificidae)		vandstjerne sp.	
Brøndsel, Fliget		Vandaks, Spinkel (*)		Bugsvømmer (Corixidae)	x	lav ranunkel	
Bukkeblad (*)		Vandaks, Svømmende		Dansemyg (Cricotopus)			
Dueurt, Lådden	x	Vandaks, Svømmende		Dansemyg (Glyptotendipes)			
Dunhammer, Bredbladet		Vandhår, Dusk-		Dansemyg (Microtendipes)			
Dunhammer, Smalbladet	x	Vandhårslægten		Dansemyg(Parachironomus)			
Forglemmigej, Eng-		Vandkrans, Krybende (*)		Dansemyg, grøn (Tanytarsu			
Fredløs, Dusk- (*)		Vandnavle (*)		Døgnflue (Caenis horaria			
Frøbid (*)		Vandpest		Farvevandnymfe, stor-			
Gifttyde		Vandranunkel, Almindelig (*)		Mosaikguldsmed, blå			
Hestehale (*)		Vandranunkel, Storblomst(*)		Mosaikguldsmed, brun			
Hornblad, Tornfrøet		Vandranunkel, Strand- (*)		Mosesnegl, alm.			
Hornblad, Tornløs		Vandranunkelslægten (*)		Rygsvømmer			
Hvene, Kryb-		Vandrøllike (*)		Skjoldbruskigle			
Iris, Gul		Vandstjerne, Fladfrugtet (*)		Skøjteløbere (Gerris sp.)			
Kildemos, Almindelig (*)				Vandnymfe, alm.			
Kogleaks, Blågrøn				Ærtemusling (Pisidium sp.)			
Kogleaks, Strand-							
Kogleaks, Sø-				Padder			
Kogleaks, Sø-				Butsnudet frø			
Kragefod (*)				Spidssnudet frø			
Kransnål, Skør (*)				Grøn frø			
Kransnålealgeslægten (*)				Springfrø			
Kæruld, Smalbladet (*)				Klokkefrø			
Mærke, Bredbladet				Løgfrø			
Natskygge, Bittersød				Løvfrø			
Padderok, Dynd-				Latterfrø			
Pileurt, Vand-							
Pindsvineknop, Enkelt				Skrubtudse	x		
Pindsvineknop, Enkelt				Grønbroget tudse		**Bilag IV-arter**	
Pindsvineknop, Grenet				Strandtudse		Hasselmus	
Pindsvineknop, Spæd (**)						Birkemus	
Ranunkel, Kær- (*)				Vandsalamander, lille		Odder	
Ranunkel, Tigger-				Vandsalamander, stor		Enkelt månerude	
Rævehale, Knæbøjet				Bjergsalamander		Fruesko	
Rørhindeslægten						Mygblomst	
Sideskærm				Fisk		Vandranke	
Siv, Glanskapslet				Aborre		Liden najade	
Siv, Liden (*)				Brasen		Gul stenbræk	
Siv, Liden (*)				Gedde		Grøn buxbaumia	
Siv, Lyse-	x			Hundestejle, ni-pigget		Blank seglmos	
Siv, Tudse-				Hundestejle, tre-pigget		Stor vandsalamander	
Skeblad, Vejbred- (*)				Karpe		Klokkefrø	
Skeblad, Vejbred- (*)				Karudse		Spidssnudet frø	
Snerre, Kær-				Rudskalle		Springfrø	
Star, Næb-				Skalle		Løgfrø	
Stjerneløv, Flydende (*)				Skrubbe		Strandtudse	
Sumpskærm, Svømmnde (*)				Suder		Grønbroget Tudse	
Sumpstrå, Almindelig (*)				Ørred		Løvfrø	
Sumpstrå, Almindelig (*)				Ål		Markfirben	
Sværtevæld						Eremit	
Sødgræs, Høj						Stellas mosskorpion	
Sødgræs, Manna-	x					Hedepletvinge	
Tagrør						Sortplettet blåfugl	
Trådalger						Stor kærguldsmed	
Tusindblad, Aks- (*)						Grøn køllguldsmed	

#: problem-/invasivart, *: positivart **: særlig værdifuld positivart

Bilag 11

Rekreativt område nord for Jelling

VÆSENTLIGHEDSVURDERING FOR NATURA 2000-OMRÅDE N81 OG VURDERING AF PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER

RAMBØLL Bright ideas. Sustainable change.

Projektnavn	Rekreativt parkområde nord for Jelling
Modtager	Vejle Kommune
Dokumenttype	Natura 2000 væsentlighedsvurdering
Version	1
Dato	26.09.2025
Udarbejdet af	ILDR, FRRN
Kontrolleret af	LDGB
Godkendt af	SDJN

INDHOLD

1.	Indledning	1
1.1	Metode	1
1.2	Natura 2000	1
2.	Referencer	10

1. INDLEDNING

Kapitlet beskriver og vurderer planerne og projektets påvirkning af Natura 2000-områder og arter på habitatdirektivets bilag IV.

1.1 Metode

Beskrivelsen og vurderingen af påvirkningen af Natura 2000-områder omfatter de områder og forekomster, hvor potentielle påvirkninger fra planerne og projektet vurderes at kunne ske. Grundlaget for beskrivelse og vurdering af Natura 2000-områderne:

- Natura 2000-planer og basisanalyser med tillæg [1]
- MiljøGIS for Natura 2000-områder - søgning via digitale kort[2,3,4](Natura 2000-Planlægning 2022-2027 - Miljøstyrelsen, n.d.)
- DMUs faglige rapport nr. 457, 2003: "Kriterier for gunstig bevaringsstatus" [6]
- Rapporter og andre oplysninger fra konsulenter, naturorganisationer m.fl.
- DMU-håndbogen (og opdateringer til denne) om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV [7–9]
- Arter.dk (Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur, n.d.-a)
- Naturbasen [10]

Desuden er der foretaget feltbesigtigelse af to § 3-beskyttede søer, hvori der for den ene (vestligste) er registreret enkelte arter af vandplanter og paddearten skrubtudse. Den estimerede naturtilstand er dårlig jf. teknisk anvisning Teknisk anvisning til besigtigelse af naturarealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 mv.[3] [2,11]Undersøgelsen beskrives nærmere i kapitel 16 om biodiversitet i den tilhørende miljøvurderingsrapport (kombineret miljøkonsekvensvurdering af projektet og miljøvurdering af planerne).

Resultaterne af skrivebordskortlægningen og feltkortlægningen fremgår af bilag 5 og 11.

For Natura 2000-områder og deres udpegningsgrundlag gælder en særlig procedure i forhold til at vurdere en plan eller et projekts påvirkning. Vurderingen skal ifølge habitatdirektivet ske i form af en væsentlighedsvurdering, som har til formål at vurdere, om en væsentlig påvirkning af områdets udpegningsgrundlag kan afvises. Hvis det ikke er tilfældet, skal der gennemføres en uddybende Natura 2000-konsekvensvurdering, der har til formål at vurdere, om planerne og projektet vil medføre en skadevirkning på områdets udpegningsgrundlag eller områdets integritet. Natura 2000-konsekvensvurderingen skal være baseret på bedste videnskabelige viden på området.

1.2 Natura 2000

Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i hele EU, der indeholder særlig værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000-områderne er udpeget jf. EU's habitatdirektiv [13] og fuglebeskyttelsesdirektiv [14] for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper samt plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet er implementeret i dansk lovgivning bl.a. via habitatbekendtgørelsen [1] og Natura 2000-bekendtgørelsen [15].

Natura 2000-områder kan bestå af enten et habitatområde, et fuglebeskyttelsesområde eller begge dele. For hvert Natura 2000-område er der fastlagt en liste med naturtyper, arter og/eller fugle, som det enkelte område er udpeget for at beskytte, det såkaldte udpegningsgrundlag. Det overordnede mål for Natura 2000-områderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der indgår i områdernes udpegningsgrundlag.

Desuden skal områdernes integritet bevares. "Områdets integritet" refererer i habitatdirektivet til nødvendigheden af at opretholde den naturlige tilstand og karakter af et beskyttet område for at sikre bevarelsen af de levesteder og arter, der er beskyttet af direktivet. Det indebærer at forhindre eller minimere menneskelige aktiviteter, der kunne forstyrre eller ændre områdets naturlige dynamik og struktur.

Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet angiver også en række kriterier, som skal være opfyldt, for at en naturtype eller art kan siges at have gunstig bevaringsstatus. En beskrivelse af kriterierne fremgår af boksen nedenfor.

Gunstig bevaringsstatus i Natura 2000

Habitatdirektivet giver følgende generelle definitioner af bevaringsstatus. En naturtypes bevaringsstatus anses for gunstig, når:

- Det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse,
- Den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dens opretholdelse på langt sigt, er tilstede og sandsynligvis stadig vil være det i en overskuelig fremtid, og
- Bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig efter litra i), jf. nedenfor.

En arts bevaringsstatus anses for gunstig (litra i), når:

- Data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder,
- Artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- Der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande.

Med henblik på, at arter på udpegningsgrundlaget skal opnå gunstig bevaringsstatus, er der for hvert Natura 2000-område udarbejdet en Natura 2000-plan, der sætter rammerne for, hvad der skal ske for at sikre gunstig bevaringsstatus gennem en række bevaringsmålsætninger. Områderne overvåges som led i den nationale DEVANO/NOVANA-overvågning, og der udgives jævnligt statusrapporter for gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter for hele landet samt basisanalyser, der beskriver tilstanden i hvert område forud for hver planperiode.

Vurderingsproces

Habitatdirektivets hovedprincipper for administration af Natura 2000-områderne omfatter følgende, når der skal gives tilladelse til en plan eller et projekt, der potentielt kan påvirke et område:

- Krav om væsentlighedsvurdering (jf. artikel, 6 stk. 3) af planer og projekter med henblik på at vurdere, om de kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.
- Krav om konsekvensvurdering (jf. artikel 6, stk. 3), hvis væsentlighedsvurderingen ikke kan afvise, at en plan eller projekt kan have en væsentlig påvirkning.
- Planer og projekter, der ikke kan afvises at ville skade et Natura 2000-område, kan ikke vedtages eller tillades.
- I særlige tilfælde er der mulighed for at fravige beskyttelsen (jf. artikel 6 stk. 4). Fravigelse af beskyttelsen kræver, at der som minimum er tale om et projekt, der er af bydende samfundsøkonomisk interesse, at der ikke findes alternative løsninger, og at der iværksættes kompenserende foranstaltninger.

Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet er bl.a. indarbejdet i dansk lovgivning via habitatbekendtgørelsen. Figur 1-1 viser de enkelte trin i vurderingen for Natura 2000-områder efter habitatdirektivet.

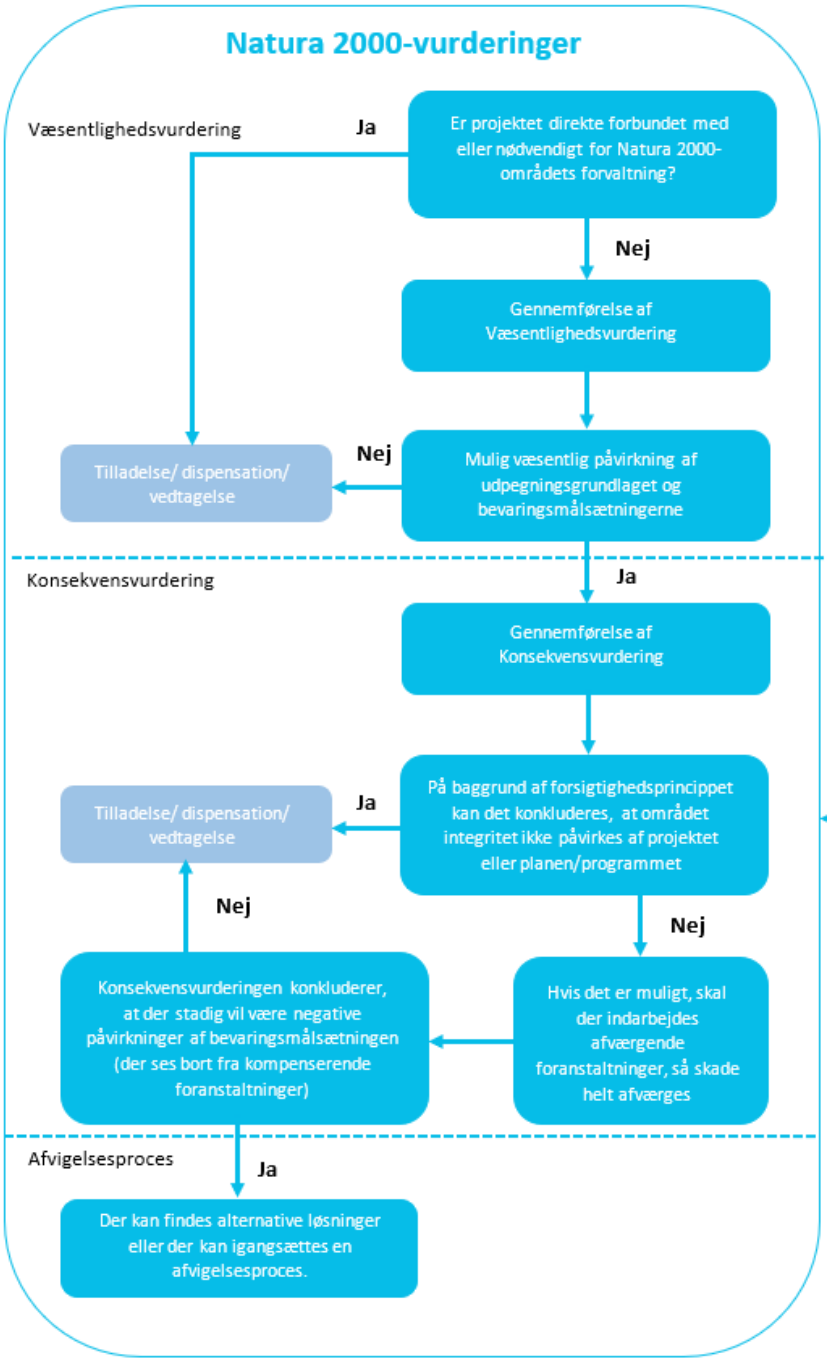

Figur 1-1: Proces for gennemførelse af væsentlighedsvurdering og konsekvensvurdering.

1.2.1 Potentielle påvirkninger af Natura 2000

For at kunne vurdere en plan eller et projekts påvirkning af Natura 2000-områder tages der udgangspunkt i planen eller projektets karakteristika og miljøeffekter. I den forbindelse er der kortlagt en række miljøeffekter, der potentielt kan påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder, som beskrevet i tabel Tabel 1 herunder.

Tabel 1. Potentielle påvirkninger af Natura 2000-områder

Effekter	Påvirkning
Trafik	Øget trafik kan lede til påkørsel af individer af arter på udpegningsgrundlaget.
Støj	Støj kan fortrænge og forstyrre arter på udpegningsgrundlaget.
Tab af habitat	Tab af habitat begrænser arters levesteder.
Grundvandssænkning	Grundvandssænkning kan give hydrologiske ændringer, som kan påvirke fugtige habitatnaturtyper.
Menneskelige strukturer	Strukturer som bygninger og hegn kan fortrænge dyr og mindske deres spredningsmuligheder.

1.2.2 Potentielt påvirkede Natura 2000-områder

Det vurderes, at følgende Natura 2000-område potentielt kan blive påvirket af planerne og projektet:

- N81 ’Øvre Grejs Ådal’ påvirkes potentielt som følge af miljøeffekterne trafik og støj, der kan påvirke odder på udpegningsgrundlaget.

Beliggenheden af det potentielt påvirkede Natura 2000-område, som beskrives og vurderes i det følgende, fremgår af Figur 1-2 herunder.

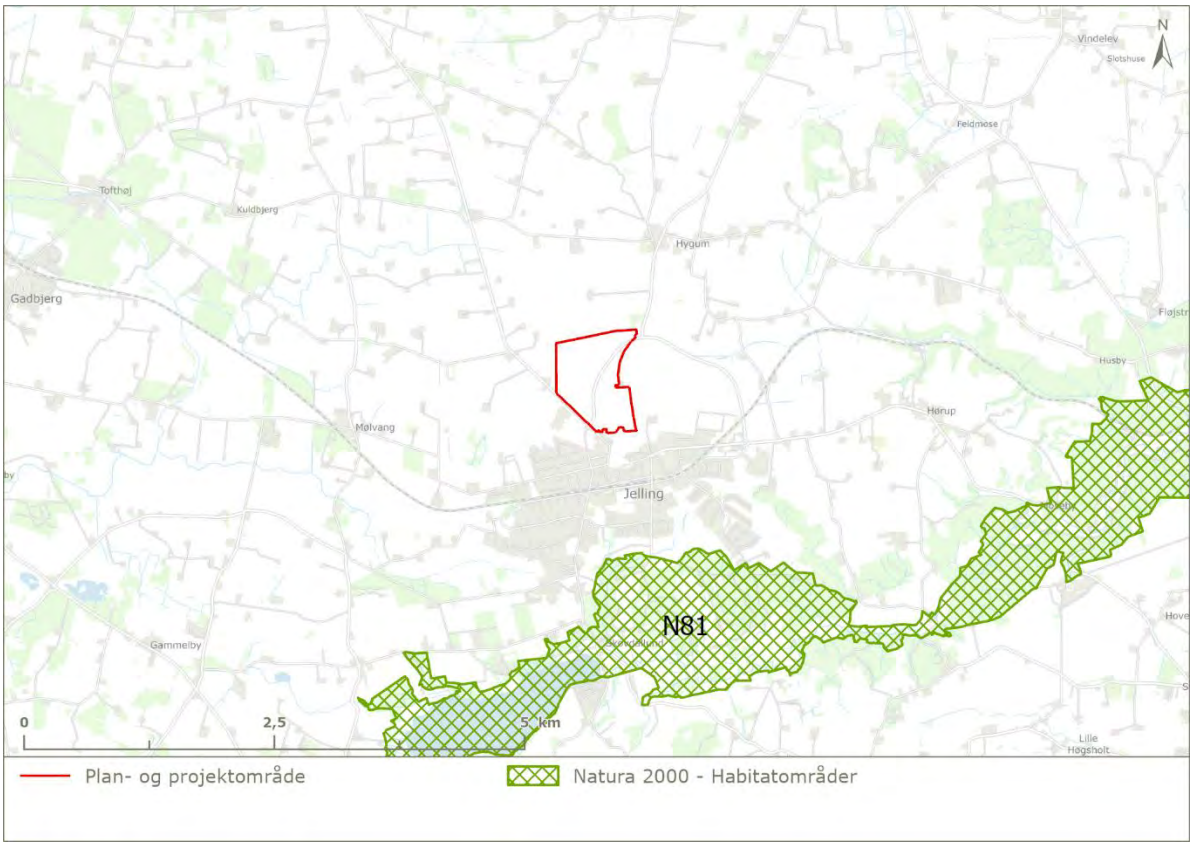

Figur 1-2 Natura 2000-områder, der potentielt kan blive påvirket af planerne og projektet.

1.2.3 Væsentlighedsvurdering for N81 'Øvre Grejs Ådal'

Natura 2000-område N81 'Øvre Grejs Ådal' har et samlet areal på 893 ha, hvoraf 96 ha udgøres af søer over 5 ha. Området er udpeget som habitatområde H70 'Øvre Grejs Ådal'. Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte ådalens artsrige naturtyper, herunder løvskove, vådområder og engarealer, samt arter som bæklampret, stor vandsalamander, skæv vindelsnegl og odder.

I Natura 2000-området er der flere naturtyper med nationalt væsentlige forekomster. De terrestriske naturtyper bøg på muld (9130), elle- og askeskov (91E0) og rigkær (7230) udgør en væsentlig del af områdets biodiversitet. Området indeholder desuden store forekomster af kalkoverdrev (6210), sure overdrev (6230) og kildevæld (7220), som er af særlig betydning på nationalt og biogeografisk niveau.

Naturtyper på udpegningsgrundlaget:
Naturtyperne i området er i høj grad hydrologisk afhængige, og mange har en sårbar vandbalance, især de våde typer som rigkær (7230), kildevæld (7220) og hængesæk (7140). Disse habitater trives kun, hvis grundvandet står højt og er af god kvalitet. Afvanding, grøftning, dræning

eller tilgroning kan hurtigt føre til tab af biodiversitet og ændringer i artssammensætningen. Rigkær og kildevæld har i forvejen stærkt ugunstig bevaringsstatus og prioriteres højt i områdets bevaringsmål. De fleste arealer med disse naturtyper er i moderat eller god tilstand.

Arter på udpegningsgrundlaget:
Området rummer flere særdeles vigtige levesteder for en række arter. Grejs Å og dens tilløb har høj miljøkvalitet og er hjemsted for rentvandskrævende smådyr og fisk, hvilket gør området særligt vigtigt for bæklampret. Desuden findes der flere småsøer og vandløb, der fungerer som vigtige ynglelokaliteter for stor vandsalamander. Skæv vindelsnegl lever i fugtige områder med høj naturværdi.

Odder har stabile bestande i ådalen i små søer og vandløb. Historisk set har odderen været truet af jagt, forurening og tab af levesteder(Odder, n.d.)[9]. I dag er trafik en væsentlig trussel, da mange oddere bliver dræbt på vejene. Desuden kan forringelse af vandkvalitet og tab af passende levesteder påvirke bestanden negativt. Efter at have været tæt på udryddelse i Danmark er odderbestanden i fremgang. Den er nu udbredt i store dele af Jylland og har spredt sig til Fyn og dele af Sjælland. Bestanden er steget fra ca. 200 individer til omkring 1.000 over de seneste 20 år.

Odderen er nataktiv og lever primært langs vandløb, søer og fjorde med tæt vegetation langs bredderne[9](Odder (Lutra Lutra) - Naturbasen, n.d.). Odderen har et territorium, hvor hannen kan have mere end 15 km vandløb, mens hunnen har mindre territorier. Den bygger huler med indgange over og under vandet og afmærker territoriet med ekskrementer. Parring kan ske året rundt, men de fleste unger fødes om foråret.

Odderen er generelt en sky og forstyrrelsesfølsom art, som foretrækker rolige og uforstyrrede levesteder langs vandløb, søer og kyststrækninger. Flere studier har vist, at odderen er særligt sensitiv over for menneskelig aktivitet og støj, især i forbindelse med yngle- og hvileområder. Odderen har veludviklet hørelse og reagerer på støjkilder, som kan forstyrre dens adfærd, herunder fouragering og hvile [18]. Undersøgelser tyder på, at støj fra veje, anlægsarbejder og fritidsaktiviteter i nærheden af vandmiljøer kan føre til, at odderen undgår ellers egnede habitater, hvilket fragmenterer dens levesteder [19]. Særligt i yngletiden, hvor hunnen opfostrer unger i jordhuler, kan gentagen støj og forstyrrelse medføre, at hun flytter kuldet eller helt forlader området.

Stor vandsalamander er en af Danmarks største padder og er vidt udbredt i landet. Stor vandsalamander foretager årlige vandringer mellem sine opholdssteder på land og ynglelokaliteterne i småsøer og vandhuller[20]. Den foretrækker rentvandede, solbeskinnede vandhuller på 50-250 m² som ynglesteder. Vandringerne sker i foråret, hvor de voksne dyr bevæger sig mod vandhuller for at yngle i løbet af marts til maj. Afstanden mellem landhabitater og ynglesøer kan i mange tilfælde være op til 500 meter, men enkelte individer vandrer længere.

Efter yngleperioden forlader dyrene vandhullerne og tilbringer sommeren i omkringliggende landhabitater såsom løvskove, krat, stenbunker, græsningsarealer og gamle læhegn, hvor de søger skjul og føde. Om vinteren går de i dvale på frostfri steder. Vandringerne gør arten sårbar over for barrierer i landskabet, såsom veje, dræn og tæt bebyggelse, og fragmentering af levesteder kan reducere dens muligheder for at opretholde levedygtige bestande. Opfyldning, tilgroning og

dræning af vandhuller udgør betydelige trusler mod artens overlevelse[20]. (Stor Vandsalamander, n.d.)

Bæklampretten er knyttet til vandløb med højt iltindhold, god fysisk variation og lav forstyrrelse. Ændringer i vandføring, spærringer eller forurening kan have direkte negativ effekt på deres levevilkår.

Skæv vindelsnegl er knyttet til kildevæld og kalkrige, fugtige biotoper, og er følsom over for ændringer i grundvandsstand og eutrofiering.

Udpegningsgrundlaget

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N81 fremgår af Tabel 2.

Tabel 2. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område N81**. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. *** indikerer prioriteret naturtype.

Kode	Naturtype	Kode	Naturtype
3130	Søbred med småurter	3140	Kransnålalge-sø
3150	Næringsrig sø	3260	Vandløb
6210	Kalkoverdrev *	6230	Surt overdrev *
6410	Tidvis våd eng	6430	Urtebræmme
7140	Hængesæk	7220	Kildevæld *
7230	Rigkær	9120	Bøg på mor med kristtorn
9130	Bøg på muld	9160	Ege-blandskov
91E0	Elle- og askeskov *		
Kode	**Art**	**Kode**	**Art**
1014	Skæv vindelsnegl	1096	Bæklampret
1166	Stor vandsalamander	1355	Odder

Vurderinger

Habitatnatur

Planerne og projektet vurderes ikke at påvirke naturtyper på udpegningsgrundlaget, da der ikke er overlap mellem plan- og projektområdet eller udbredelse af påvirkninger, der kan påvirke habitatnatur. Der er ikke hydraulisk forbindelse mellem plan- og projektarealet og H70, så der er ingen påvirkning af fugtige naturtyper inden for habitatområdet.

Skæv vindelsnegl, bæklampret og stor vandsalamander

Planerne og projektet vurderes ikke at påvirke levesteder for skæv vindelsnegl, bæklampret og stor vandsalamander, da de er knyttet til naturtyperne på udpegningsgrundlaget , der jf. ovenfor ikke påvirkes. Bestanden af stor vandsalamander kan have udbredelse udenfor H70, men da Jelling by ligger mellem plan- og projektarealet og H70, vil den udgøre en barriere for individernes spredning, og et overlap er derfor usandsynligt. Bestandene, der er tilknyttet habitatområdet N81, vil derfor ikke blive påviket.

Odder

Det vurderes, at bestanden af odder tilknyttet H70 ikke kan blive påvirket som følge af øget trafik i forbindelse med realisering af planerne og projektet.

Det er anslået, at den nye festivalplads kan rumme op til ca. 20% flere gæster på sigt, hvilket kan medføre en udvidelse af besøgskapaciteten i forhold til den tidligere festivalplads mod vest. Da odder er nataktiv, og gæsterne forventes at ankomme og tage af sted i dagstimerne, vil overlappet mellem odderens aktive periode og spidsbelastningen i forbindelse med afholdelse af festivalen ikke overlappe.

Af bilag 7 *notat – støjanalyse af ny festivalplads* fremgår det, at udbredelsen af støj i forbindelse med realisering af planerne og projektet ikke overlapper med levesteder for odder. Der er ikke vandløb eller øvrige egnede habitater indenfor støjudbredelsen. Støj i forbindelse med realisering af planerne og projektet er begrænset til få uger om sommeren. Det vurderes, at bestanden af odder tilknyttet H70 ikke kan blive påvirket som følge af støj fra planerne og projektet.

Samlet konklusion

Det konkluderes ud fra vurderingen af planernes og projektets påvirkning af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for N81 'Øvre Grejs Ådal', at det kan afvises, at der kan ske en væsentlig påvirkning af naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag og områdets integritet. Der skal derfor ikke gennemføres en Natura 2000-konsekvensvurdering for området.
(Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur, n.d.-b)(Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur, n.d.-a)(Birkemus, n.d.; Birkemus (Sicista Betulina) - Naturbasen, n.d.)(Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur, n.d.-b)[25] (Universitet, 2024)[25,9](Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur, n.d.-b)(Arter - Fælles Om Danmarks Vilde Natur, n.d.-b)(Spidssnudet Frø (Rana Arvalis) - Naturbasen, n.d.)(Spidssnudet Frø, n.d.)[28,29,30,9,31]

2. REFERENCER

1. Retsinformation. Habitatbekendtgørelsen. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1098 (2023).
2. Miljøgis for Natura 2000-basisanalyser 2022-2027. https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020.
3. Fredshavn, J., Nygaard, B. & Ejernæs, R. Teknisk anvisning til besigtigelse af naturarealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 mv . *Teknisk anvisning til feltregistrering* 1–23 (2010).
4. Arter - Fælles om Danmarks vilde natur. https://arter.dk/landing-page.
5. Natura 2000-planlægning 2022-2027 - Miljøstyrelsen. https://mst.dk/erhverv/rig-natur/naturindsatser/natura-2000/natura-2000-planlaegning-2022-2027.
6. *Danmarks Miljøundersøgelser - Kriterier for Gunstig Bevaringsstatus*. (2003).
7. Søgaard, B. & Asferg, T. (red.). *Håndbog Om Arter På Habitatdirektivets Bilag IV – Til Brug i Administration Og Planlægning*. *Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet* vol. 635 http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf (2007).
8. Kjaer, C. *et al.* Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. *DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi* 271 (2023).
9. Universitet, A. *Håndbog Om Dyrearter På Habitatdirektivets Bilag IV*. (2024).
10. Naturbasen - Danmarks Nationale Artsportal. https://www.naturbasen.dk/.
11. Miljøgis for Natura 2000-planer 2022-2027. https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022.
12. Miljøministeriet. Habitatbekendtgørelsen (BEK nr. 1098 af 21/08/2023). https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1098.
13. Directive - 92/43 - EN - Habitats Directive - EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj/eng.
14. EUR-Lex - 02009L0147-20190626 - EN - EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02009L0147-20190626.
15. Miljøministeriet. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. *BEK nr 1098 af 21/08/2023* https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/2091 (2023).
16. NOVANA. Odder. https://novana.au.dk/arter/2022/pattedyr/odder (2024).
17. Naturbasen.dk. Odder (Lutra lutra). https://www.naturbasen.dk/art/933/odder (2025).
18. Stepien, E. N. *et al.* Response of Eurasian otters (Lutra lutra) to underwater acoustic harassment device sounds. *Sci Rep* 14, (2024).
19. Chanin, Paul. *Monitoring the Otter : Lutra Lutra*. (Life in UK Rivers, 2003).
20. Aarhus Universitet. *Opdatering Af: Håndbog Om Dyrearter På Habitatdirektivets Bilag IV*. (2023).
21. NOVANA. Stor vandsalamander. https://novana.au.dk/arter-2021/stor-vandsalamander (2024).
22. Statens Naturhistoriske Museum, DanBIF & Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Arter - Fælles om Danmarks vilde natur. https://arter.dk/landing-page (2025).
23. Naturbasen. Birkemus (Sicista betulina). https://www.naturbasen.dk/art/911/birkemus (2011).
24. NOVANA. Birkemus. https://novana.au.dk/arter/arter-2012-2017/pattedyr/birkemus (2024).

25. DCE, A. U. *Opdatering Af: Håndbog Om Dyrearter På Habitatdirektivets Bilag IV, Del 2 - Odder Og Flagermus*. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_600-699/SR603.pdf (2024).
26. Naturbasen. Spidssnudet Frø (Rana arvalis). https://www.naturbasen.dk/art/739/spidssnudet-froe (2025).
27. NOVANA. Spidssnudet frø. https://novana.au.dk/arter-2021/spidssnudet-froe (2024).
28. Bat Conservation - International. New Paper Suggests Light Pollution Limits Bat Habitat. https://www.batcon.org/new-paper-suggests-light-pollution-limits-bat-habitat/ (2024).
29. Voigt, C. C. & Kingston, T. Bats in the anthropocene: Conservation of bats in a changing world. *Bats in the Anthropocene: Conservation of Bats in a Changing World* 1–606 (2015) doi:10.1007/978-3-319-25220-9.
30. Mai, J. & Villadsen, K. Støjnotat - ramning flagermus ver.3 (002). (2025).
31. Dietz, C. & Kiefer, A. *Bats of Britain and Europe*. (Bloomsbury Publishing, 2015).

RAMBØLL

Bilag 12

Heritage Impact Assessment (english version)

Contents

1 Introduction 2
2 Project Description 2
2.1 Project area 2
2.2 Planning 3
2.3 Project design 5
2.4 Project phases 6
2.4.1 Construction phase 6
2.4.2 Operation phase 6
3 Methodology 7
4 Baseline 8
4.1 The World Heritage Site Jelling Mounds, Runic Stones and Church 8
4.2 Outstanding Universal Value 9
4.2.1 Values: 9
4.2.2 Attributes: 9
4.2.3 Authenticity 13
4.2.4 Integrity 14
4.2.5 Protection and management 14
4.3 The wider setting 16
4.4 Landscape analysis 17
4.5 Noise regulations 17
5 Identifying potential impacts 18
5.1 Impact on the visual landscape 20
5.2 Impact of noise 20
5.3 Impact of wear and tears 20
6 Evaluating potential impacts 20
6.1 Impact on the visual landscape 21
6.1.1 Construction phase: Impact of the visual landscape 21
6.1.2 Operational phase: Impact of the visual landscape from new park area 21
6.1.3 Operational phase: Impact of the visual landscape from music festival in Jelling 26
6.2 Impact of noise 32
6.2.1 Evaluation of the noise impact of the Jelling Music Festival 32
6.3 Impact of wear and tear 37
6.3.1 Evaluation of impact from the music festival in Jelling 37
7 Conclusion 38
8 References 38

1 Introduction

This report is a Heritage Impact Assessment (HIA) of a project located north of Jelling town and the UNESCO World Heritage site in Jelling. The purpose of this HIA is to examine the impact of the project on the Outstanding Universal Value (OUV) of the heritage site *Jelling Mounds, Runic Stones and Church*. The World Heritage property comprises the entire area within the palisade and includes both the archaeological traces in the ground and the visible elements above ground: the North Mound and the South Mound, the two rune stones, Jelling Church and churchyard, the palisade including remnants of several wooden houses in the form of postholes and the ship setting.

This HIA is a part of an overall Environmental Impact Assessment (EIA) and Strategic Environmental Assessment (SEA) conducted to assess the environmental impact of the planning and project of a new recreational area north of Jelling. In the following HIA, the EIA and SEA are referred to as EIA, and the planning and project area is referred to as the project area. The EIA is presented in *Miljøvurderingsrapport for Rekreativt område ved Herningvej nord for Jelling*.[1]

2 Project Description

Vejle Municipality wishes to establish a new recreational area to the north of Jelling. The purpose of the project is to create a new park area with permanent landscaping and facilities for recreational use, as well as establish a new area for the annual music festival in Jelling. To carry out the project, a new local plan and a municipal zoning plan amendment must first be prepared and approved.

2.1 Project area

The project is located on agricultural land north of Jelling near the roads Herningvej and Mangehøje in a rural zone. The project area is shown in Figure 2-1. Map of the project area, the division of areas within the project area, including numbers and the location of the area in relation to World Heritage property.
and covers an area of 60 hectares, 21 of which will be permanently dedicated to the recreational park area. The remainder of the project area will be used for parking and camping during the annual music festival in Jelling. With this project, the location of the music festival in Jelling will be moved approximately 1 km northeast of its current location.

The project areas landscape is characterized by a hummocky topography with agricultural fields and scattered plantings of trees and hedgerows. The road Mangehøje cuts diagonally through the plan and project area. A smaller branch of Mangehøje forms the northeastern border of the project area and continues as a walking and cycling path towards the Monument Area and the town of Jelling. To the south, the project area borders the Monument Area and Jelling, and to the southwest, it borders the road Herningvej. The northern and northwestern borders follow the outline of the land parcel, which is visibly outlined with existing hedgerows.

[1] Translated: Environmental Impact Assessment Report for Recreational area by Herningvej North of Jelling

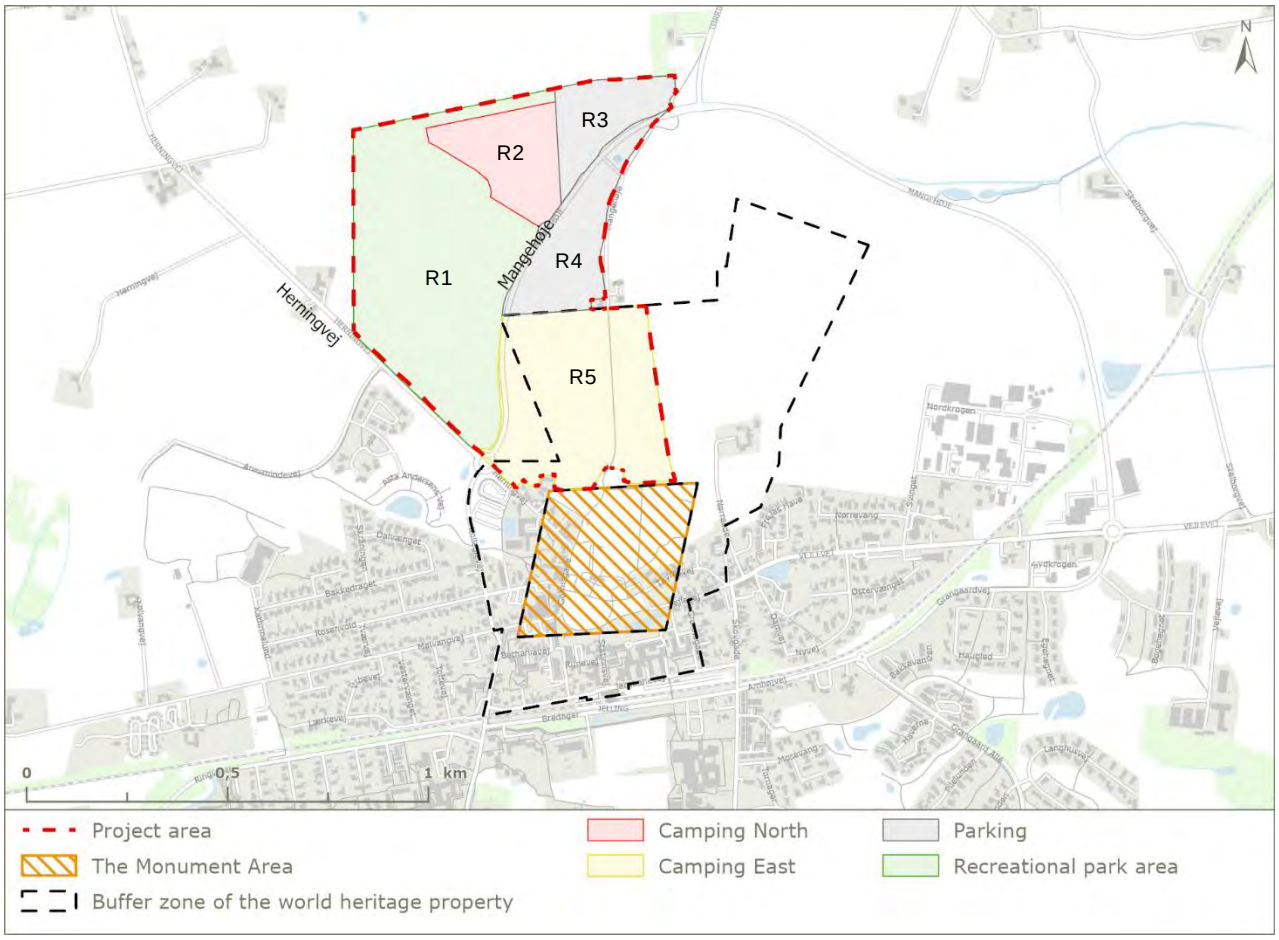

Figure 2-1. Map of the project area, the division of areas within the project area, including numbers and the location of the area in relation to World Heritage property.

2.2 Planning

For the project to be realized, the Vejle Municipal Council must approve the necessary local and municipal planning documents. The local plan and municipal plan supplement regulate the use and functionality of the area, as well as other regulations such as the location and size of buildings, terrain grading, planting, water management and accessibility. Figure 2-2 illustrates the design of the permanent recreational park, and Figure 2-3 illustrates the design of the temporary activity, the Jelling Music Festival.

Figure 2-2. Project design for the new permanent recreational park area.

Figure 2-3. Design of the project area for the recreational park used for the music festival in Jelling.

2.3 Project design

The following paragraphs will present the overall elements and design of the project, shown in Figure 2-2 and Figure 2-3.

Permanent recreational park area

The recreational park area will be located between the roads Mangehøje and Herningvej and will consist of pathways, planted areas, earth berms with planting, and permanent buildings. The permanent buildings will consist of an office, a workshop/storage facility, and potentially shelters, public restrooms and a playground. There will also be established a small pathway for pedestrians and cyclists on the northern side of Herningvej that connects the town of Jelling to the permanent recreational park area.

The buildings will be constructed within two building zones. The northern building zone will have a maximum building area of 2400 m^2 and a maximum height of 9 meters, while the southern building zone will have a maximum building area of 1800 m^2 and a maximum height of 6 meters. They are shown as white areas in Figure 2-2. As part of the project, two large rainwater storage basins will be established to handle surface water, along with ditches to direct rainwater to the basins. Access to the park area will be via Herningvej. The center of the park area will be an open grass field, and different types of trees and shrubs will be planted around the perimeters of the park area. Around the perimeter of the project area and surrounding the building areas, earth berms planted with rows of trees and shrubs will visually enclose the park area. The earth berms will have a maximum height of 5 meters, and the trees will be up to 15 meters tall when fully grown, in the western area up to 20 meters. Trees planted within the park area, that is, not on the earth berms surrounding the perimeter of the project area or the buildings, will reach a height of 8-15 meters tall when fully grown, with a few higher trees. After 3-10 years, the trees will reach a height of approximately 5 meters.

Music festival in Jelling

During the annual music festival in Jelling, the permanent recreational park area will be transformed into the festival's main site. The site will feature concert stages, food stalls, and other festival facilities. The rest of the project area will be converted into temporary camping and parking areas, as shown in Figure 2-3.

The festival is held over five days at the end of May each year. It is expected to attract 50,000 visitors annually in future years. Concerts will take place from noon to 2 am, from Wednesday to Saturday. The set-up and preparation of the festival will take place eight weeks before the festival, and the dismantling and clean-up process will take around four weeks afterwards. In total, the temporary use of the project area for the music festival in Jelling will amount to thirteen weeks each year. The areas R4 and R5, closest to the World Heritage Property, will only be used for 6 weeks, from the middle of April to end of June.

The largest temporary facilities will be placed on the festival site and consist of six concert stages, with the smallest being 5.5 meters tall and the largest being 17 meters tall. There will also be a 40-meter-high mobile tower. Temporary lighting will be set up at the festival site and in the camping and parking areas. The entire project area will be closed off with a two-meter-high fence along the perimeter. Mangehøje will be partially closed during the festival. There will be increased traffic to and from the area during the thirteen weeks of festival-related activities, especially during the five days of the festival.

2.4 Project phases

In the following paragraphs, the activities during the construction and operational phases are described. As the music festival in Jelling takes place after the construction of the permanent recreational park area, the festival-related activities are viewed as part of the operational phase.

2.4.1 Construction phase

The construction phase of the recreational park area is planned to begin in mid-2026 and end by mid-2029. The activities during the construction phase will consist of land grading, construction of berms and permanent buildings, and planting of vegetation. During the construction phase, traffic with heavy vehicles will increase, especially in the first half of the construction period, where the peak load of construction work is expected to take place. During the construction phase, machines, materials, and facilities for the construction workers will be used and temporarily stored within the park area.

2.4.2 Operation phase

The operational phase is expected to begin in mid-2029. The operational activities related to the permanent recreational park area will be minor and consist of maintenance of the park area and its facilities.

The activities related to the execution of the annual music festival in Jelling are described in paragraph 2.3 Project design.

3 Methodology

The HIA was conducted as part of the EIA for the project New Recreational area by Herningvej North of Jelling, and it is based on the framework presented in *Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context* (UNESCO et al., 2022). This framework outlines the principles and understandings of World Heritage properties, and the methodology and tools used to conduct HIAs. Furthermore, the methodology used for this HIA is based on Ramboll's method of Environmental Impact Assessments and the process of EIA according to Danish laws and regulations.

Process

The process of EIA, of which the HIA is a part, is divided into the following phases:

Screening phase

Prior to the preparation of the EIA report, the authority responsible for the EIA process carries out a screening phase. During the screening phase, the authority will publish a contribution to the debate and invite the public, other authorities, and interest groups to submit ideas and comments.

Scoping phase

The authority responsible for the EIA process will prepare a scoping document determining the environmental factors and impacts to be assessed in the EIA report. The scoping document will then be subject to consultation with the relevant authorities. The screening and scoping phases can be carried out in tandem.

EIA reporting

The developer is responsible for applying for environmental permits and for conducting the EIA report for a project. The EIA report must include a project description, and an assessment of the environmental impacts determined by the scoping report. The SEA of a plan is the responsibility of the relevant planning authority. The authority acting as the environmental authority for the EIA or SEA will review the EIA or SEA report to ensure the report meets the requirements of Danish legislation.

Public hearing phase

The EIA report will undergo a public hearing phase lasting a minimum of eight weeks.

Decision-making phase

Responses collected during the public hearing phase will be processed and incorporated into a comprehensive review of the project and the EIA during the decision-making phase. The authority responsible for the EIA process will then determine whether to approve the project and plan. The decision is based on the EIA report, the comprehensive review, and the responses collected during the public hearing phase.

Evaluating impacts

The assessment of the impact of the proposed plan and project on the *Jelling Mounds, Runic Stones and Church*, a World Heritage property, is based on an assessment of the impact on the OUV of the property, specifically the impact on property's attributes. The attributes contribute to the property's value, which is what makes the world heritage site important (UNESCO et al., 2022). When assessing the impact of a project on the OUV of a property, it is necessary to consider the property's immediate and extended environment, as these can play a significant role in supporting the property's OUV. Therefore, proposed actions that will take place within the buffer zone or the wider setting of the property can impact the OUV.

To assess the impacts on the OUV, the attributes, values, and the wider setting are defined, and the potential impacts on the attributes from the proposed project are identified. The identified impacts are evaluated based on the following categories of impact:

- Neutral: Research into the potential impact reveals that no impact would occur to the attribute.
- Minor: Research into the potential impact shows that the impact would be negligible.
- Moderate: Research into the potential impact shows that there would be some impact to the attribute.
- Major: Research into the potential impact shows that there would be a large impact to the attribute.

Based on the evaluation, the report will reach one of three conclusions if the proposed action has a negative impact on the OUV:

- The negative impact is negligible and raises no concern.
- The negative impact is significant, but avoidance and mitigation measures can eliminate or minimize it to an acceptable level.
- The negative impact is significant and cannot be avoided or mitigated; therefore, the proposed action must not proceed if the nomination as a World Heritage Site is to be maintained.

The HIA will use relevant data and analysis that has been gathered and conducted as part of the EIA.

4 Baseline

The baseline describes the World Heritage property, the Outstanding Universal Value, the attributes, the values, the buffer zone, and the wider setting (UNESCO et al., 2022).

Near the site of the new recreational park is World Heritage Site *Jelling Mounds, Runic Stones and Church*. The World Heritage property is geographically defined by:

- The boundary of the property, also known as the Monument Area in Jelling.
- The buffer zone of the World Heritage Site.

The definition of a World Heritage Site depends on the type of heritage site. The World Heritage property is a cultural heritage site. The definition of a UNESCO cultural heritage site is:

"Architectural works, works of monumental sculpture and painting, elements or structures of an archaeological nature, inscriptions, cave dwellings and combinations of features, which are of Outstanding Universal Value from the point of view of history, art or science" (UNESCO, 2023).

4.1 The World Heritage Site Jelling Mounds, Runic Stones and Church

World Heritage Site consists of two burial mounds, two runic stones, a church, a cemetery, a palisade, a ship setting, and remnants of several wooden houses in the form of postholes. The elements were constructed between the mid-10th century AD and the end of the 10th century AD (Nationalmuseet, n.d.-f). The current stone church was built around 1100 AD (Nationalmuseet, n.d.-b).

The burial mounds, runic stones, and church were added to the UNESCO World Heritage List in 1994. The palisade and the ship setting were added to the nomination in 2018 (Nationalmuseet, n.d.-f).

Jelling Mounds, Runic Stones and Church have been nominated for inclusion on the UNESCO World Heritage List because the site fulfils criterion III, as explained below:

"*The Jelling Complex, and especially the pagan burial mounds and the two runic stones, are outstanding examples of the pagan Nordic culture"* (UNESCO, n.d.-b).

Jelling Mounds, Runic Stones and Church depict the Viking Age in Denmark and the transition from paganism to Christianity, the latter of which became the country's official religion. The World Heritage Site also tells the story of when the country became united as a kingdom and became a nation. The writing on one of the runic stones is believed to be the earliest recorded instance of the name 'Denmark'. In addition, the present Danish royal family can trace their lineage back to this period and have sat on the Danish throne ever since. The Jelling location was a center of royal power in Denmark under Gorm the Old and Harald Bluetooth. However, Harald Bluetooth moved the center of power to Roskilde in the late 900s or early 1000s (Nationalmuseet, n.d.-f). The Jelling Mounds, Runic Stones and Church are a testimony of Harald Bluetooth's reign, as do the Danevirke, the large bridge at Ravning Enge, and the five ring fortresses (Aggersborg at Limfjord, Fyrkat at Hobro, Nonnebakken in Odense, Trelleborg in Slagelse, and Borgring in Køge). These sites are also on the UNESCO World Heritage List (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.).

4.2 Outstanding Universal Value

Outstanding Universal Value (OUV) includes a description of the attributes and values of a World Heritage property, as well as its integrity and authenticity (UNESCO et al., 2022). When a cultural and/or natural site is submitted to the UNESCO World Heritage List, the Committee adopts a Statement of Outstanding Universal Value. The Statement is the key reference for the future protection and management of the heritage site. The OUV should be understood as a cultural and/or natural significance which is exceptional and important for the present and future (UNESCO, 2023).

The World Heritage Site *Jelling Mounds, Runic Stones and Church* are outstanding physical manifestations of the beginning of the transition from Nordic pagan tradition to Christianity in Scandinavia. The site holds outstanding examples of pagan Nordic culture and is exceptional in Scandinavia and Europe (UNESCO, n.d.-b).

4.2.1 Values:

Values are the qualities for which a heritage place is considered important to be protected for present and future generations. Heritage sites have a range of values: architectural, ecological, geological, spiritual, aesthetic, biological, social, historic, etc. (UNESCO et al., 2022).

The values of the *Jelling Mounds, Runic Stones and Church* are defined as (Nationalmuseet, n.d.; UNESCO et al., 2022):

- *Marking the transition from a Nordic pagan society to a European Christian civilization in Scandinavia.*
- *Marking the time when Denmark and Norway became a united kingdom.*
- *Marking the time when Christianity became the official religion of Denmark.*
- *Marking the first appearance of the "Denmark".*
- *Marking the location of the large runic stone as a symbol of Denmark's foundation as a nation.*
- *Marking of the progenitor of the current Danish royal family.*

4.2.2 Attributes:

A heritage site consists of elements that convey its OUV and values, making them understandable. These elements are called attributes, and attributes can be physical qualities or intangible aspects. The attributes are the elements that form the basis of protection, conservation, and management measures (UNESCO et al., 2022).

The attributes for the Word Heritage property consist of:

- The runic stones

- The burial mounds
- The church and churchyard
- The palisade.
- The remnants of several wooden houses in the form of postholes
- The ship setting.

The Monument Area in Jelling covers the area around the burial mounds, the runic stones, the church, the palisade, and the ship setting, see Figure 4-1.

Figure 4-1. Overview of the Monument Area (Nationalmuseet, n.d.-e).

4.2.2.1 The runic stones

The Monuments Area in Jelling contains two runic stones. The large runic stone, see Figure 4-2, was erected in 965 AD by Harald Bluetooth in memory of his parents, Queen Thyra and Gorm the Old. It also serves as a testament to Harald's own achievements. The inscription reads, "*King Harald bade this monument be made in memory of Gorm his father and Thyra his mother, that Harald who won for himself all Denmark and Norway and made the Danes Christians."* The large runic stone is called Denmark's birth certificate, because it is the first evidence of the name Denmark being used and it is a physical proof of the change from paganism to Christianity. The smaller runic stone, see Figure 4-2, was erected by Gorm the Old in honor of Queen Thyra. The inscription reads, "*King Gorm made this monument to his wife Thyra, Denmark's ornament."* Both runic stones stand in front of the Jelling Church. The church and the runic stones are located between the two burial mounds erected for Gorm the Old and Queen Thyra (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.).

Figure 4-2. To the left: The large runic stone. To the right: the small runic stone (UNESCO, n.d.-b).

4.2.2.2 The burial mounds

The Monument Area contains two mounds: the North Mound and the South Mound, see Figure 4-3. The North Mound, which was built in 958/959 AD, stands on top of an older Bronze Age burial mound. It has a diameter of approximately 62 meters and a height of 8 meters. The deceased person was placed in a wooden burial chamber filled with expensive and valuables equipment. The North Mound is at the center of a ship setting (Nationalmuseet, n.d.-d). The North Mound was built above the burial chamber. Until recently, it was believed that the North Mound had been erected in honor of Gorm the Old. However, recent discoveries relating to the identity of the carver of the runic stone have led researchers to believe that Queen Thyra may have held more power than previously thought, and that the North Mound may have been built in her honor rather than in Gorm the Old's. The North Mound is also called Thyra's Mound, and the South Mound is called Gorm's Mound (Imer et al., 2023). The South Mound was built in around 970 AD, located above the southern end of the ship setting. The South Mound is the larger of the two burial mounds, measuring 70 meters in diameter and 10 meters in height (Nationalmuseet, n.d.-f).

Figure 4-3. To the left: The Northern burial mound. To the right: The South Mound (Nationalmuseet, n.d.-e).

4.2.2.3 The Jelling church

The current Jelling church is a stone church, see Figure 4-4, built around 1100 AD. Before the stone church was built, three wooden churches had been erected. All of these burned down. The first of the wooden churches was possibly built by King Harald Bluetooth around 965 AD and was the largest of the wooden churches of its time (Nationalmuseet, n.d.-c).

Figure 4-4. The Jelling church. Nationalmuseet. Kirkerne i Jelling (Nationalmuseet, n.d.-c).

4.2.2.4 The palisade

In addition to the burial mound, runic stones and church, a palisade framed the area in a square, covering an area of 120,000 m^2, see Figure 4-5.

Figure 4-5. Left photo: Excavations photo of the palisade (Nationalmuseet, n.d.-e). Middle photo: The remnants of a house found inside the palisade (Nationalmuseet, n.d.-e). Right photo: Contemporary artistic interpretation of the palisade (Fortidens Jelling, n.d.).

The palisade consisted of oak posts and large oak planks and protected the ship setting, burial mounds, runic stones, and the church (Nationalmuseet, n.d.-d). The palisade was discovered during excavations between 2006 and 2024, and it measures 1,440 meters (Nationalmuseet, n.d.-e).

Inside the palisade, several houses reminiscent of those found at the ring fortresses of Trelleborg on Zealand and Aggersborg and Fyrkat in Jutland were discovered, see Figure 4-5. This similarity in design allows the houses to be dated to the second half of the 10th century (Nationalmuseet, n.d.-d). The palisade and the houses have been

artistically recreated and are clearly visible in the landscape, showed in Figure 4-1 and Figure 4-5 (Vejle Kommune, n.d.-b).

4.2.2.5 The ship setting

In the pagan traditions, it was common to bury high-ranking individuals, particularly kings, in stone settings shaped like ships. The ship was considered a means of transporting the deceased to the realm of the dead (Slots- og Kulturstyrelsen, n.d.). The ship setting measures approximately 355 meters in length and 70 meters in width (Nationalmuseet, n.d.-d). The ship setting was first discovered in 1941 when large stones were found at the bottom of the South Mound. It was not until later, in 1964, that the theory emerged that the stones belonged to a large ship setting.

During excavations carried out by Vejlemuseerne between 2006 and 2007, more large stones were discovered. These belonged to the northern end of the ship setting (Hvass, n.d.). The ship setting has been artistically recreated and is clearly visible in the landscape. See Figure 4-6.

Figure 4-6. An overview of the contemporary recreation of the ship setting (Danmarks Nationalleksikon, n.d.).

4.2.3 Authenticity

UNESCO Cultural Heritage properties must meet the conditions of authenticity. Authenticity for cultural heritage "*refers to the degree to which knowledge and understanding of the property's heritage values are understood and believed to be credible: whether their cultural values are truthfully and credibly expressed through attributes*" *(UNESCO et al., 2022)*.

The World Heritage property meets the conditions of authenticity because the burial mounds have retained their original form. The runic stones are also preserved in large glass casings to protect them from the elements. The National Museum of Denmark has conducted several excavations and documented the findings in archives, retaining the finds. While the current church and cemetery are not the original ones, the site has been used continuously as a church and cemetery for over 1,000 years (UNESCO, n.d.-b).

4.2.4 Integrity

Integrity is "*a measure of the wholeness and intactness of the cultural heritage and its attributes: the extent to which the property includes all elements necessary to express its Outstanding Universal Value*". All World Heritage properties must satisfy the conditions of integrity (UNESCO et al., 2022).

The conditions of integrity are met because the property contains all the attributes that express the OUV of the property, especially the fundamental and central elements: the Jelling Mounds, the runic Stones, and the church are preserved and express the value of the property. The setting also contributes significantly to the visual integrity of the property. Changes to the area (buildings and roads) have a limited impact on the integrity of the World Heritage property.

4.2.5 Protection and management

UNESCO describes the protection and management of a cultural site as how a property's Outstanding Universal Value (OUV), including integrity and authenticity, are maintained and improved over time (§96) (UNESCO, 2023). The World Heritage property *Jelling Mounds, Runic Stones and Church* is protected under various laws and regulations such as the Consolidated Act on Museums and the Nature Conservation Act, and under designations in the Vejle Municipal Plan (Vejle Kommune, n.d.-c).

The Consolidated Act on Museums (Legislative Decree No. 1505 of 14 December 2006) protects the burial mounds and runic stones, establishing a 2 meters protection zone around the elements. In addition, the Nature Conservation Act (Section 18) provides an extra 100 m protection zone extending from the initial 2 m zone around the burial mounds and runic stones (UNESCO, n.d.-b). Planning and construction activities in construction, excavation etc. may only be carried out if the cultural environment is considered (Vejle Kommune, n.d.-b). The same applies to the designation of the church surroundings. In this case, the location of the church in the landscape, the view to and from the church, and its interaction with the established surrounding environment must be considered when planning and carrying out construction and excavation work. The Jelling Church has a building restriction zone extending 300 meters from the church. This means that no buildings above 8.5 meters high may be constructed (The Nature Conservation Act, §19). This restriction zone enables the authorities to ensure that no elements are built that could affect the church's visual impact on the landscape (Vejle Kommune, n.d.-a).

The Mangehøje area and the Monument Area is designated as a valuable cultural environment in the municipal plan for Vejle Municipality. According to Vejle Municipality's guidelines, no facilities or constructions that would interfere with the monument area may be established (Vejle Kommune, 2025b). The view to and from the north of the Monument Area has been protected by an area protection designation since 1947. This protection is intended to prevent construction and preserve the landscape views north of the Monument Area, protecting the experience of the site's landscape and history, as well as the views of the burial mounds from the area north of the Monument Area (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.).

The runic stones are protected from the elements in air-conditioned glass casings, see Figure 4-7.

Figure 4-7. The runic stones are placed in glass cases (UNESCO, n.d.-b).

Before the conservation efforts, the runic stones were in critical condition, with several cracks and areas with hollow spaces inside them. The air conditioning in the glass cases controls the climate around the stones, preventing further damage. The large runic stone was not moved during the installation of the glass case. This helps to preserve the authenticity of the large stone, which remains where it was originally installed more than 1,000 years ago (Hvass, n.d.). Furthermore, subdued discreet lighting highlights the runic stones during the dark hours. The lighting consists of fiber optics that will not discolor the runic stones (Hvass, n.d.).

4.2.5.1 The buffer zone

The buffer zone, which covers an area of over 59.2 hectares around the property boundaries, see Figure 4-8, contributes to the protection, management, sustainability, conservation, authenticity, and integrity of the property's OUV. Although it is not a part of the inscribed property, the buffer zone should be viewed as an integral component of its management, protection, and conservation of the property (UNESCO, n.d.-a). Within the buffer zone, no facilities, installations, or buildings that dominate or disturb the protected monument may be constructed (Vejle Kommune, n.d.-c). The buffer zone is also designated in the Vejle Municipal Plan. In the municipal plan, the buffer zone is an area where buildings and uses are related to the Monuments' area in Jelling, and the zone has the closest interaction with the monument area. The buffer zone is naturally defined by the crossing roads: Mangehøje, Herningvej, and Gormsgade (Vejle Kommune, n.d.-c). Part of the buffer zone in the northern part of the area has been protected by an area protection designation since 1947 (Fredningskendelser Jellingehøjene, n.d.).

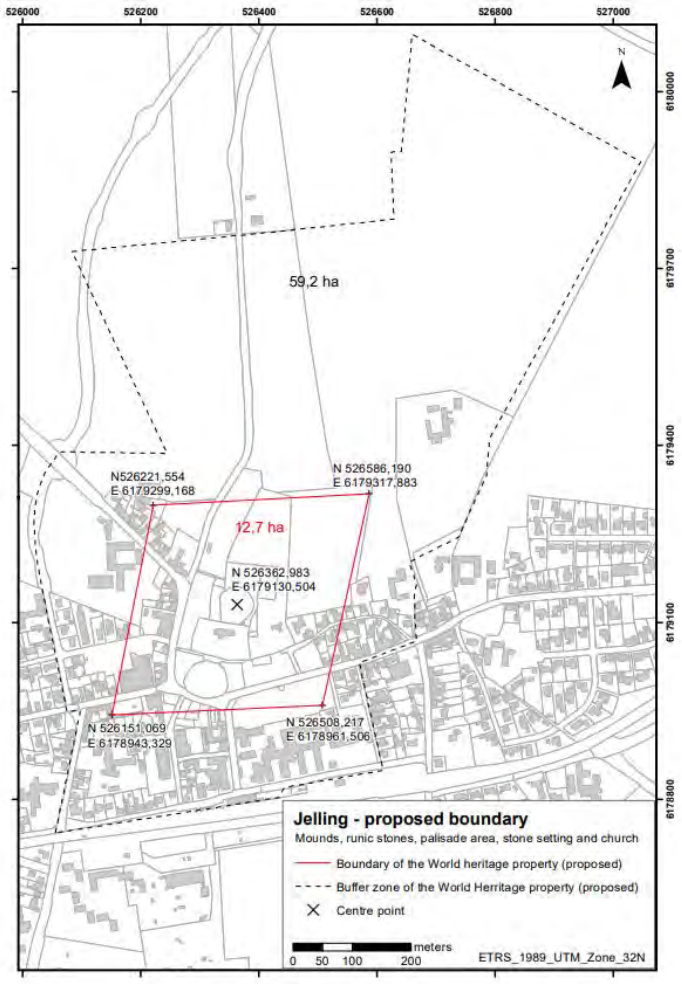

Figure 4-8. Map of the World Heritage property boundary and buffer zone (UNESCO, 2018).

4.3 The wider setting

The wider setting encompasses with topography, the natural and built environment, infrastructure, land-use pattern, spatial organization, and visual conditions, as well as related social and cultural practices, economic processes, and other intangible dimensions of cultural heritage, such as perceptions and associations. The wider setting also has a part in protecting the authenticity and integrity of the cultural heritage site (UNESCO et al., 2022). It is not required to define the wider setting of a property to be nominated as a World Heritage Site. Therefore, it is often defined during the HIA or EIA process. The Jelling World Heritage property has no official definition of its wider setting. However, the setting of the property is stated to contribute greatly to its visual integrity of the property (UNESCO, n.d.-b). For this HIA, the wider setting is defined as the landscape visible from the property. As the proposed project is located to the north of the property, the wider setting is specifically defined as the landscape visible from the North Mound in a northerly direction, since this is the highest viewpoint from which the surrounding landscape can be seen. Figure 4-9 shows a photograph taken from the North Mound facing north. From this viewpoint, part of Jelling town can be seen to the west, as well as the palisade, the ship setting and the cemetery at the front. To the north-east, there is more dense vegetation. To the north and north-west, long-distance views of the landscape are visible, with fields sometimes stretching a few kilometers into the distance, framed by vegetation and terrain.

Figure 4-9. Panoramic photograph from the top of the North Mound overlooking the landscape facing north (LYTT, 2025)

4.4 Landscape analysis

The landscape in and around the project area is characterized as a moraine landscape with a hummocky topography that is situated above the average elevation in Denmark. Apart from the town of Jelling and the structures surrounding the Monument Area to the west, south and east, the landscape mostly consists of agricultural land with agricultural properties and other houses scattered in the landscape. The vegetation is either fragmented and scattered or more structured with planted hedgerows along the borders of fields. There are few industrial facilities in the area; those which are present are mostly situated in the southern part of Jelling. The roads running through and alongside the project area are visible infrastructural elements in the landscape and can create visual disturbance from passing cars. However, there are no roads with heavy traffic, and the roads are also from where people primarily view the World Heritage Property.

The terrain, open fields and vegetation create a landscape in and around the project area that is relatively calm and open with some long-distance landscape views that are framed by the vegetation, terrain and buildings. During summer, the landscape seems less transparent than in the winter, where you can partially look though the bare-leafed trees and there are no crops on the fields that could potentially obstruct views. Especially from the top of the Northern burial mound, it is possible to see further in the distance in a northern direction.

4.5 Noise regulations

Today, the planning and project area primarily consists of cultivated agricultural land. This means that the area and its surroundings are regularly affected by noise and vibrations from large agricultural machinery. The project area is in a region with soft terrain, consisting mainly of fields and green spaces. It is not currently designated as being exposed to noise (Rambøll, 2025). The monument area is both a cultural heritage site and a recreational area.

According to the Danish Environmental Protection Agency's guideline for threshold values for noise from businesses, shown in Table 4-1, the noise limit for a recreational park is between 35-40 dB, depending on the time of day.

Table 4-1. The Environmental Protection Agency's guideline on the recommended noise limits from industry (Miljø- og Ligestillingsministeriet, n.d.).

	Monday-Friday 07-18, Saturday 07-14	Monday-Friday 06-22, Saturday 14-22, Sunday and public holidays 07-22	Everyday 22-07
Industrial and commercial areas	70 dB	70 dB	70 dB
Industrial and commercial areas with ban against annoying activities	60 dB	60 dB	60 dB
Areas for mixed dwellings and commercial use, center areas, etc.	55 dB	45 dB	40 dB
Multi-story dwelling areas	50 dB	45 dB	40 dB
Dwelling areas, low rise dwellings	45 dB	40 dB	35 dB
Areas for holiday cottages, recreational areas	40 dB	35 dB	35 dB

There are no specific guidelines on noise limits for occasional events such as music festivals. Vejle Municipality has no general guidelines. However, other municipalities in Denmark use a criterion value of 70 dB averaged over 15 minutes for outdoor music events. At concerts, noise levels vary but are dominated by the sound of the loudspeaker systems. Noise levels from the audience are irrelevant to overall noise levels in the surroundings. There are no noise guidelines for camping areas.

5 Identifying potential impacts

The potential impacts on the property's OUV have been identified by examining how the proposed project actions could affect the attributes of the property, which convey the values of the heritage property. Direct, indirect, and cumulative impacts have been examined. The potential impacts identified are listed in Table 5-1 and consist of three types of environmental impact:

- Visual disturbance to views between the Monument Area and the landscape north of the Monument Area
- Noise disturbance
- Physical wear and tears

As shown in Table 5-1, the attributes are potentially impacted in different ways.

Table 5-1. The potential impact identified.

	Element of the project that has the potential to cause an impact		
Attributes	Construction of recreational park area	Operation of recreational park area	Annual execution of the music festival in Jelling
Runic stones	No impact	No impact	Noise from the music festival may affect visitors' experience of the cultural heritage.
The North Mound	Impact on the visual landscape from activities (machines, temporary facilities) during	Impact on the visual landscape from the new recreational park area. Specifically, the impact on	Impact on the visual landscape from the concert facilities during the music festival in Jelling. Specifically, the impact on the views of the landscape

	construction of the recreational park area.	views of the wider setting from the North Mound.	to the north from the North Mound and the views of the North Mound from the buffer zone. Noise from the music festival may affect visitors' experience of the cultural heritage. An increase in pedestrian traffic between the Jelling Town and the music festival site could potentially lead to more people using the North Mound, causing increased physical wear and tear.
The South Mound	No impact	No impact	Impact on the visual landscape from the concert facilities during the music festival in Jelling. Specifically, the impact on the views of the landscape to the north from the South Mound. Noise from the music festival may affect visitors' experience of the cultural heritage. An increase in pedestrian traffic between Jelling Town and the music festival site could potentially lead to more people using the South Mound, causing increased physical wear and tear.
The church	No impact	No impact	Impact on the visual landscape from the concert facilities during the music festival in Jelling. Specifically, the impact on the views of the church from the buffer zone. Noise from the music festival may affect visitors' experience of the cultural heritage.
The palisade (northern border)	Impact on the visual landscape from activities (machines, temporary facilities) during construction of the recreational park area. The potential visual impact only affects the northern border of the palisade.	Impact on the visual landscape from the new recreational park area. Specifically, the impact on views of the wider setting from the palisade.	Impact on the visual landscape from the concert facilities during the music festival in Jelling. Specifically, the impact on the views of the landscape to the north from the palisade and the views of the palisade from the buffer zone. Noise from the music festival may affect visitors' experience of the cultural heritage. An increase in pedestrian traffic between the town of Jelling and the music festival site could potentially lead to increased physical wear and tears of the palisade.
Ship setting (northern part)	Impact on the visual landscape from activities (machines, temporary facilities) during construction of the recreational park area. The potential visual impact	Impact on the visual landscape from the new recreational park area. Specifically, the impact on views of the wider setting from the ship setting	Impact on the visual landscape from the concert facilities during the music festival in Jelling. Specifically, the impact on the views of the landscape to the north from the ship setting Noise from the music festival may affect visitors' experience of the cultural heritage.

	only affects the northern part of the ship setting.		An increase in pedestrian traffic between the Jelling Town and the music festival site could potentially lead to increased physical wear and tear of the ship setting.

5.1 Impact on the visual landscape

The proposed project aims to establish a permanent recreational park, which will be the setting of the annual music festival in Jelling. The area is located outside of the boundaries of the World Heritage property and the surrounding buffer zone. Except for the pathway on the northeastern side of Herningvej connecting the town with the permanent recreational park, which is located within the buffer zone. The permanent recreational park area is, however, located within the wider setting and will be visible from the North Mound, the palisade, and the ship setting. The construction and the operation of the new recreational park area could potentially impact the landscape views by obstructing or disturbing the view of the wider setting from the North Mound, the palisade, and the ship setting. During the construction phase, an increase in working machinery, storage of construction materials and temporary facilities/buildings may be visually disturbing. Over time, the earth berms, the new permanent buildings, and the new vegetation at the permanent recreational park will gradually limit or block the views of these elements in the wider setting.

The annual music festival in Jelling takes place in the permanent recreational park area and part of the property's buffer zone. Most of the festival facilities will be in the park area, with the camping areas situated in the buffer zone. The festival may impact the appearance of the landscape to the north and northwest as seen from the burial mounds, the palisade, and the ship setting, as well as the visual experience of the North Mound, the church, and the palisade from the buffer zone.

5.2 Impact of noise

The permanent recreational park area will be the primary location of the annual music festival in Jelling. This is where the stages, food stalls, bars etc. will be located. This part of the music festival in Jelling is located outside the boundaries of the World Heritage property and outside its buffer zone. As a part of the festival, a camping area will be set up in the buffer zone. The performances at the festival will involve noise from loud music and crowds, especially during the festival days, and will, therefore, potentially impact the experience of the property and its attributes.

5.3 Impact of wear and tears

The music festival in Jelling will increase the pedestrian traffic between town of Jelling and the festival area. As the World Heritage Site is located between the train station and the festival site and functions as a recreational area, the increase in pedestrian traffic and visitors could potentially cause an impact of wear and tear to the burial mounds.

6 Evaluating potential impacts

In the following chapter, the identified potential impacts are evaluated based on data collected, visualizations, and analysis done as part of the project's EIA. The evaluation has also been based on the tool to evaluate potential impacts in the *Guidance and toolkit for Impact Assessments in a World Heritage context (UNESCO et al., 2022)*.

6.1 Impact on the visual landscape

6.1.1 Construction phase: Impact of the visual landscape

6.1.1.1 The North Mound, the palisade, and the ship setting

The construction of the new recreational park area will be visible from the North Mound, the palisade, and the ship setting in a northwestern direction. However, it will only be visible from a distance, as the park area is located approximately 200-400 m away from the three attributes. Temporary facilities for workers, construction materials and machines used for grading the terrain, building earth berms and constructing permanent buildings will be visible. There will also be an increase in heavy traffic and vehicles to and from the construction site during the construction phase.

Construction activities in the recreational park area will generate some visual noise and obstruct views from the three attributes, as the construction site will give the landscape a more technical appearance. Construction machinery, trucks, and facilities are rather small elements in the landscape that will move around, so they will not block the views of the landscape and the wider setting from the three attributes. However, as construction of earth berms and buildings progresses, there will be more permanent changes to the landscape of the recreational park area. The earth berms will seem uncharacteristic of the landscape during the construction period, before they are not yet planted with vegetation. The view from the open field to the west of the riad Mangehøje and the hedgerow in the distance will also be obstructed by the construction of the earth berms and the buildings.

Construction activities will only occur during the three-year construction period, so they are denoted as long-term. While most construction activities are reversible and temporary, the construction of earth berms will cause irreversible and permanent changes to the existing terrain in the recreational park project area. While the change to the experience of the landscape and the wider setting will be negative, it will be negligible, as the long-distance views of the landscape will not be obstructed by the construction activities, which will take place relatively far from the Monument Area. Thus, they will cause only minimal visual noise and visual disturbance. The impact of activities during the construction phase on the attributes will be minor.

Table 6-1. Assessment of the potential impact of the visual landscape during the construction phase of the recreational park

Attribute	Description of potential impact	Frequency of action	Duration of action	Reversibility of action	Reversibility of impact to the attribute	Longevity of impact to the attribute	Degree of impact to the attribute	Quality of impact to the attribute	Evaluation of impact
The North Mound, the palisade, and ship setting (northern part)	Impact on visual landscape	Once	Long-term	Reversible (except construction of earth berms)	Reversible (except construction of earth berms)	Temporary (except construction of earth berms)	Negligible	Negative	Minor

6.1.2 Operational phase: Impact of the visual landscape from new park area

6.1.2.1 The North Mound

The proposed recreational park area to the north of Jelling, located approximately 400 m northwest of the North Mound, will be visible at the distance from the top of the North Mound. Figure 6-1 shows the current view during the winter period, and Figure 6-2 shows the visualization of the new recreational park.

Figure 6-1. Panoramic view of the current view from the top of the North Mound in a northern direction (LYTT, 2025).

Figure 6-2. Visualization of the new recreational park from the top of the North Mound (LYTT, 2025).

The visualization illustrates how the park will look once the planted trees and bushes are fully grown. Once the vegetation has matured, the office and storage buildings will be hidden from view, as will the earth berms. From this viewpoint, the park will resemble a small, forested area or a thick hedgerow and blend into the landscape. However, the park will obstruct the landscape views from this viewpoint, as the trees will block the existing long-distance views to the northwest. During the initial years of operation, trees and bushes will be smaller and as a result, the buildings and earth berms will be partially visible until the vegetation has grown to its height and size. The earth berms and buildings are less characteristic of the existing landscape north of Jelling and, therefore, seem more out of place or visually disturbing. The trees will not block long-distance views until they are fully grown, as well as during winter when deciduous plants have no leaves, because they are more visually transparent.

The operational phase of the new recreational park will result in continuous and permanent changes to the wider landscape and the views from the North Mound. It will be an irreversible change in the sense that, even if the

recreational park were to be dismantled, it would not be possible to restore the terrain regulations to its original state. However, the long-distance views could be restored by removing the trees, which would, therefore, be reversible. The new recreational park will have some negative indirect impact on the attributes of the World Heritage property by limiting or blocking long-distance views and introducing elements that are not characteristic of the landscape, such as earth berms and office and storage buildings. The views of the wider setting in a straight northern direction and in the buffer zone will not be affected. Once the trees and bushes have fully grown, the park will blend in with the surrounding area and will still be perceived as a relatively visually calm landscape dominated by agricultural fields and scattered vegetation. Therefore, the visual impact on the North Mound is assessed as minor.

6.1.2.2 The palisade and the ship setting

The proposed recreational park area to the north of Jelling is located approximately 200 meters northwest of the northern boundary of the palisade, and around 300 meters from the northern part of the ship setting. Figure 6-3 and Figure 6-5 show the existing view from the palisade during the winter period, while Figure 6-4 and Figure 6-6 show the visualization of the new recreational park.

Figure 6-3. Photos of the existing view from the center of northern border of the palisade, in northern direction (LYTT, 2025)

Figure 6-4. Visualization of the new recreational park from the center of the northern border of the palisade (LYTT, 2025)

Figure 6-5. Panoramic view of the existing view from the northeastern border of the palisade, looking north (LYTT, 2025).

Figure 6-6. Visualization of the new recreational park from the northeastern border of the palisade (LYTT, 2025).

Figure 6-4 shows what the park will look like from a point at the center of the northern border of the palisade, looking northwestern, once the trees and bushes have been planted and are fully grown. Figure 6-6 shows how the park will look from the northeastern corner of the palisade. Similarly to the view from the North Mound, buildings and earth berms will be hidden by the vegetation once it is fully grown, and the vegetation will blend in with the landscape. Unlike the view from the North Mound, however, the view from the palisade and the ship setting is not elevated, so it is not possible to see as far. The new recreational park will not obstruct the long-distance view to the same extent as the North Mound viewpoint. However, there will be some loss of depth in the landscape views and the new recreational park's vegetation will limit the long-distance landscape views to some degree from this "ground level" viewpoint. When the vegetation is not fully grown, the earth berms and the buildings will be partially visible, and the earth berms will obstruct long-distance views.

The operational phase of the new recreational park will be a continuous and permanent change to the landscape in the wider setting and to the views from the palisade and ship setting. The change will be irreversible in the sense that, even if the recreational park were to be dismantled, it would not be possible to restore the terrain to its original state. However, the long-distance views could be restored by removing the trees, which would, therefore, be reversible. The new recreational park will have some negative indirect impact on the attributes of the World Heritage property by limiting or blocking long-distance views and introducing elements that are not characteristic of the landscape, such as earth berms and office and storage buildings. Views of the wider setting in a straight northern direction and in the buffer zone will not be affected. Once the trees and bushes have fully grown, the park will blend in with the surrounding area and will still be perceived as a relatively visually calm landscape dominated by agricultural fields and scattered vegetation. Therefore, the visual impact on the palisade and the ship setting is assessed as minor.

Table 6-2. Assessment of the potential impact of the visual landscape in the operational phase of the recreational park.

Attribute	Description of potential impact	Frequency of action	Duration of action	Reversibility of action	Reversibility of impact to the attribute	Longevity of impact to the attribute	Degree of impact to the attribute	Quality of impact to the attribute	Evaluation of impact
The North Mound	Impact on visual landscape	Continuous	Long-term	Reversible (except for changes to original terrain)	Reversible (except for changes to original terrain)	Permanent	Some	Negative	Minor
The palisade and ship setting (northern part)	Impact on visual landscape	Continuous	Long-term	Reversible (except for changes to original terrain)	Reversible (except for changes to original terrain)	Permanent	Some	Negative	Minor

6.1.3 Operational phase: Impact of the visual landscape from music festival in Jelling

6.1.3.1 The North Mound

During the execution of the music festival in Jelling, the festival activities and facilities will be visible from the top of the North Mound, as shown in Figure 6-7.

Figure 6-7. Visualization of the music festival in Jelling facilities and activities from the top of the North Mound (LYTT, 2025).

In the camping area, it will mainly be tents and facilities such as toilets, fencing and food stalls that are visible, as one of the camping areas is located just north of the Monument Area. The stage facilities and other facilities in the park area will be less visible once the park vegetation has fully grown. However, these facilities will be more visible during the first years of operation. The festival facilities and camping areas will cause visual disturbance or visual noise to the views of the landscape in the buffer zone and the wider setting from the North Mound. As shown in Figure 6-9, the facilities and camping areas will also create visual disturbance and visual noise to the views from the buffer zone overlooking the North Mound. As shown in Figure 6-11, they will also block the views of the North Mound from the Mangehøje road. The facilities and camping areas also appear less characteristic of the existing landscape.

Figure 6-8. Panoramic view of the existing view and visualization of the permanent park area from the path between the road Mangehøje and the monument area, in southern direction (LYTT, 2025).

Figure 6-9. Visualization of the music festival in Jelling facilities and activities from the path between the road Mangehøje and the monument area, in southern direction (LYTT, 2025).

Figure 6-10. Panoramic view of the existing view and visualization of the permanent park area from the road Mangehøje, in southern direction (LYTT, 2025).

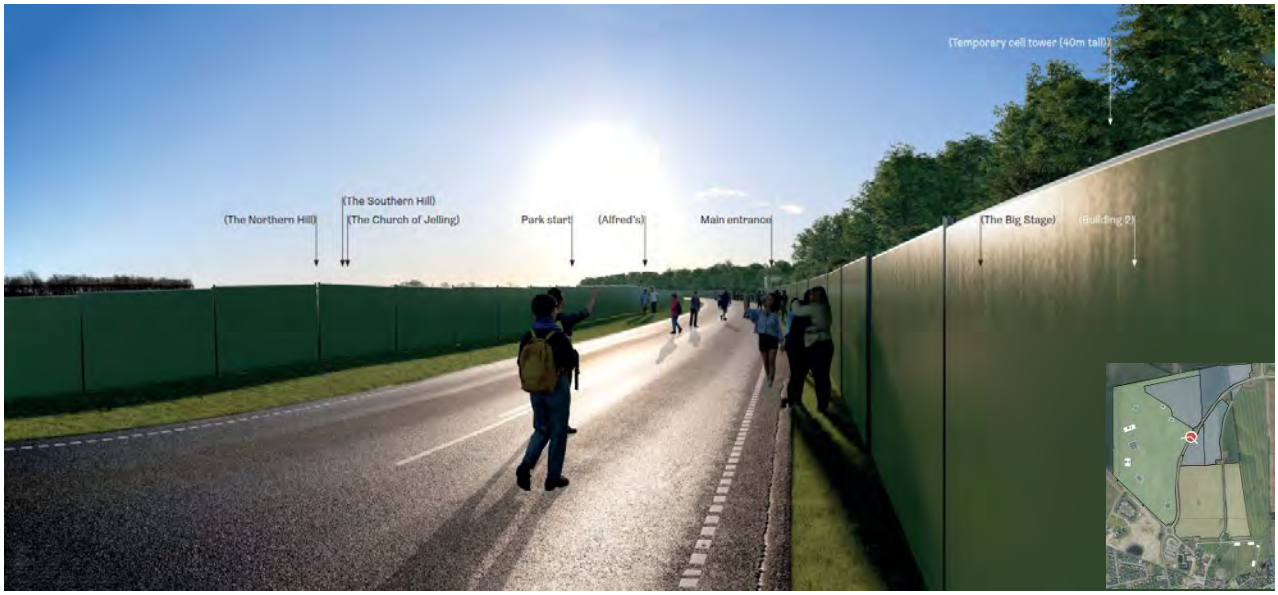

Figure 6-11. Visualization of the Jelling Music Festival facilities and activities from the road Mangehøje, in southern direction (LYTT, 2025).

The music festival in Jelling is intermittent because, although it is held every year, it has a short-term duration around the weekend, normally the last weekend of May. In the period of the festival, there are camps and concert up to five days. The festival includes setup and dismantling, are from beginning of April to end of June, except area R4 and R5, where it is limited to last of April to middle of June. The activities and changes to the views of and from the North Mound are reversible and temporary, as the facilities are dismantled and the area cleaned up after the festival. After the festival, the project area will revert to open fields, and the new recreational park will return to normal operation. However, the visual impact on the views to and from the North Mound will be significant and negative during the festival, particularly during the five days of the festival itself.

Given the short duration and reversibility of the changes, the visual impact on the North Mound is considered minor.

6.1.3.2 The South Mound

From the top of the South Mound, only the camping area will be visible during the execution of the festival as shown in Figure 6-12 and Figure 6-13.

Figure 6-12. Panoramic view of the existing view and visualization of the permanent park area from the top of the South Mound, in northern direction (LYTT, 2025).

Figure 6-13. Visualization of the Jelling Music Festival facilities and activities from the top of the South Mound, in northern direction (LYTT, 2025).

The camping area, including the tents and fencing, will only be partially visible in the distance due to the church, the cemetery, the runic stones, and the buildings being at the forefront of the view. The photographs were taken in the winter when most of the trees north of the South Mound have no leaves. Since the festival will be held in summer, the trees will have leaves and will not be as visually transparent as they appear in the photographs. Therefore, the camping area will be even less visible than the visualization suggests, and the impact on the view of the landscape within the buffer zone from the South Mound will be negligible. As the music festival in Jelling is a short-term annual

event that does not result in any irreversible changes to the landscape views from the South Mound, the visual impact on the South Mound is negligible.

6.1.3.3 The Jelling Church

The festival facilities and activities will not be visible from the church, but the view of the church from the buffer zone will be affected by the camping area. As Figure 6-8 and Figure 6-11 show, the church can be seen from the path leading from Mangehøje to the Monument Area, as well as from the road Mangehøje. The path is located within the property's buffer zone and within the future camping area during the music festival in Jelling. The road Mangehøje, meanwhile, is located in the wider setting at the border of the buffer zone.

During the festival days, the tents and other facilities in the camping area will be visually disturbing. They will distract from the view of the church and will seem out of place of the landscape. However, the visibility of the church from these viewpoints will be more limited during the summer when the festival takes place, as the trees in front of the church will have leaves, and, therefore, not be as visually transparent as they are in winter. The impact on the view of the church from the buffer zone will be negligible, as the visibility of the church is already minimal in summer. In contrast, there will be a significant visual impact on the view of the church from Mangehøje, as the view of the church will be blocked. The overall visual impact on the church is minor due to the reversible, short-term and temporary nature of the music festival in Jelling activities.

6.1.3.4 The palisade and the ship setting

Figure 6-14 and Figure 6-15 show a visualization of the visibility of the festival from the palisade and the ship setting. From these viewpoints, the views of the landscape will be partially obscured by fences relatively close to the palisade and the ship setting. The tents will be partially visible through a gate, see Figure 6-14.

Figure 6-14. Visualizations of the music festival in Jellings facilities and activities from the center of the northern border of the palisade (LYTT, 2025). The visualization on top shows the fences with green plastic. The bottom one shows plastic with motifs of trees.

Figure 6-15. Visualization of the music festival in Jellings facilities and activities from the northeastern border of the palisade (LYTT, 2025).

As shown in Figure 6-9 and Figure 6-11, the view of the palisade from the buffer zone will be affected, either because tents and camping facilities are visually disturbing and distracting elements that are not characteristic of the landscape, or because the fence blocks the view of the palisade from the road Mangehøje.

The degree to which the views from the ship setting and the palisade will change is significant, as the landscape view will either be blocked or affected by visual disturbance. The view of the palisade from the buffer zone will also change significantly as the landscape view will either be blocked or affected by visual disturbance. However, the visual impact on the ship setting and especially the palisade is considered minor due to the reversible and short-term nature of the impact.

Table 6-3. Assessment of the potential impact of the visual landscape during the music festival in Jelling.

Attribute	Description of potential impact	Frequency of action	Duration of action	Reversibility of action	Reversibility of impact to the attribute	Longevity of impact to the attribute	Degree of impact to the attribute	Quality of impact to the attribute	Evaluation of impact
The North Mound	Impact on visual landscape	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Large	Negative	Minor
The South Mound	Impact on visual landscape	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Negligible	Negative	Minor
The Jelling Church	Impact on visual landscape	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Negligible	Negative	Minor
The palisade and the ship setting (northern part)	Impact on visual landscape	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Large	Negative	Minor

6.2 Impact of noise

6.2.1 Evaluation of the noise impact of the Jelling Music Festival

The Jelling Music Festival has provided information on the speaker systems and stage locations on the festival site. The calculations represent worst-case scenarios for noise propagation into the surrounding area. During a normal concert, however, the sound level will vary significantly from moment to moment, as will the noise propagation.

The expected maximum sound level is listed in Table 6-4.

Table 6-4. The expected maximum sound level.

Scene	Sound level at mixing console	Source height above ground
The Big Stage	102 dB	7 meters
The Tent Stage	101 dB	5 meters
The Tribune Stage	98 dB	5 meters
Alfred's	97 dB	3 meters
The Lake Pavilion	92 dB	3 meters
The Camp Stage	96 dB	3 meters

Concerts will be planned so that not all stages have concerts at the same time. Noise propagation is calculated based on the stage combinations of when concerts are played simultaneously. For the time being, the concerts will take place simultaneously on the following stages:

- The Big Stage, The Tribune Stage, The Lake Pavillion, The Camp Stage
- The Big Stage, Alfred's, The Camp Stage
- The Tent Stage, The Tribune Stage, The Lake Pavillion, The Camp Stage
- The Tent Stage, Alfred's, The Camp Stage

The festival playing times are shown in Table 6-5.

Table 6-5. The festival playing times.

Day	Playing times
Wednesday	16:15 – 01:40
Thursday	12:15 – 01:45
Friday	12:30 – 01:45
Saturday	12:30 – 01:45

The camping areas for the Jelling Music Festival are divided into three zones: North, East-A and East-B. The calculations are based on Ramboll's Environmental Impact Assessment of the new stadium in Aarhus. This assessment calculated the noise contributions from crowds in the fan zones outside the station. It is estimated that the noise generated by festival guests and football fans at the stadium is comparable. For fan zones with 10,000 people, a source strength of 98 dB is used. The same source strength of 98 dB is used for the North and East-A camping areas, while the noise propagation for the camping area East-B is estimated to be 3 dB lower, as its capacity is half that of East-A.

The noise propagation maps use a color scale, with green indicating noise levels below the criterion value of 70 dB. Areas colored yellow, orange, or red indicate noise levels that are 0-5 dB, 5-10 dB and 10-15 dB higher than the limit value for those time periods.

The noise generated by the Jelling Music Festival is calculated in accordance with the Danish Environmental Protection Agency's guide 5/1993, *"Beregning af ekstern støj fra virksomheder"* ("Calculation of External Noise from Industrial Plants"). The criterion value for noise used in noise calculations is 70 dB, as this is the criterion value for noise from outdoor music events in other municipalities. However, noise levels below this criterion value will still impact the experience of the attributes, so the normal threshold values for noise need to be considered in the assessment. The normal threshold values for noise from businesses in the Monument area of Jelling are 35/40 dB – 40/50 dB.

The noise analysis shows that noise propagation exceeds the limit value of 70 dB. Areas that are not marked with a color indicate that the noise level is below the 70 dB limit. This does not mean that there will be no noise, as there will be noise from the Jelling Music Festival. However, this noise will be at a level that does not exceed the 70 dB limit. The data and the results of the analysis are detailed in the report (Rambøll, 2025)

The noise analysis results for the combination of the Big Stage, the Tribune Stage, the Lake Pavillion and the Camp Stage, are shown in
Table 6-6. This concert combination will result in a noise propagation impact at the North Mound, the palisade, the ship setting, and the northern side of the church. The South Mound and the runic stones will not be affected by noise above the limit value at 70 dB, see Figure 6-16. However, even though the noise level will not exceed the 70 dB limit, there will still be noise from the festival impacting the South Mound and the runic stones. Nevertheless, the impact will be less significant because much of the noise from the festival area is minimized by the buildings, the church, and the North Mound.

Table 6-6. Noise levels on the facade of residential dwellings during all concerts at the Big Stage, the Tribune Stage, the Lake Pavillion, and the Camp Stage.

Calculation point	Noise level, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	76 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 17	71 dB

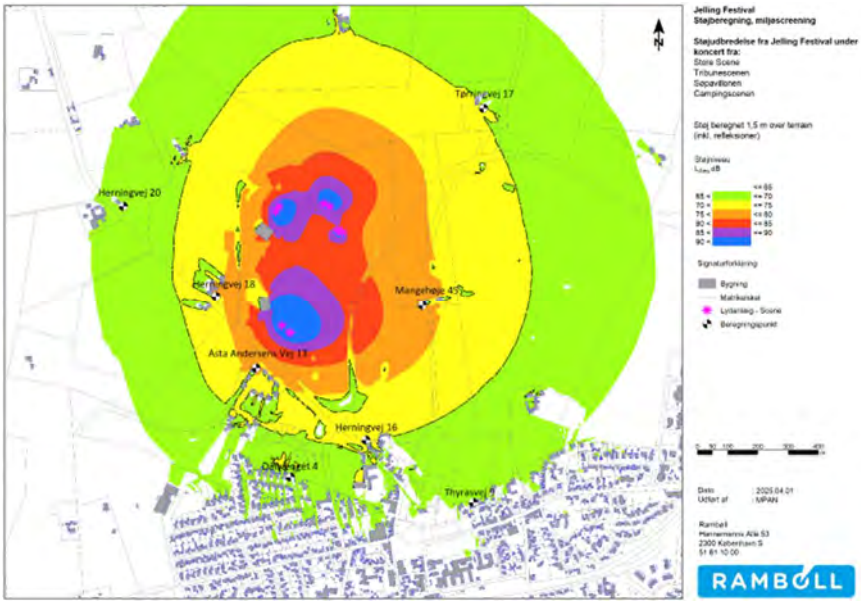

Figure 6-16. The noise propagation from concerts at the Big Stage, the Tribune Stage, the Lake Pavilion, and the Camp Stage.

The noise analysis results for the concerts at the Big Stage, Alfred's, and the Camp Stage are shown in Table 6-7. The noise propagation from the concert combination will have an impact at the North Mound, the palisade, the ship setting, and the northern side of the church. The South Mound and the runic stones will not be affected by noise above the limit value of 70 dB, see Figure 6-17. However, even if the noise level does not exceed the 70 dB limit, the

area's soundscape will change as it will be possible to hear the Jelling Music Festival noise in the monument area to a certain extent.

Table 6-7. Noise level on the facade of residential dwellings during all concerts at the Big Stage, Alfred's, and the Camp Stage.

Calculation point	Noise level, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	77 dB
Thyrasvej 9	62 dB
Tørringvej 17	70 dB

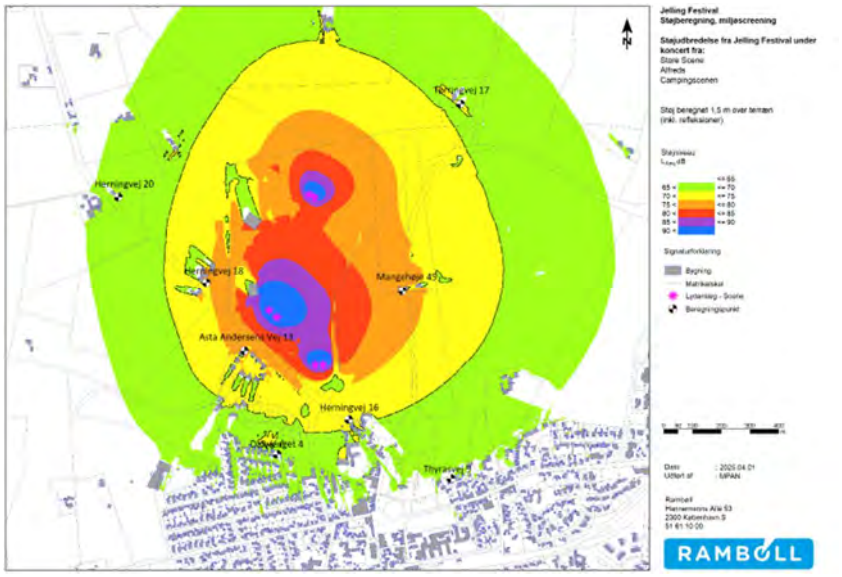

Figure 6-17. The noise propagation from concerts at the Big Stage, Alfred's, and the Camp Stage.

The noise analysis results for the concerts at the Tent Stage, the Tribune Stage, the Lake Pavilion, and the Camp Stage are shown in Table 6-8. The noise propagation from the concert combination will have an impact at the North Mound, the palisade, the ship setting, and the northern side of the church. The South Mound and the runic stones will not be affected by noise above the limit value of 70 dB, see Figure 6-18. However, even if the noise level does not exceed the 70 dB limit, there will still be a noise impact from the festival by the South Mound and the runic stones. The extent of the impact will not be less significant, as much of the noise from the festival area is minimized by the buildings, the church, and the North Mound.

Table 6-8. Noise level on the facade of residential dwellings during all concerts at the Tent Stage, the Tribune Stage, the Lake Pavilion, and the Camp Stage.

Calculation point	Noise level, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	76 dB
Dalvænget 4	68 dB
Herningvej 16	71 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	77 dB
Thyrasvej 9	62 dB

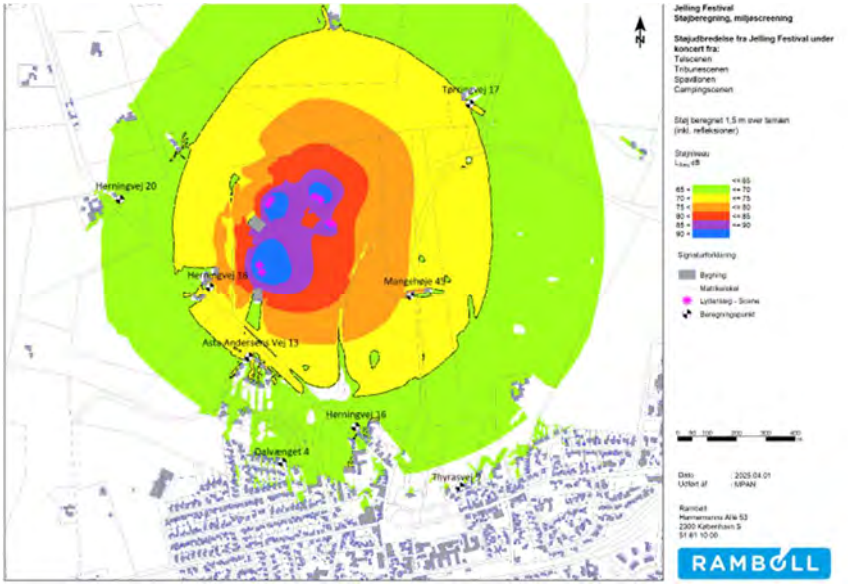

Figure 6-18. The noise propagation from concerts at the Tent Stage, the Tribune Stage, the Lake Pavilion, and the Camp Stage.

Tørringvej 17	70 dB

The noise analysis results for the concerts at the Tent Stage, Alfred's, and the Camp Stage are shown in Table 6-9. The noise propagation from the concert combination will not have an impact at the North Mound, the ship setting, the church, the South Mound, or the runic stones. The noise level will not exceed the limit value of 70 dB, but the northern part of the palisade will experience noise above the limit value, see Figure 6-19. The other attributes will not be affected by noise above the limit value of 70 dB, see Figure 6-19. Even though the noise level does not exceed the 70 dB limit, the festival will still have a noise impact on the other attributes. However, it will not be the same degree of impact.

Table 6-9. Noise level on the facade of residential dwellings during all concerts at the Tent Stage, Alfred's, and the Camp Stage.

Calculations point	Noise level, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	71 dB
Dalvænget 4	66 dB
Herningvej 16	69 dB
Herningvej 18	74 dB
Herningvej 20	66 dB
Mangehøje 45	75 dB
Thyrasvej 9	61 dB
Tørringvej 17	70 dB

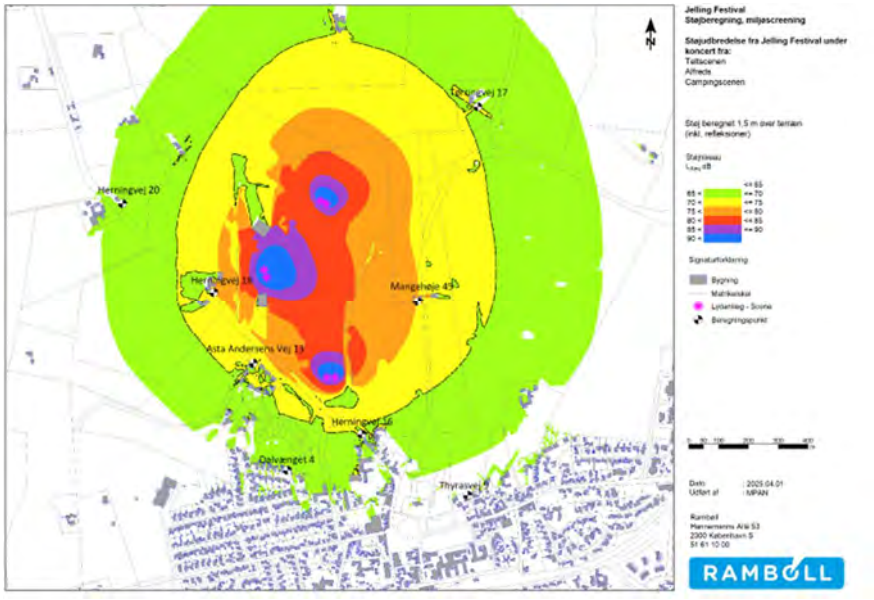

Figure 6-19. The noise propagation from concerts at the Tent Stage, Alfred's, and the Camp Stage.

The noise analysis results for the camping areas when no concerts are being held on the stages are shown in Table 6-10. At all residential dwellings, the calculated noise levels are lower than the criterion value of 70 dB and will have no impact within the Monument Area. However, there may be a slight impact on the northern part of the palisade, see Figure 6-20. Even if the noise level does not exceed the 70 dB limit, it may still alter the area's soundscape. To a certain extent, it will be possible to hear the noise from the Jelling Music Festival in the monument area.

Table 6-10. Noise level on the facade of residential dwellings from the camping areas.

Calculations point	Noise level, L_{Aeq}
Asta Andersens Vej 13	30 dB
Dalvænget 4	31 dB
Herningvej 16	38 dB
Herningvej 18	29 dB
Herningvej 20	26 dB
Mangehøje 45	42 dB
Thyrasvej 9	28 dB
Tørringvej 17	30 dB

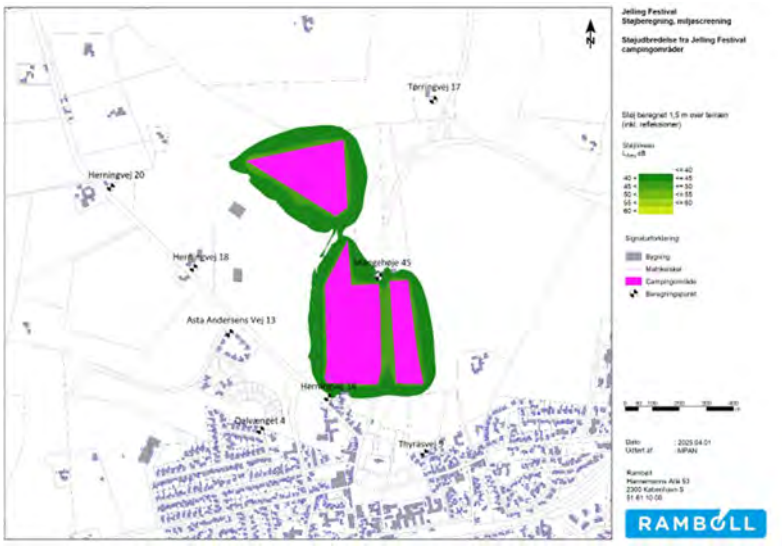

Figure 6-20. The noise propagation from the camping areas.

Noise calculations with and without earth berms to the north of the camp area show identical noise levels on the facades of nearby residential dwellings. The average noise levels on the facades of nearby homes will generally be below the applied criterion value of 70 dB, though there will be a few exceptions where the levels may exceed the criterion value. The calculations represent worst-case scenarios, in which the estimated maximum sound pressure level is emitted from several scenes simultaneously (Rambøll, 2025).

The impact of noise is intermittent for five days every year. The sound level in the surrounding area will return to normal at the end of the music festival in Jelling. The impact of noise is negative and causes a significant impact to the attribute. The North Mound and the northern part of the church, the ship setting, and the palisade are more affected by the noise, but the rest of the attributes will still experience noise levels considerably higher than the normal levels. The impact has been assessed as moderate. While it represents a significant change in the sound levels in the area surrounding the Monument Area, the noise impact of the music festival in Jelling is temporary and reversible. Once the annual festival has finished, the sound level in the Monument Area will return to its original state. For the Outstanding Universal Value (OUV), noise from the music festival in Jelling impacts the experience of the World Heritage property.

Table 6-11. Overview of the impact on the different attributes of the music festival in Jelling.

Attribute	Description of potential impact	Frequency of action	Duration of action	Reversibility of action	Reversibility of impact to the attribute	Longevity of impact to the attribute	Degree of impact to the attribute	Quality of impact to the attribute	Evaluation of impact
The North Mound	Noise during festival	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Large	Negative	Moderate
The palisade	Noise during festival	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Large	Negative	Moderate
The ship setting	Noise during festival	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Large	Negative	Moderate

The South Mound	Noise during festival	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Large	Negative	Moderate
The Jelling church	Noise during festival	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Large	Negative	Moderate
The runic stones	Noise during festival	Intermittent	Short term	Reversible	Reversible	Temporary	Large	Negative	Moderate

6.3 Impact of wear and tear

6.3.1 Evaluation of impact from the music festival in Jelling

6.3.1.1 The North and South Mound

The potential impact of wear and tear would be caused by festival guests walking on the burial mounds. This would result in damage to the grass or minor changes to the mound's shape if large numbers of people walked along the mound's sides and compressed the soil.

The duration of the music festival in Jelling will be a total of five festival days with festival guests each year, and it is, therefore, an intermittent and short-term activity.

The potential impact of wear and tear on the two burial mounds is limited to damage to the grass or minor changes to their shape. Any actions that cause damage are irreversible. However, any changes to the burial mounds will be reversible and temporary, as it will be possible to reseed the grass on the mounds and refill the mounds with additional soil through a restoration process. The burial mounds have already been excavated and, subsequently, re-established, so any changes to their shape will not be irreversible. Although they are not in their original state, they appear intact (Danmarks Nationalleksikon, 2025).

Any impact of wear and tear will be negative but has a negligible degree of the impact to the attribute. The risk of damage to the grass cover and changes to the shape of the burial mounds is low, as the traffic between the town and the festival during the festival days will be redirected around the monument area by volunteers who will nudge festival guests to stay away from the monument area. More precisely, guests will be guided away from the monument area by volunteers, signage, and extra lighting on the route to the festival site. Kongernes Jelling Museum has experienced a decrease in the number of visitors dedicated to the museum during the music festival in Jelling. Therefore, the increase in traffic is not expected to result in more visitors to the monuments in Jelling. The decrease in visitors to the museum and monument area, paired with guests from the festival, may offset each other. The impact of wear and tear on the burial mounds is assessed as neutral because it would be negligible, temporary and reversible.

Table 12. Assessment of the impact of wear and tear at the music festival in Jelling.

Attribute	Description of potential impact	Frequency of action	Duration of action	Reversibility of action	Reversibility of impact to the attribute	Longevity of impact to the attribute	Degree of impact to the attribute	Quality of impact to the attribute	Evaluation of impact
The North Mound	Wear and tear from traffic and living	Intermittent	Short term	Irreversible	Reversible	Temporary	Negligible	Negative	Neutral

The South Mound	Wear and tear from traffic and living	Intermittent	Short term	Irreversible	Reversible	Temporary	Negligible	Negative	Neutral

7 Conclusion

The assessment of the potential impact of the project on the attributes of the World Heritage property *Jelling Mounds, Runic Stones and Church* has shown that it will have a minor visual impact, a moderate noise impact, and a neutral wear-and-tear impact. Depending on the type of impact and the specific attribute, the impact to the attributes will range from negligible to a significant degree. Most of the potential impacts relate to the annual music festival in Jelling. The impact will be temporary, short-term, and reversible as the festival itself only lasts 5 days with concerts and only consists of temporary facilities. In area R1, R2 and R3 the whole period including setup and dismantling are 13 weeks from start of April to end of June. In area R4 and R5, which are closest to the heritage site, a total length of 6 weeks from start og May to middle of June. Overall, the negative impacts on the OUV of the world heritage site are negligible.

8 References

Danmarks Nationalleksikon. (n.d.). *Kongernes Jelling – Trap Danmark | Lex*. Retrieved 1 May 2025, from https://trap.lex.dk/Kongernes_Jelling

Danmarks Nationalleksikon. (2025, March 24). *De arkæologiske undersøgelser af Jellingmonumenterne, 1820-2013 – Danmarkshistorien | Lex*. https://danmarkshistorien.lex.dk/De_ark%C3%A6ologiske_unders%C3%B8gelser_af_Jellingmonumenterne,_1820-2013

Fortidens Jelling. (n.d.). *Palisadehegnet*. Retrieved 1 May 2025, from https://www.fortidensjelling.dk/jelling31.htm

Fredningskendelser Jellingehøjene, 1945. Retrieved 4 April 2025, from https://www2.blst.dk/nfr/00980.00.pdf

Hvass, S. (n.d.). *JELLING-MONUMENTERNE-deres historie og bevaring*.

Imer, L. M., Åhfeldt, L. K., & Zedig, H. (2023). A lady of leadership: 3D-scanning of runestones in search of Queen Thyra and the Jelling Dynasty. *Antiquity*, *97*(395), 1262–1278. https://doi.org/10.15184/AQY.2023.108

Miljø- og Ligestillingsministeriet. (n.d.). *Støjgrænser - Miljøstyrelsen*. Retrieved 1 May 2025, from https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/stoej/stoejgraenser

Nationalmuseet. (n.d.-a). *Hvem indhuggede Jellingstenen? - Nationalmuseet*. Retrieved 1 May 2025, from https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/monumenterne-i-jelling/jellingstenen/hvem-indhuggede-jellingstenen/

Nationalmuseet. (n.d.-b). *Jelling som UNESCO-monument*. Retrieved 30 April 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/kongernes-jelling/verdensarv-og-unesco/

Nationalmuseet. (n.d.-c). *Kirkerne*. Retrieved 30 April 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/nationalmuseet/undervisning-paa-nationalmuseet/undervisningsmaterialer/grundskolen/danmarks-oldtid/undervisningsrollespil/vikingetiden/vikingernes-jelling/kirkerne/

Nationalmuseet. (n.d.-d). *Nye undersøgelser i Jelling*. Retrieved 30 April 2025, from https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/monumenterne-i-jelling/nye-undersoegelser-i-jelling/

Nationalmuseet. (n.d.-e). *Oplevelser ude*. Retrieved 30 April 2025, from https://natmus.dk/museer-og-slotte/kongernes-jelling/oplevelser-ude/

Nationalmuseet. (n.d.-f). *The North Mound and the South Mound*. Retrieved 30 April 2025, from https://en.natmus.dk/historical-knowledge/denmark/prehistoric-period-until-1050-ad/the-viking-age/the-monuments-at-jelling/the-north-mound-and-the-south-mound/

LYTT. (2025). *Visualiseringsrapport, Appendix X in Miljøvurderingsrapport for Rekreativt område ved Herningvej nord for Jelling*.

Rambøll. (2025). *Støjanalyse af ny festivalplads*.

Slots- og Kulturstyrelsen. (n.d.). *Jelling-monumenterne*. Retrieved 30 April 2025, from https://slks.dk/omraader/kulturarv/verdensarv/jelling-monumenterne/

UNESCO. (n.d.-a). *Buffer zones - Questions and Answers - UNESCO World Heritage Centre*. Retrieved 30 April 2025, from https://whc.unesco.org/en/faq/199

UNESCO. (n.d.-b). *Jelling Mounds, Runic Stones and Church - UNESCO World Heritage Centre*. Retrieved 30 April 2025, from https://whc.unesco.org/en/list/697

UNESCO. (2018). *Jelling Mounds, Runic Stones and Church - Map of the inscribed minor boundary modification*.

UNESCO. (2023). *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION INTERGOVERNMENTAL COMMITTEE FOR THE PROTECTION OF THE WORLD CULTURAL AND NATURAL HERITAGE WORLD HERITAGE CENTRE*. https://whc.unesco.org/fr/orientations

UNESCO, ICOMOS, ICUN, & ICCROM. (2022). *Guidance and Toolkit for Impact Assessments*.

Vejle Kommune. (n.d.-a). *Retningslinje for kirkeomgivelser*. Retrieved 30 April 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-kirkeomgivelser/

Vejle Kommune. (n.d.-b). *Retningslinje for kulturmiljøer i Vejle Kommune*. Retrieved 30 April 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-kulturmiljoeer-i-vejle-kommune/

Vejle Kommune. (n.d.-c). *Retningslinje for Monumentområdet i Jelling*. Retrieved 30 April 2025, from https://vejle.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur-og-retningslinjer/kultur-turisme-og-fritidsoplevelser/kulturhistorie/retningslinje-for-monumentomraadet-i-jelling/

Bilag 13

Christina Birch
Byplanlægger, Arkitekt

Lokal tlf.: 76812256
Mobil tlf.: 24474239
chrbi@vejle.dk

Her bor vi:
Kirketorvet 22
7100 Vejle

25.06.2025

Afgrænsningsudtalelse for miljø- og miljøkonsekvensrapport for rekreativt område ved Herningvej og Mangehøje, Jelling

Hvad er en afgrænsningsudtalelse

Kommunen skal jævnfør miljøvurderingslovens § 11 og § 23 foretage en afgrænsning af indholdet af en miljø- og miljøkonsekvensrapport, og give en udtalelse til ansøger om hvor omfattende og detaljerede oplysningerne i rapporten skal være.

Afgrænsning af miljø- og miljøkonsekvensrapporten har til formål at hjælpe bygherren og dennes rådgivere med at identificere de aspekter af projektet, som har betydning for miljøet, naboer, miljøorganisationer og myndigheder.

Udtalelsen afgives på det foreliggende data-/oplysningsgrundlag. Der kan være forhold, som senere viser sig at være enten mindre vigtige og/eller overflødige i forhold til udtalelsen. Det kan også være, at der viser sig at være forhold, der er meget vigtige og/eller centrale for vurderingen af indvirkningen på miljøet, men som ikke var kendt eller måske undervurderet i udtalelsen. Sådanne forhold kan og skal justeres hen ad vejen, idet også kravene til indholdet af miljø- og miljøkonsekvensrapporten vil være justeret.

Høring af berørte myndigheder og offentligheden

Afgrænsningen har jævnfør miljøvurderingslovens § 32 stk. 3, nr. 2 været i høring hos berørte myndigheder, og jævnfør miljøvurderingslovens § 35, stk. 3, nr. 2 været i høring hos offentligheden, berørte myndigheder og berørte stater.

Høringen har været fra 13. januar til 27. januar 2025.

Teknik & Miljø
Plan & Energi

Åbningstider
Fremmøde
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Telefon
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Bemærkninger til afgrænsning af indholdet i miljø- og miljøkonsekvensrapporten

Kommunen har modtaget høringssvar fra berørte myndigheder og offentligheden:

Slots- og Kulturstyrelsen
Vejle Kommune, Industri & Miljø
Jelling Kirkes menighedsråd
1 nabo og 1 borger i Jelling

Som følge af bemærkningerne undersøges i Miljørapporten, udover de i afgrænsningsudtalelsens allerede nævnte emner:

- Påvirkningen af monumentområdet og bufferzonen i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af kulturhistoriske værdier, herunder kulturmiljø, i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af The Wider Setting i anlægsfasen.

Afgrænsning af miljøvurderingen ses på de følgende sider

AFGRÆNSNINGSNOTAT FOR RE-KREATIVT OMRÅDE VED HER-NINGVEJ, JELLING

INDHOLD

1.	Indledning	2
2.	Formålet med Afgrænsningsnotatet	2
3.	Høringsparter	3
4.	Plangrundlag	3
5.	Beskrivelse af projektet	4
6.	referencescenariet	12
7.	Afgrænsning af miljøfaktorer og påvirkninger	13
8.	Resultat af afgrænsningen	15
9.	Afgrænsningsskema	16

1. INDLEDNING

Afgrænsningsnotatet fastlægger indholdet af den miljøkonsekvensrapport (VVM) og miljørapport (SMV), der skal udarbejdes for det konkrete projekt og planerne for Rekreativt område ved Herningvej, Jelling jf. miljøvurderingsloven (LBK. nr. 4 af 03/01/2023).

Projektet og de tilhørende planer (lokalplan og kommuneplantillæg) omhandler et rekreativt areal nord for Jelling by. Plan- og projektområdet rummer areal til park, samt landbrugsjorde som i en kort periode årligt midlertidigt kan anvendes til Jelling Musikfestival. Den nuværende placering for Jelling Musikfestival findes ca. 1 km sydvest for det plan- og projektområdet.

Projektet og de tilhørende planer er omfattet af bilag 2 punkt 12 i miljøvurderingsloven. Anlæg & Infrastruktur, Teknik & Miljø i Vejle Kommune, der er bygherre for projektet, har i VVM-ansøgningen ønsket, at projektet undergår en miljøvurdering, jf. miljøvurderingsloven § 19 stk. 4.

Formålet med miljøvurderingen er jf. miljøvurderingslovens § 1, stk. 2:

Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden så tidligt som muligt og forud for, at myndigheden træffer afgørelse om planen, programmet eller projektet, tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune er VVM-myndighed for projektet og planmyndighed for kommuneplantillæg og lokalplanen for projektet. Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune har valgt at udarbejde en samlet rapport, der omfatter både en miljøkonsekvensrapport (MKV) og miljørapport (SMV), da der i vidt omfang er sammenfald mellem berørte miljøfaktorer, geografisk udstrækning og tidsmæssigt sammenfald mellem MKV-rapport og SMV-rapport. Den samlede rapport kaldes i den følgende for miljøvurderingsrapporten.

2. FORMÅLET MED AFGRÆNSNINGSNOTATET

Afgrænsningsnotatet er Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommunes udtalelse til bygherre om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøvurderingsrapporten. Afgrænsningsnotatet sætter rammen for udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten (MKV), jf. miljøvurderingslovens § 23, og miljørapporten (SMV), jf. miljøvurderingslovens § 11, og angiver de miljøfaktorer og underliggende miljøemner, som vurderes at kunne blive påvirket væsentligt af projektet og de tilhørende planer, og som derfor skal vurderes nærmere i den samlede miljøvurderingsrapport.

Afgrænsningsnotatet er udarbejdet på baggrund af sagens oplysninger, herunder projektansøgningen, dialog mellem bygherres rådgivere og Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune, samt myndighedens erfaringer og viden om potentielle miljøpåvirkninger fra lignende projekter.

Den endelige afgrænsning er fastlagt af Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune på baggrund af de indkomne idéer og forslag fra idéfasen for *rekreativt område ved Herningvej, Jelling*.

Desuden er der taget højde for kommentarer fra Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommunes høring af berørte myndigheder.

3. HØRINGSPARTER

Inden udarbejdelse af den endelige afgrænsning af en miljøkonsekvensrapport (MKV) har Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune pligt til at høre offentligheden, berørte myndigheder og eventuelt berørte nabostater, jf. miljøvurderingslovens § 35 stk. 3, punkt 2. Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune har som myndighed for afgrænsningen af en miljørapport (SMV) alene pligt til at høre berørte myndigheder, jf. miljøvurderingslovens § 32 stk. 3, punkt 2.

I forbindelse med processen for udarbejdelse af planer og miljøvurdering har Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune derfor afholdt en idefase (1. offentlighedsfase) for Rekreativt område ved Herningvej, Jelling. I idéfasen er offentligheden og nedenstående berørte parter blevet hørt for bl.a. at få bemærkninger til fastlæggelse af indholdet i den samlede miljøkonsekvensvurderingen (MKV) og miljørapport (SMV).

Ved høringen har berørte myndigheder og offentligheden kunnet komme med forslag til, hvilke miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, de ønsker belyst, hvor omfattende og detaljerede oplysningerne skal være, og hvilke alternativer, de ønsker vurderet, samt fremkomme med forslag og idéer i øvrigt.

Høringen er foretaget fra d. 13. januar 2025 til d. 27. januar 2025.
Skemaet nedenfor oplister de parter, der er hørt i forbindelse med høringen.

Parter	Ansvarsområde
Miljøstyrelsen	
Plan- og Landdistriktsstyrelsen	
Slots- og Kulturstyrelsen	
Trafikstyrelsen	
Vejdirektoratet	
Region Syddanmark	

Resultatet af høringen præsenteres i et bilag, der er vedlagt sidst i afgrænsningsnotatet. Det er i bilaget beskrevet, hvordan høringssvarene og forslag behandles i forbindelse med afgrænsningen og miljøvurderingen. I forbindelse med idefasen er der indkommet i alt 8 bemærkninger, idéer og forslag.

4. PLANGRUNDLAG

I det følgende er lokalplan og kommuneplantillæg for Rekreativt område ved Herningsvej, Jelling beskrevet.

For at realisere Rekreativt område ved Herningvej, Jelling skal der udarbejdes et kommuneplantillæg og en lokalplan, der giver mulighed for et område med rekreative formål herunder festivalplads. Derudover vil der være områder med mulighed for midlertidig parkering og teltområde. Planområdet kan ses på Figur 1 og Figur 2 og vil omfatte matriklerne i tabellen nedenfor.

Tabel 4-1 Matrikler der indgår i planområdet

Matr. nr	Ejerlav	Ejer	Adresse	Anvendelse
6p	Jelling by, Jelling	Privatperson	-	Jordbrug
12aa	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
12ab	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
15ag	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
15ax	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21e	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21f	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
24d	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
7000bu	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej
7000f	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej

Kommuneplantillægget skal indeholde retningslinjer, der udpeger området til et rekreativt område, og udlægger en kommuneplanramme for rekreativt område der omfatter området.

Planområdet er beliggende i landzone og er beliggende i et område der i kommuneplanen er omfattet af en række udpegningerherunder område uønsket til skovrejsning, værdifuldt landbrugsområde, værdifuldt kulturmiljø, område i risiko for oversvømmelse og område med naturhistoriske bevaringsværdier.

Kommuneplantillægget skal udtage hele eller dele af planområdet af kommuneplanens udpegning af område uønsket til skovrejsning og særligt værdifuldt landbrugsområde, så planen og projektet muliggøres.

Kommuneplantillægget og lokalplanen skal sikre muligheden for at etablere *Rekreativt område ved Herningvej, Jelling* som beskrevet nedenfor i beskrivelsen af projektet.

Det nærmeste Natura 2000-område er "N81 - Øvre Grejs Ådal", der er beliggende ca. 1,3 km sydøst for plan- og projektområdet. Desuden er plan- og projektområdet omfattet af Vandområdeplan for Jylland og Fyn 2021-2027.

5. BESKRIVELSE AF PROJEKTET

I det følgende er projektet beskrevet.

Vejle Kommune ønsker at etablere et nyt rekreativt område ved Herningvej, Jelling, som størstedelen af året fungerer som parkområde og i visse delområder landbrugsarealer (se Figur 2). En sammenhængende periode hvert år vil der være en midlertidig anvendelse af det rekreative område, som festivalplads til Jelling Musikfestival. Derudover vil der, i forbindelse med Jelling Musikfestival, være tilhørende campområder og parkeringspladser, som vist på Figur 1. Campområder er teltpladser med toilet- og badefaciliteter og vandposter.

Det rekreative område, som er vist på Figur 1, indrettes med enkelte permanente bygninger herunder kontorfaciliteter til Jelling Festivalen og madpakkehus til besøgende. Området vil fremstå som en park med bl.a. volde, beplantning, belysning og regnvandsbassiner.

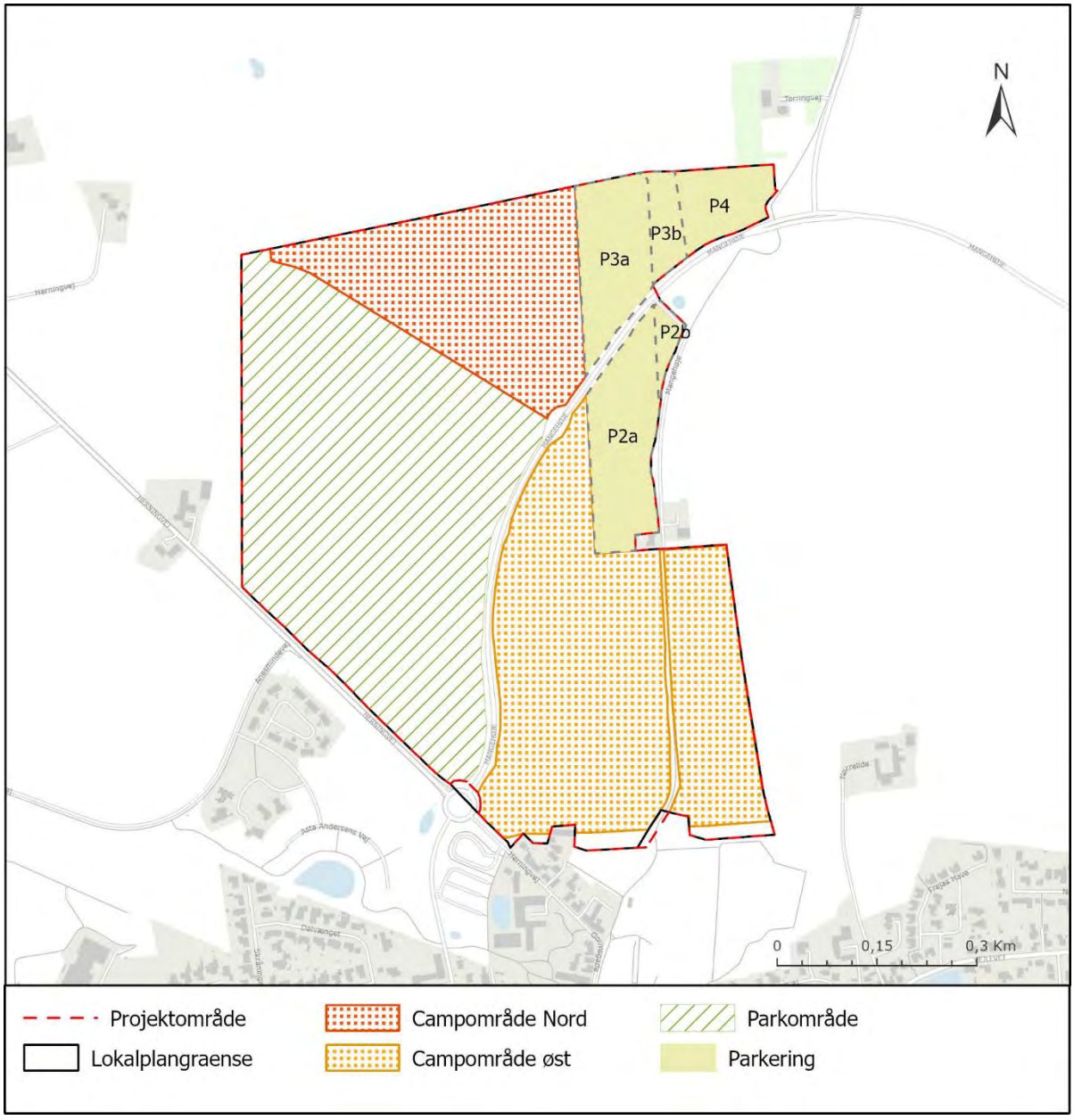

Figur 1 viser arealet ved midlertidig anvendelse for det nye rekreative område ved Herning heri område til Jelling Musikfestival, inddelt i park- og festivalområde, to campområder og parkering.

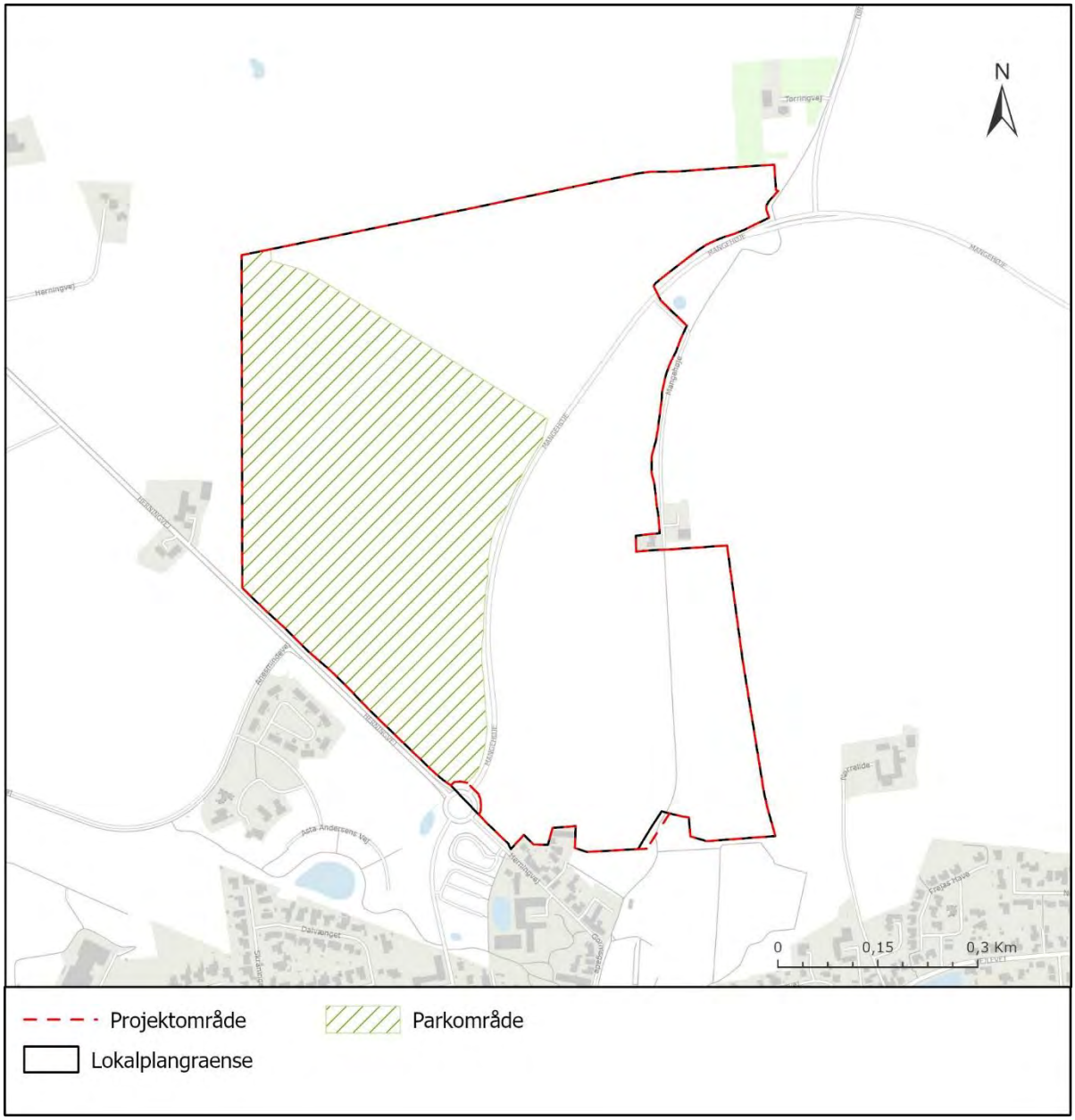

Figur 2 viser områdets permanente anvendelse som park, hvor de resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil være lig eksisterende forhold.

Placering

Projektet er placeret i landzone på landbrugsjord nord for Jelling ved Herningvej og Mangehøje, og har en størrelse på ca. 57 ha. Jelling Musikfestival vil med projektet flytte ca. 1 km nordøst for sin nuværende placering. Projektområdet omfatter matriklerne vist i Tabel 5-1.

Tabel 5-1 Matrikler der indgår i projektet

Matr. nr	Ejerlav	Ejer	Adresse	Anvendelse
6p	Jelling by, Jelling	Privatperson	-	Jordbrug
12aa	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug

12ab	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
15ag	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
15ax	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21e	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21f	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
24d	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
7000bu	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej
7000f	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej

Der vil ikke være nedrivning i forbindelse med realiseringen af projektet.

Indretning

Det er hensigten, at en stor del af det rekreative område kan anvendes til park for byens borgere. Én gang om året er det hensigten, at Jelling Musifestival kan afholdes med festivalplads i parken, samt tilhørerende faciliteter i de øvrige områder. På de øvrige områder vil der resten af året være markarealer til f.eks. høslet.

Permanent rekreativ park

Selve parkområdet udgør ca. 23 ha og etableres som et permanent rekreativt område bestående af beplantning, jordvolde, lavninger, plateauer samt tekniske elementer som grøfter, trug, regnvandsbassin, belysning samt faste køreveje og stier er beskrevet i det følgende. Permanente elementer kan ses på forløbig masterplan under Jelling Festival på Figur 3.

Der vil forventeligt blive etableret samlet set ca. 3.500 m^2 fast bebyggelse inden for parkområdet, der som udgangspunkt vil bestå af flere bygninger til kontor, værksteder, lager, service og kultur. Bygningerne vil forventeligt etableres som murede bygning, bjælkehus isoleret og uisolerede stålhaller eventuelt beklædt med træ. Bebyggelse forventes en maksimal højde på 9 meter.

Derudover etableres der en transformerstation, som flyttes fra eksisterende placering på den nuværende plads for Jelling Musikfestival til projektområdet i forbindelse med anlægsfasen. Placering af bebyggelse inden for projektområdet er endnu ikke fastlagt.

Inden for parkområdetplads forventes der, at der etableres naturregnvandsgrøft, regnvandsbassin og regnvandsgrøft.

Midlertidig festivalområde

Ud over selve festivalpladsen, som etableres midlertidigt på parkarealet, vil campområderne udgøre ca. 22 ha, fordelt på to arealer hhv. 13 ha øst for festivalpladsen og 9 ha nord for festivalpladsen. Parkeringsarealer udgør ca. 12 ha fordelt nord og øst for campområderne i sammenhæng med Mangehøje.

I forbindelse med, at Jelling Musikfestival afholdes, opsættes der bl.a. midlertidige scener, boder, belysning og hegn.

I forbindelse med afholdelse af festivallen vil der som i dag være en fortsættelse af anvendelsen af arealer ved Gormshallen vest for Jelling, som er udenfor planområdet, til medarbejderparkering og medarbejder camp. Derudover anvendes campingpladsen i byen fortsat til overnattende festivalgæster. Dette vil være lig eksisterende forhold.

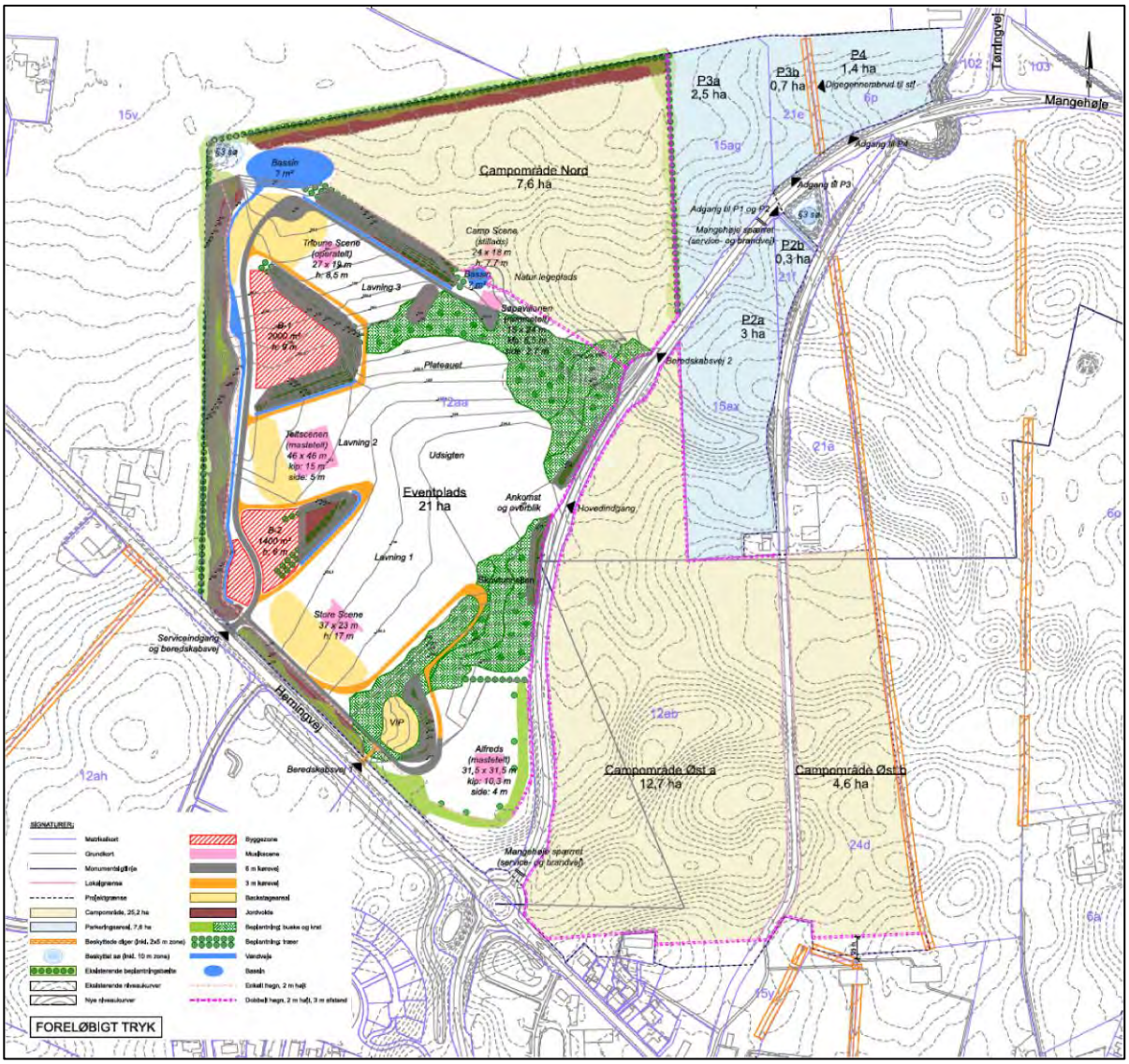

Figur 3 Foreløbig masterplan over projektområdet under Jelling Musikfestival.

Anlægsperiode

Det forventes for nuværende, at anlægsfasen kan opstartes i medio 2026 og vil være færdigt medio 2029 +/- et halvt til et helt år. En mere detaljeret tidsplan for anlægsarbejdet vil blive udarbejdet i forbindelse med detailprojektering af anlægget.

Arbejdets karakter

Arbejdet vil have karakter af almindelige anlægsarbejder og bl.a. omfatte terrænregulering, etablering af trafikanlæg og regnvandshånteringsanlæg.

Drift

Det rekreative område ved Herningvej forventes at blive færdigt i 2029, hvorefter arealet tages i brug. I driftsfasen vil området ved Herningvej omfatte et rekreativt areal frit tilgængeligt for offentligheden. Én gang om året anvendes området til afholdelse af Jelling Musikfestival i en periode på ca. 1 uge samt 4 uger til opsætning og ca. 4 uger til nedtagning. Der vil være enkelte permanente bygningen inden for området, som anvendes af Jelling Festivalen til kontor og lager.

På festivalpladsen etableres der et backstageområde og et frontstage område. I forbindelse med festivalen er hovedindgangen til festivalpladsen placeret let tilgængeligt i forhold til campområdet på den modsatte side af Mangehøje. Serviceindgangen er til backstage området med adgang fra Herningvej for bl.a. lastbiler.

Festivalgæster i personbiler ankommer fra Mangehøje via Tørringvej/Vejlevej/Grangaardvej. Festivalgæster der ankommer med tog fra Vejle og Herning, vil ankomme ved Jelling station og gå gennem byen mod nord til projektområdet og ankomme ad Mangehøje. I festivalperioden vil der være behov for omkørsel til Jelling by fra nord via Vestermarksvej.

Det anlægsarbejde der vil foregå i området i forbindelse med opsætning og nedtagning af festivalen, vil derfor også have karakterer af midlertidigt arbejde i forbindelse med en midlertidig aktivitet.

Relevante karakteristika for projektet

Tabel 1 nedenfor beskrives miljømæssige karakteristika for projektet, der i henhold til bilag 7, stk. 1c og 1d i miljøvurderingsloven skal indgå som elementer i projektbeskrivelsen i en miljøkonsekvensrapport. Beskrivelsen af de aktuelle karakteristika vil samtidig udgøre et vigtigt grundlag for de miljøvurderinger for de miljøfaktorer, der jf, afgrænsningen skal indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Tabel 1. Karakteristika ved projektet, som skal beskrives nærmere i miljøvurderingsrapportens projektbeskrivelse.

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
Ressourcer	Da projekterne endnu ikke er detailprojekteret, foreligger der endnu ikke opgørelser over de præcise mængder råstoffer, som etablering af projektet vil kræve. Ud fra det foreliggende grundlag er det ikke muligt at foretage skøn over mængderne, men det forventes, at de ikke vil afvige væsentligt fra råstofforbruget ved etablering af tilsvarende anlæg med et tilsvarende omfang. I anlægsfasen vil der blive anvendt almindelige byggematerialer som: Sten, grus, sand til interne veje Asfalt og/eller sten til befæstede arealer, elektricitet, diesel/brændstof til entreprenørmaskiner, mindre mængder el til belysning, mandskabsfaciliteter mm. Når anlægsprojekteringen er mere fremskreden, bliver det muligt at fo-	Rekreativtområde (park mm): Der vil blive bruge ubetydelige mængder ressourcer til vedligeholdelse af parken. Festival (midlertidig anvendelse): Der vil kun blive brugt ubetydelige mængder ressourcer, som f.eks. olie og reservedele mm. i driftsfasen af festivalen.

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
	retage estimering af forbruget i anlægsfasen på baggrund af erfaringstal.	
Affald	Der vil opstå affald i form af almindelig dagrenovation fra skurvogne mv. Desuden produceres byggeaffald i mindre mængder. Der vil være tale om mindre mængder affald, som håndteres i henhold til kommunale affaldsregulativer.	Rekreativt område (park mm): Der produceres begrænsede mængder affald i driftsfasen. Festival (midlertidig anvendelse): Under afholdelse af festivalen produceres en større mængde affald i form af dagrenovation fra festivalgæster mv. Under Jelling Musikfestival indsamles alt affald til festivalens genbrugsplads. Der vil blive afsat arealer tæt på, hvor affaldet produceres til opsamling af affaldet. Affaldsløsninger skal indrettes på en måde, så de ikke giver anledning til lugtgener for naboer. Affaldsløsningen skal have en kapacitet til at rumme affaldet produceret fra festivalgæster mellem tømninger. Jelling Musikfestival samarbejder med Jelling Vognmandsforretning, der opererer som festivalens renovatør, og sørger for at ressourcerne kommer de rigtige steder hen i forhold til genbrug og genanvendelse.
Emissioner	Anlægsarbejdet, som vil blive anmeldt i henhold til bekendtgørelse nr. 844 af 23.06.2017 om regulering af visse aktiviteter, kan i tørre perioder give anledning til støvgener fra transport til/fra arbejdspladserne og byggearbejde. Støvgenerne kan reduceres ved at udlægge kørepladser og rengøre maskinel, samt ved at sprinkle køreveje med vand. Det forventes ikke, at anlægsarbejdet vil give anledning til lugtgener. Mht. emission af udstødningsgasser forventes de sædvanlige emissioner fra kørsel og brug af godkendte entreprenørmaskiner.	Rekreativt område (park mm): Der vil i driften af parkområdet ikke forekomme væsentlige støv og lugtgener. Festival: I perioden for afholdelse af festivalen vil der kun være emissioner fra trafik til og fra området fra både personbiler og lastbiler. Der vil ikke forekomme væsentlige støv og lugtgener i driftsfasen.
Støj og vibrationer	I anlægsfasen vil der være støj fra almindelig anlægstrafik og maskiner til etablering af selve eventpladsen. Brugen af maskiner vil ikke finde sted udenfor det tidsrum, hvor anlægsarbejdet foregår. Støjen fra anlægsarbejdet forventes generelt at kunne overholde relevante støjgrænser. Der vil ikke være vibrationsgener iforbindelse med anlægsfasen.	Rekreativt område (park mm): Der vil i driften af arealet parkområdet ikke være støj og vibrationer. Festival (midlertidig anvendelse): Der vil være støj i forbindelse med afholdelse af festivalen. Støjniveauet vil svare til den der allerede forekommer ved afholdelse af festivalen på den eksisterende plads ca. 1 km sydvest for projektområdet. Ved den nye placering vil der være

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
		nye naboer (herunder beboelses-ejendomme) som grænser direkte op til støjen. Under koncerter vil støjen være domineret af højtaleranlæg, som vil være placeret flere steder inden for festivalpladsen. Koncerter kan forekomme til omkring kl. 2 med en efterfølgende periode, hvor festivalgæster forlader områder mod campområderne og parkeringsarealerne. På campområder kan der forekomme støj fra bl.a. musikanlæg. Festivalen afholdes over en periode på ca. 1 uge om året,. ca. 4 uger til opsætning og ca. 4 uger nedtagning der afvikles i afgrænsede og kendte tidsrum.
Lys	Anlægsarbejdet vil medføre behov for belysning, når det udføres på den mørke tid af året. Belysningen vil bestå af midlertidigt opstillede master med nedadrettet lys, der jævnfør arbejdstilsynets regler på området, skal være tilstrækkeligt for arbejdets udførelse.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Der etableres permanent belysning i form af lygtepæle på ca. 4,5 meter i parkområdet. Der vil ikke være belysning af væsentlig betydning for naboer. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Den permanente belysning anvendes også både under Jelling Musikfestival. Der suppleres under festivallen med midlertidig belysning (orienteringslys) i forbindelse med festivalen – både frontstage og backstage, på parkeringsarealet og campområder. Armaturer placeres så de generer omgivelserne mindst muligt.
Afledning af regn- og spildevand	Regnvand forventes at nedsive lokalt, og der etableres ikke særskilte anlæg til håndtering af regnvand i anlægsfasen. Spildevand fra mandskabsvogne opsamles i tanke og køres til nærmeste rensningsanlæg.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Regnvand forsinkes på egen grund med vandvoluminer og der udledes til et eksisterende dræn der løber øst-vest nord for Campområde Nord. Myndigheden har fastlagt udledningen til 5 l/s. Inden for parkområdet forventes der, at der etableres regnvandsbassin og regnvandsgrøft for at sikre, at der ved ekstrem regn ikke er risiko for oversvømmelse. Derudover etableres der afløb til spildevand fra permanente bygninger. Produktionen af spildevand fra permanente bygninger vil svare til

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
		almindelige kontor- og lagerfaciliteter. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Der etableres ikke yderligere foranstaltning ift. regnvand under festivallen. Der etableres afløb til spildevand fra mobile toiletfaciliteter forventes at blive etableret som opsamlingstanke, der skal tømmes med jævne mellemrum. Produktion af spildevand svare til forholdene i dag på den nuværende plads.
Trafik	I forbindelse med anlægsperioden for projektet vil der være øget trafik i form af entreprenørmaskiner på Herningvej og Mangehøje. Den interne logistik inden for projektområdet kræver etablering af midlertidige køreveje. De vil ved behov etableres med køreplader eller som grusveje. Anlægsarbejdet sker inden for parkområdet, hvorfor der hverken sker logistik eller etablering af køreveje på arealerne øst for mangehøje. Tilslutning af interne køreveje til offentlig vej skal godkendes af vejmyndigheden.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Trafik i driftsfasen vil generelt være lig den eksisterende trafik i området. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Under afholdelse af festivallen vil der være en betydelig øget mængde trafik bestående af både personbiler og lastbiler. Trafikken styres således, at personbiler ankommer af mangehøje og lastbiler ad Herningvej. I festivalperioden vil der være behov for omkørsel til Jelling by fra nord via Vestermarksvej.
Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker	Ikke relevant.	Ikke relevant.

<u>Afviklingsfasen</u>
Da afviklingsfasen af det rekreative område ved Jelling ligger langt fremme i tiden og vil blive håndteret efter gældende lovgivning, vurderes fasen ikke nærmere i afgrænsningen. Lokalplanen indeholder desuden bestemmelser om fjernelse af bebyggede elementer. Afvikling af den årlige festival håndteres som en del af driftsfasen.

6. REFERENCESCENARIET

Når det skal vurderes, om de miljøpåvirkninger, som planen og projektet kan medføre, er væsentlige, skal de vurderes op imod referencescenariet, som består af miljøstatus og 0-alternativet. Miljøstatus er en opgørelse af de eksisterende miljøforhold, og 0-alternativet er en prognose for udviklingen af miljøforholdene til et bestemt tidspunkt i fremtiden, hvis planerne ikke vedtages og projektet ikke realiseres. Både miljøstatus og 0-aternativet vil indgå i vurderingerne af, hvad planerne og projektets påvirkning af miljøet vurderes at blive.

7. AFGRÆNSNING AF MILJØFAKTORER OG PÅVIRKNINGER

I skemaet på de følgende sider afgrænses de miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Krav til miljøvurderingens indhold

Ifølge miljøvurderingslovens bilag 4 og 7 skal følgende faktorer tages i betragtning, når de forventes at blive berørt i væsentlig grad af planer og projekter:

> *Befolkningen, menneskers sundhed, biodiversiteten (f.eks. fauna og flora), jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer), jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse), vand (f.eks. hydromorfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet), luft, klima (f.eks. drivhusgasemissioner, virkninger, der er relevante for tilpasning), materielle goder, kulturarven, herunder dens arkitektoniske og arkæologiske aspekter, og landskab.*

Beskrivelsen af de forventede væsentlige påvirkninger af de angivne miljøfaktorer skal omfatte projektets direkte, indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. Desuden skal de indbyrdes påvirkninger mellem miljøfaktorerne, og med andre projekter i området (kumulativ effekt) beskrives.

I afgrænsningen tages der også hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

Fremgangsmåde

For hver overordnet miljøfaktor (landskab, kulturarv, jord, luft osv,), som er defineret i miljøvurderingsloven, er der i afgrænsningsskemaet identificeret en række miljøpåvirkninger, som planen og projektet vil medføre. Det er dernæst vurderet, om miljøpåvirkningerne potentielt kan medføre væsentlig konsekvens for de enkelte miljøfaktorer. De påvirkninger, der vurderes at kunne have en væsentlig konsekvens, skal beskrives og vurderes nærmere i miljøvurderingsrapporten, mens de øvrige miljøpåvirkninger ikke behandles yderligere.

Ved fastlæggelsen af miljøkonsekvensvurderingens og miljøvurderingens indhold indgår følgende elementer, som fremgår af afgrænsningsskemaet:

1) Identifikation af de miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, som projektet vurderes at medføre i henholdsvis anlægs-, drifts- og afviklingsfasen.
2) En vurdering af om de enkelte miljøpåvirkninger skal indgå i miljøvurderingsrapporten, fordi de er potentielt væsentlige, eller om de skal udgå, fordi de ikke vurderes at kunne medføre en væsentlig konsekvens for miljøfaktorerne.
3) En begrundelse for beslutningen om, hvorfor de enkelte miljøpåvirkninger skal indgå eller udgå.
4) En kort beskrivelse af metoder og vidensgrundlag, der skal indgå ved beskrivelse og vurdering af de miljøpåvirkninger, som skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Afgræsningsnotatet fastlægger herefter, hvilke miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal behandles nærmere i miljøvurderingsrapporten, og hvilke der udelades. De miljøpåvirkninger, som ved afgrænsningen udelades, vil ikke blive behandlet yderligere i miljøvurderingsrapporten, da det vurderes, at de vil være uvæsentlige.

De ikke-væsentlige miljøpåvirkninger er derved ikke afgørende for en senere faglig stillingtagen til, om projektet kan godkendes via en VVM-tilladelse (§25-tilladelse) med tilhørende vilkår, og om planerne kan vedtages.

Afgrænsningsskemaet kan tilpasses i løbet af miljøvurderingsprocessen, hvis der fremkommer oplysninger eller viden om andre miljøpåvirkninger, der potentielt kan påvirke miljøfaktorerne væsentligt som følge af planerne eller det konkrete projekt.

Afgrænsningsskemaet udgør samtidig en disposition for opbygningen af miljøvurderingskapitlerne i den samlede miljøvurderingsrapport.

8. RESULTAT AF AFGRÆNSNINGEN

Ifølge afgrænsningsskemaet vil følgende miljøfaktorer og påvirkninger indgå i den samlede miljøvurderingsrapport:

Landskab	• Visuel og oplevelsesmæssig påvirkning af landskabet
Kulturarv	• Påvirkning af kulturhistoriske værdier
Klima	• Klimapåvirkning • Oversvømmelse
Biodiversitet	• Påvirkning af Natura 2000-områder. • Påvirkning af Bilag IV-arter og rødlistede arter • Påvirkning af beskyttede naturtyper
Befolkningen og menneskers sundhed	• Påvirkning af naboer • Påvirkning af trafikale forhold

9. AFGRÆNSNINGSSKEMA

Ved plan- og projektområdet skal forstås områdeafgrænsningen af kommuneplanrammen, loklalplanen og projektet, som er tilnærmelsesvis sammenfaldende. Ved beskrivelse af påvirkningerne særskilt som følge af lokalplan, kommuneplantillæg og projektet vil det i det følgende være tydeliggjort.

Tabel 2. Afgrænsning af miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Landskab				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægfase	Visuel påvirkning af landskabet	Inddraget	Etableringen af det nye rekreative område vil i anlægsfasen medføre at landskabet får en mere teknisk karakter pga. anlægsarbejder. Anlægsfasen vil være midlertidigt, men med etablering af permanente anlæg som bl.a volde, regnvandsbassin, faste køreveje og stier mv (se projektbeskrivelsen). Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Det nuværende landskab beskrives på grundlag af en skrivebordskortlægning, feltbesigtigelse samt eksisterende viden og data. Landskabet verificeres ved besigtigelser og fotoregistrering af karakteristiske landskabselementer m.m. Feltbesigtigelsen og skrivebordskortlægningen lægge til grund for udpegning af fotostandpunkter, som der laves visualiseringer ud fra. Fotostandpunkterne besluttes i samarbejde med Vejle Kommune. Landskabsbeskrivelserne udgør grundlaget for vurderingerne af forstyrrelser af landskabet i projektets anlægsfase samt ændringer af landskabet som følge af projektet. Vurderingerne understøttes af visualiseringer og relevante fotos og illustrationer af projektet.
Driftsfase	Visuel påvirkning af landskabet	Inddraget	*Permanent* Realisering af planerne og projektet vil påvirke landskabet visuelt og landskabets karakter fra kuperet landbrugsområde til rekreativt området delvist omgivet af volde og træer. *Midlertidigt* Jelling Musikfestival vil i en midlertidig periode på ca. 9 uger om året påvirke landskabet visuelt og landskabets karakter, da anvendelsen ændres til festivalplads med tilhørende campområder og parkeringsarealer. Den potentielle landskabelige påvirkning er med særligt fokus på den visuelle påvirkning set fra UNESCO udpegning – Monumentområdet. UNESCOs "The wider setting" må ikke påvirkes væsentligt at områdets permanente ændring til rekreativt parkområde.	Det nuværende landskab beskrives på grundlag af en skrivebordskortlægning, feltbesigtigelse samt eksisterende viden og data. Landskabet verificeres ved besigtigelser og fotoregistrering af karakteristiske landskabselementer m.m. Feltbesigtigelsen og skrivebordskortlægningen lægge til grund for udpegning af fotostandpunkter, som der laves visualiseringer ud fra. Fotostandpunkterne besluttes i samarbejde med Vejle Kommune. Landskabsbeskrivelserne udgør grundlaget for vurderingerne af forstyrrelser af landskabet i projektets anlægsfase samt ændringer af landskabet som følge af projektet. Vurderingerne understøttes af visualiseringer og relevante fotos og illustrationer af projektet.

			På den baggrund vurderes den visuelle påvirkning af landskabet nærmere. Selve påvirkningen af UNESCO udpegningen sker under Kulturarv.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af grønne områder og beplantning	Udgår	Inden for plan- og projektområdet er der flere levende hegn. De vil blive bevaret i det omfang, det er muligt. Eksisterende beplantning og grønne områder vil blive vurderet som en del af den visuelle påvirkning af landskabet. Hegnene vil desuden blive besigtiget for Bilag IV arter (se Biodiversitet). Påvirkning af grønne områder og beplantning vurderes derfor ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af arealer indenfor bygge- og beskyttelseslinjer	Udgår	En del af plan- og projektområder overlapper med kirkebyggelinjen, som er medtaget under Kulturarv. Plan- og projektområdet overlapper ikke med andre bygge- og beskyttelseslinjer. Påvirkningen af arealer inden for bygge- og beskyttelseslinjer vurderes derfor ikke nærmere.	-

Kulturarv				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede fortidsminder	Udgår	Plan- og projektområde overlapper ikke med registrerede fredede fortidsminder eller beskyttelseslinjer for fredede fortidsminder, men overlapper med udpegning af kulturarvsareal. Kulturarvsaarealet markerer, at der her er mulighed for at støde på arkæologiske fund. Der er iflg. Vejle Museernes vurdering stor risiko for at finde fortidsminder inden for plan- og projektområdet. Der vil derfor i forbindelse med realisering af planen og projektet foretages arkæologiske forundersøgelser forud for jordsarbejder jf. retningslinjerne i Museumsloven. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkning af fredede fortidsminder ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af beskyttede sten- og jorddiger	Udgår	Inden for plan- og projektområdet findes et beskyttet dige, som er placeret i lige linje nord-syd med flere diger. Digerne er afbrudt af flere veje. Diget inden for området forventes gennembrudt af en intern vej. Inden anlægsarbejderne i forbindelse med at projektet igangsættes skal der søges om dispensation til gennembrud af diget. Placeringen af digegennembruddet i det beskyttede dige ødelægger ikke strukturer som kryds og hjørner, hvor diger mødes, eller slører uregelmæssige forløb hos gamle diger. Vejle Kommune er indstillet på at imødekomme dispositionsansøgningen. På baggrund af ovenstående vurderes derfor ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af kirkebyggelinje	Udgår	Plan- og projektområdets sydøstligste del overlapper med kirkebyggelinjen om Jelling Kirke. Kirkebyggelinjen er har til formål at sikre at der ikke opføres bebyggelse, som virker skæmmende på kirkerne eller hindrer, at kirkerne er synlige i landskabet. Efter bestemmelsen er det inden for 300 meter fra en kirke forbudt at opføre bebyggelse, som er over 8,5 meter højt. Med projektet og ved realisering af planerne vil der ikke opføres fast bebyggelse inden for området omfattet af kirkebyggelinjen. Inden for kirkebyggelinjen vil der være	-

Kulturarv				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
			areal til landbrug f.eks. høslet samt midlertidigt camp-område, med opstilling af bl.a. telte i forbindelse med afholdelse af festivallen. Dermed vurderes planerne og projektet ikke at være i strid med kirkebyggelinjen om Jelling Kirken. Påvirkning af arealer inden for kirkebyggelinjen vurderes derfor ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede og bevaringsværdige bygninger og bygningsværker	Udgår	Der er ingen fredede eller bevaringsværdige bygninger eller bygningsværger inden for plan- og projektområdet. Derfor vurderes dette ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede arealer	Udgår	En stor del af plan- og projektområdet er pålagt en fredning af 13.10-1947 med tillæg. Fredningens formål er at sikre det frie udsyn til Jellingehøjene, herunder at sikre en friholdelse af arealet melllem nordhøjen og vejen Mangehøje for at sikre det åbne landskab. Der må der ikke etableres bebyggelse og beplantning, anlægges veje eller opstilles boder, master eller andre indretninger, som kan virke skæmmende. *Permanent* Ved realisering af planerne og projektet vil der inden for fredningen fortsat være landbrugsjord til f.eks. høslet og dermed ikke ske permanente ændringer af arealet. *Midlertidigt* I en periode på ca. 14 dage om året vil der ved afholdelse af festivallen være campområde i form af teltpladser, midlertidige toiletvogne o.lign inden for fredningsarealet. Dette vil være inden for en meget kort og midlertidig periode og vil derfor ikke have en væsentlig påvirkning på fredningen. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af fredede arealer ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af UNESCO "the wider setting" og "Outstanding Universal Value"	Inddraget	Plan- og projektområdet ligger lige nord for UNESCO udpegningen "Monumentområdet Jelling" og dermed med en placering relativt nær området. Den potentielle påvirkning af UNESCOs "the wider setting" og "Outstanding Universal Value" (OUV) er med	Påvirkningen vurderes på baggrund af en skrivebordsundersøgelse samt visualiseringer og vurderinger under Landskab. Der udarbejdes en HIA.

Kulturarv				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
			særligt fokus på den visuelle påvirkning set fra UNESCO udpegning – Monumentområdet. *Permanent* Ved realisering af planerne og projektet vil der ske en permanent ændring af arealet vest for Mangehøje til rekreativt parkområde, som vil afskærmes med volde og beplanting. De resterende områder inden for plan- og projektområdet vil fortsat være landbrugsjord. *Midlertidigt* 2-9 uger om året vil der være fesivalaktiviteter på arelet vest for Mangehøje, som med planerne og projektets vil være afskærmet af beplanting. Området vil i den midlertidige periode desuden være afskærmet af et hegn. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil i perioden for festivallen udnyttes til camp- og parkeringsområder. På baggrund af ovenstående vurderes det, at det skal undersøges nærmere, om der kan ske en væsentlig påvirkning af UNESCOs "The wider setting". Der udarbejdes desuden en Heritage Impact Assessment hvori der ligeledes vurderes påvirkningen af OUV vurderes.	
Anlægs- og driftfase	Påvirkning af 'Monumentområdet i Jelling' og UNESCO bufferzone	Indgår	I "Monumentområdet i Jelling' og Bufferzonen omkring "Monumentområdet i Jelling" må der i henhold til monumentområdets status som Verdensarv og særlige kulturhistoriske værdier af national betydning ikke etableres anlæg eller byggeri, som virker forstyrrende på monumentområdet. Ved bebyggelse og anlæg eller ved inddragelse af arealer til byudvikling inden for bufferzonen skal der tages hensyn til de kulturhistoriske værdier, og der skal godtgøres i hvert enkelt tilfælde, at beskyttelses- og bevaringsværdier sikres. Bufferzonen omfatter den del af byen, som har det tætteste samspil med monumentområdet, og som naturligt afgrænses af de tværgående veje. Bufferzonen er et område, hvor bebyggelse og anvendelse har relation til monumentområdet. Det kan f.eks. være bygningshøjder, materialer, indkig og udsigter. En del af bufferzonen	Påvirkningen vurderes på baggrund af en skrivebordsundersøgelse samt visualiseringer og vurderinger under Landskab. Der udarbejdes en HIA.

Kulturarv				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
			mod nord mod det åbne land er sikret med en udsigts-fredning. Plan- og projektområdets delområde mod sydøst ligger inden for bufferzonen og anvendes midlertidigt til camp-område ca. en uge årligt I forbindelse med planerne og projektet vil der blive etableret byggezoner med permanente konstruktioner, beplanting langs Mangehøje og der vil blive terrænregu-leret. Resten af året vil arealet fortsat anvendes til land-brugsjord. På baggrund af ovenstående vurderes det om der vil være en væsentlig påvirkning af 'Monumentområdet i Jelling' og bufferzonen.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af kulturhistoriske værdier	Indgår	Plan- og projektområdet ligger indenfor det værdifulde kulturmiljø "Jelling Monumenterne". Inden for de udpegede kulturmiljøer må der kun planlægges for og udføres aktiviteter inden for byggeri, anlæg, råstofgravning med videre, hvis der tages hensyn til kulturmiljøerne, og det kan godtgøres, at de beskyttelses- og bevaringsmæssige interesser sikres. Kulturmiljøet omfatter desuden Jelling Monumenterne. Miljøet er sårbart overfor ændringer i omgivelser, terræn og slørende beplantning. Området inden for udpegningen fastholdes som landbrugsjord til f.eks. høslet, men med mulighed for at anvendes arealet til campområde i forbindelse med festivallen i op til 14 dage årligt. Der vil der blive etableret byggefelter med faste konstruktioner, foretages terrænregulering og blive etableret beplantning langs Mangehøje Det skal vurderes om der kan ske en væsentlig påvirkning af de kultuhistoriske værdier.	Vurdering foretages på baggrund af Heritage Impact Assessment (HIA), hvor der vurderes på ovenstående UNESCO bufferzone, "the wider setting" og "Outstanding Universal Value" af Jelling Monumenterne.

Jordarealer

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Driftsfase	Inddragelse af jordareal	Udgår	I dag anvendes plan- og projektområdet til landbrugsformål, og størstedelen af området er beliggende indenfor udpegningen særlig værdifulde landbrugsområder. Inden for udpegningen af særligt værdifuldt landbrugsområde, vægtes landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser højt. Ifølge redegørelsen i kommuneplanen vil der ved byerne være en løbende afvejning mellem byernes udviklingsmuligheder og landbrugets investeringssikkerhed. Der knytter sig desuden en række rekreative interesser til de bynære landbrugsområder, som skal indgå i interesseafvejningen. *Permanent* Ved realisering af planerne og projektet vil ca. 21 ha udtages som landbrugsjord og ændres til et rekreativt parkområde. De resterende arealer inden for plan- og projektområde vil fortsat anvendes til landbrugsformål (samlet set ca. 33 ha). *Midlertidigt* I en midlertidig periode på ca. 14 dage vil de ca. 33 ha landbrugsjorde kunne anvendes til hhv. camp og parkering i forbindelse med festivallen. Selve festivallen kan afholdes på det ca. 21 ha rekreative parkområde og foregå ca. 9 uger årligt inkl. opsætning, afholdelse og nedtagning. Størrelsen af den permanente udtagelses af landbrugsjorde til rekreative formål på ca. 21 ha og den midlertige til festivalaktiviteter på yderligere ca. 33 ha, vurderes ikke at have væsentlig betydning for varetagelsen af udviklingsmuligheder for landbruget. Generelt vurderes udviklingsmuligheder for landbruget ikke at ændres væsentligt, da der fortsat vil være landbrugspligt på arealerne for de midlertidige camp- og parkeringsområder. Der er tale om en afvejning af Jelling by´s udviklingsmuligheder, herunder behov for oplevelser og rekreation mod landbrugsinteresser generelt. På baggrund af ovenstående vil påvirkningen af inddragelse af jordarealer ikke vurderes nærmere.	-

Jordbund				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af jordbunden	Udgår	Plan- og projektområdet for den nye eventplads er ikke forureningskortlagt på V1- eller V2-niveau (muligt eller konstateret forurenet) og arealet er ikke omfattet af områdeklassificering (lettere forurenet byområde). I forbindelse med anlægsfasen vil der således ikke være risiko for jordforurening ved flytning, og afgravning af jord. I forbindelse med både anlægsarbejde og drift af den nye event- og festivalsplads kan der teoretisk ske spild af forureningskomponenter (f.eks. olie) på terrænet. Hvis der sker uheld, vurderes det, at det let kan erkendes, og oprydningen umiddelbart kan igangsættes, jf. jordforeningslovens regler. Risikoen for betydende jordforureninger vurderes derfor at være lille. Kørsel med større maskiner indebærer en risiko for komprimering af jorden til skade for eksistrende plante- og dyreliv (se vurdering af potentil påvirkning heraf under miljøemnet Biodiversitet). Udgravning til regnvandsbassiner vil indebære en lokal og relativ begrænset arealpåvirkning af jordbunden, som ikke vurderes at indbære en væsentlig påvirkning. Påvirkning af jordbunden vurderes derfor ikke nærmere.	-

Luft				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af luftkvalitet	Udgår	Realisering af planerne og projektet vil blive gennemført ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en godkendt miljøpåvirkning. Det samme gælder ved drift af festivalspladsen. Miljøstyrelsens grænseværdier, EU's grænseværdier vil blive overholdt. Derfor vurderes der ikke nærmere på påvirkning af luftkvalitet.	-
Anlægs- og driftfase	Påvirkning af støvkoncentration	Udgår	Støv kan forekomme i sommerhalvåret og bekæmpes med vanding af terrænarealer efter behov i hhv. anlægs- og driftsfasen. Der foregår ikke aktiviteter, der giver anledning til betydende luftforurening. Dermed vurderes påvirkning af støv ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af lugt	Udgår	*Permanent* Med lokalplanen vil der inden for parkområdet være mulighed for afgrænsning med får. Vurdering af lugt i forhold til naboer vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold jf. husdyrvejledningen. Lugtbidraget må forventes at være så lavt, at det er uden betydning for omkringliggende beboelsesejendomme. Der vil ikke være lugtgener som følge af etablering af et rekreativt parkområdet. *Midlertidigt* I en begrænset og midlertidig periode på ca. 14 dage vil der kunne være helt lokale lugtgener fra f.eks. sanitære faciliteter og affaldsfaciliteter som følge af afholdelse af en festival med mange mennesker. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af lugt ikke at være væsentlig og vurderes derfor ikke nærmer.	-

Klima				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægsfase	Påvirkning af drivhusgasser	Inddraget	Anlægsfasen vil gennemføres ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Omfanget af udledninger ifm. terrænregulering og etablering af bygninger, afhænger af hvor til (genanvendelse eller deponi) og hvor langt materialer skal transporteres samt energiforbruget i entreprenørmaskinerne. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en kendt klimapåvirkning. På baggrund af ovenstående skal udpegningen af drivhusgasser vurderes nærmere. Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Projektets bidrag til klimaforandringerne beregnes og vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Sammenlignes med national/lokal klimapåvirkning.
Driftfase	Påvirkning af drivhusgasser	Inddraget Udgår	*Permanent* For veligeholdelse af det rekreative parkområde vil der være et mindre maskinel behov til f.eks. græsslåning. Derudover vil der være et forbrug til el til almindelig parkbelysning samt kontor- og lagerfaciliteter. *Midlertidigt* I en kort periode på ca. 9 uger årligt under afholdelse af festivallen vil der være behov for maskiner til opsæning af selve festivallen, persontransport for gæster samt varetransport og el til bl.a. lyd og lys. Dette vil medføre et energiforbrug med tilhørende emissioner i perioden for festivallen. På baggrund af ovenstående skal det vurderes nærmere om planerne og projektet vil medvirke til en væsentligt påvirkning af drivhusgasser. *Mobilroaming* I forbindelse med afholdelse af festivalen vil der midlertidigt opstættes en mobilmast pga. stort dataforbrug under festivalperioden. Mobilroaming fra gæsters private mobiltelefoner anses som personligt aftryk og vil ikke i væsentlig grad være forhøjet under festivalen.	Projektets bidrag til klimaforandringerne beregnes og vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Sammenlignes med national/lokal klimapåvirkning.

			Derfor vurderes påvirkning af drivhusgasser som konsekvens af mobilroaming ikke nærmere for planerne og projektet.	
Anlægsfase	Påvirkning af risiko for oversvømmelse	Udgår	Der er mindre spots inden for plan- og projektområdet, som er udpeget i kommuneplanen som arealer med risiko for at blive påvirket af oversvømmelse ved skybrud. I anlægsfasen afledes regnvand som ved eksisterende forhold på egen grund. Vurdering efter anlæg af regnvandshåndteringssystemer foretages under driftsfase. Derfor vurderes der ikke nærmere for anlægsfasen.	-
Driftsfase	Påvirkning af risiko for oversvømmelse	Inddraget	Udsigterne til ændrede klima/vejrforhold kan potentielt påvirke plan- og projektområdet med f.eks. oversømmelser som følge af ekstrem regn/skybrud. Plan- og projektområdet består primært af moræneler, hvor der er dårlige nedsivningsvilkår ved skybrud. Inden for plan- og projektområdet er der i dag lavninger i terrænet uden overløb. Sammen med planerne og projektets befæstelsesgrad og ændring af terræn kan der potentielt ske en øget oversvømmelse af arealerne Med planerne og projektet håndteres regnvand på egen grund med vandvoluminer og der udledes til et rørlagt vandløb der løber øst-vest nord for Campområde Nord. På baggrund af ovenstående skal påvirkning af risikoen for oversvømmelse vurderes nærmere.	Projektets påvirkning på oversvømmelse inden for projektområdet vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Derudover udarbejdes en vandhåndteringsplan.

Vand				
Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af vandforekomster jf. vandrammedirektivet	Udgår	Der er ikke registeret vandløb, søer eller kystvande inden for eller i tilknytning til plan- og projektområdet. regnvand fra projektområdet forsinkes via bassiner og udpeles til eksistrende dræn lige nord for projektområdet, og som har Styvel Bæk som recipient. Styvel Bæk er et målfast vandløb jf. vandrammedirektivet.	-

			Styvel Bæk har god økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand. Den del af Styrvel Bæk, der er beliggende tættest på projektområdet, er rørlagt og er heller ikke målsat. Styvel Bæk har udløb ved det offentlige vandløb Omme Å. Drænledningen nord for projektområdet er tilsluttet Styvel Bæk ved Tofthøjvej (ved matrikel 18a) vest for Mølvang. Der er minimum 1 km afstand til nærmeste recipient i fugleflugt målt fra midten af projektområdet. I forbindelse med projektet vil park- og festivalspladsen ikke blive drænet. Det er planlagt at tilslutte hverdagsregn for den vestlige del af projektområdet til det eksisterende hoveddræn nord for projektområdet. På grund af karakteren af plan- og projektområdet som rekreativ parkområde, landbrugsareal og midlertidige festivalaktiviteter vurderes der ikke at være en påvirkning på vandforekomster. Derfor vurderes påvirkning af vandforekomster jf. vandrammedirektivet ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af drikkevandsinteresser	Udgår	Der er udpeget indvindingsopland til Jelling Vandværk vest for plan- og projektområdet og de boringsnære beskyttelsesområder er placeret mod syd. Der er placeret en enkelt vandforsyningsboring til privat husholdning umiddelbart vest for plan- og projektområdet. Størstedelen af området er udpeget til område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). En lille del mod sydøst er udpeget til område med drikkevandsinteresser (OD). I forbindelse med både anlægsarbejde og drift af den nye event- og festivalsplads kan der teoretisk ske spild af forureningskomponenter (f.eks. olie) på terrænet. Hvis der sker uheld, vurderes det, at det let kan erkendes, og oprydningen umiddelbart kan igangsættes. Samtidigt er der indenfor plan- og projektområdet truffet et lerdækkelag nær terræn, som vil yde en naturlig beskyttelse for underliggende grundvands- og drikkevandsforekomster. Derfor vurderes det ikke, at der kan være påvirkningner af drikkevandsinteresser i anlægsfasen. Rekreativ anvendelse af området til parkområde og mudlertidigt til festivalplads og lignende, herunder camps og parkering, m.v. vurderes ikke at påvirke drikkevandsinteresserne i driftsfasen. Derfor vurderes påvirkning af drikkevandsinteresser ikke nærmere.	-

Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af grundvandsforekomster	Udgår	Plan- og projektområdet er beliggende i et område, hvor der findes terrænnære grundvandsforekomster (dkmj_13_ks og dkmj_1039_ps). Grundvandsforekomsterne har hhv. god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. I anlægsfasen kan der teoretisk forekomme spild af forureningskomponenter, men da disse vil kunne erkendes og afhælpes omgående, vurderes det ikke, at der i anlægsfasen vil foregå aktiviteter, som kan hindre målopfyldese af gurndvandsforekomsterne i området. Samtidigt yder det terrænnære lerlag en naturlig beskyttelse for grundvandsforekomsterne. Rekreativ anvendelse af området til parkområde og midlertidigt til festivalplads og lignende, herunder camps og parkering, m.v. vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsterne negativt. Der vil være en positiv påvirkning ved, at en del af plan- og projektområdet udtages fra landbrugsdrift, hvormed udledning af nitrat og pesticider vil ophøre. Dermed vil projektets udførelse ikke give anledning til forringelse af tilstand eller hindring af målopfyldelse. Derfor vurderes påvirkning af grundvand ikke nærmere.	

Biodiversitet

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af Natura 2000-områder	Inddraget	Plan- og projektområdet overlapper ikke med Natura 2000 områder. Nærmeste Natura 2000 område Øvre Grejs Ådal, der er beliggende ca. 1,3 km sydøst for plan- og projektområdet. Der udarbejdes en væsentlighedsvurdering som en del af miljøvurderingen af planer og projekt.	Væsentlighedsvurdering jf. habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 1595 af 06/12/2018), § 6, stk. 2 udarbejdes som del af miljørapporten og miljøkonsekvensvurderingen.
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af Bilag IV-arter og rødlistede arter	Inddraget	Det kan ikke afvises, at der kan forekomme bilag IV-arter, fredede og rødlistede arter inden for og omkring plan- og projektområdet. Derfor vurderes bilag IV-arter nærmere.	Plan- og projektområdet vil blive besigtiget. Derudover vil der vurderes ud fra samt eksisterende viden og data fra: • Danmarks Miljøportal • DOF-basen. • Oplysninger om rødlistearter (AU, Bioscience) • Danmarks Fugle og Natur (www.fugleognatur.dk)
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af beskyttede naturtyper	Inddraget	Der er findes to §3 beskyttede søer inden for plan- og projektområdet. Desuden er der to moser beliggende ca. 800 meter vest for plan- og projektområdet. Der er ikke registeret vandløb inden for plan- og projektområdet. Nærmeste beskyttede vandløb er beliggende ca. 1 km øst for plan- og projektområdet. Påvirkning af beskyttede søer vurderes nærmere.	Plan- og projektområdet samt nærliggende §3 natur vil blive besigtiget. Derudover vil der vurderes ud fra eksisterende viden og data herunder: • Danmarks Miljøportal • DOF-basen. • Oplysninger om rødlistearter (AU, Bioscience) • Danmarks Fugle og Natur (www.fugleognatur.dk)
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af flora og fauna	Udgår	Aktiviteter i forbindelse med anlægs- og driftsfasen vil foregå i det åbne land, som tidligere har været landbrugsarealer, og hvor flere dyr i dag søger føde. Med planerne og projektet anlægges et rekreativt parkområde med beplanting. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil fortsat være landbrugsjob. I en kort periode hvert år vil der afholdes festival og tilhørende aktiviteter på områderne. Festivalaktiviteterne er midlertidige og dermed vil plan- og projektområdet fungere som landbrugarealer størstedelen af året.	-

			Påvirkningen af biodiversiten som følge af forstyrrelse af flora og fauna vurderes dermed ikke nærmere, da der er tale om omdannelse af landbrugsarealer til rekreativt parkområde og midlertidige aktiviteter i både anlægs- og driftsfasen.	

Materielle goder

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af turisme	Udgår	Plan- og projektområdet som rekreativt område med festivalplads giver mulighed for at flytte den eksisterende Jelling Festival fra den nuværende placering cirka 1 km væk. Der kan med planerne og projektet potentielt ske en stigning i festivalsgæster og dermed turismen i og omkring Jelling. Stigningen i turister vil ikke have en væsentlig påvirkning. Dermed vurderes konsekvensen af turisme på materielle goder ikke nærmere for planerne og projektet.	-

Befolkningen og menneskers sundhed

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af rekreative muligheder	Udgår	Med planerne og projektet vil arealet omdannes fra landbrugsjord til rekreativt område med flere rekreative installationer herunder mulighed for afholdelse af festival en kort periode årligt. Ingen eksisterende rekreative muligheder påvirkes væsentlig som følge af anlægsarbejderne i forbindelse med realisering af planerne og projektet. Inden for plan- og projektområdet vil der være øgede rekreative muligheder med det nye område, dog ikke i et væsentlig omfang. Dermed vurderes påvirkningen af de rekreative muligheder ikke nærmere.	-
Anlægsfase	Påvirkning af naboer	Udgår	Der er flere boliger beliggende i nærheden (indenfor 200 meter) fra plan- og projektområdet. I forbindelse med anlægsfasen kan der være påvirkning fra støj og vibrationer fra anlægstrafik og anlægsarbejder. Arbejdet vil foregå i dagtimerne. Anlægarbejdet udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledende grænser for støj. Påvirkningen vurderes derfor ikke nærmere.	-
Driftsfase	Påvirkning af naboer	Inddraget	Der er flere boliger beliggende i nærheden (indenfor 200 meter) fra plan- og projektområdet. *Permanent* Der vil ikke forekomme væsentlige støjpåvirkninger af naboer som følge af det rekreative parkområde. *Midlertidigt* I forbindelse med den midlertidige festivalaktivitet vil der kunne opleves påvirkninger fra støj på omkringliggende naboer. Der etableres og planlægges for flere støjvolde omkring selve festivalspladsen, som vil begrænse påvirkningen. Påvirkningen fra selve festivalen kategorieseres som ekstern støj fra kulturarrangement og vil komme fra både festivalpladsen og campområdet. Støjpåvirkningen vil forekomme i en begrænset periode på ca. 14 dage hvert år. Påvirkningen af naboer som følge af støj fra festivalspladsen vurderes nærmere.	Vurderes på baggrund af støjnotat, miljøstyrelsens vejledende støjgrænser . Desuden vurderes der ud fra eksisterende viden og data fra ligenende planer og projekter.

		Udgår	*Midlertidig trafikstøj* Støj fra trafik vil ligeledes foregå i en begrænset periode om året, hvor der i forbindelse med afholdelse af festivalen vil være en øget trafikal belastning i området. Trafikken i forbindelse med festivalen vil opdeles således at personbiler ledes af Mangehøje mod øst og lastbiler fra nord ad Herningvej. Trafikken fordeles generelt uden om Jelling by på vejene i nord med ankomst i personbil til festivalområdet fra nord ad Mangehøje, som sikrer mindst mulig støjpåvirkning af naboer, modsat eksisterende forhold hvor festivallen afholdes ved Mølvangvej. Trafikstøj beregnes på årsgennemsnit, hvorfor ændringen vil være marginalt. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af naboer som følge af støj fra trafik ikke nærmere.	
Anlægsfase	Påvirkning af trafikale forhold	Inddraget	Realisering af planenerne og projektet vil medføre påvirkning af de trafikale forhold i forbindelse med anlægsarbejdet. Der vil være øget trafik til og fra plan- og projektområdet. Der vil ikke blive foretaget anlægsarbejde i campområder og parkeringsarealer. Anlægsarbejdet kan påvirke fremkommeligheden midlertidigt afhængigt af, hvor i plan- og projektområdet anlægsarbejdet foregår. Trafiksikkerhed med fokus på lette trafikanter samt den øgede trafikmængde som følge af anlægstrafikken vurderes nærmere. Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Vurdering foretages ud fra trafikanalyser.
Driftsfase	Påvirkning af trafikale forhold	Inddraget	*Permanent* Planerne og projektet vil ikke medføre en betydende trafikal ændring efter etablering af det rekreative parkområde. Derfor vurderes den permanente påvirkning af de trafikale forhold ikke nærmere. *Midlertidigt* Der vil i perioden for afholdelse af Jelling Festival ske en betydelig forøgelse af trafikmængden i området nord for Jelling by.	Vurdering foretages ud fra trafikanalyser.

			Trafikken i forbindelse med festivalen vil opdeles således at personbiler ledes af Mangehøje mod øst og lastbiler fra nord ad Herningvej, og dermed ledes trafikken væk fra Jelling midtby. Trafiksikkerheden for de lette trafikanter skal vurderes ift. hvor det kan forventes, at der vil være mere trængsel på vejene, ændrede stiforløb og en øget mængde trafik. Derud skal der vurderes på trafiksikkerheden ved ankomst og afsætningsområde ifm. festivalspladsen. Påvirkning af den øgede trafikmængde og trafiksikkerhed som følge af afholdelse af festivalen driftsfasen vurderes.	

Christina Birch
Byplanlægger, Arkitekt

Lokal tlf.: 76812256
Mobil tlf.: 24474239
chrbi@vejle.dk

Her bor vi:
Kirketorvet 22
7100 Vejle

25.06.2025

Afgrænsningsudtalelse for miljø- og miljøkonsekvensrapport for rekreativt område ved Herningvej og Mangehøje, Jelling

Hvad er en afgrænsningsudtalelse

Kommunen skal jævnfør miljøvurderingslovens § 11 og § 23 foretage en afgrænsning af indholdet af en miljø- og miljøkonsekvensrapport, og give en udtalelse til ansøger om hvor omfattende og detaljerede oplysningerne i rapporten skal være.

Afgrænsning af miljø- og miljøkonsekvensrapporten har til formål at hjælpe bygherren og dennes rådgivere med at identificere de aspekter af projektet, som har betydning for miljøet, naboer, miljøorganisationer og myndigheder.

Udtalelsen afgives på det foreliggende data-/oplysningsgrundlag. Der kan være forhold, som senere viser sig at være enten mindre vigtige og/eller overflødige i forhold til udtalelsen. Det kan også være, at der viser sig at være forhold, der er meget vigtige og/eller centrale for vurderingen af indvirkningen på miljøet, men som ikke var kendt eller måske undervurderet i udtalelsen. Sådanne forhold kan og skal justeres hen ad vejen, idet også kravene til indholdet af miljø- og miljøkonsekvensrapporten vil være justeret.

Høring af berørte myndigheder og offentligheden

Afgrænsningen har jævnfør miljøvurderingslovens § 32 stk. 3, nr. 2 været i høring hos berørte myndigheder, og jævnfør miljøvurderingslovens § 35, stk. 3, nr. 2 været i høring hos offentligheden, berørte myndigheder og berørte stater.

Høringen har været fra 13. januar til 27. januar 2025.

Teknik & Miljø
Plan & Energi

Åbningstider
Fremmøde
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Telefon
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Bemærkninger til afgrænsning af indholdet i miljø- og miljøkonsekvensrapporten

Kommunen har modtaget høringssvar fra berørte myndigheder og offentligheden:

Slots- og Kulturstyrelsen
Vejle Kommune, Industri & Miljø
Jelling Kirkes menighedsråd
1 nabo og 1 borger i Jelling

Som følge af bemærkningerne undersøges i Miljørapporten, udover de i afgrænsningsudtalelsens allerede nævnte emner:

- Påvirkningen af monumentområdet og bufferzonen i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af kulturhistoriske værdier, herunder kulturmiljø, i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af The Wider Setting i anlægsfasen.

Afgrænsning af miljøvurderingen ses på de følgende sider

AFGRÆNSNINGSNOTAT FOR RE-KREATIVT OMRÅDE VED HER-NINGVEJ, JELLING

INDHOLD

1.	Indledning	2
2.	Formålet med Afgrænsningsnotatet	2
3.	Høringsparter	3
4.	Plangrundlag	3
5.	Beskrivelse af projektet	4
6.	referencescenariet	12
7.	Afgrænsning af miljøfaktorer og påvirkninger	13
8.	Resultat af afgrænsningen	15
9.	Afgrænsningsskema	16

1. INDLEDNING

Afgrænsningsnotatet fastlægger indholdet af den miljøkonsekvensrapport (VVM) og miljørapport (SMV), der skal udarbejdes for det konkrete projekt og planerne for Rekreativt område ved Herningvej, Jelling jf. miljøvurderingsloven (LBK. nr. 4 af 03/01/2023).

Projektet og de tilhørende planer (lokalplan og kommuneplantillæg) omhandler et rekreativt areal nord for Jelling by. Plan- og projektområdet rummer areal til park, samt landbrugsjorde som i en kort periode årligt midlertidigt kan anvendes til Jelling Musikfestival. Den nuværende placering for Jelling Musikfestival findes ca. 1 km sydvest for det plan- og projektområdet.

Projektet og de tilhørende planer er omfattet af bilag 2 punkt 12 i miljøvurderingsloven. Anlæg & Infrastruktur, Teknik & Miljø i Vejle Kommune, der er bygherre for projektet, har i VVM-ansøgningen ønsket, at projektet undergår en miljøvurdering, jf. miljøvurderingsloven § 19 stk. 4.

Formålet med miljøvurderingen er jf. miljøvurderingslovens § 1, stk. 2:

Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden så tidligt som muligt og forud for, at myndigheden træffer afgørelse om planen, programmet eller projektet, tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune er VVM-myndighed for projektet og planmyndighed for kommuneplantillæg og lokalplanen for projektet. Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune har valgt at udarbejde en samlet rapport, der omfatter både en miljøkonsekvensrapport (MKV) og miljørapport (SMV), da der i vidt omfang er sammenfald mellem berørte miljøfaktorer, geografisk udstrækning og tidsmæssigt sammenfald mellem MKV-rapport og SMV-rapport. Den samlede rapport kaldes i den følgende for miljøvurderingsrapporten.

2. FORMÅLET MED AFGRÆNSNINGSNOTATET

Afgrænsningsnotatet er Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommunes udtalelse til bygherre om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøvurderingsrapporten. Afgrænsningsnotatet sætter rammen for udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten (MKV), jf. miljøvurderingslovens § 23, og miljørapporten (SMV), jf. miljøvurderingslovens § 11, og angiver de miljøfaktorer og underliggende miljøemner, som vurderes at kunne blive påvirket væsentligt af projektet og de tilhørende planer, og som derfor skal vurderes nærmere i den samlede miljøvurderingsrapport.

Afgrænsningsnotatet er udarbejdet på baggrund af sagens oplysninger, herunder projektansøgningen, dialog mellem bygherres rådgivere og Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune, samt myndighedens erfaringer og viden om potentielle miljøpåvirkninger fra lignende projekter.

Den endelige afgrænsning er fastlagt af Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune på baggrund af de indkomne idéer og forslag fra idéfasen for *rekreativt område ved Herningvej, Jelling*.

Desuden er der taget højde for kommentarer fra Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommunes høring af berørte myndigheder.

3. HØRINGSPARTER

Inden udarbejdelse af den endelige afgrænsning af en miljøkonsekvensrapport (MKV) har Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune pligt til at høre offentligheden, berørte myndigheder og eventuelt berørte nabostater, jf. miljøvurderingslovens § 35 stk. 3, punkt 2. Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune har som myndighed for afgrænsningen af en miljørapport (SMV) alene pligt til at høre berørte myndigheder, jf. miljøvurderingslovens § 32 stk. 3, punkt 2.

I forbindelse med processen for udarbejdelse af planer og miljøvurdering har Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune derfor afholdt en idefase (1. offentlighedsfase) for Rekreativt område ved Herningvej, Jelling. I idéfasen er offentligheden og nedenstående berørte parter blevet hørt for bl.a. at få bemærkninger til fastlæggelse af indholdet i den samlede miljøkonsekvensvurderingen (MKV) og miljørapport (SMV).

Ved høringen har berørte myndigheder og offentligheden kunnet komme med forslag til, hvilke miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, de ønsker belyst, hvor omfattende og detaljerede oplysningerne skal være, og hvilke alternativer, de ønsker vurderet, samt fremkomme med forslag og idéer i øvrigt.

Høringen er foretaget fra d. 13. januar 2025 til d. 27. januar 2025.
Skemaet nedenfor oplister de parter, der er hørt i forbindelse med høringen.

Parter	Ansvarsområde
Miljøstyrelsen	
Plan- og Landdistriktsstyrelsen	
Slots- og Kulturstyrelsen	
Trafikstyrelsen	
Vejdirektoratet	
Region Syddanmark	

Resultatet af høringen præsenteres i et bilag, der er vedlagt sidst i afgrænsningsnotatet. Det er i bilaget beskrevet, hvordan høringssvarene og forslag behandles i forbindelse med afgrænsningen og miljøvurderingen. I forbindelse med idefasen er der indkommet i alt 8 bemærkninger, idéer og forslag.

4. PLANGRUNDLAG

I det følgende er lokalplan og kommuneplantillæg for Rekreativt område ved Herningsvej, Jelling beskrevet.

For at realisere Rekreativt område ved Herningvej, Jelling skal der udarbejdes et kommuneplantillæg og en lokalplan, der giver mulighed for et område med rekreative formål herunder festivalplads. Derudover vil der være områder med mulighed for midlertidig parkering og teltområde. Planområdet kan ses på Figur 1 og Figur 2 og vil omfatte matriklerne i tabellen nedenfor.

Tabel 4-1 Matrikler der indgår i planområdet

Matr. nr	Ejerlav	Ejer	Adresse	Anvendelse
6p	Jelling by, Jelling	Privatperson	-	Jordbrug
12aa	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
12ab	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
15ag	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
15ax	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21e	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21f	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
24d	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
7000bu	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej
7000f	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej

Kommuneplantillægget skal indeholde retningslinjer, der udpeger området til et rekreativt område, og udlægger en kommuneplanramme for rekreativt område der omfatter området.

Planområdet er beliggende i landzone og er beliggende i et område der i kommuneplanen er omfattet af en række udpegningerherunder område uønsket til skovrejsning, værdifuldt landbrugsområde, værdifuldt kulturmiljø, område i risiko for oversvømmelse og område med naturhistoriske bevaringsværdier.

Kommuneplantillægget skal udtage hele eller dele af planområdet af kommuneplanens udpegning af område uønsket til skovrejsning og særligt værdifuldt landbrugsområde, så planen og projektet muliggøres.

Kommuneplantillægget og lokalplanen skal sikre muligheden for at etablere *Rekreativt område ved Herningvej, Jelling* som beskrevet nedenfor i beskrivelsen af projektet.

Det nærmeste Natura 2000-område er "N81 - Øvre Grejs Ådal", der er beliggende ca. 1,3 km sydøst for plan- og projektområdet. Desuden er plan- og projektområdet omfattet af Vandområdeplan for Jylland og Fyn 2021-2027.

5. BESKRIVELSE AF PROJEKTET

I det følgende er projektet beskrevet.

Vejle Kommune ønsker at etablere et nyt rekreativt område ved Herningvej, Jelling, som størstedelen af året fungerer som parkområde og i visse delområder landbrugsarealer (se Figur 2). En sammenhængende periode hvert år vil der være en midlertidig anvendelse af det rekreative område, som festivalplads til Jelling Musikfestival. Derudover vil der, i forbindelse med Jelling Musikfestival, være tilhørende campområder og parkeringspladser, som vist på Figur 1. Campområder er teltpladser med toilet- og badefaciliteter og vandposter.

Det rekreative område, som er vist på Figur 1, indrettes med enkelte permanente bygninger herunder kontorfaciliteter til Jelling Festivalen og madpakkehus til besøgende. Området vil fremstå som en park med bl.a. volde, beplantning, belysning og regnvandsbassiner.

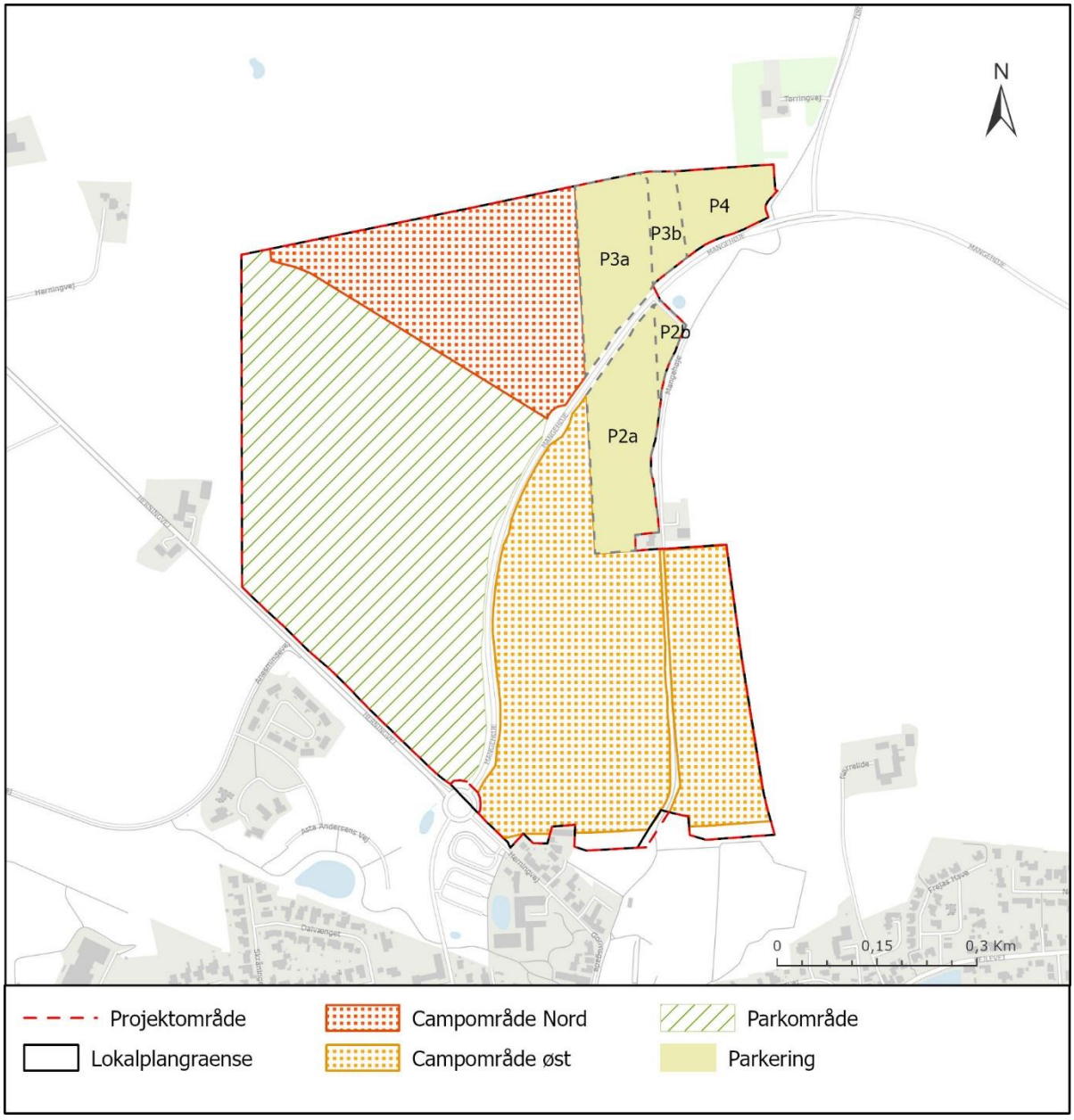

Figur 1 viser arealet ved midlertidig anvendelse for det nye rekreative område ved Herning heri område til Jelling Musikfestival, inddelt i park- og festivalområde, to campområder og parkering.

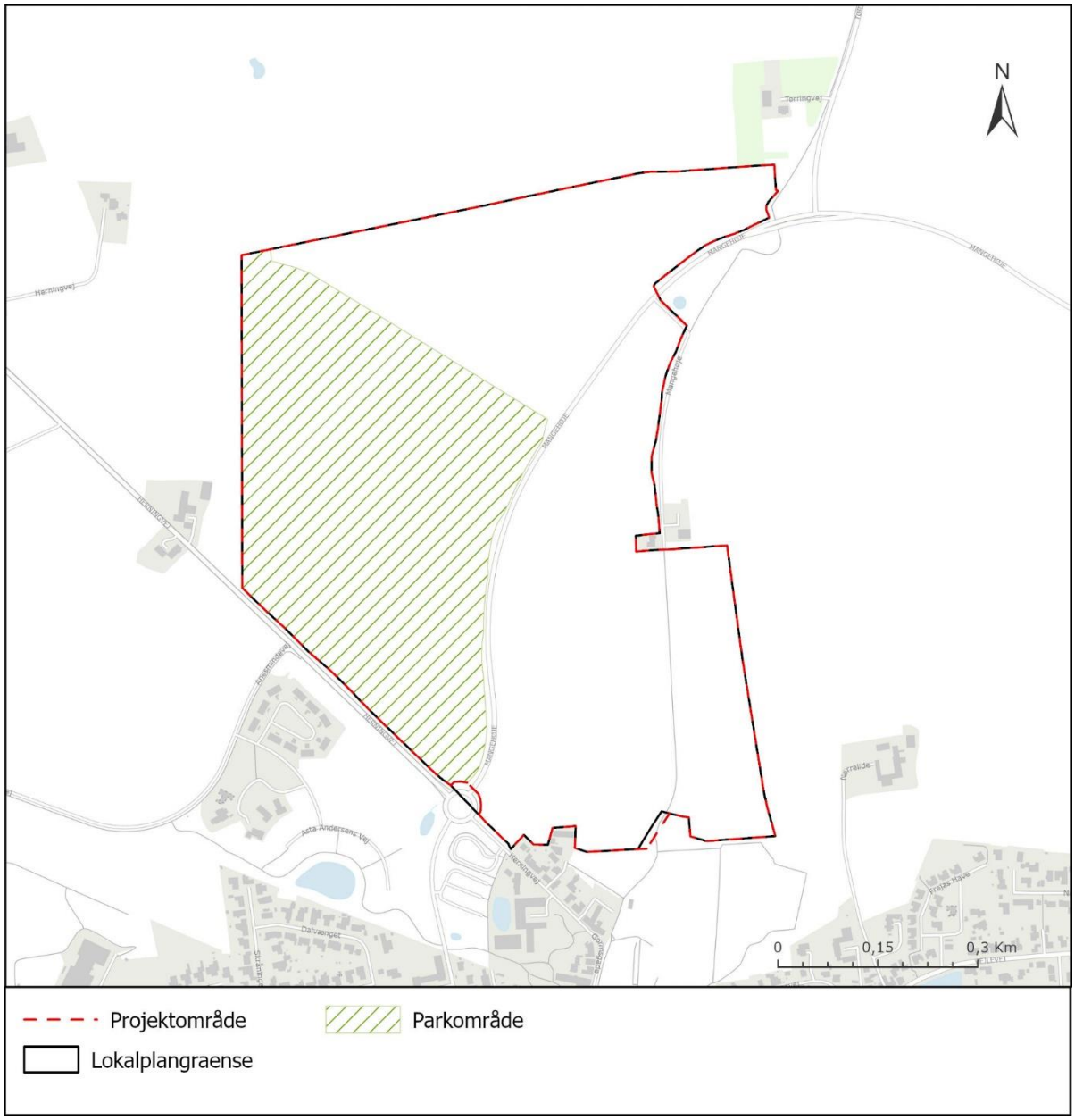

Figur 2 viser områdets permanente anvendelse som park, hvor de resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil være lig eksisterende forhold.

Placering

Projektet er placeret i landzone på landbrugsjord nord for Jelling ved Herningvej og Mangehøje, og har en størrelse på ca. 57 ha. Jelling Musikfestival vil med projektet flytte ca. 1 km nordøst for sin nuværende placering. Projektområdet omfatter matriklerne vist i Tabel 5-1.

Tabel 5-1 Matrikler der indgår i projektet

Matr. nr	Ejerlav	Ejer	Adresse	Anvendelse
6p	Jelling by, Jelling	Privatperson	-	Jordbrug
12aa	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug

12ab	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
15ag	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
15ax	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21e	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21f	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
24d	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
7000bu	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej
7000f	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej

Der vil ikke være nedrivning i forbindelse med realiseringen af projektet.

Indretning

Det er hensigten, at en stor del af det rekreative område kan anvendes til park for byens borgere. Én gang om året er det hensigten, at Jelling Musifestival kan afholdes med festivalplads i parken, samt tilhørerende faciliteter i de øvrige områder. På de øvrige områder vil der resten af året være markarealer til f.eks. høslet.

Permanent rekreativ park

Selve parkområdet udgør ca. 23 ha og etableres som et permanent rekreativt område bestående af beplantning, jordvolde, lavninger, plateauer samt tekniske elementer som grøfter, trug, regnvandsbassin, belysning samt faste køreveje og stier er beskrevet i det følgende. Permanente elementer kan ses på forløbig masterplan under Jelling Festival på Figur 3.

Der vil forventeligt blive etableret samlet set ca. 3.500 m^2 fast bebyggelse inden for parkområdet, der som udgangspunkt vil bestå af flere bygninger til kontor, værksteder, lager, service og kultur. Bygningerne vil forventeligt etableres som murede bygning, bjælkehus isoleret og uisolerede stålhaller eventuelt beklædt med træ. Bebyggelse forventes en maksimal højde på 9 meter.

Derudover etableres der en transformerstation, som flyttes fra eksisterende placering på den nuværende plads for Jelling Musikfestival til projektområdet i forbindelse med anlægsfasen. Placering af bebyggelse inden for projektområdet er endnu ikke fastlagt.

Inden for parkområdetplads forventes der, at der etableres naturregnvandsgrøft, regnvandsbassin og regnvandsgrøft.

Midlertidig festivalområde

Ud over selve festivalpladsen, som etableres midlertidigt på parkarealet, vil campområderne udgøre ca. 22 ha, fordelt på to arealer hhv. 13 ha øst for festivalpladsen og 9 ha nord for festivalpladsen. Parkeringsarealer udgør ca. 12 ha fordelt nord og øst for campområderne i sammenhæng med Mangehøje.

I forbindelse med, at Jelling Musikfestival afholdes, opsættes der bl.a. midlertidige scener, boder, belysning og hegn.

I forbindelse med afholdelse af festivallen vil der som i dag være en fortsættelse af anvendelsen af arealer ved Gormshallen vest for Jelling, som er udenfor planområdet, til medarbejderparkering og medarbejder camp. Derudover anvendes campingpladsen i byen fortsat til overnattende festivalgæster. Dette vil være lig eksisterende forhold.

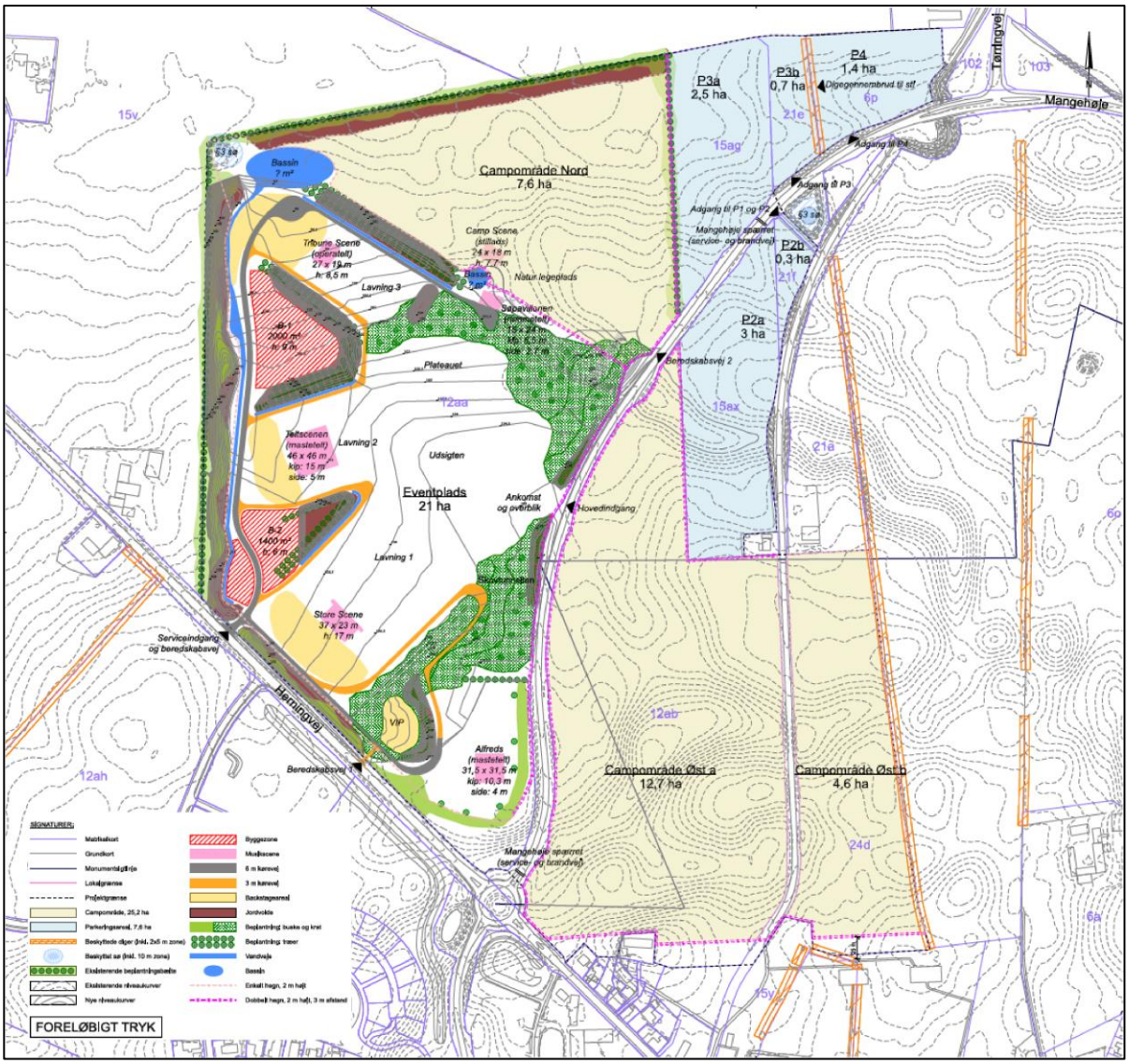

Figur 3 Foreløbig masterplan over projektområdet under Jelling Musikfestival.

Anlægsperiode

Det forventes for nuværende, at anlægsfasen kan opstartes i medio 2026 og vil være færdigt medio 2029 +/- et halvt til et helt år. En mere detaljeret tidsplan for anlægsarbejdet vil blive udarbejdet i forbindelse med detailprojektering af anlægget.

Arbejdets karakter

Arbejdet vil have karakter af almindelige anlægsarbejder og bl.a. omfatte terrænregulering, etablering af trafikanlæg og regnvandshånteringsanlæg.

Drift

Det rekreative område ved Herningvej forventes at blive færdigt i 2029, hvorefter arealet tages i brug. I driftsfasen vil området ved Herningvej omfatte et rekreativt areal frit tilgængeligt for offentligheden. Én gang om året anvendes området til afholdelse af Jelling Musikfestival i en periode på ca. 1 uge samt 4 uger til opsætning og ca. 4 uger til nedtagning. Der vil være enkelte permanente bygningen inden for området, som anvendes af Jelling Festivalen til kontor og lager.

På festivalpladsen etableres der et backstageområde og et frontstage område. I forbindelse med festivalen er hovedindgangen til festivalpladsen placeret let tilgængeligt i forhold til campområdet på den modsatte side af Mangehøje. Serviceindgangen er til backstage området med adgang fra Herningvej for bl.a. lastbiler.

Festivalgæster i personbiler ankommer fra Mangehøje via Tørringvej/Vejlevej/Grangaardvej. Festivalgæster der ankommer med tog fra Vejle og Herning, vil ankomme ved Jelling station og gå gennem byen mod nord til projektområdet og ankomme ad Mangehøje. I festivalperioden vil der være behov for omkørsel til Jelling by fra nord via Vestermarksvej.

Det anlægsarbejde der vil foregå i området i forbindelse med opsætning og nedtagning af festivalen, vil derfor også have karakterer af midlertidigt arbejde i forbindelse med en midlertidig aktivitet.

Relevante karakteristika for projektet

Tabel 1 nedenfor beskrives miljømæssige karakteristika for projektet, der i henhold til bilag 7, stk. 1c og 1d i miljøvurderingsloven skal indgå som elementer i projektbeskrivelsen i en miljøkonsekvensrapport. Beskrivelsen af de aktuelle karakteristika vil samtidig udgøre et vigtigt grundlag for de miljøvurderinger for de miljøfaktorer, der jf, afgrænsningen skal indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Tabel 1. Karakteristika ved projektet, som skal beskrives nærmere i miljøvurderingsrapportens projektbeskrivelse.

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
Ressourcer	Da projekterne endnu ikke er detailprojekteret, foreligger der endnu ikke opgørelser over de præcise mængder råstoffer, som etablering af projektet vil kræve. Ud fra det foreliggende grundlag er det ikke muligt at foretage skøn over mængderne, men det forventes, at de ikke vil afvige væsentligt fra råstofforbruget ved etablering af tilsvarende anlæg med et tilsvarende omfang. I anlægsfasen vil der blive anvendt almindelige byggematerialer som: Sten, grus, sand til interne veje Asfalt og/eller sten til befæstede arealer, elektricitet, diesel/brændstof til entreprenørmaskiner, mindre mængder el til belysning, mandskabsfaciliteter mm. Når anlægsprojekteringen er mere fremskreden, bliver det muligt at fo-	Rekreativtområde (park mm): Der vil blive bruge ubetydelige mængder ressourcer til vedligeholdelse af parken. Festival (midlertidig anvendelse): Der vil kun blive brugt ubetydelige mængder ressourcer, som f.eks. olie og reservedele mm. i driftsfasen af festivalen.

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
	retage estimering af forbruget i anlægsfasen på baggrund af erfaringstal.	
Affald	Der vil opstå affald i form af almindelig dagrenovation fra skurvogne mv. Desuden produceres byggeaffald i mindre mængder. Der vil være tale om mindre mængder affald, som håndteres i henhold til kommunale affaldsregulativer.	Rekreativt område (park mm): Der produceres begrænsede mængder affald i driftsfasen. Festival (midlertidig anvendelse): Under afholdelse af festivalen produceres en større mængde affald i form af dagrenovation fra festivalgæster mv. Under Jelling Musikfestival indsamles alt affald til festivalens genbrugsplads. Der vil blive afsat arealer tæt på, hvor affaldet produceres til opsamling af affaldet. Affaldsløsninger skal indrettes på en måde, så de ikke giver anledning til lugtgener for naboer. Affaldsløsningen skal have en kapacitet til at rumme affaldet produceret fra festivalgæster mellem tømninger. Jelling Musikfestival samarbejder med Jelling Vognmandsforretning, der opererer som festivalens renovatør, og sørger for at ressourcerne kommer de rigtige steder hen i forhold til genbrug og genanvendelse.
Emissioner	Anlægsarbejdet, som vil blive anmeldt i henhold til bekendtgørelse nr. 844 af 23.06.2017 om regulering af visse aktiviteter, kan i tørre perioder give anledning til støvgener fra transport til/fra arbejdspladserne og byggearbejde. Støvgenerne kan reduceres ved at udlægge kørepladder og rengøre maskinel, samt ved at sprinkle køreveje med vand. Det forventes ikke, at anlægsarbejdet vil give anledning til lugtgener. Mht. emission af udstødningsgasser forventes de sædvanlige emissioner fra kørsel og brug af godkendte entreprenørmaskiner.	Rekreativt område (park mm): Der vil i driften af parkområdet ikke forekomme væsentlige støv og lugtgener. Festival: I perioden for afholdelse af festivalen vil der kun være emissioner fra trafik til og fra området fra både personbiler og lastbiler. Der vil ikke forekomme væsentlige støv og lugtgener i driftsfasen.
Støj og vibrationer	I anlægsfasen vil der være støj fra almindelig anlægstrafik og maskiner til etablering af selve eventpladsen. Brugen af maskiner vil ikke finde sted udenfor det tidsrum, hvor anlægsarbejdet foregår. Støjen fra anlægsarbejdet forventes generelt at kunne overholde relevante støjgrænser. Der vil ikke være vibrationsgener iforbindelse med anlægsfasen.	Rekreativt område (park mm): Der vil i driften af arealet parkområdet ikke være støj og vibrationer. Festival (midlertidig anvendelse): Der vil være støj i forbindelse med afholdelse af festivalen. Støjniveauet vil svare til den der allerede forekommer ved afholdelse af festivalen på den eksisterende plads ca. 1 km sydvest for projektområdet. Ved den nye placering vil der være

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
		nye naboer (herunder beboelses-ejendomme) som grænser direkte op til støjen. Under koncerter vil støjen være domineret af højtaleranlæg, som vil være placeret flere steder inden for festivalpladsen. Koncerter kan forekomme til omkring kl. 2 med en efterfølgende periode, hvor festivalgæster forlader områder mod campområderne og parkeringsarealerne. På campområder kan der forekomme støj fra bl.a. musikanlæg. Festivalen afholdes over en periode på ca. 1 uge om året,. ca. 4 uger til opsætning og ca. 4 uger nedtagning der afvikles i afgrænsede og kendte tidsrum.
Lys	Anlægsarbejdet vil medføre behov for belysning, når det udføres på den mørke tid af året. Belysningen vil bestå af midlertidigt opstillede master med nedadrettet lys, der jævnfør arbejdstilsynets regler på området, skal være tilstrækkeligt for arbejdets udførelse.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Der etableres permanent belysning i form af lygtepæle på ca. 4,5 meter i parkområdet. Der vil ikke være belysning af væsentlig betydning for naboer. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Den permanente belysning anvendes også både under Jelling Musikfestival. Der suppleres under festivallen med midlertidig belysning (orienteringslys) i forbindelse med festivalen – både frontstage og backstage, på parkeringsarealet og campområder. Armaturer placeres så de generer omgivelserne mindst muligt.
Afledning af regn- og spildevand	Regnvand forventes at nedsive lokalt, og der etableres ikke særskilte anlæg til håndtering af regnvand i anlægsfasen. Spildevand fra mandskabsvogne opsamles i tanke og køres til nærmeste rensningsanlæg.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Regnvand forsinkes på egen grund med vandvoluminer og der udledes til et eksisterende dræn der løber øst-vest nord for Campområde Nord. Myndigheden har fastlagt udledningen til 5 l/s. Inden for parkområdet forventes der, at der etableres regnvandsbassin og regnvandsgrøft for at sikre, at der ved ekstrem regn ikke er risiko for oversvømmelse. Derudover etableres der afløb til spildevand fra permanente bygninger. Produktionen af spildevand fra permanente bygninger vil svare til

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
		almindelige kontor- og lagerfaciliteter. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Der etableres ikke yderligere foranstaltning ift. regnvand under festivallen. Der etableres afløb til spildevand fra mobile toiletfaciliteter forventes at blive etableret som opsamlingstanke, der skal tømmes med jævne mellemrum. Produktion af spildevand svare til forholdene i dag på den nuværende plads.
Trafik	I forbindelse med anlægsperioden for projektet vil der være øget trafik i form af entreprenørmaskiner på Herningvej og Mangehøje. Den interne logistik inden for projektområdet kræver etablering af midlertidige køreveje. De vil ved behov etableres med køreplader eller som grusveje. Anlægsarbejdet sker inden for parkområdet, hvorfor der hverken sker logistik eller etablering af køreveje på arealerne øst for mangehøje. Tilslutning af interne køreveje til offentlig vej skal godkendes af vejmyndigheden.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Trafik i driftsfasen vil generelt være lig den eksisterende trafik i området. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Under afholdelse af festivallen vil der være en betydelig øget mængde trafik bestående af både personbiler og lastbiler. Trafikken styres således, at personbiler ankommer af mangehøje og lastbiler ad Herningvej. I festivalperioden vil der være behov for omkørsel til Jelling by fra nord via Vestermarksvej.
Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker	Ikke relevant.	Ikke relevant.

<u>Afviklingsfasen</u>
Da afviklingsfasen af det rekreative område ved Jelling ligger langt fremme i tiden og vil blive håndteret efter gældende lovgivning, vurderes fasen ikke nærmere i afgrænsningen. Lokalplanen indeholder desuden bestemmelser om fjernelse af bebyggede elementer. Afvikling af den årlige festival håndteres som en del af driftsfasen.

6. REFERENCESCENARIET

Når det skal vurderes, om de miljøpåvirkninger, som planen og projektet kan medføre, er væsentlige, skal de vurderes op imod referencescenariet, som består af miljøstatus og 0-alternativet. Miljøstatus er en opgørelse af de eksisterende miljøforhold, og 0-alternativet er en prognose for udviklingen af miljøforholdene til et bestemt tidspunkt i fremtiden, hvis planerne ikke vedtages og projektet ikke realiseres. Både miljøstatus og 0-aternativet vil indgå i vurderingerne af, hvad planerne og projektets påvirkning af miljøet vurderes at blive.

7. AFGRÆNSNING AF MILJØFAKTORER OG PÅVIRKNINGER

I skemaet på de følgende sider afgrænses de miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Krav til miljøvurderingens indhold
Ifølge miljøvurderingslovens bilag 4 og 7 skal følgende faktorer tages i betragtning, når de forventes at blive berørt i væsentlig grad af planer og projekter:

> *Befolkningen, menneskers sundhed, biodiversiteten (f.eks. fauna og flora), jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer), jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse), vand (f.eks. hydromorfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet), luft, klima (f.eks. drivhusgasemissioner, virkninger, der er relevante for tilpasning), materielle goder, kulturarven, herunder dens arkitektoniske og arkæologiske aspekter, og landskab.*

Beskrivelsen af de forventede væsentlige påvirkninger af de angivne miljøfaktorer skal omfatte projektets direkte, indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. Desuden skal de indbyrdes påvirkninger mellem miljøfaktorerne, og med andre projekter i området (kumulativ effekt) beskrives.

I afgrænsningen tages der også hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

Fremgangsmåde
For hver overordnet miljøfaktor (landskab, kulturarv, jord, luft osv,), som er defineret i miljøvurderingsloven, er der i afgrænsningsskemaet identificeret en række miljøpåvirkninger, som planen og projektet vil medføre. Det er dernæst vurderet, om miljøpåvirkningerne potentielt kan medføre væsentlig konsekvens for de enkelte miljøfaktorer. De påvirkninger, der vurderes at kunne have en væsentlig konsekvens, skal beskrives og vurderes nærmere i miljøvurderingsrapporten, mens de øvrige miljøpåvirkninger ikke behandles yderligere.

Ved fastlæggelsen af miljøkonsekvensvurderingens og miljøvurderingens indhold indgår følgende elementer, som fremgår af afgrænsningsskemaet:

1) Identifikation af de miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, som projektet vurderes at medføre i henholdsvis anlægs-, drifts- og afviklingsfasen.
2) En vurdering af om de enkelte miljøpåvirkninger skal indgå i miljøvurderingsrapporten, fordi de er potentielt væsentlige, eller om de skal udgå, fordi de ikke vurderes at kunne medføre en væsentlig konsekvens for miljøfaktorerne.
3) En begrundelse for beslutningen om, hvorfor de enkelte miljøpåvirkninger skal indgå eller udgå.
4) En kort beskrivelse af metoder og vidensgrundlag, der skal indgå ved beskrivelse og vurdering af de miljøpåvirkninger, som skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Afgræsningsnotatet fastlægger herefter, hvilke miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal behandles nærmere i miljøvurderingsrapporten, og hvilke der udelades. De miljøpåvirkninger, som ved afgrænsningen udelades, vil ikke blive behandlet yderligere i miljøvurderingsrapporten, da det vurderes, at de vil være uvæsentlige.

De ikke-væsentlige miljøpåvirkninger er derved ikke afgørende for en senere faglig stillingtagen til, om projektet kan godkendes via en VVM-tilladelse (§25-tilladelse) med tilhørende vilkår, og om planerne kan vedtages.

Afgrænsningsskemaet kan tilpasses i løbet af miljøvurderingsprocessen, hvis der fremkommer oplysninger eller viden om andre miljøpåvirkninger, der potentielt kan påvirke miljøfaktorerne væsentligt som følge af planerne eller det konkrete projekt.

Afgrænsningsskemaet udgør samtidig en disposition for opbygningen af miljøvurderingskapitlerne i den samlede miljøvurderingsrapport.

8. RESULTAT AF AFGRÆNSNINGEN

Ifølge afgrænsningsskemaet vil følgende miljøfaktorer og påvirkninger indgå i den samlede miljøvurderingsrapport:

Landskab	• Visuel og oplevelsesmæssig påvirkning af landskabet
Kulturarv	• Påvirkning af kulturhistoriske værdier
Klima	• Klimapåvirkning • Oversvømmelse
Biodiversitet	• Påvirkning af Natura 2000-områder. • Påvirkning af Bilag IV-arter og rødlistede arter • Påvirkning af beskyttede naturtyper
Befolkningen og menneskers sundhed	• Påvirkning af naboer • Påvirkning af trafikale forhold

9. AFGRÆNSNINGSSKEMA

Ved plan- og projektområdet skal forstås områdeafgrænsningen af kommuneplanrammen, loklalplanen og projektet, som er tilnærmelsesvis sammenfaldende. Ved beskrivelse af påvirkningerne særskilt som følge af lokalplan, kommuneplantillæg og projektet vil det i det følgende være tydeliggjort.

Tabel 2. Afgrænsning af miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Landskab				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
Anlægfase	Visuel påvirkning af landskabet	Inddraget	Etableringen af det nye rekreative område vil i anlægsfasen medføre at landskabet får en mere teknisk karakter pga. anlægsarbejder. Anlægsfasen vil være midlertidigt, men med etablering af permanente anlæg som bl.a volde, regnvandsbassin, faste køreveje og stier mv (se projektbeskrivelsen). Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Det nuværende landskab beskrives på grundlag af en skrivebordskortlægning, feltbesigtigelse samt eksisterende viden og data. Landskabet verificeres ved besigtigelser og fotoregistrering af karakteristiske landskabselementer m.m. Feltbesigtigelsen og skrivebordskortlægningen lægge til grund for udpegning af fotostandpunkter, som der laves visualiseringer ud fra. Fotostandpunkterne besluttes i samarbejde med Vejle Kommune. Landskabsbeskrivelserne udgør grundlaget for vurderingerne af forstyrrelser af landskabet i projektets anlægsfase samt ændringer af landskabet som følge af projektet. Vurderingerne understøttes af visualiseringer og relevante fotos og illustrationer af projektet.
Driftsfase	Visuel påvirkning af landskabet	Inddraget	***Permanent*** Realisering af planerne og projektet vil påvirke landskabet visuelt og landskabets karakter fra kuperet landbrugsområde til rekreativt området delvist omgivet af volde og træer. ***Midlertidigt*** Jelling Musikfestival vil i en midlertidig periode på ca. 9 uger om året påvirke landskabet visuelt og landskabets karakter, da anvendelsen ændres til festivalplads med tilhørende campområder og parkeringsarealer. Den potentielle landskabelige påvirkning er med særligt fokus på den visuelle påvirkning set fra UNESCO udpegning – Monumentområdet. UNESCOs "The wider setting" må ikke påvirkes væsentligt at områdets permanente ændring til rekreativt parkområde.	Det nuværende landskab beskrives på grundlag af en skrivebordskortlægning, feltbesigtigelse samt eksisterende viden og data. Landskabet verificeres ved besigtigelser og fotoregistrering af karakteristiske landskabselementer m.m. Feltbesigtigelsen og skrivebordskortlægningen lægge til grund for udpegning af fotostandpunkter, som der laves visualiseringer ud fra. Fotostandpunkterne besluttes i samarbejde med Vejle Kommune. Landskabsbeskrivelserne udgør grundlaget for vurderingerne af forstyrrelser af landskabet i projektets anlægsfase samt ændringer af landskabet som følge af projektet. Vurderingerne understøttes af visualiseringer og relevante fotos og illustrationer af projektet.

			På den baggrund vurderes den visuelle påvirkning af landskabet nærmere. Selve påvirkningen af UNESCO udpegningen sker under Kulturarv.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af grønne områder og beplantning	Udgår	Inden for plan- og projektområdet er der flere levende hegn. De vil blive bevaret i det omfang, det er muligt. Eksisterende beplantning og grønne områder vil blive vurderet som en del af den visuelle påvirkning af landskabet. Hegnene vil desuden blive besigtiget for Bilag IV arter (se Biodiversitet). Påvirkning af grønne områder og beplantning vurderes derfor ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af arealer indenfor bygge- og beskyttelseslinjer	Udgår	En del af plan- og projektområder overlapper med kirkebyggelinjen, som er medtaget under Kulturarv. Plan- og projektområdet overlapper ikke med andre bygge- og beskyttelseslinjer. Påvirkningen af arealer inden for bygge- og beskyttelseslinjer vurderes derfor ikke nærmere.	-

Kulturarv

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede fortidsminder	Udgår	Plan- og projektområde overlapper ikke med registrerede fredede fortidsminder eller beskyttelseslinjer for fredede fortidsminder, men overlapper med udpegning af kulturarvsareal. Kulturarvsaarealet markerer, at der her er mulighed for at støde på arkæologiske fund. Der er iflg. Vejle Museernes vurdering stor risiko for at finde fortidsminder inden for plan- og projektområdet. Der vil derfor i forbindelse med realisering af planen og projektet foretages arkæologiske forundersøgelser forud for jordsarbejder jf. retningslinjerne i Museumsloven. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkning af fredede fortidsminder ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af beskyttede sten- og jorddiger	Udgår	Inden for plan- og projektområdet findes et beskyttet dige, som er placeret i lige linje nord-syd med flere diger. Digerne er afbrudt af flere veje. Diget inden for området forventes gennembrudt af en intern vej. Inden anlægsarbejderne i forbindelse med at projektet igangsættes skal der søges om dispensation til gennembrud af diget. Placeringen af digegennembruddet i det beskyttede dige ødelægger ikke strukturer som kryds og hjørner, hvor diger mødes, eller slører uregelmæssige forløb hos gamle diger. Vejle Kommune er indstillet på at imødekomme dispositionsansøgningen. På baggrund af ovenstående vurderes derfor ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af kirkebyggelinje	Udgår	Plan- og projektområdets sydøstligste del overlapper med kirkebyggelinjen om Jelling Kirke. Kirkebyggelinjen er har til formål at sikre at der ikke opføres bebyggelse, som virker skæmmende på kirkerne eller hindrer, at kirkerne er synlige i landskabet. Efter bestemmelsen er det inden for 300 meter fra en kirke forbudt at opføre bebyggelse, som er over 8,5 meter højt. Med projektet og ved realisering af planerne vil der ikke opføres fast bebyggelse inden for området omfattet af kirkebyggelinjen. Inden for kirkebyggelinjen vil der være	-

Kulturarv				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
			areal til landbrug f.eks. høslet samt midlertidigt camp-område, med opstilling af bl.a. telte i forbindelse med afholdelse af festivallen. Dermed vurderes planerne og projektet ikke at være i strid med kirkebyggelinjen om Jelling Kirken. Påvirkning af arealer inden for kirkebyggelinjen vurderes derfor ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede og bevaringsværdige bygninger og bygningsværker	Udgår	Der er ingen fredede eller bevaringsværdige bygninger eller bygningsværger inden for plan- og projektområdet. Derfor vurderes dette ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede arealer	Udgår	En stor del af plan- og projektområdet er pålagt en fredning af 13.10-1947 med tillæg. Fredningens formål er at sikre det frie udsyn til Jellingehøjene, herunder at sikre en friholdelse af arealet melllem nordhøjen og vejen Mangehøje for at sikre det åbne landskab. Der må der ikke etableres bebyggelse og beplantning, anlægges veje eller opstilles boder, master eller andre indretninger, som kan virke skæmmende. ***Permanent*** Ved realisering af planerne og projektet vil der inden for fredningen fortsat være landbrugsjord til f.eks. høslet og dermed ikke ske permanente ændringer af arealet. ***Midlertidigt*** I en periode på ca. 14 dage om året vil der ved afholdelse af festivallen være campområde i form af teltpladser, midlertidige toiletvogne o.lign inden for fredningsarealet. Dette vil være inden for en meget kort og midlertidig periode og vil derfor ikke have en væsentlig påvirkning på fredningen. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af fredede arealer ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af UNESCO "the wider setting" og "Outstanding Universal Value"	Inddraget	Plan- og projektområdet ligger lige nord for UNESCO udpegningen "Monumentområdet Jelling" og dermed med en placering relativt nær området. Den potentielle påvirkning af UNESCOs "the wider setting" og "Outstanding Universal Value" (OUV) er med	Påvirkningen vurderes på baggrund af en skrivebordsundersøgelse samt visualiseringer og vurderinger under Landskab. Der udarbejdes en HIA.

Kulturarv				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
			særligt fokus på den visuelle påvirkning set fra UNESCO udpegning – Monumentområdet. ***Permanent*** Ved realisering af planerne og projektet vil der ske en permanent ændring af arealet vest for Mangehøje til rekreativt parkområde, som vil afskærmes med volde og beplanting. De resterende områder inden for plan- og projektområdet vil fortsat være landbrugsjord. ***Midlertidigt*** 2-9 uger om året vil der være fesivalaktiviteter på arelet vest for Mangehøje, som med planerne og projektets vil være afskærmet af beplanting. Området vil i den midlertidige periode desuden være afskærmet af et hegn. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil i perioden for festivallen udnyttes til camp- og parkeringsområder. På baggrund af ovenstående vurderes det, at det skal undersøges nærmere, om der kan ske en væsentlig påvirkning af UNESCOs "The wider setting". Der udarbejdes desuden en Heritage Impact Assessment hvori der ligeledes vurderes påvirkningen af OUV vurderes.	
Anlægs- og driftfase	Påvirkning af 'Monumentområdet i Jelling' og UNESCO bufferzone	Indgår	I "Monumentområdet i Jelling' og Bufferzonen omkring "Monumentområdet i Jelling" må der i henhold til monumentområdets status som Verdensarv og særlige kulturhistoriske værdier af national betydning ikke etableres anlæg eller byggeri, som virker forstyrrende på monumentområdet. Ved bebyggelse og anlæg eller ved inddragelse af arealer til byudvikling inden for bufferzonen skal der tages hensyn til de kulturhistoriske værdier, og der skal godtgøres i hvert enkelt tilfælde, at beskyttelses- og bevaringsværdier sikres. Bufferzonen omfatter den del af byen, som har det tætteste samspil med monumentområdet, og som naturligt afgrænses af de tværgående veje. Bufferzonen er et område, hvor bebyggelse og anvendelse har relation til monumentområdet. Det kan f.eks. være bygningshøjder, materialer, indkig og udsigter. En del af bufferzonen	Påvirkningen vurderes på baggrund af en skrivebordsundersøgelse samt visualiseringer og vurderinger under Landskab. Der udarbejdes en HIA.

Kulturarv				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
			mod nord mod det åbne land er sikret med en udsigts-fredning. Plan- og projektområdets delområde mod sydøst ligger inden for bufferzonen og anvendes midlertidigt til camp-område ca. en uge årligt I forbindelse med planerne og projektet vil der blive etableret byggezoner med permanente konstruktioner, beplanting langs Mangehøje og der vil blive terrænregu-leret. Resten af året vil arealet fortsat anvendes til land-brugsjord. På baggrund af ovenstående vurderes det om der vil være en væsentlig påvirkning af 'Monumentområdet i Jelling' og bufferzonen.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af kulturhistoriske værdier	Indgår	Plan- og projektområdet ligger indenfor det værdifulde kulturmiljø "Jelling Monumenterne". Inden for de udpegede kulturmiljøer må der kun planlægges for og udføres aktiviteter inden for byggeri, anlæg, råstofgravning med videre, hvis der tages hensyn til kulturmiljøerne, og det kan godtgøres, at de beskyttelses- og bevaringsmæssige interesser sikres. Kulturmiljøet omfatter desuden Jelling Monumenterne. Miljøet er sårbart overfor ændringer i omgivelser, terræn og slørende beplantning. Området inden for udpegningen fastholdes som landbrugsjord til f.eks. høslet, men med mulighed for at anvendes arealet til campområde i forbindelse med festivallen i op til 14 dage årligt. Der vil der blive etableret byggefelter med faste konstruktioner, foretages terrænregulering og blive etableret beplantning langs Mangehøje Det skal vurderes om der kan ske en væsentlig påvirkning af de kultuhistoriske værdier.	Vurdering foretages på baggrund af Heritage Impact Assessment (HIA), hvor der vurderes på ovenstående UNESCO bufferzone, "the wider setting" og "Outstanding Universal Value" af Jelling Monumenterne.

Jordarealer

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Driftsfase	Inddragelse af jordareal	Udgår	I dag anvendes plan- og projektområdet til landbrugsformål, og størstedelen af området er beliggende indenfor udpegningen særlig værdifulde landbrugsområder. Inden for udpegningen af særligt værdifuldt landbrugsområde, vægtes landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser højt. Ifølge redegørelsen i kommuneplanen vil der ved byerne være en løbende afvejning mellem byernes udviklingsmuligheder og landbrugets investeringssikkerhed. Der knytter sig desuden en række rekreative interesser til de bynære landbrugsområder, som skal indgå i interesseafvejningen. ***Permanent*** Ved realisering af planerne og projektet vil ca. 21 ha udtages som landbrugsjord og ændres til et rekreativt parkområde. De resterende arealer inden for plan- og projektområde vil fortsat anvendes til landbrugsformål (samlet set ca. 33 ha). ***Midlertidigt*** I en midlertidig periode på ca. 14 dage vil de ca. 33 ha landbrugsjorde kunne anvendes til hhv. camp og parkering i forbindelse med festivallen. Selve festivallen kan afholdes på det ca. 21 ha rekreative parkområde og foregå ca. 9 uger årligt inkl. opsætning, afholdelse og nedtagning. Størrelsen af den permanente udtagelses af landbrugsjorde til rekreative formål på ca. 21 ha og den midlertige til festivalaktiviteter på yderligere ca. 33 ha, vurderes ikke at have væsentlig betydning for varetagelsen af udviklingsmuligheder for landbruget. Generelt vurderes udviklingsmuligheder for landbruget ikke at ændres væsentligt, da der fortsat vil være landbrugspligt på arealerne for de midlertidige camp- og parkeringsområder. Der er tale om en afvejning af Jelling by´s udviklingsmuligheder, herunder behov for oplevelser og rekreation mod landbrugsinteresser generelt. På baggrund af ovenstående vil påvirkningen af inddragelse af jordarealer ikke vurderes nærmere.	-

Jordbund

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af jordbunden	Udgår	Plan- og projektområdet for den nye eventplads er ikke forureningskortlagt på V1- eller V2-niveau (muligt eller konstateret forurenet) og arealet er ikke omfattet af områdeklassificering (lettere forurenet byområde). I forbindelse med anlægsfasen vil der således ikke være risiko for jordforurening ved flytning, og afgravning af jord. I forbindelse med både anlægsarbejde og drift af den nye event- og festivalsplads kan der teoretisk ske spild af forureningskomponenter (f.eks. olie) på terrænet. Hvis der sker uheld, vurderes det, at det let kan erkendes, og oprydningen umiddelbart kan igangsættes, jf. jordforeningslovens regler. Risikoen for betydende jordforureninger vurderes derfor at være lille. Kørsel med større maskiner indebærer en risiko for komprimering af jorden til skade for eksistrende plante- og dyreliv (se vurdering af potentil påvirkning heraf under miljøemnet Biodiversitet). Udgravning til regnvandsbassiner vil indebære en lokal og relativ begrænset arealpåvirkning af jordbunden, som ikke vurderes at indbære en væsentlig påvirkning. Påvirkning af jordbunden vurderes derfor ikke nærmere.	-

Luft				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af luftkvalitet	Udgår	Realisering af planerne og projektet vil blive gennemført ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en godkendt miljøpåvirkning. Det samme gælder ved drift af festivalspladsen. Miljøstyrelsens grænseværdier, EU's grænseværdier vil blive overholdt. Derfor vurderes der ikke nærmere på påvirkning af luftkvalitet.	-
Anlægs- og driftfase	Påvirkning af støvkoncentration	Udgår	Støv kan forekomme i sommerhalvåret og bekæmpes med vanding af terrænarealer efter behov i hhv. anlægs- og driftsfasen. Der foregår ikke aktiviteter, der giver anledning til betydende luftforurening. Dermed vurderes påvirkning af støv ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af lugt	Udgår	***Permanent*** Med lokalplanen vil der inden for parkområdet være mulighed for afgrænsning med får. Vurdering af lugt i forhold til naboer vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold jf. husdyrvejledningen. Lugtbidraget må forventes at være så lavt, at det er uden betydning for omkringliggende beboelsesejendomme. Der vil ikke være lugtgener som følge af etablering af et rekreativt parkområdet. ***Midlertidigt*** I en begrænset og midlertidig periode på ca. 14 dage vil der kunne være helt lokale lugtgener fra f.eks. sanitære faciliteter og affaldsfaciliteter som følge af afholdelse af en festival med mange mennesker. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af lugt ikke at være væsentlig og vurderes derfor ikke nærmer.	-

Klima

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægsfase	Påvirkning af drivhusgasser	Inddraget	Anlægsfasen vil gennemføres ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Omfanget af udledninger ifm. terrænregulering og etablering af bygninger, afhænger af hvor til (genanvendelse eller deponi) og hvor langt materialer skal transporteres samt energiforbruget i entreprenørmaskinerne. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en kendt klimapåvirkning. På baggrund af ovenstående skal udpegningen af drivhusgasser vurderes nærmere. Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Projektets bidrag til klimaforandringerne beregnes og vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Sammenlignes med national/lokal klimapåvirkning.
Driftfase	Påvirkning af drivhusgasser	Inddraget Udgår	***Permanent*** For veligeholdelse af det rekreative parkområde vil der være et mindre maskinel behov til f.eks. græsslåning. Derudover vil der være et forbrug til el til almindelig parkbelysning samt kontor- og lagerfaciliteter. ***Midlertidigt*** I en kort periode på ca. 9 uger årligt under afholdelse af festivallen vil der være behov for maskiner til opsæning af selve festivallen, persontransport for gæster samt varetransport og el til bl.a. lyd og lys. Dette vil medføre et energiforbrug med tilhørende emissioner i perioden for festivallen. På baggrund af ovenstående skal det vurderes nærmere om planerne og projektet vil medvirke til en væsentligt påvirkning af drivhusgasser. ***Mobilroaming*** I forbindelse med afholdelse af festivalen vil der midlertidigt opstættes en mobilmast pga. stort dataforbrug under festivalperioden. Mobilroaming fra gæsters private mobiltelefoner anses som personligt aftryk og vil ikke i væsentlig grad være forhøjet under festivalen.	Projektets bidrag til klimaforandringerne beregnes og vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Sammenlignes med national/lokal klimapåvirkning.

			Derfor vurderes påvirkning af drivhusgasser som konsekvens af mobilroaming ikke nærmere for planerne og projektet.	
Anlægsfase	Påvirkning af risiko for oversvømmelse	Udgår	Der er mindre spots inden for plan- og projektområdet, som er udpeget i kommuneplanen som arealer med risiko for at blive påvirket af oversvømmelse ved skybrud. I anlægsfasen afledes regnvand som ved eksisterende forhold på egen grund. Vurdering efter anlæg af regnvandshåndteringssystemer foretages under driftsfase. Derfor vurderes der ikke nærmere for anlægsfasen.	-
Driftsfase	Påvirkning af risiko for oversvømmelse	Inddraget	Udsigterne til ændrede klima/vejrforhold kan potentielt påvirke plan- og projektområdet med f.eks. oversømmelser som følge af ekstrem regn/skybrud. Plan- og projektområdet består primært af moræneler, hvor der er dårlige nedsivningsvilkår ved skybrud. Inden for plan- og projektområdet er der i dag lavninger i terrænet uden overløb. Sammen med planerne og projektets befæstelsesgrad og ændring af terræn kan der potentielt ske en øget oversvømmelse af arealerne Med planerne og projektet håndteres regnvand på egen grund med vandvoluminer og der udledes til et rørlagt vandløb der løber øst-vest nord for Campområde Nord. På baggrund af ovenstående skal påvirkning af risikoen for oversvømmelse vurderes nærmere.	Projektets påvirkning på oversvømmelse inden for projektområdet vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Derudover udarbejdes en vandhåndteringsplan.

Vand

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af vandforekomster jf. vandrammedirektivet	Udgår	Der er ikke registeret vandløb, søer eller kystvande inden for eller i tilknytning til plan- og projektområdet. regnvand fra projektområdet forsinkes via bassiner og udpeles til eksistrende dræn lige nord for projektområdet, og som har Styvel Bæk som recipient. Styvel Bæk er et målfast vandløb jf. vandrammedirektivet.	-

			Styvel Bæk har god økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand. Den del af Styrvel Bæk, der er beliggende tættest på projektområdet, er rørlagt og er heller ikke målsat. Styvel Bæk har udløb ved det offentlige vandløb Omme Å. Drænledningen nord for projektområdet er tilsluttet Styvel Bæk ved Tofthøjvej (ved matrikel 18a) vest for Mølvang. Der er minimum 1 km afstand til nærmeste recipient i fugleflugt målt fra midten af projektområdet. I forbindelse med projektet vil park- og festivalspladsen ikke blive drænet. Det er planlagt at tilslutte hverdagsregn for den vestlige del af projektområdet til det eksisterende hoveddræn nord for projektområdet. På grund af karakteren af plan- og projektområdet som rekreativ parkområde, landbrugsareal og midlertidige festivalaktiviteter vurderes der ikke at være en påvirkning på vandforekomster. Derfor vurderes påvirkning af vandforekomster jf. vandrammedirektivet ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af drikkevandsinteresser	Udgår	Der er udpeget indvindingsopland til Jelling Vandværk vest for plan- og projektområdet og de boringsnære beskyttelsesområder er placeret mod syd. Der er placeret en enkelt vandforsyningsboring til privat husholdning umiddelbart vest for plan- og projektområdet. Størstedelen af området er udpeget til område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). En lille del mod sydøst er udpeget til område med drikkevandsinteresser (OD). I forbindelse med både anlægsarbejde og drift af den nye event- og festivalsplads kan der teoretisk ske spild af forureningskomponenter (f.eks. olie) på terrænet. Hvis der sker uheld, vurderes det, at det let kan erkendes, og oprydningen umiddelbart kan igangsættes. Samtidigt er der indenfor plan- og projektområdet truffet et lerdækkelag nær terræn, som vil yde en naturlig beskyttelse for underliggende grundvands- og drikkevandsforekomster. Derfor vurderes det ikke, at der kan være påvirkningner af drikkevandsinteresser i anlægsfasen. Rekreativ anvendelse af området til parkområde og mudlertidigt til festivalplads og lignende, herunder camps og parkering, m.v. vurderes ikke at påvirke drikkevandsinteresserne i driftsfasen. Derfor vurderes påvirkning af drikkevandsinteresser ikke nærmere.	-

Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af grundvandsforekomster	Udgår	Plan- og projektområdet er beliggende i et område, hvor der findes terrænnære grundvandsforekomster (dkmj_13_ks og dkmj_1039_ps). Grundvandsforekomsterne har hhv. god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. I anlægsfasen kan der teoretisk forekomme spild af forureningskomponenter, men da disse vil kunne erkendes og afhælpes omgående, vurderes det ikke, at der i anlægsfasen vil foregå aktiviteter, som kan hindre målopfyldese af gurndvandsforekomsterne i området. Samtidigt yder det terrænnære lerlag en naturlig beskyttelse for grundvandsforekomsterne. Rekreativ anvendelse af området til parkområde og midlertidigt til festivalplads og lignende, herunder camps og parkering, m.v. vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsterne negativt. Der vil være en positiv påvirkning ved, at en del af plan- og projektområdet udtages fra landbrugsdrift, hvormed udledning af nitrat og pesticider vil ophøre. Dermed vil projektets udførelse ikke give anledning til forringelse af tilstand eller hindring af målopfyldelse. Derfor vurderes påvirkning af grundvand ikke nærmere.	

Biodiversitet

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af Natura 2000-områder	Inddraget	Plan- og projektområdet overlapper ikke med Natura 2000 områder. Nærmeste Natura 2000 område Øvre Grejs Ådal, der er beliggende ca. 1,3 km sydøst for plan- og projektområdet. Der udarbejdes en væsentlighedsvurdering som en del af miljøvurderingen af planer og projekt.	Væsentlighedsvurdering jf. habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 1595 af 06/12/2018), § 6, stk. 2 udarbejdes som del af miljørapporten og miljøkonsekvensvurderingen.
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af Bilag IV-arter og rødlistede arter	Inddraget	Det kan ikke afvises, at der kan forekomme bilag IV-arter, fredede og rødlistede arter inden for og omkring plan- og projektområdet. Derfor vurderes bilag IV-arter nærmere.	Plan- og projektområdet vil blive besigtiget. Derudover vil der vurderes ud fra samt eksisterende viden og data fra: • Danmarks Miljøportal • DOF-basen. • Oplysninger om rødlistearter (AU, Bioscience) • Danmarks Fugle og Natur (www.fugleognatur.dk)
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af beskyttede naturtyper	Inddraget	Der er findes to §3 beskyttede søer inden for plan- og projektområdet. Desuden er der to moser beliggende ca. 800 meter vest for plan- og projektområdet. Der er ikke registeret vandløb inden for plan- og projektområdet. Nærmeste beskyttede vandløb er beliggende ca. 1 km øst for plan- og projektområdet. Påvirkning af beskyttede søer vurderes nærmere.	Plan- og projektområdet samt nærliggende §3 natur vil blive besigtiget. Derudover vil der vurderes ud fra eksisterende viden og data herunder: • Danmarks Miljøportal • DOF-basen. • Oplysninger om rødlistearter (AU, Bioscience) • Danmarks Fugle og Natur (www.fugleognatur.dk)
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af flora og fauna	Udgår	Aktiviteter i forbindelse med anlægs- og driftsfasen vil foregå i det åbne land, som tidligere har været landbrugsarealer, og hvor flere dyr i dag søger føde. Med planerne og projektet anlægges et rekreativt parkområde med beplanting. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil fortsat være landbrugsjob. I en kort periode hvert år vil der afholdes festival og tilhørende aktiviteter på områderne. Festivalaktiviteterne er midlertidige og dermed vil plan- og projektområdet fungere som landbrugarealer størstedelen af året.	-

			Påvirkningen af biodiversiten som følge af forstyrrelse af flora og fauna vurderes dermed ikke nærmere, da der er tale om omdannelse af landbrugsarealer til rekreativt parkområde og midlertidige aktiviteter i både anlægs- og driftsfasen.	

Materielle goder

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af turisme	Udgår	Plan- og projektområdet som rekreativt område med festivalplads giver mulighed for at flytte den eksisterende Jelling Festival fra den nuværende placering cirka 1 km væk. Der kan med planerne og projektet potentielt ske en stigning i festivalsgæster og dermed turismen i og omkring Jelling. Stigningen i turister vil ikke have en væsentlig påvirkning. Dermed vurderes konsekvensen af turisme på materielle goder ikke nærmere for planerne og projektet.	-

Befolkningen og menneskers sundhed

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af rekreative muligheder	Udgår	Med planerne og projektet vil arealet omdannes fra landbrugsjord til rekreativt område med flere rekreative installationer herunder mulighed for afholdelse af festival en kort periode årligt. Ingen eksisterende rekreative muligheder påvirkes væsentlig som følge af anlægsarbejderne i forbindelse med realisering af planerne og projektet. Inden for plan- og projektområdet vil der være øgede rekreative muligheder med det nye område, dog ikke i et væsentlig omfang. Dermed vurderes påvirkningen af de rekreative muligheder ikke nærmere.	-
Anlægsfase	Påvirkning af naboer	Udgår	Der er flere boliger beliggende i nærheden (indenfor 200 meter) fra plan- og projektområdet. I forbindelse med anlægsfasen kan der være påvirkning fra støj og vibrationer fra anlægstrafik og anlægsarbejder. Arbejdet vil foregå i dagtimerne. Anlægarbejdet udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledende grænser for støj. Påvirkningen vurderes derfor ikke nærmere.	-
Driftsfase	Påvirkning af naboer	Inddraget	Der er flere boliger beliggende i nærheden (indenfor 200 meter) fra plan- og projektområdet. ***Permanent*** Der vil ikke forekomme væsentlige støjpåvirkninger af naboer som følge af det rekreative parkområde. ***Midlertidigt*** I forbindelse med den midlertidige festivalaktivitet vil der kunne opleves påvirkninger fra støj på omkringliggende naboer. Der etableres og planlægges for flere støjvolde omkring selve festivalspladsen, som vil begrænse påvirkningen. Påvirkningen fra selve festivalen kategorieseres som ekstern støj fra kulturarrangement og vil komme fra både festivalpladsen og campområdet. Støjpåvirkningen vil forekomme i en begrænset periode på ca. 14 dage hvert år. Påvirkningen af naboer som følge af støj fra festivalspladsen vurderes nærmere.	Vurderes på baggrund af støjnotat, miljøstyrelsens vejledende støjgrænser . Desuden vurderes der ud fra eksisterende viden og data fra ligenende planer og projekter.

		Udgår	***Midlertidig trafikstøj*** Støj fra trafik vil ligeledes foregå i en begrænset periode om året, hvor der i forbindelse med afholdelse af festivalen vil være en øget trafikal belastning i området. Trafikken i forbindelse med festivalen vil opdeles således at personbiler ledes af Mangehøje mod øst og lastbiler fra nord ad Herningvej. Trafikken fordeles generelt uden om Jelling by på vejene i nord med ankomst i personbil til festivalområdet fra nord ad Mangehøje, som sikrer mindst mulig støjpåvirkning af naboer, modsat eksisterende forhold hvor festivallen afholdes ved Mølvangvej. Trafikstøj beregnes på årsgennemsnit, hvorfor ændringen vil være marginalt. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af naboer som følge af støj fra trafik ikke nærmere.	
Anlægsfase	Påvirkning af trafikale forhold	Inddraget	Realisering af planenerne og projektet vil medføre påvirkning af de trafikale forhold i forbindelse med anlægsarbejdet. Der vil være øget trafik til og fra plan- og projektområdet. Der vil ikke blive foretaget anlægsarbejde i campområder og parkeringsarealer. Anlægsarbejdet kan påvirke fremkommeligheden midlertidigt afhængigt af, hvor i plan- og projektområdet anlægsarbejdet foregår. Trafiksikkerhed med fokus på lette trafikanter samt den øgede trafikmængde som følge af anlægstrafikken vurderes nærmere. Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Vurdering foretages ud fra trafikanalyser.
Driftsfase	Påvirkning af trafikale forhold	Inddraget	***Permanent*** Planerne og projektet vil ikke medføre en betydende trafikal ændring efter etablering af det rekreative parkområde. Derfor vurderes den permanente påvirkning af de trafikale forhold ikke nærmere. ***Midlertidigt*** Der vil i perioden for afholdelse af Jelling Festival ske en betydelig forøgelse af trafikmængden i området nord for Jelling by.	Vurdering foretages ud fra trafikanalyser.

			Trafikken i forbindelse med festivalen vil opdeles således at personbiler ledes af Mangehøje mod øst og lastbiler fra nord ad Herningvej, og dermed ledes trafikken væk fra Jelling midtby. Trafiksikkerheden for de lette trafikanter skal vurderes ift. hvor det kan forventes, at der vil være mere trængsel på vejene, ændrede stiforløb og en øget mængde trafik. Derud skal der vurderes på trafiksikkerheden ved ankomst og afsætningsområde ifm. festivalspladsen. Påvirkning af den øgede trafikmængde og trafiksikkerhed som følge af afholdelse af festivalen driftsfasen vurderes.	

Bemærkninger til afgrænsning af miljøvurderingens indhold og ideer og forslag for miljø- og miljøkonsekvensrapport for rekreativt område ved Herningvej og Mangehøje, Jelling

		Sagsbehandler: Christina Birch	Dato for notat: 01.06.2025

Konklusion

Som følge af bemærkningerne undersøges i Miljørapporten og planlægningen, udover de i afgrænsningsudtalelsens allerede nævnte emner:

Miljøvurderingsrapport

- Påvirkningen af monumentområdet og bufferzonen i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af kulturhistoriske værdier, herunder kulturmiljø, i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af The Wider Setting i anlægsfasen.

Plangrundlaget

I forbindelse med udarbejdelse af lokalplan vil det blive klarlagt, om lokalplanen skal og kan indeholde bestemmelser om:

- Krav til afstand mellem placering af hegn i forhold til naboejendomme.
- Krav til omfang og udformning af hegn omkring campområdet.
- Krav til, at beplantning til afskærmning af festivalområdet placeres og udformes under hensyn til udsigt og indkig til Monumentområdet.
- Krav om placering af toilet-faciliteter i camp-områder, så de ikke generer naboer med lugtgener.
- Krav om oprydning på camp-arealer efter afholdt festival (grundet nærhed til Monumentområdet, Bufferzone og fredning).

Høringssvar	fra offentligheden	
Afsender	**Høringssvar**	**Teknik & Miljøs bemærkninger**
1. Langhusvej 22 7300 Jelling	”Forslag til ændring af placering Hvorfor ikke flytte parken, festivalen inden for omfartsvejen ved mangehøje. Så undgår man at have en vej gående igennem området i forbindelse med festivalen. Det vil efter min mening også give mere mening med en park i umiddelbar nærhed af monument området, istedet for at det er uden for byen og derfor nok vil bliver brugt meget lidt. I forbindelse med festivalen vil alle veje omkring mangehøje være farbare, og kunstnere osv vil kunne køre deres lastbiler frem til pladsen via vejen som hedder Svinget ved Nordkrogen. Dermed er kunstnere og festivalgæster adskilt, så hverken kunstnere eller gæster står stå/holde i kø for at komme derfra.”	Placering af park: Området mellem Mangehøje og Jelling by er omfattet af en landskabsfredning, samt en udlagt bufferzone nord for Jelling Monumentområde. Arealet indenfor disse udpegninger må ikke bebygges, beplantes eller terrænreguleres. Derfor er det ikke muligt, at etablere en park på dette område. Trafik: I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et trafiknotat med anvisninger for håndtering af trafik under festivalafholdelsen, samt under opstilling og nedtagning. Herunder inddeles trafikarterne, så al trafik med lastbiler til festivallen ankommer til området fra nord, via Herningvej, mens publikum ledes til området fra øst, via Mangehøje.
2. Herningvej 16 7300 Jelling	” Vedr. høringssvar om placering af Jelling festival Til Vejle Kommune, Teknik & Miljø Jeg takker for muligheden for at komme med input til projektet om etablering af et rekreativt område og festivalfaciliteter nord for Jelling. Jeg er nabo til området og har derfor naturligt nogle bekymringer i forhold til denne storeomlægning og har følgende bemærkninger og forslag:	

	1. <u>Støj og trafik:</u> Jeg er bekymret for den betydelige støj og trafik, som festivalen vil medføre i området, særligt under opsætning og nedtagning. Det vil have en direkte påvirkning på dagligdagen i op til 9 uger om året. Der bør foreligge en detaljeret plan for, hvordan trafikafvikling og støjgener håndteres, så beboernes hverdag påvirkes mindst muligt. 2. <u>Terrænregulering og landskab:</u> Den kuperede natur på området er en væsentlig del af landskabet. Jeg er bekymret for, at omfattende terrænregulering vil fjerne områdets naturlige karakter og forringe landskabets udseende og værdi. Camp-området er meget kuperet. Hvis det er planen at flade området ud så det egner sig til telte, er der tale om gigantiske ændringer i landskabet, som ikke kan ændres tilbage. Det er vigtigt, at camp-området bevarer sin nuværende form, så det fortsat passer ind i omgivelserne. 3. <u>Affald og miljøpåvirkning fra festivalbrug:</u> Tidligere erfaringer fra festivaler viser, at affald som snusposer, cigaretskod og plastik ofte efterlades i store mængder. Jeg er bekymret for, at området efter festivalen vil være præget af dette affald. Jeg er bekymret for om det kan det være til fare for hunde og katte og vil det betyde at marken ikke vil være egnet til produktion af fødevare efter nogle år? Der bør foreligge en konkret risikovurdering og en plan for grundig oprydning og affaldshåndtering, som sikrer, at området hurtigt bringes tilbage til sin oprindelige tilstand imellem hver festival.	1. Trafik: I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et trafiknotat med anvisninger for håndtering af trafik under festivalafholdelsen, samt under opstilling og nedtagning. Støj: I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et støjnotat med beregninger. 2. Arealet mellem Mangehøje og Jelling er omfattet af en landskabsfredning, samt en vigtig del af UNESCO bufferzonen omkring Jelling Monumentområde. Lokalplanen for området vil sikre, at der ikke kan ske terrænregulering af arealerne mellem Mangehøje og Jelling By. 3. Jelling Festival har interne bestemmelser omkring håndtering af afvikling af festival, samt efterfølgende oprydning af arealer og affaldshåndtering. Håndtering af affald vil blive beskrevet i projektbeskrivelsen i miljøvurderingsrapporten. Lokalplanen kan indeholde bestemmelser omkring fjernelse af camps og oprydning af områderne efter afholdt festival.

	4. <u>Adfærd tæt på boliger:</u> Jeg er bekymret for, at festivalgæster vil benytte området langs afspærringerne tæt på boliger til at urinere, kaste op og efterlade affald. Tidligere erfaringer fra f.eks. Tour de France som kun varede få timer, har vist os, at dette kan blive et stort problem for de omkringliggende beboere. Der bør sikres en god afstand på 3-4 meter mellem camp-områder og boliger. Derudover bør toilet- og affaldsfaciliteter opstilles væk fra boligområder for at mindske disse gener.	4. Lokalplanen kan indeholde bestemmelser om placering af hegn omkring camps, og derunder sikring af afstand til nærmeste naboer, samt at hegn skal være dækket af plastik. Flere steder opsættes der dobbelt-hegn for at sikre afstand mellem camp-aktiviteter og nabo-ejendomme. Lokalplanen kan indeholde bestemmelser omkring placering af toilet- og affaldsfaciliteter på camps.
	5. <u>Misvisende omtale af området:</u> Jeg bemærker, at området, hvor festivalen skal afholdes, omtales som en park. Efter min mening er det at skyde blår i øjnene på folk, da det på ingen måde kan beskrives som en park og heller ikke bliver det. Det er vigtigt at være ærlig om områdets faktiske karakter og anvendelse, så borgerne får et retvisende billede af projektet.	5. Baggrunden for udviklingen af området er, at der etableres en park til rekreative formål på matr.nr. 12aa Jelling By, Jelling. Dette areal indrettes med terrænregulering, beplantning, stier mm. til anvendelse til rekreative formål af byens borgere, i perioden udenfor afholdelse af Jelling Musikfestival.
	6<u>. Beplantning omkring rundkørslen:</u> Jeg vil til slut gerne tilkendegive, at jeg vil se positivt på beplantning omkring rundkørslen. Det vil være en forbedring af områdets udseende og kan samtidig være med til at afskærme for meget kraftig vind, hvilket vil være til gavn for både naboer og teltgæster ."	6. Der udarbejdes i forbindelse med lokalplanlægningen en beplantningsplan for området. Herunder området ved rundkørslen ved Herningvej/Mangehøje.
3. Jelling Kirkes menighedsråd	"Opmærksomhedspunkter Menighedsrådet ser det som meget positivt, at der bliver lavet en miljøundersøgelse, da der er mange afklaringsfelter at forholde sig til.	

	Vi har et par opmærksomhedspunkter, vi gerne vil have, bliver en del af undersøgelsen I forbindelse med miljøundersøgelsen er der et par områder, vi som menighedsråd er interesserede i, bliver undersøgt: 1. <u>Udsigtsfredning fra nordhøjen.</u> P-pladsen, som påtænkes etableret øst for Mangehøje. Her har vi en bekymring for, at den ikke kun vil fungere som P-plads i festivalperioden. Hvis den er der, vil folk kunne parkere biler og campere hele året rundt, og det vil dermed have indflydelse på udsigtsfredningen fra nordhøjen. Vi forstår oplægget således, at der ikke etableres faste bygninger indenfor udsigtsfredningen. Hvis dette ikke er tilfældet, skal det undersøges nærmere 2. <u>Lyd.</u> Påvirkning af kirke og kirkegårde er et område, vi mener skal undersøges. Hvor meget vil lyd fra scener, og især camp- området påvirke kirke og kirkegård? 3. <u>Trafikmønstre og gåendes interaktion med midtby og monumentområde.</u> At der medtænkes toilet/affald i forbindelse med festivalgæsternes trafik i monumentområdet. At der medtænkes afskærmning af nordkirkegård, nordhøj for trafik. Menighedsrådet	1. Lokalplanen vil sikre, at arealer øst for Mangehøje kun kan anvendes til andre formål end landbrugsmæssige, i en afgrænset periode hvert år, i forbindelse med afholdelse af Jelling Musikfestival. Arealet vil henligge i græs eller lignende beplantning og vil, udenfor perioden for Jelling Musikfestival, anvendes til landbrugsmæssige formål. Lokalplanen vil sikre, at der ikke kan etableres faste bygninger, terrænreguleres, eller etableres belægning på arealerne. 2. I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et støjnotat. Lokalplanen vil stille krav til, hvilke perioder der må spilles musik på festivalen. Formiddage friholdes for musik, herunder søndag formiddag, hvor der formodes at blive afholdt gudstjeneste. 3. I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et trafiknotat med anvisninger for håndtering af trafik under festivalafholdelsen, herunder gående trafik fra/til Jelling Station. Jelling Festivals håndtering af afvikling af festivalsaktiviteter udenfor festivalpladsen vil bl.a.

	Jelling Kirke 21 januar”	omfatte Crowd management, affaldshåndtering, afskærmning/Officials til håndtering af gående mellem Herningvej og Jelling by, herunder stationen.
Høringssvar	**fra berørte myndigheder**	
Afsender	**Resume af høringssvar**	**Teknik & Miljøs bemærkninger**
1. Haderslev Stift	”Haderslev Stift har forelagt Vejle Kommunes afgrænsningshøring vedrørende planlægning og anlæg af Rekreativt område ved Herningvej og Mangehøje, Jelling, for kgl. bygningsinspektør Nøhr og Sigsgaard Arkitekter A/S, og den indhentede udtalelse vedhæftes. Stiftsøvrigheden har på det foreliggende grundlag ingen bemærkninger til høringen.” Udtalelse Kgl. Bygningsinspektør: ”Det rekreative område placeret nord for herningvej på tværs af vejen Mangehøje og helt over til Tørringvej. Opdelingen i parkområde, campområder og parkering virker hensynsfuld over for monumentområdet – Jelling Kirke, højene og palisaden. I de dele af området, der ligger inden for kirkebyggelinjen på 300 meter der beskytter Jelling Kirke, er der ikke planer om at opføre bygninger højere end de tilladte 8 meter, og afgrænsningsnotatet lader derfor dette hensyn udgå. Vi har derfor ingen kommentarer til afgrænsningsnotatet.”	Tages til efterretning.
2. Slots- og Kulturstyrelsen	” Styrelsen har modtaget udkast til afgrænsningsnotat ifm. planlægningen for et rekreativt område i udkanten af Jelling by, som omfatter en del af bufferzonen til verdensarvsstedet Jelling-Monumenterne, og som mod sydøst grænser op til selve Monumentområdet. Styrelsen ser med alvorlighed på planlægningen, da der planlægges for et areal af betydeligt omfang inden for den landskabskile, der udgår fra byen og Monumentområdet mod nord. I betragtningerne indgår desuden nærheden til verdensarvsstedet, overlappet med bufferzonen og den mulige visuelle indvirkning på	

	Monumentområdet (fra både det permanente anlæg og den midlertidige anvendelse ifm. Jelling Musikfestival).	
	Det følger af optagelsen på UNESCOs Verdensarvsliste, at der skal laves en underretning til UNESCOs World Heritage Centre, når der igangsættes planer og projekter, som kan have indvirkning på verdensarvsstedet. Styrelsen anbefaler derfor, at der som et led i miljøvurderingen udarbejdes en såkaldt "Heritage Impact Assessment" (HIA) – hvilket også fremgår af afgrænsningsnotatet for miljøvurderingen. HIA'en vil senere danne grundlag for underretningen til UNESCO.	Der indarbejdes en Heritage Impact Assesment som en del af miljøvurderingsrapporten for plan og projekt.
	Styrelsen bemærker i den forbindelse, at HIA'en skal omfatte både monumentområdet, bufferzonen og de fjernere omgivelser (også kaldet "the wider setting"). Der er i afgrænsningsnotatet lagt op til, at indvirkninger på bufferzonen udgår, hvilket i en helhedsbetragtning virker uhensigtsmæssigt.	Afgrænsningen udvides, således at påvirkning af monumentområdet og bufferzonen inddrages i miljøvurderingen for anlægs- og driftsfase.
	I forlængelse heraf anbefaler styrelsen, at påvirkningen af kulturhistoriske værdier generelt også inddrages i HIA'en, herunder udpegningen af det værdifulde kulturmiljø "Jelling Monumenterne". Det bemærkes i den sammenhæng, at udarbejdelsen af en HIA ikke alene er af værdi i relation til verdensarv, men kan bidrage til planlægning vedr. kulturhistoriske interesser i det hele taget.	Afgrænsningen udvides, således at påvirkning af kulturhistoriske værdier, herunder kulturmiljø, inddrages i miljøvurderingen for anlægs- og driftsfase.
	Det anbefales desuden, at der også vurderes på indvirkninger i anlægsfasen og ikke kun driftsfasen, som afgrænsningsnotatet lægger op til. Af høringsmaterialet fremgår det, at anlægsfasen forventes at strække sig over flere år (medio 2026 - medio 2029), og samtidigt vil arbejdet foregå i relativ nærhed til et verdensarvssted, der hvert år besøges af mange tusind gæster fra ind- og udland.	Afgrænsningen udvides, således at påvirkning af The Wider Setting i anlægsfasen inddrages i miljøvurderingen.

	Som forslag til den videre planlægning opfordrer styrelsen til, at der tages videst muligt hensyn til verdensarvsstedet og de kulturhistoriske værdier i området, herunder stedets stærke symbolværdi og den fortsatte kirkelige aktivitet. Det anbefales bl.a., at: • Respektafstanden mellem den sydlige grænse for Campområde Øst og Monumentområdet gøres større/så stor som muligt (jf. udkast til masterplan drøftet på møde mellem Vejle Kommune og styrelsen den 29. november 2024 er respektafstanden foreløbigt angivet til 25 meter). • Krav til omfang og udformning af hegn omkring campområdet indarbejdes. • Beplantning til afskærmning af festivalområdet placeres og udformes under hensyn til udsigt og indkig til verdensarvsstedet. ”	
Høringssvar	**fra Vejle Kommune som myndighed**	
Afsender	**Resume af høringssvar**	**Teknik & Miljøs bemærkninger**
1. Team Landbrug, Vejle Kommune	Landbrugsteamet har umiddelbart ingen bemærkninger til afgrænsningen. Hvis der skal være græssende dyr på området, kan der være lovgivningsmæssige forhold, som kræver yderligere overvejelse.	Tages til efterretning.
2. Vejle Museerne	Ingen bemærkninger.	Tages til efterretning.
3, Industri, Vejle Kommune	Miljøvurderingsrapporten skal indeholde oplysninger om: - At jorden der tilføres er ren jord - Formål med jordvolde (jordvold etableres som et krav ift. overholdelse af støj i rekreativ område) - Tilført jordmængde beregnes ud fra krav om støjvolds størrelse - Krav om miljøgodkendelse til anvendelse af jord ifb. støjvolde Tilførsel af jord har betydning for landskab og støvpåvirkning, støj og kørsel ifb. etablering/anlægsfasen påvirker naboer.	Emnerne beskrives i miljøvurderingsrapporten.

Christina Birch
Byplanlægger, Arkitekt

Lokal tlf.: 76812256
Mobil tlf.: 24474239
chrbi@vejle.dk

Her bor vi:
Kirketorvet 22
7100 Vejle

25.06.2025

Afgrænsningsudtalelse for miljø- og miljøkonsekvensrapport for rekreativt område ved Herningvej og Mangehøje, Jelling

Hvad er en afgrænsningsudtalelse

Kommunen skal jævnfør miljøvurderingslovens § 11 og § 23 foretage en afgrænsning af indholdet af en miljø- og miljøkonsekvensrapport, og give en udtalelse til ansøger om hvor omfattende og detaljerede oplysningerne i rapporten skal være.

Afgrænsning af miljø- og miljøkonsekvensrapporten har til formål at hjælpe bygherren og dennes rådgivere med at identificere de aspekter af projektet, som har betydning for miljøet, naboer, miljøorganisationer og myndigheder.

Udtalelsen afgives på det foreliggende data-/oplysningsgrundlag. Der kan være forhold, som senere viser sig at være enten mindre vigtige og/eller overflødige i forhold til udtalelsen. Det kan også være, at der viser sig at være forhold, der er meget vigtige og/eller centrale for vurderingen af indvirkningen på miljøet, men som ikke var kendt eller måske undervurderet i udtalelsen. Sådanne forhold kan og skal justeres hen ad vejen, idet også kravene til indholdet af miljø- og miljøkonsekvensrapporten vil være justeret.

Høring af berørte myndigheder og offentligheden

Afgrænsningen har jævnfør miljøvurderingslovens § 32 stk. 3, nr. 2 været i høring hos berørte myndigheder, og jævnfør miljøvurderingslovens § 35, stk. 3, nr. 2 været i høring hos offentligheden, berørte myndigheder og berørte stater.

Høringen har været fra 13. januar til 27. januar 2025.

Teknik & Miljø
Plan & Energi

Åbningstider
Fremmøde
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Telefon
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Bemærkninger til afgrænsning af indholdet i miljø- og miljøkonsekvensrapporten

Kommunen har modtaget høringssvar fra berørte myndigheder og offentligheden:

Slots- og Kulturstyrelsen
Vejle Kommune, Industri & Miljø
Jelling Kirkes menighedsråd
1 nabo og 1 borger i Jelling

Som følge af bemærkningerne undersøges i Miljørapporten, udover de i afgrænsningsudtalelsens allerede nævnte emner:

- Påvirkningen af monumentområdet og bufferzonen i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af kulturhistoriske værdier, herunder kulturmiljø, i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af The Wider Setting i anlægsfasen.

Afgrænsning af miljøvurderingen ses på de følgende sider

AFGRÆNSNINGSNOTAT FOR RE-KREATIVT OMRÅDE VED HER-NINGVEJ, JELLING

INDHOLD

1.	Indledning	2
2.	Formålet med Afgrænsningsnotatet	2
3.	Høringsparter	3
4.	Plangrundlag	3
5.	Beskrivelse af projektet	4
6.	referencescenariet	12
7.	Afgrænsning af miljøfaktorer og påvirkninger	13
8.	Resultat af afgrænsningen	15
9.	Afgrænsningsskema	16

1. INDLEDNING

Afgrænsningsnotatet fastlægger indholdet af den miljøkonsekvensrapport (VVM) og miljørapport (SMV), der skal udarbejdes for det konkrete projekt og planerne for Rekreativt område ved Herningvej, Jelling jf. miljøvurderingsloven (LBK. nr. 4 af 03/01/2023).

Projektet og de tilhørende planer (lokalplan og kommuneplantillæg) omhandler et rekreativt areal nord for Jelling by. Plan- og projektområdet rummer areal til park, samt landbrugsjorde som i en kort periode årligt midlertidigt kan anvendes til Jelling Musikfestival. Den nuværende placering for Jelling Musikfestival findes ca. 1 km sydvest for det plan- og projektområdet.

Projektet og de tilhørende planer er omfattet af bilag 2 punkt 12 i miljøvurderingsloven. Anlæg & Infrastruktur, Teknik & Miljø i Vejle Kommune, der er bygherre for projektet, har i VVM-ansøgningen ønsket, at projektet undergår en miljøvurdering, jf. miljøvurderingsloven § 19 stk. 4.

Formålet med miljøvurderingen er jf. miljøvurderingslovens § 1, stk. 2:

Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden så tidligt som muligt og forud for, at myndigheden træffer afgørelse om planen, programmet eller projektet, tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune er VVM-myndighed for projektet og planmyndighed for kommuneplantillæg og lokalplanen for projektet. Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune har valgt at udarbejde en samlet rapport, der omfatter både en miljøkonsekvensrapport (MKV) og miljørapport (SMV), da der i vidt omfang er sammenfald mellem berørte miljøfaktorer, geografisk udstrækning og tidsmæssigt sammenfald mellem MKV-rapport og SMV-rapport. Den samlede rapport kaldes i den følgende for miljøvurderingsrapporten.

2. FORMÅLET MED AFGRÆNSNINGSNOTATET

Afgrænsningsnotatet er Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommunes udtalelse til bygherre om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøvurderingsrapporten. Afgrænsningsnotatet sætter rammen for udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten (MKV), jf. miljøvurderingslovens § 23, og miljørapporten (SMV), jf. miljøvurderingslovens § 11, og angiver de miljøfaktorer og underliggende miljøemner, som vurderes at kunne blive påvirket væsentligt af projektet og de tilhørende planer, og som derfor skal vurderes nærmere i den samlede miljøvurderingsrapport.

Afgrænsningsnotatet er udarbejdet på baggrund af sagens oplysninger, herunder projektansøgningen, dialog mellem bygherres rådgivere og Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune, samt myndighedens erfaringer og viden om potentielle miljøpåvirkninger fra lignende projekter.

Den endelige afgrænsning er fastlagt af Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune på baggrund af de indkomne idéer og forslag fra idéfasen for *rekreativt område ved Herningvej, Jelling*.

Desuden er der taget højde for kommentarer fra Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommunes høring af berørte myndigheder.

3. HØRINGSPARTER

Inden udarbejdelse af den endelige afgrænsning af en miljøkonsekvensrapport (MKV) har Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune pligt til at høre offentligheden, berørte myndigheder og eventuelt berørte nabostater, jf. miljøvurderingslovens § 35 stk. 3, punkt 2. Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune har som myndighed for afgrænsningen af en miljørapport (SMV) alene pligt til at høre berørte myndigheder, jf. miljøvurderingslovens § 32 stk. 3, punkt 2.

I forbindelse med processen for udarbejdelse af planer og miljøvurdering har Plan & Energi, Teknik & Miljø i Vejle Kommune derfor afholdt en idefase (1. offentlighedsfase) for Rekreativt område ved Herningvej, Jelling. I idéfasen er offentligheden og nedenstående berørte parter blevet hørt for bl.a. at få bemærkninger til fastlæggelse af indholdet i den samlede miljøkonsekvensvurderingen (MKV) og miljørapport (SMV).

Ved høringen har berørte myndigheder og offentligheden kunnet komme med forslag til, hvilke miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, de ønsker belyst, hvor omfattende og detaljerede oplysningerne skal være, og hvilke alternativer, de ønsker vurderet, samt fremkomme med forslag og idéer i øvrigt.

Høringen er foretaget fra d. 13. januar 2025 til d. 27. januar 2025.
Skemaet nedenfor oplister de parter, der er hørt i forbindelse med høringen.

Parter	Ansvarsområde
Miljøstyrelsen	
Plan- og Landdistriktsstyrelsen	
Slots- og Kulturstyrelsen	
Trafikstyrelsen	
Vejdirektoratet	
Region Syddanmark	

Resultatet af høringen præsenteres i et bilag, der er vedlagt sidst i afgrænsningsnotatet. Det er i bilaget beskrevet, hvordan høringssvarene og forslag behandles i forbindelse med afgrænsningen og miljøvurderingen. I forbindelse med idefasen er der indkommet i alt 8 bemærkninger, idéer og forslag.

4. PLANGRUNDLAG

I det følgende er lokalplan og kommuneplantillæg for Rekreativt område ved Herningsvej, Jelling beskrevet.

For at realisere Rekreativt område ved Herningvej, Jelling skal der udarbejdes et kommuneplantillæg og en lokalplan, der giver mulighed for et område med rekreative formål herunder festivalplads. Derudover vil der være områder med mulighed for midlertidig parkering og teltområde. Planområdet kan ses på Figur 1 og Figur 2 og vil omfatte matriklerne i tabellen nedenfor.

Tabel 4-1 Matrikler der indgår i planområdet

Matr. nr	Ejerlav	Ejer	Adresse	Anvendelse
6p	Jelling by, Jelling	Privatperson	-	Jordbrug
12aa	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
12ab	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
15ag	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
15ax	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21e	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21f	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
24d	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
7000bu	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej
7000f	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej

Kommuneplantillægget skal indeholde retningslinjer, der udpeger området til et rekreativt område, og udlægger en kommuneplanramme for rekreativt område der omfatter området.

Planområdet er beliggende i landzone og er beliggende i et område der i kommuneplanen er omfattet af en række udpegningerherunder område uønsket til skovrejsning, værdifuldt landbrugsområde, værdifuldt kulturmiljø, område i risiko for oversvømmelse og område med naturhistoriske bevaringsværdier.

Kommuneplantillægget skal udtage hele eller dele af planområdet af kommuneplanens udpegning af område uønsket til skovrejsning og særligt værdifuldt landbrugsområde, så planen og projektet muliggøres.

Kommuneplantillægget og lokalplanen skal sikre muligheden for at etablere *Rekreativt område ved Herningvej, Jelling* som beskrevet nedenfor i beskrivelsen af projektet.

Det nærmeste Natura 2000-område er "N81 - Øvre Grejs Ådal", der er beliggende ca. 1,3 km sydøst for plan- og projektområdet. Desuden er plan- og projektområdet omfattet af Vandområdeplan for Jylland og Fyn 2021-2027.

5. BESKRIVELSE AF PROJEKTET

I det følgende er projektet beskrevet.

Vejle Kommune ønsker at etablere et nyt rekreativt område ved Herningvej, Jelling, som størstedelen af året fungerer som parkområde og i visse delområder landbrugsarealer (se Figur 2). En sammenhængende periode hvert år vil der være en midlertidig anvendelse af det rekreative område, som festivalplads til Jelling Musikfestival. Derudover vil der, i forbindelse med Jelling Musikfestival, være tilhørende campområder og parkeringspladser, som vist på Figur 1. Campområder er teltpladser med toilet- og badefaciliteter og vandposter.

Det rekreative område, som er vist på Figur 1, indrettes med enkelte permanente bygninger herunder kontorfaciliteter til Jelling Festivalen og madpakkehus til besøgende. Området vil fremstå som en park med bl.a. volde, beplantning, belysning og regnvandsbassiner.

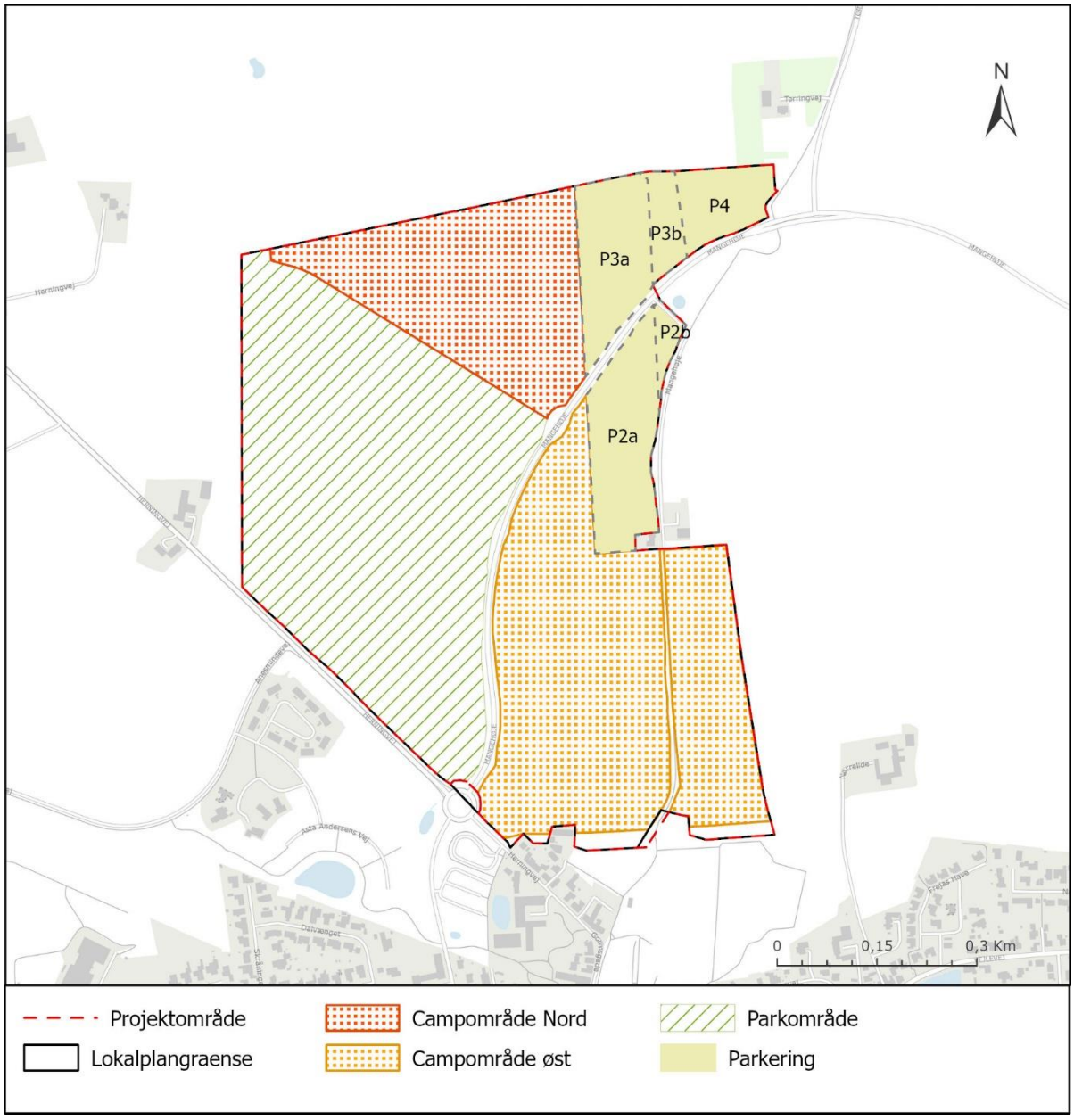

Figur 1 viser arealet ved midlertidig anvendelse for det nye rekreative område ved Herning heri område til Jelling Musikfestival, inddelt i park- og festivalområde, to campområder og parkering.

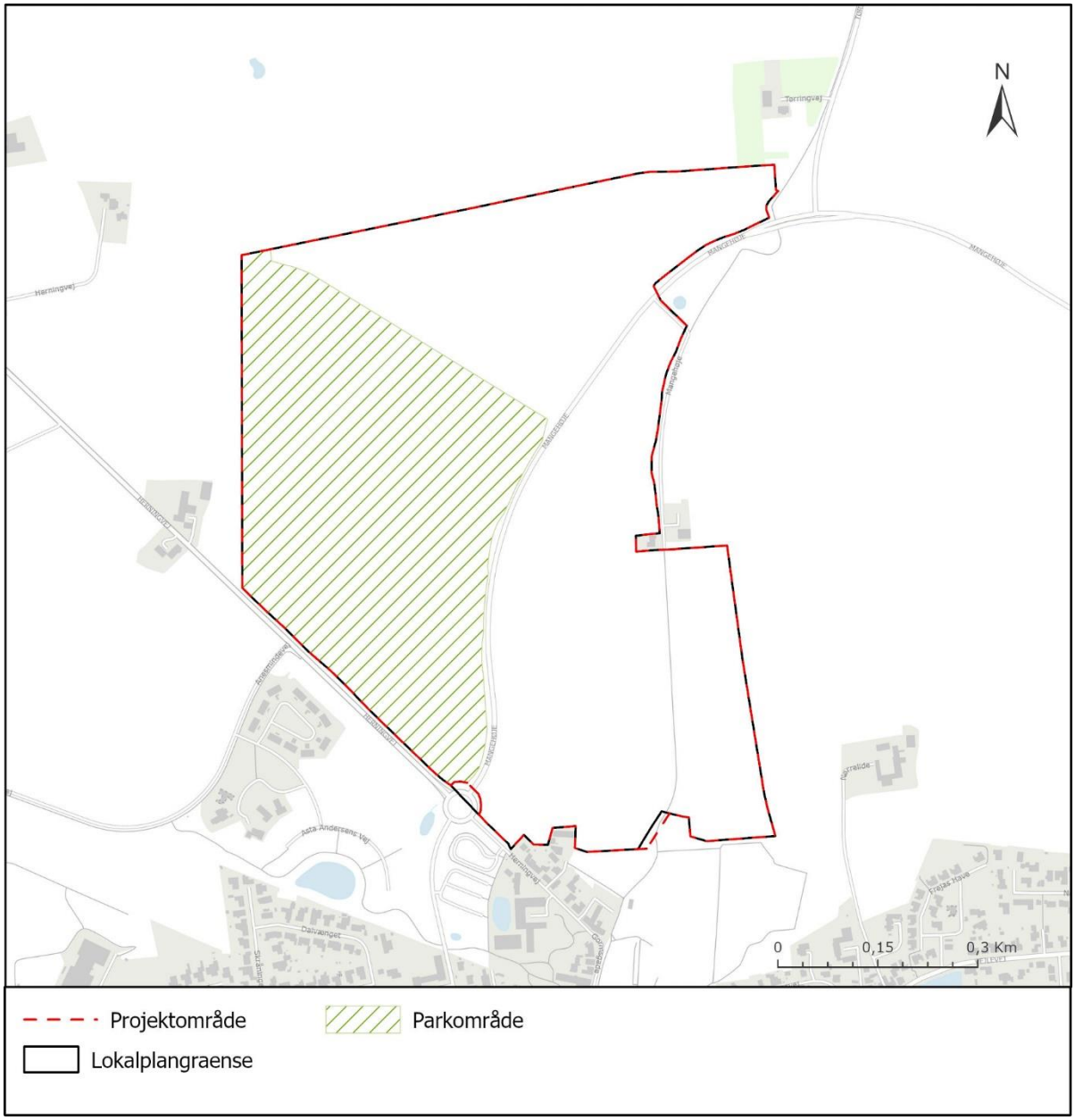

Figur 2 viser områdets permanente anvendelse som park, hvor de resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil være lig eksisterende forhold.

Placering

Projektet er placeret i landzone på landbrugsjord nord for Jelling ved Herningvej og Mangehøje, og har en størrelse på ca. 57 ha. Jelling Musikfestival vil med projektet flytte ca. 1 km nordøst for sin nuværende placering. Projektområdet omfatter matriklerne vist i Tabel 5-1.

Tabel 5-1 Matrikler der indgår i projektet

Matr. nr	Ejerlav	Ejer	Adresse	Anvendelse
6p	Jelling by, Jelling	Privatperson	-	Jordbrug
12aa	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug

12ab	Jelling by, Jelling	Vejle Kommune	Herningvej 1, 7300 Jelling	Jordbrug
15ag	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
15ax	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21e	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
21f	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
24d	Jelling by, Jelling	Privatperson	Mangehøje 41, 7300 Jelling	Jordbrug
7000bu	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej
7000f	Jelling by, Jelling	-	-	Offentlig vej

Der vil ikke være nedrivning i forbindelse med realiseringen af projektet.

Indretning

Det er hensigten, at en stor del af det rekreative område kan anvendes til park for byens borgere. Én gang om året er det hensigten, at Jelling Musifestival kan afholdes med festivalplads i parken, samt tilhørerende faciliteter i de øvrige områder. På de øvrige områder vil der resten af året være markarealer til f.eks. høslet.

Permanent rekreativ park

Selve parkområdet udgør ca. 23 ha og etableres som et permanent rekreativt område bestående af beplantning, jordvolde, lavninger, plateauer samt tekniske elementer som grøfter, trug, regnvandsbassin, belysning samt faste køreveje og stier er beskrevet i det følgende. Permanente elementer kan ses på forløbig masterplan under Jelling Festival på Figur 3.

Der vil forventeligt blive etableret samlet set ca. 3.500 m^2 fast bebyggelse inden for parkområdet, der som udgangspunkt vil bestå af flere bygninger til kontor, værksteder, lager, service og kultur. Bygningerne vil forventeligt etableres som murede bygning, bjælkehus isoleret og uisolerede stålhaller eventuelt beklædt med træ. Bebyggelse forventes en maksimal højde på 9 meter.

Derudover etableres der en transformerstation, som flyttes fra eksisterende placering på den nuværende plads for Jelling Musikfestival til projektområdet i forbindelse med anlægsfasen. Placering af bebyggelse inden for projektområdet er endnu ikke fastlagt.

Inden for parkområdetplads forventes der, at der etableres naturregnvandsgrøft, regnvandsbassin og regnvandsgrøft.

Midlertidig festivalområde

Ud over selve festivalpladsen, som etableres midlertidigt på parkarealet, vil campområderne udgøre ca. 22 ha, fordelt på to arealer hhv. 13 ha øst for festivalpladsen og 9 ha nord for festivalpladsen. Parkeringsarealer udgør ca. 12 ha fordelt nord og øst for campområderne i sammenhæng med Mangehøje.

I forbindelse med, at Jelling Musikfestival afholdes, opsættes der bl.a. midlertidige scener, boder, belysning og hegn.

I forbindelse med afholdelse af festivallen vil der som i dag være en fortsættelse af anvendelsen af arealer ved Gormshallen vest for Jelling, som er udenfor planområdet, til medarbejderparkering og medarbejder camp. Derudover anvendes campingpladsen i byen fortsat til overnattende festivalgæster. Dette vil være lig eksisterende forhold.

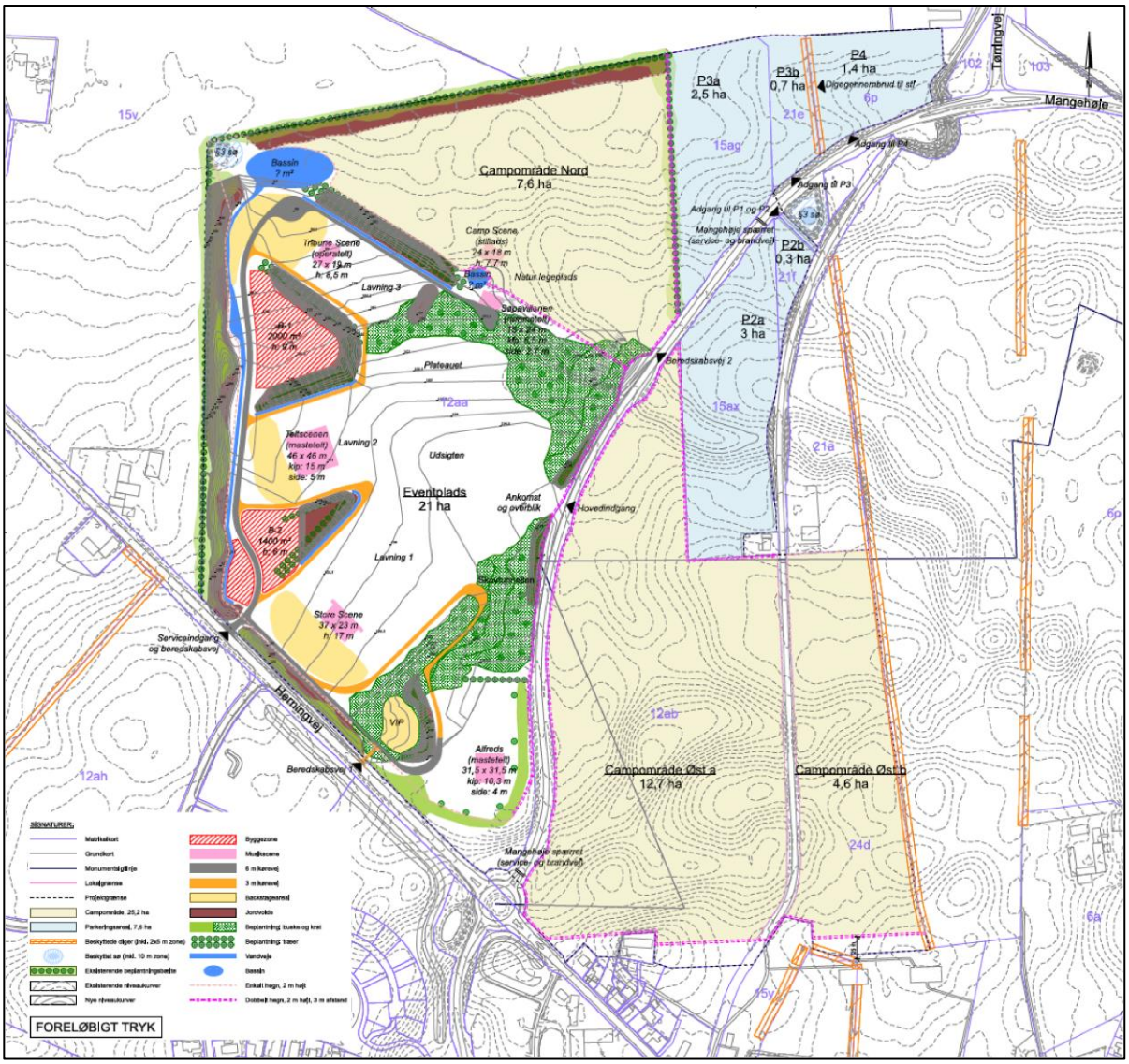

Figur 3 Foreløbig masterplan over projektområdet under Jelling Musikfestival.

Anlægsperiode

Det forventes for nuværende, at anlægsfasen kan opstartes i medio 2026 og vil være færdigt medio 2029 +/- et halvt til et helt år. En mere detaljeret tidsplan for anlægsarbejdet vil blive udarbejdet i forbindelse med detailprojektering af anlægget.

Arbejdets karakter

Arbejdet vil have karakter af almindelige anlægsarbejder og bl.a. omfatte terrænregulering, etablering af trafikanlæg og regnvandshånteringsanlæg.

Drift

Det rekreative område ved Herningvej forventes at blive færdigt i 2029, hvorefter arealet tages i brug. I driftsfasen vil området ved Herningvej omfatte et rekreativt areal frit tilgængeligt for offentligheden. Én gang om året anvendes området til afholdelse af Jelling Musikfestival i en periode på ca. 1 uge samt 4 uger til opsætning og ca. 4 uger til nedtagning. Der vil være enkelte permanente bygningen inden for området, som anvendes af Jelling Festivalen til kontor og lager.

På festivalpladsen etableres der et backstageområde og et frontstage område. I forbindelse med festivalen er hovedindgangen til festivalpladsen placeret let tilgængeligt i forhold til campområdet på den modsatte side af Mangehøje. Serviceindgangen er til backstage området med adgang fra Herningvej for bl.a. lastbiler.

Festivalgæster i personbiler ankommer fra Mangehøje via Tørringvej/Vejlevej/Grangaardvej. Festivalgæster der ankommer med tog fra Vejle og Herning, vil ankomme ved Jelling station og gå gennem byen mod nord til projektområdet og ankomme ad Mangehøje. I festivalperioden vil der være behov for omkørsel til Jelling by fra nord via Vestermarksvej.

Det anlægsarbejde der vil foregå i området i forbindelse med opsætning og nedtagning af festivalen, vil derfor også have karakterer af midlertidigt arbejde i forbindelse med en midlertidig aktivitet.

Relevante karakteristika for projektet

Tabel 1 nedenfor beskrives miljømæssige karakteristika for projektet, der i henhold til bilag 7, stk. 1c og 1d i miljøvurderingsloven skal indgå som elementer i projektbeskrivelsen i en miljøkonsekvensrapport. Beskrivelsen af de aktuelle karakteristika vil samtidig udgøre et vigtigt grundlag for de miljøvurderinger for de miljøfaktorer, der jf, afgrænsningen skal indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Tabel 1. Karakteristika ved projektet, som skal beskrives nærmere i miljøvurderingsrapportens projektbeskrivelse.

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
Ressourcer	Da projekterne endnu ikke er detailprojekteret, foreligger der endnu ikke opgørelser over de præcise mængder råstoffer, som etablering af projektet vil kræve. Ud fra det foreliggende grundlag er det ikke muligt at foretage skøn over mængderne, men det forventes, at de ikke vil afvige væsentligt fra råstofforbruget ved etablering af tilsvarende anlæg med et tilsvarende omfang. I anlægsfasen vil der blive anvendt almindelige byggematerialer som: Sten, grus, sand til interne veje Asfalt og/eller sten til befæstede arealer, elektricitet, diesel/brændstof til entreprenørmaskiner, mindre mængder el til belysning, mandskabsfaciliteter mm. Når anlægsprojekteringen er mere fremskreden, bliver det muligt at fo-	Rekreativtområde (park mm): Der vil blive bruge ubetydelige mængder ressourcer til vedligeholdelse af parken. Festival (midlertidig anvendelse): Der vil kun blive brugt ubetydelige mængder ressourcer, som f.eks. olie og reservedele mm. i driftsfasen af festivalen.

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
	retage estimering af forbruget i anlægsfasen på baggrund af erfaringstal.	
Affald	Der vil opstå affald i form af almindelig dagrenovation fra skurvogne mv. Desuden produceres byggeaffald i mindre mængder. Der vil være tale om mindre mængder affald, som håndteres i henhold til kommunale affaldsregulativer.	Rekreativt område (park mm): Der produceres begrænsede mængder affald i driftsfasen. Festival (midlertidig anvendelse): Under afholdelse af festivalen produceres en større mængde affald i form af dagrenovation fra festivalgæster mv. Under Jelling Musikfestival indsamles alt affald til festivalens genbrugsplads. Der vil blive afsat arealer tæt på, hvor affaldet produceres til opsamling af affaldet. Affaldsløsninger skal indrettes på en måde, så de ikke giver anledning til lugtgener for naboer. Affaldsløsningen skal have en kapacitet til at rumme affaldet produceret fra festivalgæster mellem tømninger. Jelling Musikfestival samarbejder med Jelling Vognmandsforretning, der opererer som festivalens renovatør, og sørger for at ressourcerne kommer de rigtige steder hen i forhold til genbrug og genanvendelse.
Emissioner	Anlægsarbejdet, som vil blive anmeldt i henhold til bekendtgørelse nr. 844 af 23.06.2017 om regulering af visse aktiviteter, kan i tørre perioder give anledning til støvgener fra transport til/fra arbejdspladserne og byggearbejde. Støvgenerne kan reduceres ved at udlægge kørepladder og rengøre maskinel, samt ved at sprinkle køreveje med vand. Det forventes ikke, at anlægsarbejdet vil give anledning til lugtgener. Mht. emission af udstødningsgasser forventes de sædvanlige emissioner fra kørsel og brug af godkendte entreprenørmaskiner.	Rekreativt område (park mm): Der vil i driften af parkområdet ikke forekomme væsentlige støv og lugtgener. Festival: I perioden for afholdelse af festivalen vil der kun være emissioner fra trafik til og fra området fra både personbiler og lastbiler. Der vil ikke forekomme væsentlige støv og lugtgener i driftsfasen.
Støj og vibrationer	I anlægsfasen vil der være støj fra almindelig anlægstrafik og maskiner til etablering af selve eventpladsen. Brugen af maskiner vil ikke finde sted udenfor det tidsrum, hvor anlægsarbejdet foregår. Støjen fra anlægsarbejdet forventes generelt at kunne overholde relevante støjgrænser. Der vil ikke være vibrationsgener iforbindelse med anlægsfasen.	Rekreativt område (park mm): Der vil i driften af arealet parkområdet ikke være støj og vibrationer. Festival (midlertidig anvendelse): Der vil være støj i forbindelse med afholdelse af festivalen. Støjniveauet vil svare til den der allerede forekommer ved afholdelse af festivalen på den eksisterende plads ca. 1 km sydvest for projektområdet. Ved den nye placering vil der være

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
		nye naboer (herunder beboelses-ejendomme) som grænser direkte op til støjen. Under koncerter vil støjen være domineret af højtaleranlæg, som vil være placeret flere steder inden for festivalpladsen. Koncerter kan forekomme til omkring kl. 2 med en efterfølgende periode, hvor festivalgæster forlader områder mod campområderne og parkeringsarealerne. På campområder kan der forekomme støj fra bl.a. musikanlæg. Festivalen afholdes over en periode på ca. 1 uge om året,. ca. 4 uger til opsætning og ca. 4 uger nedtagning der afvikles i afgrænsede og kendte tidsrum.
Lys	Anlægsarbejdet vil medføre behov for belysning, når det udføres på den mørke tid af året. Belysningen vil bestå af midlertidigt opstillede master med nedadrettet lys, der jævnfør arbejdstilsynets regler på området, skal være tilstrækkeligt for arbejdets udførelse.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Der etableres permanent belysning i form af lygtepæle på ca. 4,5 meter i parkområdet. Der vil ikke være belysning af væsentlig betydning for naboer. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Den permanente belysning anvendes også både under Jelling Musikfestival. Der suppleres under festivallen med midlertidig belysning (orienteringslys) i forbindelse med festivalen – både frontstage og backstage, på parkeringsarealet og campområder. Armaturer placeres så de generer omgivelserne mindst muligt.
Afledning af regn- og spildevand	Regnvand forventes at nedsive lokalt, og der etableres ikke særskilte anlæg til håndtering af regnvand i anlægsfasen. Spildevand fra mandskabsvogne opsamles i tanke og køres til nærmeste rensningsanlæg.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Regnvand forsinkes på egen grund med vandvoluminer og der udledes til et eksisterende dræn der løber øst-vest nord for Campområde Nord. Myndigheden har fastlagt udledningen til 5 l/s. Inden for parkområdet forventes der, at der etableres regnvandsbassin og regnvandsgrøft for at sikre, at der ved ekstrem regn ikke er risiko for oversvømmelse. Derudover etableres der afløb til spildevand fra permanente bygninger. Produktionen af spildevand fra permanente bygninger vil svare til

Karakteristika	Anlægsfasen	Driftsfasen
		almindelige kontor- og lagerfaciliteter. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Der etableres ikke yderligere foranstaltning ift. regnvand under festivallen. Der etableres afløb til spildevand fra mobile toiletfaciliteter forventes at blive etableret som opsamlingstanke, der skal tømmes med jævne mellemrum. Produktion af spildevand svare til forholdene i dag på den nuværende plads.
Trafik	I forbindelse med anlægsperioden for projektet vil der være øget trafik i form af entreprenørmaskiner på Herningvej og Mangehøje. Den interne logistik inden for projektområdet kræver etablering af midlertidige køreveje. De vil ved behov etableres med køreplader eller som grusveje. Anlægsarbejdet sker inden for parkområdet, hvorfor der hverken sker logistik eller etablering af køreveje på arealerne øst for mangehøje. Tilslutning af interne køreveje til offentlig vej skal godkendes af vejmyndigheden.	<u>Rekreativt område (park mm):</u> Trafik i driftsfasen vil generelt være lig den eksisterende trafik i området. <u>Festival (midlertidig anvendelse):</u> Under afholdelse af festivallen vil der være en betydelig øget mængde trafik bestående af både personbiler og lastbiler. Trafikken styres således, at personbiler ankommer af mangehøje og lastbiler ad Herningvej. I festivalperioden vil der være behov for omkørsel til Jelling by fra nord via Vestermarksvej.
Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker	Ikke relevant.	Ikke relevant.

<u>Afviklingsfasen</u>
Da afviklingsfasen af det rekreative område ved Jelling ligger langt fremme i tiden og vil blive håndteret efter gældende lovgivning, vurderes fasen ikke nærmere i afgrænsningen. Lokalplanen indeholder desuden bestemmelser om fjernelse af bebyggede elementer. Afvikling af den årlige festival håndteres som en del af driftsfasen.

6. REFERENCESCENARIET

Når det skal vurderes, om de miljøpåvirkninger, som planen og projektet kan medføre, er væsentlige, skal de vurderes op imod referencescenariet, som består af miljøstatus og 0-alternativet. Miljøstatus er en opgørelse af de eksisterende miljøforhold, og 0-alternativet er en prognose for udviklingen af miljøforholdene til et bestemt tidspunkt i fremtiden, hvis planerne ikke vedtages og projektet ikke realiseres. Både miljøstatus og 0-aternativet vil indgå i vurderingerne af, hvad planerne og projektets påvirkning af miljøet vurderes at blive.

7. AFGRÆNSNING AF MILJØFAKTORER OG PÅVIRKNINGER

I skemaet på de følgende sider afgrænses de miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Krav til miljøvurderingens indhold
Ifølge miljøvurderingslovens bilag 4 og 7 skal følgende faktorer tages i betragtning, når de forventes at blive berørt i væsentlig grad af planer og projekter:

> *Befolkningen, menneskers sundhed, biodiversiteten (f.eks. fauna og flora), jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer), jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse), vand (f.eks. hydromorfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet), luft, klima (f.eks. drivhusgasemissioner, virkninger, der er relevante for tilpasning), materielle goder, kulturarven, herunder dens arkitektoniske og arkæologiske aspekter, og landskab.*

Beskrivelsen af de forventede væsentlige påvirkninger af de angivne miljøfaktorer skal omfatte projektets direkte, indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. Desuden skal de indbyrdes påvirkninger mellem miljøfaktorerne, og med andre projekter i området (kumulativ effekt) beskrives.

I afgrænsningen tages der også hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

Fremgangsmåde
For hver overordnet miljøfaktor (landskab, kulturarv, jord, luft osv,), som er defineret i miljøvurderingsloven, er der i afgrænsningsskemaet identificeret en række miljøpåvirkninger, som planen og projektet vil medføre. Det er dernæst vurderet, om miljøpåvirkningerne potentielt kan medføre væsentlig konsekvens for de enkelte miljøfaktorer. De påvirkninger, der vurderes at kunne have en væsentlig konsekvens, skal beskrives og vurderes nærmere i miljøvurderingsrapporten, mens de øvrige miljøpåvirkninger ikke behandles yderligere.

Ved fastlæggelsen af miljøkonsekvensvurderingens og miljøvurderingens indhold indgår følgende elementer, som fremgår af afgrænsningsskemaet:

1) Identifikation af de miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, som projektet vurderes at medføre i henholdsvis anlægs-, drifts- og afviklingsfasen.
2) En vurdering af om de enkelte miljøpåvirkninger skal indgå i miljøvurderingsrapporten, fordi de er potentielt væsentlige, eller om de skal udgå, fordi de ikke vurderes at kunne medføre en væsentlig konsekvens for miljøfaktorerne.
3) En begrundelse for beslutningen om, hvorfor de enkelte miljøpåvirkninger skal indgå eller udgå.
4) En kort beskrivelse af metoder og vidensgrundlag, der skal indgå ved beskrivelse og vurdering af de miljøpåvirkninger, som skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Afgræsningsnotatet fastlægger herefter, hvilke miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal behandles nærmere i miljøvurderingsrapporten, og hvilke der udelades. De miljøpåvirkninger, som ved afgrænsningen udelades, vil ikke blive behandlet yderligere i miljøvurderingsrapporten, da det vurderes, at de vil være uvæsentlige.

De ikke-væsentlige miljøpåvirkninger er derved ikke afgørende for en senere faglig stillingtagen til, om projektet kan godkendes via en VVM-tilladelse (§25-tilladelse) med tilhørende vilkår, og om planerne kan vedtages.

Afgrænsningsskemaet kan tilpasses i løbet af miljøvurderingsprocessen, hvis der fremkommer oplysninger eller viden om andre miljøpåvirkninger, der potentielt kan påvirke miljøfaktorerne væsentligt som følge af planerne eller det konkrete projekt.

Afgrænsningsskemaet udgør samtidig en disposition for opbygningen af miljøvurderingskapitlerne i den samlede miljøvurderingsrapport.

8. RESULTAT AF AFGRÆNSNINGEN

Ifølge afgrænsningsskemaet vil følgende miljøfaktorer og påvirkninger indgå i den samlede miljøvurderingsrapport:

Landskab	• Visuel og oplevelsesmæssig påvirkning af landskabet
Kulturarv	• Påvirkning af kulturhistoriske værdier
Klima	• Klimapåvirkning • Oversvømmelse
Biodiversitet	• Påvirkning af Natura 2000-områder. • Påvirkning af Bilag IV-arter og rødlistede arter • Påvirkning af beskyttede naturtyper
Befolkningen og menneskers sundhed	• Påvirkning af naboer • Påvirkning af trafikale forhold

9. AFGRÆNSNINGSSKEMA

Ved plan- og projektområdet skal forstås områdeafgrænsningen af kommuneplanrammen, loklalplanen og projektet, som er tilnærmelsesvis sammenfaldende. Ved beskrivelse af påvirkningerne særskilt som følge af lokalplan, kommuneplantillæg og projektet vil det i det følgende være tydeliggjort.

Tabel 2. Afgrænsning af miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal indgå i miljøvurderingsrapporten.

Landskab				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
Anlægfase	Visuel påvirkning af landskabet	Inddraget	Etableringen af det nye rekreative område vil i anlægsfasen medføre at landskabet får en mere teknisk karakter pga. anlægsarbejder. Anlægsfasen vil være midlertidigt, men med etablering af permanente anlæg som bl.a volde, regnvandsbassin, faste køreveje og stier mv (se projektbeskrivelsen). Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Det nuværende landskab beskrives på grundlag af en skrivebordskortlægning, feltbesigtigelse samt eksisterende viden og data. Landskabet verificeres ved besigtigelser og fotoregistrering af karakteristiske landskabselementer m.m. Feltbesigtigelsen og skrivebordskortlægningen lægge til grund for udpegning af fotostandpunkter, som der laves visualiseringer ud fra. Fotostandpunkterne besluttes i samarbejde med Vejle Kommune. Landskabsbeskrivelserne udgør grundlaget for vurderingerne af forstyrrelser af landskabet i projektets anlægsfase samt ændringer af landskabet som følge af projektet. Vurderingerne understøttes af visualiseringer og relevante fotos og illustrationer af projektet.
Driftsfase	Visuel påvirkning af landskabet	Inddraget	***Permanent*** Realisering af planerne og projektet vil påvirke landskabet visuelt og landskabets karakter fra kuperet landbrugsområde til rekreativt området delvist omgivet af volde og træer. ***Midlertidigt*** Jelling Musikfestival vil i en midlertidig periode på ca. 9 uger om året påvirke landskabet visuelt og landskabets karakter, da anvendelsen ændres til festivalplads med tilhørende campområder og parkeringsarealer. Den potentielle landskabelige påvirkning er med særligt fokus på den visuelle påvirkning set fra UNESCO udpegning – Monumentområdet. UNESCOs "The wider setting" må ikke påvirkes væsentligt at områdets permanente ændring til rekreativt parkområde.	Det nuværende landskab beskrives på grundlag af en skrivebordskortlægning, feltbesigtigelse samt eksisterende viden og data. Landskabet verificeres ved besigtigelser og fotoregistrering af karakteristiske landskabselementer m.m. Feltbesigtigelsen og skrivebordskortlægningen lægge til grund for udpegning af fotostandpunkter, som der laves visualiseringer ud fra. Fotostandpunkterne besluttes i samarbejde med Vejle Kommune. Landskabsbeskrivelserne udgør grundlaget for vurderingerne af forstyrrelser af landskabet i projektets anlægsfase samt ændringer af landskabet som følge af projektet. Vurderingerne understøttes af visualiseringer og relevante fotos og illustrationer af projektet.

			På den baggrund vurderes den visuelle påvirkning af landskabet nærmere. Selve påvirkningen af UNESCO udpegningen sker under Kulturarv.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af grønne områder og beplantning	Udgår	Inden for plan- og projektområdet er der flere levende hegn. De vil blive bevaret i det omfang, det er muligt. Eksisterende beplantning og grønne områder vil blive vurderet som en del af den visuelle påvirkning af landskabet. Hegnene vil desuden blive besigtiget for Bilag IV arter (se Biodiversitet). Påvirkning af grønne områder og beplantning vurderes derfor ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af arealer indenfor bygge- og beskyttelseslinjer	Udgår	En del af plan- og projektområder overlapper med kirkebyggelinjen, som er medtaget under Kulturarv. Plan- og projektområdet overlapper ikke med andre bygge- og beskyttelseslinjer. Påvirkningen af arealer inden for bygge- og beskyttelseslinjer vurderes derfor ikke nærmere.	-

Kulturarv

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede fortidsminder	Udgår	Plan- og projektområde overlapper ikke med registrerede fredede fortidsminder eller beskyttelseslinjer for fredede fortidsminder, men overlapper med udpegning af kulturarvsareal. Kulturarvsaarealet markerer, at der her er mulighed for at støde på arkæologiske fund. Der er iflg. Vejle Museernes vurdering stor risiko for at finde fortidsminder inden for plan- og projektområdet. Der vil derfor i forbindelse med realisering af planen og projektet foretages arkæologiske forundersøgelser forud for jordsarbejder jf. retningslinjerne i Museumsloven. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkning af fredede fortidsminder ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af beskyttede sten- og jorddiger	Udgår	Inden for plan- og projektområdet findes et beskyttet dige, som er placeret i lige linje nord-syd med flere diger. Digerne er afbrudt af flere veje. Diget inden for området forventes gennembrudt af en intern vej. Inden anlægsarbejderne i forbindelse med at projektet igangsættes skal der søges om dispensation til gennembrud af diget. Placeringen af digegennembruddet i det beskyttede dige ødelægger ikke strukturer som kryds og hjørner, hvor diger mødes, eller slører uregelmæssige forløb hos gamle diger. Vejle Kommune er indstillet på at imødekomme dispositionsansøgningen. På baggrund af ovenstående vurderes derfor ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af kirkebyggelinje	Udgår	Plan- og projektområdets sydøstligste del overlapper med kirkebyggelinjen om Jelling Kirke. Kirkebyggelinjen er har til formål at sikre at der ikke opføres bebyggelse, som virker skæmmende på kirkerne eller hindrer, at kirkerne er synlige i landskabet. Efter bestemmelsen er det inden for 300 meter fra en kirke forbudt at opføre bebyggelse, som er over 8,5 meter højt. Med projektet og ved realisering af planerne vil der ikke opføres fast bebyggelse inden for området omfattet af kirkebyggelinjen. Inden for kirkebyggelinjen vil der være	-

Kulturarv				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
			areal til landbrug f.eks. høslet samt midlertidigt camp-område, med opstilling af bl.a. telte i forbindelse med afholdelse af festivallen. Dermed vurderes planerne og projektet ikke at være i strid med kirkebyggelinjen om Jelling Kirken. Påvirkning af arealer inden for kirkebyggelinjen vurderes derfor ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede og bevaringsværdige bygninger og bygningsværker	Udgår	Der er ingen fredede eller bevaringsværdige bygninger eller bygningsværger inden for plan- og projektområdet. Derfor vurderes dette ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af fredede arealer	Udgår	En stor del af plan- og projektområdet er pålagt en fredning af 13.10-1947 med tillæg. Fredningens formål er at sikre det frie udsyn til Jellingehøjene, herunder at sikre en friholdelse af arealet melllem nordhøjen og vejen Mangehøje for at sikre det åbne landskab. Der må der ikke etableres bebyggelse og beplantning, anlægges veje eller opstilles boder, master eller andre indretninger, som kan virke skæmmende. ***Permanent*** Ved realisering af planerne og projektet vil der inden for fredningen fortsat være landbrugsjord til f.eks. høslet og dermed ikke ske permanente ændringer af arealet. ***Midlertidigt*** I en periode på ca. 14 dage om året vil der ved afholdelse af festivallen være campområde i form af teltpladser, midlertidige toiletvogne o.lign inden for fredningsarealet. Dette vil være inden for en meget kort og midlertidig periode og vil derfor ikke have en væsentlig påvirkning på fredningen. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af fredede arealer ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af UNESCO "the wider setting" og "Outstanding Universal Value"	Inddraget	Plan- og projektområdet ligger lige nord for UNESCO udpegningen "Monumentområdet Jelling" og dermed med en placering relativt nær området. Den potentielle påvirkning af UNESCOs "the wider setting" og "Outstanding Universal Value" (OUV) er med	Påvirkningen vurderes på baggrund af en skrivebordsundersøgelse samt visualiseringer og vurderinger under Landskab. Der udarbejdes en HIA.

Kulturarv				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
			særligt fokus på den visuelle påvirkning set fra UNESCO udpegning – Monumentområdet. ***Permanent*** Ved realisering af planerne og projektet vil der ske en permanent ændring af arealet vest for Mangehøje til rekreativt parkområde, som vil afskærmes med volde og beplanting. De resterende områder inden for plan- og projektområdet vil fortsat være landbrugsjord. ***Midlertidigt*** 2-9 uger om året vil der være fesivalaktiviteter på arelet vest for Mangehøje, som med planerne og projektets vil være afskærmet af beplanting. Området vil i den midlertidige periode desuden være afskærmet af et hegn. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil i perioden for festivallen udnyttes til camp- og parkeringsområder. På baggrund af ovenstående vurderes det, at det skal undersøges nærmere, om der kan ske en væsentlig påvirkning af UNESCOs "The wider setting". Der udarbejdes desuden en Heritage Impact Assessment hvori der ligeledes vurderes påvirkningen af OUV vurderes.	
Anlægs- og driftfase	Påvirkning af 'Monumentområdet i Jelling' og UNESCO bufferzone	Indgår	I "Monumentområdet i Jelling' og Bufferzonen omkring "Monumentområdet i Jelling" må der i henhold til monumentområdets status som Verdensarv og særlige kulturhistoriske værdier af national betydning ikke etableres anlæg eller byggeri, som virker forstyrrende på monumentområdet. Ved bebyggelse og anlæg eller ved inddragelse af arealer til byudvikling inden for bufferzonen skal der tages hensyn til de kulturhistoriske værdier, og der skal godtgøres i hvert enkelt tilfælde, at beskyttelses- og bevaringsværdier sikres. Bufferzonen omfatter den del af byen, som har det tætteste samspil med monumentområdet, og som naturligt afgrænses af de tværgående veje. Bufferzonen er et område, hvor bebyggelse og anvendelse har relation til monumentområdet. Det kan f.eks. være bygningshøjder, materialer, indkig og udsigter. En del af bufferzonen	Påvirkningen vurderes på baggrund af en skrivebordsundersøgelse samt visualiseringer og vurderinger under Landskab. Der udarbejdes en HIA.

Kulturarv				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
			mod nord mod det åbne land er sikret med en udsigts-fredning. Plan- og projektområdets delområde mod sydøst ligger inden for bufferzonen og anvendes midlertidigt til camp-område ca. en uge årligt I forbindelse med planerne og projektet vil der blive etableret byggezoner med permanente konstruktioner, beplanting langs Mangehøje og der vil blive terrænregu-leret. Resten af året vil arealet fortsat anvendes til land-brugsjord. På baggrund af ovenstående vurderes det om der vil være en væsentlig påvirkning af 'Monumentområdet i Jelling' og bufferzonen.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af kulturhistoriske værdier	Indgår	Plan- og projektområdet ligger indenfor det værdifulde kulturmiljø "Jelling Monumenterne". Inden for de udpegede kulturmiljøer må der kun planlægges for og udføres aktiviteter inden for byggeri, anlæg, råstofgravning med videre, hvis der tages hensyn til kulturmiljøerne, og det kan godtgøres, at de beskyttelses- og bevaringsmæssige interesser sikres. Kulturmiljøet omfatter desuden Jelling Monumenterne. Miljøet er sårbart overfor ændringer i omgivelser, terræn og slørende beplantning. Området inden for udpegningen fastholdes som landbrugsjord til f.eks. høslet, men med mulighed for at anvendes arealet til campområde i forbindelse med festivallen i op til 14 dage årligt. Der vil der blive etableret byggefelter med faste konstruktioner, foretages terrænregulering og blive etableret beplantning langs Mangehøje Det skal vurderes om der kan ske en væsentlig påvirkning af de kultuhistoriske værdier.	Vurdering foretages på baggrund af Heritage Impact Assessment (HIA), hvor der vurderes på ovenstående UNESCO bufferzone, "the wider setting" og "Outstanding Universal Value" af Jelling Monumenterne.

Jordarealer

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Driftsfase	Inddragelse af jordareal	Udgår	I dag anvendes plan- og projektområdet til landbrugsformål, og størstedelen af området er beliggende indenfor udpegningen særlig værdifulde landbrugsområder. Inden for udpegningen af særligt værdifuldt landbrugsområde, vægtes landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser højt. Ifølge redegørelsen i kommuneplanen vil der ved byerne være en løbende afvejning mellem byernes udviklingsmuligheder og landbrugets investeringssikkerhed. Der knytter sig desuden en række rekreative interesser til de bynære landbrugsområder, som skal indgå i interesseafvejningen. ***Permanent*** Ved realisering af planerne og projektet vil ca. 21 ha udtages som landbrugsjord og ændres til et rekreativt parkområde. De resterende arealer inden for plan- og projektområde vil fortsat anvendes til landbrugsformål (samlet set ca. 33 ha). ***Midlertidigt*** I en midlertidig periode på ca. 14 dage vil de ca. 33 ha landbrugsjorde kunne anvendes til hhv. camp og parkering i forbindelse med festivallen. Selve festivallen kan afholdes på det ca. 21 ha rekreative parkområde og foregå ca. 9 uger årligt inkl. opsætning, afholdelse og nedtagning. Størrelsen af den permanente udtagelses af landbrugsjorde til rekreative formål på ca. 21 ha og den midlertige til festivalaktiviteter på yderligere ca. 33 ha, vurderes ikke at have væsentlig betydning for varetagelsen af udviklingsmuligheder for landbruget. Generelt vurderes udviklingsmuligheder for landbruget ikke at ændres væsentligt, da der fortsat vil være landbrugspligt på arealerne for de midlertidige camp- og parkeringsområder. Der er tale om en afvejning af Jelling by´s udviklingsmuligheder, herunder behov for oplevelser og rekreation mod landbrugsinteresser generelt. På baggrund af ovenstående vil påvirkningen af inddragelse af jordarealer ikke vurderes nærmere.	-

Jordbund

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af jordbunden	Udgår	Plan- og projektområdet for den nye eventplads er ikke forureningskortlagt på V1- eller V2-niveau (muligt eller konstateret forurenet) og arealet er ikke omfattet af områdeklassificering (lettere forurenet byområde). I forbindelse med anlægsfasen vil der således ikke være risiko for jordforurening ved flytning, og afgravning af jord. I forbindelse med både anlægsarbejde og drift af den nye event- og festivalsplads kan der teoretisk ske spild af forureningskomponenter (f.eks. olie) på terrænet. Hvis der sker uheld, vurderes det, at det let kan erkendes, og oprydningen umiddelbart kan igangsættes, jf. jordforeningslovens regler. Risikoen for betydende jordforureninger vurderes derfor at være lille. Kørsel med større maskiner indebærer en risiko for komprimering af jorden til skade for eksistrende plante- og dyreliv (se vurdering af potentil påvirkning heraf under miljøemnet Biodiversitet). Udgravning til regnvandsbassiner vil indebære en lokal og relativ begrænset arealpåvirkning af jordbunden, som ikke vurderes at indbære en væsentlig påvirkning. Påvirkning af jordbunden vurderes derfor ikke nærmere.	-

Luft				
Fase	**Miljøpåvirkninger**	**Afgrænsning**	**Begrundelse for afgrænsning**	**Metode til vurdering af påvirkninger**
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af luftkvalitet	Udgår	Realisering af planerne og projektet vil blive gennemført ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en godkendt miljøpåvirkning. Det samme gælder ved drift af festivalspladsen. Miljøstyrelsens grænseværdier, EU's grænseværdier vil blive overholdt. Derfor vurderes der ikke nærmere på påvirkning af luftkvalitet.	-
Anlægs- og driftfase	Påvirkning af støvkoncentration	Udgår	Støv kan forekomme i sommerhalvåret og bekæmpes med vanding af terrænarealer efter behov i hhv. anlægs- og driftsfasen. Der foregår ikke aktiviteter, der giver anledning til betydende luftforurening. Dermed vurderes påvirkning af støv ikke nærmere.	-
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af lugt	Udgår	***Permanent*** Med lokalplanen vil der inden for parkområdet være mulighed for afgrænsning med får. Vurdering af lugt i forhold til naboer vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold jf. husdyrvejledningen. Lugtbidraget må forventes at være så lavt, at det er uden betydning for omkringliggende beboelsesejendomme. Der vil ikke være lugtgener som følge af etablering af et rekreativt parkområdet. ***Midlertidigt*** I en begrænset og midlertidig periode på ca. 14 dage vil der kunne være helt lokale lugtgener fra f.eks. sanitære faciliteter og affaldsfaciliteter som følge af afholdelse af en festival med mange mennesker. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af lugt ikke at være væsentlig og vurderes derfor ikke nærmer.	-

Klima

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægsfase	Påvirkning af drivhusgasser	Inddraget	Anlægsfasen vil gennemføres ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Omfanget af udledninger ifm. terrænregulering og etablering af bygninger, afhænger af hvor til (genanvendelse eller deponi) og hvor langt materialer skal transporteres samt energiforbruget i entreprenørmaskinerne. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en kendt klimapåvirkning. På baggrund af ovenstående skal udpegningen af drivhusgasser vurderes nærmere. Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Projektets bidrag til klimaforandringerne beregnes og vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Sammenlignes med national/lokal klimapåvirkning.
Driftfase	Påvirkning af drivhusgasser	Inddraget Udgår	***Permanent*** For veligeholdelse af det rekreative parkområde vil der være et mindre maskinel behov til f.eks. græsslåning. Derudover vil der være et forbrug til el til almindelig parkbelysning samt kontor- og lagerfaciliteter. ***Midlertidigt*** I en kort periode på ca. 9 uger årligt under afholdelse af festivallen vil der være behov for maskiner til opsæning af selve festivallen, persontransport for gæster samt varetransport og el til bl.a. lyd og lys. Dette vil medføre et energiforbrug med tilhørende emissioner i perioden for festivallen. På baggrund af ovenstående skal det vurderes nærmere om planerne og projektet vil medvirke til en væsentligt påvirkning af drivhusgasser. ***Mobilroaming*** I forbindelse med afholdelse af festivalen vil der midlertidigt opstættes en mobilmast pga. stort dataforbrug under festivalperioden. Mobilroaming fra gæsters private mobiltelefoner anses som personligt aftryk og vil ikke i væsentlig grad være forhøjet under festivalen.	Projektets bidrag til klimaforandringerne beregnes og vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Sammenlignes med national/lokal klimapåvirkning.

			Derfor vurderes påvirkning af drivhusgasser som konsekvens af mobilroaming ikke nærmere for planerne og projektet.	
Anlægsfase	Påvirkning af risiko for oversvømmelse	Udgår	Der er mindre spots inden for plan- og projektområdet, som er udpeget i kommuneplanen som arealer med risiko for at blive påvirket af oversvømmelse ved skybrud. I anlægsfasen afledes regnvand som ved eksisterende forhold på egen grund. Vurdering efter anlæg af regnvandshåndteringssystemer foretages under driftsfase. Derfor vurderes der ikke nærmere for anlægsfasen.	-
Driftsfase	Påvirkning af risiko for oversvømmelse	Inddraget	Udsigterne til ændrede klima/vejrforhold kan potentielt påvirke plan- og projektområdet med f.eks. oversømmelser som følge af ekstrem regn/skybrud. Plan- og projektområdet består primært af moræneler, hvor der er dårlige nedsivningsvilkår ved skybrud. Inden for plan- og projektområdet er der i dag lavninger i terrænet uden overløb. Sammen med planerne og projektets befæstelsesgrad og ændring af terræn kan der potentielt ske en øget oversvømmelse af arealerne Med planerne og projektet håndteres regnvand på egen grund med vandvoluminer og der udledes til et rørlagt vandløb der løber øst-vest nord for Campområde Nord. På baggrund af ovenstående skal påvirkning af risikoen for oversvømmelse vurderes nærmere.	Projektets påvirkning på oversvømmelse inden for projektområdet vurderes på grundlag af eksisterende viden og data. Derudover udarbejdes en vandhåndteringsplan.

Vand

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af vandforekomster jf. vandrammedirektivet	Udgår	Der er ikke registeret vandløb, søer eller kystvande inden for eller i tilknytning til plan- og projektområdet. regnvand fra projektområdet forsinkes via bassiner og udpeles til eksistrende dræn lige nord for projektområdet, og som har Styvel Bæk som recipient. Styvel Bæk er et målfast vandløb jf. vandrammedirektivet.	-

			Styvel Bæk har god økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand. Den del af Styrvel Bæk, der er beliggende tættest på projektområdet, er rørlagt og er heller ikke målsat. Styvel Bæk har udløb ved det offentlige vandløb Omme Å. Drænledningen nord for projektområdet er tilsluttet Styvel Bæk ved Tofthøjvej (ved matrikel 18a) vest for Mølvang. Der er minimum 1 km afstand til nærmeste recipient i fugleflugt målt fra midten af projektområdet. I forbindelse med projektet vil park- og festivalspladsen ikke blive drænet. Det er planlagt at tilslutte hverdagsregn for den vestlige del af projektområdet til det eksisterende hoveddræn nord for projektområdet. På grund af karakteren af plan- og projektområdet som rekreativ parkområde, landbrugsareal og midlertidige festivalaktiviteter vurderes der ikke at være en påvirkning på vandforekomster. Derfor vurderes påvirkning af vandforekomster jf. vandrammedirektivet ikke nærmere.	
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af drikkevandsinteresser	Udgår	Der er udpeget indvindingsopland til Jelling Vandværk vest for plan- og projektområdet og de boringsnære beskyttelsesområder er placeret mod syd. Der er placeret en enkelt vandforsyningsboring til privat husholdning umiddelbart vest for plan- og projektområdet. Størstedelen af området er udpeget til område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). En lille del mod sydøst er udpeget til område med drikkevandsinteresser (OD). I forbindelse med både anlægsarbejde og drift af den nye event- og festivalsplads kan der teoretisk ske spild af forureningskomponenter (f.eks. olie) på terrænet. Hvis der sker uheld, vurderes det, at det let kan erkendes, og oprydningen umiddelbart kan igangsættes. Samtidigt er der indenfor plan- og projektområdet truffet et lerdækkelag nær terræn, som vil yde en naturlig beskyttelse for underliggende grundvands- og drikkevandsforekomster. Derfor vurderes det ikke, at der kan være påvirkningner af drikkevandsinteresser i anlægsfasen. Rekreativ anvendelse af området til parkområde og mudlertidigt til festivalplads og lignende, herunder camps og parkering, m.v. vurderes ikke at påvirke drikkevandsinteresserne i driftsfasen. Derfor vurderes påvirkning af drikkevandsinteresser ikke nærmere.	-

Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af grundvandsforekomster	Udgår	Plan- og projektområdet er beliggende i et område, hvor der findes terrænnære grundvandsforekomster (dkmj_13_ks og dkmj_1039_ps). Grundvandsforekomsterne har hhv. god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. I anlægsfasen kan der teoretisk forekomme spild af forureningskomponenter, men da disse vil kunne erkendes og afhælpes omgående, vurderes det ikke, at der i anlægsfasen vil foregå aktiviteter, som kan hindre målopfyldese af gurndvandsforekomsterne i området. Samtidigt yder det terrænnære lerlag en naturlig beskyttelse for grundvandsforekomsterne. Rekreativ anvendelse af området til parkområde og midlertidigt til festivalplads og lignende, herunder camps og parkering, m.v. vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsterne negativt. Der vil være en positiv påvirkning ved, at en del af plan- og projektområdet udtages fra landbrugsdrift, hvormed udledning af nitrat og pesticider vil ophøre. Dermed vil projektets udførelse ikke give anledning til forringelse af tilstand eller hindring af målopfyldelse. Derfor vurderes påvirkning af grundvand ikke nærmere.	

Biodiversitet

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af Natura 2000-områder	Inddraget	Plan- og projektområdet overlapper ikke med Natura 2000 områder. Nærmeste Natura 2000 område Øvre Grejs Ådal, der er beliggende ca. 1,3 km sydøst for plan- og projektområdet. Der udarbejdes en væsentlighedsvurdering som en del af miljøvurderingen af planer og projekt.	Væsentlighedsvurdering jf. habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 1595 af 06/12/2018), § 6, stk. 2 udarbejdes som del af miljørapporten og miljøkonsekvensvurderingen.
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af Bilag IV-arter og rødlistede arter	Inddraget	Det kan ikke afvises, at der kan forekomme bilag IV-arter, fredede og rødlistede arter inden for og omkring plan- og projektområdet. Derfor vurderes bilag IV-arter nærmere.	Plan- og projektområdet vil blive besigtiget. Derudover vil der vurderes ud fra samt eksisterende viden og data fra: • Danmarks Miljøportal • DOF-basen. • Oplysninger om rødlistearter (AU, Bioscience) • Danmarks Fugle og Natur (www.fugleognatur.dk)
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af beskyttede naturtyper	Inddraget	Der er findes to §3 beskyttede søer inden for plan- og projektområdet. Desuden er der to moser beliggende ca. 800 meter vest for plan- og projektområdet. Der er ikke registeret vandløb inden for plan- og projektområdet. Nærmeste beskyttede vandløb er beliggende ca. 1 km øst for plan- og projektområdet. Påvirkning af beskyttede søer vurderes nærmere.	Plan- og projektområdet samt nærliggende §3 natur vil blive besigtiget. Derudover vil der vurderes ud fra eksisterende viden og data herunder: • Danmarks Miljøportal • DOF-basen. • Oplysninger om rødlistearter (AU, Bioscience) • Danmarks Fugle og Natur (www.fugleognatur.dk)
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af flora og fauna	Udgår	Aktiviteter i forbindelse med anlægs- og driftsfasen vil foregå i det åbne land, som tidligere har været landbrugsarealer, og hvor flere dyr i dag søger føde. Med planerne og projektet anlægges et rekreativt parkområde med beplanting. De resterende arealer inden for plan- og projektområdet vil fortsat være landbrugsjob. I en kort periode hvert år vil der afholdes festival og tilhørende aktiviteter på områderne. Festivalaktiviteterne er midlertidige og dermed vil plan- og projektområdet fungere som landbrugarealer størstedelen af året.	-

			Påvirkningen af biodiversiten som følge af forstyrrelse af flora og fauna vurderes dermed ikke nærmere, da der er tale om omdannelse af landbrugsarealer til rekreativt parkområde og midlertidige aktiviteter i både anlægs- og driftsfasen.	

Materielle goder

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af turisme	Udgår	Plan- og projektområdet som rekreativt område med festivalplads giver mulighed for at flytte den eksisterende Jelling Festival fra den nuværende placering cirka 1 km væk. Der kan med planerne og projektet potentielt ske en stigning i festivalsgæster og dermed turismen i og omkring Jelling. Stigningen i turister vil ikke have en væsentlig påvirkning. Dermed vurderes konsekvensen af turisme på materielle goder ikke nærmere for planerne og projektet.	-

Befolkningen og menneskers sundhed

Fase	Miljøpåvirkninger	Afgrænsning	Begrundelse for afgrænsning	Metode til vurdering af påvirkninger
Anlægs- og driftsfase	Påvirkning af rekreative muligheder	Udgår	Med planerne og projektet vil arealet omdannes fra landbrugsjord til rekreativt område med flere rekreative installationer herunder mulighed for afholdelse af festival en kort periode årligt. Ingen eksisterende rekreative muligheder påvirkes væsentlig som følge af anlægsarbejderne i forbindelse med realisering af planerne og projektet. Inden for plan- og projektområdet vil der være øgede rekreative muligheder med det nye område, dog ikke i et væsentlig omfang. Dermed vurderes påvirkningen af de rekreative muligheder ikke nærmere.	-
Anlægsfase	Påvirkning af naboer	Udgår	Der er flere boliger beliggende i nærheden (indenfor 200 meter) fra plan- og projektområdet. I forbindelse med anlægsfasen kan der være påvirkning fra støj og vibrationer fra anlægstrafik og anlægsarbejder. Arbejdet vil foregå i dagtimerne. Anlægarbejdet udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledende grænser for støj. Påvirkningen vurderes derfor ikke nærmere.	-
Driftsfase	Påvirkning af naboer	Inddraget	Der er flere boliger beliggende i nærheden (indenfor 200 meter) fra plan- og projektområdet. ***Permanent*** Der vil ikke forekomme væsentlige støjpåvirkninger af naboer som følge af det rekreative parkområde. ***Midlertidigt*** I forbindelse med den midlertidige festivalaktivitet vil der kunne opleves påvirkninger fra støj på omkringliggende naboer. Der etableres og planlægges for flere støjvolde omkring selve festivalspladsen, som vil begrænse påvirkningen. Påvirkningen fra selve festivalen kategorieseres som ekstern støj fra kulturarrangement og vil komme fra både festivalpladsen og campområdet. Støjpåvirkningen vil forekomme i en begrænset periode på ca. 14 dage hvert år. Påvirkningen af naboer som følge af støj fra festivalspladsen vurderes nærmere.	Vurderes på baggrund af støjnotat, miljøstyrelsens vejledende støjgrænser . Desuden vurderes der ud fra eksisterende viden og data fra ligenende planer og projekter.

		Udgår	***Midlertidig trafikstøj*** Støj fra trafik vil ligeledes foregå i en begrænset periode om året, hvor der i forbindelse med afholdelse af festivalen vil være en øget trafikal belastning i området. Trafikken i forbindelse med festivalen vil opdeles således at personbiler ledes af Mangehøje mod øst og lastbiler fra nord ad Herningvej. Trafikken fordeles generelt uden om Jelling by på vejene i nord med ankomst i personbil til festivalområdet fra nord ad Mangehøje, som sikrer mindst mulig støjpåvirkning af naboer, modsat eksisterende forhold hvor festivallen afholdes ved Mølvangvej. Trafikstøj beregnes på årsgennemsnit, hvorfor ændringen vil være marginalt. På baggrund af ovenstående vurderes påvirkningen af naboer som følge af støj fra trafik ikke nærmere.	
Anlægsfase	Påvirkning af trafikale forhold	Inddraget	Realisering af planenerne og projektet vil medføre påvirkning af de trafikale forhold i forbindelse med anlægsarbejdet. Der vil være øget trafik til og fra plan- og projektområdet. Der vil ikke blive foretaget anlægsarbejde i campområder og parkeringsarealer. Anlægsarbejdet kan påvirke fremkommeligheden midlertidigt afhængigt af, hvor i plan- og projektområdet anlægsarbejdet foregår. Trafiksikkerhed med fokus på lette trafikanter samt den øgede trafikmængde som følge af anlægstrafikken vurderes nærmere. Vurdering foretages af projektets anlægsfase, da lokalplan og kommuneplantillæg ikke regulerer konkrete anlægsaktiviteter.	Vurdering foretages ud fra trafikanalyser.
Driftsfase	Påvirkning af trafikale forhold	Inddraget	***Permanent*** Planerne og projektet vil ikke medføre en betydende trafikal ændring efter etablering af det rekreative parkområde. Derfor vurderes den permanente påvirkning af de trafikale forhold ikke nærmere. ***Midlertidigt*** Der vil i perioden for afholdelse af Jelling Festival ske en betydelig forøgelse af trafikmængden i området nord for Jelling by.	Vurdering foretages ud fra trafikanalyser.

			Trafikken i forbindelse med festivalen vil opdeles således at personbiler ledes af Mangehøje mod øst og lastbiler fra nord ad Herningvej, og dermed ledes trafikken væk fra Jelling midtby. Trafiksikkerheden for de lette trafikanter skal vurderes ift. hvor det kan forventes, at der vil være mere trængsel på vejene, ændrede stiforløb og en øget mængde trafik. Derud skal der vurderes på trafiksikkerheden ved ankomst og afsætningsområde ifm. festivalspladsen. Påvirkning af den øgede trafikmængde og trafiksikkerhed som følge af afholdelse af festivalen driftsfasen vurderes.	

Bemærkninger til afgrænsning af miljøvurderingens indhold og ideer og forslag for miljø- og miljøkonsekvensrapport for rekreativt område ved Herningvej og Mangehøje, Jelling

		Sagsbehandler: Christina Birch	Dato for notat: 01.06.2025

Konklusion

Som følge af bemærkningerne undersøges i Miljørapporten og planlægningen, udover de i afgrænsningsudtalelsens allerede nævnte emner:

Miljøvurderingsrapport

- Påvirkningen af monumentområdet og bufferzonen i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af kulturhistoriske værdier, herunder kulturmiljø, i anlægs- og driftsfasen.
- Påvirkningen af The Wider Setting i anlægsfasen.

Plangrundlaget

I forbindelse med udarbejdelse af lokalplan vil det blive klarlagt, om lokalplanen skal og kan indeholde bestemmelser om:

- Krav til afstand mellem placering af hegn i forhold til naboejendomme.
- Krav til omfang og udformning af hegn omkring campområdet.
- Krav til, at beplantning til afskærmning af festivalområdet placeres og udformes under hensyn til udsigt og indkig til Monumentområdet.
- Krav om placering af toilet-faciliteter i camp-områder, så de ikke generer naboer med lugtgener.
- Krav om oprydning på camp-arealer efter afholdt festival (grundet nærhed til Monumentområdet, Bufferzone og fredning).

Høringssvar	fra offentligheden	
Afsender	**Høringssvar**	**Teknik & Miljøs bemærkninger**
1. Langhusvej 22 7300 Jelling	”Forslag til ændring af placering Hvorfor ikke flytte parken, festivalen inden for omfartsvejen ved mangehøje. Så undgår man at have en vej gående igennem området i forbindelse med festivalen. Det vil efter min mening også give mere mening med en park i umiddelbar nærhed af monument området, istedet for at det er uden for byen og derfor nok vil bliver brugt meget lidt. I forbindelse med festivalen vil alle veje omkring mangehøje være farbare, og kunstnere osv vil kunne køre deres lastbiler frem til pladsen via vejen som hedder Svinget ved Nordkrogen. Dermed er kunstnere og festivalgæster adskilt, så hverken kunstnere eller gæster står stå/holde i kø for at komme derfra.”	Placering af park: Området mellem Mangehøje og Jelling by er omfattet af en landskabsfredning, samt en udlagt bufferzone nord for Jelling Monumentområde. Arealet indenfor disse udpegninger må ikke bebygges, beplantes eller terrænreguleres. Derfor er det ikke muligt, at etablere en park på dette område. Trafik: I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et trafiknotat med anvisninger for håndtering af trafik under festivalafholdelsen, samt under opstilling og nedtagning. Herunder inddeles trafikarterne, så al trafik med lastbiler til festivallen ankommer til området fra nord, via Herningvej, mens publikum ledes til området fra øst, via Mangehøje.
2. Herningvej 16 7300 Jelling	” Vedr. høringssvar om placering af Jelling festival Til Vejle Kommune, Teknik & Miljø Jeg takker for muligheden for at komme med input til projektet om etablering af et rekreativt område og festivalfaciliteter nord for Jelling. Jeg er nabo til området og har derfor naturligt nogle bekymringer i forhold til denne storeomlægning og har følgende bemærkninger og forslag:	

	1. <u>Støj og trafik:</u> Jeg er bekymret for den betydelige støj og trafik, som festivalen vil medføre i området, særligt under opsætning og nedtagning. Det vil have en direkte påvirkning på dagligdagen i op til 9 uger om året. Der bør foreligge en detaljeret plan for, hvordan trafikafvikling og støjgener håndteres, så beboernes hverdag påvirkes mindst muligt. 2. <u>Terrænregulering og landskab:</u> Den kuperede natur på området er en væsentlig del af landskabet. Jeg er bekymret for, at omfattende terrænregulering vil fjerne områdets naturlige karakter og forringe landskabets udseende og værdi. Camp-området er meget kuperet. Hvis det er planen at flade området ud så det egner sig til telte, er der tale om gigantiske ændringer i landskabet, som ikke kan ændres tilbage. Det er vigtigt, at camp-området bevarer sin nuværende form, så det fortsat passer ind i omgivelserne. 3. <u>Affald og miljøpåvirkning fra festivalbrug:</u> Tidligere erfaringer fra festivaler viser, at affald som snusposer, cigaretskod og plastik ofte efterlades i store mængder. Jeg er bekymret for, at området efter festivalen vil være præget af dette affald. Jeg er bekymret for om det kan det være til fare for hunde og katte og vil det betyde at marken ikke vil være egnet til produktion af fødevare efter nogle år? Der bør foreligge en konkret risikovurdering og en plan for grundig oprydning og affaldshåndtering, som sikrer, at området hurtigt bringes tilbage til sin oprindelige tilstand imellem hver festival.	1. Trafik: I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et trafiknotat med anvisninger for håndtering af trafik under festivalafholdelsen, samt under opstilling og nedtagning. Støj: I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et støjnotat med beregninger. 2. Arealet mellem Mangehøje og Jelling er omfattet af en landskabsfredning, samt en vigtig del af UNESCO bufferzonen omkring Jelling Monumentområde. Lokalplanen for området vil sikre, at der ikke kan ske terrænregulering af arealerne mellem Mangehøje og Jelling By. 3. Jelling Festival har interne bestemmelser omkring håndtering af afvikling af festival, samt efterfølgende oprydning af arealer og affaldshåndtering. Håndtering af affald vil blive beskrevet i projektbeskrivelsen i miljøvurderingsrapporten. Lokalplanen kan indeholde bestemmelser omkring fjernelse af camps og oprydning af områderne efter afholdt festival.

	4. <u>Adfærd tæt på boliger:</u> Jeg er bekymret for, at festivalgæster vil benytte området langs afspærringerne tæt på boliger til at urinere, kaste op og efterlade affald. Tidligere erfaringer fra f.eks. Tour de France som kun varede få timer, har vist os, at dette kan blive et stort problem for de omkringliggende beboere. Der bør sikres en god afstand på 3-4 meter mellem camp-områder og boliger. Derudover bør toilet- og affaldsfaciliteter opstilles væk fra boligområder for at mindske disse gener.	4. Lokalplanen kan indeholde bestemmelser om placering af hegn omkring camps, og derunder sikring af afstand til nærmeste naboer, samt at hegn skal være dækket af plastik. Flere steder opsættes der dobbelt-hegn for at sikre afstand mellem camp-aktiviteter og nabo-ejendomme. Lokalplanen kan indeholde bestemmelser omkring placering af toilet- og affaldsfaciliteter på camps.
	5. <u>Misvisende omtale af området:</u> Jeg bemærker, at området, hvor festivalen skal afholdes, omtales som en park. Efter min mening er det at skyde blår i øjnene på folk, da det på ingen måde kan beskrives som en park og heller ikke bliver det. Det er vigtigt at være ærlig om områdets faktiske karakter og anvendelse, så borgerne får et retvisende billede af projektet.	5. Baggrunden for udviklingen af området er, at der etableres en park til rekreative formål på matr.nr. 12aa Jelling By, Jelling. Dette areal indrettes med terrænregulering, beplantning, stier mm. til anvendelse til rekreative formål af byens borgere, i perioden udenfor afholdelse af Jelling Musikfestival.
	6<u>. Beplantning omkring rundkørslen:</u> Jeg vil til slut gerne tilkendegive, at jeg vil se positivt på beplantning omkring rundkørslen. Det vil være en forbedring af områdets udseende og kan samtidig være med til at afskærme for meget kraftig vind, hvilket vil være til gavn for både naboer og teltgæster ."	6. Der udarbejdes i forbindelse med lokalplanlægningen en beplantningsplan for området. Herunder området ved rundkørslen ved Herningvej/Mangehøje.
3. Jelling Kirkes menighedsråd	"Opmærksomhedspunkter Menighedsrådet ser det som meget positivt, at der bliver lavet en miljøundersøgelse, da der er mange afklaringsfelter at forholde sig til.	

	Vi har et par opmærksomhedspunkter, vi gerne vil have, bliver en del af undersøgelsen I forbindelse med miljøundersøgelsen er der et par områder, vi som menighedsråd er interesserede i, bliver undersøgt: 1. <u>Udsigtsfredning fra nordhøjen.</u> P-pladsen, som påtænkes etableret øst for Mangehøje. Her har vi en bekymring for, at den ikke kun vil fungere som P-plads i festivalperioden. Hvis den er der, vil folk kunne parkere biler og campere hele året rundt, og det vil dermed have indflydelse på udsigtsfredningen fra nordhøjen. Vi forstår oplægget således, at der ikke etableres faste bygninger indenfor udsigtsfredningen. Hvis dette ikke er tilfældet, skal det undersøges nærmere 2. <u>Lyd.</u> Påvirkning af kirke og kirkegårde er et område, vi mener skal undersøges. Hvor meget vil lyd fra scener, og især camp- området påvirke kirke og kirkegård? 3. <u>Trafikmønstre og gåendes interaktion med midtby og monumentområde.</u> At der medtænkes toilet/affald i forbindelse med festivalgæsternes trafik i monumentområdet. At der medtænkes afskærmning af nordkirkegård, nordhøj for trafik. Menighedsrådet	1. Lokalplanen vil sikre, at arealer øst for Mangehøje kun kan anvendes til andre formål end landbrugsmæssige, i en afgrænset periode hvert år, i forbindelse med afholdelse af Jelling Musikfestival. Arealet vil henligge i græs eller lignende beplantning og vil, udenfor perioden for Jelling Musikfestival, anvendes til landbrugsmæssige formål. Lokalplanen vil sikre, at der ikke kan etableres faste bygninger, terrænreguleres, eller etableres belægning på arealerne. 2. I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et støjnotat. Lokalplanen vil stille krav til, hvilke perioder der må spilles musik på festivalen. Formiddage friholdes for musik, herunder søndag formiddag, hvor der formodes at blive afholdt gudstjeneste. 3. I forbindelse med udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten udarbejdes der et trafiknotat med anvisninger for håndtering af trafik under festivalafholdelsen, herunder gående trafik fra/til Jelling Station. Jelling Festivals håndtering af afvikling af festivalsaktiviteter udenfor festivalpladsen vil bl.a.

	Jelling Kirke 21 januar”	omfatte Crowd management, affaldshåndtering, afskærmning/Officials til håndtering af gående mellem Herningvej og Jelling by, herunder stationen.
Høringssvar	**fra berørte myndigheder**	
Afsender	**Resume af høringssvar**	**Teknik & Miljøs bemærkninger**
1. Haderslev Stift	”Haderslev Stift har forelagt Vejle Kommunes afgrænsningshøring vedrørende planlægning og anlæg af Rekreativt område ved Herningvej og Mangehøje, Jelling, for kgl. bygningsinspektør Nøhr og Sigsgaard Arkitekter A/S, og den indhentede udtalelse vedhæftes. Stiftsøvrigheden har på det foreliggende grundlag ingen bemærkninger til høringen.” Udtalelse Kgl. Bygningsinspektør: ”Det rekreative område placeret nord for herningvej på tværs af vejen Mangehøje og helt over til Tørringvej. Opdelingen i parkområde, campområder og parkering virker hensynsfuld over for monumentområdet – Jelling Kirke, højene og palisaden. I de dele af området, der ligger inden for kirkebyggelinjen på 300 meter der beskytter Jelling Kirke, er der ikke planer om at opføre bygninger højere end de tilladte 8 meter, og afgrænsningsnotatet lader derfor dette hensyn udgå. Vi har derfor ingen kommentarer til afgrænsningsnotatet.”	Tages til efterretning.
2. Slots- og Kulturstyrelsen	” Styrelsen har modtaget udkast til afgrænsningsnotat ifm. planlægningen for et rekreativt område i udkanten af Jelling by, som omfatter en del af bufferzonen til verdensarvsstedet Jelling-Monumenterne, og som mod sydøst grænser op til selve Monumentområdet. Styrelsen ser med alvorlighed på planlægningen, da der planlægges for et areal af betydeligt omfang inden for den landskabskile, der udgår fra byen og Monumentområdet mod nord. I betragtningerne indgår desuden nærheden til verdensarvsstedet, overlappet med bufferzonen og den mulige visuelle indvirkning på	

	Monumentområdet (fra både det permanente anlæg og den midlertidige anvendelse ifm. Jelling Musikfestival).	
	Det følger af optagelsen på UNESCOs Verdensarvsliste, at der skal laves en underretning til UNESCOs World Heritage Centre, når der igangsættes planer og projekter, som kan have indvirkning på verdensarvsstedet. Styrelsen anbefaler derfor, at der som et led i miljøvurderingen udarbejdes en såkaldt "Heritage Impact Assessment" (HIA) – hvilket også fremgår af afgrænsningsnotatet for miljøvurderingen. HIA'en vil senere danne grundlag for underretningen til UNESCO.	Der indarbejdes en Heritage Impact Assesment som en del af miljøvurderingsrapporten for plan og projekt.
	Styrelsen bemærker i den forbindelse, at HIA'en skal omfatte både monumentområdet, bufferzonen og de fjernere omgivelser (også kaldet "the wider setting"). Der er i afgrænsningsnotatet lagt op til, at indvirkninger på bufferzonen udgår, hvilket i en helhedsbetragtning virker uhensigtsmæssigt.	Afgrænsningen udvides, således at påvirkning af monumentområdet og bufferzonen inddrages i miljøvurderingen for anlægs- og driftsfase.
	I forlængelse heraf anbefaler styrelsen, at påvirkningen af kulturhistoriske værdier generelt også inddrages i HIA'en, herunder udpegningen af det værdifulde kulturmiljø "Jelling Monumenterne". Det bemærkes i den sammenhæng, at udarbejdelsen af en HIA ikke alene er af værdi i relation til verdensarv, men kan bidrage til planlægning vedr. kulturhistoriske interesser i det hele taget.	Afgrænsningen udvides, således at påvirkning af kulturhistoriske værdier, herunder kulturmiljø, inddrages i miljøvurderingen for anlægs- og driftsfase.
	Det anbefales desuden, at der også vurderes på indvirkninger i anlægsfasen og ikke kun driftsfasen, som afgrænsningsnotatet lægger op til. Af høringsmaterialet fremgår det, at anlægsfasen forventes at strække sig over flere år (medio 2026 - medio 2029), og samtidigt vil arbejdet foregå i relativ nærhed til et verdensarvssted, der hvert år besøges af mange tusind gæster fra ind- og udland.	Afgrænsningen udvides, således at påvirkning af The Wider Setting i anlægsfasen inddrages i miljøvurderingen.

	Som forslag til den videre planlægning opfordrer styrelsen til, at der tages videst muligt hensyn til verdensarvsstedet og de kulturhistoriske værdier i området, herunder stedets stærke symbolværdi og den fortsatte kirkelige aktivitet. Det anbefales bl.a., at: • Respektafstanden mellem den sydlige grænse for Campområde Øst og Monumentområdet gøres større/så stor som muligt (jf. udkast til masterplan drøftet på møde mellem Vejle Kommune og styrelsen den 29. november 2024 er respektafstanden foreløbigt angivet til 25 meter). • Krav til omfang og udformning af hegn omkring campområdet indarbejdes. • Beplantning til afskærmning af festivalområdet placeres og udformes under hensyn til udsigt og indkig til verdensarvsstedet. ”	
Høringssvar	**fra Vejle Kommune som myndighed**	
Afsender	**Resume af høringssvar**	**Teknik & Miljøs bemærkninger**
1. Team Landbrug, Vejle Kommune	Landbrugsteamet har umiddelbart ingen bemærkninger til afgrænsningen. Hvis der skal være græssende dyr på området, kan der være lovgivningsmæssige forhold, som kræver yderligere overvejelse.	Tages til efterretning.
2. Vejle Museerne	Ingen bemærkninger.	Tages til efterretning.
3, Industri, Vejle Kommune	Miljøvurderingsrapporten skal indeholde oplysninger om: - At jorden der tilføres er ren jord - Formål med jordvolde (jordvold etableres som et krav ift. overholdelse af støj i rekreativ område) - Tilført jordmængde beregnes ud fra krav om støjvolds størrelse - Krav om miljøgodkendelse til anvendelse af jord ifb. støjvolde Tilførsel af jord har betydning for landskab og støvpåvirkning, støj og kørsel ifb. etablering/anlægsfasen påvirker naboer.	Emnerne beskrives i miljøvurderingsrapporten.

Lene Lykke Jensen
Arkitekt/Byplanlægger

Lokal tlf.: 76 81 22 66
Mobil tlf.: 24 27 17 32
LELJE@vejle.dk

Her bor vi:
Kirketorvet 22
7100 vejle

9. april 2026

J. nr.: 01.02.05-P16-12-24

Endelig vedtagelse af lokalplan nr. 1425

Lokalplan nr. 1425 Rekreativt område ved Herningvej, Jelling og tillæg nr. 2 til Vejle Kommuneplan 2025-2037 er den 25.03.2026 vedtaget af Vejle Byråd.

Byrådet vedtog samtidig, at indsigerne orienteres om byrådets behandling af indsigelserne og om Teknik & Miljøs bemærkninger til disse. Er du kommet med indsigelser til planerne, er Teknik & Miljøs bemærkninger, der er vedtaget af byrådet, vedlagt.

Lokalplanen er vedtaget med følgende ændring:
Der tilføjes følgende afsnit på side 6 under Anvendelse under Lokalplanens indhold:

"Anvendelse til bynære rekreative fritidsformål i parken omfatter mulighed for bl.a. afholdelse af arrangementer/events, der ud fra en konkret vurdering vurderes at kunne passe ind i området.
Der foreslås udarbejdet en forvaltningsplan for parken. En forvaltningsplan vil kunne udstikke retningslinjer for parkens drift og brug, herunder mht. frekvens og typer af arrangementer/events, samt give mulighed for løbende at varetage hensynet til Monumentområdet, m.v. via en samarbejdsgruppe af relevante parter."

Der er desuden foretaget tekniske rettelser af lokalplanen.

Kommuneplantillægget er vedtaget uden ændringer.

Lokalplanen og tillægget kan ses på kommunens hjemmeside, eller lokalplanen kan rekvireres for 100 kr. ved henvendelse til e-mail: servicecenter@vejle.dk eller Teknik & Miljø, Kirketorvet 22, 7100 Vejle.

Der vedlægges i henhold til planloven en kopi af offentliggørelsen af lokalplanen og tillægget, der offentliggøres den 09.04.2026 på kommunens hjemmeside. I offentliggørelsen kan du finde retsvirkningerne og klagevejledningen for planerne.

Venlig hilsen

Lene Lykke Jensen

Teknik & Miljø
Plan & Energi

Kirketorvet 22, 7100 Vejle
Tlf.: 76 81 22 30
www.vejle.dk

CVR Nr. 29 18 89 00

Åbningstider
Fremmøde
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Telefon
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Offentliggørelse på www.vejle.dk d. 09.04.2026

Lokalplan nr. 1425 og tillæg nr. 2 med miljøvurdering
Rekreativt område ved Herningvej, Jelling

Formålet med lokalplanen er, at give mulighed for bynære rekreative fritidsformål, herunder en naturnær park med festivalplads og faciliteter knyttet til disse på et areal mellem Herningvej og Mangehøje, at eksisterende jordbrugsformål fortsættes som hidtil på de øvrige arealer i lokalplanområdet, samt at lokalplanområdet må anvendes til festival, herunder til camping, parkering og lignende, i forbindelse med afholdelse af den årlige musikfestival i Jelling.
Formålet med lokalplanen er også, at verdensarvsområde Jelling (Monumentområdet), verdensarv bufferzone, værdifuldt kulturmiljø og fredet område ikke påvirkes af aktiviteterne inden for lokalplanområdet, at der i parken alene kan indrettes kontor- og serviceerhverv i tilknytning til musikfestivalen i Jelling, at tilstræbe indpasning af bebyggelse under hensyntagen til områdets landskabelige træk, samt at områder med særlige drikkevandsinteresser ikke påvirkes af aktiviteterne inden for lokalplanområdet.

Byrådet har vedtaget lokalplanen med følgende ændringer i forhold til forslaget:
Der tilføjes følgende afsnit på side 6 under Anvendelse under Lokalplanens indhold:

”Anvendelse til bynære rekreative fritidsformål i parken omfatter mulighed for bl.a. afholdelse af arrangementer/events, der ud fra en konkret vurdering vurderes at kunne passe ind i området.
Der foreslås udarbejdet en forvaltningsplan for parken. En forvaltningsplan vil kunne udstikke retningslinjer for parkens drift og brug, herunder mht. frekvens og typer af arrangementer/events, samt give mulighed for løbende at varetage hensynet til Monumentområdet, m.v. via en samarbejdsgruppe af relevante parter.”

Der er desuden foretaget tekniske rettelser af lokalplanen.

Her kan du se planerne og miljøvurderingen
Hent lokalplanen
Hent tillægget
Hent miljørapporten/miljøkonsekvensrapporten, den sammenfattende redegørelse og § 25-tilladelsen

Hvis du ønsker at få lokalplanen med hjem, kan du købe den for 100 kr. hos Teknik & Miljø, Kirketorvet 22, 7100 Vejle.

Lokalplanen er bindende
Byrådet har d. 25.03.2026 vedtaget lokalplan nr. 1425 Rekreativt område ved Herningvej, Jelling og tillæg nr. 2 til Vejle Kommuneplan 2025-2037.
Efter offentliggørelsen af lokalplanen den 09.04.2026 må der ikke retligt eller faktisk etableres forhold i strid med planen.

Miljøvurdering af planerne og projektet
Byrådet har samtidig truffet afgørelse om, at give tilladelse til etablering af et rekreativt område, der midlertidigt kan anvendes til afholdelse af Jelling Musikfestival i en kort periode hvert år, som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, jævnfør § 25 i lov om miljøvurdering af planer og programmer af konkrete projekter (VVM) (nr. 1225 af 25. oktober 2018).

Den sammenfattende redegørelse for miljøvurdering af planerne er også godkendt.

Miljøvurderingen indeholder en miljørapport/miljøkonsekvensrapport, en sammenfattende redegørelse, og en § 25-tilladelse. Projektet har ikke væsentlige skadelige virkninger på miljøet, og kan derfor realiseres.

Inddragelsen af offentligheden kan ses i rapporten.

Klagevejledning lokalplan og tillæg og miljøvurdering af planerne
Du kan klage over afgørelsen til Planklagenævnet over retlige spørgsmål. Klagen skal du sende til Planklagenævnet via Klageportalen inden for 4 uger efter offentliggørelsen. Det koster et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer at klage.
Du kan søge om at blive fritaget fra at bruge klageportalen ved at sende en begrundet anmodning til plan@vejle.dk eller Teknik & Miljø, Kirketorvet 22, 7100 Vejle. For oplysning om gebyr, og hvem der kan fritages for brug af Klageportalen, se Planklagenævnets hjemmeside.
Frist for indbringelse for domstolene er 6 måneder.

Klagevejledning miljøvurdering af projektet
Afgørelsen kan påklages til Natur- og Fødevareklagenævnet over både retlige spørgsmål og kommunens skøn. Klagen skal inden for 4 uger efter afgørelsen er meddelt, sendes til Natur- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen
For fritagelse af brug af klageportalen sendes begrundet anmodning til plan@vejle.dk eller Teknik & Miljø, Kirketorvet 22, 7100 Vejle. Det koster et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer at klage. For oplysning om gebyr, og hvem der kan fritages for brug af Klageportalen, se Natur- og Fødevareklagenævnets hjemmeside
Frist for indbringelse for domstolene er 6 måneder.